ဗုဒ္ဓမဂ္ဂပြဿနာများ ၁

တောဒိ် အရှင်ပညာဝဓေဝတ

၉၀၉၆

အမှတ်စဉ် (၃)

ဗုဒ္ဓဓမ္မ ပြဿနာများ - ၁

PROBLEMS IN BUDDHA DHAMMA-I

ဒေါက်တာ-အရှင်ပညာဓဇာဘ

ဘာသာရေး ခွင့်ပြုချက် အမှတ်—၅၁၀၆

ပထမအကြိမ်

အုပ်ရေ ၂၀၀၀
၁၉၇၅-ခု၊ .... ဒီဇင်ဘာလ
ဈေးနှုန်း .... ၁၀-ကျပ်
ပန်းချီ .... စံတိုး
ဘလောက် .... လွင်
အဖုံးရိုက် .... စကားဝါ
စာအုပ်ချုပ် .... ညွန့်ညွန့်နှင့်မောင်များ

ထုတ်ဝေသူ — ဒေါ်တင်မေ၊ မှတ်ပုံတင်အမှတ်(၀၁၅၁၇)
ပိတောက်စာပေ ထုတ်ဝေရေး
၁၁၆/၇၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

ပုံနှိပ်သူ — ဦးခင်မောင် - မှတ်ပုံတင်အမှတ် (၀၁၃၈၉)
(မြန်မာ့တံခွန် ပုံနှိပ်တိုက်)၊ အမှတ်-၅၆၊
လှည်းတန်း၊ ကမာရွတ်၊ ရန်ကုန်မြို့။

ဖြန့်ချိရေး

ပိတောက်စာပေ

အမှတ် ၁၁၆/၇၊ ရန်ကင်း၊ ရန်ကုန်မြို့။

တေဒင်-အရှင်ပညာဇောတ

၏

ဘာ၀နာ၀ဏ္ဏ

ဆက်လက်ထွက်မည်

(ပန်းချီစ်တိုး၏ အဖုံး သရုပ်ဖော်ပုံဖြင့်)

မာတိကာ

နိဒါန်း

၁။	နင်မလုချင်နဲ့-လုချင်ဒါ သူများဘို့	စာမျက်နှာ	၁၃
၂။	တရားထိုင် လွှန်သော်	။	၂၂
၃။	တပည့်တော် သုံးနာရီ နာချင်တယ်	။	၂၈
၄။	သိလျှင် ဘယ်က ,ပါ့မလဲ ဘုရား	။	၃၆
၅။	တပည့်တော်က အဘိဓမ္မာမှ နာချင်တယ်ဘုရား		၄၂
၆။	မြိုင်ထသွားတယ်ဘုရား	။	၄၆
၇။	တောနေမှ တရားရမှာလား ဘုရား	။	၅၁
၈။	ပန်းဝင်ကြ သိရောပေါ့	။	၆၁
၉။	သိတော့ခက်တယ် ဘုရား	။	၆၇
၁၀။	တုံးဟာ တုံးပေါ့	။	၇၃
၁၁။	ဆိုင်းမထည့်တော့ဘူး	။	၈၀
၁၂။	သူ့စိတ် ထောင်ကျနေတယ်တဲ့ ဘုရား	။	၈၆
၁၃။	သူစောင်းဟောတယ်တဲ့ဘုရား	။	၉၂
၁၄။	ရယ်ရလို့ သွားနာတယ်ဘုရား	။	၉၇
၁၅။	ပါးစပ်လှုပ်ရုံနဲ့ အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်ရဒါ	။	၁၀၄

ယောဂီနန္ဒိခေါ် စူဋ္ဌသောတာပန်ဖြစ်ခဏ်း

ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်း

* ဤစာအုပ်မှာ မူလသပိတ်အိုင် ဆရာတော်ဘုရားကြီး၏ နိုင်ငံကျော်စာအုပ် ဖြစ်ပါသည်။

* ဝိပဿနာစာအုပ် လောကတွင် (၁၃) ကြိမ် တိုင်တိုင် ပုံနှိပ်ရသော စာအုပ်ထူး ဖြစ်ပါသည်။ ယခုလဲ လက်ကျန်မရှိတော့။

* ဝေဒနာတခုထဲသာ တရားလို ဖြစ်နေသော တရားခေတ်ကို ဆရာတော်ဘုရားကြီးက ဓာတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းလဲ တရားပါဘဲဟု အသိပေးခဲ့သည်။

* စာအုပ်နိဒါန်းကို တေဒင်္ဂ–အရှင်ပညာဇောတ ဖွင့်ဆိုထားရည်မှာ ဆရာတော်ကြီး၏ အတ္ထုပ္ပတ္တိအကျဉ်းနှင့် တခမ်းတနားကြီးပါဘဲ။

* စာကိုယ်စာသားတွေကို မူလကထက် ခေတ်မှီမှီ တည်းဖြတ် ပြင်ဆင်ထားသည်။

ဗုဒ္ဓဓမ္မ ပြဿနာများ - ၁

နိဒါန်း

နိဒါန်း

ဤစာအုပ်သည် တရားစာအုပ်မဟုတ်ပေ၊ သို့သော် တရားတွေ ပြဿနာတိုင်းတွင် ပြည့်နှက်နေအောင် ပါဝင်သည်ကို ရှုကြည့်ရမည် ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ဤစာအုပ်ကို တရားစာအုပ် ဟုပင် ဆိုနိုင်၏။

သို့ တရားစာအုပ် ဆိုနိုင်လောက်အောင် တရားတွေ ပြည့်နှက်နေသော်လည်း ဖတ်ရှုသူအဖို့ မပျင်းမရိ မငြီးငွေ့ဘဲ အကောင်းဆုံး ဝတ္ထုစာအုပ်တအုပ်ကို ဖတ်ရှုနေရသည့်အလား တထိုင်ထည်းနှင့် လက်ကမချ ဖတ်ရှုနိုင်ပါလိမ့်မည်။

သို့ ဖတ်ရှုနိုင်သော်လည်း တထိုင်ထည်းနှင့် အပြီး မဖတ်ပါနှင့်၊ ဖတ်သော် ဖတ်ကောင်း၍ ပြီးပါ၏၊ မမှတ်မိ၊ စာဖတ်ခြင်းသည် မှတ်မိဘို့အတွက် ဖတ်ခြင်းဖြစ်၏၊ ပြီးအောင်ဖတ်မှုကား ဖတ်ကောင်း၍ လွယ်၏၊ မှတ်မိနိုင်မှုကား ပြဿနာများ နက်၍ မလွယ်၊ သို့ဖြစ်၍ တပုဒ်ပြီးမှတပုဒ် အေးအေး ဆေးဆေး စဉ်းစားဝေဘန်၍ ဖတ်ပါ၊ မှတ်ပါ။

မိမိသည် စာရေးဘို့ရန်ဝါသနာပါသူမဟုတ်ပေ၊ စာကြည့်၊ စာကျက်၊ စာမှတ်ကို ပဋ္ဌမတန်းစားဝါသနာပါ၍ ဟောပြောမှုကို မလွဲမရှောင်သာ အနေနဲ့ ဒုတိယဝါသနာပါ၏၊ သို့သော် ယခုလက်ရှိမူ ကိုယ်တိုင် အားထုတ်ကျင့်ကြံမှုကို ကြိုးစားအားထုတ်လျက်နေ၏။

သို့စဉ် လွန်ခဲ့သော ၁၃၃၁ ခု တပေါင်းလွန်း (၁)ရက်နေ့က နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီး ဦးသော်ဇင်နှင့် တောင်ကြီးသို့ ခရီးထွက်ခဲ့၏၊ တောင်ကြီးသို့ရောက်သော် ဆရာကြီး၏ တိုက်တွန်းချက်နှင့် **"တေဒင်ရပုဂ္ဂိုလ်များ"** အကြောင်း ကို ဟောပြောခဲ့ရ၏။

ယင်းဟောပြောချက်များကို ဆရာကြီးက အကျဉ်းချုပ်မှတ်တမ်းတင်ထားပြီး **"တေဒင်ဝတ္ထု"** အမည်ဖြင့် စာအုပ်ထုတ်ဝေလိုက်၏၊ ယင်းစာအုပ်မှာ နှစ်ကြိမ်ပြန်ရိုက်ပြီးဖြစ်၏၊ ယခုလည်း လက်ကျန်မရှိတော့ဟုဆို၏။

ယင်း **"တေဒင်ဝတ္ထု"** စာအုပ်ကို ဖတ်ရသော မိမိမိတ်ဆွေအချို့က စိတ်ဝင်စားကြောင်း၊ သံဝေဂဖြစ်ကြောင်းနှင့် ကောင်းကြောင်းစသည်ဖြင့် မိမိထံသို့ စာရေးကြ၏။

မိမိမှာမူ ယင်းစာအုပ်ထွက်လာချိန်၌ တောရကျောင်းတွင် ကိုယ်တိုင်အားထုတ် ကျင့်ကြံမှုကို ကြိုးစားလျက်ရှိ၏၊ မိတ်ဆွေအချို့ထံမှ စာရသဖြင့် မိမိသည် ဆရာကြီးပို့ပေးလိုက်သော **"တေဒင်ဝတ္ထု"** ကို ပြန်လည်ဖတ်ကြည့်မိ၏၊ စိတ်ဝင်စား၍ စာရေးချင်စိတ်ပေါ်လာ၏။

သို့သော် မိမိမှာ ဘောရကျောင်းတွင်ဖြစ်၍ မှိုငြမ်းကိုးကား ရေးရန် စာအုပ်မရှိသဖြင့် စာမရေးနိုင်ခဲ့၊ ထိုစဉ် ဒကာ-ဒကာမ များက ဒါနနှင့်ပတ်သက်သော ပြဿနာများ လျှောက်ထားသဖြင့် မိမိစဉ်းစား၏—

"အင်း.... ဗုဒ္ဓသာသနာဝင်တိုင်း နေ့စဉ်ပင် ဒါန ပြုနေကြသည်၊ သို့သော် ဒါနအမျိုးအစားနှင့် အကျိုး တရားများကို သေသေချာချာသိပြီး ပြုတဲ့သူ ရေက အတော်နည်းပါးနေပါပေါ့ကလား၊ ဒီကြားထဲ ဒါန အပြစ်ပြောသူတွေကလဲ များလာတယ်၊ ငါဟာ ဒါန အမျိုးအစားနှင့် ဒါနအကျိုးတရားများ, ဒါနပြဿ နာများ ဖြေရှင်းရေးသားရပါမှကား ကောင်းလေစွ"

သို့စဉ်းစားပြီး မိမိသည် ကိုးကားရန် စာအုပ်များရှာဖွေ၏၊ ဒါနအကြောင်း သိကောင်းစရာ စာတအုပ် ရေးလိုက်၏၊ ယင်းကား "ဒါနဝတ္ထု" စာအုပ်ပင်ဖြစ်၏၊ ယခု ထွက်ပေါ် ပြီး၍ လူကြိုက်များလျက် ဖြစ်နေပါ၏။

ဒါနအကြောင်းရေးပြီးသော် သီလအကြောင်းသိကောင်း စရာ စုံစုံလင်လင် စာတအုပ် ရေးလိုက်၏၊ ယင်းကား "သီလဝတ္ထု" စာအုပ်ပင်ဖြစ်၏၊ ယခုဆိုလျှင် ထွက်ပေါ်ပြီး ဖြစ်၏၊ ယင်းစာမူများ ထုတ်ဝေရန် စီစဉ်ဆဲတွင် ထုတ်ဝေသူ ထံမှ မိမိထံသို့ စာတစောင် ပို့လိုက်၏—

"အရှင်ဘုရား.... ဒါနဝတ္ထု, သီလဝတ္ထု စာမူများ ပြန်လည် မှတ်ပုံတင်ထားပါသည်၊ ကျလျှင် ကျခြင်း

ပုံနှိပ်ပါတော့မည်ဘုရား၊ သို့ပါ၍ နောက်ထပ် ဆက်လက်ပုံနှိပ်နိုင်ပါရန် ဘာဝနာဝတ္ထု ရေးသားပေးပါရန် ကြိုတင် သိစေအပ်ပါသည်ဘုရား၊ ဘာဝနာဝတ္ထု ရေးပါလျှင် အလုပ်စခန်းများများပါအောင် ရေးပါရန်လဲ သတိပေးပါသည် ဘုရား”

မိမိမှာ ဒါနဝတ္ထုနှင့် သီလဝတ္ထု စာနှစ်မူရေးပြီး တရားကိုဘဲ ဆက်လက်ကြိုးစား အားထုတ်နေသည်၊ ဘာဝနာဝတ္ထုကို မရေးဖြစ်ခဲ့၊ ယင်းစာရသော် တရားအားထုတ်၍ မဖြောင့်တော့ပေ၊ စာရေးဘို့ရန် ဝိတက်ဝင်လာသည်၊ ရေးရမည့်စာကလဲ ဒါနဝတ္ထုနှင့် သီလဝတ္ထုတို့လောက် မလွယ်ကူ၊ မြန်မြန်ဆန်ဆန် ရေးလို့မရနိုင်၊ စိတ်အေးလက်အေး အချိန်ယူပြီး ရေးမှ ဖြစ်မည်၊ သို့နှင့် မိမိစဉ်းစားသည်–

“အင်း....ဘာဝနာဝတ္ထုလဲ ယခု လောလောဆယ်မှာ မရေးချင်သေး၊ ဒါနဝတ္ထုနှင့် သီလဝတ္ထု ပုံနှိပ်ပြီးက ဆက်လက်ပုံနှိပ်ရန် စာမူလဲ တောင်းနေသည်၊ ဘာဝနာဝတ္ထု မရေးသေးဘဲ တခြား ဘာရေးရလျှင် ကောင်းမည်လဲ၊ အများအတွက် အကျိုးရှိမည်လဲ”

“အင်း....လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်မှ ယနေ့အထိ မိမိကိုယ်တိုင် ဟောကြား ပြသခဲ့သော တရားပွဲများမှ မှတ်သားဘွယ်ရာကောင်းသော ပြဿနာများ, ကိုယ်တွေ့ အဖြစ်အပျက်များ, အတွေ့အကြုံများကို ကောက်နုတ်၍ ရေးရပါမူကား ကောင်းလေစွ”

"ယင်းသို့ရေးလျှင် တရားဟောသူ, တရားပြသူ, တရားနာသူ, ၂တရားအားထုတ်သူ, အားလုံး လိုက်နာစရာ, ကျင့်ကြံစရာ, ရှောင်ကြဉ်စရာများ ရရှိမည်၊ သို့ရရှိလျှင် လောက-သာသနာ နှစ်ပြာအကျိုး ပွားတိုးမည်"

မိမိသည် ယင်းသို့ စဉ်းစားပြီးလျှင် ဤစာအုပ်ကို ရေးလိုက်၏၊ "ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာ"များ ဆိုတဲ့ ဤစာအုပ်အမည်ကို ကြည့်သဖြင့် အထည်းတွင် ဘာတွေရေးထားမည်ကို စာရှုသူ ခန့်မှန်းနိုင်ပြီ ဖြစ်၏၊ သို့တမူ စာရှုသူ ရှင်းသထက် ရှင်းသွားအောင် ဖွင့်ပြပါဦးအံ့—

"ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာ"များအမည်တွင် ဗုဒ္ဓ+ဓမ္မ+ဿပြနာများဟူ၍ သုံးပုဒ်ရှိ၏၊ ယင်းတွင် ဗုဒ္ဓမှာ"ဘုရား" ဖြစ်၏၊ ဓမ္မမှာ "တရား" ဖြစ်၏၊ ပြဿနာများမှာ "အမေးများ"ဖြစ်၏၊ဆက်စပ်လိုက်သော်"ဘုရားတရားအမေးများ"ဟူ၍ ဖြစ်လာ၏"

"အချောပြန်ရသော် "ဘုရားတရားနှင့် ပတ်သက်သော အမေးများ"ဟူ၍ ဖြစ်၏၊ အမေးများဆိုသဖြင့် အဖြေမပါဘူးလားဟူ၍ စောဒနာရန်ရှိ၏၊ မိလိန္ဒပဉှာစာအုပ်ကို ရှုကြည့်ပါဘိ၊ မိလိန္ဒ အမေး ဆိုသော်လဲ ရှင်နာဂသိန်၏ အဖြေစုံပါရှိ၏၊ ဤတွင်လဲ လူပေါင်းစုံတို့၏ ပြဿနာပေါင်းစုံကို မိမိက ဖြေရှင်းထားပါ၏"

ဤ၌တွင် အကြောင်းရင်းပြဿနာ ငါးဆယ်ဘဲရှိပါ
၏၊ ၎င်းငါးဆယ်ကို မေးဖြေထားရာတွင် ဝတ္ထုသဖွယ်
ဖြစ်ပါ၏၊ စာရှုသူ စိတ်ဝင်စားဘွယ် ဖြစ်ပါ၏”

ယင်း ပြဿနာများကို ဖြေရှင်းရာတွင် ပြဿနာ နှစ်မျိုး နှစ်စားကို ရှုကြည့်နိုင်၏၊ မှန်၏၊ “ပြဿနာ” ဟူသည် ကောင်းသော ပြဿနာနှင့် မကောင်းသော ပြဿနာဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်၏ ဘဝတသက်တာတွင် အကောင်းနှင့် အဆိုး နှစ်မျိုးသော ပြဿနာတို့ကို တွေ့ကြုံရစမြဲပင် ဖြစ်၏။ ယင်းနှစ်မျိုးတွင် မကောင်းသော အဆိုးပြဿနာများနှင့်သာ တွေ့ကြုံမှုများအံ့ထင်၏၊ ကောင်းသောပြဿနာမူ ကြံဖန်ရှာနိုင်ပါမှ အနည်းငယ်မျှ တွေ့ကောင်းတွေ့နိုင်မည်ဖြစ်၏။

တဖန် ယင်းပြဿနာများသည်လည်း မိမိနှင့် သက်ဆိုင်သော မိမိကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပြဿနာများကို မိမိကိုယ်တိုင် ပြန်လည် တွေ့ကြုံ ဖြေရှင်းရခြင်းတမျိုးရှိ၏၊ သူတပါးနှင့် သက်ဆိုင်သော သူတပါး ကိုယ်ရေးကိုယ်တာ ပြဿနာများကို မိမိက ဖြေရှင်းရခြင်းတမျိုးဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ဤစာအုပ်တွင် ယင်း နှစ်မျိုးလုံးကို ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်၏။

တဖန်ယင်းပြဿနာများကို ခွဲခြားပြန်လျှင် ဗုဒ္ဓဓမ္မအရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာများနှင့် လောကရေးနှင့် ပတ်သက်သော ပြဿနာများ ဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိပြန်၏၊ ယင်း နှစ်မျိုးတွင် စာအုပ်အမည်ကို ဖတ်ရှုကြည့်ရခြင်းဖြင့်ပင် လောကရေးမဖက် ဗုဒ္ဓဓမ္မရေးသက်သက် ပြဿနာများကိုသာ ဖော်ပြထားသည်ဟု သိနိုင်ပြီဖြစ်၏။

တဖန် ယင်းပြဿနာများကိုဖော်ပြရာ၌ အကောင်းပြဿနာများကိုသာ ရွေးချယ်ဖော်ပြပါက ယင်းဖော်ပြချက်သည် ပြည့်စုံသော ဖော်ပြချက်, မှန်ကန်သော ဖော်ပြချက်မျိုး မဖြစ်နိုင်။

မှန်၏၊ ပြဿနာဟူသည် အကောင်းချည်းသက်သက်လည်း ဘယ်နည်းနှင့်မှ မဖြစ်နိုင်၊ အဆိုးချည်းသက်သက်လည်း မဖြစ်နိုင်၊ အကောင်းအဆိုးနှစ်မျိုး ရောထွေးနေမည်သာ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ အကောင်းအဆိုး ပြဿနာနှစ်မျိုးလုံးကို ဖော်ပြပါမှသာ မှန်ကန်တိကျသော ပြဿနာများ ပြည့်စုံတိကျသော ပြဿနာများ ဖြစ်လာမည်ဖြစ်၏။

ပြဿနာနှစ်မျိုးလုံးကို ဖော်ပြထားရာ၌ စာရှုသူသည် အဆိုးပြဿနာကို ဖတ်ရှုရပါက "ကဲ့ရဲ့သူကို ဆရာတင်" ဆိုသည့် စကားပုံအတိုင်း မိမိကိုယ်ကို ပြုပြင် သတိပေးသူ ဆရာဘဲဟူ၍ နှလုံးသွင်းပြင်၍ ဖတ်ရှုပါ၊ အကောင်း ပြဿနာကို ဖတ်ရှုရပါက "ချီးမွမ်းသူကို တပည့်"ဆိုသည့် စကားပုံအတိုင်း မိမိလောက် မသိသေးသူ မိမိတပည့်ဘဲဟူ၍ နှလုံးသွင်း ပြင်၍ ဖတ်ရှုပါ၊ ယင်းသို့ နှလုံးသွင်းပြင်၍ ဖတ်ရှုနိုင်ပါလျှင် စာရှုသူအတွက် သင်ခန်းစာတွေ အများကြီး ရရှိပါလိမ့်မည်။

တဖန်ဆိုရသော် ဤစာအုပ်ပါ အဖြစ်အပျက် ပြဿနာအားလုံးတို့မှာ လွန်ခဲ့သော ဆယ်နှစ်တာကာလမှ ယနေ့အထိ

မိမိတရားပွဲများမှရှင်း၊ မိမိတရားပြုရာမှရှင်း၊ မိမိတရားဟော သွားရာမှရှင်း၊ မိမိထံသို့ တရားလာရောက် လျှောက်ထားရာ မှရှင်း ပေါ်ပေါက်လာသော တကယ့်အဖြစ်အပျက် အတွေ့ အကြုံ ပြဿနာများ ဖြစ်ပါ၏၊ ဝတ္ထုတိုများသဖွယ် စိတ်ဝင် စားဖွယ် ကောင်း၏။

ယင်း ကိုယ်တွေ့ပြဿနာများကို ဖော်ပြရာ၌ မည်သူ့ကိုမျှ ထိခိုက်နစ်နာစေရန် ရည်ရွယ်ချက်မရှိပါ၊ တဖန် ယင်းပြဿ နာတွင် ပါဝင်နေသူများကိုလည်း မထိခိုက် မနစ်နာစေရန် ပြဿနာရှင်အမည်များ၊ ပြဿနာဖြစ်ပေါ်လာရာ မြို့အမည်၊ ရွာအမည် စသည်များကို မသုံးနှုန်း မဖော်ပြဘဲ ဓမ္မဓိဋ္ဌာန် ကျကျ ရေးသားဖော်ပြထားပါသည်။

ပြဿနာရှင်အမည်ကို မသုံးလျှင်မဖြစ်၍ သုံးနှုန်းဖော်ပြ သည့်အခါတွင် “သူ”ဟူ၍ရှင်း၊ “သူ့”ဟူ၍ရှင်း နာမ်စားနှင့် သုံးနှုန်းဖော်ပြထားပါသည်။

ယင်းသို့ သုံးနှုန်းဖော်ပြရာတွင် ယောကျ်ား မိန်းမနှစ်ဦး လုံးကိုပင် “သူ-သူ့”ဟူ၍ တန်းတူ သုံးပါသည်၊ မြန်မာတို့တွင် စကားပြောရာ၌ ယောကျ်ား မိန်းမ အားလုံးကိုပင်“သူ-သူ့” ဟု နာမ်စားတမျိုးထဲနှင့် သုံးနှုန်းလေ့ရှိသောကြောင့် ဤတွင် လဲ မခွဲခြားဘဲ သုံးနှုန်းထားပါသည်။

အဖြစ်အပျက် အတွေ့အကြုံ ပြဿနာအားလုံးတို့မှာ မြို့ရွာဒေသ အမျိုးမျိုးတို့မှ လူအမျိုးမျိုးတို့နှင့် တွေ့ကြုံဖြစ်ပျက်ခဲ့ရသော အတွေ့အကြုံ ပြဿနာများဖြစ်၍ စကားအသုံးအနှုန်းတို့မှာလည်း ပြဿနာတခုနှင့်တခု မတူနိုင်ပါပေ၊ မှန်၏၊ ဤတွင် ပြဿနာတခု အသုံးအနှုန်းတမျိုးလိုပင် ဖတ်ရှုရမည်ဖြစ်၏။

ငှင်းပြင် မိမိကိုလဲ အရပ်ဒေသအမျိုးမျိုးမှ လူအမျိုးမျိုးတို့က အခေါ်အဝေါ်အမျိုးမျိုးနှင့် "ဦးပဉ္စင်း၊ ဦးပဉ္စင်းလေး ဘုန်းကြီး၊ ဆရာတော်" စသည်ဖြင့် သူတို့၏ဒေသ၊ ယဉ်ကျေးမှု၊ ဓလေ့ထုံးစံနှင့် စိတ်ကူးအမျိုးမျိုးနှင့် ခေါ်ဝေါ်သုံးနှုန်းထားသည်ကို ဖတ်ရှုရမည် ဖြစ်၏၊ မိမိသည် ယင်းတို့အား ဘယ်လိုခေါ်ဝေါ်ပါ၊ စသည်ဖြင့် ပြင်မပေး၊ ပြင်၍လည်း မရေးဘဲ မူရင်းအတိုင်းပင် ရေးလိုက်ပါသည်။

ဤစာအုပ်ပါပြဿနာများမှာ မိမိတရားဟောနှစ်ဆယ်နှစ်တာအတွင်းမှ အချို့အဝက်မျှသာ ဖြစ်ပါ၏၊ မကြာမီ ကျန်ရှိနေသော ပြဿနာတို့ကို ဖော်ပြပါအံ့။

ယင်းသို့ဆိုသဖြင့် စာရှုသူသည် ပြဿနာတွေ များလှပါကလားဟု ထိတ်လန့်မသွားပါနှင့်၊ "ပြဿနာပေါင်း သောင်းခြောက်ထောင်" ဆိုသော စကားပုံအတိုင်းပေါ့၊ ပြဿနာတွေများသော်လည်း တခုနှင့်တခု မတူညီဘဲ ကွဲပြား ခြားနားမှတ်သားစရာတွေချည်း ဖြစ်ပါ၏။

၂၁၅၁၉၃

ယခု အတွဲ(၁)ပါ ပြဿနာအားလုံး စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာချည်း ဖြစ်သလို၊ အတွဲ(၂)ပါ ပြဿနာအားလုံးလည်း စိတ်ဝင်စားဖွယ်ရာ တွေချည်း ဖြစ်ပါလိမ့်မည်။ စိတ်ဝင်စားဘွယ်ရာ ပြဿနာတို့ကို ဖတ်ရှု မှတ်သားခြင်းဖြင့် စိတ် ချမ်း သာ ၍ ကောင်းကျိုးချမ်းသာ ရနိုင်ပါစေသော်။

ဓေဒဂ်-အရှင်ပညာဇောတ
ဝိသိဋ္ဌ ဒီဃဘာဏကနှင့် သိရိပဝရဓမ္မာစရိယ
၁၃၃၆-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်။
၃၀-၉-၇၄

နဝမ တေဇ ဝတ္ထုရိုတ်

"နင်ပလုံချင်နဲ့ လုံချင်ဒါ သူများဘို"

(၁)

"ထင်သေးပြစ်မှား-ထင်ကြီးကြည်ညို"ဆိုသောစကားသည် အင်မတန် မှန်ကန်လှ၏၊ လူတို့သည် တယောက်အကြောင်း တယောက် မသိဘဲ တွေ့လျှင်တွေ့ခြင်း အထင်ကြီးတတ်ကြသလို အထင်လဲ သေးတတ်ကြ၏၊ အထင်ကြီးလျှင်ကြည်ညို၏၊ အထင် သေးလျှင် ပြစ်မှား၏၊ ယင်းသည် လောကဓမ္မတာပင် ဖြစ်၏။ ယင်းသို့ အထင်သေးလွယ် အထင်ကြီးလွယ်ခြင်းသည် အများ အားဖြင့် အမှားနှင့် ကြုံရတတ်၏၊ အလိမ်အညာခံရတတ်၏။

မှန်၏၊ လောကတွင် လူအမျိုးမျိုးရှိ၏၊ အချို့က အထက် တန်းမှ အထင်ကြီးခံရအောင် ပြုလုပ်လိမ်ညာ၏၊ အချို့က အောက်တန်းမှ အထင်သေးခံရအောင် ပြုလုပ်ပြီးမှ လိမ်ညာ၏၊ လိမ်ညာခြင်းတော့မူ အတူတူသာဖြစ်၏၊ အထက်တန်းနှင့် အောက်တန်းသာကွာ၏၊ အရမျှားနှင့် အရနည်းသာကွာ၏။

သို့ဖြစ်၍ သူရောကိုယ်ပါ ဘယ်သူမဆို မြင်လျှင်မြင်ခြင်း ပုဂ္ဂိုလ်တဦးတယောက်အား အထင်သေးလျှင်လည်း မကောင်း သလို၊ အထင်ကြီးလျှင်လည်း မကောင်းပေ၊ အထင်သေးလျှင် ဖြစ်မှားတတ်၍ သိသောအခါ တောင်းပန်ဝန်ချရ၏၊ အထင် ကြီးလျှင် ကြည်ညို၍ ရိုသေဆည်းကပ်၏၊ သိလျှင် အခွါရ ခက်၏၊ အပြစ်မူ ဘယ်ဟာမှမလွတ်ပေ။

တခါက မိမိသည် ကိုယ်တိုင်ကြုံ၏၊ ရွာကြီး တရွာတွင် ဆရာတော်ကြီးတပါးရှိ၏၊ အကျင့်သီလနှင့်ပြည့်စုံ၍ ရဟန္တာ တမျှ ကြည်ညိုကြ၏၊ ယင်းဆရာတော်မတိုင်မီ ပဌမ ဆရာ တော်လည်း ထိုကဲ့သို့ပင်ဟု ကြားရ၏၊ ပဌမဆရာတော် လက် ထက်ထဲက ကထိန်လက်မခံဘဲ သုံးနှစ်တကြိမ် ဝတ်ပွဲကျင်းပလေ့ ရှိ၏၊ ယခု ဆရာတော်လက်ထက် မိမိသွားစဉ်ကမူ ၃၇ ကြိမ် မြောက် ဝတ်ပွဲဖြစ်၏၊ ဆရာတော်နှစ်ဆက် ဝတ်ပွဲမှာ နှစ်တရာ ကျော်လေပြီ၊ ယခု ဆရာတော်သည်ပင် သက်တော် - ၇၀ ကျော်ပြီ။

ဝတ်ပွဲမှာ စနစ်ကျလှ၏၊ တပါးတကျောင်း နေရ၏၊ ကျောင်းဒကာများက ကိုယ့်ကျောင်း ဘုန်းကြီး၏ ဝေယျာ ဝစ္စကို ကိုယ်တာဝန်ယူရ၏၊ ဆွမ်းကိုမူ နံနက်ဆွမ်း, နေ့ဆွမ်း တနေရာထည်း၌ စုကျွေး၏၊ ညနေဘက်ဆိုလျှင် ကျောင်းဒကာ ကျောင်းအမများနှင့် ဆွေမျိုးတစုစီ လာကြ၍ အသီးသီး ကိုယ့်ကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် ကိုယ်စကားပြောကြ၊ ဝေယျာဝစ္စ ပြုလုပ်ကြ၏။

မိမိကျောင်းသို့မူ ကျောင်းအမယ်နှင့် အဖော်တယောက်သာ လာလေ့ရှိ၏၊ မိမိမှာ စာကြည့်ဝါသနာပါ၍ စာကြည့်များ၏၊ မိမိစာကြည့်နေလျှင် သူတို့ပလာပေ၊ ပြန်သွားလေ့ရှိ၏၊ အလိုက်သိ၏၊ မိမိသည် ကျောင်းအမယ်အား အထင်သေး၏၊ အ,တ,တ,ဟု ထင်၏၊ တရားလဲ နားဝင်မည်မထင်၊ သို့နှင့် တော်ရုံလျှင်ရုံမျှ ရံခါပြော၏၊ စကားဟုတ္တိပတ္တိမစပ်မိပေ။

သို့နှင့် ဝတ်ပွဲကား ပြီးတော့မည်၊ ပြီးခါနီး လေးညတွင် ဝတ်စောင့်သည့် သံဃာတော်များထဲမှ တရားဟော တတ်သူများကို စာရင်းပြု၍ တညနှစ်ပါး ဟောစေ၏၊ ထိုတွင် မိမိပါဝင်နေတော့၏၊ မိမိသည် ပဋ္ဌာန် ပဋ္ဌာန်းဆုံး ဟောရ၏၊ "ဝတ်နှင့်ဝဋ်"ကို ကွဲပြားရှင်းလင်းအောင် ဟောပြခဲ့၏၊ ရဟန်းရှေလူပါ သဘောကျကြ၏၊ နောက်နေ့ နေ့လယ်တွင် ကျောင်းအမယ်နှင့် အဖော်ရောက်လာပြီး ရှိခိုးလျှောက်၏—

"ဝတ်ပွဲလဲပြီးတော့မယ်၊ ဦးပဉ္စင်းနှင့်လဲ တခါမှ စကားကောင်းကောင်း မပြောရသေးဘူး၊ ယခုည တပည့်တော်တို့ တည်းခိုတဲ့ဇရပ်ကို ကြွပါဘုရား"

ကျောင်းအမယ်မှာ ရွာဝေးမှ လာ၍ ဝတ်ကျောင်းဆောက်ခြင်း ဖြစ်၏၊ ရွာမပြန်တော့ဘဲ ဇရပ်တွင်တည်းခို၍ ဝတ်ပြုနေခြင်းဖြစ်၏။

"ဇရပ်ကို ဘာလုပ်ရအောင် ကြွရမှာလဲ၊ ညကြတရားပွဲနှင့် ဟာဘဲ တရားနာရမှာပေါ့"

"တပည့်တော်တို့ ဆွေမျိုးတွေရောက်နေပြီ၊ တပည့်တော်တို့ ဦးပဥ္ဇင်းနှင့်လဲ စကားပြောချင်တယ်၊ ဦးပဥ္ဇင်းတရားလဲ နာချင်တယ်၊ ဇရပ်မှာ တပည့်တော်တို့ စုပြီး စောင့်နေမယ်၊ ဒီက တရားပွဲစလျှင် ဦးပဥ္ဇင်း ဇရပ်ကိုကြွပါ"

"ဟင်-ဒီမှာ တရားပွဲရှိလျက်နှင့် ဒီကတရားတော့ မနာ၊ ဦးပဥ္ဇင်းက ဇရပ် လာဟောရမယ်၊ ဟုတ်-ဟုတ်သေးတော့၊ ဦးပဥ္ဇင်းလဲ ဒီမှာဟောမဲ့ ဘုန်းကြီးတွေလောက် အဟော မကောင်းဘူး၊ သူတို့က ဇာတ်ထုပ် ဇာတ်ကွက်နဲ့ အလွမ်း အသောနဲ့ အသံကောင်းကောင်းနှင့် ဟောမှာ၊ ဒီတရားပွဲမှာ နာလျှင် ပြီးရောပေါ့၊ ဦးပဥ္ဇင်းလဲ ဒီတရားပွဲမှာ နာချင်သေးတယ်"

"ဦးပဥ္ဇင်းကလဲ မနာချင်ပါနဲ့၊ **အသံကောင်းကောင်း နားထောင်ချင်လျှင်** ပွဲသွားကြည့်မှာပေါ့၊ ရေဒီယိုဖွင့် နား ထောင်မှာပေါ့၊ ဘာဖြစ်လို့ တရားနာမှာလဲ၊ **တရားနာတာဘဲ အသံနာတာမှ** မဟုတ်ဘဲ၊ တပည့်တော်တို့ ဦးပဥ္ဇင်းဟောတာဘဲ နားလယ်တယ်၊ အမေတို့လဲရောက်နေတယ်၊ သူတို့အားလုံးက အပင့်ခိုင်းလို့ လာပင့်ရဒါ၊ မေးချင်စရာတွေလဲ အများကြီးရှိ တယ်၊ ဇရပ်ကို ကြွဟောပါ"

မိမိမှာ ကြီးကျယ်သည်ဟုထင်၍၊ စကားကြီး စကားကျယ် သုံးသည်ဟုထင်၍၊ သို့သော် မနေသာပေ၊ ဝန်ခံရတော့၍၊ ညတရားပွဲစလျှင် ဇရပ်သို့ကြွရ၏၊ ဆွေမျိုးတစု အစိတ်သုံးဆယ် ခန့် ရှိ၏၊ ရောက်လျှင် ဘာတရားဟောရမည်လဲဟု မေးပြီး တရားဟောပေး၏၊ တရားဟောပြီးလျှင် ကျောင်းအမငယ်နှင့်

သူအမကြီးတို့ခေါင်းဆောင်၍ တရားရေးနှင့်ပတ်သက်ပြီး မသိ ဒါများ, သိချင်ဒါများကို အသွတ်သဲမေး၏၊ စာအုပ်ထဲမှာ မသိလို့ မှတ်ထားဒါများကိုလဲ စာအုပ်ကြည့်၍ မေး၏၊ အမေး ပေါင်းမှာ စုံလှတော့သည်၊ မိမိမှာ ဒီတော့မှ ကျောင်းအမ ငယ်အား ညြချရတော့သည်၊ မိမိမှာ ထိုစဉ်က တရား တလ မျှသာ အားထုတ်ဘူးသေး၏၊ ဧာပေသာ မကျွမ်းကျင်ပါက ကျောင်းအမငယ်၏ အမေးများကို ကျေနပ်အောင်မဖြေနိုင်မှာ အမှန်ပင်၊ နောက်ရက်များတွင်မူ ပိုမိုရင်းနှီးလာတော့ မိမိမှာ မနေနိုင် အမှန်ကို ဖွင့်ပြော၏—

"ဦးပဥ္စင်းက ကျောင်းအမငယ်ကို အထင်သေးနေဒါ၊ ဒီကောင်မလေး ဆင်းရဲတယ်နဲ့တူတယ်၊ တနေ့လာလဲ ဒီအဝတ် အစားဘဲ၊ အလိုက်တော့သိပါရဲ့ ရိုး အ,အ,နဲ့၊ ငါ တရား စကားပြောလဲ မောရုံဘဲရှိမှာဘဲ၊ နားလယ်မှာလဲ မဟုတ်ဘူး၊ စိတ်ဝင်စားမှာလဲ မဟုတ်ဘူးလို့"

ကျောင်းအမငယ်မှာ အဝတ်အစားရိုး၏၊ အပြောင်းအလဲ နည်း၏၊ နှံ့သာ သနပ်ခါး ချယ်သလေ့မရှိ၊ ရွှေငွေမဝတ်ဆင်၊ စကားနည်းသည်၊ အနေအပြော အေးဆေးသည်၊ သို့ကြောင့် မိမိက ပုံကြည့်ပြီး အထင်သေး၍ ပြစ်မှားခြင်းဖြစ်၏။

"ဦးပဥ္စင်းက တပည့်တော်ကို အထင်သေးပေမဲ့ တပည့် တော်က ဦးပဥ္စင်းကို အထင်မသေးပါဘူး၊ တပည့်တော် ခုလို အခြေအနေဖြစ်လာဒါ ဆရာတော်ကြီးဆုံးမလို့ တရား သဘောပေါက်လို့ပါ"

"ဆရာတော်ကြီးဘယ်လိုဆုံးမလဲ၊ ဘယ်လို တရားသဘော ပေါက်လဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော် ၁၆-နှစ်လောက်တုံးက သိပ်ခေတ်ဆန်၊ သိပ်အလှအပကြိုက်၊ သိပ်ဝတ်စားဒါပေါ့"

ကျောင်းအမငယ်မှာ ထိုစဉ်က ၂၁-နှစ်မျှ ရှိသေး၏၊ ညီမငယ်နှင့် အဘေ အမေအားဖြင့် မိသားစု လေးယောက် သာ ရှိ၏၊ ယခု ကျောင်းဆောက်သည်မှာ သူ၏ သီးခြား စုဆောင်းငွေနှင့် ဆောက်ခြင်းဖြစ်၏။

"နောက် ဘာဖြစ်လို့ ခေတ်မဆန်၊ အလှအပမကြိုက်၊ မဝတ် စားတာလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တနေ့ တပည့်တော်နဲ့ အမေနဲ့ ဥပုသ်လာစောင့်တယ်၊ တပည့်တော်က ကျကျနန ဝတ်စားပြင်ဆင် လာတာပေါ့၊ ကျောင်းရောက်တော့ ဆရာတော်ကြီးက တပည့်တော်မြင်တော့ တရားဟောတယ်—

"နင်မလှချင်နဲ့—လှချင်ဒါသူများဘို့"

"ဘယ်ဟုတ်မလဲ ဆရာတော် လှချင်ဒါကိုယ့်ဘို့ပေါ့"

"နင်စဉ်းစားအုံး၊ သဘောပေါက်တော့ ငါ့ပြန်ပြော"

ဆရာတော်ကြီးနှင့် ကျောင်းအမငယ်မှာ ဆွေမျိုးရင်းခြာ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ကျောင်းအမငယ်မှာ ပြန်ပြောရဲခြင်းဖြစ်၏၊ ဆရာတော်ကြီးမှာ တရားရှည်ရှည် ဟောလေ့မရှိ၊ စကားများ များ ပြောလေ့မရှိ၊ ဤမျှလောက်သာ ပြောဟောလေ့ရှိ၏။

"အဲဒီလိုပြောတော့ တပည့်တော်လဲ နောက်ထပ် ပြန်မပြောရဲတော့ဘူး၊ အိမ်ရောက်တော့ အပြန်ပြန် စဉ်းစားတော့.... "လှချင်ဒါ ကိုယ့်ဘိုမဟုတ်ဘူး-သူများဘို" ဆိုဒါ သဘောပေါက်သွားတယ်၊ အဲဒီကစပြီး တပည့်တော် လှချင်ပချင်တဲ့စိတ်နဲ့ ဘယ်တော့မှ မဝတ်စား မဖီးလိမ်း မပြင်ဆင် တော့ဘူး၊ သူများဘို့ချည်းဟာ၊ ကိုယ့်ဘို့မှမဟုတ်ဒါ၊ ဟိုတုန်းကသာဦးပဥ္စင်းမြင်လျှင် ယခုအထင်သေးသလိုမသေးဘဲ အထင်ကြီးမှာ"

သိတော့ သိကြပါ၏၊ သို့တမူ သိတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်သုံးဘို့မှာ လွယ်ကူသောကိစ္စတခု မဟုတ်ပေ၊ ကျောင်းအမငယ်မှာ အံ့ဩစရာပင်။ တောရွာမှာ ပဉ္စည်းအရှိထဲကပင်ဖြစ်၏၊ သီလရှင်ဝတ်ပြီး တဖုံးအားထုတ်ချင်၏၊ မိဘများကိုပစ်မထားနိုင်၊ အိမ်တွင် ဦးဆောင်နေရ၍ ခွင့်မသာ၊ ညီမငယ်ကို မြန်မြန် ကြီးစေချင်နေ၏၊ မိမိလဲ ကျောင်းအမငယ်အားဘာမျှ ပြန်မပြောနိုင်တော့၊ စိတ်ထဲမှ ဥဒါန်းဘဲ ကျူးရင့်နိုင်တော့၏—

"အော်....သီလရှိ၍ ကျင့်ဝတ်နှင့် ပြည့်စုံတဲ့ အရှင်မြတ်တွေကို ကိုးကွယ်ဆည်းကပ် ရသည်မှာ အဘိုးတန်၍ မြင့်မြတ်ပါပေစွ"

"နေပါအုံး ကျောင်းအမငယ်၊ တရားဘယ်မှာ အားထုတ်လဲ၊ စာဘယ်မှာ သင်လဲ"

မိမိမှာ အရှက်ပြေဆိုသလို စကားကိုလွှဲ၍ ဟန်လုပ်မေးရတော့၏၊ သို့မဟုတ်မူ အနေခက်နေမည်"

"တပည့်တော် ကျောင်းလာတဲ့အခါ ဆရာတော်ကြီး လျှောက်မေးတယ်၊ ရွာထဲတခါတလေသီလရှင်တွေကြတဲ့အခါ၊ ရဟန်းသံဃာတွေကြတဲ့အခါ မေးတယ်၊ အဲဒီလိုမေးပြီး အားထုတ်တယ်၊ အိမ်မှာဘဲ အားတဲ့အခါ အားထုတ်ဒါဘဲ၊ စာလဲ တပည့်တော် လေးလဘဲသင်ရတယ်၊ တတ်ချင်ဒါနဲ့ လာသမျှ လူ စာအုပ်ကိုင်ပြီး မေးဒါဘဲ၊ ကြာတော့ ဘတ်တတ်သွား တယ်"

ကျောင်းအမယ်မှာ စိရိယရှိ၏၊ ဆန္ဒရှိ၏၊ မေးရမှာ အောက်ကျသည်ဟု သူမထင်၊ မသိလျှင် သိမည့်သူကိုမေး၏၊ သို့နှင့် မိမိသည် ကျောင်းအမယ်အား ဆက်လက်ကြိုးစားရန် လျော်သော တရားကို ဟောပေးလိုက်၏-

"ရဟန်းတို့ သီလရှိသော ရဟန်းသည် အိမ်သို့ချဉ်းကပ်သည် ရှိသော်-

၁။ လူတို့သည် မြင်၍ စိတ်ကြည်လင်သောအခါ ထိုအိမ်သည် နတ်ပြည်၌ ဖြစ်စေတတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏။

၂။ လူတို့သည် ခရီးဦးကြိုဆိုကြ, ရှိခိုးကြ, နေရာထိုင်ခင်းပေးကြသောအခါ ထိုအိမ်သည်မြင့်မြတ်သော အမျိုး၌ ဖြစ်စေတတ်သောအကျင့်ကို ကျင့်သည် မည်၏။

၃။ လူတို့သည် ဝန်တိုမှု အညစ်အကြေးကိုပယ်ဖျောက် သောအခါ ထိုအိမ်သည် တန်ခိုးကြီးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏။

၄။ လူတို့သည် အစွမ်းရှိသလောက် အားရှိသလောက် ဝေဖန် လှူဒါန်းသောအခါ ထိုအိမ်သည် ဥစ္စာပေါများခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏။

၅။ လူတို့သည် ပုစ္ဆာမေးကြ၊ ပြဿနာမေးကြ၊ တရားနာကြသောအခါ ထိုအိမ်သည် ပညာကြီးခြင်းကို ဖြစ်စေတတ်သော အကျင့်ကို ကျင့်သည်မည်၏။

ဟူသော ငါးမျိုးသော အကြောင်းတို့ဖြင့် ကောင်းမှုကိုပွားစေကုန်၏”။

(ကုလသုတ်၊ ပဉ္စကနိပါတ် အင်္ဂုတ္တိုရ်)

ကျောင်းအမယ်မှာ သူ့အဖြစ်နှင့် အလျော်ဆုံး သော တရားမို့ထင့် ရှေးကထက် ဝမ်းသာဟန်ပြ၏၊ နောက်ထပ်လဲ ဟောအုံးမည်လားဟု မျှော်လင့်ပုံရ၏၊ သို့သော်ညာ ၁၂ နာရီ ထိုးပြီမို့ မိမိလဲ ပြန်လာခဲ့ပါတော့၏။

* သီလရှိလတ် ကျင့်ဝတ်တတ် ရှင်မြတ်ကိုးကွယ်နိုင်စေသော်။

* တရားနာကြည့် ကျင့်ကြံဘိ မသိမေးမြန်းနိုင်စေသော်။

* *

၁၀၉၈

တရားထိုင်လွန်သော်

(၂)

ယခုခေတ်တွင် တရားလိုက်စား အားထုတ်သူများ ပေါ များလာသည်၊ တရားမှ လိုက်စားအားမထုတ်ဘူးသေးဘူးဆို လျှင် ခေတ်မမီ လူရာမဝင်သလို ဖြစ်လာသည်၊ တရားအား ထုတ်သူများသလောက် တရားဟောသူ၊ တရားပြသူလဲ များ လာသည်၊ သို့ရာတွင် ဟောသူ၊ ပြသူ၊ လိုက်စားအားထုတ်သူ များသည် ဘုရားရှင်၏ မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျင့်စဉ်ကျသူဦးရေမှာ မများလှဟု ထင်၏။

ယင်းသည်မှာ ဒါနသီလမျှနှင့် ပုတီးလက်စွဲသော လွန်ခဲ့ သော ခေတ်ရှိ ဟောသူ၊ လိုက်စားသူများနှင့်ပြန်၍ အကောင်း အဆိုး၊ ယဉ်-မယဉ်၊ သူတော်ကောင်း မကောင်းကို ပြန်လည် နှိုင်းယှဉ်၍ ပြခြင်းဖြစ်၏၊ ဒါနသီလမျှနှင့် ပုတီးလက်စွဲသော ခေတ်က လူများသည် ယခု ပုတီးဖယ်ချ တရားအားထုတ်သူ များထက် အစစသာဒါကို မည်သူငြင်းဆိုနိုင်အံ့နည်း။

တဖန် မျက်မှောက်ခေတ် ပုတီးဖယ်ချ၍ တရားခေတ်စား ချိန်ကို ကြည့်ပါဦး၊ မိမိ တချိန်က မြို့ကြီးတမြို့တွင် တရား

ဟော, တရားပြနေစဉ် စိတ်ရောဂါအထူးကု ဆေးရုံကြီးမှ ဒေါက်တာအုန်းမောင် ရေးသော စိတ်သောကပြဿနာများ စာအုပ်ကို ဒကာမကြီးတယောက် ကပ်လှူသည်နှင့် ဘတ်ရ၏၊ ယင်းတွင် “ တရားထိုင်လွန်သော် ” ဆိုတဲ့ ခေါင်းစဉ်ကို ဘတ်ကြည့်မိသည်—

“စိတ်ရောဂါဆေးရုံကြီးသို့ လာရောက်ကုသသော လူနာအားလုံးကို “မည်သည့်အကြောင်းကြောင့် စိတ်ရောဂါစွဲ ဖြစ်သနည်း”ဟု ကျွန်တော်တို့ မေးမြန်းရပါသည်၊ လူနာခပ်များများသည် တရားထိုင်ရာမှ စွဲဖြစ်သည်ဟု ဆိုကြသည်”

“တရားထိုင်ရင်း အကြားအမြင်များ ရလာသည် ထင်ပြီး စိတ်ပါနောက်၍ သွားကြလေသည်၊ ဘဝင်မြင့်သော စိတ္တဇဖြစ်ကြလေသည်၊ ထို့ကြောင့် တရားထိုင်လွန်ခြင်းသည် စိတ်ရောဂါကို ဖြစ်စေသည် ဟူ၍ ယေဘုယျ မှတ်ချက်ချမိသည် ”

“အို တရားပြသူ, တရားအားထုတ်သူ အပေါင်းတို့ ယင်းအချက်ကို ကွက်ကွက်ကွင်းကွင်း ရှုကြည့် ဆင်ခြင်ပါလော့၊ တရားထိုင်လွန်သော်လို့ ဆိုထားသည်၊ ယခုခေတ် တရားပြသူ, တရားအားထုတ်သူများသည် “ ထိုင်မှ ” တရားလို့ ယူဆသူများ၍ ကြာကြာထိုင်နိုင်မှ ဆရာက ကြိုက်နှစ်သက်၏၊ အားထုတ်သူကလဲ ကြာကြာထိုင်နိုင်ဒါကို ဂုဏ်ယူပြောဆို၏၊ ယင်းသည်ပင် ဘုရားရှင်၏ဝါဒ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ မကျတော့၍ ရှုံးနိုင်သည့်တချက် ဖြစ်၏။

ဘုရားရှင်က လျှောင်း, ထိုင်, ရပ်, သွား လေးပါကြရိယာ မျှတစွာ အားထုတ်ဘို့ ညွှန်ကြားထားပါလျက် " ထိုင် " ဒါကို ဦးစားပေး ထိုင်ခိုင်းပြီး ဘုရား ရဟန္တာများမှာပင် မကုန်တဲ့ အထိုင်ကြာ၍ ကိုယ်နာကျင်ကိုက်ခဲ ညောင်းညာမှု " ကာယိကဒုက္ခ " တွေကို ကုန်အောင် ဆုံးအောင် ချုပ်အောင် " ထိုင် " မှု မဖျက်စေဘဲ အားထုတ်ခိုင်းခြင်းသည် ရှုးနိုင်သည့်တချက် ရှုးဆေးကြီးတခွက် ဖြစ်၏။

အားထုတ်ခိုင်းရာတွင် ရုပ်နာမ် ပရမတ်ကို မပြောပြဘဲ သာမန် ပညတ်အာရုံမျှကို အားထုတ်ခိုင်းနေကြပြီး ပညတ် အာရုံအမျိုးမျိုးမြင်မှုကို ဦးစားပေး၍ စစ်ဆေး ဆုံးဖြတ်မှု သည် ရှုးနိုင်သည့်တချက် ရှုးဆေးကြီးတခွက် ဖြစ်၏။

မိမိသည် ယင်းစာအုပ်ကို တဖန် ဆက်ဘတ်ပြန်သည်-

"တရားမထိုင်ရ ဟူ၍ ကျွန်တော်မဆိုပါ၊ ဝိပဿနာ လိုက်စား၍ တရားထိုင်ခြင်းသည်သာ နိဗ္ဗာန်ရောက် ကြောင်းတရားဟု ကျွန်တော်ယုံကြည်ပါသည်၊ တရား လည်း ထိုင်သည့်အခါ ထိုင်ပါ၊ သို့သော် တဖက်စွန်း သို့ ရောက်အောင် အလွန်အကျွံ တရားကျင့်ခြင်းသည် ခံနိုင်ရည်မရှိသူတို့အဖို့ တကယ်ပင် စိတ်နှောက်သွား နိုင်ပါသည်၊ စိတ်နှောက်သွားသော လူနာများကို ခပ် များများပင် တွေ့ရပါသည်၊ မိန်းမ ယောကျ်ား ဘုန်းကြီးအားလုံး တွေ့ရ၏"

"အင်း-စာရေးသူ၏ မှတ်ချက်သည် မှန်၏၊ ဘုရားရှင်က အစွန်းနှစ်ပါး ဖယ်ရှား၍ မဇ္ဈိမပဋိပဒါ အလယ်လမ်းသွား

ရန် ညွှန်ကြား၏၊ တရားပြသူအချို့နှင့် တရားအားထုတ်သူ အချို့သည် ယင်းကို နားမလည်သဘောမပေါက်၊ ထိုင်လျှင် ပြီးဒါဘဲဟုယူဆသည်၊ ယင်းအတိုင်း လုပ်သည်၊ တပက်စွန်း ရောက်၍ စိတ်နောက်ရသည်၊

ဘုရားရှင်သည် ကာယာနုပဿနာ ရုပ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အား ထုတ်ပုံ အမျိုးမျိုး, ဝေဒနာနုပဿနာ ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်း အားထုတ်ပုံ အမျိုးမျိုး, စိတ္တာနုပဿနာ စိတ်ကမ္မဋ္ဌာန်း အား ထုတ်ပုံ အမျိုးမျိုးနှင့် ဓမ္မာနုပဿနာ ရုပ်နာမ်မိဿက- ကမ္မဋ္ဌာန်းအားထုတ်ပုံ အမျိုးမျိုးတို့ကို သတ္တဝါစရိုက် အကြိုက် လိုက်၍ အမျိုးမျိုး ဟောခဲ့၏။

သို့ပါလျက် ယခုခေတ် တရားပြသူ အများအပြားသည် ဘုရားရှင်၏ ယင်းနည်းအမျိုးမျိုးထဲမှ ဘုရားရှင်၏ ညွှန်ကြား ချက်နှင့်လည်း တကယ်မကိုက်ညီသော "အထိုင်ကြာ၍ ကိုယ် နာကျင်ကိုက်ခဲ ညောင်းညာအောင့်အင်းမှု ကာယိကဒုက္ခ" ကို ဘုရားရှင်၏ ညွှန်ကြားချက် ဝေဒနာကမ္မဋ္ဌာန်းလို လုပ်ပြီး "နာကျင်ကိုက်ခဲ ညောင်းညာအောင့်အင်းမှု-ကာယိကဒုက္ခ" မကုန်မဆုံး မချုပ်မငြိမ်းဘဲ အထိုင်မဖျက်ရဟု အမိန့်ပေး၍ အားထုတ်ခိုင်းနေကြခြင်းသည် ရှုးနိုင်သည်တချက်, ရှုးဆေး ကြီးတခွက် ဖြစ်တော့၏။

တဖန် "အထိုင်ကြာ၍ ကိုယ်နာကျင်ကိုက်ခဲ ညောင်းညာ အောင့်အင်းမှု ကာယိကဒုက္ခ"ကို အောင့်အင်းခံနိုင်သူ အချို့ မှာ ကျင့်သားရ၍ ၎င်းတို့မဖြစ်တော့သောအခါ "ဝေဒနာ ကုန်ပြီဆုံးပြီ ချုပ်ပြီငြိမ်းပြီ"ဟု တရားရကြောင်း သတ်မှတ်

ချက် ဒီဂရီပေးလိုက်ခြင်းသည် ရှုးနိုင်သည်တချက်, ရှုးဆေး ကြီးတခွက်ပင် ဖြစ်၏။

တရားအားထုတ်သူသည် တရားရ-မရ ကိုယ်တိုင်သိရမည် ဖြစ်၏၊ ဆရာကပြောမှ သိရမှုသည် မမှန်ကန်နိုင်၊ မိမိ၏ အမူ အကျင့် ကိလေသာ အနည်းအများ စိတ်နေစိတ်ထားဟာ တရားအားမထုတ်ခင်ကနဲ့ ယခု အားထုတ်ပြီးမှ ဘယ်လို ထူးခြားလဲဆိုဒါ ချိန်ထိုးကြည့်လျှင် သိနိုင်သည်၊(အရှင်ဘုရား တရားမှမစမ်းဘဲဘုရား-ဘတ်ကြည့်ပါ)

မိမိသည် ကိုယ်တိုင် တရားအားထုတ်ဆဲဖြစ်၍ သူတပါးတို့ အားလဲ တရားပြလာသည်မှာ ဆယ်နှစ်ရှိခဲ့ပြီ၊ ခေတ်ကြီးလေး ပါးကို အားထုတ်၍ ၎င်းကိုဘဲပြသည်၊ ယောဂီများကို ကြာကြာမထိုင်ခိုင်း၊ ထိုင်နိုင်သလောက် ထိုင်ခိုင်းသည်၊ ထိုင် ဆဲမှာ ပြောင်းနိုင်ခွင့်ပေးသည်၊ဣရိယာပုထ်လေးပါး တပါး ညောင်း တပါးပြောင်း အားထုတ်ခိုင်းသည်၊ အထိုင်ကြာ၍ ကိုယ်နာကျင်ကိုက်ခဲ အောင့်အင်း ညောင်းညာမှု ကာယိက ဒုက္ခကို မရှုခိုင်း၊ ယင်းသို့ဖြင့် မိမိရော ယောဂီများပါ နာကျင်ကိုက်ခဲ အောင့်အင်း ညောင်းညာမှု ကာယိကဒုက္ခ မတွေ့ရဘဲနှင့် တရားတိုးတက်၏၊ ဘုရားရှင်၏ သတိပဋ္ဌာန် နိဒါန်းနှင့် ညီညွတ်လှ၏၊ ဘုရားရှင်က မဟာသတိပဋ္ဌာန်သုတ် နိဒါန်းတွင်-

"ရဟန်းတို့ နှစ်ကြောင်းနှစ်မြွာ မကွဲလာ၍ ကော ပထ အမည်ရသော ဤလောကုတ္တရာမဂ်၏ ရှေ့အဘို့၌

ဖြစ်သော မဂ္ဂင်ခေါ်ဝြား ဝိပဿနာတရားသည် သတ္တဝါတို့၏-

၁။ ရာဂအစရှိသော အညစ်အကြေး ဝိသမလောဘ, အဘိဇ္ဈာအစရှိကုန်သော အညစ်အကြေးတို့မှ စင်ကြယ်မည်။

၂။ စိုးရိမ်ပူဆွေး, ငိုကြွေး မြည်တမ်းခြင်းတို့ကို လွန်မြောက်မည်။

၃။ ကိုယ်ဆင်းရဲမှု ကာယိကဒုက္ခနှင့် စိတ်ဆင်းရဲမှု စေတသိကဒုက္ခတို့ ချုပ်ငြိမ်းမည်။

၄။ မြတ်သော ဖြူစင်သော ကိလေသာအညစ်အကြေးမှ ကင်းသော အရိယမဂ်ကို ရမည်။

၅။ နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုနိုင်မည်။

(မဟာသတိပဋ္ဌာနသုတ်-သုတ်မဟာဝါ)

ဟု-အကျိုးတရားများကိုပြ၍ အာမခံနှင့် ဟောထားခဲ့ပါ၏၊ မှန်ကန်စွာ အားထုတ်ကြ၍ ရှေးကပုဂ္ဂိုလ်များ ၎င်းအကျိုးများရသွားကြ၏၊ ယခုလဲ အချိုးရဆဲ၊ နောင်လဲ အချိုးရလိမ့်ဦးမည်၊ ယခုမူ စိတ်နောက်သွားနိုင်သည်ဟု ဆိုလာသည်၊ ဘုရားရှင်၏ ညွှန်ကြားချက်နှင့် နည်းမကျ၍ ဟူ၍ မှတ်ပါ။

သို့ပါ၍ တရားအားထုတ်လိုသူသည် "ယထာဘူတံ ဉာဏာယ သတ္တာ ပရိယေသိတဗ္ဗာ"ဟူသော ဘုရားရှင်၏ ညွှန်ကြားချက်ကို ဦးထိပ်ရွက်လျက် ဆရာကောင်းကို ရှာ၍ နည်းခံအားထုတ်သဖြင့် အကျိုးထူးခံစားရပါစေသော်-

ဗုဒ္ဓတရား နည်းမှန်များ ညွှန်ကြားသူနှင့် တွေ့စေသော်

\+ + +

"တပည့်တော် သုံးနာရီနာချင်တယ်ဘုရား"

(၃)

မိမိတို့ တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်များသည် လူအမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ရ၏၊ တရားနာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ မနာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ တရားရှည်ရှည် နာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ တိုတို နာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ အသံကောင်းကောင်းနှင့် ဟောမှ နာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ ရိုးရိုးအရှိအသံအတိုင်းဟောမှ နာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ အရွှန်း-အသော-အလွမ်းအဆွေးတွေနဲ့ ဟောမှ နာချင်သူနဲ့လဲ တွေ့ရ၏၊ ထိုမျှ အလိုဆန္ဒ အမျိုးမျိုးရှိသူတွေကို ဟောသူ တဦးထဲက အဘယ်မှာ အလိုပြည့်အောင် ဖြည့်စွမ်းနိုင်အံ့နည်း၊ တဖန် အလိုဖြည့်ရာတွင်လဲ ကောင်းသော

အလိုသာ ဖြည့်နိုင်တော့မည်ပေါ့၊ မကောင်းသော အလိုကို အဘယ်မှာ ဖြည့်နိုင်ပါအံ့နည်း၊ အဘယ်မှာ ဖြည့်သင့်ပါအံ့နည်း။

ယင်းသို့ ဆန္ဒအမျိုးမျိုး ရှိသူများအထဲမှ တခါက မိမိသည် တမျိုးနှင့်ကြုံဘူး၏၊ မိမိအား တောရွာ တရွာမှ ကထိန်ပွဲကြီးတပွဲတွင် တရားဟောရန်ပင့်၏၊ မိမိသည် အဟောခက်၍ အလှူပွဲကို မဟောလို၊ အလှူပွဲ လာသူများမှာ တရားနာချင်သူ သိပ်မပေါ၊ အလှူ့ရှင်မျက်နှာပြုရေး၊ ကူညီ လုပ်ကိုင်ရေး, သိမ်းဆည်းရေးသမားများသာဖြစ်၏၊ စားသောက်ပြီးသော် ပြန်သူများ၏၊ ကူညီလုပ်ကိုင်ရေးနှင့် သိမ်းဆည်းရေးသမားများသာ ကျန်တော့၏၊ ထိုသူများလဲ တရားစိတ်မဝင်စား။ သိမ်းဆည်းရေး စိတ်ဝင်စားနေ၏၊ သို့ဖြစ်၍ မဟောလို၊ ခက်တဲ့အထဲမှ မရှောင်နိုင်တော့ ကြုံရ၏၊ အလှူမှာ ညရောက်ကြရ၏၊ သံဃာလဲ များ၏၊ ရောက်လျှင် ရောက်ခြင်းအလှူ့ဒကာက လျှောက်ထား၏—

"တပည့်တော် တရားနာချင်လို့ အရှင်ဘုရားကိုသက်သက်မရ-အရ ပင့်ဒါ ဘုရား၊ အဲဒါ အရှင်ဘုရား သုံးနာရီ ဟောနိုင်ပါ့မလား၊ "တပည့်တော် သုံးနာရီ နာချင်တယ်ဘုရား"

"ဒကာကြီး အလှူကလဲ အလှူကြီး၊ သံဃာတွေကလဲ အများကြီး၊ ပရိသတ်ကလဲများမှာ၊ ကျေးမွေး ညှော်ခံဒါနဲ့ ပြန်ဘို့နဲ့ တရားသုံးနာရီဟောလို့ အချိန်မှီပါ့မလား၊ပြန်ကြရမှာက အဝေးကြီးတွေ, မြို့မှာလို ကားတို့ မြင်းလှည်းတို့ ဆိုက်ကားတို့လဲ ရှိဒါမဟုတ်ဘူး၊ ခြေလျင်ပြန်ကြရမှာ။"

"တပည့်တော် ၁၂ နာရီအပြီး ညှော်ခံကျွေးမွေးမယ်ဘုရား၊ ၁၂ နာရီ စ-တရားနာနိုင်လျှင် သုံးနာရီမှာ ပြီးမယ်၊ပြန်ချိန် ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား။"

မိမိမှာ အလှူတရား အချိန်ရှည်ရှည် မဟောလို၊ မနာချင် သူက လူများစု၊ နာချင်သူက လူနည်းစု၊ ဘယ်နှယ်လုပ်ပြီး အချိန်ရှည်ရှည် ဟောလို့ဖြစ်ပါအံ့နည်း၊ အချိန်တိုဒါတောင် မှ မနာချင်သူများအတွက် အချိန်ရှည်ရှည် ဖြစ်နေသည်။ မှန်၏၊ ဘုရားရှင်လဲ ဟောထား၏—

"အိပ်မပျော်သူအား ညဉ့်သည် ရှည်သကဲ့သို့ဖြစ်၏၊ ခရီးပန်းသူအား တယူဇနာ ခရီးသည် ရှည်ဝေးသကဲ့ သို့ ဖြစ်၏၊ သူတော်ကောင်း တရားကို မသိကုန်သော သူမိုက်တို့အား သံသရာခရီး နေရမည့် အချိန်ကြီးသည် ကေန်အားဖြင့် ရှည်၏။"

(ဗာလဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ဒကာကြီး ဒီလောက်များပြားမဲ့ ပရိသတ်နဲ့ ၁၂ နာရီ ထိုးအပြီး ညှော်ခံကျွေးမွေးဘို့ မလွယ်ဘူးထင်တယ်၊ ပြီးတော့ ယခုညလဲ ချက်ကြပြုတ်ကြနှင့် ပင်ပန်းထားတော့ အချိန် ရှည်ရှည်ကြီး နာနိုင်ပါ့မလား၊ ပူကလဲ ပူတယ်"

"တပည့်တော် ၁၂ နာရီ အပြီး ညှော်ခံကျွေးမွေးမယ် ဘုရား၊ တောသားတွေဘဲ ဒီလောက်တော့ ဘာပင်ပန်းတယ် ခေါ်မလဲ၊ မပူပါဘူး ဘုရား၊ နေပူချည်းထဲ တနေကုန် ကောက်ရိတ်သလောက် မဆိုးပါဘူး၊ နာနိုင်ပါတယ်၊ တခါ တလေ နာရဒါဘဲ"

ဘုရားရှင် ဟောထားဒါ ရှိ၏-

"တေဒဂ္ဂ ဘိက္ခဝေ ဝေယျဝစ္စာနံ, ယဒိဒံ အတ္တိကာယ ဩဟိတသောတဿ ပုနပ္ပုနံ ဓမ္မ ဒေသေတိ" - ရဟန်းတို့ ချစ်ပွယ်ပြောဆိုသူတို့တွင် အလိုရှိ၍ ထောင်နားစိုက်သူအား အဖန်ဖန် အထပ်ထပ် တရား ဟောပေးခြင်းသည် အမြတ်ဆုံး ဖြစ်၏" (ဗလသုတ်-နဝက အင်္ဂုတ္တရ)

"ကဲ ဒါဖြင့် ဒကာကြီး မနက်ဖြန် ၁၂ နာရီ ပြီးအောင် သာ ညှော်ခံကျွေးမွေးပေတော့ ဦးပဥ္စင်း သုံးနာရီ ဟောနိုင် တယ်၊ ဟောပေးမယ်"

ဒကာကြီးမှာ အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားလို့ထင့် အားရ ဝမ်းသာနှင့် ရှိခိုးဦးချ၍ ထပြန်သွား၏၊ အမှောင်လဲ သန်း လာပြီ၊ ကျောင်းတွင် မီးဆွဲများထွန်းထား၏၊ သီးတင်းကျွတ်စ ပိုးကောင်များက, မီးရှိရာသို့ လာ၏၊ နားထဲဝင်, နှာခေါင်း ထဲဝင်, တရှုရှု ရှောက်တက်၊ အသံချွဲစက်က တချက်မှမရပ် တညလုံးဖွင့်၏၊ အိပ်မရသော သံဃာများက စကားပြော၊ ကြမ်းပိုးကလဲကိုက်၊ အိုက်ကလဲအိုက်နှင့် တညလုံး တမှေးမှ မမှေးရ မအိပ်ရ၊ မျက်နှာသစ်လွတ်၏၊ နံနက်လင်းသော် ကထိန်ပွဲမှာ စည်ကားလှ၏၊ ညှော်ခံသူများမှာ ပြာရာခတ် နေ၏၊ ညှော်ခံ ကျွေးမွေးပြီးသော် ဒကာကြီး ရောက်လာ လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရား နာရီဝက်တော့ နောက်ကျသွားတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ကိစ္စမရှိပါဘူး၊ ပြန်ချိန်ရပါတယ်၊ ဟောသာဟောပါဘုရား၊ တပည့်တော် သုံးနာရီ နာချင်တယ်ဘုရား"

"အင်း-ဒကာကြီးနှင့် ပရိသတ်တော့ ဘယ်လိုနေမလဲ မသိဘူး၊ ဟောမဲ့ ဘုန်းကြီးတော့ ညက အသံချဲ့စက်ကဆူပိုးတွေ ကြမ်းပိုးတွေကကိုက် အိုက်ကအိုက်နဲ့၊ တမှေးမှ မအိပ်ရဘူး၊ ဟောရင်းနဲ့ ပလ္လင်ပေါ် ငိုက်မျှားနေမလားမသိဘူး"

"အဲဒီ အသံချဲ့စက်က တပည့်တော်ထည့်ဒါ မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ ကာလသားတွေ ပြောလို့မရဘူး၊ သူတို့တဲ့ သူတို့ဖွင့်ဒါဘဲ"

အလှူဒကာကြီးမှာ ဝိပဿနာ တရားပြဆရာကြီး ဖြစ်၏၊ တရား အေးအေးဆေးဆေး နာကြားလို၏၊ ယခုမူ အသံချဲ့စက် အသံကုန် တည်လုံးဖွင့်မှုကြောင့် " ရိုင်းလှချည့်တောအလှူ " ဟုဘဲ နာမည်တပ်ရတော့မလို ဖြစ်နေ၏၊ သို့သော် အချို့အလှူမှာ အလှူရှင်ကိုယ်တိုင် ရိုင်းခြင်းဖြစ်၏၊ အချို့အလှူမှာမူ ယခု ကထိန်ကဲ့သို့ ဘေးမှဝင်၍ ရိုင်းခြင်းဖြစ်၏။ ရိုင်းသူများကတော့ အသုံးယဉ်လှ၏၊ ကူညီခြင်းပါတဲ့၊ မလိုသူအား မလိုဒါကို ကူညီခြင်းသည် နှောက်ယှက်ခြင်းပင် ဖြစ်၏။ " မကူညီချင်နေပါ၊ မနှောက်ယှက်ပါနဲ့ " ဆိုသော စကားပုံသည် ဤအလှူပွဲမျိုးအတွက် ဖြစ်၏၊ မြို့မှ ညအိပ်ကြွ ဆရာတော်ကြီးများမှာ နောက်တောအလှူဆို ဘယ်တော့မှ ညအိပ်မကြွတော့ဟု ငြီးတွားဆုံးဖြတ်သံ ကြားရ၏၊ မိမိမှာမူ တော

အလှူများဟာ ဘယ်တော့မှများ "ယဉ်လှသည့်တော့အလှူ" ဖြစ်ပါအံ့နည်းဟု ငြီးတွားမျှော်လင့်မိ၏။

"ကဲ ဒါဖြင့်လဲ ဟောရဒါပေါ့ ဒကာကြီးရယ်၊ ပရိသတ်က အပြစ်တင်ရင်တော့ ဒကာကြီးဘဲ လွှဲချရမှာဘဲ"

"ကိစ္စမရှိပါဘူး ဘုရား၊ ပရိသတ်လဲ ဒီလောက်တော့ နာနိုင်ပါတယ်"

မိမိမှာ တရားဟောလျှင် နာရီရှေ့ချ၍ ဟောလေ့ရှိ၏၊ အချိန်ကိုက်ရန်ဖြစ်၏၊ ရှည်ရှည်တိုတို အလိုကျ ဟောလို့ရ၏။ သို့နှင့် မိမိသည် နာရီရှေ့ချပြီး ၁၂ နာရီ ၃၀ မိနစ်မှ စ၍ ဟောသည်၊ ပထမ ကထိန်တရား, ဒုတိယ ဝိပဿနာတရား ဟောကြားပြီး အသုံးသတ်သော် ၃ နာရီ ၃၀ မိနစ် ဖြစ်၏၊ အလှူဒကာကြီးမှာ ရွှင်လန်းတက်ကြွ ပီတိသောမနဿတွေ ဝေဆာသွားပေ၏၊ သို့သော် နောက် တရက် နှစ်ရက် ကြာ သောအခါ မိမိနှင့်ရင်းနှီးသူ ဒကာမကြီးတယောက် ရောက်လာ လျှောက်ထား၏–

"မောင်ပဥ္စင်း တရားဟောဒါကလဲ ရှည်လှချည်လား ဘုရား"

"ဒကာမကြီးကလဲ အဆက်အစပ်မရှိ၊ ဘယ်မှာ တရား ဟောဒါ ရှည်ဒါလဲ"

"ဟို ကထိန်မှာပေါ့ ဘုရား၊ တပည့်တော်လဲ ဘိတ်သို့ သွားတယ်၊ အလှူဒကာနှင့် အချို့ပရိသတ်ကတော့ သဘော ကျပါတယ်၊ တချို့ ပရိသတ်ကတော့ နောက်ကနေပြီး "ဘုန်းကြီးကလဲ အလိုက်မသိဘူး၊ သူတတ်တိုင်း ရှောက်

ဟောနေတယ်၊ ဒီမှာဖြင့် ပူလှပြီ၊ မြန်မြန်ရောက်လှဲ့ရှိသေး ” နဲ့ တွန့်လိမ်ပြီး ငြီးနေကြတယ်”

“ဘယ်တတ်နိုင်မလဲ ဒကာမကြီးရဲ၊ အလှူဒကာက သုံးနာရီ ဟောဘို့ အတင်းလျှောက်လို့ ဟောရဒါဘဲဟာ၊ ပုဂ္ဂိုလ်ငါးမျိုး အကြောင်း ဘုရားဟောထားဒါ အရှိသားဘဲ၊ ဒါဟာ သူ့အလိုနှင့် သူဘဲ”

“ဘယ်လို ဟောထားလဲ မောင်ပဥ္ဇင်း ဟောပြပါအုံး”

“ရဟန်းတို့ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ, စောင့်ထိန်းမှု သီလ, အကြားအမြင်သုတ, စွန့်ကြဲမှုစာဂ, နှင့် အသိပညာ မရှိသူအား ယင်းသဒ္ဓါစသည်နှင့် စပ်သော စကား သည် မကောင်းသောစကား ဖြစ်၏”

“ယင်းသဒ္ဓါစသည်နှင့် စပ်သောစကားကို ပြော ဟောအပ်သည် ရှိသော်, ယင်းသဒ္ဓါ စသည် မရှိသူ သည် ယင်းသဒ္ဓါ စသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို မိမိ၌ ကောင်းစွာမမြင်၊ ယင်းသဒ္ဓါစသည်လျှင် အကြောင်း ရှိသော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုကိုမရ၊ စိတ်နှလုံး၌ ငြိ၏၊ အမျက်ထွက်၏၊ ဖောက်ပြန်၏၊ အမျက်ထား၏၊ အမျက်ထွက်ခြင်းကိုရင်း, စိတ်ဆိုးခြင်းကိုရင်း, မနှစ် သက်ခြင်းကိုရင်း, ထင်ရှားပြု၏၊ ထို့ကြောင့် ယင်းသဒ္ဓါ စသည်နှင့်စပ်သော စကားသည် ယင်းသဒ္ဓါစသည် မရှိသူအား မကောင်းသောစကား ဖြစ်၏”

"ရဟန်းတို့ ယုံကြည်မှု သဒ္ဓါ, စောင့်ထိန်းမှုသီလ, အကြားအမြင်သုတ, စွန့်ကြဲမှုစာဂ,နှင့် အသိပညာ ရှိသူအား ယင်းသဒ္ဓါ စသည်နှင့် စပ်သောစကားသည် ကောင်းသော စကားဖြစ်၏"

"ယင်း သဒ္ဓါစသည်နှင့် စပ်သော စကားကိုပြော ဆိုသည်ရှိသော် ယင်းသဒ္ဓါ စသည်ရှိသူသည် ယင်း သဒ္ဓါစသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်းကို မိမိ၌ ကောင်းစွာမြင်၏၊ ယင်းသဒ္ဓါ စသည်လျှင် အကြောင်းရှိသော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုကို ရ၏၊ စိတ်နှလုံး၌ ပင့်၏၊ အမျက် မထွက်၊ မဖောက်ပြန်၊ အမျက်မထား၊ အမျက်ထွက် ခြင်းကိုငှင်း, စိတ်ဆိုးခြင်းကိုငှင်း, မနှစ်သက်ခြင်းကို ငှင်း, ထင်ရှားမပြု, ယင်းသဒ္ဓါစသည်နှင့် ပြည့်စုံခြင်း ကို မိမိ၌ ကောင်းစွာ မြင်၏၊ ယင်းသဒ္ဓါ စသည်လျှင် အကြောင်းရင်းရှိသော နှစ်သက် ဝမ်းမြောက်မှုကိုရ ၏၊ ထို့ကြောင့် ယင်း သဒ္ဓါစသည် ရှိသူအား ယင်း သဒ္ဓါစသည်နှင့် စပ်သော စကားသည် ကောင်း သော စကားဖြစ်၏" (ဒုက္ကထာသုတ်-ပဥ္စက-အင်္ဂုတ္တရ)

"အင်း—ဟုတ်တော့လဲ ဟုတ်ထာဘဲလေ၊ ပရိသတ်က နှစ်မျိုးဖြစ်နေတော့ ဘယ်နှင်မျိုးလုံး အလိုကျနိုင်မလဲ"

"ပညာရှိ အလိုကျဘို့ဘဲ အရေးကြီးတယ် ဒကာမကြီး တကဲ့တရားစစ်စစ်ဟောလျှင် ကြိုက်သူနဲ့တယ်၊ မှားအောင် ဆိုပြီး ဟောလျှင် ပညာရှိကဲ့ရဲ့မယ်"

"အင်း....ခက်သွားပါလား မောင်ပဥ္စင်း၊ တပည့်တော်လဲ သွားစရာကိစ္စကလေးတွေ သွားလိုက်အုံးမယ် မောင်ပဥ္စင်းရဲ့"

ဒကာမကြီးသည် ပြောပြောဆိုဆို ရှိခိုးဦးချ၍ ထသွားတော့၏၊ မိမိမှာမူ တရားဟောမှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဗဟုသုတ တိုးသွားပါ၏၊ နောင်အခါ ဆင်ခြင်ရန် ရလိုက်၏။

* ဗုဒ္ဓဟောကြား မြတ်တရား ကြိုးစားနာနိုင်ကြစေသော်
* မလို့ရှည်ဆို လို့တိုဆို ညီကိုဟောဘို့ ခက်ကြီးနော်

\+ \+ \+

"သိလျှင်ဘယ်က-ပါ့မလဲဘုရား"

(၄)

မိမိသည် တခါက တောရကျောင်း တကျောင်းတွင် ဝါဆို၏၊ ယင်းသို့ ဝါဆိုနိုက် ဥပုသ်နေ့တွင် ချဉ်းကပ်လာသော ဒကာ-ဒကာမတို့အား တရားဟော တရားပြပေး၏၊ မိမိသည် ပါဠိတော် အဋ္ဌကထာတွေကို ဟောပြော ပြသလေ့ရှိ၏၊ တခါသော် ဒေဝဒူတသုတ်ကို နှစ်ဥပုသ်ခွဲ၍ ဟောရာ နောက်ပိုင်းတွင် တာလပုဋသုတ်ကိုသွင်း၍ ဟောလိုက်၏—

"အခါတပါး ဘုရားရှင်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ရှဉ့်နက်တို့အား အစာကျွေး၍ မွေးရာဖြစ်သော ဝေဠုဝန်ကျောင်း၌

နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ တာလပုဋ ဇာတ်ဆရာကြီးသည် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ် ရှိခိုး၍ လျှောက်မေး၏—

"မြတ်စွာဘုရား ပွဲအလယ်၊ သဘင်အလယ်၌ မှန်-မမှန်အားဖြင့် လူအပေါင်းကို ရွှင်ပျ မွေ့လျော်စေသော ကချေသည် သေသော် ပဟာသနတ်ဖြစ်၏"ဟု ပြောဆိုကြကုန်သော ရှေးဆရာ-ဆရာ ကချေသည်တို့၏ စကားကို ကြားဘူးရပါ၏၊ ဤအရာ၌ မြတ်စွာဘုရားသည် အဘယ်သို့ ဆိုလိုတော်မူပါသနည်း"

တာလပုဋဇာတ်ဆရာကြီးသည် သာမညမဟုတ်၊ အဆင်းလဲ ထန်းသီးမှည့်ကဲ့သို့လှ၏၊ ထို့ကြောင့် တာလပုဋ ဟု ခေါ်ကြ၏၊ ပါရမီပြည့်စုံပြီးသား ပစ္ဆိမဘဝိကပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်၏၊ ဇမ္ဗူဒိပ်တွင် ကျော်ကြား၏၊ လှည်းငါးရာ မာတုဂါမငါးရာအခြံအရံရှိ၏၊ ဓနီးတွင်လည်း နည်းတူရှိ၏၊ ဉာဏ်ရင့်ကျက်၍ ဘုရားရှင်ထံ ရောက်လာခြင်းဖြစ်၏"

"ဂါမဏိ မသင့်လျော်၊ ဤစကားကိုရပ်လော့၊ ငါ့ကို မမေးလင့်"

တာလပုဋဇာတ်ဆရာကြီးသည် နှစ်ကြိမ်မြောက်မေးပြန်၏၊ ဘုရားရှင်သည် တား၏၊ သုံးကြိမ်မြောက်မေးပြန်၏၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်က ဖြေ၏—

"ဂါမဏိ ရှေးအစကပင် သတ္တဝါတို့သည် မကောင်းသော စွဲမက်မှုရာဂ, မကောင်းသော အမျက်ဒေါသ, မကောင်းသောတွေဝေမှု မောဟရှိကုန်၏၊ ရာဂ-ဒေါသ

မောဟနှောင်ကြိုးတို့ဖြင့် ဖွဲ့အပ်ကုန်၏၊ ထိုသူတို့အား ကချေသည်သည် ပွဲအလယ်, သဘင်အလယ်၌ ရာဂ-ဒေါသ-မောဟဖြစ်စေတတ်သော တရားတို့ကိုအတိုင်းထက်အလွန် ရွေးရှုဆောင်၏၊ ထိုကချေသည်သည်မိမိကိုယ်တိုင် ယစ်မူးမေ့လျော့လျက် သူတပါးတို့ကို ယစ်မူး မေ့လျော့စေရကား သေသော် ပဟာသ ငရဲသို့ရောက်၏။"

"ပွဲအလယ်, သဘင်အလယ်၌ မှန်-မမှန်အားဖြင့် လူအပေါင်းကို ရွှင်ပျဖမ့ လျော်စေသောကချေသည် သေသော် ပဟာသနတ်ဖြစ်၏"ဟု ထိုသူအား အယူဖြစ်ခဲ့မူ ထိုသူ၏ အယူသည် မှားသော အယူသာဖြစ်၏။

"ဂါမဏိ မှားသောအယူရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါအား ငရဲနှင့်တိရစ္ဆာန်ဟူသော လားရာဂတိနှစ်ပါးတွင် တပါးပါးသော လားရာဂတိကို ငါဟော၏"

တာလပုဋ ဇာတ်ဆရာကြီးသည် ငိုလေ၏၊ မျက်ရည်ကျလေ၏၊ စိတ်အတော်မချမ်းသာ ဖြစ်သွား၏။

"ဂါမဏိ မသင့်လျော်၊ ဤစကားကို ရပ်လော့၊ ငါ့ကို မမေးလင့် ဟု သင့်ကိုငါတားသည်မရ၊ သင်မေး၍ ငါဖြေရသည်။"

"မြတ်စွာဘုရား ဤသို့ဖြေ၍ ငိုသည်မဟုတ်ပါ၊ စင်စစ်သော် ကချေသည်သေသော် ပဟာသနတ်ဖြစ်၏ဟု ရှေး

ဆရာ့—ဆရာကချေသည်တို့သည် တပည့်တော်ကို အချိန်ကြာမြင့်စွာကပင် ကောက်ကျစ်လှည့်ပတ် ပြားယောင်းအပ်ပါ၏"

"မြတ်စွာဘုရား တရားတော်သည် အလွန်နှစ်သက်ဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ တပည့်တော်သည် ဘုရားတရား သံဃာကို ကိုးကွယ်ရာဟူ၍ ဆည်းကပ်ပါ၏။"

"မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်သည် မြတ်စွာဘုရား၏ အထံတော်၌ ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကို ရလိုပါ၏"

တာလပုဋ ဇာတ်ဆရာကြီးသည် ဘုရားရှင်ထံတွင် ရှင်ရဟန်းအဖြစ်ကိုရ၏၊ တရားကို ကြိုးစားအားထုတ်ရာ မကြာမီ ရဟန္တာဖြစ်သွား၏၊ အကုသိုလ်အားလုံး ဆိတ်သုဉ်းသွား၏။ (တာလပုဋသုတ်—ဂါမဏိသံယုတ်)

မိမိသည် ယင်းသုတ်ကိုထည့်ဟောပြီး ဆက်လက်၍ ဒေဝဒူတသုတ်ကို ဟောခါ နိဂုံးသတ်၏၊ တရားပွဲပြီးသော် ဒကာမကြီးတယောက် ရောက်လာ လျှောက်ထား၏-

"(သူ)တော့ငိုသွားပြီ ဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့ ငိုသွားရဒါလဲ"

"တရားထဲမှာ ကချေသည် သေရင် ပဟာသငရဲ ကျတယ်လို့ အရှင်ဘုရားကဟောတော့ (သူ)က ငိုဒါပေါ့ဘုရား၊ (သူ)က မင်းသမီးဘဲဟာ"

လာလျှောက်သူမှာ (သူ)၏ အမေပင်ဖြစ်၏၊ ဒကာမကြီးလဲ စိတ်ကောင်းဟန်မတူ၊ ထိုနေ့တွင် ဥပုသ်သည်များအား (သူ)က ဖျော်ရည်တိုက်၏၊ ဒကာမကြီးနှင့် စကားပြောနေစဉ်

မိမိအား အရင် ဖျော်ရည်လာကပ်၏၊ မျက်နှာတွင် မျက်ရည်စများနှင့် မရွှင်ပျ။

"တရားနာနေရင်း ငိုနေတယ်ဆို"

"ငိုနေဒါပေါ့ဘုရား၊ ကချေသည် သေခင် ပဟာသငရဲကျတယ်ဆိုတော့ ကြောက်ထာကိုး"

"ဖျော်ရည်တိုက်ပြီးလျှင် လာခဲ့အုံး"

ဖျော်ရည်ကိုမကြည်မသာနှင့် ကိုယ်တိုင် လိုက်တိုက်နေ၏၊ ပရိသတ်ကလဲ(သူ့)ကို သနားကြသည်၊ အားပေးကြသည်၊ သူသည် မိဘ—အမ—အကိုနှင့် တူ—တူမများကို လုပ်ကျွေးမွေးမြူနေသူဖြစ်၏၊ မကြာမီ ရောက်လာပြီး ရှိခိုးဦးချထိုင်နေ၏။

"ကခဲ့ဒါ ဘယ်နှစ်နှစ်ရှိပြီလဲ"

"တပည့်တော် ၁၆ နှစ်သမီးထဲက က,ခဲ့ဒါဘုရား အပြစ်ရှိမှန်းလဲ မသိပါဘူး၊ "သိလျှင် ဘယ်ကပါ့မလဲဘုရား" အခုအရှင်ဘုရားဟောမှဘဲ အပြစ်ရှိမှန်း သိရပါတယ်၊ တပည့်တော်ကို သင်ပေးဒါကလဲ ဘုန်းကြီးဘုရား အင်း ဒါကြောင့် ဆရာကောင်းလိုတယ်လို့ ပြောကြဒါကိုး၊' စောစောက နားမလည်ဘူး"

"ဘယ်နားလည်မလဲ ကျောင်းနား ကန့်နားမှ မကပ်ထာ"

"ကပ်သင့်သလောက်တော့ ကပ်ပါတယ်ဘုရား"

"ကဲ....ကဲ လွန်ခဲ့ဒါက လွန်ပြီးပြီ၊ ငိုနေလို့မပြီးဘူး၊ သိရင်ရှေးကို ရှောင်ဘို့ဘဲပေါ့"

"ဒီနှစ်အတွက်က လွန်ခဲ့တဲ့တခါက နှစ်ရက်ကမှ စာချုပ်ထားပြီးပြီဘုရား၊ အဲဒါခက်ထာဘဲ"

"စာချုပ်ထားရင် ပြင်နိုင်ရင် ပြင်ပေါ့၊ မပြင်နိုင်ရင်လဲ အသိရှေ့ထားပေါ့၊ ရှေးကလို သတိလက်လွတ်မကာနဲ့ပေါ့"

"တပည့်တော်တတ်နိုင်ရင် စာချုပ်ဖျက်မယ် ဘုရား"

"အင်း ကြိုးစားရင် ဖြစ်နိုင်ပါတယ်၊ တာလပုဋ ဇာတ်ဆရာကြီး ကြည့်ပါလား၊ သိတော့ ရှင်ရဟန်းပြုပြီး တရားအားထုတ်ဒါ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်"

"တပည့်တော် သီလရှင်ဝတ်ပြီးတော့တောင် တရားအားထုတ်ချင်တယ်ဘုရား၊ မှီခိုနေသူတွေကို ငဲ့ကွက်လို့သာ"

"မဖြစ်နိုင်ဒါတွေးပူမနေနဲ့၊ နိုင်တဲ့နည်းနဲ့ နိုင်သလိုကြိုးစား၊ ကိုယ်ကသူများထက် အကုသိုလ်များဒါ၊ သူများတွေလို ပေါ့ပေါ့နေလို့မဖြစ်ဘူး၊ တရားအားထုတ်ပုံတွေ အမျိုးမျိုးဟောပေးထားပြီးပြီဘဲ၊ အချိန်အလကားမဖြုန်းဘဲ တရားအားထုတ်ပေါ့"

"တင်ပါ့ဘုရား တပည့်တော်ကြိုးစားမယ် ဘုရား"

မိမိသည် ထိုတောရမှ ဝါကျွတ်သော် တောတကျောင်းသို့ ပြောင်းခဲ့၍၊ မကြာမီမိမိထံ စာတစောင်ရောက်၍—

"အရှင်ဘုရား-တပည့်တော် အရှင်ဘုရားဟောပြ၍ သိရသော ပဟာသရေကျသော ကချေသည် အလုပ်ကို ဖြုတ်၍ ယခုရောင်းဝယ်ဖောက်ကား စားသောက်နေပါပြီဘုရား"

ကျေးဇူးကြီးလှသော အရှင်ဘုရား ကိုယ်စိတ်နှစ်ဖြာကျန်း မာချမ်းသာပါစေသော်-

အရှင်ဘုရား၏ တရားတပည့် သံသရာခရီးသည်။

* မိမိုက်ဘမိုက် ဆရာမိုက် မိတ်ဆွေမိုက်နှင့်လွဲစေသော်
* မိကောင်းဘကောင်း ဆရာကောင်း မိတ်ဆွေကောင်း နှင့်တွေ့စေသော်

\+ \+ \+

"တပည့်တော်က အဘိဓမ္မာမှ နာချင်တယ်ဘုရား"

(၁)

မိမိတို့ တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ပရိသတ်အမျိုးမျိုးနှင့် တွေ့ရ၏။ တခါဟာရုံမှု တော်တော်ဆိုးသူတွေနှင့်ပင် တွေ့ရ၏၊ မေတ္တာ-ကရုဏာ-ခန္တီတရားများ ရှေ့ထားကာ ဖြေရှင်းဟော ကြားရ၏၊ တခါ်နိုကာ မိမိတွေ့ရ၏၊ မိမိသည် တရားနာ ပရိသတ်တို့အား အစဟောစ ဖြစ်၍ တရားနာခြင်းအကျိုးများ ကို ပြ၍ တရားနာဘို့ တိုက်တွန်းတရား ဟောပြပေးနေ၏၊ တရားပွဲပြီးသော် ဒကာကြီးတယောက် ထလာပြီး ရှိခိုး လျှောက်ထား၏ -

"တပည့်တော်က အဘိဓမ္မာမှ နာချင်တယ်ဘုရား၊ သုတ္တန်ကို မနာချင်ဘူး"

"နို့ နေပါအုံး ဒကာကြီး၊ အဘိဓမ္မာတရားမှ နာချင်တယ်၊ သုတ္တန်တရားကို မနာချင်ဘူးဆိုတော့ ဘယ်တရားဟာ အဘိဓမ္မာ, ဘယ်တရားဟာ သုတ္တန်လို့ ခွဲခြားပြီး ဒကာကြီး သိသလား"

"ဒီလိုတော့လဲ တပည့်တော် ခွဲခြားမသိဘူး ဘုရား"

"နို့ အဲဒီလို ခွဲခြားမသိလျှင် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး ရွေးနာနိုင်မလဲ"

"ဒါတော့ တပည့်တော် ရွေးမနာနိုင်ဘူးဘုရား"

"ဒါဖြင့် ဦးပဥ္စင်း အထင်ပြောမယ်၊ ဒကာကြီးက ဝတ္ထုကြောင်း ဟောလျှင် သုတ္တန်, ဝတ္ထုမပါ စကားပြေသက်သက် ရှောက်ပြောလျှင် အဘိဓမ္မာ ဒီလိုထင်ဒါလား"

"တင်ပါဘုရား၊ အဲဒီလို ထင်ပါတယ်"

"ခက်ပြီ ဒကာကြီး၊ "မရှိဒါထက် မသိဒါခက်"ဆိုဒါဟာ အဲဒါမျိုးဘဲ ဒကာကြီး၊ ဝတ္ထုကြောင်းဆိုဒါက ဟို ပထမ ဘုရားရှင် စဟောတုန်းက ကျွတ်တန်းဝင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေရဲ့ အကြောင်းကို ဦးပဥ္စင်းတို့က သာဓကအနေနှင့် ပြန်ပြောလို့ ဝတ္ထုကြောင်း ဖြစ်သွားဒါ၊ ပထမ ဘုရားရှင်ဟောစဉ်က ဘယ်ဝတ္ထုကြောင်း ဟုတ်မလဲ၊ ရံခါ ဂါထာနှင့် ရံခါစကားပြေနှင့် ဟောလိုက်ထာဘဲ၊ စင်စစ် လူ့ပြည်မှာ ကျွတ်တန်းဝင်သမျှ သုတ္တန်တရားနှင့်ချည်း ကျွတ်တန်းဝင်ဒါဘဲ၊ အဘိဓမ္မာတရားကို ဘုရားရှင် လူ့ပြည်မှာ ဟောဒါမဟုတ်ဘူး၊၊

တာဝတိံသာနတ်ပြည်မှာ ဟောဒါ၊ ဦးပဥ္စင်း အကျဉ်းချုပ် ရှင်းပြမယ် နားထောင်—

"အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော် ဆိုဒါက ယထာ ဓမ္မသာသနာဖြစ်၍ တရားနာဝေနေယျ မျက်နှာကို ဆံလှာမျှ မလိုက်စားဘဲ တရားဓမ္မ သဘာဝလမ်း နက်ကျယ်ဝှမ်း၌ ဉာဏ်စွမ်းအထွတ် စက်ကုန်လွှတ်၍ ဖြစ်သောကြောင့် အတ္တဇ္ဈာသယ ပြဋ္ဌာန်းခြင်း ရှိ၏၊ အနာဝရဏဉာဏ်, သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်တို့၏ အခွင့်ဖြစ် ၏၊ အာသယာနုသယဉာဏ်, ဣန္ဒြိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏ်တို့၏ အခွင့်မဟုတ်"

"အဘိဓမ္မာ ဒေသနာတော်သည် ကမ္မဋ္ဌာန်းကိစ္စကို ပဓာနမပြုမူ၍ တရားဓမ္မ ရှိသမျှကို အကုန်အစင် ဝေ ဘန်၍ ဟောသော ဒေသနာတော်ဖြစ်၏"

"သုတ္တန်ဒေသနာတော် ဆိုဒါက ယထာနုလောမ သာသနာ ဖြစ်တယ်၊ တရားနာ ဝေနေယျတို့၏ ပါရမီ ဖြည့်ရာကာလ, ဘဝ, ကမ္ဘာ, သံသရာအဆက်ဆက်တို့၌ လေ့ကျက် လိုက်စား ပွားများတည်ထောင်၍ လာခဲ့ သော ဝါသနာစရိုက် အသိုက်အအုံ အလုံးစုံတို့ကို အကုန် ရှုမြော်တော်မူပြီးမှ ဝေနေယျ အင်အားနှင့် တရားကို တိုင်းတာ၍ ဒေသနာ အတိုကောက်ကို ရွေးကောက်၍ ဟောတော်မူရာ ဖြစ်သောကြောင့် ဝေနေယျဇ္ဈာသယ ပြဋ္ဌာန်းခြင်းရှိ၏၊အာသယာနုသယ

ဉာဏ်, ဋ္ဌာနိယပရောပရိယတ္တ ဉာဏ်တို့၏ အခွင့်ဖြစ်၏၊ အနာဝရဏဉာဏ်, သဗ္ဗညုတဉာဏ်တို့၏ အခွင့်မဟုတ်”

“သုတ္တန် ဒေသနာတော်သည် မဂ်ဖိုလ်ကို မရကုန်သေးသော ပုထုဇန်တို့အား ယခုဘဝ မဂ်ဖိုလ်ကို ရဘို့ ကမ္မဋ္ဌာန်း ပြုလုပ်ခြင်းငှာ အကျဉ်းအားဖြင့် ဟောသော ဒေသနာတော် ဖြစ်၏”

“တပည့်တော် သဘောပေါက်ပါပြီဘုရား”

“အင်း သဘောပေါက်ရင်တော့ တော်ပါသေးရဲ့၊ နို့မဟုတ်လျှင် ဒကာကြီး အပါယ်ကျမယ်”

“ဘာဖြစ်လို့လဲ ဘုရား”

“ဘုရားရှင်၏တရားစကားတွေကို သုတ္တန် ဝိနည်းအဘိဓမ္မာလို့ သုံးစုခွဲထားတယ်၊ အဲဒီသုံးစုကိုဘဲ ပေါင်း၍တခါ ပရိယတ္တိသာသနာလို့တခါ ခေါ်နိုင်သေးတယ်၊ ဒကာကြီးက သုတ္တန်တရား မနာချင်ဘူးဆိုတော့ ဘုရားစကား သုတ္တန်ပိဋကတ် ပယ်ရာ ရောက်မသွားဘူးလား။ ပရိယတ္တိ သာသနာတော်ကိုလဲ ပုတ်ခတ်ရာ ရောက်မသွားဘူးလား”

“အခုအတိုင်းဆိုတော့ ရောက်နေပါပြီ ဘုရား”

“ရောက်နေလျှင် ယခုဘဝ တရားအားထုတ်လဲ မရတော့ဘူး။ သေလျှင်လဲ အပါယ်ကျလိမ့်မယ်”

တပည့်တော် လွန်မိတာ ခွင့်လွှတ်သည်းခံပါ ဘုရား”

“သည်းခံခွင့်လွှတ်ပါတယ် ဒကာကြီး၊ နောက်သာ ဒကာကြီး ဘယ်ဘုရား များများနာရမလဲလို့သာ ဆုံးဖြတ်ချက်ချပြီး ရွေးချယ်နိုင်ပါစေ”

"တပည့်တော် ဦးတင်ပါသည်ဘုရား"

* သုတ္တန်ဆိုလျှင် မနာချင် နေခင်တွင်ပြောကြား ရှောင်စေဇသော်
* သုတ္တန်တရား မြတ်ဘုရား ဟောကြားကိုယ့်တွက် ဖြစ်စေသော်

* * *

မြိုင်ထသွားတယ်ဘုရား

(၆)

ယခုခေတ်သည် တရားပွဲ ခေတ်စားသော ခေတ်ဖြစ်၏၊ ဆောင်းကုန် နွေကူးလများတွင် မြို့ရွာ အများအပြားတို့၌ တရားပွဲများကျင်းပကာ တရားဟောလေ့, တရားနာလေ့ များပြားလာသဖြင့် သာသနာရေးဘက်ကကြည့်လျှင် အားရစရာ တရပ်ပင် ဖြစ်သည်။

ပို၍အားရစရာဖြစ်ရန် နာသူများသည် ဘုရားဟောတရား အမှန်ကို သဒ္ဓါတရားမှန်စွာ နာတတ်ဘို့နှင့် ဟောသူများကလဲ ဘုရားဟောတရားအမှန်တွေကို "တရားဟောဓမ္မကထိက" ဆိုတဲ့ အမည်နှင့်လိုက်လျောအောင် သဒ္ဓါတရားမှန်စွာနှင့် ဟောတတ် ဘို့ အထူးလိုလာသည်ဟု မိမိထင်မြင်သည်။

သို့မဟုတ်က "ဟောသူကမှ တရားနှင့်အညီမဟောဘဲ နာသူသည် ဘယ်လိုလုပ်ပြီး တရားနှင့်အညီ နာကြား၍ တရားနှင့်အညီကျင့်နိုင်ပါအံ့နည်း" ဆိုတဲ့ ပညာရှိများဘက်က ဘင်ခြေပြဿနာပေးမှု ပေါ်လာနိုင်သည်။

အထူးသဖြင့် ဟောပြောသူများသည်-

"လူမိုက်တသောင်း, ချီးမွမ်း ရှောင်းလည်း, လူကောင်းတယောက်, ပြစ်တင်ကြောက်လေ့"

နှင့်

"လူမိုက်ချီးမွမ်း, ဂုဏ်နာသွမ်း၏"

ဆိုတဲ့ မာဃဒေဝလင်္ကာ ဆုံးမစာနှင့်အညီ လိုက်နာဟောပြောရန် လိုအပ်သည်ဟုထင်၏၊ သို့မဟုတ်က လူမိုက်ချီးမွမ်းတော့ခံချင်ခံရပေမည်၊ ပညာရှိ သူတော်ကောင်း ကဲ့ရဲ့ခံရမှုကား လွတ်မည်မဟုတ်ပေ။

ဟောပြော သူများသည် အလှူမင်္ဂလာစသည် ကြုံတိုင်း မေတ္တသုတ်ပရိတ်တော်ကို လက်မလွှတ်တမ်း ရွတ်ဘတ်ကြ၏၊ သို့သော် ထိုအထဲတွင် ပါရှိသော—

"နစ ခုဒ္ဒမာစရေ ကိဉ္စိ၊ ယေန ဝိညူပရေ ဥပဝဒေယျုံ" ပညာရှိသူတော်ကောင်း•ဖြစ်ကုန်သော တပါးသူတို့ ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချ ပြောဆိုကြမည့် ယုတ်ညံ့ဖျင်းသိမ်သော အကုသိုလ်စု ကိုယ်နှုတ်စိတ် မစောင့်စည်းမှုကို စိုးစဉ်း အနည်းငယ်မျှပင် ဖြစ်သော်လည်း မပြုလုပ်မပြောဆို မကြံစည်ရာ"

ဟူသော အဆုံးအမစာပိုဒ်ကိုမူ မေ့ဟန်တူ၏၊ သို့ဖြစ်၍ အပြောတမျိုး အလုပ်တမျိုးဖြစ်၍ ကဲ့ရဲ့ခံ ကြုံရဟန် တူ၏။

မှန်၏၊ ကိုယ်တွေ့ကြုံဘူး၏၊ မိမိသည် တခုသော နွေရာသီကာလက တခုသောမြို့မှ ဘုရားပွဲကြီးတပွဲတွင် တရားဟောရ၏၊ မိမိမှာ တရားပွဲ ၁၅ ရက်, ဓမ္မကထိက ၅-ပါးတွင် နောက်ဆုံးရက်, နောက်ဆုံးဓမ္မကထိက ဖြစ်၏၊ နောက်ဆုံးဓမ္မကထိကသည် ရှေးရက်ကဟောသော ဓမ္မကထိကများ၏ တရားပွဲအခြေအနေကို မေးရ၏၊ သို့မှမိမိဟောမည့် တရားနှင့် ရှေးဓမ္မကထိကများ တရားစပ်မည်၊ တရားချင်းမထပ်မည်၊ ပရိသတ်အကဲခတ်နိုင်မည်၊ သို့နှင့် မိမိသည် ချဉ်းကပ်လာသူ ဒကာကြီးတယောက်အား မေးစမ်းကြည့်၏—

"ဘယ်လိုလဲဒကာကြီး ရှေ့ပိုင်းဓမ္မကထိက ဆရာတော်များ ဘာတရားတွေဘယ်လိုဟောပြောသွားသလဲ"

"မေးမနေပါနဲ့ဘုရား တချို့ဓမ္မကထိကတွေ "မြိုင်ထသွားတယ်ဘုရား"

ဒကာကြီးသည် ယင်းသို့ပြောပြီး ဘယ်ဓမ္မကထိက ဘယ်တရားကို ဘယ်လိုဟောသည် စသည်ဖြင့် ကြိုက်လျှင်ကိုက်သလို မကြိုက်လျှင်မကြိုက်သလို ရှင်းရှင်း ဘွင်းဘွင်းပြောပြ၏၊ မှတ်မိသားမိလဲရှိ၏။

"မြိုင်ထ ဆိုတာ ပြောစမ်းပါအုံး ဒကာကြီးရဲ့၊ ဘယ်လိုမြိုင်ထသွားတာလဲ"

"အရှင်ဘုရားကလဲ ဓမ္မကထိကလုပ်နေပြီး မြိုင်ထတောင် မသိသေးဘူးထင်တယ်၊ တယ်ခေတ်နောက် ကျတာကိုဘုရား"

"ဒကာကြီးပြောလဲ ခံရမှာဘဲ၊ ဦးပဥ္စင်းကလဲ ဓမ္မကထိက မှမဟုတ်ဘဲ၊ ချေးတပ်ဆွဲသလို အတင်းဆွဲလို့ ပါလာတာဘဲ ဟာ"

"အိုအရှင်ဘုရားကို တပည့်တော်က ဓမ္မကထိကမှတ်နေ တာ လက်စသတ်တော့ အရှင်ဘုရားက ချေးတပ်သားကိုး"

"ထားပါတော့ ဒကာကြီး၊ ဒကာကြီးရဲ့ မြိုင်ထကိုဘဲ လင်း စမ်းပါဦး၊ ကြားပါရစေ"

"ဒီလိုဘုရား၊ ပွဲထဲကမင်းသား ပင်းသမီးတွေဟာ အလှည့် အပတ်တွေ အညှ အခရာတွေနဲ့ သံရှည်ဆွဲကာ တယောက် တပြန် ဆိုလိုက်၊ ကြားထဲကလူပျက်က ပျက်လိုက် လုပ်သလို ပေါ့၊ တရားပွဲမှာ ဟောတဲ့ ဓမ္မကထိက် အလှည့်အပတ်တွေ အညှအခရာတွေနဲ့ သံရှည်ဆွဲကာ ပရိသတ်ကို ချပေးလိုက်၊ ပရိသတ်တလှည့် ဓမ္မကထိကတလှည့်ဆို၊ ကြားထဲပျက်လုံးထုတ် လိုက်၊ ပရိသတ်က ဟားတိုက် ရယ်မောလိုက်၊ အဲဒါ မြိုင်ထ ပေါ့ဘုရား"

"အော်"

"မိမိမှာ "အော်" ဟူသာ "အော်" နိုင်တော့၏၊ ဘာပြော ရမှန်းမသိ ဖြစ်နေ၏၊ ထိုစကားကို ထောက်ခံရမည်လော၊ သို့မဟုတ် ကန့်ကွက်ရမည်လော၊ ထွေလာ ဝိုးဝါးဖြစ်နေ၏၊ စဉ်းစားမရ ဖြစ်နေ၏၊ ထိုစဉ် ဒကာကြီးကဆက်ပြောပြန်၏—

"ဘယ်မှာလဲဘုရားတရား၊ ရယ်စရာနှင့် အသံဘဲရှိတယ်၊ အသံဟာ တရားမဟုတ်ဘူး ဘုရား တရားဟာလဲအသံ မဟုတ် ဘူး ဘုရား၊ တရားကိုဟောတာ၊ အသံကိုဟောတာမှ မဟုတ်

ဘဲဟာ၊ သူတို့ကိုယ့်ကိုယ်ကို "ငါတို့တရားမရှိဘဲနှင့် တရားဟောနေပါလား" လို့ မရိပ်မိဘူးလား မသိဘူးဘုရား၊ အပည့်တော်အဲဒီဓမ္မကထိကတွေအထံ ချဉ်းလဲ မချဉ်းကပ်ဘူးဘုရား၊ တရားလဲဆုံးအောင် ဘယ်တော့မှ မနာဘူးဘုရား၊ ခဏနာပြီး မဟန်ပုံပေါ်လျှင် ဘိနပ်ကိုင်ပြီး ထပြန်တာဘဲဘုရား"

"ဟင်"

"မိမိမှာ "ဟင်"ရပြန်၏၊ ဟင်ရင်းစဉ်းစားမိ၏၊ အာက ဒကာကြီးဘဲ၊ ရှင်းရှင်းဘွင်းဘွင်းဘဲ၊ ငါဟောရင်လဲ ဘိနပ်ကိုင်ထပြန်အုံးမှာလား၊ ငါဘယ်လိုဟောရပါ့၊ ငါဟောနေကျပုံစံအတိုင်း အင်္ဂုတ္တရာပုဒ် ဗျည်း ဂရုလဟု ဒီဃရဿပီပြင်စွာ ဟောရုံဘဲရှိတာဘဲ၊ သို့စဉ်းစားယင်း ထိုဒကာကြီးစကားနှင့် လျော်သော ဗုဒ္ဓ၏တရားအစဉ်များ မိမိဉာဏ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ပေါ်က်လာ၏၊ ထိုဒကာကြီးတော့ သိဟန်ကြားဟန်မတူတော့ပါ—

"ရဟန်းတို့ ရှည်စွာသော သီချင်းသံဖြင့် သီဆိုတရားမဟောအပ်၊ သီဆိုဟောလျှင် ဟောသောရဟန်း ဒုက္ကဋ်အာပတ်အပြစ် သင့်ရောက်၏"

(စူဠဝါ-ဝိနယ)

"တထောင့်ငါးရာ ကိလေသာအပူမီးတို့ အမြဲပင်တောက်လောက် နေအပ်သည်ဖြစ်ပါလျက် ကာမဂုဏ်ငါးပါး အာရုံများ၌ တဟားဟား တပြုံးပြုံး နေခြင်းသည် အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ ငါးဖြာအာရုံ ကာမဂုဏ် အညီတိုက်၌ အကြည့်ဆိုက်၍ နေခြင်းသည်

အဘယ်အကျိုးရှိအံ့နည်း၊ အဝိဇ္ဇာ အမှောင်တိုက်သည် ပိတ်ဖုံးအပ်ပါလျက် အမှောင်ဖျက်ဆီး ဉာဏ်ဓာတ်မီး ကို အဘယ့်ကြောင့် မရှာမှီးဘဲ နေကြကုန်သနည်း” (ဇရာဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

* ဗုဒ္ဓတရား ရှင်လူများ နာကြား ဟောကြား မှန်စေသော်

* * *

“ တောနေမှ တရားရမှာလား ဘုရား ”

(၇)

မြို့ရွာတွေ၌ ရိပ်သာတွေ မှိုလိုပေါက်နေသော ယခုခေတ် တွင်“တောနေမှ တရားရမှာလား”ဟု ကဲ့ရဲ့သံနှင့်တဖုံ့ မသိလို့ တမျိုး အမျိုးမျိုး ဝေဘန်ပြောဆိုသံကို ကြားရ၏၊ မသိလို့ မေးမြန်းသည့် အနေနှင့် ပြောဆိုသည်မှာ မထောင်းစာလှ သော်လဲ မိမိမနေနိုင်သည်နှင့် သူဘပါး နေနိုင်၍ နေသည်ကို ကဲ့ရဲ့ရှုတ်ချသောအား ဝေဘန်ပြောဆိုသည်မှာကား ဝန်လေး လှ၏၊ အပြစ်ကြီးလှ၏၊ သို့အပြစ်မဖြစ်ရန် မိမိအဖြစ်ကို တင်ပြ ပါအံ့—

မိမိသည် တောတွင် နေလျက် တပို့တွဲ,တပေါင်း,တကူး, ကဆုန်လေးလတွင် သွားလာ တည်းခို နေထိုင်စားသောက်မှု

ကျန်းမာရေးနှင့် လျော်ကန်မည့် ဌာနများမှ တရားဟော ပင့်လျှင် လိုက်ဟောလေ့ရှိ၏၊ ကျန်လများတွင်မူ တောရ နေလေ့ရှိ၏၊ အချို့ဒကာ ဒကာမများက မြို့ရွာမှာ နေစေ ချင်သည်၊ နေဘို့ လျှောက်သည်၊ ဒကာမကြီး တယောက်ကမူ ဤသို့ လျှောက်ထား၏—

"မတောနေမှ တရားရမှာလား ဘုရား၊ မြို့မှာနေလဲ တရားရပါတယ်၊ သူများတွေ မြို့မှာနေပြီး တရားအားထုတ် နေကြဒါဘဲဟာ"

"ဒကာမကြီး အဲဒါ တောအကြောင်း ဘုရားရှင် ဟော ထားဒါ မသိသေးလို့ သိလျှင် ဒီလိုပြောမှာမဟုတ်ဘူး၊ နောက် ဒီလို ဘယ်တော့မှ မပြောနဲ့"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော်ကို အဲဒီ တောအကြောင်း ဘုရား ဟောထားဒါ ဟောပြပါဘုရား"

"အကုန်တော့ မဟောနိုင်ဘူး ဒကာမကြီး၊ တစိတ် တဒေသမျှလောက်ဘဲ ဟောနိုင်မယ်"

"ဟောနိုင်သမျှ ဟောပါဘုရား"

"ပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုးရှိတယ် ဒကာမကြီး၊ အဲဒီပုဂ္ဂိုလ် ၄-မျိုး တွင် ဘုရားရှင်က—

၁။ တောကျောင်းနေမှ တရားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူ၏ တပည့်များလည်း အတုလိုက်၍ ကျင့်အောင် တောကျောင်း၌သာ နေစေတော်မူလို၏။

၂။ အားအစွမ်း နည်းပါး၍ ရွာကျောင်းနေမှ တရားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို ရွာကျောင်း၌သာ နေစေတော်မူလို၏။

၃။ တောကျောင်း နေနေ ရွာကျောင်း နေနေ တရားရမည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကို သူ၏တပည့်များလည်း အဘု လိုက်၍ ကျင့်အောင် တောကျောင်း၌သာ နေစေ တော် မူလို၏။

၄။ တောကျောင်း နေနေ, ရွာကျောင်း နေနေ တရားမရမည့် ယခုခေတ်များနှင့်သော ပုဂ္ဂိုလ်များကို နောင်ဘဝ၌ မဂ်ဖိုလ်၏ အထောက်အပံ့ ဖြစ်အောင် ဓုတင်ဆောင်မှု အထုံပါအောင် တောကျောင်း၌သာ နေစေတော် မူလို၏။ (ပါရာဇိက အဋ္ဌကထာ)

"ဟင် ဒီလိုဆို မောင်ပဉ္ဇင်းဥစ္စာက ကိုယ့်ခွက်ထဲက ရေတောင် ပါမလို ဖြစ်နေပါလား"

"ဘယ်လို ကိုယ့်ခွက်ထဲက ရေတောင် ပါမလိုဖြစ်ထာသဲ"

"မောင်ပဉ္ဇင်းများ ဒီမှာ နေမလားလို့ ပြောပါဘယ်၊ မနေတဲ့အပြင် ဒီကကိုယ်တော်တွေတောင် မောင်ပဉ္ဇင်းနောက် လိုက်ရမလို ဖြစ်နေပြီ"

"ဒါက အစရှိသေးတယ်၊ နားထောင်အုံး ပြောပြအုံး မယ်—

"တောသညာအမှတ်ကို နှလုံးသွင်းလျက် မရသေး သော သမာဓိကိုရခြင်းငှာ ရပြီးသော သမာဓိကို

လည်း စောင့်ရှောက်ခြင်းငှာ ထိုက်၏၊ ဘုရားရှင်
လည်း တောနေရဟန်းအား ဝမ်းမြောက်တော်မူ၏"
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်-အဋ္ဌကထာ)

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် တည်ကြည်သော စိတ်ရှိလျက် ထိုင်နေသော ရွာနီးကျောင်းနေ ရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ နာဂိတ ထိုငါ့အား—

"ယခုအခါ၌ ဤအရှင်ကို အရံစောင့်က ဖြစ်စေ,
သာမဏေကဖြစ်စေ, သီတင်းသုံးဖော်က ဖြစ်စေ, ထို
သမာဓိမှ ရွေ့လျောစေလိမ့်မည်"

ဟု အကြံဖြစ်၏၊ နာဂိတထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား ရွာနီးကျောင်းနေမှုဖြင့် ငါမနှစ်သက်"

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် တော၌အိပ်ငိုက်လျက် ထိုင်နေသော တောကျောင်းနေရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ နာဂိတ ထိုငါ့အား-

"ယခု အခါ ဤအရှင်သည် ဤ အိပ်ငိုက်ခြင်း
ကြောင့်ဖြစ်သော ပင်ပန်းမှုကို ပယ်ဖျောက်၍ တခု
တည်းသော သဘောဖြစ်သည့် တောဟူသော အမှတ်
သညာကိုသာလျှင် နှလုံးသွင်းလိမ့်မည်"

ဟုအကြံဖြစ်၏၊ နာဂိတ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား တောနေမှုဖြင့် ငါနှစ်သက်၏။

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် တော၌မတည်ကြည်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုင်နေသော တောကျောင်းနေရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ နာဂိတ ထိုငါ့အား—"

"ယခုအခါ၌ ဤအရှင်သည် မတည်ကြည်သော စိတ်ကိုလည်း တည်ကြည်စေလိမ့်မည်၊ တည်ကြည်ပြီးသောစိတ်ကိုလည်း အစဉ်စောင့်ရှောက်လိမ့်မည်"

ဟု ဤသို့အကြံဖြစ်၏၊ နာဂိတ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား တောကျောင်းနေမှုဖြင့် ငါနှစ်သက်၏။

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် တော၌ တည်ကြည်သောစိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ ထိုင်နေသော တောကျောင်းနေရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ နာဂိတ ထိုငါ့အား–"

"ယခုအခါ၌ ဤအရှင်သည် ကိလေသာ မကျွတ်လွတ်သေးသော စိတ်ကိုလည်း ကျွတ်လွတ်စေလိမ့်မည်၊ ကျွတ်လွတ်ပြီးသောစိတ် ကိုလည်း အစဉ်စောင့်ရှောက်လိမ့်မည်"

ဟု ဤသို့အကြံဖြစ်၏၊ နာဂိတ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား တောကျောင်းနေမှုဖြင့် ငါနှစ်သက်၏။

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ဆွမ်းသက်န်း ကျောင်းဆေးတို့ကို ရသော ရွာနီးကျောင်းနေ ရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုလာဘ်ပူဇော် အကျော်အစောကို အလိုရှိသည်ဖြစ်၍ တယောက်တည်းကိန်းအောင်းမှုကိုစွန့်၏၊ တောစွန်ဖြစ်သော တောကျောင်းတို့ကို စွန့်၏၊ ရွာ-နိဂုံး မင်းနေပြည်သို့ ဝင်ရောက်၍နေ၏၊ နာဂိတ ထို့ကြောင့် ထိုရဟန်းအား ရွာနီးကျောင်းနေမှုဖြင့် ငါမနှစ်သက်"

"နာဂိတ ဤသာသနာတော်၌ ငါသည် ဆွမ်းသင်္ကန်း ကျောင်းဆေးတို့ကို ရသော တောကျောင်းနေ ရဟန်းကို တွေ့မြင်ရ၏၊ ထိုရဟန်းသည် ထိုလာဘ် ပူဇော်သကာ အကျော်အစောကို စွန့်ပယ်ရှား၍ တယောက်တည်း ကိန်းအောင်းခြင်းကိုမစွန့်၊ တောနှင့်ဖြစ်သော တောကျောင်းတို့ကို မစွန့်၊ နာဂိတ ထို့ကြောင့် ငါသည် ထိုရဟန်းအား တောကျောင်းနေမှုဖြင့် နှစ်သက်၏" (နာဂိတသုတ်-ဆက္က-အင်္ဂုတ္တရ)

"အမယ်လေး အရှင်ဘုရားရဲ့ တစိတ်တဒေသကလဲ များလှချည့်လားဘုရား"

"နားထောင်အုံး ဒကာမကြီး၊ ဒါ့ကြောင့် ဒကာမကြီးကို နောက်ဒီလို မပြောနဲ့လို့ ပြောဒါပေါ့"

"တယောက်တည်း နေခြင်း စားခြင်း ကိုရင်း, တယောက်တည်း အိပ်ခြင်းကိုရင်း ပြုရာ၏၊ တယောက်တည်းမပျင်းမရိသည်ဖြစ်၍ ကျင့်လော့၊ တယောက်တည်း မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမသည်ဖြစ်၍ တောအုပ်၌ မွေ့လျော်ရာ၏" (ပကိဏ္ဏကဝဂ်—ဓမ္မပဒ)

"ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည် တောကျောင်းတို့၌ လိုလားသော စိတ်ရှိနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ" (ပဌမ သတ္တကသုတ်-သတ္တက-အင်္ဂုတ္တရ)

"ရဟန်းတို့ အနာဂတ်ကာလ၌ ရဟန်းတို့သည် ကျောင်းကောင်းကို အလိုရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ သစ်ပင်ရင်း၌ နေထိုင်ခြင်း

ဟုဆိုအပ်သော ရုက္ခမူဓုတင် ဆောင်ခြင်းကို စွန့်လွှတ်ကြကုန်လိမ့်မည်၊ အစွန်အဖျားကျသော တောကျောင်းတို့ကို စွန့်လွှတ်ကြကုန်လိမ့်မည်၊ ရွာနိဂုံး မင်းနေပြည်တို့၌ ဝင်ရောက်နေကြကုန်လိမ့်မည်၊ ကျောင်းဟူသော အကြောင်းကြောင့်လည်း မလျောက်ပတ်သော များလှစွာသော မအပ်သော ပစ္စည်းရှာမှီးခြင်းသို့ ရောက်ကြကုန်လိမ့်မည်'' ရဟန်းတို့ ဤအနာဂတ်ဘေးသည် ယခုအခါ မဖြစ်ပေါ်သေး၊ နောင်အခါ၌ ဖြစ်ပေါ်လိမ့်မည် ထိုဘေးကို သင်တို့သိရမည်၊ သိပြီး၍လည်း ထိုဘေးကို ပယ်ရန် အားထုတ်ရမည်'' (စတုတ္ထ အနာဂတဘယသုတ်–ပဉ္စက–အင်္ဂုတ္တရ)

"အစွန်ကျ၍ ဝေးကွာလှသော တောရကျောင်း၌ ကိန်းအောင်းနေလေ့ရှိသော ထိုတောရ ရဟန်း၏စိတ်ကို ၄ လျောက်ပတ်သော ရူပါရုံစသည်တို့သည်လည်း မပျံ့လွှင့်စေကုန်၊ ကင်းသော ထိတ်လန့်ခြင်း ရှိ၏၊ အသက်၌ တပ်နှစ်သက်သော နိကန္တိကိုလည်း စွန့်နိုင်၏၊ ဆိတ်ငြိမ်ရာအရပ်၌ နေခြင်းကြောင့် ဖြစ်သော သုခဟူသော အရသာကိုလည်း ခံစားရ၏၊ ပံသုကူဓုတင် အစရှိသော ကြွင်းဓုတင် ၁၂-ပါး သည်လည်း ထိုတောရနေရဟန်းအား တင့်အပ်လျောက်ပတ်၏''
(ဝိသုဒ္ဓိမဂ်အဋ္ဌကထာ)

"ဆိတ်ငြိမ်သော ကိုယ်စိတ်ရှိထသော လူသူတို့နှင့် မရောနှောထသော, အစွန်ကျသော တောရကျောင်း၌

ပျော်ထသော, တောရနေခြင်းဖြင့် မြတ်စွာဘုရား၏ ရွှေနှုလုံးတော်ကို နှစ်သက်စေထသော ရဟန်းသည် တောရကျောင်း၌ တယောက်ထီးတည်း နေသည်ဖြစ်၍ အကြင်ဝိဝေက သုခကိုရ၏၊ ထိုအရည၀ါသီ တောရမှီသော ယောဂီရဟန်း၏ ထိုဝိဝေက သုခအရသာကို သိကြွားနှင့်တကွ ကုန်သော နတ်တို့သော်လည်း မခံစားရကုန်" (ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ)

"ချပ်ဝတ်တန်းဆာကို ဝတ်ဆင်လျက် ဆင်တပ် မြင်းတပ်နှင့်တကွ စစ်မြေအောင်တပ်သို့ ရောက်သော မင်းသည် တဖက်ရန်သူကို အောင်မြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်သကဲ့သို့ ပံသုကူဟူသော ချပ်ဝတ်တန်းဆာကို ဝတ်ဆင်လျက် အရညကင် တောနေရခြင်းဟူသော ဆင်သင်း မြင်းသင်း ရဲမက်နှင့်တကွ ပံသုကူနှင့် အရညကင် မှတပါး ဓုတင်-၁၁ ပါးဟူသော လက်နက်ကိုစွဲကိုင်လျက် တောရကျောင်းဟူသော စစ်မြေအောင်တပ် ချသော ဤအရည၀ါသီ တောရမှီသော ယောဂီရဟန်းသည်သာလျှင် မကြာမီပင် အနုသယဟူသော ဆင်တပ် မြင်းတပ်နှင့်တကွသော ကိလေသာ မာရ်ဟူသော ရန်ကို အောင်မြင်ခြင်းငှာ စွမ်းနိုင်လတံ့၊ ထို့ကြောင့် တောရနေရခြင်း၌ မွေ့လျော်ခြင်းကို ပညာရှိ ယောဂီရဟန်းသည် ပြုရာ၏"

(ဝိသုဒ္ဓိမဂ် အဋ္ဌကထာ)

အခါတပါး ဘုရားရှင်သည် ရှင်အာနန္ဒာအား အမိန့်ရှိ၏၊ အာနန္ဒ ပြုသစ်စဖြစ်ကုန်သော ရဟန်းပြု၍ မကြာကုန်သေးသော ဤသာသနာတော်သို့ ယခုမှ ရောက်လာကုန်သော ရဟန်းသစ်တို့ကို—

"ငါ့ရှင်တို့ သင်တို့လာကြကုန်လော့၊ တောသွဲ နေသူတို့ ဖြစ်ကြကုန်လော့၊ အစွန်အဖျားကျသော တောရကျောင်းတို့ကို မှီဝဲကုန်လော့"ဟု ကိုယ်၏ဆိတ်ငြိမ်ခြင်း "ကာယဝိဝေက" ၌ ဆောက်တည် စေအပ်ကုန်၏၊ သွင်းထားအပ်ကုန်၏၊ တည်စေအပ်ကုန်၏"
(အန္ဓကဝိန္ဒသုတ်-ပဥ္စက-အင်္ဂုတ္တရ)

ဘုရားရှင်ကိုယ်တော်တိုင် တောရနေခြင်း အကြောင်းထူးကို ဤသို့ မိန့်တော်မူ၏—

"ရဟန်းတို့ မိမိ၏ မျက်မှောက်ဘဝ၌ ချမ်းသာစွာ နေခြင်းကို ရှုဆင်ခြင်ခြင်းနှင့် နောင်လာနောက်သားများကို အစဉ်သနား စောင့်ရှောက် ချီးမြှောက်ခြင်း" ဟူသော ဤအကြောင်းထူး နှစ်မျိုးတို့ကို ကောင်းစွာ ရှုဆင်ခြင်လျက် ငါသည် အရညကင်ဓုတင်ကို ပြီးစေနိုင်သော တောကျောင်း, လူတို့ကျက်စားရာ မဟုတ်သော တောကျောင်း, အစွန်အဖျားကျ၍ အလွန်ဝေးကွာသော တောကျောင်းတို့ကို မှီဝဲ၏"
(ဒုက-အင်္ဂုတ္တရ)

"ကဲ ဒကာမကြီး တောရနေရခြင်း အကျိုးတွေ အများကြီးဘဲ အားရစရာကြီးဘဲ မဟုတ်လား၊ ဒါ တစိတ်တဒေသ ရှိသေးဒါ"

"မောင်ပဥ္စင်းရယ် တပည့်တော်တောင် ဒကာမမို့ တပန်းရှုံးလို့ဘုရား၊ နို့မဟုတ်လား တပည့်တော်ပါ တောနေပယ်၊ ဓမောင်ပဥ္စင်း ပြောဒါနဲ့ ကြည်နူးလှပြီဘုရား"

"ဒါတွင် ဘယ်ကမလဲ ဒကာမကြီးရဲ့၊ ထင်ရှားဒါလေး တခုကျန်နေသေးတယ်၊ ပြောရအုံးမယ်၊ ပါရမီ ၁၀-ပါး ရှိတယ်မဟုတ်လား၊ အဲဒါ ရွာတွေမြို့တွေမှာနေပြီး ၉-ပါးဘဲ ဖြည့်နိုင်မယ်၊ နိက္ခမပါရမီဟာ မြို့ရွာမှာ ဖြည့်လို့မရဘူး၊ တောမှာဆို ပါရမီ ၁၀-ပါးလုံး တပြိုင်နက် ဖြည့်လို့ရတယ်"

"တပည့်တော် ဝစီကံဖြင့် ပြစ်မှား ပြောဆိုမိဒါကိုလဲ သည်းခံခွင့်လွှတ်ပါ ဘုရား"

"သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ပါတယ်၊ နောင်အခါမှာသာ ဆင်ခြင်ပါ"

* မြတ်ရှင်ဗုဒ္ဓ အလိုကျ တောရဆောက်တည် နိုင်စေသော်

"ပန်းဝင်ကြ သိရောပေါ"

(၇)

မိမိသည် တခါက တောရွာ တရွာသို့ တရားဟော ရောက်၏၊ ယင်းရွာတွင် တောရကျောင်း ရှိ၏၊ ဆရာတော် ကြီးမှာ သက်တော်ရှစ်ဆယ် ကျော်ပြီဟု သိရ၏၊ မိမိသည် ယင်းကဲ့သို့ ထေရ်ကြီးဝါကြီး သက်တော်ကြီး ဆရာတော်ကြီး များအား ဖူးမြင်လို၏၊ ဩဆုံးအမကို နာခံလို၏၊ သို့နှင့် တရားပွဲချိန်နှင့် ဝေးသောအချိန်တွင် ဒကာများအား လိုက် ပို့ခိုင်း၏၊ ရောက်လျှင် ဆရာတော်ကြီးအား ရှိခိုးဦးချ၏၊ ဆရာတော်ကြီးမှာ ကြည်ညိုစရာ အသွင်ကောင်းပေ၏–

"ငါ့ရှင်လား ဒီရွာမှာ တရားဟောနေဒါ"

"မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်ပါ"

"ငါ့ရှင် ညဘက်ဟောတဲ့ တရားတွေ နံနက်ဆိုလျှင် ဒို့ဆီ ရောက်လာတယ်၊ နာတဲ့လူတွေက လာပြောကြတယ်၊ သဘော ကျ ကြတယ်၊ ငါ့ရှင် ဟောဒါက ပါဠိအဋ္ဌကထာ အတိုင်း ဟောတော့ ခိုင်လုံဒါပေါ့၊ လေးနက်ဒါပေါ့၊ ငါ့ရှင် ဟောလဲ ဟောကွဲ့ ကျင့်လဲ ကျင့်ကွဲ့"

မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်လဲ အတတ်နိုင်ဆုံး ကျင့်ကြံ အားထုတ်ပါတယ် ဘုရား'

"အေးကွဲ့ ငါ့ရှင်ရဲ့ သူများတော့ ဟောပြီး ကိုယ်မကျင့် လဲ မကောင်းဘူး၊ ကိုယ်တော့ ကျင့်ပြီး သူများမဟောလဲ မကောင်းဘူး၊ ကိုယ်လဲမကျင့် သူများလဲ မဟောလျှင်

တော့ သာသနာမှာ အလကားဘဲကွဲ့ ငါ့ရှင်ရဲ့၊ ကိုယ်လဲကျင့် သူများလဲ ဟောလျှင်တော့ သာသနာမှာ တန်ဘိုးရှိတယ်၊ အဲဒီလို တန်ဘိုးရှိအောင် ကြိုးစား”

“မှန်ပါဘုရား၊ ဆုံးမပါဘုရား၊ တပည့်တော်လဲ ဒီလို အဆုံးအမတွေကို နာခံမှတ်သား လိုက်နာလိုလို့ ရောက်ရာ အရပ်မှာ ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား လိုက်၍ ယခုကဲ့သို့ ဖူးမျှော်ကန်တော့လေ့ ရှိပါတယ်ဘုရား”

“အေး....အေး ငါ့ရှင်လဲ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ သိပ်ဆုံးမ စရာ လိုမယ်မထင်ပါဘူး၊ ပညာရှိ သတိဖြစ်ခဲ့ဆိုသလို သတိ ပေးလိုက်မယ်—

“ကိုယ့်အပြစ်ကို ဖော်ပြလျက် နာနာနှိပ်၍ ဆိုမြည်လေ့ရှိသော ပညာရှိကို မြေဥမြှုပ်ထားသော ရွှေအိုးကို ပြောကြားလာသူကဲ့သို့ ကျေးဇူးတင်၍ ရှုမြင်ထိုက်၏၊ ထိုသို့ ရှုမြင်ထိုက်ခြင်းကြောင့် ထိုသို့ အပြစ်ကို ပြလျက် နာနာနှိပ်၍ ဆိုမြည်လေ့ရှိသော ပညာရှိကို ဆည်းကပ်ရာ၏၊ ထိုသို့သဘောရှိသော ပညာရှိကို မှီဝဲသူအား မြတ်၏၊ မဆုတ်ယုတ်” (ပဏ္ဍိတဝဂ်—ဓမ္မပဒ)

“ယုတ်မာကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို မမှီဝဲရာ၊ ကဲ့ရဲ့ထိုက်စွာ ယုတ်မာကုန်သော ယောကျ်ားတို့ကို မမှီဝဲရာ၊ သီလအစရှိသော ဂုဏ်ဖြင့် ကောင်းကုန်သော အဆွေခင်ပွန်းတို့ကို မှီဝဲရာ၏၊ ယောကျ်ားမြတ်တို့ကို မှီဝဲရာ၏” (ပဏ္ဍိတဝဂ်—ဓမ္မပဒ)

"မှန်ပါဘုရား၊ ကောင်းလှပါတယ်ဘုရား၊ ဆက်လက် အမိန့်ရှိပါဘုရား၊ တပည့်တော်များလဲ ဒကာဒကာမတွေကို တရားနာဘို့တိုက်တွန်းတဲ့အခါမှာ—

'ဘုရားချစ်ရှင်, ဟောသွ်သင်သား, ကိုးအင်ဓမ္မ ခတ်, တရားမြတ်ကို, ပပြတ်သင်ကြား, နာသူအား လျှင်, ငါးပါးနိသင်, အကျိုးထင်၏, ပုံပြင်ထုံး ဟောင်း, ရှေးနှောင်းခုဖြစ်, စင်စစ်ကောင်းဆိုး, ကြောင်းကျိုးစကား နည်းနာများကို, မကြားစဘူး, ကြားရထူး၏, ကြားဘူးရှေးက, ကြားပြီးစွလည်း ကြားရတဘန်, ကြည်လင်ပြန်၏, ဉာဏ်မမှိုင်ငြား, ထင် ယံမှားလည်း, ပယ်ရှားဖျောက်ပ, ကင်းစေရ၏, ဝါဒ မထောင့်, ယူဖြောင့်စိတ်ကြည်, ဤငါးလီတည့်" (မ်ဿဒေဝ - ၃၇၈)

စသည်ဖြင့် တရားနာရခြင်း အကျိုးတွေပြပြီး တိုက်တွန်း လေ့ရှိပါတယ်ဘုရား၊ ယခု ဆရာတော်ဆုံးမတော့ အဲဒီအကျိုး တွေ တပည့်တော် ရဒါပေါ့ဘုရား၊ တပည့်တော်က အဟော သမားအဖြစ်များနေဒါ၊ ဆရာတော်တို့နှင့် တွေ့မှ အနာသမား ဖြစ်ရဒါ ဆုံးမပါဘုရား"

"အေးအေး....ငါ့ရှင်၊ ကောင်းကောင်းလဲဟော, ကောင်း ကောင်းလဲကျင့်၊ ကောင်းကောင်းလဲနာပေးပေါ့၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တိုင်တောင်မှ တရားနာသေးဒါဘဲဟာ"

"မှန်ပါဘုရား၊ ဆရာတော် ဆုံးမတဲ့အတိုင်း အတတ် နိုင်ဆုံးလိုက်နာပါ့မယ်ဘုရား"

"အေးအေး....ဘယ်သူတွေ ဘာပြောပြော။ ကိုယ့်အပြောနှင့် ကိုယ့်အလုပ်၊ သူ့အပြောနှင့် သူ့အလုပ်ညီမညီ "ပန်းဝင်ကြသိရောပေါ့"

"ဆရာတော်ဘုရား "ပန်းဝင်ကြသိရောပေါ့" ဆိုဒါက ဘယ်လိုဘာလဲဘုရား"

"ဒီလိုကွဲ ငါ့ရှင်ရဲ့၊ ဘယ်သူတွေကဘဲ ကိုယ်ဟာဘာပါ၊ ညာပါ စသည်ဖြင့် ဘယ်လိုဘဲပြောပြော၊ တဖန် သူများကိုလဲ ဘယ်လိုပါ၊ ဘယ်ဝါပါ စသည်ဖြင့် ဘယ်လိုဘဲ ပြောပြော၊ ယခုဘဝအဆုံး သေခါနီးဟာ ပန်းဝင်တချက်ဘဲ၊ အဲဒီမှာ တချက်သိရမယ်၊ နောက် အရိမေတ္တယျဘုရားရှင်သာသနာဟာ ပန်းဝင်တချက်ဘဲ၊ အဲဒီမှာ တချက်သိရမယ်၊ အဲဒီမှာ ဘယ်သူပါတယ် မပါဘူးဆိုဒါ သိရမယ်၊ ပန်းဝင်ကြ သိရောပေါ့ ဆိုဒါ အဲဒါဘဲ ငါ့ရှင်ရဲ့"

"တပည့်တော်သိပ်ဝမ်းသာပါတယ်ဘုရား၊ ပန်းဝင်ကောင်းအောင်လဲ ကြိုးစားပါ့မယ်ဘုရား"

"အေးအေး....ငါ့ရှင် ပန်းဝင်ကောင်းချင်လျှင် ပဌမအပရိဟာနိယ တရားခုနစ်ပါးကို လက်ကိုင်ထားကွဲ့–

အခါတပါး ဘုရားရှင်သည် ရာဇဂြိုဟ်ပြည် ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည် ရဟန်းတို့ကို ခေါ်တော်မူ၍ မိန့်တော်မူ၏၊ ရဟန်းတို့ ရဟန်းတို့သည်–

၁။ မပြတ် စည်းဝေးနေကြ, အကြိမ်များစွာ စည်းဝေးနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး—

၂။ အညီအညွတ် စည်းဝေးကြ, အညီအညွတ် အစည်းအဝေးမှ ထကြကုန်လျက် သံဃ ကိစ္စတို့ကို အညီအညွတ် ဆောင်ရွက်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး—

၃။ မပညတ်သေးသော အရာကို မပညတ်ကြကုန် မူ၍ ပညတ်ပြီးသောအရာကို မဖျက်ကြကုန်ဘဲ ပညတ် ထားသမျှသော သိက္ခာပုဒ်တို့ကို ကောင်းစွာ ဆောက် တည်၍ ကျင့်နေကြသမျှကာလပတ်လုံး—

၄။ ရဟန်းဝါရင့်ကုန်သော ရဟန်းသက်ရှည်ကုန် သော သံဃာ့ဦးစီးဖြစ်ကုန်သော ထေရ်ကြီးရဟန်းတို့ကို အရိုအသေပြုကုန် အလေးပြုကုန် မြတ်နိုးကုန် ပူဇော် ကုန်လျက် ထိုထေရ်ကြီးတို့၏ စကားကိုလည်း နာယူ သင့်သည်ဟု ထင်မှတ်နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး—

၅။ ဖြစ်ပေါ်လာသော တဖန်ဘဝသစ်ကို ပေး တတ်သော တဏှာ၏အလိုသို့ မလိုက်ကြသမျှ ကာလ ပတ်လုံး—

၆။ တောရကျောင်းတို့၌ လိုလားသော စိတ်ရှိ နေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး—

၇။ "အဘယ်သို့လျှင် မလာရောက်ကုန်သေးသော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်း သုံးဖော်တို့သည်

လာရောက် ကြပါကုန်အံ့နည်း၊ လာရောက်ကုန်ပြီး သော သီလကို ချစ်မြတ်နိုးသည့် သီတင်းသုံးဖော်တို့ သည် ချမ်းသာစွာ နေရပါကုန်အံ့နည်း”ဟု ကိုယ်စီ ကိုယ်င့ သတိပြုနေကြသမျှ ကာလပတ်လုံး.... ရဟန်း တို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ်ရန်ကား မရှိပေ”

“ရဟန်းတို့ ဤမဆုတ်ယုတ်ကြောင်း “ အပရိဟာနိယ ” တရားခုနစ်ပါးတို့သည် ရဟန်းတို့၌ တည်၍ ရဟန်းတို့သည် လည်း ယင်းတရားခုနစ်ပါးတို့ကို ကျင့်သုံးနေကြသမျှ ကာလ ပတ်လုံး ရဟန်းတို့အား ကြီးပွားရန်သာ ရှိပေ၏၊ ဆုတ်ယုတ် ရန်ကား မရှိပေ” (ပဌမသတ္တကသုတ်-သတ္တက-အင်္ဂုတ္တရ)

“ပြည့်စုံလှပါတယ် ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားလဲ မောရော့ မယ်၊ တပည့်တော်တို့လဲ ခွင့်ပြုပါဘုရား၊ ဦးတင်ပါသည် ဘုရား”

* သက်ကြီးစကား သက်ငယ်ကြား မှတ်လားကျင့်ကြံ နိုင်စေသော်။

* * *

" သိတော့ခက်တယ်ဘုရား "

(၉)

ဘုရားရှင်သည် ဘုရား ဖြစ်ပြီးနောက် ပဉ္စဝဂ္ဂီကို ဣသိပတန မိဂဒါဝုန်တော၌ ဝါကပ်တော်မူ၏၊ သိတင်းကျွတ်သော် ဖြောက်ကျိပ်သော ရဟန္တာ သချင်မိတ်တို့ကို မိန့်တော်မူ၏—

"ရဟန်းတို့ ငါဘုရားသည် နတ်တို့၏ အာရုံကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာ လောဘကျော့ကွင်း, လူတို့၏ အာရုံ ကာမဂုဏ်၌မှီသော တဏှာလောဘကျော့ကွင်း ဤတဏှာလောဘ ကိလေသာကျော့ကွင်း အလုံးစုံတို့မှ ကင်းရှင်း လွတ်မြောက်ခဲ့လေပြီ၊ ရဟန်းတို့ သင်တို့သည်လည်း ကင်းရှင်းလွှတ်မြောက်ခဲ့ကြလေပြီ"

"ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် မြောက်များလှစွာသော လူနတ်ဗြဟ္မာ သတ္တဝါတို့၏ လောကီ-လောကုတ္တရာ ချမ်းသာစီးပွား ကောင်းကျိုးတရား ဖြစ်ပွားရန် အရပ် ရှစ်မျက်နှာ တနေ့လျှင် တယူဇနာ အသွန်ဆုံးထား၍ ဒေသစာရီ လှည့်လည်သောအား သွားကြကုန်လော့"

"လမ်းတကြောင်း၌ ရဟန်းနှစ်ပါးပေါင်း၍ သွားခဲ့သော် တပါးက တရားဟောလျှင် ကျန်တပါးက အလုပ်မရှိ ဆိတ်ဆိတ်သာ နေရမည် ဖြစ်သောကြောင့်

လမ်းတကြောင်း၌ ရဟန်းနှစ်ပါး ပေါင်း၍ မသွား
ကြကုန်လင့်" (မဟာဝါ-ဝိနယ)

ယခုခေတ် သာသနာပြု အဖွဲ့အစည်းတို့သည် ဘုရားရှင်၏ ယင်း မိန့်ခွန်းတော်အတိုင်း လိုက်နာပြုကျင့်သင့်၏၊ သို့မဟုတ်က အောင်မြင်သင့်သလောက် အောင်မြင်မည်မဟုတ်၊ မှန်၏-လက်တွေ့ပုံစံပြရသော် တချိန်သော နေ့ကာလက ရွာကြီး တရွာသို့ ထင်ရှားသော သာသနာပြုအဖွဲ့ နှစ်ဖွဲ့ရောက်လာ၏-တဖွဲ့တွင် ဘုန်းကြီးတပါးနှင့် နောက်ပါလူ ၆၀-လောက် ပါလာ၏၊ တဖွဲ့တွင် ဘုန်းကြီး ၅-ပါးနှင့် နောက်ပါ လူ-၂၀ လောက် ပါလာ၏။

တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့ဝင်တို့သည် ကြိုဆိုမှု၊ ညှိ့ခံကျွေးမွေးရမှု၊ တရားပွဲအချီးကျူးမှု၊ လှူဒါန်းရမှု၊ ပြန်ပို့ရမှုစတဲ့ အမှုမျိုးစုံတို့ကို ဂရုစိုက်နေရသည်နှင့် တရားကို ဂရုတစိုက် အာရုံကျအောင် နာနိုင်ခွင့်မရ၊ တဖန် နောက်ထပ်ယင်းတရားပွဲမျိုး ဖြစ်မြောက်ဘို့အတွက် အကုန်အကျများမှု ပင်ပန်းမှုတို့ကြောင့် ရုတ်တရက် မလွယ်ကူတော့၊ သို့ဖြစ်လျှင် မိမိတို့ သာသနာပြုမှု အောင်မြင်သည်ဟု မဆိုနိုင်။

တဖန် ပရိသတ်အထံမှ ပဲ့တင်သံကိုလဲ ပြန်လည်နာခံသင့်၏၊ မိမိတို့သည် တရားပွဲကျင်းပစဉ် ကြော်ငြာကောင်း၍ လုံးပမ်းဆောင်ရွက်သူကောင်း၍ စည်ကားရုံမျှဖြင့် "ငါတို့ဟောဒါ အောင်မြင်သည်" ဟု မထင်သင့် မိမိသည် ယင်း တရားပွဲ နှစ်ပွဲအပြီးတွင် ယင်းရွာကြီးသို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ရောက်

လျှင် တရားပွဲသတင်း ကြားရ၏၊ သို့နှင့် အခြေအနေအမှန် သိရအောင် ဒကာကြီးတယောက်အား မေးကြည့်၏-

"ဘယ့်နှယ်လဲဒကာကြီး တရားပွဲအခြေအနေ"

"သိတော့ခက်တယ်ဘုရား"

"ဘယ်လိုသိတော့ ခက်တယ်လဲ ဒကာကြီးရဲ့"

"ဟာ-သူတို့ဥစ္စာက တရားဟောတယ်သာဆိုတယ် ပတရားတွေက အများကြီး ပါနေဒါဘဲဘုရား"

"ဘယ်လို မတရားတွေ ပါနေဒါလဲဒကာကြီးရဲ့၊ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော်က ပါဠိတော် မြန်မာပြန်တွေ ဘတ်ထားဒါဘုရား၊ အဲဒီမှာ ဘတ်ဘူးထားတယ်–"

"ရဟန်းတို့ ရှည်စွာသော သီချင်းသံဖြင့် တရားဟောသော ပုဂ္ဂိုလ်၏အပြစ်တို့သည်-

၁။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း ထိုအသံ၌ စွဲမက်၏။

၂။ သူတပါးတို့သည်လည်း ထိုအသံ၌စွဲမက်၏။

၃။ ငါတို့သီချင်းဆိုသကဲ့သို့ ထို့အတူ သာကီဝင်မင်းသား ဘုရားသားတော် ရဟန်းတို့သည် သီချင်းဆိုကုန်၏ဟု လူဒါယကာတို့ ကဲ့ရဲ့ကုန်၏။

၄။ အသံပြုပြင်ခြင်းကို အလိုရှိသော ရဟန်းအား သမာဓိပျက်စီးခြင်း ဖြစ်၏။

၅။ နောင်လာ နောက်သားတို့ အတုလိုက်၏။

ဟူ၍ ငါးမျိုးတို့ ဖြစ်ကုန်၏ (ဂီတဿရသုတ်–ပဉ္စက–အင်္ဂုတ္တရ)

"အဲဒီလို ဘတ်ဘူးထားတယ်ဘုရား၊ ယခုသူတို့ ဟောဒါ ဝိပဿနာသာဆိုတယ် ဘယ်မှာလဲ အသံနေအသံထားနှင့် ဆဲဆဲ ငင်ငင် ဟောတယ်၊ မင်းသားကျနေဒါဘဲ ဆိုဒါကိုများ သဘောကျ နေလားမသိဘူးဘုရား"

အင်း တရားဟောသူသည် အထူးသဖြင့် အများအား ယဉ်ကျေးအောင် ညွှန်ပြသူဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ အောက်ပါ ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ နှစ်ဂါထာကို အမြဲရှုတ်သင့်၏—

"မိမိကိုယ်ကိုသာလျှင် ရှေးဦးစွာ လျောက်ပတ်သောအကျင့်၌ သွင်းထားရာ၏၊ ထိုနောက်မှ သူတပါးကို ဆုံးမရာ၏၊ ပညာရှိသည် မညစ်ညူးစေရာ" (အတ္တဝဂ်—ဓမ္မပဒ)

"အကြင် အကျင့်ဖြင့် သူတပါးကို ဆုံးမ၏၊ ထိုအကျင့်ဖြင့် မိမိကိုယ်ကိုပြုရာ၏၊မိမိယဉ်ကျေးသည် ဖြစ်၍ စင်စစ်ဆုံးမရာ၏၊သင့်စွ၊မိမိကိုယ်သည် သူတပါးကို ဆုံးမရသည်ထက် ခက်သတတ်" (အတ္တဝဂ်—ဓမ္မပဒ)

"နို့ ဒကာကြီး တရားပွဲတွေ အစအဆုံး ဒပြီးတိုင် နာကြားတယ် မဟုတ်လား"

"တပည့်တော်က "နစ္စဂီတဝါဒိတ" သိက္ခာပုဒ် အဆုံးအဖြတ် ဘတ်ဘူးထားတာဘဲ ဘုရား၊ ဘယ်အစအဆုံး နာမလဲ၊ မဟာန်လျှင် ထပြန်ဒါဘဲပေါ့"

"တယ်လာပါလား ဒကာကြီး၊ လင်းစမ်းပါအုံး၊ ဘယ်လိုများဘတ်ဘူးထားသလဲ"

"ဒီလိုဘဲဘူးထားတယ် ဘုရား "

"ရှင်ပါးသိလ, ဆယ်ပါးသီလကို ဆောက်တည်ထားသူသည် ကခြင်း, သီဆိုခြင်း, တီးမှုတ်ခြင်း, ကစားခြင်း၊ စသည်တို့ကို မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မပြုအပ် သူတပါးတို့ကိုလည်း မပြုစေအပ်၊ သူတပါးတို့ ပြုသည်ကိုလည်း ကြည့်ရှုနားထောင်ခြင်းငှာ မသွားအပ်၊ အသုတ်သဖြင့် ဥဒဒါင်းကခြင်း, မျောက်ကခြင်း, လေချွန်ခြင်း' လက်ခုပ်တီးခြင်း စသည်ကိုမူလည်း မကြည့်ရှု မနာခံအပ်၊ ပါရမီခန်း၊ ဘုံခန်း၊ ဘုရားဟော ဇာတ်နိပါတ်ဝတ္ထုသက်သေများကို တရားဖြစ်စေသောငှာ အေးအေးယဉ်ယဉ် ဆွဲငင်၍ သီချင်းသံကဲ့သို့ အသံကိုပြုပြင်၍ မိမိလည်း မရွတ်မဟောအပ်၊ သူတပါးတို့ကိုလည်း မရွတ်စေ မဟောစေအပ်၊ သူတပါးတို့ ဟောရွတ်သည်ကိုလည်း မနာခံအပ်၊ ကြည့်ရှုနာခံသူအား "နစ္စဂီတဝါဒိတ" သိက္ခာပုဒ် ပျက်၏။ (သစ္စပါရဂူ)

"နို့ဟောတဲ့ ဓမ္မကထိကလဲ သိက္ခာပုဒ်ပျက်နေပေါ့"

"သူကတော့ သိလျက်သား ဟောသလား၊ သို့မဟုတ် မသိလို့ဘဲ ဟောသလားတော့ မသိဘူးဘုရား၊ ကိုယ်ကသိနေတော့ အကျိုးရချင်ရင် ရချင်သူက ရှောင်ရမှာပေါ့"

"တရား ဟော၍ သာသနာပြုသူသည် ယင်းသို့ပညာရှိများထံမှ ပြန်လာသော ပဲ့တင်သံကို အထူး ဂရုပြုသင့်၏၊ ဘုရားရှင်၏ သာသနာပြုလွှတ်ခန်းပါ တရားဟောနည်း ညွှန်ကြားချက်ကိုလဲ ဦးထိပ်ရွက် ပန်ဆင် လိုက်နာသင့်၏—"

"ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အစ-အလယ် အဆုံး သုံးပါးအစုံ ကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံလျက် အနက်သဒ္ဒါ-ပုဒ် ပါဌ်-အက္ခရာနှင့် ပြည့်စုံသော တရားကို ဟောကြားကြကုန်လော့၊ အပိုအလိုမရှိ ထက်ဝန်းကျင် ပြည့်စုံသော ဒုစရိုက် အညစ်အကြေးမှ ကင်းဝေးစင်ကြယ်သော သီလ, သမာဓိ, ပညာ—သုံးပါးသိက္ခာ သာသနာတော်တည်း ဟူသောမြတ်သော အကျင့်ကို နတ်လူတို့အား ထင်ရှားပြကြကုန် လော့" (မဟာဝါ-ဝိနယ)

သို့မဟုတ်က မိမိတို့ဟောပြောမှုဖြင့် သာသနာပြုခြင်းသည် မအောင်မြင်ဘဲ မိမိတို့ထံသို့ ပညာရှိများထံမှ မကောင်းသော ပဲ့တင်သံ ပြန်လာမှာ အမှန်ပင် ဖြစ်၏။

"နို့ ဒကာကြီးတို့ရွာမှာ စက်တွေအပေါ်သားဘဲ အသံကောဖမ်းမထားကြဘူးလား"

"တချို့လဲ ဆိုးအောင် ဖမ်းမထားဘူး၊ တချို့တော့လဲ ဆိုးအောင် ဖမ်းထားတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တခါမှ ပြန်ဖွင့်သံ မကြားဘူး၊ နောက် မကြာမီ အဲဒီတရားပွဲတွေအပြီးမှာ ဋ္ဌန္တေရရ ဟောထားတဲ့ လူခမ္မကထိက တဦးရဲ့ ကြိုးခွေတွေ ရောက်လာတယ်၊ ဟိုတရားကြိုးခွေတွေ ဖျက်ပြီး ကူးဖွင့်ကြဒါ တရွာလုံးကို ညံရောဘဲ၊ ခုတောင် ပြောမဆုံးဘူး၊ ဟိုတရားပွဲတွေက တော့ "**ကောက်ရိုးမီးဘဲ**" ပွဲပြီး-မီးသေပေါ့၊ ယခု လူခမ္မကထိက တရားကတော့ "**ဖွဲမီးဘဲ**" ပြောရမလား မသိဘူး ဘုရား"

"အင်း.... သာသနာပြု - သာသနာပြုနဲ့ နာပည်ကတော့ တယ်ကောင်း၊ ဒါပေမဲ့ သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ် တော်တော်များဟာ "သာသနာဆိုဒါ ဘာလဲ" "ပြုဒါဆိုဒါဘာလဲ"လို့ သာသနာနှင့်ပြုဒ၊ ကွဲပြားဟန် မရှိဘူးနဲ့တူတယ် ဒကာကြီးရဲ့"

"ဟုတ်တယ်ဘုရား ဟုတ်တယ်၊ ကိုယ်လုပ်တဲ့အလုပ် ကိုယ်ဘာမှန်းမသိဆိုဒါ အဲဒါမျိုးပေါ့"

"ကဲ တော်လောက်ပြီဒကာကြီး၊ ကိစ္စရှိဒါ ဆောင်ရွက်ပေတော့"

* သာသနာပြု ပုဂ္ဂိုလ်စု အပြု-သာသနာ ကွဲစေသော်။

* မကွဲပြားက ကဲ့ရဲ့ရ ပြုရအကျိုးမထင်ပေါ။

\+ \+ \+

"တုံးဟာ တုံးပေါ့"

(၁၀)

တချိန်သော နေ့ကာလက မိမိသည် ပစ္ဆာသမဏ ဦးပဥ္စင်းကြီး တပါးနှင့် တရားဌာနတခုသို့ အလေ့အလာ သွား၏၊ မိမိတို့မှာ လေ့လာရေးသမားများ ဖြစ်၍ ဆရာတော်အား လျှောက်ထားပြီး လေ့လာချင်ဒါကို လေ့လာနေ၏၊ တခြားယောဂီများနှင့် နှီးနှောမိခြင်း မရှိပေ၊ တခြားယောဂီတွေ

ဘယ်အချိန် ဘာလုပ်သည်ဟုလဲ မသိပေ၊ ယင်းဌာနတွင် ကြီးမောင်းခေါက်သည့် အခါလဲရှိ၏၊ တုံးခေါက်သည့် အခါ လဲ ရှိ၏၊ ဘာအထိမ်းအမှတ်နှင့် ခေါက်ထားဟူ၍ မိမိတို့မသိ၊ အမှတ်လဲ မထား၊ မိမိတို့ လေ့လာစရာများကိုသာ လေ့လာ နေပေသည်၊ တနေ့ မိမိ၏ ပစ္စာသမဏ ဦးပဥ္စင်းကြီး ကျောင်း ပြင် ထွက်သွား၏၊ ခဏကြာ၍ ပြန်လာသောအခါ မျက်နှာ မရွှင်ပျပေ၊ ရောက်မဆိုက်ပင် မိမိအား မေးမြန်း လျှောက် ထား၏–

"အရှင်ဘုရား တရားဌာနက လူတွေဟာ ဒီလိုဘဲသလား ဘုရား"

"ဘာလဲ ဦးပဥ္စင်းကြီးရဲ့၊ ဘာတွေ့ခဲ့လို့လဲ"

"တပည့်တော် တရားဌာနတွေ ရှောက်လေ့လာတာ တရားဌာနပါဆို သုံးဌာန ရှိပြီပေါ့၊ ဒီလိုချည်းဘဲ တွေ့ တယ်"

ဦးပဥ္စင်းကြီးမှာ ဆရာဝန်ကြီးဘဝမှ ပင်စင်ယူပြီး ပဥ္စင်း မဝတ်မီ တရားဌာနတွေ လိုက်လေ့လာ၏၊ သဘောကျသော တရားဌာနတခုတွင် ပထမ လူဝတ်နှင့် တရားအားထုတ်၏၊ နောက် ရဟန်းဝတ် အားထုတ်၏၊ သို့စဥ် မိမိနှင့်တွေ့၍ လေ့လာရန် လိုက်ချင်သည်ဆို၍ ပစ္စာသမဏအဖြစ် ခေါ်လာ ခဲ့ခြင်း ဖြစ်၏။

"ဘာတွေ့ခဲ့သလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော်က ဒီ တရားဌာနမှာ "တုံး" ခဏခဏ ခေါက်ဒီ နေတော့ ဘာအထိမ်းအမှတ်နဲ့ ခေါက်ထာလဲလို့ သိချင်တယ်၊

အပြင်ထွက်ခိုက် တုံးခေါက်ထာနဲ့ ကြုံနေဒါနဲ့ တုံးခေါက်တဲ့ ကိုရင်ကြီးကို မေးကြည့်မိတယ်”

“ကိုရင်ကြီး တုံးဟာ ဘာတုံးလဲ”

“တုံးဟာ တုံးပေါ့၊ ဘာတုံးရမလဲ”

“ဘာအတွက် ခေါက်တဲ့ဘုံးလဲလို့ မေးဒါပါ ကိုရင်ကြီးရဲ့”

“ကိုရင်ကြီးဟာဘာမှပြန်မပြောဘဲ မျက်နှာမကြည်မသာနဲ့ အလိုမကျတဲ့ အမူအရာပြကာ သူသွားလိုရာဘက်သို့ ထွက်သွားတယ်၊ တပည့်တော် စိတ်မကောင်းဘူး ဘုရား”

“စိတ်မကောင်းမရှိနဲ့ ဦးပဥ္စင်းကြီး၊ သူတို့ တုံးခေါက်တဲ့ အဓိပ္ပာယ်က, အားလုံးစုပေါင်း တရားအားထုတ်ဘို့ တုံးလားမှ မသိဒါဘဲ၊ တနာရီ တခါခေါက်နေဒါ၊ တပည့်တော်တို့နှစ်ပါးက သူတို့နဲ့မရောဘဲ သီးခြားနေတော့ တုံးခေါက်သူက ကျေနပ်ဟန် မတူဘူး၊ ဒါကြောင့် မကျေနပ်တဲ့ အမူအရာပြဒါနဲ့တူတယ်”

မိမိမှာ အတိအကျအမှန်ကို မသိပေ၊ ဦးပဥ္စင်းကြီး စိတ်ချမ်းသာစေရန်သာ မှန်းဆ၍ ပြောရ၏။

“တပည့်တော် လူဝတ်နဲ့တုန်းကလဲ ကြုံတယ်၊ ပထမတခါ တပည့်တော်ဇနီးလဲ ပါတယ်၊ တပည့်တော်က စွပ်ကျယ် အင်္ကျီလေးဝတ်ပြီး လိုက်လေ့လာတယ်”

“ဦးပဥ္စင်းကြီးက ဖာတလုံး ခေါင်းကျား လုပ်ထာပေါ့လေ”

“ဒီသဘောတော့ မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော်က စွပ်ကျယ်အင်္ကျီနဲ့ဘဲ အနေများတော့ သွားတော့လဲ အဲဒီ

အတိုင်းဘဲ သွားဒါပေါ့၊ တရုးဌာနတခု ရောက်တယ်၊ ဆရာတော်က ရေချိုးနေတယ်၊ ဒါနဲ့ တပည့်တော်တို့ နှစ်ယောက် ထိုင်စောင့်နေတယ်၊ ရေချိုးပြီး ကြွလာတော့ ရှိခိုးဦးချတယ်၊ ဘာတလုံးမှ မမေးမပြောဘူးဘုရား၊ တပည့်တော်တို့လဲ ဘာတလုံးမှ မလျှောက်တတ်၊ နောက် ကျကျနန ဝတ်စားလာတဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေ လာတော့ ရွှင်ရွှင်ပျပျနဲ့ မေးလိုက် စမ်းလိုက်တာ စုံလို့ဘဲဘုရား၊ တပည့်တော်တို့လဲ စိတ်ပျက်ထာနဲ့ ပြန်လာခဲ့တယ်၊ နောက်လဲ တခါမှ မရောက်တော့ဘူး”

“ဒါက ဖြစ်တတ်တဲ့သဘောဘဲ၊ အခန့်မသင့်လို့လဲ ဖြစ်မှာပေါ့၊ ကိုယ်ကလဲ လူစိမ်းဖြစ်နေဒါကိုး”

“ဒုတိယ တခါတော့ တပည့်တော် တယောက်ထဲဘဲ စွပ်ကျယ်အင်္ကျီနဲ့ဘဲ၊ တရုးဌာနတခု သွားတယ်၊ ရောက်တော့ ခမ္မာရုံမှာ ရှိနေတဲ့ ကပ္ပိယကို ရိုရိုသေသေဘဲ တပည့်တော် မေးတယ်–

“ဆရာတော် ဘယ်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးပါသလဲ”

“ဘာကိစ္စလဲ၊ ဘာလုပ်မလို့လဲ”

မချေမငံ အမူအရာမာကျောတဲ့ အပြောအဆိုနဲ့ ဆက်ဆံ ပြောတယ်၊ တပည့်တော်လဲ သည်းခံပြီးပြန်ဖြေတယ်။

“ဆရာတော်နဲ့တွေ့ချင်လို့ပါ”

“ဟိုကျောင်းကိုသွား အဲဒီမှာ ဆရာတော်ရှိတယ်”

“တပည့်တော်လဲ သူညွှန်ပြတဲ့ ကျောင်းလာတယ်၊ ရောက် ရောက်ချင်းဘဲ ဆရာတော်နဲ့ အခန့်သင့်တွေ့တယ်၊ ဆရာတော်က ကိစ္စမေးတယ်၊ တပည့်တော်လဲ လျှောက်ထားတယ်၊ အား

လုံး ပြေလည်သွားတယ်၊ စိတ်သက်သာရာလဲ ရသွားတယ်၊ နို့ မဟုတ်လျှင် တပည့်တော်ခုထက်ထိတောင် တရားအားထုတ်ဖြစ်မှာ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ ပထမတရားဌာနက နာမည်ကြီးလို့သွားဒါ၊ ဒုတိယက သူငယ်ချင်းတွေက ညွှန်လို့သွားဒါ၊ ဒီနှစ်ခုမှ ပဟန်လျှင် လန့်ဘိုဘဲပေါ့ဘုရား”

“ဒီလိုပါ၊ လူ့လောကမှာ ရာထူးရှိတဲ့လူက မရှိတဲ့လူကို၊ ပညာရှိတဲ့လူကမရှိတဲ့လူကို၊ ပစ္စည်းရှိာ့လူက မရှိတဲ့လူကို၊ လှတဲ့ မလှတဲ့လူကို အထင်သေးပြီး အောက်ချ ဆက်ဆံသလိုပေါ့၊ တရားဌာနက အချို့ယောဂီတွေလဲ သူတို့ကိုယ်သူတို့ တရားရှိ့တဲ့လူလို့ ထင်ထားဒါ၊ အပါယ်တံခါး ပိတ်ပြီထင်ထားဒါ၊ ယခုမှ လာတဲ့လူကိုတရားမရှိဘူး၊ ဒီပေါ်ယ်ကျမဲ့ အပါယ်စာသတ္တဝါဘဲ ဆိုပြီးအထင်သေးလို့-အပေါ်ကနေပြီး မာကျောကျောနဲ့ ဆက်ဆံဒါနဲ့ တူတယ်”

“အော်— ဒီလိုလား၊ ဒီလိုဆိုတော်သေးဒါပေါ့ ဘုရား၊ တပည့်တော်က မျက်နှာကြီး မျက်နှာငယ် ရွေးပြီး ဆက်ဆံတယ်မှတ်လို့”

မိမိမှာဦးပဥ္စင်းကြီး သက်သာရာရကြောင်း ကြံဖန်မှန်းဆ၍ ပြောလိုက်ရ၏။ သူတို့၏ အပြုအမူကမူ ဘယ်လိုသဘောထားကြောင့် ထိုသို့ ပြုမူသည်ကိုမူ အတတ်သိ၍တော့ မဟုတ်ပါ။

“မျက်နှာကြီးငယ် ရွေးဆက်ဆံရင် ဒီတရားဌာနက ပြတဲ့တရားဟာလဲ ဘယ်မှန်မှာလဲ၊ တရားမှန်လျှင် တသားထဲ နေ

ရမှာပေါ့၊ အပြောအဟောတမျိုး အလုပ်တမျိုးဆို ဘယ်ဟုတ်မလဲ”

“တရားဌာနတခု တော်တော် နာမည်ကြီးတယ် ဘုရား၊ မျက်နှာကြီး မျက်နှာငယ်ရွေးဒါ”

မိမိသည်ရှေ့သို့စကားမဆက်တော့ဘဲ ယင်းအဖြစ်အပျက်နှင့် ဒလျော်သော ဘုရားရှင်၏ တရားယည်တို့ကို စဉ်းစားနေမိ၏၊ သို့စဉ်းစားစဉ် မိမိဉာဏ်တွင် ဘုရားရှင်၏ တရားယည်တို့ ထင်မြင်လာ၏၊ ဦးပဉ္စင်းကြီးတော့ သိကြားဟန် မတူတော့ပါ–

“သူတပါးတို့၏ မလျော်သော အမှုတို့ကို မရှုမဆင်ခြင်ရာ၊ သူတပါးတို့၏ ကောင်းသော အမှု မကောင်းသောအမှု ပြု–မပြုကိုမရှုမဆင်ခြင်ရာ၊ မိမိ၏ သာလျှင် ဤကောင်းမှုတို့ကို ပြုမိ လေကုန်၏လော၊ မပြုမိလေကုန်၏လော ဟူ၍ ရှုဆင်ခြင်ရာ၏” (ပုပ္ဖဝဂ် ဓမ္မပဒ)

“ပြုသင့်-ပြုထိုက်သော ဒါန, သီလ, ဘာဝနာ အမှုတို့ကို မပြုဘဲ စွန့်ပစ်၍ မပြုသင့်-မပြုထိုက်သော မာနထောင်ခြင်းစသော အမှုကိုပြု၏၊ မာနဟူသော ကျူကိုထောင်ကုန်သော မေ့လျော့ကုန်သော သူတို့အား အာသဝေါတရား တိုးပွားကုန်၏”
(ပကိဏ္ဏကဝဂ်–ဓမ္မပဒ)

"ငဲ့ကာကိုယ်ဘို့၊ ဤသို့မသင့်၊ ထိုသို့သင့်ဟု၊ နှုတ်ဖြင့်စာစာ၊ တစ္စာစ္စာနှင့်၊ ဆရာကတော်၊ မည်ခေါ်မှတ်ပြု၊ အနုသာသိက၊ ဆက်ရက်မသို့၊ သူများကဲ့သာ၊ စိရင်ကာလျှင်၊ ကိုယ်မှာသော်ကား၊ မှကျင့်ကြွားဘဲ၊ ဘုရားလက်ရှိ၊ တရားသိတို့၊ ဂတိလိုက်ထ၊ အပါယ်ကျလိမ့်၊ မီးပြသမား၊ တွင်းကျ မှားသို့၊ တရားသိလျက်၊ ဂတိလိုက်ကာ၊ မမိုက်ရာဘူး၊ ခန္ဓာအသက်၊ သေပျက်အရေး၊ သားသွေးလိုမှု၊ ဂတိပြုလည်း၊ မရှုတရား၊ အမိုက်ဘားဖြင့်၊ အမှားမျှသာ၊ လိုက်မညာနှင့်၊ ပညာသတိ၊ မြဲဘိမယို၊ စောင့်သောကိုယ်ဖြင့်၊ သူ့ကိုနိစ္စ၊ ချင့်ဆုံးမလော့ (မာဃဒေဝ—၃၉၄)

* တရားရှိသူ၊
ကိုယ်နှုတ်မှု၊
စိတ်ဖြူယဉ်ကျေးရမည်နော်။

* မျက်နှာကြီးငယ်၊
မရွေးချယ်၊
တူကွယ်ဆက်ဆံရမည်နော်။

"ဆိုင်းမထည့်တော့ဘူး"

(၁၁)

ဘုရားရှင်သည် ဘုရားဖြစ်တော်မူပြီးနောက် ဗြဟ္မာမင်းက တရားဟောတော်မူရန် တောင်းပန် လျှောက်ထား သဖြင့် တရားဟောရန် ဝန်ခံလိုက်ပြီးသော် သတ္တဝါတို့ကို ကြည့်တော်မူလေ၏ —

"ငါသည် အဘယ်သူ့အား ပဌမဦးဆုံး တရားဟောရအံ့နည်း၊ အဘယ်သူသည် ငါဟောသော၍ တရားကို လျင်မြန်စွာသိအံ့နည်း"(ဗောဓိရာဇကုမာရသုတ်—မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသ)

တရားဟောသူသည် ဘုရားရှင်၏ ယင်းသို့ ကြည့်ရှုခြင်းကို သတိပြုသင့်၏၊ မိမိတို့မူကား ယင်းသို့ ကြည့်တတ်သည့် ဉာဏ်စွမ်းမရှိပါပေ၊ သို့သော် သိသူ, ဉာဏ်ရှိသူ, ပြောလွယ် ဆိုလွယ်ရှိသူများကို ရည်မှန်း၍ အမှားကို အမှားဟု, အမှန်ကိုလဲအမှန်ဟု ဘုရားရှင်၏ ဒေသနာတော်အတိုင်း တိကျပြတ်သားစွာ ခွဲခြား၍ ဟောကြားသင့်၏၊ ဘုရားရှင်ကလဲ ယင်းအချက်ကို ရည်ရွယ်၍ တရားဟောပြီး သာသနာပြုရန် စေလွှတ်စဉ်က မိန့်မှာလိုက်၏—

"ရဟန်းတို့ ဉာဏ်မျက်စိ၌ ကိလေသာမြူမှုန် နည်းပါးကုန်သော လူ, နတ်, ဗြဟ္မာ, သတ္တဝါတို့သည် များစွာရှိကုန်၏၊ ထိုသူတို့သည် တရားတော်ကို မနာ

ကြားရလျှင် မဂ်ဖိုလ်တရားအထူးကို ရခြင်းမှ ဆုံးရှုံးနစ်နာကြမေလိမ့်မည်၊ တရားအချက်၊ သဘောနက်ကို ပြက်ပြက်ထင်ထင် နားလည်သိမြင်ကြမည့် နတ်လူတို့သည်လည်း အထင်အရှား ပေါ်ပေါက်လာကြပေလိမ့်မည်” (မဟာဝါ - ဝိနယ)

“ဉာဏ်မျက်စိ၌ ကိလေသာမြူမှုန် နည်းပါးသူဟူသည်မှာ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါ, အားထုတ်အပ်သော ဝိရိယ, အာရုံသို့ကပ်၍ တည်သောသတိ, ကောင်းစွာအာရုံ၌ထားအပ်သော သမာဓိနှင့် အသိပညာရှိသူကိုဆိုသည်”

ယင်းပုဂ္ဂိုလ်မျိုးသည် တရားပွဲတိုင်းတွင် အနည်းစုအနေနှင့် ပါဝင်သည်သာဖြစ်၏၊ တရားဟောသူသည် ယင်းအနည်းစုကို ချိန်၍ တယောက်လိုက်နာလျှင် တော်လောက်ပြီဟု ချိန်ဟောသင့်၏၊ မှန်၏၊ မိမိသည် တချိန်က ရွာတရွာတွင် ယင်းသို့ချိန်၍ ဟော၏၊ တရားပွဲမှာ ဝိပဿနာတရားပွဲဖြစ်၏၊ ရက်များ၍ တရားကို စုံလင်အောင်ဟော၏၊ ယင်းတွင် ကံလေးမျိုးကို ထည့်၍ဟော၏—

၁။ “အမဲကံ

၂။ အဖြူကံ

၃။ အမဲအဖြူရောတဲ့ကံ

၄။ အမဲအဖြူမရောတဲ့ကံ”

ဟူ၍ ကံလေးမျိုးရှိတယ်၊ အဲဒီကံလေးမျိုးတွင်—

၁။ အမဲကံဆိုဒါက အကုသိုလ်ကံကို ခေါ်သည်၊ သူက မကောင်းကျိုးကိုပေးမည်၊

၂။ အဖြူကံဆိုဒါက ကုသိုလ်ကံကို ခေါ်သည်၊ သူက ကောင်းကျိုးကိုပေးမည်။

၃။ အမဲအဖြူ ရောတဲ့ကံဆိုဒါက ကုသိုလ်နှင့်အကုသိုလ်ရောပြွမ်းထဲ့ကံကို ခေါ်သည်၊ ဥပမာ-အလှူလှူတယ်၊ ဆိုင်းထည့်တယ်ဆိုလျှင် အလှူဆိုတဲ့အဖြူကံနှင့် ဆိုင်းဆိုတဲ့ အမဲကံ ရောပြွမ်းတယ် ခေါ်တယ်၊ အကျိုးပေးတော့ ဝေမာနိကပြိတ္တာမျိုး နဂါး, ဂဠုန်, လူညံ့, နတ်ညံ့မျိုး အကျိုးပေးတယ်။

၄။ အမဲအဖြူ မရောတဲ့ ကံဆိုဒါက အမဲကံ အဖြူကံနှင့် အမဲအဖြူမရောတဲ့ကံတွေကို ကုန်စေနိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ဝိဝဋ္ဋကုသိုလ်ကံ, ဝိပဿနာမဂ်ကံကို ခေါ်သည်။

စသည်ဖြင့် မိမိသည် မဇ္ဈိမပဏ္ဏာသလာ ကုက္ကုရဝတိကသုတ္တန်ကို အကျယ်တဝင့် နှစ်ရက်ဟောပြော၏၊ နောက်နေ့တွင် မိမိထံသို့ ရှင်းနှီးသော ဒကာတယောက် ရောက်လာလျှောက်ထား၏—

"ဦးပဉ္ဇင်း ဟိုကောင်တော့ စိတ်ပြောင်းသွားပြီ"

"ဘယ်ကောင်လဲ၊ ဘယ်လိုစိတ်ပြောင်းသွားလဲ"

"(သူ)ပေါ့ ဦးပဉ္ဇင်း၊ သိပ်အပြောရခက်တဲ့ကောင်၊ တပည့်တော် တူတော်ဒါပေါ့"

"အင်း -အဲဒါ ဘာဖြစ်လဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"မနေ့က ဦးပဉ္ဇင်း က လေးမျိုးတရား ဟောပြီးတော့ တပည့်တော်ကို လာပြောတယ် -

"ဦးလေး ဒီဦးပဉ္ဇင်းကို ရအောင်ပင့်ပေးပါ"

"ဘယ်တော့လဲ၊ ဘာလုပ်ရအောင်လဲ"

"ကျွန်တော့်အလှူမှာ တရားဟောဘိုလေ၊ ကျွန်တော့်အလှူမှာ "ဆိုင်းမထည့်တော့ဘူး" ဦးပဥ္စင်းက ဆိုင်းဆိုဒါ အမဲကတဲ့၊ အလှူဆိုဒါ အဖြူကတဲ့၊ အလှူမှာ ဆိုင်းထည့်လျှင် အမဲအဖြူရောတဲ့က ဖြစ်တယ်တဲ့"

မိမိမှာ ယင်းသို့ တယောက်နှစ်ယောက်သိ၍ လိုက်နာလျှင် ဟောရကျိုးနပ်ပြီဟု အနည်းကိုဘဲ ငဲ့၍ဟောသည်၊ ယခုဟောရကျိုး နပ်ပြီကောဟု ဝမ်းသာမိ၏။

(သူ)က မနှစ်ကထဲက သူ့သားဘွေ ရှင်ပြုဘို့ဘုရား၊ ဆိုင်းမထည့်နိုင်လို့ ဒီနှစ်မှ လှူမယ်ဆိုပြီး ရွှေ့ထားဒါ၊ ခုသူသိသွားတော့ ဆိုင်းမထည့်တော့ဘူးတဲ့၊ တရားပွဲနဲ့ လှူမယ်တဲ့"

"နေပါအုံး သူက ဘယ်လမှာ လှူမှာလဲ"

"တပို့တွဲလမှာ လှူမယ်ပြောတယ်"

"တပို့တွဲလတော့ ဦးပဥ္စင်း မအားဘူး၊ တာကူးလ အခါပြီးလောက်မှ အားမယ်"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော် သူ့ပြောကြည့်အုံးမယ်ဘုရား"

"အေး-ပြောကြည့်ပေါ့"

ဒကာကြီးသည် သူ့တူရှိရာသို့ ပြန်သွားပြီး အကျိုးအကြောင်း ရှင်းပြသည် စိတ်ထက်သန်နေခိုက်ဖြစ်၍ ပြောလွယ်ဆိုလွယ်ရှိဟန်တူ၏၊ ဒကာကြီးသည် မကြာမီ ပြန်လာလျှောက်ထား၏—

"ဦးပဥ္စင်း အားတဲ့ ရက်မှာဘဲ လှူမယ်တဲ့ ဘုရား၊ တရားပွဲသာ ရက်များများ ဟောပေးပါတဲ့"

"အခါပြီးရင် ရက်များများရပါတယ်၊ ဟောပေးမယ်လို့ပြောလိုက်၊ ရက်အတိကျတော့ တပေါင်းလပြည့်ကျော်မှ ပေးလိုက်မယ်"

ယင်းသို့ သိလွယ်မြင်လွယ်သူများသည်သာ တရားတပွဲတပွဲတွင် အနည်းစုအနေနှင့် ပါဝင်လျက်ရှိ၏၊ ယင်းတို့သိရန် အကောင်းအဆိုး အမှားအမှန် ခွဲခြားဝေဘန်၍ တိကျပြတ်သားစွာ ဟောဘို့ရန်မှာ ဟောသူများ၏ တာဝန်ပင်ဖြစ်၏။

မိမိသည် ယင်းသို့ အာမခံပြီး တာကူးလ အခါလွန်သော် (သူ့)အလှူအား အလှူမတိုင်မီ ၁၀-ည တရားဟောပေး၏။ တရားနာပရိသတ်က (သူ့)အားက ကောင်းကြောင်း, ဒီလှူသာလှူခဲ့ရတယ် ဒီလို သေသေချာချာ သိပြီး မလှူခဲ့ရကြောင်း, ညတိုင်း ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားကြ၏၊ (သူ့)မှာ ယင်းသို့ ချီးမွမ်းစကား ကြားရတိုင်း ဝမ်းမြောက်ရ၏၊ သို့ဖြင့် (သူ့)တွင် မလှူခင်, လှူဆဲ, လှူပြီး ၃-၄ ဌာနတို့၌ ဝမ်းအမြောက်ကြီးမြောက်၍ သွားပါ၏၊ လောက(ဒ်)စပီကာမှ ဗျောပင်မချ၊ တရားဟောရုံမျှ သုံး၏။

ဘုရားရှင်သည် ယင်းသို့ သိလွယ်သူများကို တရားဟောရန် စေလွှတ်ခြင်း ဖြစ်၏—

"ရှေးဘုရားတို့၌ ဆယ်ပါးသော ပုညကိရိယဝတ္ထု တို့၏ အစွမ်းဖြင့် ပြုအပ်ပြီးသော လွန်ကဲသော ကောင်း မှုရှိကုန်သော, ရင့်ကျက်ခြင်းသို့ ရောက်ကုန်သော' ပဒုမာကြာတို့သည် နေရောင်ခြည်နှင့် တွေ့ထိခြင်းကို တောင့်တကုန်သကဲ့သို့ တရားဟောခြင်း ကိုသာလျှင် တောင့်တကုန်သော လေးပါဒရှိသော ဂါထာအဆုံး၌ အရိယာတို့၏ ဖြစ်ရာဘုံသို့ ကပ်ရောက်ခြင်းငှါ ထိုက် ကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တဦးတယောက် မဟုတ် ကုန်၊ နှစ်ဦးနှစ်ယောက်လည်း မဟုတ်ကုန်၊ အသိန်းမက များစွာကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် တရားတော်ကို သိနိုင်ကုန်၏၊ (သုတ်မဟာဝါအဋ္ဌကထာ)။

မိမိတို့သည် ဘုရားရှင်၏ ရည်ရွယ်ချက်အတိုင်း အရိယာ တို့၏ ဖြစ်ရာဘုံသို့ ကပ်ရောက်အောင် မဟောနိုင်သော်လည်း အကုသိုလ်အကြမ်းစားတွေ ရှောင်ရှားပြီး တရားသမားဘဝသို့ ရောက်အောင် ဟောနိုင်လျှင် တော်လှပြီဟု ရည်ရွယ်၍ ဘဲ ဟောရပါသတည်း။

* တကြိမ်ဟောက တယောက်မျှ
သိက ဟောကျိုးနပ်သနော်။

*　　　*　　　*

" သူ့စိတ် ထောင်ကျနေတယ်တဲ့ဘုရား "

(၁၂)

တချိန်သော နွေကာလက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့ရှိ ကျောင်းတိုက် ထတိုက်တွင် ထရားဟော တရားပြနေ၏၊ ယောဂီအချို့နေ့ရော ညပါ အားထုတ်ကြ၏၊ အချို့ကမူ ညဘက် တရားမနာမီ တချိန်သာ အားထုတ်ကြ၏၊ မိမိသည် အားထုတ်သော ယောဂီများအား မေးစစ်၍ သူတို့နှင့် လျော်မည့် တရားများကို ရွေးချယ်၍ တရားဟောပေး၏၊ သို့ဖြင့် ယောဂီများ တရားတိုးတက်ကြ၏။

အချိန် အစီအစဉ်မှာ နံနက် ၈-နာရီတွင် သီလပေး၍ ခေတ္တ မေးလျှောက်ခွင့်ပြု၏၊ ညနေလေးနာရီတွင် တရားစစ်၍ ခေတ္တ မေးလျှောက်ခွင့်ပြု၏၊ ကျန်အချိန်များတွင်မူ အသီးသီး ကြိုက်နှစ်သက်သည့် ဣရိယာပုထ်နှင့် အားထုတ်ခွင့် ပြုထား၏၊ ည ၇-နာရီမှ ၈-နာရီတွင်မူ စုပေါင်းထိုင်ကာ အားထုတ်ရ၏။ ၈-နာရီမှ ၉-နာရီအထိတွင်မူ တရားနာရ၏။

ယောဂီများမှာ အများအားဖြင့် ယခုမှ အားထုတ်ခါစ ယောဂီများသာ များ၏၊ အချို့ ယောဂီများမှာ မိမိတို့ အတွေ့အမြင် အသိကို မိမိအား မလျှောက်ရဲကြ၊ ကြောက်နေကြ၏၊ တချို့ကမူ စုံအောင် မလျှောက်တတ်ကြ၊ တချို့တော့မူ ခရေစေ့တွင်းကျ စုံအောင် လျှောက်တတ်ကြ၏၊ တနေ့နံနက် သီလပေးအပြီးတွင် ယောဂီ တယောက်က လျှောက်၏—

"အရှင်ဘုရား (သူ)က ပြောနေတယ်သုံးရား၊ "သူ့စိတ် ထောင်ကျနေတယ်တဲ့ ဘုရား"

ထောင်ကျနေတယ် ပြောသော ယောဂီအား လက်ညှိုး ညွှန်၍ လျှောက်ခြင်းဖြစ်၏၊ တခြားယောဂီများက ဝိုင်းကြည့် ကြသည်၊ (သူ)ကမူ အရယ်သန်၍ ရယ်နေ၏၊ (သူ)သည် မိမိ အား ကြောက်၏၊ သို့နှင့် မိမိသည် (သူ့)အား တိုက်ရိုက် မဖြေဘဲ မေးလျှောက်သူအားပင် တိုတိုပြောလိုက်၏—

"ပြောလိုက်(သူ့)ကို စိတ်ထောင်ချလို့ မရဘူး၊ စိတ် ထောင်မကျဘူး၊ လူထောင်ကျဒါလို့"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော် (သူ့)ကို ဒီလိုဘဲ ပြောလိုက်မယ် ဘုရား"

"ပြောလိုက် အဲဒီလိုဘဲ"

မိမိသည် ကိစ္စရှိသည်နှင့် ထပြန်လာခဲ့၏၊ ယောဂီများ အသီးသီး တရားအားထုတ်ကျန်ခဲ့၏၊ ညနေ တရားစစ်မေးပြီး သောအခါမှ (သူ့)အား တိုက်ရိုက်မေးကြည့်၏—

"စိတ်ထောင်ကျနေလို့ဆို လွတ်ပြီလား"

"နဂိုရ်က စိတ်ထောင်ကျနေဒါမှတ်လို့ မနက်က ဦးပဥ္စင်း ပြောတော့မှ ပြန်ရှုကြည့်တော့ "စိတ်ထောင်ကျဒါမဟုတ်ဘူး၊ လူထောင်ကျဒါ" လို့ သိတယ်"

"အို—ဘယ့်နှယ် တရား အားထုတ်ရအောင် ယောဂီတွေ လာပါဆို၊ ဘယ့်နှယ် ရာဇဝတ်မှုသင့်တဲ့ ထောင်သားခေါ်လာ လဲ့ မသိဘူး၊ တရားဟောတဲ့ ဘုန်းကြီးရှေ့ ပြောသမျှ စကား

ဇေတော့ နိုင်ငံကျော်မည်သာ မှတ်ပေတော့၊ စကားစပ်မိတိုင်း တရားပွဲထဲမှာ ထည့်ဟောမှာ”

“မလုပ်ပါနဲ့၊ မဟောပါနဲ့ ဘုရား၊ ရှက်စရာကြီး”

“နားထောင် စိတ်ထောင်မကျပုံ ပြောပြမယ်၊ အခါ တပါး ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နတ်သားတယောက် ညအခါ လာရောက်၍ ရှိခိုးလျှောက်၏—

“အဘယ်အရာသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ဖြစ်စေပါသနည်း၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါ၏ အဘယ်အရာသည် ပြေးသွားသနည်း၊ အဘယ်အရာသည် သံသရာသို့ ရောက်သနည်း၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် အဘယ်အရာမှ မလွတ်ပါသနည်း”

“တဏှာသည် ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါကို ဖြစ်စေ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ် သတ္တဝါ၏စိတ်သည် ပြေးသွား၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် သံသရာသို့ ရောက်၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်သတ္တဝါသည် ဝဋ်ဆင်းရဲမှ မလွတ်” (ဒေဝတာသံယုတ်)

“သဘောပေါက်လား”

“ပေါက်ပါတယ်ဘုရား”

“ပေါက်လျှင် ဆက်နားထောင်အုံး၊ စိတ် ပြေးသွားပုံ၊ မငြိမ်ပုံ စသည်ကို ပြောပြအုံးမယ်”

“မြွားသမားသည် ကောက်သောမြှားကို ဖြောင့်အောင် ပြုသကဲ့သို့၊ ရူပါရုံစသည်တို့၌ တုန်လှုပ်ထသော, လျှပ်ပေါ် လော်လီထသော, သမထဝိပဿနာ တည်

အောင် စောင့်နိုင်ခဲ့ထသော, ဝိသဘာဂအာရုံသို့ သွားသည်ကို တားမြစ်နိုင်ခဲ့ထသော, မိမိစိတ်ကောက်ကို ပညာရှိသည် သမထဝိပဿနာဖြင့် ဖြောင့်စွာပြု၏" (စိတ္တဝဂ်ဓမ္မပဒ)

"ရေပိုးရေမွှား ရေ၌ငါးသည် ရေတည်းဟူသော တည်ရာမှ ထုတ်၍ ကြည်းကုန်း၌ တင်ထားအပ်သည် ရှိသော် ရေကို အောက်မေ့ တဆွေ့ဆွေ့ ခုန် တုန်လှုပ် သကဲ့သို့ ပာရ်သည် ထားအပ်သော ကိလေသဝဋ်ကို ပယ်ခြားငှာ ကာမဂုဏ်၌ မွေ့ခုန်ပျော်ပါး ကျက်စားနေကျဖြစ်သော ဤစိတ်သည် ကာမဂုဏ်ခေတ် တည်ရာအရပ်မှ ထုတ်၍ ဝိပဿနာတည်းဟူသော ကြည်းကုန်း၌ တင်ထားအပ်သည် ရှိသော် ကာမဂုဏ်အာရုံတို့ကို တအောက်မေ့မေ့ တဆွေ့ဆွေ့ခုန် တုန်လှုပ်လေ၏" (စိတ္တဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"နှိပ်နင်းနိုင်ခဲ့ထသော လျင်မြန်စွာဖြစ်ခြင်း-ချုပ်ခြင်းရှိထသော၊ မျိုးနှယ်နိမ့်မြင့် သင့်-မသင့်ကို မချင့်တွက်တတ် အမှတ်မရှိသော ကာမဂုဏ်၌ ကျလေ့ရှိထသော, စိတ်ကိုဆုံးမသူအား ကောင်း၏၊ ဆုံးမ၍ ယဉ်ကျေးသောစိတ်သည် ချမ်းသာသုံးချက်ကို ရွက်ဆောင်တတ်၏။ (စိတ္တဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"အလွန်မြင်နိုင်ခဲ့ထသော, အလွန်လဲ သိမ်မွေ့ထသော, မျိုးနွယ်နိမ့်မြင့်, သင့်မသင့်ကို မချင့်တွက်တတ် အမှတ်မရှိသော ကာမဂုဏ်၌ ကျလေ့ရှိထသော,

စိတ်ကို ပညာရှိသည် စောင့်ရှောက်ရာ၏, စောင့်ရှောက်၍ လုံခြုံသောစိတ်သည် ချမ်းသာသုံးချက်ကို ရွက်ဆောင်တတ်၏” (စိတ္တဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“ဝေးသောအရပ်၌ တည်သော အာရုံသို့လည်း သွားတတ်သော, တခုချုပ်ပြီးမှ တခုဖြစ်ထသော, ကိုယ်လည်းမဟုတ်ထသော, မဟာဘုတ်တည်းဟူသော လိုဏ်လျှင်တည်ရာရှိထသော, စိတ်ကို စောင့်စည်းနိုင်သူတို့သည် ကိလေသာအနှောင်အဖွဲ့မှ လွတ်ကုန်လတံ့” (စိတ္တဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“ဒါဖြင့်ဘုရား လူကို တရားကျောင်းမှာ ထောင်ချပြီး စိတ်ကို ခန္ဓာကိုယ်ထဲမှာ ထောင်ချရမယ်ပေါ့”

“အေး-အေး ဟုတ်ပြီ—ဟုတ်ပြီ ဒါနဲ့ စပ်မိပြီး ပြောပြအုံးမယ် နားထောင်အုံး—

ရှေးက အရှင်မြတ်သုံးပါး— “ကာမဝိတက် အစရှိသော အကုသိုလ် အကြံအစည်များကို မကြံစည်စတမ်း” လို့ ကတိကဝတ်ထားပြီး တောကျောင်းတကျောင်းမှာ ဝါဆိုကြတယ်၊ သီတင်းကျွတ်တော့ အကြီးအရှင်မြတ်က အငယ်ဆုံး အရှင်မြတ်ကို မေးတယ်—

“ငါ့ရှင်.... ဤဝါတွင်းသုံးလ ကာလအတွင်းဝယ် အဘယ်မျှသော အရပ်၌ စိတ်အား ပြေးသွား ဖြစ်ပွားခွင့်ကို ပေးအပ်သနည်း”

"အရှင်ဘုရား.... တပည့်တော်သည် ဤဝါတွင်း သုံးလ ကာလအတွင်းဝယ် ကျောင်းပရိဝုဏ် အပိုင်း အခြားမှ အပြင်အပသို့ စိတ်အားပြေးသွား ဖြစ်ပွား ခွင့်ကို မပေးခဲ့ပါ"

"တဖန် အကြီးအရှင်မြတ်က အလတ်အရှင်မြတ် အား မေး၏, အလတ်အရှင်မြတ်က ပြန်ဖြေသည်—

"အရှင်ဘုရား.... တပည့်တော်သည် ဤဝါတွင်း သုံးလ ကာလအတွင်းဝယ် မိမိနေသော ကျောင်းခန်း အတွင်းမှ အပြင်အပသို့ စိတ်အား ပြေးလွှားထွက် သွားခွင့်ကို မပေးခဲ့ပါ"

"အရှင်မြတ်အငယ်နှစ်ပါးက အရှင်မြတ်ကြီးအား တဖန် မေးလျှောက်၏—

"အရှင်ဘုရား.... အရှင်ဘုရားတို့သည်လည်း ဤဝါ တွင်း သုံးလအတွင်းဝယ် အဘယ်မျှသော အရပ်သို့ မိမိ စိတ်အား ပြေးသွား ဖြစ်ပွားခွင့်ကို ပေးအပ်ခဲ့ပါ သနည်း"

"ငါ့ရှင်တို့ ငါသည် ဤဝါတွင်းသုံးလ ကာလ အတွင်းဝယ် မိမိ၏ ခန္ဓာကိုယ်အတွင်းမှ အပြင်အပသို့ စိတ်အား ပြေးလွှားထွက်သွားခွင့်ကို မပေးခဲ့ပါ"

"အရှင်ဘုရား.... အရှင်ဘုရားတို့သည် ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုတော်မူအပ်ပါပေ၏" (သက္ကပဉှသုတ်-အဋ္ဌ ကထာ)

ယောဂီတို့လဲ အဲဒီလို ပြုနိုင်ခဲ့သော အမှုကို ပြုနိုင်ကြပါစေ ကုန်သတည်း၊ ကဲ တော်ကြစို့။

※ ကိုယ့်စိတ်နှစ်တွင် စိတ်ကိုလျှင် ယဉ်အောင်ဆုံးမနိုင် စေသော်။

\+ \+ \+

"သူ့စောင်းဟောတယ်တဲ့ဘုရား"

(၁၃)

ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသည့် သုတ္တန်တရားတော်တို့မှာ သတ္တဝါတို့၏ အလိုဆန္ဒ အဇ္ဈာသယကို ကြည့်၍ ဟောထားခဲ့သော တရားတော်များ ဖြစ်၏၊ ယင်းတရားတော်များကို မိမိတို့ ပြန်၍ ဟောသောအခါ တရားနာပရိသတ် အများတွင် တယောက်ယောက်၏ အလိုဆန္ဒ အဇ္ဈာသယနှင့်၎င်း, အဖြစ်အပျက်နှင့်၎င်း, တိုက်ဆိုင်စမြဲ, တူညီစမြဲပင် ဖြစ်၏။

ယင်းသို့ တိုက်ဆိုင်တူညီရာတွင် မိမိတို့ ဟောပြောသူ မရောက်ဘူး, မဟောဘူးသေးသော အရပ်တွင် ဖြစ်ပါက "ဒီဘုန်းကြီး ငါ့အကြောင်းကို သိ၍ ငါ့ကြည့်ဟောတယ်"ဟု အထင်ကြီး ခံရတတ်၏၊ ရောက်ဘူး, ဟောဘူး၍ အသိအကျွမ်းများသော အရပ်တွင် ဖြစ်ပါက "ဒီဘုန်းကြီး ငါ့စောင်းဟောတယ်"ဟု အပြောခံရလေ့ရှိ၏။

မိမိသည် ယင်းအဖြစ်အပျက်မျိုးနှင့် တခါမက အခါများစွာ ကြုံရ၏၊ ထိုတွင် မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော ဒကာပကြီး တယောက်၏ ပြောဆိုမှုကို ပြပါအံ့၊ တခါက မိမိသည် မြို့ကြီး တမြို့တွင် လေးနေ့ရေမျှ တရားဟော၏၊ အချို့ ပရိသတ်သည် လေးနေ့ရာလုံးသို့လိုက်၍ တရားနာ၏၊ တနေ့ ထိုတရားနာ ပရိသတ်ထဲမှ မိမိနှင့်ရင်းနှီးသော ဒကာမကြီးများတစု ရောက်လာ၍ ရှိခိုးလျှောက်ထား၏

"ဦးပဥ္ဇင်းကို ဒေါ်ဒေါ်က ပြောနေတယ်၊ "သူ့စောင်းဟောတယ်တဲ့ ဘုရား"

ဒေါ်ဒေါ်ဆိုသူမှာ မိမိအား အလွန်ကြည်ညိုသော ဒကာမကြီးတယောက် ဖြစ်၏၊ လာပြောသူမှာ ဒကာမကြီးနှင့် အတူ တရားနာဖော်နာဘက် ရင်းနှီးသူချင်းပင် ဖြစ်၏။

"နေပါအုံး၊ ဘယ်မှာ ဟောတုန်းကလဲ၊ ဘာတရား ဟောတုန်းတလဲ၊ ပြောစမ်းပါအုံး၊ သူ့ကို ဘယ်လိုစောင်း ဟောသတဲ့လဲ"

"ဟို တနေ့ညကပေါ့၊ အမဲကံ၊ အဖြူကံ၊ အမဲအဖြူရောတဲ့ ကံ၊ အမဲအဖြူမရောတဲ့ကံလို့ ကံလေးမျိုး ဟောတဲ့ ညကပေါ့၊ အဲဒီကံလေးမျိုး တရားဟောဒါ "သူ့ စောင်းဟောတယ်တဲ့ ဘုရား"

"မဟုတ်ပါဘူး၊ ဦးပဥ္ဇင်း သူ့လဲ စောင်းမဟောဘူး၊ တခြား ဘယ်သူ့မှလဲ စောင်းမဟောဘူး၊ ဒီကံလေးမျိုးက

လူတိုင်းနှင့်တူလို့ အမဲအဖြူ အရောမျှားလို့ မရောစေချင်တဲ့ ဆန္ဒ, သိစေချင်တဲ့ဆန္ဒနှင့် အများအတွက် ဟောဒါပါ”

“မသိဘူး၊ အဲဒါ ဒေါ်ဒေါ်ကတော့ ဦးပဥ္ဇင်းက သူ စောင်းဟောတယ်ချည်းဘဲ ပြောနေဒါဘဲ”

ဒကာမကြီးမှာ တရားလဲ အလွန်နာ၏၊ အကင်းလဲပါး၏၊ ဆိုလိုရင်းကို သိလွယ်၏၊ သူ့အဖြစ်နှင့် တိုက်ဆိုင်တူညီ၍ ပြော ခြင်းမျှသာ ဖြစ်၏၊ အပြစ်တင်လို၍ ပြောခြင်းမဟုတ်ပေ။

“သူ့ကိုဖြင့် ဘာဖြစ်လို့ စောင်းဟောရမလဲ၊ ဒီလောက် ရင်းနှီးနေဒါဘဲ၊ တွဲ့တွဲ့ဘဲ ပြောမှာပေါ့၊ ယခုလဲ မဟုတ်ထာ မမှန်ထာကို မဟုတ်ဘူး မမှန်ဘူး၊ မလုပ်နဲ့ ရှောင်လို့၊ ဟုတ်ထာ မှန်ဒါကိုလဲ ဟုတ်တယ်မှန်တယ် ကြိုးစားလုပ် စသည်ဖြင့် တွဲ့တဲ့ မှန်မှန်ဘဲ ပြောဟောပေးနေဒါဘဲ၊ ယခုမှ သူများနေ့ရောက တရားပွဲထဲမှာ စောင်းဟောပါ့မလား”

“တပည့်တော်လဲ အပြောသားဘဲဘုရား၊ အဲဒီကံလေးမျိုး တရားက လူတိုင်းနှင့် တိုက်ဆိုင်နေတဲ့ တရား၊ ဒေါ်ဒေါ် တယောက်ထဲနှင့်သာ တိုက်ဆိုင်ဒါ မဟုတ်ဘူးလို့”

“ဒါဖြင့် ဒကာမကြီးကို ဒီတရား ဟောပေးလိုက်၊ ဒီတရား ရှိနေရင် နောက်တခါ စောင်းဟောတယ်လို့ ပြောစရာ မလို တော့ဘူးလို့လဲ ဦးပဥ္ဇင်းက ပြောတယ်လို့ပြောလိုက်—

"ကိုယ်၏ ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ကာယဒုစရိုက်သုံးပါးကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ ကိုယ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ကာယဒုစရိုက်ကို စွန့်ပယ်၍ ကိုယ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ရာ၏"

"နှုတ်၏ ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော ဝစီဒုစရိုက်လေးပါးကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ နှုတ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ ဝစီဒုစရိုက်ကို စွန့်၍ နှုတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ရာ၏"

"စိတ်၏ပျက်စီးခြင်းဟု ဆိုအပ်သော မနောဒုစရိုက်သုံးပါးကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ စိတ်ဖြင့် စောင့်ရှောက်သည် ဖြစ်ရာ၏၊ မနောဒုစရိုက်ကို စွန့်ပယ်၍ စိတ်ဖြင့် သုစရိုက်ကို ကျင့်ရာ၏"

"ပညာရှိတို့သည် ကိုယ်ကို စောင့်စည်းကုန်၏၊ ထိုမှတပါး နှုတ်ကို စောင့်စည်းကုန်၏၊ ပညာရှိတို့သည် စိတ်ကို စောင့်စည်းကုန်၏၊ ထိုပညာရှိတို့သည် စင်စစ်ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်မှ စောင့်စည်းကုန်၏"
(ကောဓဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ဟုတ်ထာပေါ့ဘုရား၊ ဒီတရားတွေ အကုန် လိုက်ခဲ့နေရင် ဘယ်စောင်းပောတယ်လို့ ထင်စရာရှိတော့မလဲ၊ ကိုယ့်ဘက်က အကုန် ကောင်းနေဒါဘဲဟာ"

"ပြီးတော့ ဒီလိုလဲ ပြောလိုက်အုံး–

"တရားဆိုဒါ စောင်းမဟောရဘူး၊ စောင်းဟောလျှင်လဲ တရားမဟုတ်ဘူး၊ မတရား ဖြစ်သွားမယ်၊ မတရားဟောလျှင် ဘယ်မှာ တရားဟောဘုန်းကြီးဟုတ်တော့မလဲ၊ တရားလမ်းကြောင်းအတိုင်း တဲ့တဲ့မတ်မတ် ဟောမှ တရားဟောတယ် ခေါ်ဒါလို့၊ တရားဟောတယ်ဆိုဒါ မီးရထားသွားသလိုဘဲ၊ ဖြောင့်ဖြောင့်မတ်မတ် ကိုယ့်တရားလမ်းပေါ် ကိုယ်သွားနေဒါဘဲ၊ မီးရထားလမ်း ဖြတ်တဲ့လူကို မီးရထားက တိုက်သလို နင်းသလို တရားလမ်းကြောင်းဖြတ်တဲ့ လူကို တရားက တိုက်ထာ နင်းဒါဘဲလို့၊ အဲဒီလို ပြောလိုက်၊ တရားလမ်းကြောင်းဖြတ်လို့ အတိုက်ခံရ အနင်းခံရဒါ၊ စောင်းဒါမဟုတ်ဘူးလို့"

ဒကာမကြီးများမှာ ရယ်ကာမောကာနှင့် သဘောကျ၍ "ပြောမယ်ဘုရား၊ ပြောမယ်ဘုရား" ဟု လျှောက်ထားရင်း ရှိခိုးဦးချ၍ ထပြန်သွားတော့၏။

* ဗုဒ္ဓတရား ပြန်ဟောကြား စောင်းလားချိတ်လား ကင်းစေသော်

"ရယ်ရလို့ သွားနာတယ်ဘုရား"

(၁၄)

လူအမျိုးမျိုး နတ်အထွေထွေရှိ၏၊တယောက်နှင့်တယောက် စရိုက်ချင်း မတူကြပေ၊ အထုံဝါသနာချင်းလဲ မတူကြပေ၊ လောကသဘောအရ တဦးနှင့်တဦး အတူဆက်သွယ် ပေါင်း သင်းနေသော်လည်း စရိုက်ဝါသနာချင်းမူ ကွဲပြားသည်သာ ဖြစ်၏၊ ထို့ကြောင့် အဋ္ဌကထာ ဆရာက ဖွင့်ပြသည်—

"ဒွေ သတ္တာ ဧကဇ္ဈာသယာနာမဒုလ္လဘာ" ပုဂ္ဂိုလ် နှစ်ယောက်ဆိုလျှင် အလိုဆန္ဒ အဇ္ဈာသယ တမျိုးထဲ ဟူ၍ ရခဲ၏" (သက္ကပဉ္စသုတ်-သုတ်မဟာဝါ အဋ္ဌ ကထာ)

"မှန်၏၊ မိမိထံသို့ ဆည်းကပ်လာသူ ဒကာ-ဒကာမအများ အပြားရှိ၏၊ ထိုသူတို့၏ စရိုက်နှင့်ဝါသနာလဲ အများအပြား ပင်ရှိ၏၊ ဒကာတယောက်သည် မိမိအား အထူးကြည်ညို၏၊ တတ်နိုင်သလောက် လှူဒါန်းသမှု ဒါနပြု၏၊ သို့ရာတွင် သူ သည် ဥပုသ်စောင့်လေ့မရှိ၊ ထမင်းဆာလို့ဟု ဆင်ခြေပေး၏၊ တရားနာလေ့မရှိ၊ ပျင်းလို့ဟု ဆင်ခြေပေး၏၊ တရားအား ထုတ်လေ့မရှိ၊ အိပ်ချင်လို့ဟု ဆင်ခြေပေး၏၊ မိမိအမျိုးမျိုး ဟောပြောပြ၏၊ မရပေ၊ မိမိထံလာသောအခါ ဥပုသ်နေ့ မဟုတ်၊ တရားပွဲမရှိ၊ တရားအားထုတ်ချိန် မဟုတ်တဲ့အချိန် မျိုးမှသာ ရွေးလာလေ့ရှိ၏၊ တခါသော် သူနှင့်အတူ လာ

နှကြ အဖော်များသာလာပြီး သူပါမလာပေ၊ သို့နှင့် မိမိက ပါလာနေကျ ပါမလာ၍ အဖော်များအားမေး၏၊ အဖော်များက ပြောပြသည်—

"အရှင်ဘုရား ဒကာ တရားရသွားပြီဘုရား"

"ဟင်—ဟုတ်လား၊ ဘယ်မှာသွားပြီး နာကြားအားထုတ်ယိုက်သလဲမသိဘူး၊ တယ်တရားရမြန်ပါလား၊ ပါရမီထူးတာပေါ့လေ"

"မိမိမှာ အမှန်ပင် အံ့ဩသွားသည်၊ အချိန်တန်မှ ရှိနိုင်သည်၊ သူသာဝကနှင့်သူဟူ၍ မိမိယုံကြည်သည်။

"အားထုတ်လို့ မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ ယခု ဟိုဘက်ရွာကို "မင်းသားဘုန်းကြီး"တရားလာဟောလို့ တရားသွားနာနေတယ်လေ"

"ဒကာကြီးများမှာ သူတရားနာဖော်မရ၍ တရားနာဖော်ရသည်ကိုပင် ဝမ်းသာ၍ အရှင်ဘုရားဒကာ တရားရသွားပြီဟု ပြောခြင်းဖြစ်ပေ၏"

"ဟာ—ဒကာကြီးတို့ဥစ္စာကလဲ မဟုတ်တာ၊ မင်းသားဘုန်းကြီးဘဲရှိရသေးလား၊ ဘုန်းကြီးဆိုလဲ ဘုန်းကြီးပေါ့၊ မင်းသားဆိုလဲ မင်းသားပေါ့၊ ဘယ်နှယ် ကြုံကြုံ စည်စည် မင်းသားဘုန်းကြီးလဲ၊ မြွေ့စမ်းပါအုံး သေသေချာချာ"

"ဒီလိုဘုရား၊ အဲဒီဘုန်းကြီးက မင်းသားကနေ ဘုန်းကြီးဝတ်လို့ မင်းသားဘုန်းကြီးလို့ခေါ်တာပါ၊ ဒီနေ့ဆို အဲဒီရွာမှာ တရားဟောဒါ သုံးရက်ရှိသွားပြီဘုရား"

"အင်း—ဒါဖြင့် သူမင်းသားဘုန်းကြီးတရားသွားနာတာနဲ့ အကျွတ်တရား ရသွားပြီလား၊ တော်တော်ကြာ မင်းသားဘုန်းကြီးလို ဘုန်းကြီးများဝတ်သွားလျှင် သူ့ကို ဘယ်လိုခေါ်ရပါ့'

"မင်းသားတပည့် ဆရာတော်လို့ ခေါ်တာပေါ့ဘုရား"

"အင်း—အင်း—ဒကာကြီးတို့ဘဲ နာမည်တပ်ခိုင်းရမယ်၊ တယ်ပြီး နာမည်တပ်ကောင်းတဲ့ ဒကာကြီးတွေ၊ "မင်းသားတပည့် ဆရာတော်တဲ့၊ မင်းသားတပည့်ဆို ဘယ်မှာဆရာတော်ဖြစ်မှာလဲ"

"အော်—အရှင်ဘုရားကလဲ ကြိုတင်ပူနေလိုက်ထာ၊ အရှင်ဘုရားဒကာလာတော့ မေးကြည့်ပါအုံးဘုရား၊ တော်တော်ကြာ တရားပွဲအပြီး ပြန်လာလို့ တပည့်တော်ဘိုကို မတွေ့လျှင် သူ ဒီလိုက်လာမှာ သေချာတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ သူ့ မစောင့်ဘဲ သက်သက်ထွက်လာခဲ့တာဘုရား၊ ဟော....ဟိုမှာ ပြောရင်းဆိုရင်း ပြုံးစိပြုံးစိနဲ့ လာနေပြီဘုရား၊ အရှင်ဘုရား ဒကာ မေးစမ်းကြည့်ပါအုံးဘုရား"

ပုံမှာ ရှေးကနှင့် မတူပေ၊ ရှင်ပြု သွက်လက်လျက်ရှိ၏၊ ရောက်လျှင် အရိုအသေ ရှိခိုးကန်တော့ပြီး ပြုံးစိစိနဲ့ဘဲထိုင်နေသည်၊ ဂူနေ့ဆယ်မရပေ၊ ဟိုလူ့ကြည့် ဒီလူ့ကြည့်နှင့်လှုပ်ရှားနေသည်၊ သို့နှင့် မိမိက အလိုက်သိစွာ မေးလိုက်သည်—

"ဒကာကြီး တရားရနေပြီဆို၊ တယ်ဟုတ်ပါလား၊ တခါမှ တရားနာဖော်မရတဲ့ ဒကာကြီး ဒီတခါဘာတွေများ သံဝေဂ

အထူးရလို့ တရားသွားနာသလဲ၊ ဘာတရားတွေ နာခဲ့ရသလဲ၊ ပြန်ပြောစမ်းပါအုံး"

"သံဝေဂအထူးရလို့ တရားရလို့ တရားသွားနာတာ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ မင်းသားဘုန်းကြီး တရားဟောတာ သိပ်ရယ်ရတာဘဲ၊ လက်ဟန်ခြေဟန်နဲ့ စသည်ဖြင့် အဲဒီရွာ မလာမီထဲက သတင်းကြားလို့ "ရယ်ရလို့ သွားတာပါဘုရား" ရယ်လိုက်ရတာ တခါမှ အငြိမ်မနေရဘူး၊ အူကိုနာနေတာဘဲ၊ တရားလဲ ဘာမှမမှတ်မိပါဘူးဘုရား၊ ဟန်ပန်ကြည့်ရတာနဲ့ ရယ်စရာ ရယ်ရတာနဲ့ အမောဘဲဘုရား၊ ရယ်စရာဘဲ မှတ်မိ တော့တယ်ဘုရား"

"ဘယ်နှစ်ရက်ရှိပြီလဲ တရားနာသွားတာ"

"ဒီနေ့ပါဆိုလျှင် သုံးရက်ပေါ့ဘုရား"

"သုံးရက်တောင် ရှိသွားပြီ သိပ်ဟုတ်နေပြီပေါ့၊ သုံးရက် ဆိုတော့ တရားတပုဒ်တလေ မှတ်မိပါလိမ့်မယ်၊ ပြန်ပြောပြ စမ်းပါအုံး၊ ဘာတရားတွေဟောလဲ"

"မမှတ်မိပါဘူးဘုရား၊ သူဟောသလိုလဲ ဘယ်ဟောတတ် ပါ့မလဲဘုရား၊ ဘုန်းကြီးက တရားဟောတာ အနားမှာ ဘုန်းကြီးတပါးထားရသေးတယ်၊ တိုဘိုဆိတ်ဘိုတဲ့၊ ဟော တော့ လက်ဟန်ခြေဟန်နဲ့၊ အနားက ဘုန်းကြီးကို တို့လိုက် ဆိတ်လိုက်နဲ့ တခါတလေများ အနားက ဘုန်းကြီးကို ကုန်း နမ်းတော့မတတ်ဘဲဘုရား၊ ရယ်ရတာလဲ တသောသောဘဲ၊ အဲဒါကြည့်ပြီး ရယ်နေရတာနဲ့ ဘယ်တရား မှတ်မိတော့မလဲ ဘုရား"

"ခက်ပြီ—အဲဒါမှ ခက်တယ်၊ ဘုရားရှင်လက်ထက်တုန်းက အဲဒီလို မင်းသားမင်းသမီးဟန်တွေနဲ့ သီဆိုဟောပြောလို့ အကဲ့ရဲ့ခံရသဖြင့် မဟောဘဲ ဘုရားရှင်က သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ပြီး တားမြစ်ခဲ့ရတယ်၊ ယခုတော့ ဒကာကြီးက ဒါမျိုးသဘော ကျတယ်ဆိုတော့ ဒကာကြီး အကျွတ်တရားရအောင် ဦးပဥ္စင်း က-ပြမှန့်တူတယ်၊ တကယ်တော့ အဲဒီလို ရယ်စရာ ရွှန်းစရာ တွေနဲ့ အသံနေအသံထားနဲ့ ဟောတာဟာ လူကြိုက်များတယ်၊ ပရိသတ်များတယ်ဆိုပေမဲ့ ကောက်ရိုးမီးပါ၊ ပွဲပြီး မီးသေပါ၊ တရားမှ မမှတ်မိတော့ တရားဟောရကျိုးမနပ်ပါဘူး၊ လူများ တယ်ဆိုပေမဲ့ အနှစ်မပါ အကာလူတွေ အခွံအပွေး အခက် အရွက်လူတွေများတာပါ၊ ရိုးရိုးဟောတာက လူနည်းချင် နည်းမယ်၊ အနှစ်ရှိတဲ့လူတွေဆိုတော့ တရားကောင်းမှတ်မိပြီး ကျင့်ကြံအားထုတ်ဘို့ လိုက်နာဘို့ ကျန်ရစ်ခဲ့တယ်"

ထိုသို့ပြောသောအခါ ဒကာကြီးအားလုံးတို့မှာ ငြိမ်သက် စွာ နားထောင်နေ၏၊ ဆိုးသွားသော်လဲ ငြိမ်လျက်ပင်၊ တစုံ တယောက်ကမျှ စကားမဟလာပေ၊ မိမိလဲ ရှေ့စကား ဆက် မပြောတော့ဘဲ စဉ်းစားနေ၏၊ ယင်းသို့ စဉ်းစားနေစဉ် မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးရဲ့ မာဃဒေဝလင်္ကာမှ တရား ဟောမှုနှင့် စပ်သွယ်၍ ရေးထားသည့်လင်္ကာများ မိမိဉာဏ် အစဉ်တွင် ထင်မြင်ပေါက်ဖွားလာ၍ စိတ်ထဲမှ ရေရွတ်မိ၏၊ ထိုဒကာကြီးများတော့ ကြားသိဟန်မတူပါ—

"ရှင်ဆိုး ရှင်ညစ်, ရဟန်းဖြစ်လည်း, စင်စစ်ယုတ် မာ, ပါပိစ္ဆာဖြင့်, ဒကာလူဗိုလ်, ချီးမွမ်းဆိုနှင့်, ထိုထို

ဖြင်ပည်း၊ ပစ္စည်းလာဘ်ကို၊ တောင့်တလို၏၊ လိုသည့်ရမက်၊ ကြံဝိတက်ကြောင့်၊ အုတ်ကျက်အုန်းအင်း၊ ကြော်ငြာလျှင်း၍ သတင်းပေးကာ၊ ဒေသစာဖြင့်၊ မြို့ရွာဇနပိုဒ်၊ နယ်တိုက်တိုက်ကို၊ လိုက်၍ဖျက်ဆီး၊ ခိုးသူကြီးသို့၊ ရုံသိမ်းများစွာ၊ ပရိဝါနှင့်၊ မလိမ်မာသူ၊ ရှင်လူဗာလ၊ အပ္ပသုတ၊ မိန်းမယောကျ်ား၊ သူတို့အားလျှင်၊ လှည့်ဖြားသမှု၊ သက်မွေးပြုလျက်၊ ရှင်တုရှင်ဝါ၊ မဟာစောရ၊ ရှင်ခါးပြတို့၊ ပါပကျင့်မျိုး၊ အလိုဆိုးဖြင့်၊ အကျိုးမဟဲ့၊ မိုက်သင်းဖွဲ့၍၊ ငရဲစီးပွား၊ ရှာသော့လားသို့၊ တရားတရား၊ တဟားဟားနှင့်၊ ပြစ်များပြောပုံ၊ တောင့်နှယ်ပုံ၏” (မဃဒေဝ)

“ ခံတွင်းနှုတ်ဆော့၊ ကျင့်သွမ်းသော့လျက်၊ တမော့ကြွားကြွား၊ တလွှားလွှားနှင့်၊ တရားဟောယောင်၊ ချို့ရှင်ပြောင်လည်း၊ တောင်တောင်မြောက်မြောက်၊ ပင့်မြှောက်ချနိုပ်၊ ရောင်ရိပ်ဝဲရစ်၊ လာဘ်ကိုညစ်လျက်၊ ဗလစ်ဗလစ်၊ နှုတ်မထစ်ဘဲ၊ မဆစ်မဆိတ်၊ မတိတ်အသံ၊ တညံညံဖြင့်၊ တရံမစဲ ဘွာစီကြဲ၍၊ နှုတ်ရဲလျှာရွ၊ တချို့ကမူ၊ မာနတောင်နိမ်း၊ တက်ဘိစီး၍၊ ထေရ်ကြီးဝါကြီး၊ သိက္ခာကြီးအား၊ ခရီးလမ်းကြား၊ တွေ့ကြုံငြားလည်း၊ လေးစားမဲ့ဘိ၊ အတိမာနီ၊ မချီလက်အုပ်၊ မတုပ်မကွ၊ ဦးမချဘူး၊ ဝေးကကြည်ဖဲ့၊ ကိမ်းရှောင်လွှဲ၍၊ တပွဲထွက်ဝင်၊ ငါပြင်မရှိ၊ ဟူဘိဝါ၊

ဝင့်, မလျော်ကျင့်၏၊ သမင့်အလား, တောသစ်ကျား နှင့်, တောသားတို့သွင်, ဘယ်ကျိုးထင်လိမ့်, ရှင်ပင် တပဲ, ငရဲ-ပြိတ္တာ, ဖြစ်တတ်စွာ၏” (မဃဒေဝ)

“စုတိပျက်စီး, သေခါနီး၌, တွတ်တီးတွတ်တာ, ထိတ်လန့်စွာဖြင့်, သိက္ခာစွန့်ယောင်, ဝါစွန့်ယောင် နှင့်, ကတောင်ကချောက်, ပတောက်ပရစ်, မိုးကြိုးပစ် ခါ, လက်ဆီးကာသို့, ထွေရာစွဲလမ်း, ဆိုယောင်ယမ်း၍, မြည်တမ်းဟိန်းဟဲ, တည်ည်နှင့်, ငရဲမီးပူ, အမွေယူလျက်, ရောရှု-ဝိစိ, အောက်သို့ထိအောင်, ကျဘိခြုတ်ခြုတ်, ခံကြမ်းကြုတ်ပြီး, ဂိဇ္ဈကူဋ်တောင်, မှိုင်းမှောင်ညို့ညို့, ပြိတ္တာမြို့ဝယ်, ရှင်တို့စံခန်း, ကြိုးခါးဗန်းက, သင်္ကန်း ပြောင်ပြောင်, မီးအရောင်နှင့်, ကျီးကောင်လင်းတ, သိန်းစွန်စသည့်, ဆိတ်ဆွဲငင်, ကောင်းကင်ထက်ဝန်း, ပြေးပျံသန်း၍, ရဟန်းပြိတ္တာ, တဝါဝါလျှင်, မဟာ ဒုက္ခ, ပြင်းပြကြွက်ဆူ, ဟစ်ကြွေးဦ၍, ကယ်သူမမြင်, ပူပင်နွမ်းညှိုး, ထိုရှင်ဆိုးတို့, ကိုးရိုးကားရား, အပါယ် လားသည်, မမှားမှတ်နာအိမ်း, အိမ်းတည်း” (မဃဒေဝ)

* အမှန်တရား ဟောသူများ များများပေါ်လာ ပါစေသော်။ ။

* အမှန်တရား နာသူများ များများ ပေါ်လာပါ စေသော်။ ။

" ပါးစပ်လှုပ်ရုံနဲ့ အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်ရဒါ "

(၁၅)

မိမိသည် တောရကျောင်း နေသူမှုလား မသိပါ၊ တရားဟောရောက်ရာ မြို့ရွာများတွင် တောရကျောင်းကို ပဌမဆုံး စုံစမ်းလေ့ရှိ၏၊ တောရကျောင်းရှိသည်ဆိုလျှင် အချိန်ယူ၍ သွားရောက်လေ့ရှိ၏၊ တခါသော် တရားဟောရင်း တောရကျောင်း ဆရာတော်ကြီးတပါး၏ သီတင်းကို ကြားရ၏။

သို့နှင့် မိမိသည် အချိန်ရခိုက် ဒကာများအား လိုက်ပို့ခိုင်း၏၊ ဆရာတော်ကြီးမှာ ပရိယတ်-ပဋိပတ်စွယ်စုံ ဆရာတော်ကြီးပင် ဖြစ်၏၊ ကြည်ညိုဖွယ် အလွန်ကောင်း၏၊ ရောက်လျှင် မိမိသည် အရိုအသေ ရှိခိုးဦးချ၏၊ ဆရာတော်ကြီးသည် နူးညံ့သိမ်မွေ့စွာ စကားပြောဆို၏၊ စကားပြောရင်း မိမိအား သူ၏ ဂေါစရဂါမ်တွင် တရားဟောနေဆဲမှန်း သိသွား၍ ဆုံးမ၏—

"အေး အေး၊ ငါ့ရှင်က တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ကိုး၊ ကောင်းတယ် ငါ့ရှင်၊ ဒါနအမျိုးမျိုးရှိရာ ဒီတရားဟောတဲ့ ဓမ္မဒါနက အမြတ်ဆုံးဘဲကွဲ့၊ အဲဒီအမြတ်ဆုံး ဒါနကို ဒို့နဲ့ငါ့ရှင်တို့ဘဲ ပြုလုပ်နိုင်ဒါ၊ ငါ့ရှင်နဲ့ဒို့က **"ပါးစပ်လှုပ်ရုံနဲ့ အမြတ်ဆုံးကုသိုလ်ရဒါ"** လူတွေမှာဆို နဖူးကချွေး ခြေမကျအောင် လုပ်လို့ရတဲ့ ပစ္စည်းကို အကုန်အကျခံပြီး လှူမှ ဒါနဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ

ဒါနထက် ဒို့ ငါ့ရှင်တို့ ပြုရတဲ့ ဓမ္မဒါနက အများ ကြီး သာတယ်၊ သူတို့လောက်လဲ မပင်ပန်းဘူး၊ ဒါ ကြောင့် ကြိုးစားပြောပေးကွဲ့ ငါ့ရှင်”

“မှန်ပါဘုရား ဘုရားတပည့်တော် ဒီဓမ္မဒါနဖြစ်ဘို့ ရည် ရွယ်ချက်နဲ့ဘဲ ပြောပေးပါတယ်ဘုရား”

“အေး-အေး၊ ကောင်းတယ်-ကောင်းတယ်၊ ငါ့ရှင်ကလဲ တောရကျောင်းနေကိုး၊ ကဲ-ဒါဖြင့် ဒို့တောရကျောင်းထဲလဲ လိုက်ကြည့်အုံးပေါ့၊ သဘောကျလဲ လာနေနိုင်တယ် ငါ့ရှင် ရဲ့၊ ကျောင်းအလွတ်တွေ ရှိနေသားဘဲ”

မိမိတို့သည် ဆရာတော်ကြီးအား ရှိခိုးဦးချပြီး လှည့်ပတ် ကြည့်ရှု၏၊ သဘာဝအတိုင်း မပြုမပြင်ရဘဲ လှနေသော တော သစ်ပင်, တောင်ကုန်း, ချိုင့်ဝှမ်း, စမ်းချောင်း, လွင်ပြင် ကလေးများနှင့် နေချင့်စဖွယ် သာယာလှ၏၊ စိတ်နှလုံး ချမ်း မြေ့လှ၏၊ သို့ကြည့်ရှုစဉ် ဒကာကြီးများအား စကား စ လိုက်၏—

“အင်း....ဒကာကြီးတို့ တောရကျောင်း ရောက်ပြီး ဆရာ တော်ကြီးလဲ ဖူးရတော့ ရှေးက ဘုရားရှင်နှင့် ရဟန္တာအရှင် မြတ်တွေ ဂေါသိင်္ဂအင်ကြင်းတောမှာ ပြောကြ ဆိုကြဒါတွေ သွားသတိရတယ်”

“ဘယ်လို ပြောကြပါသလဲ ဘုရား၊ ပြန်ပြောပြစမ်း ပါအုံး”

“အင်း....လာကြ၊ ပြန်ရင်း ပြောသွားဒါပေါ့၊ တော်တော် ကြာ နေပူနေမယ်”

မိမိတို့သည် ဆရာတော်ကြီးအား ရှိခိုးဦးချပြီး ပြန်လာပါ တော့သည်၊ ပြန်လာရင်း မိမိက ပြောပြသည်–

"ဂေါသိင်္ဂအင်းကြင်းတောမှာ ဘုရားရှင်, ရှင်သာရိပုတ္တ, ရှင်အာနန္ဒ, ရှင်ရေဝတ, ရှင်အနုရုဒ္ဓ, ရှင်မဟာကဿပ, ရှင် မဟာမောဂ္ဂလာနတို့ တပည့်အသီးသီးနှင့် ဆုံစည်းခိုက်ပေါ့၊ ဘုရားရှင်က ခပ်လှမ်းလှမ်းမှာ သီတင်းသုံးတယ်၊ ရှင်သာရိ ပုတ္တတို့ သီးသန့်ဆုံတဲ့အခါ ရှင်သာရိပုတ္တက– ရှင်အာနန္ဒ အား မေးတယ်–

"ငါ့ရှင် အာနန္ဒ- ဂေါသိင်္ဂအင်ကြင်းတောသည် မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်း၏၊ ညဉ့်သည် အပြစ်ကင်း၏၊ အင်ကြင်းပင်တို့သည် ပင်လုံးကျွတ်ပွင့်ကုန်၏၊ နတ်၌ ဖြစ်သော အနံ့တို့ကဲ့သို့ ထက်ဝန်းကျင် လှိုင်၏၊ ငါ့ရှင် အာနန္ဒ ဘယ်သို့သဘောရှိသော ရဟန်းဖြင့် ဂေါသိင်္ဂ အင်ကြင်းတောသည် တင့်တယ်ရာသနည်း"

"ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တ- ဗဟုသုတ အကြားအမြင်များ ကို ကြားနာမှတ်သား ဆောင်ထား၍ နှုတ်ဖြင့် ဆည်းပူး, စိတ်ဖြင့်အဖန်ဖန်ရှု, ပညာဖြင့် ထိုးထွင်း သိအပ်သည့် ထိုရဟန်းသည် ပရိသတ်လေးပါးအားတို့ အား အနုသယတို့ကို ပယ်ဖျောက်ခြင်းငှာ တရား ဟော၏၊ ယင်းရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"

ရှင်သာရိပုတ္တသည် ရှင်ရေဝတအား မေး၏၊ ရှင်ရေဝတ သည် ရှင်သာရိပုတ္တအား ဖြေ၏–

"ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တ တယောက်တည်းတည်း ကိန်းအောင်းခြင်း၌ မွေ့လျော်သော မိမိ၏ စိတ်တည်ကြည်ခြင်း၌ ယှဉ်သော မတားမြစ်အပ်သော ဈာန်ရှိသော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဆိတ်ငြိမ်ရာ တောကျောင်းတို့ကို ပွားစေတတ်သော ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"

ရှင်သာရိပုတ္တသည် ရှင်အနုရုဒ္ဓအား မေး၏၊ ရှင်အနုရုဒ္ဓသည် ရှင်သာရိပုတ္တအား ဖြေ၏—

"ငါ့ရှင်အနုရုဒ္ဓ မျက်စိအမြင်ရှိသော ယောကျ်ားသည် မြတ်သော ပြာသာဒ်ထက်သို့ တက်လျက် အကွပ်အဝန်း တထောင်ကို ကြည့်ရှုသကဲ့သို့ ဒိဗ္ဗစက္ခုအဘိညာဉ်ဖြင့် လောကဓာတ် တထောင်ကို ကြည့်ရှုနိုင်သော ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"

ရှင်သာရိပုတ္တသည် ရှင်မဟာကဿပအား မေး၏၊ ရှင်မဟာကဿပသည် ရှင်သာရိပုတ္တအား ဖြေ၏—

"ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တ မိမိသည် တော၌ နေလေ့ရှိ၍ တော၌နေလေ့ရှိသူ၏ အဖြစ်ကို ချီးမွမ်းစကား ပြောကြားလေ့ရှိသော ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"

ရှင်သာရိပုတ္တသည် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနအား မေး၏၊ ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနသည် ရှင်သာရိပုတ္တအား ဖြေ၏—

"ငါ့ရှင်သာရိပုတ္တာ ရဟန်းနှစ်ပါးတို့သည် အဘိဓမ္မာစကား ပြောကုန်၏၊ အချင်းချင်း မေးကုန်၏၊ အမေးခံရကုန်သော ရဟန်းတို့သည် အချင်းချင်း၏ အမေးကိုဖြေကုန်၏၊ မပင်ပန်းစေကုန်၊ ထိုရဟန်းတို့၏ တရားနှင့်ယှဉ်သော စကားသည်လည်း အစဉ်မပြတ်ဖြစ်၏၊ ယွင်းရဟန်းတို့ဖြင့် တင့်တယ်စေရာ၏"

ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနသည် ရှင်သာရိပုတ္တအား မေး၏၊ ရှင်သာရိပုတ္တသည် ရှင်မဟာမောဂ္ဂလာနအား ဖြေ၏–

"ငါ့ရှင်မောဂ္ဂလာန စိတ်ကို မိမိအလိုအတိုင်း ဖြစ်စေ၍ စိတ်၏အလိုအားဖြင့် မဖြစ်စေသော ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"

ဘယ်သူ၏ အဖြေအကောင်းဆုံးလဲဆိုဒါ သိရအောင်ဆိုပြီး အားလုံးစုရုံး၍ ဘုရားရှင်ထံသွားပြီး အကြောင်းစုံလျှောက်၏၊ ဘုရားရှင်က မိန့်၏–

"သင်တို့ အဖြေအားလုံးသည် အကောင်းချည်းသာ ဖြစ်ကုန်၏၊ သို့သော် ငါ၏အဖြေကိုလည်း နားထောင်ကြကုန်ဦးလော့"

"ငါ၏စိတ်သည် အာသဝေါတရားတို့မှ မလွတ်မချင်း ငါသည် ထက်ဝက်ပလ္လင်ကို မဖျက်အံ့" ဟု ထက်ဝက်ပလ္လင်ဖွဲ့ခွေ၍ အထက်ပိုင်းကိုယ်ကို ဖြောင့်စွာထားလျက် ကမ္မဋ္ဌာန်းသို့ ရှေ့ရှုသတိကို ဖြစ်စေ၍ ထိုင်နေသော ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏"(မဟာဂေါသိင်္ဂသုတ်-မူလပဏ္ဏာသ)

"ဒါဖြင့် တပည့်တော်တို့ တောရကျောင်းလဲ ဘယ်ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရပါသနည်း ဘုရား"

"ဘယ်ရဟန်းဖြင့် တင့်တယ်ရမလဲ ဒကာကြီးရဲ့၊ ဆရာတော်ကြီးဖြင့် တင့်တယ်ရာ၏ပေါ့၊ ဒါပြောချင်လို့ နဂိုရ်က စကားစဒါဘဲဟာ"

"အရှင်ဘုရားများ တဝါလောက်ဆိုလျှင် သိပ်တင့်တယ်သွားမှာပေါ့ဘုရား"

"တင့်တယ်မနေနဲ့ ရောက်ပြီ၊ မောလဲမောပြီ"

* ခပ်သိမ်းဒါန နိုင်ဒါက ဓမ္မဒါနဖြစ်သည်နော်။

* တရားအမြဲ ကြိုးအားသဲ တောထဲ တင့်တယ်ရာ၏သော်။

\+ \+ \+

" သိလျှင် ဘယ်လူပါမလဲဘုရား "

(၁၆)

အလုပ်တခုကို မကောင်းသောအလုပ်ဟု သိလျက်နှင့် လုပ်နေသူနှင့် မသိ၍ လုပ်နေသူဟူ၍ နှစ်မျိုးရှိ၏၊ ယင်းနှစ်မျိုးတွင် ပဌမ အမျိုးအစားမှာ လမ်းဆုံးရောက်နေပြီ ဖြစ်၏၊ ဒုတိယ အမျိုးအစားမှာမူ သိအောင် ပြောဟောပေးသူ ရှိ၍

သိသွေးလျှင် မလုပ်တော့ပေ၊ ရှောင်ကြဉ်၏၊ တရားဟော ရခြင်းသည် ယင်းဒုတိယအမျိုးအစား လူများအတွက် ဟော ရခြင်းဖြစ်၏။

မှန်၏၊ တချိန်က မိမိသည် မြို့တမြို့မှ ဘုရားပွဲတပွဲတွင် တရားဟောရ၏၊ ရှေးက ဘုရားပွဲများမှာ အငြိမ့်ပွဲ၊ ဇာတ်ပွဲ စသည်များဖြင့် ကျင်းပလေ့ရှိ၍ လယ်တီ ဆရာတော်ဘုရား ကြီးက "**တနှစ်တခါ၊ ငရဲရွာ၊ လူ့ရွာဘုရားပွဲ**" ဟူ၍ လင်္ကာ စီကုံးဆုံးမခဲ့သည်၊ သို့သော် ယင်းအဆုံးအမကို သိကြားလိုက် နာသူ မရှိသလောက်ပင် ဖြစ်၏။

ယခု ဘုရားပွဲမှာမူ တရားပွဲနှင့် ကျင်းပ၍ မိမိက ချီးကျူး ဟောကြား၏၊ မလူကောင်းသော အလှူကို အချို့ လှူနေ ကြောင်း စသည်ဖြင့် ဒါနငါးမျိုးကို ဟောပြ၏—

"လူတို့က ကုသိုလ်ကောင်းမှုဟု သတ်မှတ်သမုတ် အပ်သော်လည်း စင်စစ်မှာ အကုသိုလ်မကောင်းမှုသာ ဖြစ်နေသော ဒါနတို့သည်—

၁။ သေအရက်အလှူ။

၂။ ပွဲသဘင်အလှူ။

၃။ မည်သူမဆို အလိုရှိသူများ သွားလာကြရန် ပြည့် တန်ဆာများကို ငှားထားသောအလှူ။

၄။ နွားမများရှိရာသို့ နွားသိုးကို အလိုရှိသလို မြူး ထူးပျော်ပါးရန် လွှတ်ပေးသော အလှူ။

၅။ ကာမဂုဏ် ထကြွစေရန် မသင့်မလျော်သော ပန်းချီပန်းပုပုံများကို ရေးဆွဲထုလုပ် လှူဒါန်းသော အလှူ။

အားဖြင့် ငါးပါးရှိသည်။"(ဝိနည်းပရိဝါပါဠိတော်)။

ဤငါးပါးကိုလှူရာ၌ စိတ်စေတနာကောင်း ထားနိုင်ဘွယ် မရှိသောကြောင့် မကောင်းမှု အကုသိုလ်သာ ဖြစ်သည်ဟု ဘုရားရှင် ဟောကြားခြင်းဖြစ်၏။

လူအများ၏ အထင်ကမူ ဘိန်းပြတ်၍ သေတော့မည့်ဆဲဆဲ ဖြစ်နေသော ဘိန်းစားကို တွေ့လျှင် "ဤသူသည် ဘိန်းမစားရက သေမည်ကန် ဖြစ်သောကြောင့် မသေရအောင် သူ၏ အသက်ကို ငါဆက်ပေးမည်"ဟု သဘောထားကာ ဘိန်းခွန့်၍ ပေးလိုက်လျှင် ဇီဝိတဒါနကုသိုလ် ဖြစ်သည်ဟု ထင်မှတ်တတ်ကြ၏။

စင်စစ်မှာ မစားသင့်သော ဘိန်းကို စားစေလိုခြင်းသည် ကုသိုလ်စိတ်မဟုတ်၊ အကုသိုလ်စိတ်သာ ဖြစ်သောကြောင့် ကုသိုလ်မဖြစ်နိုင်၊ အကုသိုလ်သာဖြစ်၏။

ဝေဿန္တရာမင်းကြီးသည် မဟာဒါနကြီးကို ပေးလှူရာ၌ သေအရက်ကိုပင် ပါဝင်စေသည်ဆိုရာ၌ စစ်စင် အရက်မှာ သောက်မှသာ အပြစ်ရှိသည်၊ မသောက်ဘဲ ဆေးအဖြစ်ဖြင့် အပြင်အပကာ လိမ်းကျံခြင်း စသည်ဖြင့် သုံးသင့်, သုံးထိုက်သောနည်းဖြင့် အသုံးပြုက အကုသိုလ် မဖြစ်နိုင်ပေ၊ ယင်းသို့

အပြင်အပက လိမ်းကျံခြင်းစသော ကိစ္စအတွက် အလိုရှိသူများအား လှူဒါန်းလိုခြင်းကြောင့် ထည့်သွင်းထားခြင်းဖြစ်၏။

ပွဲသဘင် အလှူစသော နောက်အလှူလေးမျိုးတို့မှာကား မည်သည့်နည်းနှင့်မျှ စိတ်စေတနာကောင်းထား၍ မဖြစ်နိုင်သော ဒါနများသာ ဖြစ်၏။

ဤသို့စသည်ဖြင့် မိမိသည် ဟောပြော၏၊ နောက်လဲ ယခုကဲ့သို့ပင် ဘုရားပွဲကို တရားပွဲနှင့် ကျင်းပသင့်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အကျယ်တဝင့် ဟောပြော၏၊ နံနက်မိုးသောက်အလင်းရောက်သော် ဒကာတယောတ် ရောက်လာပြီး ရှိခိုးဦးချ လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရား ညက ရွတ်တဲ့ပါဠိကို တပည့်တော်လိုချင်ပါတယ်ဘုရား"

"ဘယ်ပါဠိလဲ ဒကာကြီး"

"အကုသိုလ်ဖြစ်တဲ့ ဒါနငါးမျိုး ပါဠိဘုရား"

"ကဲကဲ- ရေးဒကာကြီး—

"ပဉ္စ ဒါနာနိ အပုညာနိ ပုညသမ္မ
တာနိ လောကသ္မိံ မဇ္ဇဒါနံ, သမဇ္ဇဒါနံ,
ဣတ္ထိဒါနံ, ဥသဘဒါနံ, စိတ္တကမ္မဒါနံ" (ဝိနည်းပရိဝါပါဠိတော်-၂၃၁)။

ဒကာကြီးသည် အနက်အဓိပ္ပါယ်ပါ အပြည့်အစုံ ရေးသားမှတ်သားထား၏၊ ပြီးလျှင် လျှောက်ထား၏—

"တပည့်တော် ဒီလိုဟောဒါ ဒီတခါဘဲ နာကြားရပါသေးတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က နဖူးကချွေး-ချေမကျအောင် လုပ်ပြီးမှ လှူရဒါ အကျိုးရှိချင်ဒါပေါ့ ဘုရား၊ အကျိုးမရှိမှန်း အကုသိုလ်ဖြစ်မှန်း "သိလျှင်ဘယ်လှူပါမလဲဘုရား" လှူရဒါ ငွေလဲကုန်သေး၊ အကုသိုလ်သဲ ဖြစ်သေးဆိုတော့ အကုသိုလ်ဝယ်ယူသလို ဖြစ်နေဒါပေါ့"

"ဒကာကြီး ဟောတော့ ဟောကြမှာပါ၊ ဒကာကြီးနဲ့ မတိုက်ဆိုင်လို့နေမှာပါ"

"မဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ တပည့်တော် တရားလိုက်စားနာကြားဒါ ကြာပြီဘုရား၊ တခါမှ မကြားဘူးပါဘူးဘုရား တဆင့်စကား တဆင့် နားတောင်မှ မကြားဘူး ပါဘူးဘုရား"

"ကဲထားပါတော့လေ နောက်က မကြားဘူးဒါ၊ လွန်ခဲ့ပြီဘဲ၊ ယခုကြားဘူးတော့ ကိုယ်လဲရှောင်ပေါ့၊ သူများတွေလဲ ရှောင်နိုင်အောင် တဆင့်ပြန် ဟောပြောပေးပေါ့"

"တပည့်တော်လဲ အဲဒီရည်ရွယ်ချက်နှင့်ဘဲ အရှင်ဘုရားသံမှာ ကျမ်းညွှန်းနှင့်တကွ ပါဠိအကိုးအကားကို လျှောက်ထားတောင်းယူဒါပါ ဘုရား"

"ကောင်းတယ် ကောင်းတယ်၊ သူတပါးအား တရားဟောပေးရဒါ အမြတ်ဆုံးဓမ္မဒါနကုသိုလ် ဖြစ်တယ်၊ ဟောပေးပေါ့၊ ဦးပဥ္စင်းလဲဘဲ အဲဒီအမြတ်ဆုံး ဓမ္မဒါနကုသိုလ်လိုချင်လို့ တရားဟောပေးနေဒါဘဲ"

"တပည့်တော်ကို ခွင့်ပြုပါအုံး ဘုရား"

ဒကာကြီးသည် အလိုပြည့်ဝ၍ ပြုံးရွှင်စွာနှင့် ရှိခိုးဦးချ၍ ဟပြန်သွားတော့၏၊ မိမိသည် ဒကာကြီး ထပြန်သွားလျှင် ဂိတ်ထဲမှ ဥဒါန်းကျူးမိ၏-

"အချို့လူတို့သည် ကခြင်း, သီချင်းဆိုခြင်း, တီး မှုတ်ခြင်းတို့၌ မပျင်းမရိ လုံ့လရှိ၍ ပျော်မွေ့ကုန်၏၊ ဘုရားသားတော် သမီးတော်တို့သည်ကား တရား တော်၌ ပျော်မွေ့ကုန်၏၊ နှစ်ဦးကုန်သော ထိုလူတို့ သည် အချင်းချင်း ဝေးကွာကုန်၏" (ရစနာ)

"သံလျက်သွား အဖျားပေါ်၌ တင်ထားသော ပျားရည်ကို နှစ်သက်မက်မောစွာ လျက်သူသည် ပြင်း စွာဆင်းရဲဒုက္ခ ရောက်ရသကဲ့သို့ ကခြင်း, သီချင်းဆို ခြင်း, စသည်၌ နှစ်သက် မက်မောသူသည်လည်း ထက်စွာသော အပါယ် ငရဲတို့၌ ကျရောက် ရ၏" (ရစနာ)

"ထို့ကြောင့် ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိသည် ပြင်းစွာသော ဆင်းရဲဒုက္ခကို မြင်၍ မိမိ၏ ချမ်းသာ ရေးကို အလိုရှိလတ်သော် ကခြင်း, သီချင်းဆိုခြင်း စသည်တို့၌ မမွေ့ပျော်ရာ" (ရစနာ)

"ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိသည် ဆားငံရည် နှင့်တူသော ကခြင်း, သီချင်းဆိုခြင်းစသော ကာမ

ဂုဏ်အာရုံကို မမှီဝဲ, မသောက်သုံးဘဲ ချိုမြိန်ကောင်း
မြတ်သော အမြိုက် သုခဘုတ်နှင့်တူသော သူတော်
ကောင်းတရားကို အခါခါ အထပ်ထပ် နာကြား
သောက်သုံးရာ၏” (ရစနာ)

* မသိသူများ သိ၍သွား
ကြိုးစားရှောင်ရှားနိုင်စေသော်။

* * *

ဝိသာခါ သိချင်းဆိုပြီး ဗိုက်ပျောတီး

က-တယ်ထဲ့ဘုရား။

(၁၇)

လောကသဘာဝမှာ အမှားစကား, အမှား ဝါဒသည် ပြန့်နှံ့လွယ်၏, တွင်ကျယ်လွယ်၏, လူကြိုက်များ၏, မှန်သော စကား, မှန်သောဝါဒမှာ ပြန့်နှံ့ခဲ၏, တွင်ကျယ်ခဲ၏, လူကြိုက် နည်း၏၊ ယင်းသို့ဖြစ်ရာ အမှားကြာကာပေါ်လွင်ပြီး အမှန် လိုဖြစ်သွားတတ်၏၊ အမှန်မှာ မြုပ်ပြီး အမှားလိုဖြစ်သွားတတ် ၏၊ ယင်းကိုရည်ရွယ်၍ ပညာရှိများက မော်ကွန်းထိုးခဲ့၏—

"အမှားကြာတော့ အမှန်ဖြစ်, အမှန်စင်စစ် အမှား ထင်, ဘုရားရှင်ပင်—ဟောလို့မရ"

မှန်၏၊ တခါက မိမိသည် အလှူပွဲတပွဲတွင် တရားဟော၏ အလှူမှာ အတီးအမှုတ်မပါ၊ တိတ်တိတ်ဆိတ်ဆိတ် လှူဒါန်းသော အလှူဖြစ်၏၊ လှူဒါန်းမှု တရားနာမှုကို ဦးစားပေးလှူ၏၊ သို့နှင့်မိမိသည် ဤအလှူမျိုး ကောင်းကြောင်း, တရားနှင့် လျော်ညီကြောင်း ဘုရားရှင်၏ အလိုတော် ကျကြောင်း စသည်ဖြင့် ချီးကျူးဟော၏။

တဖန် အတီးအမှုတ်များဖြင့် ဆူဆူညံညံ လှူသော အလှူမျိုးမှာ တရားနှင့် မညီကြောင်း, ဘုရားရှင်ကဲ့ရဲ့ကြောင်း "ကုသိုလ်တပဲ ငရဲတပိဿာ" ဖြစ်ကြောင်း စသည်ဖြင့် အပြစ်ပြ၍ ပြောဟော၏၊ အလှူပွဲ ပြီးသောအခါ ဒကာကြီးတယောက် ရောက်လာကာ ရှိခိုးဦးချ၍ မေးလျှောက်၏—

"အရှင်ဘုရား အလှူထဲမှာ အတီးအမှုတ် ထည့်လှူဒါ အကျိုးမရှိဘူးလား ဘုရား"

"အကျိုးတော့ရှိဒါပေါ့ ဒကာကြီးရဲ၊ အတီးအမှုတ်ဆိုဒါက အကုသိုလ်ကို ပွားစေတတ်တော့ အတီးအမှုတ် ထည့်လှူလျှင် အကုသိုလ်အကျိုးဖြစ်တဲ့ မကောင်းကျိုးတော့ ရမှာပေါ့၊ ကောင်းကျိုးတော့ ဘယ်ရမှာလဲ ဒကာကြီး"

ဒါဖြင့်—တပည့်တော် ကြားဘူးတယ်ဘုရား၊ တချို့မေ့ကထိကတွေလဲ ဟောတယ်ဘုရား၊ ဝိသာခါဟာ သောတာပန်ဘဲ၊ သူ့ရဲ့ပုဗ္ဗာရုံကျောင်းကြီး ရေစက်ချတော့ ဝမ်းသာလွန်း

လို့ သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ်တွေ ခြံရံပြီး "ဝိသာခါ သီချင်းဆို ပြီး ဗိုက်ဗျောတီးကတယ် ဘုရား" အပြစ်ရလျှင် ဝိသာခါ ဒီလိုလုပ်ပါ့မလားဘုရား"

ကြုံကြုံဘန်ဘန် ဒကာကြီးကလဲ အဲဒီ မဟုတ်တရုတ် ကြား ဘူးနားဝတွေက ခက်နေတယ်၊ ဟုတ်သာကို လာဖျက်နေ တယ်၊ ဘယ်ကလာ သောတာပန် ကျောင်းအမကြီးဟာဒယောက် က ဘုရားရှင်နှင့် သံဃာတော်တွေရှေ့ ကျောင်းဝင်းကြီးထဲ မှာ အရှက်အကြောက်မရှိ သီချင်းဆိုပြီး ဗိုက်ဗျောတီး ကပါ့ မလဲ၊ အဲဒါ သီချင်းဆိုချင်၊ တီးမှုတ်-ကခုန်ချင်သူတွေရဲ့ ထွင်လုံးစကားဘဲ၊ ဘယ်ကျမ်းဂန်မှာမှ မပါဘူး၊ နားထောင် ဒကာကြီး၊ ဦးပဥ္စင်း ရှင်းပြမယ်၊ ဝိသာခါ ကျောင်းအမကြီး ဟာ ကျောင်းအလှူပွဲ အပြီးမှာ သား၊ သမီး၊ မြေး၊ မြစ် အပေါင်း ခြံရံလျက်—

"ငါသည် ရှေး၌ အကြင် အကြင်ဆုကို တောင့်တ အပ်၏၊ ခပ်သိမ်းသော ထိုထိုဆုသည် အပြီးသို့ ရောက်ပြီ"

"ငါသည် အဘယ်အခါ၌ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်သော အင်္ဂတေ, မြေဖြူ-မြေနီဖြင့် လိမ်းကျံအပ်သော နှလုံး မွေ့လျော်ဖွယ်ရှိသောပြာသာဒ်ကို ပြု၍ ကျောင်းအလှူ ကို လှူရအံ့နည်း၊ ဤသို့ ငါ၏ ကမ္ဘာတသိန်း ကာလ ပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ကြံခြင်းသည် ယနေ့ ပြည့် လေပြီ"

"ငါသည် အဘယ်အခါ၌ ညောင်စောင်း, အင်းပျဉ်, ဘုံလျှို, ခေါင်းအုံးနှင့်အိပ်ရာ, နေရာ, ကျောင်းဘဏ္ဍာကို ပြု၍ လှူရအံ့နည်း၊ ဤသို့ ငါ၏ ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ကြံခြင်းသည် ယနေ့ ပြည့်လေပြီ"

"ငါသည် အဘယ်အခါ၌ သန့်ရှင်းစင်ကြယ်စွာသော သားဟင်းမျိုးဖြင့် ပြွမ်းသော စာရေးတန်ဆွမ်းဟု ဆိုအပ်သော ဆွမ်းအလှူကို လှူရအံ့နည်း၊ ဤသို့ ငါ၏ ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ကြံခြင်းသည် ယနေ့ ပြည့်လေပြီ"

"ငါသည် အဘယ်အခါ၌ ကာသိကရာဇ်တိုင်း, ခေါမတိုင်းဖြစ် သင်္ကန်းနှင့် ဝါချည် သင်္ကန်းတို့ကို သင်္ကန်းအလှူအဖြစ် လှူရအံ့နည်း၊ ဤသို့ ငါ၏ ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ကြံခြင်းသည် ယနေ့ ပြည့်လေပြီ"

"ငါသည် အဘယ်အခါ၌ ထောပတ်, ဆီဦး, ပျား, ဆီ, တင်လဲတည်းဟူသော ဆေးအလှူကို လှူရအံ့နည်း၊ ဤသို့ ငါ၏–ကမ္ဘာတသိန်း ကာလပတ်လုံး ပါရမီဖြည့်၍ ကြံခြင်းသည် ယနေ့ ပြည့်လေပြီ"

–လို့ နှစ်သက်ဖွယ်ရှိသော ပင်ကိုယ်သံဖြင့် ဝမ်းသာရွှင်ပျစွာ ပုဗ္ဗာရုံပြာသာဒ်ကျောင်းကြီးကို အကြိမ်များစွာ အထပ်

ထပ် လှည့်သွားစဉ် နှစ်သက်ဝမ်းမြောက်သော ဥဒါန်းစကား မြွက်ကြားတယ်၊ သီချင်းဆိုပြီး ဗိုက်ဗျောတီးက တာ မဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီမှာ သီချင်းဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်, ဗိုက်ဗျောတီးတဲ့ အဓိပ္ပာယ်, က-တဲ့အဓိပ္ပာယ်ပါရှိလား ဒကာကြီး"

"တချက်မှ မပါဘူးဘုရား"

"ဆက်နားထောင်အုံး ဒကာကြီး၊ ဒီတခါ ပိုရှင်းသွားမယ်"

"အဲဒီလို ဥဒါန်းစကာ လှည့်ပတ်မြွက်ကြားတော့ ရဟန်းတော်တွေက ကြားတယ်၊ ဝိသာခါက ပင်ကိုယ်သံက ကောင်းတော့ ရဟန်းတော်တွေက သီချင်းဆိုတယ် ထင်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်ကို သွားပြီး လျှောက်မေးတယ်—

"မြတ်စွာဘုရား တပည့်တော်တို့ ဤမျှ ကာလပတ်လုံး ဝိသာခါသီချင်းဆိုသည်ကို မမြင့်ဘူး၊ မကြားဘူးပါ၊ ယနေ့ ဝိသာခါသည် သား, သမီး, မြေး, မြစ် အပေါင်း ခြံရံလျက် သီချင်းဆိုပြီး ပုဗ္ဗာရုံပြာသာဒ် ကျောင်းကြီးကို လှည့်ပတ်သွားလာ၏၊ ထိုဝိသာခါ၏ သည်းခြေမှုလည်း ပျက်လေသလော၊ သို့မဟုတ် ရူးမှုလည်း ရူးလေသလော"

"ရဟန်းတို့ ငါ၏သမီး ဝိသာခါသည် သီချင်းမဆို၊ မိမိ၏ အလိုဆန္ဒ တောင့်တမှု အဇ္ဈာသယ ပြည့်ဝ၍ 'ငါ၏ တောင့်တအပ်သော ဆုသည် အပြီးအဆုံးသို့ ရောက်လေပြီ' ဟု နှစ်သက်သော စိတ်ရှိသည်

ဖြစ်၍ ဝမ်းမြောက်ဝမ်းသာ ဉဒါန်းစကား မြွက်ဆို
လျက် လှည့်ပတ်သွားလာခြင်းသာ ဖြစ်၏”

“ဟင်....အခု အရှင်ဘုရား ရှင်းပြတဲ့ အတိုင်းဆိုရင် သီချင်းဆိုဒါတောင်မှ မပါဘူး၊ မဘုတ်ဘူး၊ ဘယ်မှာလဲ ဗိုက်ပျောတီးဒါ၊ က-ဒါ၊ အရိပ်အမြွက်တောင် မပါဘူး၊ အရှင်ဘုရားများ ချန်ထားသလားဘုရား”

“ဘယ်ကလာ ကပ်သီးကပ်သပ် ချန်ထားရမှာလဲ၊ ချန်ထားလျှင် ဘုန်းကြီး ငရဲကြီးမှာပေါ့၊ အဲဒါ ဓမ္မပဒ အဋ္ဌကထာမှာ လာတဲ့အတိုင်း ခရေစေ့တွင်းကျ ရှင်းပြဒါဘဲ ဒကာကြီး၊ ပေါက်တတ်ကရ ကိုယ်လိုရာ ကိုယ်ဆွဲပြောဒါ မဟုတ်ဘူး၊ စာဆိုဒါ မူရင်းကြည့်ရတယ်၊ သူများတဆင့် ရေးဒါ သွားကြည့်လျှင် အမှန်ရဘို့ မလွယ်ဘူး၊ သူများ ဟောဒါ နာကြားရုံနှင့်လဲ အမှန်ရဘို့ မလွယ်ဘူး၊ ဟောတဲ့ ဓမ္မကထိကဟာ ပင်ရင်း ပါဠိအဋ္ဌကထာ ကိုယ်တိုင်ကြည့် ဟောမှ အဲဒါကို နာရလျှင် အမှန်ရမယ်၊ ယခုခေတ်မှာဆို ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသ တို့ ဟောသလိုပေါ့၊ သို့ မဟုတ်က အမှန်မရနိုင်ဘူး”

“ဒီလိုဆို ဒီကိုယ်တော်တွေဟာ သူတို့ သီချင်းဆို ငိုချင်းချ ဟားတိုက်ရယ်ရအောင် တရားဟောချင်ဒါနဲ့ ဝိသာခါ ဆွဲ ဆည့်ဒါပေါ့ ဘုရား၊ အဲဒါ လူတွေကလဲ တဆင့်စကားနဲ့ အဟုတ်မှတ်ပြီး အလှူမှာ အတီးအမှုတ်ကလေးမှ မပါလျှင် အလှူဖြစ်တယ်တောင် မထင်ဘူးဘုရား၊ ခက်တယ်ဘုရား၊ သိပ်

ခက်တယ်"မရှိဒါထက် မသိဒါခက်တယ်" ဆိုဒါ သိပ်မှန်တယ် ဘုရား"

ဒကာကြီးသည် ယင်းသို့ ငြီးတွားပြောဆိုပြီး ရှိခိုးဦးချ၍ ထပြန်သွားလေ၏၊ ဒကာကြီး ထပြန်သွားလျှင် ယင်းအဖြစ် အပျက်နှင့် လျော်သော ဘုရားရှင်၏ တရားယဉ်များကို စဉ်းစား၏၊ သို့စဉ်းစားစဉ် ဘုရားရှင်၏ တရားယဉ်များ သည် မိမိဉာဏ်တွင် ထင်မြင်ပေါ်ပေါက်၍ လာ၏—

"ရှက်သင့်သော အကုသိုလ်အရေးကို၌ မရှက်ကြကုန်၊ မရှက်သင့်သော ကုသိုလ်ရေးတို့၌ ရှက်ကြကုန်၏၊ ကြောက်လန့်သင့်သော အကုသိုလ် အရေးတို့၌ မကြောက် လန့် ကုန်၊ မကြောက် လန့် သင့် သော ကောင်းမှုရေးတို့၌ ကြောက်ဘွယ်အရေး အေရာမဘေးကြီးဟု မြော်တွေးထင်မြင်ကုန်၏"(သံခိပ်ဋီကာ-ရစနာ)

"မရှက်သင့်သော အရာတို့၌ မရှက်ကြကုန်လင့်၊ မကြောက်သင့်သော အရာတို့၌ မကြောက်ကြကုန်လင့်၊ စင်စစ် ရှက်သင့်သော အရာဌာနၶ့်သာလျှင် ရှက်ကြကုန်လော့၊ ကြောက်သင့်သော အရာဌာနၶ့်သာလျှင် ကြောက်ကြကုန်လော့"(သံခိပ်ဋီကာ-ရစနာ)

"ရှက်ဖွယ်မဟုတ်သည်၌ ရှက်ကုန်၍ ရှက်ဖွယ်ဟုတ်သည်၌ မရှက်ကုန်သည့် မှားသောမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မကောင်းသော ငရဲစသော ဒုဂ္ဂတိသို့ သွားရကုန်၏" (နိရယဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ဘေးမဟုတ်သည်၌ ဘေးဟု ရှုလေ့ ရှိကုန်၍ ဘေးဟုတ်သည်၌ ဘေးဟု ရှုလေ့မရှိကုန်သော မှားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မကောင်းသော ရွေ့စသော ဒုဂ္ဂတိသို့ သွားရကုန်၏" (နိရယဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"အပြစ်မဟုတ်သည်၌ အပြစ်ဟု ရှုလေ့ရှိ၍ အပြစ်ဟုတ်သည်၌ အပြစ်မဟုတ်ဟု ရှုလေ့ရှိကုန်သော မှားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် မကောင်းသော ရွေ့စသော ဒုဂ္ဂတိသို့ သွားရကုန်၏" (နိရယဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"အပြစ်ကို အပြစ်အားဖြင့် အပြစ်မဟုတ်သည်ကိုလည်း အပြစ်မဟုတ်သော အားဖြင့် သိ၍ ကောင်းသော သမ္မာဒိဋ္ဌိ အယူရှိကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် ကောင်းသော လူနတ်ဟူသော သုဂတိသို့ သွားရကုန်၏" (နိရယဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

* ပြစ်ရှိ-မရှိ ခွဲခြားသိ ထိမိဟောကြားနိုင်စေသော်။
* အပြစ်မရှိ ကြိုးစားဖြည့် ပြစ်ရှိ ရှောင်ရှားနိုင်စေသော်။

*   -

ဓမ္မကထိက မဟုတ်ထာမှ ပင့်ချင်တယ်ဘုရား

(၁၈)

မိမိသည် တရားတော့ ဟောပါ၏၊ သို့သော် ဓမ္မကထိက အမည်တော့ မခံပါ၊ ဓမ္မကထိက မဟုတ်ပါ၊ ပင့်တိုင်းလိုက်၍ မဟောပါ၊ သွားလာတည်းခို နေထိုင်ရေး ကျန်းမာမှုနှင့် လျှော်ကန်၍ သာသနာရေးအတွက် အကျိုးများမှုကို အဓိက ထားလိုက်၏၊ မိမိငယ်ဆရာကလည်း ဆုံးမထား၏—

"မလျှော်ကန်လျှင် ပင့်တိုင်းမလိုက်ရ၊ နယ်လှည့် တရားမဟောရ၊ လျှော်ကန်၍ ဟောပါဟု လျှောက်ထား' တိုက်တွန်းလျှင်လဲ ဟောရမည်၊ မိမိကိုယ်ကျိုး ကြည့်၍ မဟောရ၊ လာဘ်ပေါများရေးနှင့် နာမည် ကျော်ကြားရေးအတွက် မဟောရ၊ မိမိအဖွဲ့အစည်း ကြီးပွားရေးအတွက် မဟောရ၊ ပရိသတ်အကျိုးများ ရေးနှင့် သာသနာရေးကို ကြည့်၍ ဟောရမည်"

မိမိသည် ယင်းသို့ ရွေးချယ်မှုရှိ၍ နယ်ကြဲ၏၊ သို့ကျဉ်း သော်လဲ ရွေးချယ်မှုသာ ဟောသူနာသူ အကျိုးရှိမည်၊ဟော သူ နာသူ နှစ်ဦးမှာ သူ့ပရိသတ်နှင့် သူ့ဟောသူ ဟူ၍ ၄-မျိုးရှိကြောင်းကို ဘုရားရှင် စတုက-အင်္ဂုတ္တရ ဓမ္မကထိက သုတ်တွင် ဤသို့ဟောကြားတော်မူခဲ့၏—

၁။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းငယ်မျှကိုလည်း ဟော၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သည်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိသတ်သည်လည်း အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်–မစပ်သည်၌ မလိမ္မာ။

၂။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်သည် အနည်းငယ်မျှကိုလည်းဟော၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိသတ်သည်လည်း အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်–မစပ်သည်၌ လိမ္မာ၏။

၃။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်သည် များစွာလည်း ဟော၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သည်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိသတ်သည်လည်း အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်–မစပ်သည်၌ မလိမ္မာ။

၄။ ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ အချို့သော တရားဟော ပုဂ္ဂိုလ်သည် များစွာလည်း ဟော၏၊ အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်ကိုလည်း ဟော၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ ပရိသတ်သည်လည်း အကျိုးစီးပွားနှင့် စပ်သည်–မစပ်သည်၌ လိမ္မာ၏။

ယင်းသို့ သူ့ဟောသူနှင့် သူ့ပရိသတ် ဖြစ်ရကား မိမိမူကို မဖျက်ဘဲ ဘုရားရှင်အလိုကျ ဟောခြင်းသည် အကောင်းဆုံး ဖြစ်၏၊ တခါက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့၌ တရားဟောနေစဉ်

တရားပွဲဖြစ်မြောက်ရေး အဖွဲ့တဖွဲ့မှ ဒကာကြီး တယောက် ရောက်လာ လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့ အဖွဲ့က ဘုရားပွဲအတွက် ပင့်လျှင် မငြင်းပါနဲ့ဘုရား၊ လက်ခံပါ"

ထိုဒကာကြီးတို့ အဖွဲ့သည် ဘုရားပွဲကို တရားပွဲနှင့်ကျင်းပ၏၊ ဇာတ်ပွဲစသည် မထည့်ပေ၊ တရားပွဲမှာ တပါးလျှင် သုံးည,ငါးည,ခုနစ်ည စသည် လျှော်သလိုဟောရ၏၊ တနှစ် လျှင် လေး,ငါးပွဲကျင်းပ၍ လေး,ငါးပါးပင့်ရ၏။

"ဒကာကြီး ဦးပဥ္စင်းက ကျန်းမာရေးလဲ သိပ်မကောင်း ဘူး၊ ဓမ္မကထိကလဲ မဟုတ်ဘူး, ဟောဒီဘုန်းကြီးပင့်၊ သူက ဓမ္မကထိက အကြီးစားဘဲ"

မိမိသည် ယင်းသို့ ပြောဆိုပြီး မိမိမိတ်ဆွေဘက်သို့ လက် ညှိုးညွှန်ပြလိုက်၏၊ သူသည် မိမိအပြီးတွင် ဟောရန် ရောက် နေခိုက်ဖြစ်၏။

"ဟို အရှင်ဘုရားလဲ ပင့်ရမှာဘဲ၊ အရှင်ဘုရားလဲ ပင့်ရ မှာဘဲ၊ တပည့်တော်တို့ တရားပွဲက လေး,ငါးပါး ပင့်ရတယ် ဘုရား"

"လေး,ငါးပါး ပင့်လဲ ဓမ္မကထိကတွေ ရှာပင့်ပေါ့ ဒကာ ကြီးရာ၊ ဦးပဥ္စင်းက ဓမ္မကထိကမှ မဟုတ်ထာ"

"တပည့်တော်တို့က "ဓမ္မကထိက မဟုတ်ထာမှ ပင့်ချင် တယ်ဘုရား" ဆရာတော် ဦးဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသဟာ ဘယ်မှာ ဓမ္မကထိကဟုတ်လို့လဲ၊ တပည့်တော်တို့ရအောင် ပင့်တယ်ဘုရား၊

တပည့်တော်တို့ တရားမကျွပ်သို့ ဓမ္မကထိကတွေ လာစပ်တယ် ဘုရား၊ ဟောချင်လို့၊ တပည့်တော် လက်မခံဘူး၊ ဓမ္မကထိက တွေ လာစပ်လွန်းလို့ တပည့်တော်တို့ တရားပွဲတွေ ပြီးလျှင် မကျွပ်ကို မြန်မြန်ဖျက်ရတယ်ဘုရား”

“အင်း—အင်း ဒကာကြီးဟာက တယ်ခက်ပါလား၊ လာ စပ်တဲ့ ဓမ္မကထိကတွေလဲ မလိုချင်,မလိုက်ချင်တဲ့ ကိုယ်တော် တွေလဲ ကပ်သပ်ပင့်၊ အင်း တရားဟောရဒါ တယ်မလွယ် ပါလား၊ ဒါ့ကြောင့် ဘုရားဟောဒါတဲ့”

“ဘယ်လို ဟောလဲဘုရား အမိန့်ရှိပါအုံး၊ နာပါရစေ”

အခါတပါး၌ ဘုရားရှင်သည် ကောသမ္ဗီပြည် ဃောသိ တာရုံကျောင်း၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ၌ ရှင်ဥဒါယီသည် တရားဟောလျက်နေ၏၊ ရှင်အာနန္ဒသည် ရှင်ဥဒါယီ တရား ဟောနေသည်ကို မြင်လျှင် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ် ရှိခိုးပြီး လျှောက်ထား၏—

“မြတ်စွာဘုရား ရှင်ဥဒါယီသည် တရားဟောနေပါ၏”

“အာနန္ဒ....သူတပါးတို့အား တရားဟောရန် မလွယ်ကူ၊ အာနန္ဒ....သူတပါးတို့အား တရားဟောလိုသူသည်—

၁။ အစဉ်အတိုင်းဖြစ်သော အနုပုဗ္ဗိကထာတရား စကားကို ဟောမည်။

၂။ အကျိုးအားလျော်သော အကြောင်းကို ပြလျက် တရားစကားကို ဟောမည်။

၃။ အစဉ်သနားခြင်းကို အစွဲပြု၍ တရားစကား ကို ဟောမည်။

၄။ အာမိသကို မငဲ့ကွက်သော စိတ်ရှိသည် ဖြစ်၍ တရားစကားကို ဟောမည်၊

၅။ မိမိကိုယ်ကိုရင်း သူတပါးကိုရင်း မထိပါး မပုတ်ခတ်မူ၍ တရားစကားကို ဟောမည်”

ဟု ဤတရား ငါးမျိုးတို့ကို မိမိသန္တာန်၌ ဖြစ်စေ၍ တရား-စကား ဟောကြားရမည်။ (ဥဒါယီသုတ်-ပဉ္စက-အင်္ဂုတ္တရ)

“အဲ—ဟုတ်ပြီ-ဟုတ်ပြီ ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့ ဟောဒါ အဲဒီ အင်္ဂါတွေနဲ့ ညီတယ်ဘုရား၊ ဒါကြောင့် တပည့်တော်တို့ ၁ငဲ့ဒါပေါ့ ဘုရား”

ယင်းဒကာကြီးတို့ ဘုရားပွဲမှာ တရားပွဲနှင့် ကျင်းပလာခဲ့သည်မှာ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကျော်ပြီ၊ တရားရေလဲ ခတော်တော်ဝနေပေပြီ၊ ထို့ကြောင့် ရွေးချယ်နေခြင်းဖြစ်သည်။

“နေပါဦး ဒကာကြီးရဲ့၊ တခြားမလွယ်တဲ့ အင်္ဂါတွေလဲ အများကြီးရှိသေးတယ်”

“အမိန့်ရှိပါဦးဘုရား၊ အယ်လို အင်္ဂါတွေလဲ”

“အခါတပါး၌ ဘုရားရှင်သည် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်း၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ရဟန်းတပါးသည် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ရှိခိုးပြီး လျှောက်ထား၏—

“မြတ်စွာဘုရား **“ဓမ္မကထိက-ဓမ္မကထိက”** ဟူ၍ ဆိုအပ်ပါ၏၊ မြတ်စွာဘုရား အဘယ်မျှဖြင့် **“ဓမ္မကထိက”** ဖြစ်ပါသနည်း”

"ရဟန်း အကယ်၍ အိုမှု,ဇရာ, သေမှု,မရဏကို ငြီးငွေ့ရန်, တပ်မက်မှုကင်းရန်, ချုပ်ငြိမ်းရန် တရား "ဟောခဲ့မူ**ဓမ္မကထိက**" ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှာသင့်၏"

"ရဟန်း ပဋိသန္ဓေနေမှု-ဇာတိကို, ဖြစ်မှု-ဘဝကို, စွဲလန်းမှု-ဥပါဒါန်ကို, တပ်မက်မှု-တဏှာကို, ခံစားမှု-ဝေဒနာကို, တွေ့ထိမှု-ဖဿကို, တည်ရာ-အာယတန ခြောက်ပါးကို, နာမ်,ရုပ်ကို, သိမှု-ဝိညာဏ်ကို, ပြုစီရင်မှု-သင်္ခါရတို့ကို, မသိမှု-အဝိဇ္ဇာကို ငြီးငွေ့ရန်, တပ်မက်မှုကင်းရန်, ချုပ်ငြိမ်းရန်, တရားဟောခဲ့မူ "**ဓမ္မကထိက**" ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှာ သင့်၏"(ဓမ္မကထိကသုတ်-နိဒါနသံယုတ်)

"ရဟန်း အကယ်၍ မျက်စိကို ငြီးငွေ့ရန် စွဲမက်မှုကင်း ချုပ်ငြိမ်းရန် တရားဟောခဲ့မူ "**ဓမ္မကထိက**" ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်၏"

"ရဟန်း အကယ်၍ နား, နှာခေါင်း, လျှာ, ကိုယ်, စိတ်ကို ငြီးငွေ့ရန်, စွဲမက်မှုကင်းရန်, ချုပ်ငြိမ်းရန် တရားဟောခဲ့မူ "**ဓမ္မကထိက**" ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်၏" (ဓမ္မကထိက ပုစ္ဆာသုတ် - သဠာယတန သံယုတ်)

"ရဟန်း အကယ်၍ ရုပ်ကိုငြီးငွေ့ရန် စွဲမက်မှုကင်းရန် ချုပ်ငြိမ်းစေရန် တရားဟောခဲ့မူ "ဓမ္မ**ကထိက**" ဟူ၍ ဆိုထိုက်၏"

"ရဟန်း အကယ်၍ ဝေဒနာ, သညာ, သင်္ခါရ, ဝိညာဏ်တို့ကို ငြီးငွေ့ရန်, စွဲမက်မှုကင်းရန်, ချုပ်ငြိမ်းစေရန် တရားဟောခဲ့မူ "ဓမ္မကထိက"ဟူ၍ ဆိုခြင်းငှာ ထိုက်၏၊ (ဓမ္မကထိကသုတ်-ခန္ဓသံယုတ်)

"များလှပါလားဘုရား၊ ဓမ္မကထိကဖြစ်ဘို့ရာ အင်္ဂါတွေကလဲ"

"ဒါ့ကြောင့် ဦးပဉ္စင်းက ဓမ္မကထိက မဟုတ်ဘူးလို့ ပြောဒါပေါ့ ဒကာကြီးရ"

"မဟုတ်ပေမဲ့ အရှင်ဘုရားတို့က ဓမ္မကထိကနဲ့ အများကြီးနီးစပ်ပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ပင့်ဒါ လက်ခံပါဘုရား"

"နေပါအုံး ဒကာကြီး နောက်အင်္ဂါတွေ ရှိသေးတယ်"

"ဒါဖြင့် အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ရဟန်းတို့ မည်သည့်ရဟန်းမဆို– "ငါ၏တရားကို နာကြားကြကုန်မူ,နာကြားပြီး၍လည်းကြည်ညိုကြကုန်မူ, ကြည်ညိုကုန်သည်ဖြစ်၍ ငါ့အား ကြည်ညိုသော အခြင်းအရာကို ပြုကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ"ဟု ဤသို့ စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သူတပါးတို့အား တရားဟော၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်း၏ တရားဟောခြင်းသည် မစင်ကြယ်"

"ရဟန်းတို့ မည်သည့်ရဟန်းမဆို "မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားသော တရားတော်သည် ကောင်းစွာဟော ထားသော တရားတော်ပါပေတည်း, ကိုယ်တိုင်သိမြင်

အပ်သော အခါမလင့် အကျိုးပေးတတ်သော၊ လာလှည့် ရှုလှည့်ဟု ပြထိုက်သော မိမိ၏ ကိုယ်ထဲစိတ်ထဲ၌ ဆောင်ယူထားထိုက်သော၊ အရိယာ ပညာရှိတို့သာ ကိုယ်စီကိုယ်င သိမြင်နိုင်သော တရားတော် ပါပေတည်း”ဟု နှလုံးသွင်း၍ ငါ၏တရားကို နာကြားကြကုန်မူ၊ နာကြားပြီး၍လည်း တရားကို သိကြပါကုန်မူ၊ သိပြီး၍ အရဟတ္တဖိုလ်ဟူသော အကျိုးငှာ ကျင့်ကြကုန်မူ ကောင်းလေစွ”ဟု ဤသို့ စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ သူတပါးတို့အား တရားဟော၏၊ ဤသို့ တရား၏ ကောင်းသောအဖြစ်ကို စွဲ၍ သူတပါးတို့အား တရားဟော၏၊ သနားကြင်နာခြင်းကို စွဲ၍၊ အစဉ်စောင့်ရှောက်ခြင်းကို အကြောင်းပြု၍ သူတပါးတို့အား တရားဟော၏၊ ရဟန်းတို့ ဤသို့ဘောရှိသော ရဟန်း၏ တရားဟောခြင်းသည် စင်ကြယ်၏” (စန္ဒူပမသုတ်-ကဿပသံယုတ်)

“တပည့်တော်ဖြင့် အရှင်ဘုရား ဓမ္မကထိက မဟုတ်ထာ၊ ဟုတ်ထာ အသာထား ဒီမျှဖြင့်ပင် ကျေနပ်လှပါပြီ ဘုရား၊ ဓမ္မကထိက မဟုတ်သော်လဲ ဒီအင်္ဂါတွေ သိထားတော့ ဓမ္မကထိက အမည်နဲ့ အများကြီး နိုးစပ်အောင် ဟောနိုင်ပါတယ် ဘုရား၊ အခု ဒီတရားပွဲမှာ ဟောနေတာဖြင့် ပရိသတ်ကို ငြိမ်ပြီး ကြည်ညိုနေဒါဘဲ ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားပင့်လျှင် လက်ခံပါ ဘုရား”

"ကဲ-ကဲ— ရှိစေတော့ ဒကာကြီး၊ အချိန်ကျတော့သာ ပင့်စာပို့လိုက်ပေါ့၊ ပြန်စာလာရင် လက်ခံတယ်ပေါ့"

"ဝမ်းသာပါတယ် ဘုရား၊ ဒီလောက်စကားရရင် ကျေနပ်ပါပြီ ဘုရား"

ဒကာကြီးသည် အလိုပြည့်ဝသွားဟန်တူ၏၊ ရှင်ဆန်းတတ်ကြွစွာနှင့် ရှိခိုးဦးချ၍ ထပြန်သွားတော့၏။

* အများဟောကြား နည်းဟောကြား စီးပွားကျိုးနှင့် စပ်စေသော်။

* ရုပ်နာမ်ဓမ္မ သင်္ခါရ စိတ်ကငြိုးအောင်ဟောစေသော်။

* * *

"ဒီဘုန်းကြီး ဘာတွေလျှောက်ပြောနေပါလိမ့်"

(၁၉)

တခါက မိမိသည် တောရွာကြီးတရွာမှ ရှင်ပြုရဟန်းခံ အလှူကြီး တလှူတွင် တရားဟောတာဝန်ကျ၏၊ အလှူမှာ တောသူငွေးအလှူ ဆိုင်းနှင့်ဇာတ်ခံ၏၊ အလှူမှာ ဆိုင်းပါလျှင် တရားဟောခက်၏၊ ဆိုင်းကို စိတ်ဝင်စား၍ တရားကို စိတ်မဝင်စားကြ၊ တဖန်ဆိုင်းနှင့် ဇာတ်ခံနေ၍ တရားဟောချိန် နှောက်

ကျတတ်၏၊ အလှူလာသူများမှာ အများအားဖြင့် အသွား ရှိ၍ အပြန်ရှိဆိုသလို အလှူရှင်မျက်နှာနှင့် လာသူများဖြစ်၏၊

တရားကို စိတ်ဝင်စားသူ နည်းပါး၏၊ အမြန်ပြန်ချင်မှု၊ စိတ်စောနေ၏။

သို့ဖြစ်၍ မိမိသည် အလှူကြီးလေ တရားမဟောချင်လေ ဖြစ်၏၊ သို့ပင်ဖြစ်သော်လဲ ယခု အလှူတွင်မူ အလှူ့ရှင်နှင့် ကျောင်းဘုန်းကြီးတို့၏ တောင်းပန်လွန်း၍ မနေသာသဖြင့် ဟောရ၏၊ ပြည့်ပြည့်စုံစုံ နှစ်နာရီလောက် ဟောဘို့ တောင်း ပန်၏၊ သို့သော် မိမိသည် "ခံမှန်ဘူးတဲ့ စာသူငယ်" ဖြစ်နေ၍ အလှူအကြောင်း ခတ်သိနေရကာ သီလပေးမှ ရေစက်ချအထိ တနာရီ ၃၀ မိနစ်မျှ ဟောခဲ့၏၊ ကျောင်းဘုန်းကြီးနှင့် အလှူ ရှင်တို့ အလိုပြည့်ဝသွားပါ၏၊ သို့သော် နောက်နေ့တွင် မိမိ ထံသို့ ရင်းနှီးသူ ဒကာတယောက် ရောက်လာ လျှောက်ထား ၏—

"ဦးပဉ္ဇင်း မနေ့က တရားဟောဒါအများပရိသတ်ကတော့ ကြိုက်ပုံရပါတယ်၊ ငြိမ်နေဒါဘဲ ကြည့်ရဒါ၊ ဒါပေမဲ့ တပည့် တော် အနားက လူတယောက်က "ဒီဘုန်းကြီး ဘာတွေ လျှောက်ပြောနေပါလိမ့်" လို့ ပြောတယ်၊ တပည့်တော်— "ဒီလူဘယ်လိုပြောလိုက်ထာပါလိမ့်" လို့ စိတ်ထဲမှာ အံ့သြသွား တယ်၊ သူက တောကကိုး၊ အဝေးကြီးပြန်ရမှာဆိုတော့ ပြန်ဘို့ ဇောနေရဒါနဲ့ တရားစိတ်ဝင်စားဟန် မတူဘူး"

"အေးပေါ့၊ ဟောတဲ့တရား မြန်စဉ်းစားကြည့် တွေ့ကရာ ရှောက်ပြောနေဒါလဲ မဟုတ်ဘူး—

"လာဘ်ရခြင်းအကြောင်းဖြစ်သော အကျင့်သည် တပါးတခြားသာလျှင်တည်း၊ နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း အကျင့်သည် တပါးတခြားသာတည်း၊ ဤသို့ အကျင့် နှစ်ပါးကို ထူးသောဉာဏ်ဖြင့် သိ၍ မြတ်စွာဘုရား၏ တပည့် ရဟန်းသည် ပူဇော်သကာ အကျော်အစောကို မနှစ်သက်ရာ၊ ဆိတ်ငြိမ်မှု "ဝိဝေက"ကို ဒဲဖန်တလဲ လဲ ပွားစေရာ၏"

ဆိုတဲ့ ဂါထာ နိဒါန်းပျိုးပြီး ဒါနဲ့အထောက်အပံ့ဖြင့် နိဗ္ဗာန် အမြန်ရပုံ ဝနဝါသီတိဿ သာမဏေဝတ္ထုကို အကျဉ်းချုံး ဟောဒါဘဲ၊ ခါတိုင်းဆို အဲဒီတရားကို ဦးပဥ္စင်း သုံးနာရီ ဟောဒါ"

"တပည့်တော် သဘောတော့ ကိုယ်မနာနိုင်လျှင် စော စောထဲက ပြန်မှာဘဲ၊ နာနိုင်လို့ နာလျှင်လဲ ပြီးအောင်နာမယ်၊ စိတ်မပူတော့ဘူး အေးအေးဘဲနာမယ်"

"ပြောရအုံးမယ်၊ ကွဲ့ရှဲဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဒါကတော်သေး ဒါပေါ့၊ ကွဲ့ရှဲခံရရုံဘဲ ရှိသေးဒါ၊ ရှေးက တရားတမျိုးထဲ ပညာရှိ သွားဟောတော့ ဆုပေးခံရတယ်၊ လူမိုက်သွားဟော တော့ အရိုက်ခံရတယ်၊ ယခု အရိုက်မခံရဒါ တော်သေးဒါ ပေါ့"

"အဲဒီ အကြောင်း တပည့်တော်အား ပြောပြစမ်းပါ ဘုရား။ တပည့်တော် တခါမှ မနာဘူးဘူး ဘုရား"

"ကဲ ဒါဖြင့် နားထောင် ဟောပြမယ်- "ရှေးက ဘုရား လောင်း ရသေ့တပါးရှိတယ်၊ဟိမဝန္တာမှာ နေရာမှ ချဉ်ဆား မှီဝဲရန် ဗာရာဏသီသို့ ကြွလာပြီး မင်းဥယျာဉ်မှာ ခေတ္တတည်း ခိုနေတယ်၊ အချိန်တန်တော့ ဆွမ်းခံထွက်တယ်၊ မင်းကြီးမြင် ၍ ကြည်ညိုကြီး ပင့်ထားတယ်၊ နေ့စဉ်ဆည်းကပ်သော မင်း ကြီးအား ရသေ့က—

"ရေမြေ့ရှင် မင်းကြီး အမျက်မထွက်လင့်၊ ရထား စီးနင်း မင်းအပေါင်းတို့ထက် မြတ်သော မင်းကြီး အမျက် မထွက်လင့်၊ မင်းသည် အမျက် ထွက်သူကို ပြန်၍ မမျက်မထွက်သော် တိုင်းသား-ပြည်သူတွေရဲ့ အပူဇော် ခံရမည်"

"ရွာ၌ရှင်း သို့မဟုတ် တော၌ရှင်း ချိုင့်ဝှမ်းရာ၌ ရှင်း, သို့မဟုတ် ကြည်းကုန်း၌ရှင်း ဤအလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ငါဆုံးမ၏။ ရထားစီးနင်း မင်းအပေါင်း တို့ထက် မြတ်သောမင်းကြီး အမျက်မထွက်လင့်"

လို့ တရားဟောတယ်၊ အဲဒါ မင်းကြီးက ကြည်ညို၍ အခွန် တသိန်းထွယ်တဲ့ ရွာကြီးနှစ်ရွာ ရသေ့အား ဆုပေးတယ်၊ ရသေ့က လက်မခံဘူး။

နောက် ရသေ့ ဒေသစာရီလှည့်တယ်၊ ဂင်္ဂါမြစ်ကမ်းသို့ ရောက်တော့ "**အဝါရိယပိတာ**" ဆိုတဲ့ ကူးတို့သူကြီးကို ပြော တယ်—

"အို....ကုသိုလ်ကြီး ငါ့အား ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ပို့ပေးပါလော့"

"ရှင်ရသေ့ ကျွန်ုပ်အား ကုသိုလ်ခအဖြစ် ဘာပေးမည်နည်း"

"အို....ကုသိုလ်ကြီး သင့်အား လောကတမလွန် နှစ်တန်ကြီးပွားကြောင်း တရားကောင်းကို ကုသိုလ်ခအဖြစ်ပေးမယ်"

ကုသိုလ်ကြီးမှာ လက်ဆုပ်လက်ကိုင် အကျိုးတန်တခုခုကို ပေးလိမ့်မည် အထင်နှင့် ရသေ့အား ဟိုဘက်ကမ်းသို့ ပို့လိုက်၏၊ ရောက်သော် အခတောင်း၏—

"ရှင်ရသေ့ ကုသိုလ်ခ ပေးပါ"

"အို....အဝါရိယပိတာ ကုသိုလ်ကြီး ဟိုဘက်ကမ်း မကူးမီ ဤဘက်ကမ်းထဲက အခတောင်းယူပါ၊ ကုသိုလ်စီးသမားတို့သည် မကူးမီ စိတ်တမျိုး ကူးပြီးတော့ စိတ်တမျိုးဖြစ်၏"

"ကုသိုလ်ကြီးသည် ဟိုဘက်ကမ်းရောက်မှ အခတောင်းလေ့ရှိ၍ ခဏခဏ ကုသိုလ်စီးသူများနှင့် ခိုက်ရန်ဒေါသဖြစ်၏၊ သို့နှင့် သူ့မှာ စီးပွားမဖြစ်၊ ဒါကို ရသေ့သိ၍ လောကကြီးပွားကြောင်း တရားဟော၏၊ ထိုမှတဖန်—

"ရွာ၌ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် တော၌ဖြစ်စေ၊ ချိုင့်ဝှမ်းရာ၌ဖြစ်စေ၊ သို့မဟုတ် ကြည်းကုန်း၌ဖြစ်စေ၊ ဤအလုံးစုံသော အရပ်တို့၌ ငါဆုံးမ၏၊ အို-ကုသိုလ်ကြီး အမျက်မထွက်လင့်"

လို—လောကတမလွန် နှစ်တန်ကြီးပွားကြောင်း တရားကောင်းကို ဟောပြောပြီး ကူးတို့သူကြီးအား ပြောတယ်—

"ကူးတို့သူကြီး ကျကား သင့်အတွက် လောကတမလွန် နှစ်တန်ကြီးပွားကြောင်း တရားကောင်းဘဲ၊ အဲဒါကူးတို့ခဘဲ"

"ဒါဘဲလား သင်ရသေ့ ငါ့ပေးတဲ့ ကူးတို့ခ"

"အေး- ကူးတို့သူကြီး ဒါဘဲ"

"ဒါဖြင့် ငါ့အား ဘာလုပ်ဘို့လဲ၊ တခြား ပေးစရာကို ပေးပါ"

"ကူးတို့သူကြီး ဒါမှတပါး ငါ့မှာ တခြားပေးစရာမရှိဘူး"

"ဒီလို ပေးစရာမရှိဘဲနဲ့ ငါ့လှေကို ဘာဖြစ်လို့ စီးရဒါလဲ"

ကူးတို့သူကြီးသည် ပြောပြောဆိုဆို ရသေ့ကို လှေပေါ်မှ တွန်းချကာ ရင်ဘတ်ပေါ် ခွထိုင်ပြီး မျက်နှာကို လက်သီးနဲ့ ထိုးတယ်။ (အဝါရိယဇာတ် ဆက္ကနိပါတ်)

"အား....တယ်ရက်စက်ပါလား ဘုရား"

"အေး—ယခု ဒါလောက်မှ မဆိုးဘဲဟာ၊ အဲဒါကို ရည်ရွယ်ပြီး မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လင်္ကာစီကုံးထားခဲ့တယ်—

"လူမိုက်တိရစ္ဆာန်, နိဗ္ဗာန်စကား
အလွန်ခါး၏, နားပါးမဝင်
သိမြင်မဲ့စွာ, သူယုတ်မာအား
ခြင်းရာကောင်းဆိုး, ကြောင်းကျိုးတရား
မဟောကြားရာ, ဟောမိပါက အပြစ်ရ၏"

"ဒီလိုဆိုတော့လဲ တပည့်တော်တို့ ဖြေသာဒါပေါ့ဘုရား၊ သို့မဟုတ်လျှင် စိတ်ထဲ တမျိုးကြီးဘဲ"

"တမျိုးကြီးဘဲ လုပ်မနေနဲ့ ဒကာကြီး၊ အဲဒီလို တရား ဟောဒါ အတို အရှည်၊ ကဲ့ရဲ့မှုနှင့် ပတ်သက်၍ ဘုရားရှင် ဟောထားဒါ သိပ်မှတ်သားစရာ ကောင်းတယ်"

"ဟောပြပါအုံး ဘုရား၊ နာချင်ပါသေးတယ်"

"ဘုရားရှင်လက်ထက်က "အတုလ" ဆိုတဲ့ ဒကာတယောက် ရှိတယ်၊ တရားနာချင်လို့ ရှင်ရေဝတထံ သွားလျှောက်၊ ရှင်ရေဝတ က စကားမပြော တုဏှိဘောနေလို့ ကဲ့ရဲ့၊ ရှင်သာရိပုတ္တာထံ သွားလျှောက် အများကြီး အရှည်ကြီးဟောလို့ ကဲ့ရဲ့၊ ရှင်အာနန္ဒထံ သွားလျှောက် တိုတိုဟောလို့ ကဲ့ရဲ့၊ ပြီးတော့ ဘုရားရှင်ထံ အကြောင်းစုံ သွားလျှောက်တယ်၊ ဒီတော့ ဘုရားရှင်က ဟောလိုက်တယ်—

"အတုလ ကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ရှေး၌ပင်ဖြစ်၏၊ ဤကဲ့ရဲ့ခြင်းသည် ယခုကာလမှဖြစ်သည်မဟုတ်၊ ဆိတ်ဆိတ်နေသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ များစွာသော ပြောဟောသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ နှိုင်းယှဉ်၍ ပြောဟောလေ့ရှိသူကိုလည်း ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊ လောက၌ အကဲ့ရဲ့ လွတ်သူ မရှိ"

"စင်စစ် ကဲ့ရဲ့အပ်သော စင်စစ်မှုလည်း ချီးမွမ်းအပ်သော ယောကျာ်းသည် ရှေး၌လည်း မဖြစ်စဘူး၊ နောက်၌လည်း မဖြစ်လတံ့၊ ယခုလဲ မရှိ"

"မမြတ်သော အကျင့်အသက်မွေးခြင်း ရှိထသော, ပညာရှိထသော, ပညာဂုဏ်, သီလဂုဏ်, သမာဓိဂုဏ် ရှိထသော အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်ကို ပညာရှိတို့ စင်စစ် စိစစ်၍ နေ့တိုင်း, နေ့တိုင်း ချီးမွမ်းကုန်၏"

"ထိုသူကို ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေ၏ တနိက္ခကဲ့သို့ အဘယ်သူ ကဲ့ရဲ့ထိုက်ပါအံ့နည်း၊ ထိုသူကို နတ်တို့သည်လည်း ချီးမွမ်းကုန်၏၊ ဗြဟ္မာမင်းသည်လည်း ချီးမွမ်းအပ်၏" (ကောဓဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ဒါဖြင့် ပညာရှိ ချီးမွမ်းခံရဘို့ဘဲ အရေးကြီးဒါပေါ့ဘုရား"

"အေးပေါ့ ဒကာကြီးရဲ့၊ ပညာရှိ ချီးမွမ်းခံရအောင်ဘဲ ကြိုးစားပေါ့။ ကဲ- သွားပေအုံးတော့၊ တော်တော်ကြာ သွားစရာကိစ္စမပြီးဖြစ်နေမယ်"

* တရားဟောမှု မကြိုက်သူ ကြိုက်သူ နှစ်မျိုးရှိမည်နော်။
* ပညာရှိကြိုက် ဘုရားကြိုက် အကြိုက် ကျအောင် ဟောစေသော်။

\+ \+ \+

"တရားမနာရလို့ ငိုတယ်ဘုရား"

(၂၀)

တရားလိုက်စားမှု၊ မလိုက်စားမှု၊ သူတော်ကောင်းမှု၊ သူတော်မကောင်းမှု စသည်များသည် အရွယ်အကြီး၊ အလတ်၊ အငယ်နှင့် မဆိုင်ပေ၊ လူငယ်မို့ ညံ့ရမည်၊ လူကြီးမို့ တော်ရမည်ဟု သတ်မှတ်ချက်လဲ မရှိပေ၊ သတ်မှတ်၍လဲ မရနိုင်ပေ၊ ကြီးပါလျက်နှင့်ညံ့၍ ငယ်ပါလျက်နှင့် တော်သူများလဲ ရှိ၏။

မှန်၏၊ တချိန်က မိမိသည် ကိုယ်တိုင်ကြုံရ၏၊ မြို့ကြီးတမြို့တွင် တရားပွဲကြီး ၁၂ ည ကျင်းပ၏၊ ယင်းတွင် ပဌမသုံးည အပြီး နောက်သုံးည မိမိဟောဆဲဖြစ်တဲ့ နောက်ဆုံးညတွင် ဒကာကြီးတယောက် ရောက်လာ၏၊ ထိုစဉ် မိမိသည် မိမိအပြီးတွင် ဟောရမည့် အရှင်နှင့် စကားပြောဆဲ ဖြစ်၏၊ ဒကာကြီးသည် ရှိခိုးဦးချပြီး လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရားတို့ ကျန်းမာကြပါရဲ့လား ဘုရား"

"ကျန်းမာကြပါတယ်၊ ဒကာကြီး"

"တရားပွဲကတော့ လူသိပ်စည်ကားဒါဘဲ ဘုရား၊ ဟောတဲ့ ဓမ္မကထိကတွေကလဲ အာဇာနည်တွေဘဲ ဘုရား၊ တရားကလဲ သိပ်ကောင်းဒါဘဲ"

"ဒကာကြီး ဘယ်နှစ်ည ရောက်သလဲ"

"တပည့်တော်တော့ အလုပ်တွေ သိပ်များနေဒါနဲ့ တညမှ မရောက်ပါဘူး ဘုရား"

"ဟင်–ဒကာကြီးကလဲ တရားပွဲ မရောက်ဘဲနဲ့ ဘယ်လို လုပ်ပြီး လူစည်ကားမှန်း တရားကောင်းမှန်း သိဒါလဲ"

"အိမ်က တပည့်တော် သမီး လာနာတယ်ဘုရား၊ သမီးက တရားနာရင် မှတ်စုစာအုပ်နဲ့ နာဒါဘုရား၊ သူသိချင်၊ မှတ်ချင်ဒါ အကုန်လုံးလိုက်ရေးမှတ်တယ်ဘုရား၊ မရှင်းလင်းရင် မေးတတ်တယ် ဘုရား၊ ပြန်လဲ ဟောတတ်တယ်ဘုရား၊ သူပြန်ဟောပြောလို့ သိဒါပေါ့ဘုရား"

"တော်ဒါပေါ့ ဒကာကြီးရဲ့၊ ဒီလို တရားနာတဲ့အခါ မှတ်စုနဲ့ နာတဲ့လူဟာ ရှာမှရှားထဲကဘဲ၊ တခါမှတ်ပြီး မရှင်းလင်းဒါကို မေးရဲစမ်းရဲ မေးတတ်စမ်းတတ်လူကလဲ ရှာမှရှားဘဲ၊ အများအားဖြင့် ဟောရင် နာဒါဘဲ၊ နာလည်လည် မလည်လည် တရားပွဲပြီး ပြီးဒါဘဲသမားတွေဘဲ များဒါ"

"သမီး ဝါသနာကတော့ ကြီးလှပါတယ်ဘုရား၊ ညကတုန်းက သူ့အဖော်ကလဲ မအားလို့ မလိုက်နိုင်တော့ သူ့မှာ တရားနာလာဖို့ အဖော်မရဖြစ်နေတယ်၊ တပည့်ဟော်ကို လိုက်ပို့ပေးဘို့ အတင်းပူဆာနေတယ်၊ တပည့်တော်ကလဲ မအားလို့ မပို့နိုင်ဘူး၊ အဖော်ရှာရရင် သွားနာလို့တော့ ခွင့်ပေးတယ်၊ တရားပွဲသွားဖို့ အဖော်ထလဲ ရှားတယ်ဘုရား၊ အဖော်မရတော့ မသွားရဘူး၊ " တရားမနာရလို့ ငိုတယ်ဘုရား "

"အင်း....ဒကာကြီး တရားမနာရလို့ ငိုဒါတော့ ဒီတခါဘဲ လက်တွေ့ကိုယ်တွေ့ တွေ့ဘူးသေးတယ်၊ ပွဲမသွားရလို့ ငိုဒါတော့ အများကြီးတွေ့ဘူးတယ်၊ ကိုယ်တောင်မှ ငယ်ငယ်က ပါခဲ့သေးသလား မသိဘူး"

"တပည့်တော် သမီးကတော့ ဘုရား၊ တရားပွဲဆို ရှေ့ကဘဲ၊ သိပ်ဝါသနာပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ တရားပွဲတွေ တောင်မှ သူတို့ ကျောင်းပိတ်မှ ကျင်းပပါလို့ ပြောနေတယ်၊ တပည့်တော်က အများနဲ့ ကျင်းပရဒါ ဘယ်ဖြစ်မလဲလို့ ပြောရတယ်"

"အင်း— ရှေးတုန်းက သီဟိုဠ်ကျွန်းမှာ မဟာသိဝ ထေရ်ကြီးဟာ တရားအားထုတ်ရန် တောထွက်ကြွ သွားတော်မူ၍ တရားအားထုတ်တော်မူတယ်၊ ဝါတွင်း သုံးလ အားထုတ်သော်လဲ တရားမရ၍ ငိုယိုတယ်၊ နောက် ဝါကျွတ်တိုင်း တရားမရလို့ ငိုယိုဒါ နှစ်ပေါင်း သုံးဆယ်ကြာတယ်၊ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ် ပြည့်တဲ့နှစ်ရောက်မှ တရားရတယ်၊"

လို့ တရားနဲ့ပတ်သက်၍ ငိုယိုဒါကို စာထဲမှာဘဲ တွေ့ဘူး တယ်၊ နောက်သီလပျက်လို့ ငိုယိုဒါလဲ စာထဲမှာ တွေ့ဘူး တယ်၊ ယခုတော့ တရားမနာရလို့ ငိုယိုဒါ ကိုယ်တိုင်တွေ့ ရဒါပေါ့"

"အဲဒါနဲ့ ယခုညတော့ လိုက်ပို့ပေးမယ်လို့ အာမခံထား ဒါနဲ့ ယခု သူ့လိုက်ပို့ရတယ်ဘုရား"

"အင်း.... တရားကို ငိုယိုလောက်အောင် နှစ်သက်မြတ် နိုးတယ်ဆိုရင် တရားချဲ့ အများကြီးနိုးစပ်တာပေါ့ ဒကာ ကြီး၊ မိခဲရမဲ့နှလုံးမသာယာခြင်း ဆိုဒါ ဒါမျိုးပေါ့"

"ဘယ်လိုပါလဲ ဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါအုံး"

"သုတ်မဟာဝါပါဠိတော် သက္ကပဥှသုတ်မှာ ဘုရားရှင်က သိကြားမင်းအား ဟောထားဒါ အရှိသားဘဲ–

"နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်း နှလုံးမသာခြင်း-ဒေါမနဿဝေဒနာကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း, မမှီဝဲအပ်သော နှလုံးမသာခြင်း, ဟူ၍ နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဘုရားဟော၏"

"ယင်းနှစ်ပါးတို့တွင် 'ဤနှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏'ဟု သိအံ့၊ ဤနှလုံးမသာခြင်းကို မမှီဝဲအပ်"

"ဤ နှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲသော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွားကုန်၏"ဟု သိငြားအံ့၊ ဤနှလုံးမသာခြင်းကို မှီဝဲအပ်၏"

"ယခု ဒကာကြီးသမီး တရားမနာရလို့ ငိုဒါဟာ မှီဝဲအပ်တဲ့ နှလုံးမသာခြင်း ဒေါမနဿဝေဒနာဘဲပေါ့"

"ဒီနေ့ညတော့ သမီးအလိုပြည့်ဝပြီး ဝမ်းသာနေတော့မှာပေါ့ ဘုရား"

"အဲဒီ ဝမ်းသာခြင်းကိုလဲ ဘုရားရှင်က နှစ်မျိုးဟောထားဒါဘဲ ဒကာကြီးရဲ့–

"နတ်တို့သနင်း သိကြားမင်း ဝမ်းမြောက်ခြင်း သောမနဿဝေဒနာ ကိုလည်း မှီဝဲအပ်သော ဝမ်း

မြောက်ခြင်း, မမှိုဲအပ်သော ဝမ်းမြောက်ခြင်း ဟူ၍
နှစ်ပါးအပြားအားဖြင့် ငါဘုရားဟော၏”

“ယင်းနှစ်ပါးတို့တွင် ‘ဤဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဲ
သော ငါ့အား အကုသိုလ်တရားတို့ တိုးပွား၍ ကုသိုလ်
တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်ကုန်၏’ဟု သိငြားအံ့၊ ဤသို့
သဘောရှိသော ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မမှီဲအပ်”

“ဤ ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဲသော ငါ့အား
အကုသိုလ်တရားတို့ ဆုတ်ယုတ်၍ ကုသိုလ်တရားတို့
တိုးပွားကုန်၏”ဟု သိငြားအံ့၊ ဤသို့သဘောရှိသော
ဝမ်းမြောက်ခြင်းကို မှီဲအပ်၏”

“ယခု ဒကာကြီးသမီး အလိုပြည့်ဝ၍ ရရှိမဲ့ ဝမ်းမြောက်
ဝမ်းသာရမှု သောမနဿဝေဒနာဟာ မှီဲရမဲ့ သောမနဿ
ဝေဒနာဘဲပေါ့ ဒကာကြီး၊ အဲဒီ ပီတိသောမနဿနဲ့ နေနိုင်ဘို့
အတော်ခဲယဉ်းတယ်၊ အဲဒီလိုနေနိုင်လို့ ချမ်းသာပုံကို ဘုရား
ရှင် ဟောထားဒါ အများကြီး ရှိတယ်—

“တရားအမြိုက်ကို တကျိုက်တပေါက် သောက်ရ
သူသည် ချမ်းသာစွာ နေရ၏၊ ပညာရှိသည် အရိယာ
တို့ သိအပ်သော ဗောဓိပက္ခိယတရား၌ အထူးသဖြင့်
ကြည်လင်သော စိတ်ရှိသည်ဖြစ်၍ အခါခပ်သိမ်း မွေ့
လျော်၏” (ပဏ္ဍိတဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“ဆိတ်ငြိမ်ရာ၌ ရအပ်သော မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ်
တည်းဟူသော အရသာကိုရင်း, ကိလေသာတို့၏ ငြိမ်း
ရာဖြစ်သော နိဗ္ဗာန်၏, အာရမ္မဏပစ္စယသတ္တိ ဟု ဆိုအပ်

သော အရသာကိုငင်း သောက်ရသောကြောင့် တရား နှင့် ယှဉ်သော ပီတိတည်းဟူသော အရသာကိုသောက် သူသည် ပူပန်ခြင်းကင်း၏၊ မကောင်းမှု ကင်း၏” (သုခဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“တရားလျှင် မွေ့လျော်ရာရှိသော, တရား၌ မွေ့ လျော်တတ်သော တရားကို အဘန်တလဲလဲ ကြံသော တရားကို အဘန်တလဲလဲ အောက်မေ့သူသည် သူ တော်ကောင်းတရားမှ မဆုတ်ယုတ်” (ဘိက္ခုဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“ဝမ်းမြောက်ခြင်းများသော ဘုရားရှင်သာသနာ တော်၌ ကြည်ညိုသောသူသည် ငြိမ်သက်စွာသော သင်္ခါရတို့၏ ငြိမ်းရာဖြစ်သော ချမ်းမြေ့သော နိဗ္ဗာန် ကို ရရာ၏” (ဘိက္ခုဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

“ဒီတရားတွေသာ သမီးနာရရင်တော့ သိပ်ဝမ်းသာမှာ ဘဲဘုရား၊ တပည့်တော်က ခဏဆိုပြီး လာဒါ၊ ဒီလို အရှင် ဘုရားတို့က တရားစကားပြောမှန်းသိရင် သမီးပါ ခေါ်လာ ခဲ့ဒါပေါ့ဘုရား၊ ယခုတော့ တရားပွဲလဲ အချိန်နီးပြီနဲ့တူတယ် ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့လဲ ညောင်းရော့မယ်၊ တပည့်တော်ကို လဲ ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား။

※ ဗုဒ္ဓတရား လူနတ်များ လိုလားနှစ်သက် ကျင့်ဧ သော်။

\+ \+ \+

"အသံနဲ့ဟောပါဘုရား"

(၂၁)

မိမိသည် တခါက တောရကျောင်းတကျောင်းတွင် တောရဆောက်တည်နေ၏၊ ချဉ်းကပ်လာသူများအား တရားဟောပြ၏၊ တခါတရံ ဆွမ်းခံကာ ဂေါစရဂါမ်ရွာများမှ ညတရားပွဲပင့်၏၊ ညတရားပွဲသွားလျှင် ဆရာတော်ကြီးက ပစ္စာသမဏခေါ် နောက်လိုက် အဖော်ရဟန်း တပါးပါး ခေါ်သွားရန် တိုက်တွန်း၏၊ သို့နှင့် မိမိသည် ညတရားပွဲသွားလျှင် ပဉ္စင်းတပါးအဖော် ခေါ်သွားလေ့ရှိ၏။

တခါသော် ကျောင်းနှင့်အဝေးဆုံးသော ဆွမ်းခံရွာမှ ညတရားပွဲပင့်၏၊ ထိုအခါ မိမိသည် ခေါ်နေကျ ပစ္စာသမဏကိုခေါ်သွားလေ၏၊ တရားပွဲမှ အပြန် လမ်းတွင် ပစ္စာသမဏက မိမိအား ပြောပြ၏—

"ဘုန်းကြီး တရားဟောတာ အားလုံးကောင်းပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တခုလိုနေတယ်ဘုရား"

"ဘယ့်နှယ်လဲ မောင်ပဉ္စင်းရဲ့ အားလုံးကောင်းပါတယ်လို့လဲ ဆိုသေးရဲ့ တခုလိုနေတယ်လို့လဲ ပြောတယ်၊ ဘယ်လိုလဲ၊ အားလုံးကောင်းလျှင်လဲ တခုမလိုရဘူး၊ တခုလိုလျှင်လဲ အားလုံးမကောင်းရဘူး၊ အားလုံးကောင်းပုံ၊ တခုလိုပုံကို ရှင်းပြစမ်းပါအုံး မောင်ပဉ္စင်းရဲ့"

"မောင်ပဉ္စင်းလို့သာ မိမိက ခေါ်ရသော်လဲ အသက်မှာ မိမိနှင့်မကွာခြားလှပေ၊ မောင်ပဉ္စင်းသည် အသက်လွန်မှ

သံဝေဂတခု အကြောင်းပြုပြီး သာသနာ့ဘောင် ဝင်ခဲ့သည်ဟု ပြောသံကြားရ၏၊ ဘယ်လို သံဝေဂကြောင့်လဲဟုတော့ စကားစပ်ဟပ်မှုမရှိ၍ မေးမကြည့်မိသဖြင့် မသိရပေ”

“ဒီလိုပါဘုရား၊ ဘုန်းကြီးဟောတာ အများအတွက်ဆိုလျှင်တော့ အားလုံးကောင်းပါတယ်၊ တပည့်တော်အတွက်ဆိုလျှင်တော့ တခုလိုနေလို့ တခုလိုတယ်လို့ ပြောတာပါဘုရား”

“အေး ဒီလိုရှင်းပြောမှပေါ့ မောင်ပဉ္စင်းရဲ့၊ ကဲ ဒါဖြင့် မောင်ပဉ္စင်းအတွက် တခုလိုပုံ ပြောစမ်းပါအုံး၊ ဘာတခု လိုသလဲ၊ လိုတာဖြည့်နိုင်ရင် ဖြည့်ပေးရတာပေါ့၊ မဖြည့်နိုင်ရင်လဲ ထုံးတို့ပြီးမှတ်ထားရတာပေါ့”

“ဘုန်းကြီးဖြည့်နိုင်ပါတယ်ဘုရား၊ ဘုန်းကြီးအသံအကောင်းသားဘဲ၊ ဘုန်းကြီးက အသံလုပ် မဟောဘူး၊ တပည့်တော်က အသံရှည်ဆွဲပြီး အလှည့်အပတ်နဲ့ ဟောမှ ပိုကြိုက်တာဘုရား၊ အားလုံးအတွက် ဘုန်းကြီးဟောတာ အားလုံးကောင်းပေမဲ့ တပည့်တော်အတွက် အဲဒီအသံရှည်ဆွဲပြီး အလှည့် အပတ်နဲ့ ဟောမှုလိုနေလို့ ဘုန်းကြီးကို တိုက်တွန်း ပါတယ် ဘုရား၊ ဘုန်းကြီးအသံနဲ့ ဟောပါဘုရား”

“အို– မောင်ပဉ္စင်းကလဲ ကပ်သီး ကပ်သပ်ကြီး၊ ခုလို ဟောတာ အကောင်းသားနဲ့၊ ဘာဖြစ်လို့ အသံနဲ့ဟောရမှာလဲ”

“တပည့်တော်က အသံနဲ့ကျွတ်လာတဲ့သူဘုရား၊ ဒါကြောင့် အသံကို တောင့်တတာပါဘုရား”

"ကဲ–ဒါဖြင့် မောင်ပဥ္စင်းဟာ ဘယ်လိုအသံနဲ့ ဘယ်လို ကျွတ်လာတဲ့သူလဲဆိုတာ လင်းစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော် လူ့ဘဝတုန်းက လယ်သဲမှာမြက်ရိတ်နေစဉ် အနတ်မထင် လောက်စပါကာထဲမှ သီချင်းသံကြားတယ်ဘုရား"

"ဘာသီချင်းသံကြားသလဲ မောင်ပဉ္စင်းရဲ့"

"နှမကလေးကိုချစ်တဲ့အာရုံ၊

ရွှေမြင့်မိုရ်ဘတောင်လုံးကို တုံးမှတ်လို့ဘုန်"ဆိုတဲ့ သီချင်း သံဘဲဘုရား"

"အဲဒီသီချင်းသံကြားတော့ ဘယ်လိုဖြစ်သလဲ ပြောစမ်း ပါအုံး မောင်ပဥ္စင်းရဲ့"

"သူများတွေ နှမကလေးကို ချစ်တဲ့ အာရုံကြောင့် မြင့်မိုရ်ရွှေတောင်နဲ့တူတဲ့ မိဘကျေးဇူးတွေကို ကန့်ပြီးတော့ ခုန်ကျော်ကာ နှမကလေးနောက် ကောက်ကောက်ပါသွား သလို– ငါကျေးဇူးမကန်းဘူး၊ ငါမခုန်ဘူး၊ ငါကောက်ကောက် မပါဘူးဟဲ့ဆိုပြီး ဆုံးဖြတ်ချက်ချတယ် ဘုရား၊ အိမ်ပြန်ရောက် တော့ လူ့ဘောင်ခွာရှောင်ပြီး သာသနာတော်ဘောင် ကူး တော့မည့်အကြောင်း မိဘတွေကို ပြောပြတယ်၊ ခွင့်တောင်း တယ်၊ မိဘတွေက ဆိုင်းမဆင့် ဗုံမဆင့်နဲ့မို့ အံ့ဩသွားကြ တယ်၊တပည့်တော်လဲအဖြစ်သနစ်အစုံကို ရှင်းပြတယ်၊ ဒီတော့မှ သူတို့လဲ ကြည်ဖြူစွာခွင့်ပြုတာနဲ့ ယခုလို ဘုန်းကြီးနဲ့တွေ့ရပြီး ဘုန်းကြီးရဲ့ ပစ္စာသမဏ ဖြစ်နေတာပေါ့-ဘုရား၊ အဲဒါကြောင့် ဘုန်းကြီးကို **"အသံနဲ့ ပျောပါဘုရား"**လို့ တိုက်တွန်းတာပါ ဘုရား"

"အော် ဒီလိုလား"

"အဲဒီလို ဘုရား"

"မောင်ပဥ္စင်းမှာ သူပြောချင်နေသော သူ့အဖြစ်သနစ်တွေကို အားရပါးရ ပြောပြလိုက်ရသဖြင့် သူ့အလိုဆန္ဒ ပြည့်ဝသွားဟန်တူ၏၊ အားရရွှင်လန်းနေ၏၊ သွက်လက် ပေါ့ပါးနေ၏၊ မိမိမှာမူ မောင်ပဥ္စင်းအား ဘယ်လိုပြန်ပြီး ကျေနပ်နှစ်သိမ့်စေရန် အဖြေပေးရမှန်းမသိဖြစ်နေ၏။

"ဒီလိုလေမောင်ပဥ္စင်းရဲ့ သေသေချာချာနားထောင်ပါအုံး၊ မောင်ပဥ္စင်း လူ့ဘဝတုန်းက ရှစ်ပါးသီလ ဆောက်တည်ဘူးတယ် မဟုတ်လား"

"မိမိမှာ အလေ့အထ တခုရှိ၏၊ တဦးတယောက်အား ပြဿနာတစုံတခု ရှင်းပြမည်ဆိုလျှင် ထိုလူ နားအလွယ်ဆုံးဖြစ်မည့် အနီးစပ်ဆုံး ကြားဘူးနားဝ တခုခုကို ညှန်ပြ၍ ရှင်းပြလေ့ရှိ၏၊ သို့ရှင်းပြသဖြင့် နားလယ်မှတ်သားမိ ရှိကြ၏"

"ဆောက်တည်ဘူးပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီ ရှစ်ပါးသီလထဲမှာ "နစ္စဂီတဝါဒိတ" ဆိုတဲ့ သိက္ခာပုဒ်ပါတယ်မဟုတ်လား"

"ပါပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီမှာ "ကခြင်း တီးခြင်း သီချင်းဆိုခြင်း" စသည်တို့ကို သိက္ခာပုဒ်ပညတ်ပြီး ဆောက်တည်ခိုင်းတာ အပြစ်ရှိလို့ မဟုတ်လား မောင်ပဥ္စင်းရဲ့"

"ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ အပြစ်ရှိလို့ပါ"

“အဲဒီသိက္ခာပုဒ်မှာ “ဂီတ”ဆိုတဲ့ “သီချင်းဆိုခြင်း” နှင့် ပတ်သက်တဲ့ပုဒ်ကို အဋ္ဌကထာက ဖွင့်ပြတယ်၊ ရှင်းပြတယ်၊ “ဂီတူပသဉှိတော ပန ဓမ္မော နဝဋ္ဋတိ” “သီချင်းဆိုသံနှင့် စပ်သွယ်သော တရားတော်ကား မနာအပ်”တဲ့၊ “ဓမ္မူပသဉှိတံ ဝါပိစေတ္တ ဂီတံ ဝဋ္ဋတိ”တရားတော်နှင့်စပ်သောသီချင်းသည်ကား နာအပ်၏”တဲ့။

“တပည့်တော် နားမရှင်းဘူး ဘုရား၊ ရှင်းပြပါအုံးဘုရား”

“ဒီလိုလေ မောင်ပဥ္စင်းရဲ့၊ အဲဒီမောင်ပဥ္စင်း ကြားခဲ့တဲ့ သီချင်းသံဟာ တရားနှင့်စပ်တဲ့ သီချင်းသံဘဲ၊ ဥပမာဆိုလျှင် ဘဝသံသရာသီချင်းတို့ သမ္ဗုဒ္ဓေသီချင်းတို့ဟာလဲ တရားနှင့် စပ်တဲ့ သီချင်းတွေဘဲ၊ အဲဒီသီချင်းတွေကို သီချင်းအနေနဲ့ဘဲ စိုက်ပြီး နားထောင်နေရင်းက တရားသဘောပေါက်ပြီး ကျွတ်တမ်းဝင်နိုင်တယ်၊ အခု မောင်ပဥ္စင်းကျွတ်ခဲ့သလိုပေါ့၊ ပိဋကတ်တော်မှာဆို အဲဒီလို တရားနှင့်စပ်တဲ့ သီချင်းသံ ကြားရလို့ ကျွတ်တမ်းဝင်တာတွေ အများကြီးဘဲ ဖော်ပြထားတာရှိတယ်။ သီချင်းသံနှင့်စပ်တဲ့တရားကိုတော့ ဟောတဲ့ ဘုန်းကြီးမှာလဲ မဟောရန် ပညတ်ထားတဲ့ သိက္ခာပုဒ်ရှိတယ်၊ အပြစ်တွေလဲ အများကြီးပြထားတာရှိသေးတယ်၊ နောက်မှ ရှင်းပြအုံးမယ်၊ အဲဒီတရားကို နာနေရင်းက တရားဘက်မလည် လာဘဲ သီချင်းသံဘက် လည်သွားပြီး တဏှာဖြစ်ကာ ဘုရား မရဘဲ အကုသိုလ်ရသွားတတ်တယ်၊ ရတဲ့ပုံစံတွေလဲ အများ ကြီးရှိတယ်လေ၊ အဲဒါကြောင့် အဋ္ဌကထာဆရာက “သီချင်း သံနှင့် စပ်သွယ်သော တရားတော်ကား မနာအပ်၊ တရား

တော်နှင့်စပ်သော သီချင်းသည်ကား နားထောင်အပ်၏” လို့ ဖွင့်ပြတာဘဲ မောင်ပဥ္စင်းရဲ့”

“ဟုတ်ပြီဘုရား၊ ဟုတ်ပြီ၊ တပည့်တော်တခါက တရားပွဲ တပွဲက ပြန်လာတဲ့ လူတစုကို မေးကြည့်ဘူးတယ်ဘုရား”

“ဘယ်လိုမေးကြည့်သလဲ မောင်ပဥ္စင်းရဲ့ ပြောစမ်းပါအုံး”

“မိမိမှာ မောင်ပဥ္စင်း မိမိပြောသမျှကို နားဝင်သွားဟန် ရှိကြောင်း သိရ၍ အားတက်မိ၏၊ ပြောရကျိုးနပ်၏ဟု ကျေနပ် နှစ်သက်၏”

“ဘယ့်နှယ်လဲ ဘာတရားဟောလဲ၊ တရားကောင်းရဲ့ လားလို့ မေးတော့ သူတို့က ပြန်ဖြေတယ်၊ ဟာ—တရားက တော့ ဘာတရားဟောမှန်းမသိဘူး, ဟောတဲ့မမ္မကထိက ကတော့ အလှည့်အပတ် အညှုအခရာတွေနဲ့ အသံဝိဇ္ဇာမင်း သား ကျနေတာဘဲ၊ “အသံသိပ်ကောင်းတာဘဲ”လို့ပြောကြ တယ်ဘုရား”

“အေး—အဲဒီလိုဘဲ အသံယုပ်ဟောလျှင် အသံကိုဘဲချီးမွမ်း ခံရတယ်၊ တရားပျောက်သွားတယ်၊ တရားဘက် မလည်လာ ဘူး၊ တဏှာဘက်လည်သွားတယ်၊ ဘုရားရှင်လက်ထက်တော် အခါတုန်းက ဆဗ္ဗဂ္ဂီလို့ ခေါ်တဲ့ မစောင့်စည်းတဲ့ ရဟန်း တစုရှိတယ်၊ သူတို့လဲ အသံနဲ့ဟောတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ လူ တွေက “ရဟန်းတွေဟာ တို့သီချင်းဆိုသလို ဆိုတယ်” စသည် ပြင့် ကဲ့ရဲ့ခံရတယ်၊ အဲဒီကဲ့ရဲ့သတင်းလဲ ဘုရားရှင်နားပေါက်

သွားတယ်၊ အဲဒါကြောင့် ဘုရားရှင်က "ရဟန်းတို့ အသံရှည်ဆွဲကာ သီချင်းသံဖြင့် တရားသီဆိုမဟောအပ်၊ ဟောသော ရဟန်း ဒုက္ကဋ်အပြစ်သင့်ရောက်၏"လို့ သိက္ခာပုဒ် ပညတ်လိုက်တယ်။

"တပည့်တော် ဒီလိုမသိလို့ "အသံနဲ့ ဟောပါဘုရား"လို့ တိုက်တွန်းမိပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော် တိုက်တွန်းတာ ပြန်လည် ရုပ်သိမ်းပါတယ်ဘုရား၊ ဘုန်းကြီး ဟောနေကျ အတိုင်း ရိုးရိုးဘဲ ဟောပါဘုရား"

ထိုစဉ် မိမိဉာဏ်တွင် ဗုဒ္ဓ၏တရားအစဉ်များ ထင်မြင်လာ၏-မောင်ပဥ္စင်းတော့ သိအံ့မထင်ပါ၊ ကျောင်းလဲရောက်ပြီ ဖြစ်၍ လမ်းခွဲကာ ကိုယ့်ကျောင်းကိုယ်ဝင်ကာ အိပ်ကြပါတော့၏-

"လျှာသည် ဟင်း၏အရသာကို လျင်စွာသိသကဲ့သို့ ပညာရှိသည် မိမိထက် ပညာရှိသူကို အကယ်၍ ဆည်းကပ်အံ့၊ သူတော်ကောင်းတရားကို လျင်စွာသိ၏" (ဗာလဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ယောက်မသည် ဟင်း၏အရသာကို မသိသကဲ့သို့ လူမိုက်သည် အသက်ထက်ဆုံး ပညာရှိကို ဆည်းကပ်သော်လည်း သူတော်ကောင်းတရားကို မသိ" (ဗာလဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"အကျိုးမဲ့နှင့်စပ်သော အရာမကသော ဂါထာသည် မမြတ်၊ ရာဂစသည် ငြိမ်းသော သူတော်ကောင်းဟာရားနှင့်စပ်သော တပုဒ်တဂါထာ ကြားနာရသော်သာ မြတ်၏" (သဟဿဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

* ဗုဒ္ဓတရား ရှင်လူများ နာကြား, ဟောကြား မှန်စေသော်။

* *

"ဓမ္မကထိက ပေါလဲပေါတယ်

ရှားလဲရှားတယ်"

(၂၂)

တခါက မိမိသည် ဘုရားပွဲ တပွဲတွင် တရားဟော၏၊ ပရိသတ်မှာ တရားသဘောကျကြ၏၊ တရားပွဲ ၃ ညပြီးသော အခါ ဘုရားဂေါပကအဖွဲ့လူကြီးများက နောက်နှစ်အတွက် တခါတည်း ပင့်စာလာကပ်၍ နောက်နှစ်အတွက် ပင့်လျှောက်ကြ၏၊ ထိုအခါ မိမိက ပြောပြ၏—

"ဒကာကြီးတို့ ပင့်ဒါကလဲ ရက်ဝေးလှချေလား၊ ခေတ်က ဆုတ်ကပ်ခေတ်ကြီး၊ သေကာလ ပျောက်ကာလ၊ နီးမှပင့်လျှင် မကောင်းဘူးလား"

"နီးမှ ပင့်လို့ မဖြစ်ဘူးဘုရား၊ အရှင်ဘုရား နေရာကလဲ အဝေးကြီး တပည့်တော်တို့ ဘုရားပွဲကလဲ ရက်ပုံသေကြီး၊ တော်တော်ကြာ မရလျှင် ခက်နေမယ်၊ သေကာလ ပျောက်ကာလမို့ သေပျောက်သွားရင်လဲ ဖြေသာပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒီကျမှ တမျိုးစီမံရဒါပေါ့၊ အခုတော့ တခါထဲ လက်ခံသွားပါဘုရား"

"ဟာ—ဒါတော့ သည်းခံပါ ဒကာကြီးတို့ရာ၊ ဦးပဥ္စင်းက သာမန်တောနေဘုန်းကြီးတပါးဘဲ၊ ဓမ္မကထိကလဲ မဟုတ်ဘူး၊ ဒီကိစ္စနှင့် ပတ်သက်ပြီး စိတ်မများချင်ဘူး၊ အနားနီးမှ ပင့်ချင်လျှင် ပင့်ပါ၊ သို့မဟုတ် အများပင့်သလို ဝါတွင်းမှ ပင့်ပါ"

"စိတ်မများရပါဘူးဘုရား၊ ပင့်စာကလေး လက်ခံသွားပြီး ဟိုရောက်တော့ ချောင်ထိုးထားလိုက်ရုံပါဘဲ၊ အချိန်နီးတော့ တပည့်တော် နောက်ထပ် ပင့်စာတစောင် ထပ်ပို့ပါအုံးမည်ဘုရား"

"အင်း—အင်း ဒကာကြီးတို့ကတော့ ဘုရားပွဲကျင်းပနေကျ, ဘုန်းကြီးပင့်နေကျမို့လား မသိဘူး၊ ဓမ္မကထိက အပင့်တယ်ပိုင်ပါလား"

"မဟုတ်ပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့အဘို့ ဘုရားပွဲကျင်းပရတာ မလွယ်ပါဘူးဘုရား၊ စာသင်တိုက်ကြီး နှစ်တိုက်

ရဲ့ အကြားမှာ ကျင်းပရတာဘုရား၊ အဆိုအငိုတွေနှင့် သီချင်းဆိုဟောတဲ့ ဓမ္မကထိကတွေ ပင့်ဟောမိလျှင် ဆရာတော်ကြီးတွေက ခေါ်ဆူဒါဘုရား၊ တပည့်တော်တို့အဘို့ ဓမ္မကထိက ပင့်ရတာ မလွယ်ဘူးဘုရား၊ "ဓမ္မကထိက ပေါလဲပေါတယ် ရှားလဲ ရှားတယ်ဘုရား"

"ဘယ်လိုလဲ ဒကာကြီး၊ ဓမ္မကထိက ပေါရင်လဲ မရှားရဘူး၊ ရှားရင်လဲ မပေါရဘူး၊ အခုတော့ ပေါလဲပေါတယ် ရှားလဲရှားတယ်တဲ့၊ တယ်ဆန်းတဲ့ စကားပါလား၊ ဘုရားရှင်ကတော့–

"ရဟန်းတို့ ဘုရားပွင့်တော်မူဘို့လဲ ခဲယဉ်းတယ်၊ ဘုရားတရားကို ပြန်ဟောပြတတ်တဲ့ "ဓမ္မကထိက" ပေါ်ဘို့လဲ ခဲယဉ်းတယ်၊ သူကျေးဇူးသိပြီး ပြန်ဆပ်တဲ့ပုဂ္ဂိုလ် ပေါ်ဘို့လဲ ခဲယဉ်းတယ်" (ဒုလ္လဘသုတ်-တိကအင်္ဂုတ္တရ)

လို့ ခဲယဉ်းမှု ၃-မျိုး ဟောထားတယ်။

"ဒီလိုပါဘုရား၊ သီချင်းဆိုပြီး ငိုချင်းချတဲ့ ဟေးလားဟားလားနှင့် ဘရုတ်သုက္ခ ဓမ္မကထိကတွေကတော့ ပေးပါတယ် ဘုရား၊ ပင့်တောင် မပင့်ရဘူး၊ မဏ္ဍပ်ထိုးထားရင် ဟောချင်လို့ လာစပ်နေဒါဘဲ၊ အဲဒီဓမ္မကထိကတွေ ပင့်ဟောလျှင် ဆရာတော်ကြီးတွေက တပည့်တော်တို့ကို ခေါ်ဆူတယ်ဘုရား၊ ယခု အရှင်ဘုရားတို့ ဟောသလို ပါဠိ-အဋ္ဌကထာတွေ ရွတ်ဘတ်ပြီး တည်တည်ကြည်ကြည်နဲ့ ဟောတဲ့ ဓမ္မကထိကမျိုး

ကျတော့ ရှားတယ်ဘုရား၊ မနှစ်က အရှင်ဘုရားတို့ ၃ ပါး ပင့်ပြီးတော့ စာရင်းကို ဆရာတော်ကြီးတွေ သွားပြတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးတွေက "အေး- ဒါပျိုးမှ ဒို့ကကျေနပ်တယ်" တဲ့၊ မဟောခင်ကထဲက ကျေနပ်နေတယ်၊ ယခုဟောပြီးတော့ လဲ ကျေနပ်တယ်၊ တရားနာပရိသတ်ကလဲ နှစ်ချိုက်သသော ကျတယ်ဘုရား၊ ဘုရားမှာလဲ ဘဏ္ဍာငွေ ပိုရတယ်ဘုရား"

"အော်—ဆရာတော်ကြီးတွေက သိချင်းဆို့ ငိုဒါ ရယ်ဒါ နှင့် ပတ်သက်၍ အပြစ်ကို သိထားဒါကိုး"

"ဘယ်လိုလဲဘုရား တပည့်တော်တို့ကို ဟောနိုင်လျှင် ဟော ပြပါအုံးဘုရား၊ တပည့်ဘော်တို့လဲ လိုက်နာရဒါပေါ့ဘုရား"

ဘုရားရှင်က တိကနိပါတ်၊ အင်္ဂုတ္တိုရ်ပါဠိတော်၊ ရုဏ္ဏ သုတ်မှာ ဟောထားတယ်—

"ရဟန်းတို့ သီချင်းဆိုခြင်းသည် အရိယာ၏ အဆုံး အမ၌ ငို့သည်မည်၏"၊

"ရဟန်းတို့ က,ခြင်းသည် အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ ရူး,သွပ်သည် မည်၏"၊

"ရဟန်းတို့ အပိုင်းအခြားကို လွန်၍ သွားပေါ် အောင် ပြင်းစွာရယ်ခြင်းသည် အရိယာ၏ အဆုံးအမ၌ ကလေးသူငယ်တို့ ပြုအပ်သော အလုပ်မည်၏"၊

"ရဟန်းတို့ ထိုကြောင့် ဤသာသနာတော်ဝယ် သီချင်းဆိုခြင်း၌ အကြောင်းကို ပယ်သတ်ရမည်၊ ကခြင်း၌ အကြောင်းကို ပယ်သတ်ရမည်၊ တရားနှင့်

စပ်သောအကြောင်းဖြင့် ဝမ်းမြောက်သော သူတော်ကောင်းဖြစ်သော သင်တို့အား ပြုံးရုံမျှ ပြုံးခြင်းသည် သင့်လျော်၏"။

"ဒါ့ကြောင့် ဆရာတော်ကြီးတွေက တပည့်တော်တို့ကို ဆူဒါကိုးဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က 'အကြောင်းမှ မသိဒါဘဲ ဟာ၊ ကဲဒါဖြင့် ပင့်စာလက်ခံပါဘုရား"

"ရှိစေတော့-ရှိစေတော့၊ ငြင်းမရပဲ့ အတူတူ ကပ်သာ ဟာပ်တော့၊ နောက်မလာတော့မှ အပြစ်မတင်နဲ့"

"ဝမ်းသာပါတယ်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့ ဟောပေးမှာဘဲ ဘုရားကြီးမှာ အပ်အပ်စပ်စပ်နဲ့ ရွှေသကၤန်းတော် ဝတ်ရမှာ ဘုရား"

"ဒကာကြီးများသည် အလိုပြည့်ဝ၍ ရှိခိုးဦးချကာ ဝမ်းသာ အားရစွာနှင့် ထပြန်သွားတော့၏၊ မိမိမှာ စဉ်းစားကျန် နေရစ်ခဲ့၏၊ ဘုရားရှင်သည် ပုဂ္ဂိုလ် ၄ မျိုး ဟောခဲ့၏၊ ထိုတွင် ငါသည် အဘယ်၌ပါမည်နည်း—

၁၊ မိမိ သူတပါး နှစ်ဦးသားအတွက် မကျင့်သူ (မိမိလည်းမကျင့် သူတပါးကိုလည်း ကျင့်အောင် မဟောသူ....အယုတ်တကာ့အယုတ်ဆုံး)၊

၂၊ သူတပါးအတွက်ကျင့်၏၊ မိမိအတွက်မကျင့်၊ (သူတပါးကျင့်ရန် ဟောပြော၏၊ မိမိမူကားမကျင့်.... အယုတ်)၊

၃၊ မိမိအတွက်ကျင့်၏၊ သူတပါးအတွက်မကျင့်၊ (မိမိကားကျင့်၏၊ သူတပါးကျင့်တတ်ရန် မဟော.... အလတ်)၊

၄၊ မိမိ သူတပါးနှစ်ဦးသားအတွက်ကျင့်၏၊ (မိမိလဲကျင့် သူတပါးကျင့်နိုင်ရန်လဲ ဟောပေး၏....အမြတ်ဆုံး)။

✱ သူများဟောကြား ထိုတရား ကိုယ့်အားအလျင်တည်စေသော်။

✱ ✱ ✱

"ငါကြည့်နေ"

(၂၃)

မိမိသည် တရားဟောရောက်ရာ မြို့ရွာများရှိ သီလ,သမာဓိ, ပညာသိက္ခာ,သုံးပါး ပြည့်စုံကျော်ကြား ဆရာတော်ဘုရားကြီးများအား ဖူးမျှော်ကန်တော့လေ့ရှိ၏၊ တခါက တောရွာတရွာသို့ တရားဟောရောက်၏၊ ယင်းရွာတွင် တောရကျောင်းတကျောင်းရှိ၏၊ ဆရာတော်ကြီးမှာ သက်တော် ရှစ်ဆယ်

ကျော်ပြီ ဖြစ်၏၊ သိက္ခာသုံးပါး ပြည့်ဝသဖြင့် ရဟန္တာတမျှ သိမှတ်ကိုးကွယ်ကြ၏၊ မိမိသည် သိလျှင် ဒကာများအား လိုက်ပို့ခိုင်း၏။

လမ်းသွားရင်း လိုက်ပို့သူများကပြောကြသည်၊ဆရာတော်ကြီးသည် စကားများများ မပြော၊ တရားရှည်ရှည် မဟော၊ ရောက်လာလျှင် တလုံးနှစ်လုံး ပြောပြီး ပြုံးပြုံးနှင့် ထိုင်နေဒါဘဲ၊ တနေကုန်နေလဲ ဒီအတိုင်းဘဲ တနေကုန် ထိုင်နေဒါဘဲ၊ ဟတ်ပါသည် မိမိရောက်သွား၍ ဖူးမြော် ကန်တော့သည့်အခါတွင်လဲ "ဘယ်ကလာသလဲ" ဟု တခွန်းမျှမေး၏၊ ပြန်ဖြေတော့ "အေးအေး ကောင်းတယ်—ကောင်းတယ်" ဟု တခွန်းပြောပြီး နောက်ထပ် ဘာမျှ မပြောတော့ပေ၊ ပြုံးပြုံးနှင့် နေရာမရွေ့ မလှုပ်မရှက် ထိုင်နေပါသည်၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိပါပေစွ၊ သို့နှင့် မိမိတို့ပြန်လာကြသည်၊ လမ်းတွင် ဒကာများအား မိမိက မေးသည်—

"ဆရာတော်ကြီးက တရားတိုတို ဟောတယ်ဆိုတော့ ဒကာကြီးတို့ တပုဒ်တလေ မှတ်မိမှာပေါ့၊ မှတ်မိရင် ဦးပဥ္စင်းကို ပြန်ဟောပြစမ်းပါ၊ ဦးပဥ္စင်း နာချင်တယ်"

"တခါတုန်းက ဥပုသ်နေ့ တနေ့မှာ ဒီရွာထဲက တကာ တယောက် ဆရာတော်ကြီးအား လျှောက်တယ်ဘုရား"

"ဘယ်လိုလျှောက်သလဲ"

"ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်တို့က ခရစ်ယာန်ဘာသာမှ ဗုဒ္ဓဘာသာသို့ ယခုမှ ပြောင်းလာတော့ ဗုဒ္ဓဘာသာအကြောင်း နားမလည်ဘူးဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ နားလည်

အောင် ဘယ်လိုနေထိုင် ကျင့်သုံးရမယ်ဆိုဒါ ဟောပြောဆုံးမပေးပါဘုရား”လို့ လျှောက်တယ်၊ ဒီတော့ ဆရာတော်ကြီးက

“အေး အေး “ငါကြည့်နေ”၊ ငါနေထိုင် ကျင့်သုံးသလို နေထိုင်ကျင့်သုံးကွဲ့” လို့ ဟောလိုက်တယ်ဘုရား”

“တယ်ကောင်းတဲ့ အဆုံးအမတရားဘဲ၊ ဒီလိုဆုံးမနိုင်ဒါဟာ ကိုယ့်ဘက်က လိုလေသေးမရှိ ပြည့်စုံမှ ဆုံးမနိုင်ဒါ၊ မပြည့်စုံလျှင် “ငါပြောသလိုလုပ် ငါလုပ်သလိုမလုပ်နဲ့”ဆိုတဲ့ အဆုံးအမမျိုးဘဲ ပေးနိုင်မယ်၊ ရှေးက နာမည်ကျော်ကြားတဲ့ ဆရာတော်အချို့လဲ ဒီလိုဘဲ တိုတိုဆုံးမဒါကို မှတ်သားဘူးတယ်”

“ကဲ ဒါဖြင့် တပည့်တော်ကိုလဲ အရှင်ဘုရား မှတ်သားထားတဲ့ အဆုံးအမတိုတိုများကို ပြန်ဟောပြော ဆုံးမပါအုံးဘုရား”

“ဦးပဥ္စင်း အမိပ္ပာယ်တော့ ချဲ့မပြောပြတော့ဘူး။ မှတ်မိအောင်သာ မှတ်ပေတော့၊ အဓိပ္ပာယ်လဲ ပေါ်ပါတယ်”

“တယောက်တည်း သင့်အောင်နေ” (ရွှေငုံဆရာတော်)။

“ကိုယ်မကြိုက်ထာ မလုပ်နှင့်” (အရိယဝံသဆရာတော်)။

“ဘယ်အခါမဆို သေဝံ့အောင်နေ”(သံယုတ်ဆရာတော်)။

“ဘယ်သူကဲ့ရဲ့ ကဲ့ရဲ့ ဘုရားမကဲ့ရဲ့အောင်နေ”(ဆရာတော် ဦးဗုဓ်)။

"သူများ စိတ်မဆိုးအောင်နေ" (ငါးခုံဆရာတော်)။

"သေခါမှ အရှက်ကွဲကြမယ်နော်" (ပခုက္ကူ တိုက်သစ် ဆရာတော်)။

"ခုကျုပ်မှ နောင်ချောင်မည်၊ ခုချောင်လျှင် နောင်ကျပ်မည်" (ငါးသယောက် တောရကျောင်း ဆရာတော်)။

"နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် တမလွန်မျက်မှောက် ကြောက်ရအောင်နေ" (မကျည်းတောဆရာတော်)။

"နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် သူတပါးအတင်းမဆိုနှင့်"(ထွန့်ခေါင် ဆရာတော်)။

"နိဗ္ဗာန်ကိုလိုလျှင် သူတပါးဟောကြား ရေးသားတိုင်းမယုံနှင့်၊ ဘုရားရဟန္တာဟောကြား ရေးသားမှ ယုံလေ"(ရွှေယင်းမာဆရာတော်)။

"အရှင်ဘုရား မှတ်မိဒါ များလှပါကလားဘုရား၊ တပည့်တော်တို့သာ အရှင်ဘုရားလို အမှတ်ကောင်းရင် ဆရာတော်ကြီး အဆုံးအမတွေ အများကြီးရမှာဘဲ"

"အဲဒါ ခက်ထာပေါ့ ဒကာကြီးတို့က "ခြင်းကြားနဲ့ရေသယ်၊ သဲထဲရေသွန်"ဆိုဒါလို ဖြစ်နေဒါ၊ အဲဒီလို အဆုံးအမတို့တိုနဲ့ တရားရဒါချေ့ အများကြီးဘဲ၊ အင်္ဂုလိမာလ ခိုးသားကြီးလဲ အဆုံးအမအတိုနဲ့ဘဲ တရားရဒါဘဲဟာ"

"ဘယ်လိုပါလဲ ဘုရား၊ အင်္ဂုလိမာလ ခိုးသား တရားရပုံ အမိန့်ရှိပါအုံး"

အင်္ဂုလိမာလ ခိုးသားကြီးဟာ ဘုရားရှင်ကို သတ်ဖြတ်ရအောင် အမိုပြေးလိုက်တယ်၊ မမိဘူး၊ မောတော့ သူက ရပ်ပြီး ဘုရားရှင်ကို အမိန့်ပေးတယ်—

"ရဟန်း ရပ်ရပ်"

"အင်္ဂုလိမာလ ငါရပ်နေတယ် သင်သာရပ်ပါ"

"ရဟန်းသွားနေသည်ဖြစ်လျက် "ငါရပ်၏" ဟူ၍ ဆိုဘိ၏၊ ငါ့ကိုလည်း ရပ်သည်ဖြစ်လျက် မရပ်ဘဲ သွားနေသူဟူ၍ ဆိုဘိ၏၊ ရဟန်း ထိုအကြောင်းကို သင့်အား ငါမေးပါဘိ၊ သင်အဘယ်သို့ ရပ်သနည်း၊ ငါသည် အဘယ်သို့သွားသနည်း"

"အင်္ဂုလိမာလ ငါသည် အခါခပ်သိမ်း သတ္တဝါအားလုံးတို့၌ သတ်ဖြတ်ညှင်းဆဲခြင်းစသော ဒဏ်ကို ချထားပြီး မေတ္တာ ခန္တီစသား တရားများ၌ ရပ်တည်နေ၏၊ သင်သည်ကား သတ္တဝါတို့၌ မေတ္တာခန္တီ စသည် ကင်းပြီး မစောင့်စည်းသည်ဖြစ်၍ သွားနေ၏၊ ဣရိယာပုထ် ရပ်သော်လဲ ငရဲစသည်သို့ ပြေးရဦးမည်၊ ထိုကြောင့် ငါသည် ရပ်သည်မည်၏၊ သင်သည် မရပ်ဘဲ သွားနေသည် မည်၏"

"အဲဒီမှာ ဘုရားအမိန့်ရှိဒါ "အင်္ဂုလိမာလ ငါရပ်နေတယ်၊ သင်သာရပ်ပါ" ဆိုဒါ အတိုလေးဘဲမဟုတ်လား၊ အင်္ဂုလိမာလ ခိုးသားကြီးဟာ စဉ်းစားပြီး ပြန်မေးလို့ ဘုရားရှင် အဖြေလဲဆုံးရော ရှိခိုးဦးချပြီး ရဟန်းပြုခွင့် တောင်းဒါဘဲ၊ ဘုရားရှင်က "ဧဟိဘိက္ခု" ရဟန်းပြုပေးလိုက်တယ်၊ ရဟန္တာတော့

မဖြစ်သေးဘူး၊ ပရိတ်ကြီးမှာပါတဲ့ အင်္ဂုလိမာလသုတ် ပရိတ်ကို ရွတ်ဘတ်ပြီးတဲ့ နောက်ပိုင်းကျမှ ရဟန္တာ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဘချို့က လူဝတ်နဲ့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတယ် မှတ်နေတယ်''

''ဒါဖြင့် တရားရဘို့ဟာ ကိုယ်ခံအသိရှိလို့ ဆုံးမသူနှင့် တွေ့လျှင် အတို အရှည်နှင့် မဆိုင်ဘူးပေါ့ဘုရား၊ ရနိုင်ဒါ ပေါ့''

''အေးပေါ့၊ ဒကာကြီးတို့မှာ တကယ့်ကို သူတော်ကောင်း ကြီး ရထားဒါ၊ ကိုယ်ကောင်းဘို့ဘဲ လိုတော့တယ်၊ သူတော် ကောင်းရကျိုး ဘုရားဟောထားဒါ အားရစရာကြီးဘဲ''

''ဟောပြပါအုံးဘုရား''

''ရဟန်းတို့ ကြီးစွာသောမိုးသည် ခပ်သိမ်းသော ကောက်စပါးတို့ကို ကောင်းစွာ ပြည့်စုံစေသည် ဖြစ်၍ လူများစွာ၏ အကျိုးရှိရန်, အစီးအပွားဖြစ်ရန်, ချမ်း သာရန် ဖြစ်သကဲ့သို့—ဤအတူပင် အမျိုး၌ သူတော် ကောင်း ဖြစ်ထွန်းသည်ရှိသော် များစွာသော လူ အပေါင်း၏ အကျိုးရှိရန်, အစီးအပွား ဖြစ်ရန်, ချမ်းသာရန်ဖြစ်၏၊ အမိအဖ, သားမယား, ကျွန်အမှု လုပ်, အဆွေခင်ပွန်း, ရဟန်းပုဏ္ဏားတို့၏ အကျိုးရှိရန် အစီးအပွားဖြစ်ရန်, ချမ်းသာရန်ဖြစ်၏''

''အကျိုးစီးပွားကို ဆောင်ရွက်သူသည် လူများစွာ ဘို့၏ စည်းစိမ်ကိုဖြစ်စေ၏၊ တရားစောင့်၍ အကြား

အမြင်များသော အကျင့်သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုသူတော်ကောင်းကို နတ်အပေါင်း စောင့်ရှောက်၏၊ တရား၌တည်သူကို ကျော်စောထင်ရှားခြင်းသည် မစွန့်လွှတ်နိုင်”

“တရား၌တည်သော, သီလနှင့်ပြည့်စုံသော, မှန်သောစကားကို ဆိုလေ့ရှိသော, မကောင်းမှုမှ ရှက်စိတ်ရှိသော, ထိုသူတော်ကောင်းကို တနိက္ခရှိ ဇမ္ဗူရာဇ်ရွှေစင်ကဲ့သို့ အဘယ်သူသည် ကဲ့ရဲ့ခြင်းငှာ ထိုက်ပါအံ့နည်း၊ ထိုသူတော်ကောင်းကို နတ်တို့သည်လည်း ချီးမွမ်းကုန်၏၊ ဗြဟ္မာကလည်းချီးမွမ်း၏”(သပ္ပုရိသသုတ် ပဉ္စက–အင်္ဂုတ္တရ)

“ယောကျ်ား အာဇာနည်သည် ရခဲ၏၊ ထိုယောကျ်ား အာဇာနည်သည် ခပ်သိမ်းသော အရပ်အမျိုး၌ မဖြစ်, ပညာရှိသော ထိုယောကျ်ား အာဇာနည်သည် ·အကြြင်အရပ်အမျိုး၌ ဖြစ်၏၊ ထိုအရပ်အမျိုးသည် ချမ်းသာခြင်းရှိသည် ဖြစ်၍ ကြီးပွား၏” (ဗုဒ္ဓဝဂ်–ဓမ္မပဒ)

“အမယ်လေး အရှင်ဘုရား ဟောပြောပြမှဘဲ တပည့်တော်တို့ ဆရာတော်ကြီး ဒီလောက်အဘိုးတန် ဂုဏ်ကြီးကြောင်း ပိုမိုပြီး သိရပါတော့တယ်ဘုရား”

“ကဲ သိမနေနဲ့တော့၊ နောက် ဟောသမျှမှတ်ပြီး လိုက်နာကျင့်ကြံကြပေတော့၊ ရောက်ပြီ၊ တော်ပြီ”

* သူတော်သူမြတ် စဉ်မပြတ် ဆည်းကပ် ပူဇော်နိုင်စေသော်၊
* ဆုံးမတရား စဉ်လေးစား ကြိုးစား ကျင့်ကြံနိုင်စေသော်။

* * *

"အရှင်ဘုရား တရားမှ မစမ်းဘဲ ဘုရား"

(၂၄)

တခါက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့၌ တရားတလ ဟောလျက် တရားပြနေ၏၊ တရားပွဲ အစီအစဉ်မှာ ည ၇-နာရီမှ ၈-နာရီအထိ တရားအားထုတ်ရ၏၊ ၈-နာရီမှ ၉-နာရီအထိ တရားနာရ၏၊ ၉-နာရီထိုးလျှင် တရားပွဲသိမ်း၏၊ နောက်ရက်များတွင် တရားပွဲမစမီ ၆-နာရီ ၃၀-မိနစ်မှ ၇-နာရီအထိ တရားအားထုတ်မှု အတွေ့အကြုံများကို မေးမြန်းလျှောက်ထားခွင့်ပြုထား၏၊ တရားတိုးတက်လျှင် တိုးတက်ကြောင်း, မတိုးတက်လျှင် မတိုးတက်ကြောင်း, ထူးကြောင်း, မထူးကြောင်းစသည်တို့ကို မိမိတို့မေးလျှောက်လိုရာကို ထိုအချိန်တွင် လာရောက် လျှောက်မေးကြ၏၊ မိမိလည်း ရှင်းပြ၏။

ယင်းသို့ တရားဟော-တရားပြနေရာ တရားပွဲ ပြီးခါနီး ၇-ရက်လောက် အလိုတွင် တောမှ ဒကာကြီးတယောက် ရောက်လာ၏၊ သူလဲ ကြိုတုန်း ဝင်၍ နာကြားအားထုတ်၏၊ ဒကာကြီးမှာ သဒ္ဓါတရား အထူးဖြစ်ခါ မိမိအနီးသို့ ချဉ်းကပ်လာ၏၊ ဝတ်ပြု၏၊ တနေ့ မိမိ ခါးနာနေရာ ဒကာကြီးသည် ခြေဘဝါးမှ ဒူးခေါင်းအထိ ၅-မိနစ်မျှ နှိပ်ပေးရာ ပျောက်ကင်းသွား၏၊ ဤသို့ဖြင့် ဒကာကြီးသည် တရားပွဲမစမီရင်း, ရံခါ ညနေ သုံးနာရီ, လေးနာရီလောက်တွင်ရင်း, နှိပ်ပေးလေ့ရှိ၏၊ တနေ့တွင် နှိပ်ပေးနေရင်း လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရား တရားမှ မစမ်းဘဲ ဘုရား"၊ တပည့်တော်တို့ တရားအားထုတ်တုန်းက တရား အစမ်းခံရတယ် ဘုရား"

"ဘယ်လို တရားစမ်းရမှာလဲ ဒကာကြီး၊ ဒကာကြီးတို့ တရားအားထုတ်တုန်းက ဘယ်လို တရားအစမ်းခံရသလဲ၊ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော်တို့ တရားအားထုတ်တုန်းက အခုလို မီးတွေ ဘာတွေ ဘယ်ရှိမလဲ ဘုရား၊ မှောင်လို့ဘဲဘုရား၊ တောမှာဘဲ ဟာ၊ ပြီးတော့ ခုလို အားတွက်ပြီးတော့ တရားလဲ မနာရဘူး ဘုရား၊ အားထုတ်ထာတော့ ခုလိုဘဲ စုအားထုတ်ရတယ်၊ အားထုတ်လို့ တော်တော်ကြာလာပြီဆိုလျှင် တရားပြဆရာက အားထုတ်သူတွေ ကြားထဲလာတယ်ဘုရား၊ လာပြီး ပဌမ ခေါင်းကို လက်ကလေးနှင့် မထိတထိ စမ်းတယ်၊ နောက် မျက်နှာကို မထိတထိ စမ်းတယ်၊ နောက် ရင်ကို မထိတထိ

စမ်းတယ်၊ အဲဒီသုံးနေရာ စမ်းပြီးလျှင် ပြီးရောဘုရား၊ နောက် တယောက်ဆီ သွားစမ်းတယ်"

"မှောင်ထဲမှာလား ဒကာကြီး"

"မှောင်ထဲမှာပေါ့ ဘုရား"

"ဒကာမတွေကော စမ်းသေးသလား?"

"အကုန်စမ်းဒါပေါ့ ဘုရား"

"တရားပြတဲ့ဆရာက လူလား ဘုန်းကြီးလား?"

"ဘုန်းကြီးပေါ့ ဘုရား"

"အဲဒီလို စမ်းပြီးတော့ ဘယ်လိုဆုံးဖြတ်ချက်ချပေးသလဲ?"

"အဲဒီလို စမ်းတဲ့အခါမှာ ငြိမ်ငြိမ်သက်သက် မတုန် မလှုပ် အစမ်းခံနိုင်တဲ့ ယောဂီဟာ တရားအောင်တယ်ပေါ့ ဘုရား၊ အစမ်းမခံနိုင်တဲ့ ယောဂီဟာ တရားမအောင်ဘူး ပေါ့ ဘုရား"

"တယ်လွယ်ပါလား ဒကာကြီး၊ ဒါဖြင့် ဒကာကြီး တရားအောင်ပြီပေါ့"

"အဲဒီနည်းနဲ့ဆို အောင်ပြီပေါ့ဘုရား"

"တရားအောင်တော့ ရှေးကနဲ့ ဘယ်လိုထူးခြားမှု ရှိသလဲ ဒကာကြီး"

"အောင်တယ်သာ ဆိုတယ်ဘုရား၊ ရှေးကနဲ့ ဘာမှလဲ မထူးခြားပါဘူး၊ နောက် တပည့်တော် မိုးကုတ် ဝိပဿနာ နည်းနဲ့ အားထုတ်တော့မှ ထူးခြားမှုရှိပါတယ်"

"ဘယ်လို ထူးခြားသလဲ ဒကာကြီး"

"အလိုနည်းလာတယ်ဘုရား၊ ရဒါနဲ့ ရောင့်ရဲနိုင်လာတယ် ဘုရား၊ အပေါင်းအဖော် မမက်တော့ဘူးဘုရား၊ တိတ်တိတ် ဆိတ်ဆိတ် နေချင်လာတယ်ဘုရား၊ ရတနာသုံးပါးကို ရှေးက ထက် ကြည်ညိုလာတယ်ဘုရား၊ ဒါန-သီလ-ဘာဝနာမှု ကြိုး စားချင်လာတယ် ဘုရား၊ ကိုယ်ချင်းစာတရား ရှိလာတယ် ဘုရား၊ တရားနာ ဝါသနာပါလာတယ်ဘုရား"

"အင်း....အင်း၊ ဟုတ်ပြီ....ဟုတ်ပြီ၊ တရားမှန်လျှင် အဲဒီ လို ဖြစ်ရမယ် ဒကာကြီးရဲ့ တရားအားထုတ်ပြီးလျှင် အဲဒီလို ထူးခြားမှု ပြောင်းလဲမှု ရှိမှပေါ့၊ "**ရိပ်သာကလဲ ပြန်လာရော သဒ္ဓါလဲ လန်ရော**" ဆိုတဲ့ သဒ္ဓါလန် ယောဂီဆို ဘယ်တရား မှန်မလဲ"

""နေပါအုံးဘုရား၊ သဒ္ဓါလန်ယောဂီဆိုတာ ဘာလဲဘုရား"

"ဒီလို ဒကာကြီးရဲ့၊ ရိပ်သာသွား တရားအားမထုတ်ခင် ကတော့ ရတနာသုံးပါး ကြည်ညိုသင့်သလောက် ကြည်ညို သား၊ ဘုရားရှိခိုးတယ်၊ ဥပုသ်စောင့်တယ်၊ တရားနာတယ်၊ ဆွမ်းတော်တင်တယ်၊ ဆွမ်းလောင်းတယ်၊ မိဘဆရာသမား အသက်ကြီးသူများ ရှိသေတယ်၊ ရိပ်သာကလဲပြန်လာရော ကိစ္စပြီးပြီဆိုပြီး ခုနကပြောဒါတွေ ဘာမှမလုပ်တော့ဘူး၊ အရပ်ထဲက ရှေးကတွေ့တဲ့လူတွေနဲ့လဲ မတွေ့တော့ဘူး၊ တရား မှန်လျှင် သဒ္ဓါတိုးပြီး ခုနကအလုပ်မျိုးတွေ တိုးလုပ်ဘို့၊ ရှေးကမတွေ့တဲ့သူနဲ့တောင်မှ တွေ့ဘို့ဟာ မဟုတ် ပြောင်းပြန် လန်သွားလို့ "သဒ္ဓါလန်ယောဂီ" လို့ ခေါ်ဒါ ဒကာကြီးရဲ့"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော် ခုအခြေအနေဟာ မှန်တယ်ပေါ့ဘုရား"

"မှန်ဒါပေါ့ ဒကာကြီး အဲဒါမလျော့ဘဲ တိုးတက်လာအောင် ဆက်လက်ကြိုးစားပေါ့"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော် ဒီအတိုင်း ဆက်ကြိုးစားရမယ်ပေါ့ဘုရား"

"အဲဒီအတိုင်း ဆက်ကြိုးစား ဒကာကြီး၊ တရားဟောသူတရားပြသူ့ တရားအားထုတ်သူတို့ဟာ မှန်ကန်လာလျှင် ကြည်ညိုဖွယ်ရှိလာမယ်၊ မမှန်လျှင် ကြည်ညိုဖွယ် မရှိဘူး၊ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသူ့ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသူတို့ရဲ့ အကျိုးအပြစ်တွေကို ဘုရားရှင်ဟောထားဒါရှိတယ်"

"ဘယ်လို ဟောထားသလဲဘုရား တပည့်တော်နာချင်ပါတယ်ဘုရား"

"ရဟန်းတို့ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အကျိုးတို့သည်—

၁။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မိမိကိုယ်ကို မစွပ်စွဲ၊

၂။ ပညာရှိတို့ စိစစ်၍ ချီးမွမ်းကုန်၏၊

၃။ ကောင်းသော ကျော်စောသံသည် ပြန့်နှံ့ရ၍ထွက်၏၊

၄။ မတွေဝေဘဲ သေရ၏၊

၅။ သေသော် နတ်ပြည်သို့လားရ၏၊

ဟူ၍ ငါးမျိုးတို့တည်း"

"ရဟန်းတို့ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အပြစ်တို့သည်—

၁။ မိမိကိုယ်တိုင်လည်း မိမိကိုယ်ကို စွပ်စွဲ၏၊
၂။ ပညာရှိတို့ စိစစ်၍ ကဲ့ရဲ့ကုန်၏၊
၃။ မကောင်းသော ကျော်စောသံသည် ပြန့်နှံ့၍ထွက်၏၊
၄။ တွေဝေလျက်သေရ၏၊
၅။ သေသော်ငရဲသို့ရောက်ရ၏၊
—ဟူ၍ ဤငါးမျိုးတို့တည်း”

“အဲဒီလိုဟောထားတယ် ဒကာကြီးရဲ့၊ အဲဒါ “ပဉ္စမ အပါသာဒိကသုတ်”တဲ့၊ ပဉ္စင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်မှာ ဘုရားရှင် ဟောတယ်၊ နောက်တသုတ်လဲရှိသေးတယ် ဒကာကြီးရဲ့”

“ဆက်နာပါရစေအုံးဘုရား၊ ဟောပါအုံး”

“ရဟန်းတို့ ကြည်ညိုဖွယ်ရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်တို့၌ အကျိုး တို့သည်—

၁။ မကြည်ညိုသေးသောသူတို့ ကြည်ညိုကုန်၏၊
၂။ ကြည်ညိုပြီးသူတို့လည်း တိုး၍ကြည်ညိုကုန်၏၊
၃။ မြတ်စွာဘုရား အဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာပြု ကျင့်၏၊
၄။ နောင်လာနောက်သားတို့ အတုလိုက်၏၊
၅။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏ စိတ်သည် ကြည်လင်၏၊
—ဟူ၍ ဤငါးမျိုးတို့တည်း၊

“ရဟန်းတို့ ကြည်ညိုဖွယ်မရှိသော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အပြစ် တို့သည်—

၁။ မကြည်ညိုသေးသူတို့ မကြည်ညိုကုန်၊
၂။ ကြည်ညိုပြီးသူ အချို့တို့လည်း အကြည်ညိုပျက် ကုန်၏၊
၃။ ဘုရားအဆုံးအမတော်ကို လိုက်နာပြုကျင့်မှုမရှိ၊
၄။ နောင်လာနောက်သားသည် အတုလိုက်၏၊
၅။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည် မကြည်လင်၊
—ဟူ၍ ဤငါးမျိုးတို့တည်း။

"အဲဒါက "ဒုတိယအပါသာဒိကသုတ်" တဲ့ ပဋ္ဌဂ်ုတ္တရ ပါဠိတော်မှာ ဘုရားရှင် ဟောထားတယ်"

"အရှင်ဘုရား၏ တရားတော်တွေကဖြင့် တယ်ကောင်း ဘုရား"

"အဲဒီကောင်းတဲ့တရားတွေ ဒကာကြီး သန္တာန်မှာ အကုန် တည်အောင် ကျင့်နိုင်ပါစေသတည်း၊ ကဲ....တော်ကြအုံးစို့ ဒကာကြီး"

* အရာရာဝယ် ကြည်ညိုဖွယ် ဆောင်လွယ်နိုင်ကြပါ ပါစေသော်

* မကြည်ညိုဖွယ် ဖြစ်သွယ်သွယ် ကိုယ်ဝယ်မကပ် ရှောင်စေသော်

* * *

"ကျွန်တော့်တို့သုံးယောက်ကိုချည်း ကြည့်ဟောတယ်ဗျ"

(၂၅)

တခါက မိမိသည် ရွာတရွာ ဆွမ်းသိမ်းပွဲတွင် ညတရားဟောရ၏၊ မိမိမှာ ပါဠိအဋ္ဌကထာလာ တရားများကို ပါဠိ အဋ္ဌကထာလာတိုင်း ဟောပြောလေ့ရှိ၏၊ ထိုညကလဲ ဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာလာ တရားတပုဒ်ကို ဟောကြားခဲ့၏၊ ဟောကြားပုံမှာ—

"မိမိကိုယ်ကို အချစ်ဆုံးဟူ၍ အကယ်တိတိ နားလည်သိရှိအံ့၊ ဤသို့သိသော် ထိုမိမိကိုယ်ကို တရားလမ်းကြောင်း မစောင်းစေဘဲ ကောင်းစွာစောင့်ရှောက်အပ်သည် မည်လောက်အောင် စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ ကြောင်းကျိုးမြင်သိ ပညာရှိသည် အရွယ်သုံးပါးတို့တွင် တပါးပါးသောအရွယ်ကို အပြစ်မနှော စင်းလုံး ချောအောင် ဆေးကျော့ သုတ်သင်ရာသတည်း"

—ဟူသောဂါထာကို နိဒါန်းပျိုးကာ ဟော၏၊ တရားပွဲမှာ ည ၇ နာရီတွင်စ၊ ၁၀ နာရီတွင် ပြီးဆုံးသည်၊ နောက်နေ့ ညနေတွင် မိမိနှင့်ရင်းနှီးသော ယောဂီဒကာကြီးတယောက် ကျောင်းရောက်လာ၍ ရှိခိုးပြီးလျှင် မေးမြန်းလျှောက်ထား၏—

"ဆရာတော်ညက ဟိုဘက်ရွာကဆွမ်းသိမ်းပွဲမှာ ဘာတရား ဟောခဲ့ပါသလဲဘုရား"

"မိမိအား တချို့က ဆရာတော်ဟု ခေါ်၏၊ တချို့ကလဲ ဆရာတော်လေးဟု ခေါ်၏၊ တချို့က ဦးပဥ္စင်းဟု ခေါ်၏၊ တချို့က ဦးပဥ္စင်းလေးဟု ခေါ်၏၊ တချို့က ဘုန်းကြီးဟု ခေါ်၏၊ မိမိမှာမူ ခေါ်ချင်သလို နှုတ်တက်ရာသာ ခေါ်ကြပေတော့ ဘယ်လိုခေါ်ပါဟု မသင်ပေးပါလေ၊ မိမိမှာ ဒကာကြီးမေးလာပုံထူး၍ အကြောင်းထူးရှိရမည်ဟု တွက်ဆ၏၊ သို့နှင့် သိလိုသဖြင့် ဒကာကြီးအမေးကို မဖြေသေးဘဲ ပြန်လှန်မေးလိုက်၏—

"ဘာအကြောင်းထူးလို့လဲ ဒကာကြီး"

"ဟိုတောက ဘပည့်တော် မိတ်ဆွေသုံးယောက် ညက အဲဒီရွာမှာအိပ်ပြီး တရားနာကြတယ်၊ ခုမနက် တပည့်တော်တို့ရွာ လာတယ်ဘုရား"

"အင်း— တရားနာပြီးလာတော့ ဘာဖြစ်သလဲ"

"ဒီလိုဘုရား၊ သူတို့နံနက်က တပည့်တော်နှင့် တွေ့တော့ ညကတရားပွဲမှာ တရားနာခဲ့ရတဲ့ အကြောင်းတွေကို တအံ့တသြ ပြောပြတယ်၊ တပည့်တော်ကလဲ ပြန်ရှင်းပြတယ်၊ ပြဿနာ မပြေလည်ဘူးဘုရား"

"ဒကာကြီးမှာ တရားအားထုတ်သက် ရှည်ပြီး ကြောင်းကျိုး ဆင်ခြင်ညာဏ်ရှိ၏၊ သို့သော် သူတွင် အထက်ဆရာဂိုဏ်းစွဲရှိ၍ ပွဲတင်လေ့ရှိ၏၊ အများက သူ့ကို ထိုအတွက် လက်ညှိုးထိုး၏၊ သူကတော့ ပြုံးပြုံးနှင့် သည်းခံ၍နေ၏၊ မစွန့်နိုင်"

"ဘယ်လိုပြောလို့ ဘယ်လိုရှင်းသဖြင့် ဘာတွေမပြေလည်သလဲ ပြောစမ်းပါအုံး ဒကာကြီးရဲ့၊ ပြေလည်အောင် ရှင်းပေးနိုင်လဲ ရှင်းပေးရတာပေါ့"

"ကျွန်တော်တို့ညက ဟိုဘက်ရွာက ဆွမ်းသိမ်းပွဲမှာ တရားနာတာဗျာ အံ့ရောဘဲ၊ တောင်ပေါ်ကျောင်း ဘုန်းကြီး တရားဟောတာ"

"မိမိနေသော တောရကျောင်းမှာ တောင်ပေါ်တွင်ဖြစ်၍ အနီးပတ်ဝန်းကျင်မှ လူများက တောင်ပေါ်ကျောင်းဟူ၍ဘဲ အခေါ်များ၏၊ အသိများ၏"

"ဘာအံ့သြတာလဲဗျ"

"ကျွန်တော်တို့နဲ့ ဘုန်းကြီးနဲ့လဲ တခါမှ တွေ့ဘူး မြင်ဘူး, သိဘူး, ပြောဘူးလဲ, မရှိပါဘူးဗျာ၊ အဲဒါ ညကလဲ တရားပွဲမှာ ဘုန်းကြီးမမြင်နိုင်တဲ့ ချောင်ကပ်ထိုင်နေတာပါ၊ဘုန်းကြီးကလဲ ကပ်သီးကပ်သပ် မြင်တယ်သိတယ်ဗျာ၊ "**ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်ကိုချည်း ကြည့်ဟောတယ်ဗျ**"

"မဟုတ်ပါဘူးဗျ၊ တိုက်ဆိုင်လို့ဖြစ်မှာပါ"

"တိုက်ဆိုင်ရအောင်ဗျာ၊ သုံးယောက်လုံးနဲ့မှ တထပ်ထဲမှဘဲ တထပ်ထဲ တိုက်ဆိုင်နိုင်ပါ့မလား၊ သိလို့ မြင်လို့သာ ဒီလောက်တပ်အပ်မှန်စွာ ဟောနိုင်တာပေါ့ဗျ"

"ခင်ဗျားတို့ သုံးယောက်အဖြစ်နဲ့ တရားသွားနဲ့ တိုက်ဆိုင်လို့ ဖြစ်မှာပါ၊ ဒီလိုဘဲ တခါတလေ တိုက်ဆိုင်တတ်ထာဘဲ"

"ထားပါအုံးတော့ဗျာ၊ ဘုန်းကြီးကလဲ ချောင်ကပ်နေတဲ့ ကျွန်တော်တို့ သုံးယောက်ကိုချည်း ကြည့်ဟောတယ်ဗျ၊ ကျွန်တော့်တို့ထိုင်တာကို ဘုန်းကြီးမမြင်နိုင်ဘူး"

"ဘုန်းကြီးကတော့ ဘယ်လူရယ်လို့ ဘယ်ကြည့်ဟောပါ့မလဲ၊ ရှေ့တည့်တည့် ကြည့်ဟောမှာပေါ့ ဒါပေမဲ့ လူအများက ဘုန်းကြီးကို ကြည့်ပြီး တရားနာတော့ ကိုယ့်ကြည့်ဟောတယ်လို့ ထင်ရတာပေါ့ဗျ"

"မဟုတ်ပါဘူးဗျာ၊ ဒီဘုန်းကြီး ထူးတယ်၊ သိပ်ထူးတယ်"

"မိမိမှာ ဒကာကြီးနှင့် တောကဒကာ ၃-ယောက် အပြန်အလှန် ပြောပုံကို နားထောင်ရင်း စဉ်းစားနေ၏။ "အင်း— မတရား ဘုန်းကြီးချင် နာမည်ကြီးချင်လျှင်တော့ အလွယ်သားဘဲ၊ ဒီအကြောင်း ဆိုတ်ဆိတ်နေသောအားဖြင့် ဝန်ခံလိုက်မယ်၊ သို့မဟုတ် ဟုတ်သားဘဲ သူတို့သုံးယောက်ကိုချည်း ကြည့်ပြီး သူတို့သုံးယောက် အကြောင်းကိုချည်း ဟောခဲ့တာဘဲလို့ သူတို့စကား နောက်ယောင်ခံလိုက်ရုံဘဲရှိတယ်၊ သို့သော် မိမိမှာ ထိုသို့မဟုတ်ခဲ့၊ ရွာသားတွေ၏ စရိုက်ဝါသနာကို အကဲခတ်ပြီး သူတို့နဲ့ လိုက်လျောမည့်တရားကို ဟောခဲ့ခြင်းသာ ဖြစ်သည်၊ မဟုတ်ထာကို အဟုတ်လုပ်၍ ဟန်ဆောင်ဘုန်းကြီးမှုသည် မတရားဘုန်းကြီးမှုသာ ဖြစ်မည်၊ အပါယ်ရိက္ခာစုမှုသာ ဖြစ်မည်"သို့ စဉ်းစားနေစဉ် ဒကာကြီးက မိမိအား မေးပြန်သဖြင့်, စဉ်းစားမှု ပြတ်သွားတော့၏—

"ဆရာတော် ညက ဘာတရား ဟောခဲ့သလဲ ပြောပြပါအုံး ဘုရား"

"အော်....အင်း- စဉ်းစားနေတာနဲ့ မေ့သွားတယ် ဒကာကြီး၊ တရားကရှိးရှိးပါ ဒကာကြီး၊ တခါက ဒကာကြီးတို့ရွာတောင်ပေါ် ဘုရားပွဲမှာတောင် ဦးပဥ္စင်း ဟောခဲ့သေးတယ်လေ၊ ဗောဓိမင်းသားအကြောင်းပေါ့၊ သူတို့ ၃-ယောက်ကို ပြန်ပြောပြပါ၊ သူတို့သုံးယောက်အကြောင်းကို သိလို့မြင်လို့ ဟောတာမဟုတ်ပါဘူး၊ ရှာသားတွေရဲ့ စရိုက်နှင့် ဝါသနာချိန်ပြီး ဟောတာ တိုက်ဆိုင်သွားလို့ပါလို့"

"ဒါ့ကြောင့် တပည့်တော်လဲ သူတို့ကို တိုက်ဆိုင်လို့ ဖြစ်မှာပါလို့ ပြောပြတာဘဲဘုရား၊ မရဘူး၊ နောက်တွေ့မှ ပြောပြရအုံးမယ်"

"ပြောပြဖြစ်အောင် ပြောပြပါဒကာကြီးရယ်၊ တော်တော်ကြာ အချောင်နာမည်ကြီးနေပါအုံးမယ်"

"နာမည်ကြီးတာ မကောင်းဘူးလား ဘုရား"

"မဟာပုညော မဟာဒုက္ခော" တဲ့ ဒကာကြီးရဲ့၊ "ဘုန်းကြီးချင်း နာမည်ကြီးခြင်းဟာ ဒုက္ခဆင်းရဲကြီးခြင်းဘဲ" ဒါ့ကြောင့် ရှေးက ဆရာတော်ကြီးများ ဘုန်းကြီးလာပြီဆိုတောရိပ်-တောင်ရိပ်ခိုပြီး တောရဆောက်တည်နေကြတာ"

"ဒါဖြင့် ဆရာတော်လဲ မြို့မှာဘုန်းကြီးလာလို့ တောလာပြီး တောရဆောက်တည်နေတာနဲ့ တူတယ်"

"ဦးပဥ္စင်းကတော့ ဘုန်းမကြီးပါဘူး၊ ငယ်ရွယ်တုန်း ကိုယ်လုပ်ချင်တဲ့ အလုပ်တွေ လုပ်မယ်၊ ကြီးရင် လုပ်ချင်မှ လုပ်နိုင်တော့မယ်ဆိုပြီး သာသနာတော်နေစဉ် သာသနာတော်က

ညွှန်ပြတဲ့ အကျင့်တွေ စုံအောင်ကျင့်ချင်တဲ့ ဆန္ဒကြောင့် တောရဆောက်တည်နေတာပါ”

ယင်းသို့ ပြောဆိုပြီးသော် စကားပြတ်သွား၏၊ ဒကာကြီးလဲ မကြာမီ ရှိခိုးဦးချ၍ ထပြန်သွား၏၊ ဒကာကြီးထပြန်သွားလျှင် မိမိတပါးတည်း စဉ်းစားဆုံးဖြတ်နေမိတော့၏—

“အင်း— ဒီလို တိုက်ဆိုင်မှုမျိုးသည် အခါခါ ကြုံတတ်၏၊ ထိုသို့ တိုက်ဆိုင်ကြုံကြိုက်၍ ထိုသို့ တအံ့တသြ ပြောဆိုလာသည်ကို သာယာငြိမ်သက် လက်ခံမည်လား၊ သို့မဟုတ် တိုက်ဆိုင်ကြောင်း ရိုးသားစွာ ပြန်လည်ချေပ ပြောဆိုမည်လား၊ ရိုးသားလျှင် ချေပ ပြောဆိုရမည်၊ မရိုးသားလျှင် သာယာငြိမ်သက် လက်ခံမည်၊ ငါသည် အမြဲတမ်း ရိုးသား၍ အမှန်ပြောဟောသင့်၏၊ သို့မှသာ ငါ၏ သံသရာခရီးလမ်း ဖြောင့်ဖြူး၍ နိဗ္ဗာန်စခန်းသို့ ရောက်နိုင်မည်”

* ဗုဒ္ဓဘုရား တပည့်များ ရိုးသားအစဉ် မှန်စေသော်။

* * *

"ဝေဒနာဟာရုပ်ပေါ့ဗျ"

(၂၆)

တချိန်သော နေ့ကာလက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့၌ တရားဟော တရားပြနေ၏၊ ယောဂီများသည် အတွေ့အကြုံ အသိအမြင်များကို ကြားဘူးနားဝရှိသလောက်, သိမြင်သလောက် မေးလျှောက်ကြ၏၊ တချို့လဲ ယခုနာကြားအားထုတ်သည့် အတွေ့အကြုံများကို မေးလျှောက်ကြ၏၊ တချို့ကတော့ အပြင်အပမှ ကြားဘူးနားဝများကို မေးလျှောက်ကြ၏၊ တချို့ကမူ မိတ်ဆွေအချင်းချင်း ဆွေးနွေးရာမှ မရှင်းလင်းဒါများ, သိချင်ရာများကို မေးလျှောက်ကြ၏၊ တနေ့ယောဂီတယောက်ရောက်လာပြီး ရှိခိုးဦးချကာ မေးလျှောက်၏-

"ဦးပဥ္စင်း ဥာဏ်စဉ်ဆိုဒါ ဘာကို ခေါ်ပါသလဲဘုရား"

"ဥာဏ်စဉ်ဆိုဒါ ဘယ်ဥာဏ်ပြီး ဘယ်ဥာဏ်, ဘယ်ဥာဏ်ပြီး ဘယ်ဥာဏ် စသည်ဖြင့် ဥာဏ်တွေကို အစဉ်အတိုင်း စဉ်ထားဒါကို ဥာဏ်စဉ်ခေါ်ဒါပေါ့"

"ဥာဏ်စဉ်ဆိုဒါ တရားလားဘုရား"

"အဲဒီလို စဉ်ထားတဲ့ ဥာဏ်တွေရဲ့ အနက်အဓိပ္ပာယ် သဘောသဘာဝတွေကို ရှောက်ဟောလျှင် တရားဖြစ်ထာပေါ့၊ ဥာဏ်တွေရဲ့ သဘောသဘာဝ အနက် အဓိပ္ပာယ်ကို အစဉ်အတိုင်းဟောလို့ ဥာဏ်စဉ်တရား ခေါ်ဒါပေါ့"

"ဒါဖြင့် အဲဒီဥာဏ်စဉ်တရားနဲ့ ဒိပြင်တရား ဘယ်လိုထူးပါသလဲ ဘုရား"

"ဒါကတော့ အထူးမရှိပါဘူး၊ တရားအနေနဲ့ကြည့်လျှင် အတူတူဘဲပေါ့၊ အဓိပ္ပာယ် အယူအဆကွဲဒါဘဲရှိမယ်"

"အဲဒီဥာဏ်စဉ်ကို ဘယ်အချိန်နာရမလဲဘုရား"

"ဟောတဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်နဲ့ကြုံလျှင် ကြုံတဲ့အချိန် နာနိုင်ဒါပေါ့၊ မကြုံလျှင်လဲ နာချင်လို့ရှိပါက ဟောစွမ်းနိုင်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တဦးဦးကို လျှောက်ထား တောင်းပန်ပြီး နာနိုင်ဒါပေါ့၊ တရားဆိုဒါ ဟောသူ နာသူ ကြုံမှ ဖြစ်ထာကိုး၊ အဲဒီလို မကြုံလျှင်လဲ ဥာဏ်စဉ်ရေးထားတဲ့ စာအုပ်ကြည့်ဖတ်လဲ ဖြစ်ထာပေါ့၊ စာဖတ်ထာလဲ တရားနာဒါနဲ့ အတူတူဘဲပေါ့"

"ဥာဏ်စဉ်နာရမဲ့အချိန် မနာရမဲ့အချိန်ရယ်လို့ သတ်မှတ်ချက် ရှိပါသေးသလားဘုရား"

"ဒီလိုသတ်မှတ်ချက်လဲ မရှိပါဘူး၊ နာချင်တဲ့အချိန်နဲ့ ဟောတဲ့အချိန် ကြုံမှသာ ပဓါနဘဲ၊ သီးခြားအချိန်နဲ့ ပတ်သက်လို့ သတ်မှတ်ချက် မရှိပါဘူး"

"ဥာဏ်စဉ် နာသင့်တဲ့လူ မနာသင့်တဲ့လူလို့လဲ သတ်မှတ်ချက် ရှိပါသေးသလားဘုရား"

"ဒါလဲမရှိပါဘူး၊ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်တွေဟာ လူတန်းစားအားလုံးအတွက်ဘဲ၊ လူတန်းစား မခွဲခြားပါဘူး၊ လောကမှာ ဖုံးထား, ဝှက်ထားမှ တင့်တယ်ဒါက မိန်းမများ၏ ကိုယ်အင်္ဂါ အစိတ်ပိုင်းများ, ပုဏ္ဏားတို့၏ မန္တာန်နှင့် မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိအယူလို့ သုံးမျိုးရှိတယ်၊ ဖွင့်ပြ, ဖော်ပြမှ တင့်တယ်ဒါကလဲ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်, လရောင်နှင့်

နေရောင်လို့ သုံးမျိုးရှိတယ်၊ ဒါကြောင့် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ဟာ ဘယ်သူတော့ မနာရဘူး၊ ဘယ်သူတော့ နာရမယ်လို့ ဖုံးထား၊ ဝှက်ထား၊ ကန့်သတ်ထားလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ကန့်သတ်ထားလျှင် သာသနာဘောင်ကို ဖုံးထားဒါနဲ့ အတူတူ ဖြစ်သွားမှာပေါ့၊ တရားကို ပိတ်ဖုံးထားဒါ ဖြစ်သွားမှာပေါ့၊ တရားဆိုဒါ ပုဂ္ဂိုလ်တိုင်း နာသင့်တယ်၊ နာနိုင်တယ်၊ ဒီလိုနာတော့ ယခုဘဝ တရားရရင်လဲရမယ်၊ မရရင်လဲ နောက်ဘဝအတွက် အထုံပါသနာဖြစ်မယ်ပေါ့”

“တရားအားထုတ်ပြီးမှ ဉာဏ်စဉ်ကို နာရမှာလား၊ အားမထုတ်ခင် နာရမှာလား”

“အားမထုတ်ခင်လဲ နာနိုင်တယ်၊ အားထုတ်ဆဲလဲ နာနိုင်တယ်၊ အားထုတ်ပြီးမှလဲ နာနိုင်တယ်၊ အချိန်မရွေးနာနိုင်တယ်”

“ဉာဏ်စဉ်နာရဒါနဲ့ မနာရဒါ ဘယ်လိုထူးပါသလဲ ဘုရား”

“အထူးတလည် ထူးခြားချက်မရှိပါဘူး၊ ဉာဏ်စဉ်နာရတော့ ဒီဉာဏ်—ဒီဉာဏ်တွေ ရှိပါလားလို့ ဗဟုသုတတိုးသွားတယ်၊ ဒီဉာဏ်တွေ မိမိသန္တာန်မှာ ရှိ—မရှိ သိနိုင်တယ်၊ မရှိလျှင် ရှိအောင် လုပ်ချင်လာမယ်၊ ရှိလျှင် တည်တံ့အောင် လုပ်ချင်လာမယ်၊ ဓမ္မသဝနကုသိုလ်ရမယ်ပေါ့၊ မနာရလျှင် ဒီအကျိုးတွေ မရဘူးပေါ့”

“ဉာဏ်စဉ် နာရတော့ တရားတိုးတက်သွားပါသလား ဘုရား”

"ဒါကတော့ နာသူရဲ့ ပါရမီနဲ့ဆိုင်ပါတယ်၊ အတိအကျ ပြောလို့မရဘူး၊ ဒီပြင်တရားနာလဲ တိုးတက်ချင် တိုးတက်မှာပဲ၊ ပုဂ္ဂိုလ်, စရိုက်, အကြိုက်နှင့်သာ ဆိုင်ပါတယ်"

"ဥာဏ်စဉ်နာရတော့ အပါယ်တံခါး ပိတ်ပါသလား ဘုရား"

"မလက အပါယ်တံခါး ပိတ်လောက်အောင် ဒါနသီလ ကုသိုလ်ရှိသူ၊ သို့မဟုတ် တရားအားထုတ်ထားသူ ဆိုပါက ဥာဏ်စဉ် မနာရလဲ အပါယ်တံခါး ပိတ်ထားပါတယ်၊ ဒါကတော့ ဥာဏ်စဉ်တရားမှ ရမယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဘယ်တရားပဲဖြစ်ဖြစ် နာပြီး မမေ့ဘဲ အရိုးစွဲအောင် နှစ်သက်နေလျှင် ဘယ်အပါယ်ကျတော့မလဲ၊ ရှေးက တရားတကြိမ်နာရုံနဲ့ အပါယ်သို့ ဘဝများစွာ, ကမ္ဘာများစွာ မကျဘဲ ဘုရားရှင်လက်ထက်လဲရောက်ရော ဘုရားရှင်နှင့်တွေ့ပြီး တရားနာရတော့ ရဟန္တာဖြစ်သွားတဲ့ ထေရာ၊ ထေရီတွေ အများကြီးရှိပါတယ်၊ အပါယ်တံခါးပိတ်ထားက သောတာပန် မဖြစ်သေးလျှင် ခဏပိတ်တာ၊ သောတာပန်ဖြစ်ပြီးမှ အပြီး ပိတ်မယ်၊ သောတာပန် ဖြစ်မှု မဖြစ်မှုဟာလဲ ဥာဏ်စဉ်နဲ့ ဘာမှမဆိုင်ဘူး"

"ဘုရားရှင် လက်ထက်တုန်းက ဥာဏ်စဉ်ဟောပေးပါသလားဘုရား"

"သီးခြား ဥာဏ်စဉ်သက်သက် ဟောမပေးပါဘူး၊ သုတ္တန်တိုင်းမှာလဲ ထည့်မဟောဘူး၊ တချို့သုတ္တန်တွေမှာပါတယ်၊ ဥပမာဆိုးပါတော့ အနတ္တလက္ခဏသုတ် ဆုံးခါနီးတော့—

“ဧဝံ ပဿံ ဘိက္ခဝေ သုတဝါ အရိယသာဝကော ရူပသ္မိံပိ နိဗ္ဗိန္ဒတိ, ဝေဒနာယပိ, သညာယပိ, သင်္ခါရေသုပိ, ဝိညာဏသ္မိံပိ နိဗ္ဗိန္ဒ ဝိရဇ္ဇတိ, ဝိရာဂါ ဝိမုစ္စတိ, ဝိမုတ္တသ္မိံ ဝိမုတ္တမိတိ ဉာဏံ ဟောတိ” ဆိုတဲ့ ပါဠိတော်မျိုးဟာ ဉာဏ်စဉ်ဘဲပေါ့၊ အဲဒီမှာ “ယထာဘူတဉာဏ်, နိဗ္ဗိန္ဒဉာဏ်, မဂ်ဉာဏ်, ဖိုလ်ဉာဏ်, ပစ္စဝေက္ခဏာဉာဏ်ရယ်လို့ ပါဠိတော် တိုက်ရိုက် အနေနဲ့ ဉာဏ်ငါးပါးကို ထည့်ဟောလေ့ရှိတယ်၊ ဦးပဉ္ဇင်းတို့ ပါဠိတော် တသုတ်လုံး ဟောတဲ့အခါ ပါဒါပေါ့”

“အောင်—တပည့်တော်က ဉာဏ်စဉ်ဆိုဒါ အထူးတရားလား မှတ်ထင်နေဒါ၊ လက်စသက်တော့ တပည့်တော်တို့ အမြဲလိုလို နာနေရဒါဘဲဟာကိုး”

“ဒါဖြင့် ဒကာကြီးဥစ္စာက “ ဇီးကွက်-ဇီးကွက် အောင်နေဒါတောင် ဘာငှက်လဲလို့ မေးရသလို”ဖြစ်နေပြီပေါ့၊ ဇီးကွက် အောင်ပြရအုံးမလား မသိဘူး”

“အခုဆိုတော့ ဒီအတိုင်းဖြစ်နေဒါပေါ့ ဘုရား”

“နေစမ်းပါအုံး ဒကာကြီးရဲ့၊ ဘာ့ကြောင့် ဒီလောက် စပ်စပ်ပေါက်ပေါက် လျှောက်မေးနေရသလဲ ပြောစမ်းပါအုံး အကြောင်းထူးကို”

“ဒီလိုပါဘုရား၊ တပည့်တော် မိတ်ဆွေတယောက် တရား အားထုတ်ရာက ပြန်လာတော့ အားရပါးရနဲ့ တပည့်တော်ကို လာပြောတယ်—

“ကျွန်တော် တရားသွားအားထုတ်ထာ အရက်သုံးဆယ်နဲ့ ဉာဏ်စဉ်နာခဲ့ရတယ်ဗျ”

"သူက အဲဒီလိုပြောတော့ တပည့်တော်က ဉာဏ်စဉ်ဆိုဒါ ဘယ်လိုလဲ သိချင်တယ်၊ တရားအားထုတ်လို့ ဘယ်အဆင့် ရောက်မှ နာရဒါလဲ သိချင်တယ်၊ သူလဲ ဘယ်လောက် တရား အခြေခံရှိသလဲ သိချင်တယ်၊ အဲဒီလို သိချင်ဒါနဲ့ သူ့ကို တပည့်တော်က မေးတယ်—

"ခင်ဗျား တရားအားထုတ်တော့ ဘယ်တရားကို ရှုမှတ် အားထုတ်ပါသလဲ"

"ပဌမထိုင်စတော့ မမြဘူးပေါ့ဗျာ၊ နောက် အထိုင်ကြာ လာတော့ ဝေဒနာပေါ်လာတယ်၊ အဲဒီဝေဒနာကိုဘဲ ရှုမှတ် အားထုတ်တယ်၊ ပဌမဝေဒနာတွေ ကြမ်းတယ်၊ အဲဒီအကြမ်း တွေ ချုပ်ပြီး နောက် ဝေဒနာနုနုလာတယ်၊ ဝေဒနာ အနု ပိုင်းရောက်တော့ ဉာဏ်စဉ်နာဒါဘဲ"

"အဲဒီဝေဒနာဟာ ရုပ်လား နာမ်လားဗျ"

"**ဝေဒနာဟာ ရုပ်ပေါ့ဗျ**"

"ကျွန်တော် သိဒါကတော့ ဝေဒနာဟာ နာမ်လို့ သိတယ်ဗျ"

"နေအုံးဗျာ၊ကျွန်တော် ဆရာတော်ဆီကို ပြန်မေးလျှောက် ကြည့်အုံးမယ်"

"သူက အဲဒီလိုပြောပြီးပြန်သွားတယ်၊ နောက် တရက်နှစ် ရက်ကြာတော့ ရောက်လာပြီး ပြောတယ်—

"ဟုတ်တယ်ဗျို၊ ခင်ဗျားပြောတာ မှန်တယ်၊ ဝေဒနာဟာ နာမ်တဲ့ဗျ၊ ကျွန်တော့်ကို ဆရာတော်က ပြောလိုက်တယ်—"လူ သေကောင် ဒုတ်နဲ့ ထိုးကြည့်ပါလားတဲ့"

“အဲဒီ-တပည့်တော်ရဲ့ မိတ်ဆွေ တရားအခြေအနေ ကြည့်ပြီး ဉာဏ်စဉ်ကို စိတ်ဝင်စားလို့ မေးလျှောက်ထားပါဘုရား၊ အခု ဆို ရှင်းပါပြီ”

ဒကာကြီးသည် ထိုသို့ပြန်ကြား လျှောက်ထားကာ ဦးချ ရှိခိုး၍ ထပြန်သွားတော့၏၊ မိမိသည် ဒကာကြီးပြန်သွားလျှင် ထိုအဖြစ်အပျက်နှင့် လျော်သော ဘုရားရှင်၏ တရားယဉ်များ ကို စဉ်းစား၏၊ သို့စဉ်းစားစဉ် မိမိဉာဏ်တွင် ဘုရားရှင်၏ တရားယဉ်များ ပေါ်ပေါက်လာ၏—

“အကြင်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် များစွာ ပြောဟော၏၊ ထိုစကားများကာမျှဖြင့် ပညာရှိ ပဏ္ဍိတ မဖြစ်နိုင်၊ ဘေးရန်မရှိ, ကြောက်ခြင်းမရှိ, ဘေးကင်းအောင် ပြုတတ်သူကို ပညာရှိ ပဏ္ဍိတ ဟူ၍ ဆိုအပ်၏”

“အကြင်မျှလောက်သော အကြောင်းဖြင့် များစွာ ပြောဟောတတ်၏၊ ထိုသို့ ပြောဟော တတ်ကာမျှ ဖြင့် တရားကို ဆောင်သူမဖြစ်, အကြင်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကား အနည်းငယ်မျှသောတရားကိုနာရ၍ နာမကာယ ဖြင့် တရားကို သိမြင်၏, အကြင် ပုဂ္ဂိုလ်သည်ကား တရားကို မမေ့မလျော့၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် စင်စစ် တရား ကို ဆောင်သူမည်၏”

“အကြင်အကြောင်းဖြင့် ဆုံးဖြတ်အပ်သော တရား ကို ချွတ်ယွင်းသောအားဖြင့်ဆုံးဖြတ်၏၊ ထိုသို့ချွတ်ယွင်း

ရွာ ဆုံးဖြတ်ခြင်းကြောင့် တရား၌ တည်သူမဖြစ်နိုင်၊ အကြင် ပညာရှိသည် အကျိုးရှိ-အကျိုးမဲ့ နှစ်ပါးစုံတို့ကို ဆုံးဖြတ်၍—

"မချွတ်ယွင်းသောအားဖြင့် ညီညွတ်သော တရားဖြင့် သူတပါးတို့ကို ဆောင်၏၊ အောင်ခြင်းသို့ ရောက်၏၊ တရားကိုစောင့်တတ်သော ပညာနှင့် ပြည့်စုံသော ထိုပညာရှိကို တရား၌တည်သူဟူ၍ ဆိုအပ်၏"

"သူတော်သူစင်, ပညာရှင်တို့, မိန့်ကျင်စကား, ဘာခွန်းကြားက, ပတ္တာမြားဆန်ကျိုး, အဘိုးပြည်တန်, ကေန်မုချ, တလုံးရသို့, နဂ္ဂသိုးမွန်, ကျိုးကဲလွန်၏၊ ဘောက်ပြန်ရှေးက, ဝိဒေဟာ၌, ဝါဒယွင်းသုန်, ဂုဏ်ကဿပ, မောဟန္ဓအား, ခဏကပ်မိ, အင်္ဂတိကို, ဗောဓိသတ္တ, နာရဒဟု, မိုးကဗြဟ္မာ, ကိုက်တိုင်လာ၍ ကြိုးစွာကုတ်ပတ်, ဟောခြွေချွတ်မှ, ဖြေလွှတ်ကွာ၍ မိစ္ဆာကင်း၏" (မဃဒေဝ-၃၂၀)

* တရားရှိမရှိ ကိုယ်တိုင်ကြည့် စိစစ်ဆုံးဖြတ်နိုင်စေသော်၊

*　　*　　*

"သူများဖြစ်ထာ မနာချင်ဘူး ဘုရား"

(၂၄)

တချိန်သော နေ့ကာလက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့၌ ည ဘုရားဟော၏၊ ကျောင်းပသူများက နေ့လဲ တရားပြပါဟု လျှောက်ထား၍ နေ့ဘက်လဲ တရားပြပေး၏၊ တနေ့ ယောဂီ များ အားထုတ်ပြီး၍ မေးလျှောက်သည်ကို ဖြေကြားနေစဉ် ဒကာမကြီးတယောက် ရောက်လာပြီး ရှိခိုးဦးချ လျှောက် ထား၏—

"အရှင်ဘုရား တပည့်တော်ကတော့ ရှင်းရှင်းဘဲဘုရား၊ "**သူများဖြစ်ထာ မနာချင်ဘူး ဘုရား**"

"ဘယ်လိုလဲ ဒကာမကြီး၊ ဘာ သူများဖြစ်ထာ၊ မနာချင် ဒါလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"အခုခေတ်ဟောကြတာတွေက ဟိုရှေးက ဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်တရားကို ဘယ်လို နာလိုက်ထာ ဘာဖြစ်သွားတယ်' စသည်ဖြင့် သူများဖြစ်ထာတွေချည်းဘဲ ရှောက်ဟောနေဒါ ဘုရား၊ တပည့်တော်က အဲဒီလို "**သူများဖြစ်ထာမနာချင်ဘူး ဘုရား**"

ဒကာမကြီးမှာ မြို့ကျော် ဒကာမကြီး ဖြစ်၏၊ တရားလဲ နည်းမျိုးစုံ အားထုတ်ဘူး၏၊ စာပေလဲ ကျွမ်းကျင်၏၊ တရားလဲ နေ့စဉ်အားထုတ်ဆဲဖြစ်၏။

"ဒကာမကြီးက ဘယ်လိုမှ နာချင်သလဲ"

"တပည့်တော်က ဘယ်တရားကို ဘယ်လိုအားထုတ်တော့ ဘယ်မဂ်ကိုဘယ်လို ရောက်ပြီး ဘယ်ဖိုလ်ကို ဘယ်လိုကူးတက်သွားတယ်ဆိုဒါမျိုးကိုမှ နာချင်တယ်ဘုရား"

"ဒကာမကြီးရဲ့၊ အဲဒီတရားကို ဘယ်လိုအားထုတ်တော့ ဘယ်မဂ်ကို ဘယ်လိုရောက်ပြီး ဘယ်ဖိုလ်ကို ဘယ်လိုကူးတက်သွားတယ်ဆိုဒါမျိုးဟာလဲ သူများဖြစ်တာဘဲမဟုတ်လား၊ ကိုယ့်ဖြစ်ထာကို ဟောစရာလိုသေးသလား၊ ကိုယ့်ဟာကို သိနေပြီဘဲဟာ၊ ဟောဒါ နာဒါမှန်သမျှ သူများဖြစ်ထာချည်းဘဲပေါ့"

"ဟား....ဟား....ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား"

ဒကာမကြီးမှာ လက်ခုပ်လက်ဝါးတီးပြီး ရယ်မောရ၏၊ သူဘာသာသူ အတော်သဘောကျသွားဟန် ရှိ၏။

"တချို့လဲရှိသေးတယ် ဒကာမကြီး၊ "ကိုယ်တွေမှနာချင်တယ်တဲ့၊ စာတွေ မနာချင်ဘူးတဲ့၊ ဒီကိုယ်တော်က စာတွေ ရှောက်ဟောနေဒါတဲ့၊ အမှန်မှာ ဒကာမကြီး သူများကိုယ်မှာ တွေ့တဲ့ ကိုယ်တွေကို ကိုယ်တွေ့ပါဆိုပြီး ပြန်ဟော၍ နာကြားရတဲ့သူအဖို့တော့ စာတွေ့ဘဲဖြစ်မှာဘဲ၊ ဘယ်မှာကိုယ်တွေ့ ဖြစ်မှာလဲ၊ ဦးပဥ္စင်း အခုဟောတဲ့ စာတွေဟာ ဘုရား ရဟန္တာများရဲ့ တကဲ့ကိုယ်တွေ့တွေဘဲ၊ စာနဲ့မှတ်တမ်းတင်ထားလို့ စာတွေ့ ဖြစ်နေဒါပေါ့၊ အရေးကြီးဒါက အဲဒီ ဘုရား

ရဟန္တာများရဲ့ ကိုယ်တွေ့မှတ်တမ်းဖြစ်တဲ့စာကို အတိအကျ မှတ်သားနာကြားပြီးကျင့်လို့ ကိုယ်မှာတွေ့ဘို့အရေးကြီးတယ်၊ အဲဒီလိုတွေ့မှ ကိုယ်ဓတ္တအစစ်ဖြစ်မယ် ဒကာမကြီး”

“တပည့်တော်သဘောပေါက်ပါပြီဘုရား”

“သဘောပေါက်လျှင် တရားကြိုးစားနာပေါ့၊ တရားဟာ နာတတ်လျှင် ရနိုင်တယ်၊ မနာတတ်လျှင် မရနိုင်ဘူး”

“ဘယ်လိုနာရမလဲဘုရား၊ တရားရအောင်”

ဘုရားဟောထားဒါ ရှိတယ်၊ ရဟန်းတို့ သူတော်ကောင်း တရားကို နာသည်ရှိသော်—

၁။ တရားကို မထီမဲ့မြင် မပြု။

၂။ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်ကို မထီမဲ့မြင်မပြု။

၃၊ မိမိကိုယ်ကို မထီမဲ့မြင် မပြု၊

၄၊ စိတ်မပျံ့လွင့်သည်ဖြစ်၍ စိတ်တည်ကြည်လျက် တရားနာ၏၊

၅၊ သင့်သော်အားဖြင့်လည်း နှလုံးသွင်း၏။

ဟူသော ဤတရားငါးမျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မဖောက်မပြန်သော သဘောရှိသည့် မြဲသောသဘော အရိယမဂ်သို့ သက်ဝင်ရန် ထိုက်တန်၏။ (ပဉ္စမ သမ္မတ္တနိယာမ သုတ်၊ ပဉ္စက အင်္ဂုတ္တရ)

နောက်တခါ ၅-မျိုးတခါ ပြသေးတယ်၊ အဲဒီ ၅-မျိုးမှာ ၃-မျိုးက တူနေပြီ ၂-မျိုးဘဲ ပြမယ်—

၁။ ပညာရှိ၏, မမိုက်မဲ, မဆုံ့အ၊
၂၊ မိမိမသိသောအရာ၌ သိ၏ဟု မှတ်ထင်လေ့မရှိ။
(ဒုတိယ သမ္မတ္တနိယာမသုတ် ပဥ္စက အင်္ဂုတ္တရ)

နောက်တခါ ၅ မျိုးတခါ ပြသေးတယ်၊ အဲဒီငါးမျိုးမှာ လဲ ၂ မျိုးက တူနေတယ်၊ ၃ မျိုးဘဲပြမယ်–

၁၊ သူ့ဂုဏ်ကို ချေဖျက်လိုစိတ်မရှိဘဲ ချေဖျက်လို စိတ် မမြေးယှက်သည်ဖြစ်၍ တရားနာ၏၊

၂၊ အပြစ်တင်လိုသော စိတ်မရှိသည်ဖြစ်၍ ထရား ဟော ပုဂ္ဂိုလ်၌ အပေါက်အစကို မရှာဘဲ တရားနာ၏၊

၃၊ တရားဟောပုဂ္ဂိုလ်၌ ထိပါး ပုတ်ခတ်လိုစိတ် မရှိ၊ ခြောင့်တဲသင်း သဘောမရှိ၊
(တတိယ သမ္မတ္တနိယာမသုတ် ပဥ္စက အင်္ဂုတ္တရ)

နောက်တခါ ၆ မျိုးကို ဘုရားရှင် ဟောထားဒါ ရှိသေး တယ်၊ ဘာတွေလဲဆိုတော့–

“မြတ်စွာဘုရား ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မ ဝိနယကို ဟောတော်မူအပ်သည် ရှိသော်–

၁၊ နာယူ၏၊
၂၊ နားစိုက်၏၊
၃၊ သိခြင်းငှာ စိက်ကိုဖြစ်စေ၏၊
၄၊ အကျိုးရှိသည်ကို ယူ၏၊

၃၊ အကျိုးမရှိသည်ကို စွန့်၏၊
၆၊ သာသနာတော်နှင့် လျော်သောပညာနှင့် ပြည့်စုံ၏။

“ရဟန်းတို့ ဤတရား ၆ မျိုးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် သူတော်ကောင်း တရားကို ကြားနာရသည်ရှိသော် ကုသိုလ်တရားတို့၌ မဖောက်ပြန်သော သဘောဟုဆိုအပ်သော နိယာမမဂ်သို့ သက်ဝင်ရန် ထိုက်တန်၏” (သုဿူသတိသုတ် ဆက္က အင်္ဂုတ္တရ)

“အမယ်လေး အရှင်ဘုရား အမိန့်ရှိတဲ့အတိုင်းဆိုရင် တရားနာရုံနာတတ်ဘို့တောင်မှ မလွယ်ပါလား ဘုရား”

“အော်- ဒကာမကြီးနယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ခုခေတ်မှာ တရားဟောသူ တရားပြသူ တရားအားထုတ်သူတွေ ပေါပေါလျက်နှင့် ဘာဖြစ်လို့ ဒကာမကြီးတို့ ငယ်ငယ်က ခေတ်လောက် မကောင်းလဲ ဆိုဒါသာ စဉ်းစားကြည့်တော့”

“အပြောတမျိုး အလုပ်တမျိုး”လဲ ဖြစ်နေ့, ခုနက အရှင်ဘုရားပြောတဲ့ တရားနာသူ့ရဲ့ အင်္ဂါတွေလဲ မပြည့်လို့ပေါ့ ဘုရား”

“အဲဒီ အင်္ဂါတွေက အကုန်မဟုတ်သေးဘူး၊ အဖြစ်များဒါရွေးပြဒါ။ တခြားပြည့်စုံရမဲ့ အင်္ဂါတွေ အများကြီးရှိသေးတယ်”

“အော်— ဒါ့ကြောင့် တရားနာရုံနဲ့လဲ တရားမရ၊ အားထုတ်တော့လဲ မရနိုင် ဖြစ်နေဒါကိုး”

''အင်း- အဲဒါကြောင့် နောက်ဆိုလျှင် ဘယ်ဘုန်းကြီး·ဟောဟောသွားပြီး ရှိရှိသေသေ ခုနက အင်္ဂါတွေနှင့် ပြည့်စုံစွာ နာပါ၊ နာပြီးသိသမျှ မှတ်မိသမျှ လိုက်နာကျင့်ကြံပါ၊ ကဲ တော်လောက်ပြီ''

* ဘုရားဆိုလျှင် စိတ်မှာရှင် ကြည်လင်နှစ်သက် နာ ခစသော်

\+ \+ \+

''ဘုရားထက် သာတယ်''

(၂၈)

ယခုခေတ်သည် တရားအားထုတ်သူပေါများသော ခေတ် ဖြစ်၏၊ အမြို့မြို့ အရွာရွာတွင် တရား အားထုတ်သူများမှာ အနည်းအများ ဆိုသလို ရှိကြကုန်၏၊ တရားဟောရာတွင်တောင် ဝိပဿနာတရားဟောမှ အများကြိုက်ကို ဖြစ်လာ၏။

ယင်းသို့ ဝိပဿနာတရား နာကြားအားထုတ်သူများ ပေါ များလာ၍ တဘက်ကကြည့်လျှင် အားရ ဝမ်းသာစရာပင်

ဖြစ်၏၊ တဘက်ကကြည့်လျှင် အားမရစရာ ဝမ်းမသာစရာပေ့ များစွာတွေ့နေရ၏။

မှန်၏၊ တရားအားထုတ်ခြင်းသည် အစွဲ ဒိဋ္ဌိပြုတ်အောင် အားထုတ်ခြင်းဖြစ်၏၊ တချို့မှာ တရားအားထုတ်ပြီးမှ အစွဲ အလမ်းပို၍ပင် ကြီးနေသည်ကို တွေ့ရ၏၊ အထူးသဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်စွဲ တရားစွဲတွေ ဖြစ်လာ၏၊ ပုဂ္ဂိုလ်စွဲတော့ ထားပါဦး၊ တရားစွဲမှာ ဖြစ်ရန်မသင့်ပေ၊ အဘယ့်ကြောင့်ဆိုသော် ဟောသမျှ ပြသမျှ တရားတွေမှာ ဘယ်သူဘဲ ဟောဟော ပြပြ ဘုရားရှင်၏ တရား တွေကိုချည်း ဟောကြ ပြကြရသောကြောင့် ဖြစ်၏။

ယင်းသို့ ဘုရားရှင်၏ တရားတော်တွေကိုချည်း ဟောကြ ပြကြရာ၌ ဘုရားရှင်၏ အာဘော်ကျသူနှင့် မကျသူဟူ၍ နှစ်မျိုး နှစ်စားရှိသည်၊ ယင်းကိုတော့ သာမန် သူလိုကိုယ်လို ယောဂီ များ သိဘို့မလွယ်ကူ သိမလွယ်ကူဘဲ "ဒို့နည်းမှ နည်းကောင်း, ဒို့ဆရာမှ ဆရာကောင်း" ဟု စွဲထားလျှင် ဘယ်သူ နစ်နာမည် နည်း။

တခါက မိမိသည် တောရတခုတွင် နေ၏၊ မိမိနှင့်အတူ သီတင်းသုံးဘော် နှစ်ပါးရှိ၏၊ မိမိပါဆိုလျှင် သုံးပါးရှိ၏၊ ဥပုသ်နေ့တွင် မိမိနှင့် တပါးမှာ ဘုရားဟော်၏၊ သူက မနက် ဟောလျှင် မိမိက နေ့လည်တွင် ဟော၏၊ သူက နေ့လည်ဟော လျှင် မိမိက နံနက်ဟော၏၊ ပရိသတ်မှာ ရံခါမိမိအား ရံခါ သူ့အားသင့်သလို မေးလျှောက်စရာရှိလျှင် မေးလျှောက်လေ၏၊ တနေ့ ဒကာမကြီးတစု သူ့ထံသို့ ချဉ်းကပ်လျှောက်မေး၏—

"အရှင်ဘုရား(သူ)က ညီးတို့ တရားအားထုတ်ဒါ ဘာဖြစ်ပြီလဲ၊ ငါ့တော့ **ဝေဒနာကုန်ပြီ** လို့ ပြောတယ်ဘုရား၊ အဲဒါ (သူ)က ညီးတို့ဘုန်းကြီး ရှောက်ကြည့်စမ်းပါ၊ ဝေဒနာကုန်လျှင် ဘယ်အဆင့် ရောက်တယ်ဆိုဒါ ညီးတို့ဘုန်းကြီး သိပါတယ်လို့ ဒို့ဆရာတော်က ပြောတယ်လို့ ပြောတယ်ဘုရား၊ ဝေဒနာကုန်တော့ ဘယ်အဆင့် ရောက်သွားပြီလဲ ဘုရား"

"ဒကာမကြီး အဲဒီ ဒကာမကြီးကို ပြောလိုက်၊ ဝေဒနာကုန် လျှင် '**ဘုရားထက်သာတယ်**'လို့"

ထိုအရှင်သည် ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာ ကုန်မှုကို ရည်ရွယ်၍ ပြောလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏၊ မေးခိုင်းသည့် ယောဂီ ကုန်တယ်ပြောတဲ့ ဝေဒနာမှာလဲ ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာပင် ဖြစ်၏၊ ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာမှာလဲ ဘုရားမှာပင် မကုန်သေး၊ ယောဂီက ကုန်ပြီ ပြော၍ ဘုရားထက်သာတယ်ဟု ပြောခြင်းဖြစ်၏၊ ဒကာမကြီး များမှာ သဘောကျလွန်းလို့ ခွက်ထိုးခွက်လန် ရယ်ကြတော့၏၊ အားရပါးရ ရယ်မောကြတော့၏၊ ရယ်မောပြီး တဖန် ပြန်လျှောက်ပြန်၏=

"အရှင်ဘုရား၊ ဝေဒနာကုန်လျှင် ဘုရားထက်သာတယ် ဆိုဒါ အမှန်ဘဲလားဘုရား"

"ခက်နေပါပြီ ဒကာမကြီးကလဲ၊ တကယ်ဝေဒနာကုန် လျှင် တကယ်ဘုရားထက်သာတယ်ပေါ့"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော် (သူ)ကို ဒီအတိုင်း ပြန်ပြောလိုက် မယ် ဘုရား"

“ဒီအတိုင်း ပြောရုံဘဲ ရှိဒါပေါ့၊ ရှင်းပြလဲ ဒကာမကြီးက အကုန် ပြန်ရှင်းနိုင်ဒါမှ မဟုတ်ထာဘဲ”

“နဲနဲတော့ ရှင်းပြပါအုံးဘုရား၊ မှတ်မိသလောက် ပြန်ပြောရဒါပေါ့၊ တပည့်တော်တို့လဲ မှတ်ထားရဒါပေါ့”

“ကဲ ဒါဖြင့် နားထောင်”

အခါတပါး ဘုရားရှင်သည် ဘဂ္ဂတိုင်း သုသုမာရဂိရမြို့ ဝယ် သားတို့အားဘေးမဲ့ပေးရာ ဘေသကဠတော၌ နေတော်မူ၏၊ ထိုအခါ နကုလပိတာ သူကြွယ်သည် ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ရှိခိုးပြီးလျှောက်ထား၏—

“အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် အရွယ်အသက် ကြီးပြင်း အိုမင်းပါပြီ၊ အရွယ်သုံးပါးတွင် နောက်ဆုံးအရွယ်သို့ ရောက်ပါပြီ၊ နာကျင်သော ကိုယ်ရှိပါ၏၊ မပြတ်နာကျင်၍ နေပါ၏”

“အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်သည် မြတ်စွာဘုရားကိုငင်း, စိတ်နှလုံးကို ပွားစေတတ်သော ရဟန်းတော်တို့ကိုငင်း အမြဲတစေ မဖူးမြင်နိုင်တော့ပါ”

“အရှင်ဘုရား မြတ်စွာဘုရားသည် ဆုံးမတော်မူပါ၊ ကံမြစ်တော်မူပါ၊ ယင်းအဆုံးအမတော်သည် အကျွန်ုပ်အား ကြာမြင့်စွာသော ကာလပတ်လုံး စီးပွားချမ်းသာ အလို့ငှာ ဖြစ်ပါ၏”

“သူကြွယ် ဤစကားသည် မှန်၏,ဟုတ်၏၊ သူကြွယ် ဤကိုယ်သည် နာကျင်သည်သာတည်း၊ ဥကဲ့သို့ ဖြစ်၏၊ အရေပါးတို့ဖြင့် မြေးယှက်ထားအပ်၏”

"သူကြွယ် တဦးတယောက်သည် ဤကိုယ်ကို ရွက်ဆောင်နေရလျက် တခဏ မျှသော်လည်း အနာကင်းခြင်းကို ဝန်ခံပါလျှင် ထိုသူ့အား မိုက်သည့် အဖြစ်မှတပါး အခြားမရှိတော့ချေ"

"သူကြွယ် ထိုကြောင့် ဤအရာဝယ် 'ငါသည် နာကျင်သော ကိုယ်ရှိသူ ဖြစ်လျက် ငါ၏စိတ်သည် နာကျင်မှု ကင်းသည်ဖြစ်လတံ့'ဟု ဤသို့သင်ကျင့်အပ်၏" (နကုလပိတုသုတ်)။

ကဲ—အဲဒီမှာ ဘုရားက ဘယ်လိုဟောထားလဲ။ ဒီကိုယ်ဟာ နာကျင်သည်သာဖြစ်၏၊ ဥက္ကဲ့သို့ဖြစ်၏တဲ့၊ ဥဆိုဒါ ဘာနဲ့ထိထိ သူဘဲနာတယ်၊ ကွဲတယ်၊ ဒီကိုယ်ဟာ အရေပါးနှင့် မြေးယှက်ထား၍လဲ ဘာနဲ့ထိထိ သူဘဲနာတယ်၊ ဒီကိုယ်ရှိနေလျက် "တခဏမျှသော်လဲ အနာကင်းပါတယ်" ဆိုလျှင် လူမိုက်တဲ့၊ ဒါ့ကြောင့် **"ကိုယ်ကတော့ နာကျင်ချင်နာကျင်ပစေ၊ စိတ်မနာအောင်ကျင့်တဲ့"** ကိုယ်နာတာသည်းခံပြီး ကျင့်တဲ့"

"ပြီးတော့ ဘုရားရှင် ဇီဝက၏ သရက်ဥယျာဉ်ဝယ် နေတော်မူသောအခါ ဒေဝဒတ် ကျောက်ဖြင့် ပစ်ချခြင်းကြောင့် ခြေမတော်ဝယ် သွေးစိမ်းတည်၍ အနာယဉ်းတယ်၊ ဇီဝက ဓားဖြင့်ခွဲ၍ ဆေးလိမ်းကျပ်စည်းပြီး ကုသတယ်၊ ဇီဝကက ကိုယ်တော် ပူပန်ခြင်းဖြစ်သလော"ဟု လျှောက်သော် **ကိုယ်တော်ပူပန်သော်လဲ စိတ်ပူပန်ခြင်း မရှိကြောင်းမိန့်တယ်**—

"သံသရာခရီးကို သွားရောက်ပြီး ဖြစ်ထသော စိုးရိမ်ခြင်းမှ ကင်းထသော, ခန္ဓာစသော ခပ်သိမ်းသော တရားတို့၌ ကင်းလွတ်ထသော, ခပ်သိမ်းသော ဂန္ထလေးပါးကို ပယ်ပြီးထသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်ပူပန်ခြင်းသည် မရှိ" (အရဟန္တဝဂ်-ဓမ္မပဒ)။

"ပြီးတော့ သံကိစ္စသာမဏေကို ခိုးသူကြီးက သတ်တော့ မျက်နှာ ကြည်လင်ပြီး ကြောက်ထိတ်လန့်ခြင်း မရှိတော့ အံ့ဩပြီး သာမဏေကို မေးတယ်—

"သာမဏေ ဤသို့သဘောရှိသော ကြောက်မက်ဘွယ်ရေး သေဘေး၌ သင့်အားကြောက်ခြင်း မရှိ၊ ပို၍လွန်၍ ရွှေးကထက် ကြည်လင်လှပလာ၏၊ သာမဏေ သင်သည် ဘယ့်ကြောင့် မငိုသနည်း"

"ဂါမဏိ ခိုးသူကြီး ကိုယ်ကိုငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိသော အာသဝေါကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စိတ်ဆင်းရဲခြင်း စေတသိက ဒုက္ခမရှိ, သံယောဇဉ်ကုန်ပြီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား စစ်စစ် ကြောက်မက်ဘွယ်ရေး ဘေးအားလုံး ကုန်ပြီ" (သဟဿဝဂ်-ဓမ္မပဒ)။

"ဘုရားဟောသားဒါ နောက်အများကြီး ရှိသေးတယ်၊ တော်ပြီ ဒီလောက်ဘဲ၊ ကဲ ဒကာမကြီး ပြန်ပြောတတ်ပါ့မလား"

"ဘယ် အကုန် ပြောတတ်မလဲဘုရား"

"ဒါဖြင့် ဒီလိုပြောလိုက်၊ ဘုရားရဟန္တာများမှာတောင်မှ စိတ်နာကျင်မှု စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာသာ ကုန်၍ ကိုယ်နာကျင်မှု ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာ ရှိသေးတယ်၊ ဘုရားရဟန္တာများတောင်မှမကုန်တဲ့ ဝေဒနာကုန်လို့"ဘုရားထက်သာတယ်" လို့သာ ပြောလိုက်။

"ဒကာမကြီးများမှာ ရယ်ကာမောကာနှင့် ရှိခိုးဦးချ၍ "ပြောမယ်ဘုရား"ဟု ပြောရင်း ပြန်ကြတော့၏"

* ဗုဒ္ဓတရား ရှုပ္ပွားများ လွဲမှားအယူကင်းစေသော်။

*　　　　*　　　　*

"အရှင်ဘုရားဘဲ တခါက ဟောဘူးတယ်"

(၂၉)

တရားဟောသူသည် လွန်စွာ အရေးကြီး၏၊ သို့ဖြစ်၍ သူတပါးအား တရားဟောလျှင် ကိုယ့်ကိုယ်ကို အလျှင် စစ်ဆေးဘို့လို၏၊ သူများ ဟောမည့်တရား ကိုယ့်မှာ ထကယ်တည်ရှိလား၊ ယင်းတရားအတိုင်းကော ကိုယ်တိုင်လိုက်နာနေသူ ဖြစ်ပါရဲ့လား။

ယင်းသို့စစ်ဆေးပြီး တရားတော်၏ မှင့်ကန့်ပုံကို ကိုယ်တိုင် လေ့လာပြီး ကိုယ်တိုင်ကျင့်သုံးခါ ကိုယ်တိုင် မှန်ကန်မှန်း သိလျက် မေတ္တာ-ကရုဏာ ရှေ့ထားခါ ဟောပြောပါလျှင် မိမိရော ပရိသတ်အတွက်ပါ စိတ်ချရမည်ဖြစ်၏။

မှန်၏၊ တရားနာပရိသတ်သည် တရားဟောသူအပေါ် ယုံကြည်ကြ၏၊ များစွာပင် အထင်ကြီးကြ၏၊ ပရိသတ်၏ စိတ်သည် လွန်စွာရိုးလျက် တရားဟောသူ၏ တရားတို့ကို အဆီးအတားမရှိ ပွင့်လင်းသောစိတ်နှင့် ခံယူကြ၏၊ မှတ်သားကြ၏၊ သို့ဖြစ်၍ တရားဟောသူသည် ရိုးသားပွင့်လင်းစွာ ဟောဘို့လိုလေသည်။

ပရိသတ်ကို အထင်သေးခါ မိမိဟောသည့် တရားကို အမှတ်မထားလျှင် မှားမည်သာ ဖြစ်၏၊ ပရိသတ်တွင် မှတ်သားမိသူများရှိ၍ တချိန်ချိန် အကြောင်းကြုံပါလျှင် ယင်းမိမိ ဟောတရားနှင့် မိမိအား ပြန်၍ ချည်နှောင်တတ်လေ၏၊ ထိုအခါ မိမိမလိုက်နာနိုင်သော အချက်ဖြစ်က အခက်ကြုံနိုင်လေ၏။

ယင်းအဖြစ်မျိုး သူတပါးတော့ မသိပါ၊ မိမိကိုယ်တိုင်မူ ကြုံခဲ့ပြီးဖြစ်၏၊တချိန်က မိမိသည် တောရကျောင်း-တကျောင်း၌ တွင် နေခဲ့၏၊ ယင်းတွင် နေစဉ် ဥပုသ်နေ့တိုင်း တရားဟော၏ အတန်ကြာသော် တောရကျောင်း တကျောင်းသို့ ပြောင်းခဲ့၏၊ ယင်းတွင်နေခိုက် တရားဟောသွားရင်း အရင်နေခဲ့သော တောရကျောင်းမှ တရားနာပရိသတ် ယောဂီများနှင့် ဆုံတော့ ၏၊ ထိုအခါ ယောဂီတို့က ပင်လျှောက်၏—

"အရှင်ဘုရား တပည့်တော်တို့ တောရကျောင်းကို ပြန်ကြွပါအုံးဘုရား"

"ဟာ....ကြွလို့ ဘယ်ဖြစ်မလဲ"

"အမြဲနေဘို့ ပင့်ဒါမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား၊ ယခုတပည့်တော်တို့ တောရကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးမရှိတဲ့ အခိုက်အတန့် ဆယ့်လေးငါးရက် ကလေးပါ"

သူတို့ပင့်စဉ်တွင် သူတို့တောရကျောင်း ဘုန်းကြီးမှာ ဖျားနာ၍ ဆေးကုသွားနေရခြင်း ဖြစ်၏။

"သွားရေး လာရေးက သိပ်ခက်တယ်၊ မိုးကလဲရွာ၊ သင်္ကန်းကလဲ အပိုပါဒါ မဟုတ်ဘူး"

မိမိမှာ ကပ္ပိယပို့သူ ရှိပါမှ သွားလာနိုင်သဖြင့် သွားလာရေး ခက်၏၊ ထိုစဉ် သင်္ကန်းကလဲ အမှန်ပင် ခါးဝတ်တစုံဘဲ ပါသဖြင့် ငြင်းဆိုလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏။

"တပည့်တော်တို့ ပြန်ပို့ပေးပါမယ်ဘုရား၊ သင်္ကန်းလဲစရာလဲ ကျောင်းမှာရှိပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ကျောင်းမှာ ဘုန်းကြီးမရှိဒါထက် တရားနာချင်လို့ ပင့်ဒါပါဘုရား"

"အမယ်လေး....ဟိုတုန်းက ဦးပဉ္ဇင်း ဟောခဲ့တဲ့ တရားတွေ အများကြီးဘဲ၊ အဲဒါတွေကို ကုန်အောင် ကျင့်စမ်းပါအုံး၊ ယခုထပ်ပြီး မဟောပါရစေနဲ့၊ မောလှပြီ၊ ခုမှ တခြားမှာ ဟောပြီးပြန်လာစ ရှိသေးတယ်"

"ဟိုတုန်းက တရားတွေလဲ တတ်နိုင်သလောက် ကျင့်ပါ ဘယ်ဘုရား၊ ကျင့်လို့ဘဲ ယခု တပည့်တော်တို့ ဘယ်လို ရှေးက တယ်လိုဆိုဒါ အရှင်ဘုရားအသိဘဲဘုရား၊ မမောပါနဲ့ဘုရား၊ ကြွပါဘုရား"

"ဟာ....မဖြစ်ဘူး၊ ဦးပဉ္ဇင်းက ဟို....ပဌမဦးဆုံး နေခဲ့တဲ့ တောရကျောင်း ဆရာတော်ကြီးကို အားကျလို့ အဲဒီဆရာတော်ကြီး အတုခိုးမလို့"

"ဘယ်လို အတုခိုးမှာလဲ ဘုရား"

"အဲဒီ ဆရာတော်ကြီးဟာ သိပ်ပြီး ကြည်ညိုစရာကောင်းတယ်၊ ဦးပဉ္ဇင်း သွားနေတော့ ဆရာတော်ကြီးဟာ ၈၂ နှစ် ရှိပြီ၊ ဘောထွက်ခဲ့တာ ၁၈ နှစ် ရှိပြီ၊ ဘောထွက်လာတဲ့ ကျောင်းနှင့် ယခု သီတင်းသုံးတဲ့ တောရကျောင်းဟာ ၄ မိုင်လောက်ဘဲ ဝေးမယ်၊ အဲဒါ တောထွက်လာတဲ့ နေ့ကစပြီး ယနေ့တိုင်အောင် တခါမှ မူလနေခဲ့တဲ့ ရွာကျောင်းကို မပြန်တော့ဘူးတဲ့၊ ယခုလဲ ဦးပဉ္ဇင်းက ဒကာကြီးတို့ တောရကျောင်းမှ နောက်တောရကျောင်း ရောက်သွားတော့ ဒကာကြီးတို့ တောရကျောင်းကို မလာတော့ဘူးလို့ စိတ်ကူးထားတယ်"

"အရှင်ဘုရား မကြွချင်ဒါနဲ့ လှည့်ပတ်ပြီး ဆရာတော်ကြီးနဲ့ ပုံဆောင်ပြောတော့ဒါဘဲနဲ့ တူပါတယ်ဘုရား"

"မဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ့်ကိုပါ၊ ဆရာတော်ကြီးကို အားကျလို့ အတုခိုးမလို့ပါ"

"ဟိုက ဆရာတော်ကြီးက ရွာကျောင်းက တောထွက်လာပြီး ရွာကျောင်းမပြန်ဒါဘဲဘုရား၊ အရှင်ဘုရား ယခု မြို့တွေ၊ ရွာတွေတောင် သွား့တရားဟောပေး နေသေးဒါဘဲ၊ တပည့်တော်တို့ တောကျောင်းလဲ ကြွ့တရားဟောပေးပါ ဘုရား"

"အဲဒါမှ ခက်ထာ၊ ပြန်ဘို့ရက်ကလဲ နီးနေပြီ"

"ဝါဆိုဘို့ အဝေးကြီး ရှိပါသေးတယ်ဘုရား"

"ဝါဆိုဘို့ ဝေးပေမဲ့ ဦးပဥ္စင်း တောရကျောင်းက ထွက်ခဲ့တဲ့ ရက်က ကြာပြီ၊ ခုလောက်ဆို ကျောင်းခြံ များ တောင်တက်နေမလား မသိဘူး၊ ပြန်မှဖြစ်မယ်၊ မကြွတော့ဘူး"

"ကဲ....မကြွနိုင်လဲ တပည့်တော်တို့ ဘာတတ်နိုင်မလဲဘုရား၊ အတင်းချုပ်နှောင် ပင့်လို့ ဖြစ်နိုင်ဒါမှ မဟုတ်ထာ၊ အလျှော့ပေးရတော့မှာပေါ့"

ဒကာ-ဒကာမကြီးများမှာ မျက်နှာမသာမယာနှင့် ရှိခိုးဦးချကာ ပြန်သွားကြတော့၏၊ မိမိမှာမူ "အင်းတကွက်တော့အေးပြီ"ဟု စိတ်ထဲမှ တွေးတော ဝမ်းသာခါ ကျန်ရစ်ခဲ့၏၊ ထိုခရီးမှ နေဆဲ တောရကျောင်းသို့ ချောမောစွာ ပြန်ရောက်၏၊ ရောက်မဆိုက်ပင် ယင်းဒကာ-ဒကာမများထံမှ စာတစောင် ရောက်လာ၏—

"အရှင်ဘုရားဘဲ တခါက ဟောဘူးတယ်"ဝေသာလီပြည်မှာ ရက်ကန်းသည်မလေးတယောက်ကို ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ် ငံ့ညှာသနားတော်မူ၍ ကြွရောက်တရားဟောတော်မူတဲ့အကြောင်းကိုလေ၊ တယောက်ထဲတောင် ကြွရောက် တရားဟောသေးဒါဘဲ ဘုရား။

ယခု တပည့်တော်တို့ တောရကျောင်း ဒကာ-ဒကာမတွေဟာ တယောက်မကပါဘူး၊ အများကြီးပါ၊ အရှင်ဘုရားဘဲ ဟောပြောခဲ့လို့ ယခုလို အခြေအနေ ရောက်နေပြီဘုရား၊ အရှင်ဘုရား သံယောဇဉ်ပြတ်အောင် ဟောပေးပါဘုရား၊ သံယောဇဉ်ပြင်လျှင် တပည့်တော်တို့ မပင့်တော့ပါဘူး။

သံယောဇဉ်ပြတ် တရားကြွ ဟောပေးဘို့ ဘုရားရှင် ရက်ကန်းသည်မလေး တယောက်ထံကို ကြွ၍ တဖူး ဟောသည့်ထုံးကို ပြန်လည်နှလုံးသွင်း၍ တယောက်မက တောရကျောင်း ဒကာ-ဒကာမတစုကို ငါ့ညာသနား ပြီး နောက်နှစ်ခါတွင် ကြွရောက် တရားဟောပါရန် ထပ်မံပင့်လျှောက်ပါသည် အရှင်ဘုရား။

"မိမိမှာ စာဆိုးသော် "အင်း"ဟု "အင့်" တချက်သာ ချနိုင်တော့သည်၊ ဘာတတ်နိုင်အုံနည်း၊ မိမိ ဟော သည့် တရားနှင့်မိမိအား ပြန်၍တုပ်နှောင်ချည်ပိုး သားတော့သည်၊ သို့စဉ် မိမိသည် ဘုရားရှင်အား အောက်မေ့အမှတ်ရ ကြည်ညို မိ၏—

"သူများအကျိုးဆောင်ခြင်းသည် ကိုယ့်အကျိုး အောင်ဘို့ဘဲ၊ ဘုရားရှင်သည် သူများအကျိုးဆောင်လို့ ဘုရားဖြစ်တာ၊ သူများအကျိုးမဆောင်လျှင် ဘုရား ဖြစ်မှာ မဟုတ်၊ ဘုရားဖြစ်တော့လဲ သူများအကျိုးဘဲ ဆောင်တယ်"

"ဘုရားရှင်ဟာ ကရုဏာကြီး၍ ပညာကြီးသည်၊ ကရုဏာနည်းသူဟာ ပညာနည်းသည်၊ ကရုဏာနည်းသူဟာ ကိုယ့်ကိုယ်ကို သနားလို့ မပြီးဘူး၊ သူများ သနားဘို့ အချိန်မရှိဘူး"

"သူများသနားပြီး ဒုက္ခစသည်မှ လွတ်မြောက်အောင် ဘယ်လိုလုပ်ရပါမလဲဟု တွေးတောနေလျှင် ပညာတွေ တိုးပွားနိုင်လေသည်"

"သနားတာ ပါးစပ်က သနားမနေနှင့်၊ လက်တွေ့ သနားပြလိုက်၊ ကျေးချင်တာ ပါးစပ်က ဖကျေး မနေနဲ့ လက်တွေ့ ကျေးပစ်လိုက်"

"ဘုရားရှင်၏ တရားတော်တွေသည် အပြောသမားတွေထံမှာမတည်၊ အလုပ်သမားတွေထံမှာ တည်သည်"

"လူကြီးလား, မကြီးလားဆိုဒါ အလုပ်နှင့်ဆုံးဖြတ်ရမည်"

"ကြီးမားသော မဟာကရုဏာတော်၏ တည်ရာဖြစ်တော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်ပင်မြတ်ဘုရားအား အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏"

"မသေရာမှန် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို ပေးသနားတော်မူသော မြတ်စွာဘုရား၊ ရှင်ပင် မြတ်ဘုရားအား အကျွန်ုပ် ရှိခိုးပါ၏"

"မိမိသည် ယင်းသို့ ဘုရားရှင်အား အောက်မေ့အမှတ်ရ ကြည်ညိုရှိခိုးပြီးသော် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ၏၊ စာရေးကိရိယာများကို ကိုင်တွယ်အသုံးချကာ စာပြန်လိုက်တော့၏—

"ယခုနှစ်တော့ လွန်ခဲ့ပြီမို့ သည်းခံ ခွင့်လွှတ်ပါ တော့၊ လာမည့်နှစ်တွင် တရားဟောချိန်တိုင် ကျန်းကျန်း မာမာ အသက်ရှင်နေသေးသည်ဖြစ်အံ့၊ တခြားသို့ တရားဟောမကြွမီ ကြို့တင်လာပြီး တရားဟောပေးပါမယ်၊ အဲဒီမှာ ဟောပြီးမှ တခြားသို့ ကြွဟောပါမည်"

* မိမိဟောကြား နောက်တရား မှတ်သားမိကြပါစေသော်။

* ရှေ့နောက်ဟောကြား ကိုယ့်တရား ကိုယ်ကားညီအောင်ကျင့်နိုင်သော်။

"သောတာပန် မယားယယ်နေသေးသလား"

(၃၀)

တချိန်သော နွေကာလကဖြစ်၏၊ မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့၌ ရှင်ပြုအလှူပွဲတပွဲတွင် ညတရား ၃ ညဟော၏၊ နောက်ဆုံးည တရားပွဲအပြီးတွင် ခေတ္တနားနေခိုက် ဒကာ-ဒကာမ ကြီးငယ် တစု ရောက်ရှိလာကာ မေးလျှောက်၏—

"ဦးပဥ္ဇင်းဘုရား ဒီဒကာကြီးက မေးလျှောက်ချင်လို့တဲ့ဘုရား"

လျှောက်ထားသူမှာ ဒကာမကြီးဖြစ်၏၊ မေးလျှောက်ချင်သူမှာ ဒကာမကြီး၏ ခင်ပွန်းပင်ဖြစ်၏၊ သူတို့ဇနီးမောင်နှံမှာ သူငယ်ချင်းသဖွယ် ပြောဆိုဆက်ဆံကြ၏။

"ဘာမေးမလို့လဲ ဒကာကြီး၊ ဟို စောစောချက်တွေတုန်းကတော့ မမေးဘဲနဲ့ ယခုမှ ဘာအကြံပေါ်လို့ ဘာတွေမေးမလို့လဲ"

"စောစောတုန်းက အရှင်ဘုရားနဲ့က မျက်နှာစိမ်းနေတော့ အမ်းနေလို့ပါဘုရား"

"သူမေးမဲ့ ပြဿနာကလဲ ချက်ခြင်း မေးရမဲ့ပြဿနာမျိုးလား ဘုရား နားထောင်ကြည့်ပါအုံး"

မေးမြန်းချင်သူ ဒကာကြီး၏ဇနီးက ဝင်၍ပြောခြင်းဖြစ်၏။

"ကဲ–မေးပါအုံး ဒကာကြီးရဲ့၊ ဒကာကြီး ပြဿနာက ကြားရမှာတောင် ခပ်ကြောက်ကြောက်ဘဲ၊ ယခုသိရင်လဲ ယခုဖြေရဒါပေါ့၊ မသိရင်လဲ စာအုပ်ထဲမှရှာပြီး နောက်တော့ ဖြေရဒါပေါ့"

"သောတာပန် မယားငယ်နေသေးသလားဘုရား"

"အဲဒါ–သူနေချင်လို့ မေးနေတာဘုရား"

ဒကာမကြီးက ကြားဝင်၍ ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်၏၊ ဘေးမှ နားထောင်နေသူများမှာ ဝိုင်း၍ရယ်ကြ၏။

"နှင်အသာနေစမ်းပါ၊ ဒီမှာ အရေးကြီးနေတဲ့အထဲ"

ဒကာကြီးက ဒကာမကြီးအား ဟန့်တားလိုက်၏၊ သို့စဉ် မိမိက ဒကာမကြီးအား မေးလိုက်၏—

"နေပါအုံး ဒကာမကြီး သူနေချင်လို့ မေးဒါဆိုတော့ ဒကာကြီးက သောတာပန်လား"

"သူကိုယ်သူ သောတာပန်ထင်နေဒါဘုရား၊ သူ့မိတ်ဆွေ သူ့ဆရာကြီးကလဲ သောတာပန်တဲ့ဘုရား၊ အဲဒါ သူယခုမေးဒါ သူ့ဆရာကြီးအတွက် မေးဒါဘုရား"

ဒကာမကြီးက ဒကာကြီး၏ ပြဿနာဇစ်မြစ်ကို ဇာတ်ကြောင်းလှန်သည်၊ သို့နှင့် မိမိသည် ဒကာကြီးအားမေးသည်—

"ဘယ်လိုလဲ ဒကာကြီး၊ ပြဿနာကခပ်ရှုပ်ရှုပ်နဲ့ တူတယ်၊ ဒကာကြီး ပြဿနာဇာတ်လမ်းကို အကျဉ်းချုပ်ခင်းပြအုံးမှနဲ့ တူတယ်"

"ဒီလိုဘုရား၊ သူကိုယ်သူ သောတာပန်လို့ဆိုတဲ့ စာတတ် ဒကာကြီး တယောက်ရှိတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ ဒပေါင်း ပေါ်ဘုဘုး"

"သူက အဲဒီဒကာကြီးရဲ့ နောက်လိုက်ပေါ့ဘုရား"

"ဒကာမကြီးက ဝင်ပြောခြင်းဖြစ်၏၊ ဘေးမှနားထောင် နေသူများက ရယ်ကြ၏။

"နှင်အသာနေစမ်းပါအုံး၊ ဒီမှာ ဦးပဉ္ဇင်းကို ရှောက်နေ ဒါဟာ၊ အဲဒီဒကာကြီးကလဲ သူ့ဇနီးရှိရက်နဲ့ ဒကာမတယောက် နဲ့ မှားမိတယ်တဲ့ဘုရား"

"မှားမိတော့ သူက ဘယ်လိုပြောသလဲ"

"အဲဒါ သူကပြောတယ်၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ မထိုက်ဘူးတဲ့၊ သူမျှားဇနီး မဟုတ်လို့တဲ့"

"အဲဒီလိုပြောတော့ ဒကာကြီးက ယုံသလား"

"သူက စာတတ်ဆိုတော့ တပည့်တော်တို့က ယုံရဒါပေါ့ဘုရား၊ ဒီအနားမှာ သူ့မှီတဲ့လူမှ မရှိဘဲဟာ"

"အော်....ဒကာကြီးက သူက စာတတ်ဆိုဒါနဲ့ သူပြောဒါယုံရသလား၊ ကိုယ်ပိုင်ဉာဏ်နဲ့ ချင့်ချိန်ယုံပါလား"

"သူ့ကို ဒီအနီးအနားမှာ ဘယ်သူမှ မနိုင်ဘူးဘုရား၊ သူကကျမ်းကိုးကျမ်းကားနဲ့ပြတော့လဲ ယုံရဒါဘဲ"

"ဒီဒကာကြီးဟာ တကဲ့ စာတတ် ဟုတ်ဟန်မတူပါဘူး၊ စာကပ်ရင်လဲ ဖြစ်မယ်၊ စာမှတ်ရင်လဲ ဖြစ်မယ်၊ စာတတ်ရင် ဒီလိုမပြောဘူး"

"ကဲ-ဦးပဥ္စင်းဘုရား အဲဒီပြဿနာ ရှင်းစမ်းပါအုံးဘုရား"

"အဲဒီပြဿနာ ရှင်းရမယ်ဆိုတော့ ဒီပြဿနာ အရင်ဆုံးသောတာပန်အင်္ဂါကို မှတ်ထားအုံး ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား၊ မှတ်ထားပါ့မယ်၊ အမိန့်ရှိပါဘုရား"

သောတာပန်အင်္ဂါ

"သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ဘုရားဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း, တရားဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း, သံဃာ့ဂုဏ်၌ မတုန်မလှုပ် သက်ဝင်ယုံကြည်ခြင်း, ငါးပါးသီလကို မကျိုးမပေါက် မပျောက်မကျားအောင် စောင့်သုံးခြင်း"

"သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ အဲဒီအင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ပြည့်စုံတယ် ဒကာကြီး၊ ဒီတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ကျူးလွန်ပါအုံးမလား"

"ဘယ်ကျူးလွန်ပါမလဲ ဘုရား၊ ဒါတော့ သူလဲ သိပါတယ်၊ အခုဥစ္စာက သူများဇနီးမဟုတ်ဘူးတဲ့ ဘုရား၊ အလွတ်တဲ့ ဘုရား"

"အင်းပါ၊ ကောင်းပါပြီ၊ နားထောင်ပါအုံး၊ ကာမမှုတို့၌ ယုတ်ယုတ်မာမာ ကျင့်ခြင်းကို ကာမေသုမိစ္ဆာစာရလို့ ခေါ်တယ် ဒကာကြီး"

"ဘယ်လို ယုတ်မာဒါလဲ ဘုရား"

"မိမိဇနီးမယား, မိမိယောကျ်ားတို့၌ ပျော်ပါးခြင်းမှာ လောကအလိုက် မကဲ့ရဲ့ထိုက်၍ ယုတ်မာတယ်လို့ မဆိုသာဘူး၊ မဆိုင်သူများနှင့် ပျော်ပါးခြင်းကား လောကအလိုက် ကဲ့ရဲ့ထိုက်၍ ယုတ်မာတယ်, မိစ္ဆာစာရ-မှားသောအကျင့် ဖြစ်တယ်လို့ ဆိုတယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"အဲဒီ-ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံမြောက်, မမြောက် ပဌမအင်္ဂါကို မှတ်ထားဘို့လဲ အရေးကြီးတယ်"

"ဘယ်လို အင်္ဂါပါလဲဘုရား"

"မသွားလာထိုက်သော မိန်းမယောကျ်ား ဖြစ်ခြင်း, ထိုမသွားလာထိုက်သော မိန်းမယောကျ်ား၌ မှီဝဲလိုသောစိတ် ရှိခြင်း, မှီဝဲမှုလုံ့လပြုခြင်း, မဂ်အချင်းချင်း ကျင့်ခြြင်းကို သာယာခြင်း"

"အဲဒီ အင်္ဂါ ၄-ပါးနှင့် ညီညွတ်ပြည့်စုံလျှင် ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်တယ်၊ ကံမြောက်တယ်"

မသွားလာထိုက်သော မိန်းမယောကျ်ားဆိုဒါ အမိန့်ရှိပါဦး ဘုရား"

"နေအုံး ဒကာကြီး၊ အဲဒီကာမေသုမိစ္ဆာစာရကို မိန်းမအတွက် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ, ယောကျ်ားအတွက် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရလို့ ၂ မျိုးရှိကြောင်း မှတ်ထားအုံး"

"မှန်ပါဘုရား မှတ်ပါမယ်၊ ဦးပဉ္စင်းပြောခါမှဘဲ ကြားဘူးပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က ကာမေဘုမိစ္ဆာစာရကံဆိုဒါ ယောကျ်ားများသာ ထိုက်ထားလားလို့ အမိန့်ရှိပါ ဘုရား"

"မိခင် စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, ဘခင် စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, မိဘ ၂-ပါးလုံး စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, အမညီမတို့ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, မောင်ကြီး မောင်ငယ်တို့ စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, ဆွေမျိုးတို့ စောင့်ရှောက်အပ်ဘော မိန်းမ, အနွယ်တူလူတို့က စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ, အတူတကွ တရားကျင့်ဖော်တို့က စောင့်ရှောက်အပ်သော မိန်းမ"

"ဒကာကြီး အဲဒီ ၈-ဟောက်သော မိန်းမတို့ဟာ မိမိတို့ကာမကို ယောကျ်ားအား ပေးသော်လဲ မိမိတို့မှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရ မဖြစ်ဘူး၊ မိမိတို့ကာမအတွေ့ကို မိဘစသည်တို့က မပိုင်လို့ဘဲ၊ မိဘစသည်တို့က စောင့်ရှောက်တယ်

ဆိုသော်လဲ သူတပါးတို့ မစော်ကားရုံသာ စောင့်ရှောက်ထား၊ ဒါပေမဲ့ အဲဒီ ၈-ယောက်သော မိန်းမတို့၌ သွားလာတဲ့ ယောက်ျားတို့မှာတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်တယ်”

“ဒီလိုဆိုတော့ အခက်သားပါလား ဘုရား”

“ခက်မနေနဲ့ ဆက်ပြီးနားထောင်အုံး”

“အမိန့်ရှိပါဘုရား”

“မင်းပြစ်, မင်းဒဏ်မကင်းသော မိန်းမ, အစောင့်အရှောက်ရှိသော မိန်းမ, ဥစ္စာဖြင့် ဝယ်အပ်သော မိန်းမ, သူ၏မယားဖြစ်ဘို့ရန် သဘောတူသဖြင့် သူ့အိမ်၌ သွားနေသောမိန်းမ, စည်းစိမ် ဥစ္စာအတွက် သွားရောက်နေထိုင်သော မိန်းမ, အဝတ်တန်းဆာအတွက် သွားရောက်နေထိုင်သော မိန်းမ, ရေခွက်၌ လက်ဆုံချ၍ ထိမ်းမြားရသော မိန်းမ, ချအပ်သော ခေါင်းခုရှိသော မိန်းမ, မယားပြုရန် သိမ်းပိုက်အပ်သော သုံ့ပန်းမိန်းမ, အစေခံမယားမိန်းမ, ကျွန်မယားမိန်းမ, အတည်အမြဲမဟုတ် တခဏမယားမိန်းမ”

“အဲဒီ ၁၂-ယောက်သော မိန်းမတို့ဟာ မိမိတို့ ကာမကို ပိုင်ဆိုင်သော ယောက်ျားများကိုသာ မိမိတို့ကာမကို ပေးခွင့်ရှိတယ်၊ အခြားယောက်ျားတို့အား ပေးလျှင် ခိုးပေးရာရောက်၍ မိမိတို့လဲ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ်၊ သွားလာသူ ယောက်ျားတို့မှာလဲ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်တယ်”

"ရှင်းရဲ့လား ဒကာကြီး"

"ရှင်းပါတယ်ဘုရား"

"ရှင်းသထက် ရှင်းချင်ရင် ဒီလိုမှတ်ထား၊ ယောကျ်ားဟာ မိမိပိုင်ဆိုင်သည့် ဇနီးမှတပါး တခြားသောမိန်းမ ဘယ်မိန်းမဘဲ ဖြစ်ဖြစ် အဲဒီ ၂၀ သော မိန်းမတို့ကို သွားရာ၌ကာမေသု မိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ်၊ မိန်းမတို့မှာတော့ ရှေ့ ၈-ယောက်က သူတို့မှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံမထိုက်ဘူး၊ သို့သော် အပြစ်တော့ကြီးတယ်၊ နောက် ၁၂ ယောက်ကတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ်"

"ဒီလိုဆို- ယောကျ်ားမှာတော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်ထာချည်းပေါ့ဘုရား"

"အင်းပေါ့ ထိုက်ထာချည်းဘဲပေါ့"

"ဒီလိုဆိုရင် ဒီဆရာကြီးဟာ ဘယ်သောတာပန်ဟုတ်မလဲ ဘုရား"

"ဘယ်သူက သောတာပန် ဟုတ်တယ်လို့ ပြောနေလို့လဲ ဒကာကြီး"

"သူက ပြောဒါဘုရား"

"ဒါ့ကြောင့် ဝိပဿနာတရားတွေ နာမည် ပျက်နေဒါပေါ့၊ ပုဂ္ဂိုလ်မဟုတ်ထာနဲ့ တရားနာမည်ပျက်တယ်၊ သောတာပန်လဲ အမည်ခံချင်တယ်၊ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံလဲ မထိန်းနိုင်ဘူးဆိုတော့ မခက်ဘူးလား"

"ခက်ထားပေါ့ ဘုရား"

"ဒီကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံနဲ့ ပတ်သက်လို့ သိပ်မှတ်စရာကောင်းတယ် ဒကာကြီး၊ လက်စရှိတုန်း ဆက်ပြောအုံးမယ်၊ နောက်ဆိုကြုံတို့ မလွယ်ဘူး"

"ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ ဆက်အမိန့်ရှိပါအုံး"

"မှောင်အဘွင်း၌ သူ့ဇနီးကို ကိုယ့်ဇနီးထင်မှတ်၍ သွားလာသော ယောကျ်ားနှင့်, ကိုယ့်ယောကျ်ားထင်၍ သည်းခံသော မိန်းမတို့မှာ အင်္ဂါ ၄ ပါးနဲ့ ညီညွတ်လို့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ်တဲ့၊ ဒါပေမဲ့ ခိုးလိုသောစိတ် မပါဘဲ အထင်မှားလို့ဖြစ်ရတဲ့အတွက် အပြစ်တော့ သိပ်မကြီးဘူးလို့ ဆိုတယ်"

"ပြီးတော့ သမီးရင်းကို ကျူးလွန်သော ဘခင်မှာ အဲဒီသမီးကို မိခင်က တဖက်တလမ်း စောင့်ရှောက်လျက်ရှိသေးလျှင် ဘခင်မှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်တယ်၊ မိခင်မရှိသော်ငြားး, သို့မဟုတ် မစောင့်ရှောက်ဘဲ ထားသော်ငြား ဘခင်မှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ မထိုက်ဘူးတဲ့"

"နောက်ရှိသေးတယ်၊ ဘခင်အိမ်မှာနေသူ သမီးဖြစ်လျှင် ဘခင်၏ အစောင့်အရှောက်က လိုရင်းဘဲ၊ အစောင့်အရှောက် တမျိုးရှိလျှင် အခြားတမျိုးက အစောင့်အရှောက် မဖြစ်နိုင်ဘူး၊ အကယ်၍ ဘခင်နှင့်အတူမနေဘဲ အမ-ညီမ စသည်တို့ အစောင့်အရှောက်ခံနေသူ, သို့မဟုတ် သီလရှင်ဖြစ်၍ တရားက စောင့်နေသူကို ဘခင်က ကျူးလွန်လျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ ထိုက်တယ်တဲ့"

"နောက်ဆုံးပြောမယ်၊ တိရစ္ဆာန်မတို့၌ အမြဲလင်ဖြစ်သော တိရစ္ဆာန်အထီးရှိလျှင်ရှင်း, နဂါးစသည်ကဲ့သို့ ဆိုင်ရာမိဘက စောင့်ရှောက်ထားလျှင်ရှင်း ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ် တဲ့"

"အရှူးမကို မိဘစသည်တို့က အုပ်ထိန်းထားလျက်ရှိသေးလျှင် ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံထိုက်တယ်၊ အအုပ်အထိန်းမရှိသူမှာ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံ မမြောက်ဘူးတဲ့"

"ဒီလိုဆိုရင်တော့ဘုရား၊ ယောကျ်ားတွေမှာ ဒီကံက လွတ်တဲ့ ယောကျ်ား အတော်ရှားမယ်ထင်တယ်"

"အဲဒါတော့ မသိဘူးဒကာကြီး"

"ဦးပဉ္စင်းဘုရား မသိပြစ်ဟာ တယ်ဆိုးဝါးပါလား ဘုရား"

"အင်းပေါ့၊ အပြစ်တကာ့အပြစ်ထဲမှာ မသိပြစ်ဟာ အကြီးဆုံးဘဲပေါ့၊ အဲဒီ မသိမှု မောဟဝိဇ္ဇာကြောင့် သတ္တဝါတွေ သံသရာရှည်နေရဒါပေါ့၊ အဲဒီမသိမှု မောဟ—အဝိဇ္ဇာကို သိမှုအမောဟ-ဝိဇ္ဇာဖြစ်အောင်ကျင့်ဘို့ အရေးကြီးတယ်"

"ဘယ်လို ကျင့်ရပါ့မလဲဘုရား"

"ဒီနေရာမှာ အလျော်ဆိုရင်တော့ ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံနှင့် ပတ်သက်ပြီး တရားစကားဖြစ်တော့ အလျော်ဟောပေးရရင်တော့ ကာမအပြစ်တွေဘဲ ဟောပေးရမယ်ပေါ့၊အဲဒါဘဲ မြင်အောင်ကြည့်ပေါ့၊ ကျင့်ပေါ့"

"အဲဒီကာမအပြစ်တွေ အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"မိစ္ဆာစာရ, ကျူးလွန်ကလည်း, မုန်းကြသူများ, ရန်သူပွားရှဲ, ရှားပါးလာဘ်တိတ်, ချမ်းသာဆိတ်၏၊ ဣတ္ထိ-ပဏ္ဍုက်, မျိုးယုတ်ခါခါ, မျက်နှာမလှ, အရှက်ရလျက်, လက္ခဏာကြွေ, ယွင်းသွေချို့သိမ်, စိုးရိမ်များစွာ, ချစ်သူကွာသည်, ရှောင်ကအပြန် အကျိုးတည်း"

"အဲဒီအပြစ်တွေက ကာမေသုမိစ္ဆာစာရကံအတွက် သက်သက်ဘဲ၊ အားလုံး ကာမတွေအတွက် အပြစ်တွေကိုလဲ ဆင်ခြင်ရမယ်"

"ဘယ်လိုလဲဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ကာမဂုဏ်-အာရုံလိုက်စားသူသည် လူလောက၌ အဘယ်နည်း၊ နတ်ပြည်၌လည်း ငြိမ်းချမ်းရေး မရပါ၊ လေနှင့်တကွသော မီးသည် ထင်းဖြင့် ရောင့်ရဲမပြေ သကဲ့သို့ အာရုံငတ်သူသည် အာရုံဖြင့် ရောင့်ရဲ မပြေနိုင်ပါ" (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"သံသရာတွင် ကာမအာရုံနှင့်တူသော အစီးအပွား မဲ့ခြင်းမျိုး မရှိပါ၊ သို့ရာတွင် မောဟကြောင့် လူတို့သည် ထိုအာရုံတွင် ခုံမင်တပ်မက်နေကြပါသည်၊ ဤသဘောကို သိမြင်ပါလျှင် အစီးအပွားမဲ့ခြင်းမှ ကြောက်သော အဘယ်ပညာရှိသည် ကိုက်တိုင် အစီး အပွားမဲ့ခြင်းကို လိုလားပါမည်နည်း (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"လူသည် သမုဒ္ဒရာတိုင်အောင် မြေကိုရသော်လည်း သမုဒ္ဒရာတဘက်ကို အောင်မြင်လို၏၊ သတ္တဝါတို့သည် ကာမဂုဏ်ခံစားရာ၌ မရောင့်ရဲသည်မှာ စီးဝင်သော ရေမြင့် သမုဒ္ဒရာ မရောင့်ရဲ သကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏" (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"ကာမတို့မှာ အရသာ အနည်းငယ်သာ ရှိ၍ အနှောင်အဖွဲ့က အဓိကဖြစ်ပါသည်၊ ရောင့်ရဲမှု လုံးဝ မရှိပါ၊ သူတော်ကောင်းတို့ ကဲ့ရဲ့အပ်ပါသည်၊ ယုတ်မာခြင်း မြဲ၏ဟု သိ၍ ဘယ်သူသည် ကာမမည်သော အဆိပ်ကို ယူမည်နည်း" (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"ကာမအာရုံတို့သည် ကြိုးစားမှုရ၍ စောင့်ရှောက်ထားလည်း လှည့်ပတ်ပြီး ပြန်သွားပါသည်၊ ထို့ကြောင့် ခေတ္တငှားသည့် အရာဝတ္ထု ကဲ့သို့သော ထိုအာရုံ၌ စောင့်စည်းသော အဘယ်ပညာရှိသည် မွေ့လျော်ပါမည်နည်း" (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"အကြင်ကာမတို့သည် အမျိုးမျိုး အဖုံဖုံ ထက်သန်စွာ ကြိုးစားခြင်းကြောင့် ရသော်လည်း တခဏအတွင်း ပျက်စီးသွားတတ်ပါသည်၊ အိပ်မက်ကဲ့သို့သော ထိုကာမတို့၌ မိမိကိုယ်ကိုသိသော အဘယ်သူသည် နှင်သက်မည်နည်း" (ဗုဒ္ဓစရိတ)

"အကြင်ကာမတို့ကြောင့် လူတို့သည် မိမိကိုယ်ကို ရေ၊ မီး၊ သားရဲတို့၌ စွန့်ပစ်ကြပါသည်၊ ရန်သူကဲ့သို့

မကောင်းသော ထိုကာမတို့၌ ဘယ်သူချမ်းသာ ဖြစ်ပါမည်နည်း” (ဗုဒ္ဓစရိတ)

“ပညာမဲ့သူတို့သည် ကာမတို့ကြောင့် ကခုန်၍၊ သတ်ဖြတ်၍၊ ဆွေမျိုးစသူတို့ ဒုက္ခရောက်၍၊ သနားစရာကောင်းသော ဤသက်ရှိ ဇီဝလောကသည် ကာမအတွက် တပ်မက်ဆင်းရဲ ယုတ်ညံ့ဖြစ်ပြီး အားကုန်၍ သေခြင်းသို့ ရောက်ရပါသည်” (ဗုဒ္ဓစရိတ)

“ဒီလိုအပြစ်တွေကို မြင်နေလျှင် ဒီကာမတွေကို ဘယ့်တပ်မက်တော့မလဲ ဘုရား”

“အင်းပေါ့၊ တရားအားထုတ်တယ်ဆိုဒါ အဲဒီသဘာဝတွေကို အမှန်အတိုင်း သိအောင် အားထုတ်ထာပေါ့၊ သိတော့ ငြီးငွေ့ပြီး ကာမကနေပြီး လွန်မြောက်သွားဒါပေါ့”

“သိပ်တော့ မလွယ်ဘူးနဲ့ တူတယ်ဘုရား”

“လွယ်တဲ့ ရိပ်သာတွေရှိတယ်၊ အဲဒီသွားပေါ့၊ ဦးပဥ္စင်းတို့ကတော့ လွယ်တဲ့နည်း မပြတတ်ဘူး၊ ပြီးခဲ့တဲ့ရက်တွေက ဟောခဲ့သလို ခက်ခက်ဘဲ ပြတတ်–ဟောတတ်တယ်”

“အင်း– ဦးပဥ္စင်းကလဲ မနက်ဖြန် ပြန်တော့မယ်”

“ပြန်တော့မယ် လုပ်မနေနဲ့ ယခုလဲ ၁၂ နာရီထိုးပြီ၊ ပြန်မယ်၊ အိပ်ချင်ပြီ”

မိမိသည် ပြောပြောဆိုဆိုပင် ထပြန်ကာ တည်းခိုရာကျောင်းသို့ ရှေးရှုလာခဲ့ပါသတည်း။

* ကာမဂုဏ်ငါးပါး အပြစ်များ, စဥ်းစားရှုပွား ရှောင်စေသော်
* ကာမဂုဏ်တွင် ပြစ်မမြင်, အစဥ်ဘေးတွေ့လိမ့်မည်နော်

* * *

လောကုတ္တရာကို သိချင်ပါတယ်ဘုရား

(၃၁)

လူတို့သည် အများအားဖြင့် မိမိတို့လုပ်ကိုင်နေသော အလုပ်ကိစ္စတို့ကို တကယ်တိတိကျကျ သိရှိပြီး လုပ်ကိုင်နေသူနှင့် တကယ် တိတိကျကျ မသိရှိဘဲ လူပြော သူပြော တဆင့်ပြောသံကြားနှင့် လုပ်ကိုင်နေသူဟူ၍ ၂ မျိုး ၂ စားရှိ၏၊ ယင်းနှစ်မျိုးတွင် နောက်အမျိုးအစားမှာ များလှ၏။

တိတိကျကျ မသိ၍ သိအောင်မေးရန်လည်း မတတ်၊ တတ်အောင်လည်း မမေးသူကား သာ၍ပင် များသေးတော့၏၊ ထိုသို့ကား မဖြစ်သင့်၊ ဖြစ်သင့်သည်မှာ မိမိ အလုပ်ခွင်တွင် မိမိကျွမ်းကျင် နားလည်ရန် သင်ကြား နာကြား မှတ်သား မေးမြန်းသင့်၏၊ သို့မှ အကျိုးရှိကာ လိုရာခရီးသို့ အမြန်ရောက်နိုင်မည် ဖြစ်ပေ၏။

လိုရာခရီး ရောက်ရေးအတွက် မေးသူ အနည်းငယ်ထဲမှ တယောက်တွေ့ရ၏၊ တချိန်က ဖြစ်၏၊ မိမိသည် ရွာတရွာ တရားပွဲအပြီး အနားယူနေစဉ် တရားနာပရိသတ်ထဲမှ ဒကာ တယောက် ရောက်လာကာ ဦးချပြီးထိုင်ကာ လျှောက်မေး၏—

"ဆရာတော်ဘုရား— "လောကုတ္တရာကို သိချင်ပါတယ် ဘုရား"

"လောကုတ္တရာကို ဘယ်လိုသိချင်ဒါလဲ ဒကာကြီး"

မိမိမှာ အမေးကို ကြားရသော် ဘယ်လိုဖြေရမှန်း မသိ၊ သို့နှင့် မေးလိုရင်းကို ပြန်မေးရသည်။

"တပည့်တော် ဘယ်လိုလျှောက်ရမှန်းတောင် မသိပါဘူး ဘုရား၊ လောကုတ္တရာရေး-လောကုတ္တရာရေးနဲ့ သူရောက်ိုယ်ပါ ပြောနေ လုပ်နေကြဒါပါဘဲ ဘုရား၊ ဘယ်လိုဟာကို လောကုတ္တရာရေးလို့ တပည့်တော် မသိပါဘူး ဘုရား၊ တပည့်တော် မသိသလိုဘဲ တခြားသိသူလဲ အလွန်နည်းပါလိမ့်မယ် ဘုရား၊ အဲဒီလောကုတ္တရာရေးကို တပည့်တော် သိချင်ပါတယ်ဘုရား"

"အင်း....အဖြေကတော့ အမှတ်ခက်လိမ့်မယ် ဒကာကြီး၊ အတိအကျ မမှတ်မိသော်လဲ သဘောလောက်တော့ မှတ်မိအောင် ကြိုးစားမှတ်ပေါ့နော် ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော် မှတ်နိုင်သလောက် ကြိုးစားမှတ်ပါမယ် ဘုရား"

"ဒကာကြီးမေးတဲ့ လောကုတ္တရာဆိုဒါက ပါဠိစကားစကားကြီးရဲ၊ အဲဒီ ပါဠိကို ပုဒ်ခွဲလိုက်ရင် "လောကတပုဒ်, ဥတ္တရာတပုဒ်, နှစ်ပုဒ် ဖြစ်မသွားဘူးလား"

"မှန်ပါဘုရား၊ ဖြစ်သွားပါတယ်"

"အဲဒီ ၂ ပုဒ်မှာ နောက်ပုဒ်ဖြစ်တဲ့ ဥတ္တရာကို ခဏထားလိုက်အုံး၊ ရှေ့ပုဒ်ဖြစ်တဲ့"လောက"ကို ရှင်းကြစို့"

"မှန်ပါ ရှင်းပါဘုရား"

"လောကကိုရှင်းတော့ ဒကာကြီး လောကသုံးပါးကို ကြားဘူးတယ်မဟုတ်လား"

"မှန်ပါ ကြားဘူးပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီ လောကသုံးပါးက ဘာလဲဆိုတော့ သတ္တဝါမျိုးစုံကို **သတ္တလောက** ခေါ်တယ်၊ ရုပ်နာမ်မျိုးစုံကို **သင်္ခါရလောက** ခေါ်တယ်၊ သတ္တဝါမျိုးစုံတို့ နေထိုင်ရာ ၃၁ ဘုံကို **ဩကာသလောက** ခေါ်တယ်၊ ဒီလောက်ဆို လောကပုဒ်ကို သဘောပေါက်လောက်ပြီလား ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား နားလည်ပါပြီ"

"နားလည်မှလဲ နားလည်တယ်ပြော ဒကာကြီး၊ အားနာပြီးတော့ နားလည်ပါတယ် မပြောနဲ့"

"အားမနာပါဘူးဘုရား၊ နားလည်လို့ ပြောဒါပါဘုရား"

"ကဲ-ဒါဖြင့် ဥတ္တရာပုဒ် ရှင်းကြစို့၊ ဥတ္တရာဆိုဒါက လွန်မြောက်တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ် ဒကာကြီး၊ လောကနှင့် ဥတ္တရာ ၂ ပုဒ်တွဲပြီး အဓိပ္ပာယ်ကောက်တော့ "လောကမှ လွန်မြောက်"တယ်လို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်၊ သဘောပေါက်လား ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား၊ ပေါက်ပါတယ်"

"ကဲဒါဖြင့် လောကက ၃ ပါးရှိတော့ ဘယ်လောကမှ ဘယ်သူတွေဟာ ဘယ်လိုလွန်မြောက်လဲဆိုဒါ သိဘို့အရေး မကြီးဘူးလား ဒကာကြီး"

"မှန်ပါ အရေးကြီးပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒါသိချင်လို့ မေးဒါပါ ဘုရား"

"ကဲ-ဒါဖြင့် ကြိုးစားမှတ်ပေါ့၊ ဒါဟာ ဒကာကြီး သိချင်တဲ့အချက်ကိုး"—

"သောတာပန်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ပုထုဇဉ် သတ္တလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် သောတာပန် သတ္တလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ အနာဂါမ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် သကဒါဂါမ် သတ္တလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် အနာဂါမ် သတ္တလောကမှ လွန်မြောက်၏"

"အဲဒါက သတ္တလောကမှ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွန်မြောက်ပုံ "လောကုတ္တရာ"ဘဲ ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား၊ ဆက်အမိန့်ရှိပါ ဘုရား"

"သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၇ ဘဝကို ထား၍ အစမထင် သံသရာဝဋ် တခွင်၌ ဖြစ်လတံ့သော သံခါရ လောကမှ လွန်မြောက်၏၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ၂ ဘဝကိုထား၍ ၃ ဘဝတို့၌ ဖြစ်လတံ့သော ဥပါဒိန္နက သင်္ခါရလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် တဘဝကိုထား၍ ဒုတိယဘဝ၌ ဖြစ်လတံ့သော ဥပါဒိန္နက သင်္ခါရလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် တဘဝ၌ ဖြစ်လတံ့သော သင်္ခါရ လောကမှ လွန်မြောက်၏"

"အဲဒါက သင်္ခါရလောကမှ အရိယာပုဂ္ဂိုလ်တို့ လွန်မြောက်ပုံ"**လောကုတ္တရာ**"ဘဲ ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား၊ ဆက်အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား"

"သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အပါယ်လေးဘုံ ဟူသော ဩကာသလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ သကဒါဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံတစိတ်ဟူသော ဩကာသ လောကမှ လွန်မြောက်၏၊ အနာဂါမ် ပုဂ္ဂိုလ်သည် အလုံးစုံသော ကာမဘုံဟူသော ဩကာသလောကမှ လွန်မြောက်၏၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဘုံ-ရူပဘုံ အရူပဘုံဟူသော လောကသုံးပါးဆိုတဲ့ ဩကာသ လောကမှ လွန်မြောက်တော်မူ၏"

"အဲဒါက အရိယာပုဂ္ဂိုလ်များ ဩကာသလောကမှ လွန်မြောက်ပုံ"လောကုတ္တရာ"ဘဲ ဒကာကြီး"

"မှန်ပါဘုရား ရှင်းပါပြီဘုရား"

"ဒါဖြင့် ခုဆို ဒကာကြီး လောက ၃ ပါးရှိရာ ဘယ်လောကမှ ဘယ်သူတွေဟာ ဘယ်လို လွန်မြောက်လဲဆိုဒါ ရှင်းသွားပြီပေါ့"

"ရှင်းပါပြီဘုရား၊ ရှင်းဒါထက် တပည့်တော်တို့ အများစုဟာ အပြောသာ လောကုတ္တရာရေး ဖြစ်နေပြီးတော့ တကယ်အလုပ်ကျတော့ "**လောကလယ်ရေး**"တွေချည်းဘဲ ဖြစ်နေပါပေါ့လား ဘုရား"

"အင်း- အင်း- ဒကာကြီး အဲဒီလို ကိုယ့် အဖြစ်မှန်ကို ကိုယ်သိသွားရင် ဦးပဥ္စင်း ရှင်းပေးရကျိုးနပ်ပြီပေါ့၊ ဒကာကြီးလဲ "**လောကလယ်ရေး**" မှ "**လောကုတ္တရာရေး**" ဖြစ်အောင် ကြိုး**စား**တတ်ပြီပေါ့"

"မှန်ပါ ကြိုး**စား**တတ်ပါပြီ ဘုရား"

"ကြိုး**စား**တတ်တော့ ဘာလိုသေးလဲ ဒကာကြီး"

"ကြိုး**စား**တတ်တော့ သိထားတဲ့အတိုင်း လိုက်နာကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ် အားထုတ်ဘို့ဘဲ လိုပါတော့တယ်ဘုရား"

"အင်း-အင်း၊ ဟုတ်ပြီ၊ ဟုတ်ပြီ၊ ဘုရားဟောထားဒါလဲ အရှိသားဘဲ ဒကာကြီးရဲ့"

"အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ရဟန်းတို့ ဘုရားရှင်တို့သည် ဟောညွှန် ပြသရုံမျှသာ တတ်နိုင်ကြကုန်၏၊ လောကမှ ထွက်မြောက်ရန် စတွဲပြုလုပ်ရန် ကိစ္စမှန်သမျှသည် သင်တို့သည်သာ ကြိုးစားအားထုတ်အပ်၏၊ သမထဝိပဿနာ ၂ ဖြာ ရှုပွားကြကုန်လျက် ကျင့်ကြံနိုင်သူတို့သည် မာရ်မင်း၏ နှောင်ဖွဲ့ခြင်း လောကတွင်းမှ လွန်မြောက်ကုန်၏" (မဂ္ဂဝဂ် ဓမ္မပဒ)

"တရားက သဘောမပေါက်တော့လဲ နာရဒါ ပျင်းတယ်ဘုရား၊ သဘောပေါက်တော့လဲ နာရဒါ အားမရဘူးဘုရား၊ အရှင်ဘုရားလဲ အားနာပါတယ်ဘုရား၊ တတ်နိုင်သေးရင် ဆက်အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"တော်တော်ကြာ ဒကာကြီး "ကျောပူသာ ခံနိုင်တယ် နားပူဒါ မခံနိုင်ဘူး" ဖြစ်နေအုံးမယ်"

"ခု တထိုင်တော့ မဖြစ်ပါဘူးဘုရား၊ စိတ်ဝင်စားတုန်း မို့လား မသိပါဘူးဘုရား၊ အမိန့်သာရှိပါဘုရား"

"ငါသည် ပျင်းရိသော်လဲ နေ၏, မဖဲသွား, မွေ့လျော်သော်လဲ ဖဲသွား၏၊ ပညာရှိသည် လောကုတ္တရာ အကျိုးစီးပွားနှင့် မစပ်သော နေခြင်းဖြင့် မနေရာ" (မလိတဝမ္ဘထေရ ဂါထာ)

"တယ်ကောင်းပါလားဘုရား"

"တယ်ကောင်းမနေနဲ့ ဒကာကြီး "ခံတွင်းကောင်းလျှင် အားလုံး ဟင်းကောင်းချည်းဘဲ" ဆိုတဲ့ စကားပုံ လိုဘဲပေါ့၊

ဒကာကြီးလဲ နှလုံးသွင်း ကောင်းနေလို့ တရားကောင်းချည်း ဖြစ်နေဒါ”

“သိပ်မှန်တယ်ဘုရား၊ ဆက်အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား”

“ကောင်းစွာသင်ကြား နာယူခြင်းသည် အကြားအမြင်ကို ပွားစေတတ်၏၊ အကြားအမြင်သည် ပညာကို ပွားစေ၏၊ ပညာဖြင့် အနက်ကို ဟုတ်မှန်စွာ သိ၏၊ သိအပ်သောအနက်သည် လောကလောကုတ္တရာ ၂ ဖြာ ချမ်းသာကို ဆောင်တတ်၏”(မဟာစုန္ဒတ္ထေရဂါထာ)။

“ဆရာတို့၏ အဆုံးအမစကားကို သိသောပညာရှိသည် ယင်းအဆုံးအမ စကား၌ လိုက်နာပြုကျင့်နေထိုင်ရာ၏၊ ဆရာ၌ ချစ်ခြင်းကို ဖြစ်စေရာ၏၊ ယင်းသို့ပြုသူသည် ဆည်းကပ်သူလည်းမည်၏၊ ပညာရှိသူလည်းမည်၏၊ သိခြင်းကြောင့် လောက လောကုတ္တရာ တရားထူးရှိသူလည်း ဖြစ်၏” (ထေရဂါထာ)။

“လောကကြီးကို သေမင်းသည် အလွန်နှိပ်စက်အပ်၏၊ အိုခြင်းဇရာတရားသည် ခြံရံလွှမ်းမိုးအပ်၏၊ တဏှာ ငြောင့်သည် နှလုံးတွင်း၌ စူးဝင်နေ၏၊ အာရုံတောင့်တမှု လက္ခဏာရှိသော အလိုသည် အခါခပ်သိမ်း ပူလောင်စေအပ်၏” (ထေရဂါထာ)။

“ပြစ်မှုကျူးလွန်၍ အပြစ်ဒဏ် ရောက်သူသည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်၍ ညှင်းဆဲနှိပ်စက်ခံရသကဲ့သို့ လော

ကကြီးသည် ကိုးကွယ်ရာမဲ့ဖြစ်၍ အမြဲမပြတ် အိုခြင်း, ဇရာ, သေခြင်း, မရဏတို့ ညှင်းဆဲ နှိပ်စက်ခံနေရ၏” (ထေရဂါထာ)

“အိုခြင်း, နာခြင်း သေခြင်းတရားသုံးပါးတို့သည် မီးပုံကြီးတို့ကဲ့သို့ ဤသတ္တလောကကိုနှိပ်စက်ကန့်လျက် ရှေးရှုရောက်လာကုန်၏၊ ထိုအိုခြင်း နာခြင်း သေခြင်းတို့ကို ပြန်လည် တွန်းလှန်ဘို့ရန် အားအစွမ်းလည်းမရှိ, ထွက်ပြေးရန် လျင်မြန်သည့် အဟုန်လည်းမရှိ”(ထေရဂါထာ)။

“ကဲ-အရှင်ဘုရားလဲ ညောင်းရော့မယ်၊ ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား”

* လောကရန်ဘေး အစုံတွေး ထွက်ပြေးလောကလွန်စေသော်။

* လောကလွန်မှ ဘေးဘယ အေးရနိဗ္ဗူပျော်မည်နော်။

"ကိလေသာဆယ်ပါးဆိုဒါ အဲဒါလားဘုရား"

(၄၂)

တချိန်သော ဝါတွင်းကာလဖြစ်၏၊ မိမိနေထိုင်ရာ တောရကျောင်း ဆွမ်းခံရွာမှ ဒကာဒကာမများက တရားဟော တရားပြပါရန် လျှောက်ထားသဖြင့် ဥပုသ်နေ့တိုင်း ရွာကျောင်းသို့သွား၍ တရားဟော တရားပြ၏၊ ဝါကျွတ်သော် တရားအားထုတ်သူများ သိနိုင်ရန် ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန် ၁၀ ပါးကို ဟောပြောပြသလိုက်၏—

"ယောဂီတို့ ယခုဆို ဝါကျွတ်ပြီ၊ မိမိတို့အားထုတ် နာကြားခဲ့တဲ့ ဥပုသ်ရက်ပေါင်း ၁၃ ရက်ရှိပြီ၊ အဲဒီ ၁၃ ရက်မှာ ကောင်းစွာ ကြိုးကုတ်အားထုတ်တဲ့ ယောဂီတွေမှာ ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်း ဘေးရန် ၁၀ ပါးတို့ ဖြစ်တတ်တယ်၊ အဲဒီဘေးရန် ၁၀ ပါးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာလျှင် မသာယာဘဲ ဘေးရန်ဟု သိပြီး ပယ်ရှားနိုင်ရမယ်၊ သို့မှသာ ရှေ့ကို တရားတိုးတက်မယ်၊ အဲဒီဘေးရန်တွေကလဲ နုတော့ ဘေးရန်လို့ သိဘို့ကို မလွယ်၊ တချို့ ဘေးရန်လို့ မသိတဲ့အပြင် မဂ်တွေ—ဖိုလ်တွေပင် ထင်တယ်၊ အဲဒီဘေးရန်တွေက ဘာတွေလဲ ဆိုတော့—

ဝိပဿနာညစ်ညူးကြောင်းဘေးရန်(၁၀)ပါး

၁၊ ယောဂီတို့မှာ တရားအားထုတ်လို့ ဝိပဿနာဉာဏ် ရင့်ကျက်သင့်သလောက် ရင့်ကျက်လာတော့ ယောဂီတို့သန္တာန်

မှာ အခိုက်အတန့် ကိလေသာကွာလိမ့်မယ်၊အဲဒီလို ကိလေသာကွာခိုက်မှာ ယောဂီတို့စိတ်တွေ ကြည်လင်လာသောကြောင့် စိတ်ကြောင့် ဖြစ်တဲ့စိတ္တဇ "ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ"တွေ, အဲဒီစိတ္တဇ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါမှဆက်၍ စိတ္တပစ္စယဥတုသမုဋ္ဌာန အရောင်အဝါတွေ ပြန့်နှံ့ထွက်ပေါ်လာတတ်တယ်။

အဲဒီအရောင်အဝါတွေဟာဉာဏ်ထက်လျှင် ထက်သလောက် မိမိနေထိုင်ရာအရပ်, တခန်းလုံး, တအိမ်လုံး, တဇရပ်လုံး, တကျောင်းလုံး စသည်ဖြင့် လင်းတတ်တယ်၊ အဲဒီလို အလင်းရောင်တွေတဲ့အခါ ယောဂီဟာ "ငါ့မှာ ရှေးက ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ မထွက်ဘူးချေ၊ ဤကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါကို ထွက်ဖြာစေနိုင်သော စိတ်သည် မဂ်စိတ်ဖိုလ်စိတ်ပင် ဖြစ်ရာ၏၊ ငါသည် မဂ်ဖိုလ်ရပြီ"ဟု မှတ်ထင်၍ ရှုပွားဆဲ အရှုခံအာရုံ တွန်းသဘောကို စွန့်လွှတ်ပြီး ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါကို သာယာ နှင့်သက် စွဲလမ်းလျက် ကြည့်နေတတ်တယ်၊ အဲဒီလိုဆိုလျှင် ဝိပဿနာလမ်းကြောင်း လွဲမှားသွားပြီ၊ ဒါကြောင့် အဲဒီ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါကို ဝိပဿနာဘေးရန်လို့ခေါ်တယ်၊ယောဂီတို့ဟာ ကိုယ်ရောင်ကိုယ်ဝါ ပေါ်လာလျှင် ဘေးရန်လို့သိပြီး မသာယာ မနှစ်သက် မစွဲလမ်းဘဲ လျစ်လျူရှုကာ မူလရှုပွားနေကျ ဝါယောလေဓာတ် ရုပ်ပရမတ်ဖြစ်သော တွန်းသဘောကိုဘဲ ရှုလျက်နေပါ။

၂၊ နောက်တမျိုးက ဘာလဲဆိုတော့ "ဉာဏ်"ဘဲ၊ယောဂီတို့မှာ ရှုပွားတိုင်း ရှုပွားတိုင်း ရုပ်, နာမ်,အဖြစ်,အပျက်တွေကို လွန်စွာ ထင်ထင်ရှားရှား မြင်နိုင်စွမ်းရှိတဲ့ ဝဇီရမိန်လက်

နက် မိုးကြိုးစက်ကဲ့သို့ သွက်လက်လျင်မြန် အမြင်သန့်တဲ့ ဝိပဿနာဉာဏ်လဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီဉာဏ်မျိုး ဖြစ်ပေါ်လာရင် မရဘူးတဲ့ စာတွေတောင် ရလာပြီး ရပြီးသားတွေလဲ မမေ့ဘူး၊ တချို့ နာရင်းတောင် ကရားလဲအုံးရေအကုန် ပြန်ဟောနိုင်သည်အထိ ဖြစ်တယ်။

၃၊ နောက်တမျိုးကတော့ "ပီတိ"ဘဲ၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်ကတရားနာရင်းနဲ့ဖြစ်စေ၊ အားထုတ်ရင်းနဲ့ဖြစ်စေ ပီတိဒေါ်မျိုးတမျိုးမျိုးဖြစ်တတ်တယ်၊ ပီတိဒေါ်မျိုးက ဘာလဲဆိုတော့—

"ကြက်သီးမွေးညှင်း ထရုံမျှ သေးငယ်စွာသော နှစ်သက်မှုပီတိ, လျှပ်စစ်ပျက်သလို ခဏခဏဖြစ်၍ ခဏခဏပျက်သော နှစ်သက်မှုပီတိ, ဒီရေလှိုင်းလုံးကြီးတွေလှမ်းဖုံးလာသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံး၌ လှမ်းဖုံးသက်ရောက်သော နှစ်သက်မှုပီတိ, မိမိအဟုန်ဖြင့် ကိုယ်ကိုအထက်သို့ မြောက်တက်နိုင်သော ပီတိ, ဆီနှင့် ဝါဂွမ်းထိသကဲ့သို့ တကိုယ်လုံးမှာ ပျံ့နှံ့သော နှစ်သက်မှုပီတိ"လို့ အဲဒီပီတိဒေါ်မျိုးဘဲ၊ အဲဒီဒေါ်မျိုး တမျိုးမျိုး ဖြစ်တဲ့အခါမှာလဲ ယောဂီဟာ ဝိပဿနာ အာရုံကိုလက်လွှတ်တတ်တယ်၊ ဒါကြောင့် ဘေးရန်လို့ ခေါ်ဒါဘဲ"

၄၊ နောက်တမျိုးကတော့"သုခ"ဘဲ၊ယောဂီမှာ ဆိတ်ငြိမ်သောဝါဂွမ်းပမာ တကိုယ်လုံးမှာ သာမန်လူတို့ မတွေ့ကြုံဘူးသောချမ်းသာသုခမှု ဝေဒနာကိုလဲ တွေ့ရတတ်တယ်၊ ယခုခေတ်အများဆုံးဘဲ မဂ်ဖိုလ်ထင်ပြီးမျှောနေတာ ဒီသုခမှာဘဲ ယောဂီ

တို့ ယောဂီတို့ဟာ ဒုက္ခကိုတော့ လွန်စွာကြောက်လို့ တိုက်ထုတ်ပြီး ဒီသုခလဲပေါ်လာရော နှစ်သက်စွဲလမ်းလို့ လက်ခံသိမ်းပိုက်ထားတတ်တယ်၊ အဲဒီ သုခကို မသာယာဘဲ သုခရဲ့အဖြစ်အပျက် မြင်အောင်ရှုရင်လဲရှု၊ သို့မဟုတ် မှုလပေးထားတဲ့ တွန်းသဘောကို ပြန်ရှုရင်လဲ ရှုပါ။

၅၊ နောက်တမျိုးက ငြိမ်းချမ်းမှု"**ပဿဒ္ဓိ**"ဘဲ၊ ယောဂီတို့ရဲ့ကိုယ်စိတ်တွေဟာ ပူပန်ခြင်း လေးလံခြင်း ထိုင်းမှိုင်းခြင်း ကြမ်းတမ်း ခက်ထန်ခြင်း မရှိတော့ဘဲ ပေါ့ပေါ့ပါးပါး သွက်သွက်လက်လက် ဖြစ်လာတတ်တယ်၊ နူးညံ့ ပျော့ပျောင်းလာတတ်တယ်၊ ကိုယ်စိတ်နှစ်ပါးလုံးပင် အေးမြငြိမ်းချမ်းသဖြင့်"**ကာယပဿဒ္ဓိ စိတ္တပဿဒ္ဓိ**"ဖြစ်လာတတ်တယ်။

၆၊ နောက်တမျိုးကတော့"**သဒ္ဓါ**"တရားဘဲ၊ ယောဂီတို့ရဲ့စိတ်တွေဟာ အထူးသဖြင့် ကြည်လင်လာပြီးလျှင် ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာဆိုတဲ့ ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ အထူးသဖြင့်ရှေးကထက် ကြည်ညိုလေးစားမှု အဓိမောက္ခခေါ်တဲ့ ဆုံးဆုံးဖြတ်ဖြတ် ကြည်ညိုမှု သဒ္ဓါလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ "သောတာပန် ပုဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘုရား၊ တရား၊ သံဃာသိပ်ပြီး ကြည်ညိုတယ်၊ ငါလဲ ယခု ရတနာသုံးပါး ရှေးကထက်ကြည်ညိုတယ်၊ ငါ သောတာပန်ဖြစ်ပြီ"လို့ ထင်တတ်တယ်။

၇၊ နောက်တမျိုးက "**ဝီရိယ**"ဘဲ ယောဂီဟာ တရားကောင်းလာတော့ ဝိပဿနာစိတ်ကို နောက်မဆုတ်အောင် ရှေ့သို့ တိုးတက်ပြီး အားထုတ်ချင်လာအောင် ထောက်ပံ့

အားပေး ချီးမြှောက်တတ်တဲ့ ပဂ္ဂဟစေတ ဝီရိယလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ အအိပ်၊ အနေ အတော်နည်းသွားတတ်တယ်၊ တချို့များ အအိပ်နည်းလို့ စိုးတောင့်၊ စိုးရိမ်တယ်၊ အဲဒီလို တရားက ဆောင်သွားလို့ မအိပ်ထာကတော့ ပူစရာမလိုပါဘူး၊ မနိုင်ဘဲ အတင်းအားထုတ်ထာမျိုးကတော့ ပူစရာဘဲ။

၇၊ နောက်တမျိုးကတော့ "သတိ" တရားဘဲ၊ မြင့်မိုရ်တောင်ပမာ မိမိတို့ ရှုပွားနေတဲ့ တွန်းသဘော ကမ္မဋ္ဌာန်းအာရုံ၌ လွန်စွာတည်တန့်သော သတိတရားလဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။

၉၊ နောက်တမျိုးကတော့"ဥပေက္ခာ"ဘဲ၊ အဲဒီ ဥပေက္ခာက ဒီနေရာမှာ ၂ မျိုးရှိတယ်၊ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်မှာ ဖြစ်ပျက်မှုတို့ အလွန်ထင်ရှားနေရကား ယင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို ရှုပွားဘို့ရန် ဗျာပါရ မများရတော့ဘဲ အသင့်အားဖြင့် ရှုပွားနိုင်သော ဝိပဿနာဉာဏ်နှင့် ယှဉ်သော "ဝိပဿနုပေက္ခာ"နှင့် ယင်းအဖြစ်အပျက်တို့ကို ဆင်ခြင်လိုသောအခါ၌ အလွန်လျင်မြန်စွာ ဆင်ခြင်နိုင်သော"အာဝဇ္ဇနုပေက္ခာ"လဲ ဖြစ်ပေါ်လာတတ်တယ်။

ယောဂီတို့ ဆိုခဲ့ပြီးတဲ့ ဉာဏ်အစရှိသော တရား ၉ မျိုးတို့ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ အခါမှာလဲ အရောင်အလင်းမှာ ကဲ့သို့ပင် "ငါ့မှာ ရှေးက ဤကဲ့သို့ ဉာဏ်မျိုး မဖြစ်ဘူးချေ၊ ယခု ဤဉာဏ်ကို ဖြစ်စေသောစိတ်ကား မဂ်စိတ်၊ ဖိုလ်စိတ် ဖြစ်ရာ၏။

ငါမင်္ဂလာရှိပြီ ဖိုလ်ရှိပြီ"ဟု မှတ်ထင်ကာ ဝိပဿနာ လမ်းလွဲတတ်သည်၊ ယခုပြောခဲ့တဲ့ ၉ မျိုးက စင်စစ်တော့ ဘေးရန်အစစ်မဟုတ်ဘူး၊ သူတို့ဖြစ်ပေါ်တဲ့အခါ သာယာနှစ်သက် စွဲလမ်းမှု ဘေးရန်ဖြစ်တယ်။

၁၀၊ နောက်ဆုံးဖြစ်တဲ့ "နိကန္တိ"ဆိုတဲ့ နှစ်သက်မှုကမှ ဘေးရန်အစစ် ဖြစ်တယ်၊ အဲဒီ နိကန္တိက အရောင်အလင်းစသည်တို့ဖြင့် တန်ဆာဆင်ထားသဖြင့် အလွန်တင့်တယ်သကဲ့သို့ ဖြစ်သော ဝိပဿနာကို သာယာနှစ်သက် စွဲလမ်းတဲ့ တဏှာဘဲ၊ အဲဒီ နိကန္တိခေါ်တဲ့ တဏှာလဲ ဖြစ်တတ်တယ်၊ ဒီ နိကန္တိခေါ်တဲ့ တဏှာဟာ လွန်စွာသိမ်မွေ့လို့ ယောဂီပုဂ္ဂိုလ်က တဏှာမှန်းတောင် မသိနိုင်ဘဲ ဝိပဿနာတရား၌ လွန်စွာမွေ့လျော်တဲ့ "**ဝိပဿနာရတိ**"လို့သာ အထင်ရှိတတ်တယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ဝိပဿနာတရားဟာ ရှေ့သို့ မတိုးတက်တော့ဘူး"

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိမိသည် ဝိပဿနာဘေးရန် ၁၀ ပါးကို အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဟောပြောပြသ၏၊ တရားပွဲပြီးသော် ဒကာတယောက် ရောက်လာ လျှောက်ထား၏—

"ဦးပဥ္စင်းဘုရား **ကိလေသာ ၁၀ ပါးဆိုဒါ အဲဒါလား ဘုရား**"

မိမိမှာ တရားဟော၍မှ အမောမပြေရသေးတဲ့အထဲ မေးလာတဲ့အမေးကြောင့် တဖန်ထပ်၍ မောသွားရပြန်၏။

"ဒကာကြီးကလဲ ဇီးကွက်-ဇီးကွက်နဲ့ အော်နေဒါတောင် ဘာငှက်လဲလို့ မေးသလိုဖြစ်နေပြီ၊ ဝိပဿနာ၏ ဘေးရန်

ဝိပဿနာ ညစ်ညူးကြောင်းလို့ ဟောတဲ့အထဲမှာ ခဏ ခဏ အပါသွားတာ မဟုတ်လား"

"တင်ပါဘုရား ပါပါတယ်၊ ဒါပေမဲ့ တပည့်တော်က ကိလေသာ ၁၀ ပါးကိုဘဲ ဟောနေတယ်မှတ်တယ် ဘုရား"

မောမယ်ဆို မောလောက်ပါပေ၏၊ မိမိမောခြင်းမှာ မေးသာသူ နားမလည်၍ မောခြင်းကား အမိက အကြောင်း မဟုတ်ပါ၊ အဓိက မောကြောင်းမှာ မေးလာသူသည် သာမန် မဟုတ်၊ နာမည်ကျော် ရိပ်သာကြီးတခုမှ သင်္ခါရုပေက္ခာဉာဏ် ရပြီဟု ဆုံးဖြတ်ပေးခြင်း ခံရသူဖြစ်သည့်ပြင် ယခုလက်ရှိလဲ ရိပ်သာတခုကို ဖြစ်မြောက်အောင်မြင်အောင် ဆောင်ရွက်သူတို့ တွင် ရှေ့တန်းကပါဝင်ပြီး ရိပ်သာတည်ဘနှ့် တိုးပွားရေးကို ဆောင်ရွက်နေသူ ယောဂီဟောင်းကြီးတယောက်က ဤကဲ့သို့ မေး၍ မောရခြင်း ဖြစ်ပါသည်။

"ဒကာကြီး ကိလေသာ ၁၀ ပါး ဆိုဒါက လောဘ, ဒေါသ, မောဟ, မာန, ဒိဋ္ဌိ, ဝိစိကိစ္ဆာ, ထိန, ဥဒ္ဓစ္စ, အဟိရိက, အနောတ္တပ္ပတို့ကို ခေါ်တယ်၊ အဓိပ္ပာယ်အကျယ်တော့ မပြောနိုင်တော့ဘူး၊ အဓိပ္ပာယ်ပြောလျှင် ယခုတရားလောက်ဘဲ နှစ်နာရီ သုံးနာရီကြာမယ်"

"တင်ပါဘုရား, ရှိပါစေတော့ဘုရား"

"ခုတော့ သီတင်းလဲကျွတ်သွားပြီ၊ နောက်လဲ ဒီမှာ တရားပွဲဖြစ်မှာ မဟုတ်တော့ဘူး၊ နားလည်ချင်ရင်တော့ ဦးပဥ္စင်းနေတဲ့ တောရကျောင်းကို လာခဲ့ပေါ့"

"တင်ပါဘုရား၊ နောက်မှ အေးအေး လာခဲ့ပါအုံးမည် ဘုရား၊ ဦးပဥ္စင်းလဲ မောနေရော့မယ်၊ ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား"

ဒကာကြီးမှာ ရှိခိုးဦးချ၍ ပြန်သွားတော့၏၊ မိမိမှကား အမောဖြေရင်း အတွေးနယ်ချဲ့၍ နေရစ်ခဲ့တော့၏—

"အင်း-ဘုရားရှင် ဟောတော်မူခဲ့တာ သိပ်မှန်ကန်ဒါဘဲ၊ 'ရဟန်းတို့ ဤဇမ္ဗူဒိပ်၌ မွေ့လျော်ဖွယ်ကောင်းသော အရံ၊ မြေအရပ်၊ ရေကန်သည် အနည်းငယ်မျှသာရှိ၏၊ စင်စစ်သော်ကား ချိုင့်ဝှမ်း၊ မြင့်မောက်သော မြေ၊ သွားလာကူးခက်သော မြစ်၊ သစ်ငုတ်၊ ဆူးငြောင့်ရှိသော အရပ်၊ မညီညွတ်သော တောတောင်တို့သာ များသကဲ့သို့—

"ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် လူ့ပြည်၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏၊ စင်စစ်သော်ကား လူ့ပြည်မှတပါးသော အပါယ်ဘုံ၌ ဖြစ်သော သတ္တဝါတို့သာ များကုန်၏"

"ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် မထိုင်းမှိုင်း၊ မဆွံ့အ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သောစကား၊ မကောင်းသဖြင့် ဆိုအပ်သောစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို သိနိုင်ကုန်သော ပညာရှိပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အနည်းငယ်မျှသာ ဖြစ်ကုန်၏၊ စင်စစ်သော်ကား ထိုင်းမှိုင်းကုန်၊ ဆွံ့အကုန်၊ ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သောစကား၊ မကောင်းသဖြင့်

ဆိုအပ်သောစကား၏ အနက်အဓိပ္ပာယ်ကို မသိနိုင်ကုန်သော ပညာမဲ့ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်သာ များကုန်၏”

“ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် မြတ်သောပညာမျက်စိနှင့် ပြည့်စုံကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် အနည်းငယ်သာ ဖြစ်ကုန်၏၊ စင်စစ်သော်ကား အဝိဇ္ဇာအမိုက်တိုက်သို့ ရောက်ကုန်၍ တွေဝေကုန်သော သတ္တဝါတို့သာ များကုန်၏”

“ရဟန်းတို့ ဤအတူပင်လျှင် နိဗ္ဗာန်ကို အာရုံပြုကုန်၍ မဂ်ဖိုလ်သမာဓိကို ရကြကုန်, စိတ်တည်ကြည်ခြင်းကို ရကြကုန်သော သတ္တဝါတို့သည် နည်းပါးကုန်၏၊ စင်စစ်သော်ကား နိဗ္ဗာန်အာရုံပြု၍ မဂ်-ဖိုလ်သမာဓိကို မရကြကုန်, စိတ်၏ တည်ကြည်ခြင်းကို မရကြကုန်သော သတ္တဝါ တို့သာ များကုန်၏” (ကောင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်)။

* ဝိပဿနာ ဘေးဆယ်ဖြာ မှန်မှာသိ၍ ပယ်စေသော်။

* ဘေးရန်လွတ်မြောက် မဂ်ဖိုလ်ပေါက် အရောက်ရှုပွား နိုင်စေသော်။

"အရှင်ဘုရား အမြစ်ဖြတ်တယ်"

(၃၃)

စာဖတ်ခြင်းသည် တရားနာခြင်းနှင့် မခြားနားပေ၊ စာဘတ်တဲ့အခါ ရံခါသဒ္ဓါတရား ဖြစ်၏၊ ရံခါ သဒ္ဓါတရား မဖြစ်၊ တရားနာတဲ့အခါမှာလဲ ယင်းကဲ့သို့ပင် ဖြစ်၏၊ ရံခါ သဒ္ဓါတရားဖြစ်၏၊ ရံခါ မဖြစ်ပေ။

သို့ဖြစ်၍ တရားနာတဲ့အခါဖြစ်စေ, စာဘတ်တဲ့အခါဖြစ်စေ သဒ္ဓါဘရား ဖြစ်ပေါ်လာပါက ယင်းသဒ္ဓါတရားကို အသုံးချ၍ ဖြစ်ပေါ်သည့်အတိုင်း ပြုလုပ်ပြောဆို ကျင့်ကြံသင့်၏၊ သို့မဟုတ်က ယင်းသဒ္ဓါတရားမှာ ပျောက်ကွယ်သွားတတ်၏၊ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့သော် တရားနာပါ,စာဘတ်ပါ။ မိမိသည် တရားနာရသော် နား၏၊ မနာရသော် စာဘတ်၏၊ သို့နှင့် တနေ့ဘတ်မိသည်-

"စာပေကျမ်းဂန် သင်ကြား ပို့ချခြင်းဟူသော **"ပရိယတ္တိတာဝန်"** ဝိပဿနာဘာဝနာ ကမ္မဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်းဟူသော **"ဝိပဿနာတာဝန်"** ၂-ပါးကို အားမထုတ်ဘဲ လူမှုရေးရာ အဖြာဖြာ၌သာ အမြဲမွေ့လျော် ပျော်ပိုက်၍နေသော ရဟန်းသည် ပြိတ္တာတို့၏ နေရာဖြစ်သော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို ဘယ်လို ကြံဆောင်၍ လွတ်မြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း" (စဟုရာရက္ခကျမ်း)

“ပရိယတ္တိစာပေကိုလည်း မသင်ကြား၊ ပဋိပတ် အကျင့်တရားကိုလည်း အားမထုတ်ဘဲ အမြဲပျင်းရိ လျက် မကောင်းသော အကြံအစည်ကိုသာ ကြံစည် စိတ်ကူး၍ နေသောရဟန်းသည် မြို့တွာတို့၏ နေရာ ဖြစ်သော ဂိဇ္ဈကုဋ်တောင်ကို ဘယ်လိုကြံဆောင်၍ လွှတ်မြောက်အောင် စွမ်းဆောင်နိုင်ပါအံ့နည်း”(စတု ရာရက္ခကျမ်း)

“မိမိသည် ယင်း ၂-ဂါထာကို ဘတ်မိသော် သံဝေဂ ဖြစ်၏။ “အင်း....ငါမှာ ပရိယတ္တိကိုစ ပြီးသင့်သလောက်ပြီး ပြီ၊ ပရိယတ္တိသင်ခြင်းသည်ပင် ပဋိပတ်ကျင့်စဉ် မမှားဘို့အတွက် ဖြစ်၏။ ယခုအခါ ပဋိပတ်ကျင့်ဘို့ အခါပင်ဖြစ်တော့၏”။ သို့စဉ်းစားသံဝေဂဖြစ်ပြီး တရားကို နိုင်သလောက်အားထုတ် လျက် အခါအားလျော်စွာ အများအတွက် တရားဟော ဘာရားပြုပေး၏။

ယင်းသို့ ပြုကျင့်နေတိုင်စဉ် တနေ့တွင် အလှူတလှူ၌မိမိ၏ ရင်းနှီးသော ဒကာတယောက်နှင့် တွေ့ဆုံ၏၊ တွေ့လျှင်တွေ့ ခြင်း ဒကာကြီးက ပြောတော့၏—

“အရှင်ဘုရားအမြစ်ဖြတ်တယ်”

“ဘာအမြစ်ဖြတ်ထာလဲ ဒကာကြီး”

“သာသနာအမြစ် ဖြတ်ထာပေါ့ဘုရား”

“ဘယ်လို အမြစ်ဖြတ်လဲ ဒကာကြီး”

"အရှင်ဘုရားက ယခုစာပေမပို့ချဘဲ တကိုယ်ကောင်းကြံပြီး တရားအားထုတ်နေတော့ အရှင်ဘုရားနဲ့ ပတ်သက်ပြီးပေါက်ပွားမဲ့ ရှင်ရဟန်းတည်းဟူသော သာသနာ့ရေသောက်မြစ်တွေ ပြတ်ကုန်ဒါပေါ့၊ အဲဒါ အရှင်ဘုရား အမြစ်ဖြတ်ထားပေါ့"

"ဒကာကြီးကလဲ ကပ်သီးကပ်သပ် ပြောရော့မယ်၊ ဦးပဥ္စင်းစာမချလဲ စာချနေတဲ့သံဃာတော်တွေ အများကြီးအရှိသားဘဲဟာ၊ "နှမ်းတစိနဲ့ ဆီမဖြစ်ပါဘူး"ဒကာကြီးရဲ့"

"နှမ်းတစိနဲ့ ဆီမဖြစ်ပေမဲ့ နှမ်းစိတွေများတော့ ဆီဖြစ်တယ်ဘုရား၊ သာသနာ့ရေသောက်မြစ်ဟာ ပရိယတ္တိဖြစ်ပါတယ်ဘုရား၊ သာသနာတော် အရှည်တည်တန့်ချင်လျှင် ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အားသွန်ပြီး ပြုစုတောက်ပံ့ မွေးမြူရမယ်ဘုရား"

"ဒကာကြီးမှာ ပရိယတ္တိသာသနာတော်ကို အားပေးမှုဘက်တွင် နှစ်ယောက်မရှိသော ဒကာကြီးဖြစ်၏၊ ပရိယတ္တိ အားသန်၏၊ သို့နှင့် မိမိအား ပိပြောနေခြင်းဖြစ်၏"

"ဦးပဥ္စင်း ယခု ပဋိပတ်ကျင့်ကြံအားထုတ်နေတယ်ဆိုပေမဲ့ အလွတ်မဲ့သက်သက် မဟုတ်ပါဘူး၊ ရံခါ အကြားအကြားမှာ နိုင်သလောက် တရားဟောပေး, တရားပြပေးနေဒါဘဲ၊ ဒါလဲတဘက်တလမ်းက ပရိယတ္တိသာသနာပြုဒါဘဲပေါ့"

"အဲဒီ သာသနာပြုနည်းက သာသနာအရှည်မတည်တန့်နိုင်ဘူးဘုရား၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ တရားနာပရိသတ်ဆိုဒါ

နာတုန်းတောင် မှတ်မိဒါမှ ပဟုတ်လား၊ နာလဲပြီးကုန်ရော၊ ဘာမှမကျန်တော့ဘူး၊ ဒါကြောင့် အဲဒီသာသနာပြုနည်းကား "သစ်ပင်အပျားရေလောင်းဒါနဲ့တူတယ်" ဘုရား၊ အဓိကက ပရိယတ္တိဖြစ်တော့ ပရိယတ္တိသင်ကြားပို့ချရင်းနဲ့ ပဋိပတ်ကို ဖြည့်ရမှာ၊ ဒါမှမိမိလဲကောင်း၊ မိမိတပည့်တွေလဲကောင်း၊ သာသနာလဲကောင်းပေါ့ဘုရား"

"ဒကာကြီး ပရိယတ္တိသင်ခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်က ပဋိပတ်ကျင့်ဖို့ဘဲ၊ ကဲ့နားထောင် ဦးပဉ္စင်းဟောပြမယ်"

"ဟောပါဘုရား၊ နာပါမယ်"

"မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမဘို့ရာ ဘုရားရှင်ဟောတော်မူအပ်သော ပရိယတ်တရားကို သင်ကြားရာ၏။ ဆုံးမဘို့ရာ လိုလားပါမူကား သူတပါးကိုလည်း သနားသောအားဖြင့် ဆုံးမရာ၏" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"တပါးသော အခြားတစုံတယောက်သောသူကို အကြားအမြင် ပရိယတ်ဖြင့်ရင်း၊ အကျင့်ပဋိပတ်ဖြင့်ရင်း၊ မနှိပ်ကွပ်ရာ မိမိကိုယ်ကို နှိပ်ကွပ်ခြင်းသည်သာ ကောင်း၏၊ ဘုရားရှင်၏ သားတော်ရဟန်းသည် ထောင်လွှားတက်ကြွခြင်း မာန်မာနမရှိရာ" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"အရှင်ဘုရားလိုသာ အားလုံးကိုယ်ဘို့ချည်းဘဲ အားထုတ်နေရင် ပရိယတ္တိသာသနာကွယ်မယ်၊ ပရိယတ္တိသာသနာကွယ်ရင် ပဋိပတ္တိသာသနာလဲ ကွယ်မယ်ဘုရား"

"မကွယ်ပါဘူး ဒကာကြီးရာ၊ မပူပါနဲ့၊" ဤရဟန်းတွေ ကောင်းကောင်း ကျင့်ကြံ နေထိုင် သမျှ ကာလ ပတ်လုံး လောကမှာ ရဟန္တာ မဆိတ်သုဉ်းဘူး"လို့ ဘုရားဟော အနှ သွားတဲ့"

"ကောင်းကောင်း ကျင့်ကြံဘို့ရာ ကျင့်ကြံနည်း ပရိယတ် မှန်ဘို့ အရေးမကြီးဘူးလား ဘုရား"

"ဒါတော့အရေးကြီးဒါပေါ့ ဒကာကြီး"

"ယခုဆို အရှင်ဘုရားကြည့်လေ၊ ပရိယတ္တိနဲ့အားနည်း လာတော့ ပဋိပတ်အတုတွေ ပေါ်လာတယ်၊ ပဋိပတ်အတု တွေပေါ်လာတော့ အရိယာအတုတွေ ပေါ်လာတယ်"

ထိုစဉ် မိမိဘေးတွင်ရှိသော မိတ်ဆွေက မိမိအားလက်တို့ ၍ တိုးတိုးပြော၏—

"အရှင်ဘုရား နိုင်အောင်ပြော အရှုံးမပေးနဲ့"

"ဒါကတော့ ပရိယတ္တိအားနဲလို့ရယ်လို့ မဟုတ်ပါဘူး၊ ဆုတ်ကပ်ခေတ် မို့ပါ။ ဦးပဥ္စင်းတော့ "**ပဏ္ဍိတောဟိ ပရိ ယတ္တိံ သုတွာ ဒွေပိ ပူရေတိ**" ဆိုတဲ့ အတိုင်း ပညာရှိဟာ ပရိယတ်ကို သင်ကြား ပြီးသော် သာသနာ ၂-ပါး ပြည့် စေတယ်ဆိုဒါ သဘောကျပြီး ကြိုးစားနေဒါဘဲ"

"တပည့်တော် အရှင်ဘုရားဘတ်တဲ့ စတုရာရက္ခ ကျမ်းထဲ မှာ ဘတ်ဖူးတယ်"

"ဘယ်လို ဖတ်ဖူးလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"ဤလောက၌ သားငယ်တို့သည် ဖွားမြင်ပြီးသော် လည်း နို့ရည်ကို သောက်စို့ရမှ အသက် ရှင်ကြကုန်၏၊

ဤသာသနာတော်၌ ဘုရားရှင် သားတော် တို့သည် ကမ္မဝါစာဖြင့် ဖွားမြင်ကုန်သော်လည်း ပရိယတ္တိစာပေ ဟူသော ဘုရားရှင်၏ ရင်နို့ကို သောက်စို့သင် ကြားရမှသာ အသက်ရှင် နိုင်ကြကုန်၏”

“အဲဒါက ကလေးငယ်ပမာ ပရိယတ်စာပေ မတတ်သေး သူတို့အတွက် ပြောဒါ ဒကာကြီးရဲ့၊ ဦးပဥ္စင်းက ပရိယတ် စာပေဆိုတဲ့ ဘုရားရှင်ရဲ့ ရင်နို့ကို သောက်စို့ပြီးလို့ ကြီး ပြင်းနေပြီ၊ နို့ပြတ်နေပြီ”

“သာသနာတည်ခြင်း၏ မူလဘူတ အကြောင်း ရင်းမှာ ပရိယတ္တိသာဖြစ်တယ်၊ ပဋိပတ္တိ-ပဋိဝေဓတွေမှာ မမြဲကြ၊ ရှဲ့ါ ရှိ ရှဲ့ါမရှိ လို့ ဆိုလို့ တပည့်တော် ကိုယ်တိုင်လဲ ပရိယတ္တိ အားပေး၊ အရှင်ဘုရားလဲ အားပေး စေချင်လို့ လျှောက်ထား မောရောဘဲဘုရား”

“ကဲ့၊ မောရင် တရားနာ တရားဟောပေးမယ်”

“ကဲ့၊ ဟောပါဘုရား နာပါမယ်”

“ငါသေရလိမ့်မည်ဟု နှလုံးသွင်းမှု မရှိဘဲ ပျင်းရိ ငြီးငွေ့ မပျော်မွေ့သည် ဖြစ်၍ စာပေကျမ်းဂန် သင်အံ လေ့ကျက်ခြင်း ဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကမ္မ ဋ္ဌာန်း စီးဖြန်းခြင်း ဟူသော လုပ်ငန်း ၂-ရပ်ကို မဖြည့်စွမ်းနိုင်သော ရဟန်းသည် ရှင်လူအများ သနား စရာ သေရှာရ၏” (စတုရာရက္ခကျမ်း)

“အရှင်ဘုရား တရားကလဲ တရားစောင်း ချည်းဘဲဟာ”

“ဘယ်လို တရားစောင်းချည်းလဲ ဒကာကြီးရဲ့”

"အရှင်ဘုရားလိုတဲ့ဘက် ဆွဲဟောထားဒါ ချည်းဘဲဟာ"
"ကဲဒါဖြင့် တဲ့တဲ့ဟောမယ် နာအုံး"

"နောက်နောင်အခါ မဂ်ကိုရခြင်းငှာ မျိုးစေ့ဖြစ်သော သမထဝိပဿနာဘာဝနာကို ကျင့်ကြံ အားထုတ်ရာ၏၊ ကျင့်ကြံမှုမျိုးစေ့မရှိသော် မဂ်ကို အဘယ်မှာ ရနိုင်အံ့နည်း၊ မှန်၏၊ သမထဝိပဿနာ ဘာဝနာ ကျင့်ခြင်းသည်မဂ်မျိုးစေ့ အစစ်အမှန် ဖြစ်၏" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"မဂ်မျိုးစေ့ရှိသူသည် အကုသိုလ် အဟုန်ကြောင့် အပါယ်လေးဘုံ၌ နှစ်မြုပ် နေငြားသော်လည်း ဉာဏ် အရောင်တောက်၍ မဂ်ရချိန် ရောက်သောအခါ ပြန်၍ပေါ်လာပြီးလျှင် ပွင့်လတံ့သော ဘုရားရှင်တို့၏ အထံတော်၌ မဂ်ကိုရလေရာ၏။ (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"မဂ်မျိုးစေ့ မရှိသောသူအား ကျင်လည်မျှော် ပါးမည့် သံသရာသည် အလွန်တရာ ရှည်လျားလျက် အဆုံးမရှိနိုင်ချေ၊ ထို့ကြောင့် သံသရာဝဋ်မှ ထွက်မြောက်လိုသောသူသည် သမထ ဝိပဿနာ ဟူသော မဂ်မျိုးစေ့ကို လုံးပမ်းကြိုးကုတ် အားထုတ်ရာ၏"
(စတုရာရက္ခကျမ်း)

"ကဲ့ အချိန်လဲ မရှိတော့ဘူး ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားလဲ တိုက်တွန်းလို့ မရတော့ဘူး၊ တပည့်တော်ကို ခွင့်ပြုပါအုံး ဘုရား"

"ကဲ....ကဲ.... ဒကာကြီးလဲ အသက်ရာကျော် ရှည်လျားပြီး ပရိယတ္တိ သာသနာတော် အားပေးရင်း ပဋိပတ် သာသနာ ဖြည့်ကျင့် နိုင်ပါစေသော်"

✱ ပရိယတ်တတ် ပဋိပတ် ကျင့်တတ်ကြပါစေကုန်သော်၊

✱ တရပ်ရပ်မှာ မလွန်ရာ ညီစွာ ညီတတ်ကုန်စေသော်။

✱ ✱ ✱

" ခုမှ အထင်ကြီး ပျောက်သွားတယ် "

(၃၄)

လောကတွင် အထင်ကြီးမှု အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ အချို့က ပညာတတ်လို့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို အထင်ကြီး၏၊ အချို့က ပစ္စည်းရှိလို့ အထင်ကြီး၏၊ ရုပ်ချောလို့ အထင်ကြီး၏၊ ရာထူးကြီးလို့ အထင်ကြီး၏၊ မိတ်ဆွေသင်္ဂဟပေါများလို့ အထင်ကြီး၏၊ နာမည်ကျော်ကြားလို့ အထင်ကြီး၏၊ ဘုန်းကြီးလို့ အထင်ကြီး၏၊ မရောက်ဘူးသောဒေသသို့ ရောက်ရ၍ အထင်ကြီး၏၊ မတွေ့မမြင် မသိရှိဘူးသည်ကို တွေ့မြင်သိရှိရ၍ အထင်ကြီး၏၊ ဤသို့စသည်ဖြင့် သူ့အဆင့်နှင့်သူ အထင်ကြီးမှု အမျိုးမျိုးရှိ၏။

ပညာဉာဏ် အမှန်အကန် မရရှိပါက ယင်းအထင်ကြီးမှုများမှာ တသက်လုံး မပျောက်နိုင်တော့ပေ၊ တသက်လုံးသာမက တသံသရာလုံးပင် မပျောက်နိုင်တော့ပေ၊ ပညာဉာဏ် အမှန်အကန် ရရှိပါမှသာလျှင် ယင်းအထင်ကြီးမှု ပျောက်ကင်းပြီး ပုံမှန်-မှုမှန် အမြင်မှန်သို့ ပြန်ရောက်နိုင်ပေမည်။

မှန်၏၊ တချိန်သော နေ့ကာလက မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့တွင် တခုးဟော တရားပြ၏၊ ယင်းတွင် မိမိသည် တရားအားထုတ်သူ သိထားထိုက်-ဆောင်ထားထိုက်သော **သံယောဇဉ်**နှင့် **သံယောဇနိယ** တရားကို ဟောပြောပြသ၏—

" သံယောဇဉ် "

"ယောဂီတို့ သံယောဇဉ်ကြီးလို့ ခေါ်ရိုးရှိသည့်အတိုင်း ကြိုးဖြင့် ချည်နှောင်ထားသကဲ့သို့ မိမိကိန်းရာ သတ္တဝါကို သံသရာဝဋ်မှ မလွတ်ရအောင် ချည်နှောင်တတ်သော တရားကို သံယောဇဉ်လို့ ခေါ်တယ်၊ အဲဒီသံယောဇဉ်ဟာ ၁၀-ပါး ရှိတယ်၊ အဲဒီသံယောဇဉ် ၁၀-ပါးကို လက်နှင့် အကျဉ်း မှတ်ထားပါ—

၁။ ရုပ်နာမ်အရှိ, ငါထင်ဘိ, ဒိဋ္ဌိသံယောဇဉ်၊

၂။ ဝေခွဲမသိ, ယုံမှားရှိ, ဝိစိသံယောဇဉ်(ဝိစိကိစ္ဆာသံယောဇဉ်)

၃။ နွားခွေးအစာစာ, ကျင့်မြတ်မှတ်, သီလဗ်သံယောဇဉ်၊ (သီလဗ္ဗတပရာမာသသံယောဇဉ်)

၄။ ကိုယ့်ထက်သာဒါ, လိုမနာ, ဣဿာသံယောဇဉ်၊
၅။ ကိုယ့်စည်းစိမ်ကြည့်, ဝန်တိုဘိ, မစ္ဆရိသံယောဇဉ်၊ (မစ္ဆရိယသံယောဇဉ်)

"ယောဂီတို့ အဲဒီသံယောဇဉ် ၅-ပါးကို သောတာပတ္တိမဂ်က ပယ်နိုင်တယ်၊ မိမိကိုယ်မိမိ သောတာပန်ဟုတ်လား မဟုတ်လား သူတပါး သွားမေးမနေနဲ့၊ အဲဒီ သံယောဇဉ်ငါးပါး ကိုယ့်မှာရှိလား မရှိလားသာ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ကြည့်ပါ၊ အဲဒီငါးပါး ရှိနေသေးရင် သောတာပန် မဟုတ်သေးဘူးပေါ့။"

"ယောဂီတို့ အဖြစ်များဒါ ဣဿာမစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်နှစ်ပါးပေါ့၊ ကိုယ့်ရိပ်သာ လူများစေချင်တယ်၊ သူများရိပ်သာထက် သာချင်တယ်၊ ကိုယ့်ရိပ်သာ ဆရာတော်တရားပဲ လူစည်ကားချင်တယ်၊ ကိုယ့်ရိပ်သာကတရားတွေ သိပ်တွင်ကျယ်စေချင်တယ် စသည်ဖြင့် ကိုယ့်ဘက်မှာသာ, သာလိုခြင်း, ကိုယ့်ဘက်ယောဂီ တခြားရိပ်သာသွားဒါ မကြိုက်ခြင်း စသည်ဖြင့် ယောဂီတို့မှာ ဖြစ်တတ်တယ်၊ အဲဒါဆိုရင် ယောဂီတို့ဟာ သာမန်သူတော်ကောင်း အဆင့်တောင် မရှိသေးဘူး၊ သောတာပန်အဆင့်နဲ့တော့ ဝေးပါသေးတယ်"

"ယောဂီတို့ ယခုခေတ်မှာ သာသနာတော်ကို အစစ်အမှန် ကြည်ညိုသူပင် အတော်ရှားပါးလျက်ရှိပြီး အများအားဖြင့် ဝါဒတခု ကြီးပွားရေး, အသင်းတခုကြီးပွားရေး, ရိပ်သာတခု ကြီးပွားရေး စသည်ဖြင့် အမြင်ကျဉ်းကျဉ်းနဲ့

ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်နေဒါ တွေ့ရတယ်၊ သာသနာရေးအနေနဲ့ ခြုံပြီး ပြုလုပ်ဆောင်ရွက်ထား သိပ်မတွေ့ရတော့ဘူး၊ အဲဒါဟာ ဣဿာမစ္ဆရိယ သံယောဇဉ်များခြင်းရဲ့ သဘာဝဘဲ” နောက် ဆက်မှတ်ပါ—

၆။ ကာမဂုဏ်ငါးဝ, တပ်စွဲက, ကာမသံယောဇဉ်
(ကာမရာဂသံယောဇဉ်)

၇။ စိတ်ဆိုးဒေါသ, မျက်ထွက်က, ပဋိဃသံယောဇဉ်၊

“အဲဒီ သံယောဇဉ် ၂ပါးကို သကဒါဂါမိမဂ်က အကြမ်း စားတွေဘဲ ပယ်နိုင်တယ်၊ အနုစားတွေကို မပယ်နိုင်သေးဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် သကဒါဂါမိမဂ်ဖြင့် အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်တဲ့ သံယောဇဉ်မရှိဘူးလို့ မှတ်ရမယ်၊ အဲဒီသံယောဇဉ် ၂-ပါး ကို အနာဂါမိမဂ်ကမှ အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်တယ်၊ ဒါ့ကြောင့် အနာဂါမိပုဂ္ဂိုလ် ဖြစ်သွားလျှင် ချီးမွမ်းဒါလဲ မသာယာတော့ဘူး၊ ကဲ့ရဲ့ဒါလဲ စိတ်မဆိုးတော့ဘူး၊ ကဲဆက် မှတ်အုံး—

၈။ မောက်မော်တက်ကြွ, ထောင်လွှားက, မာန
သံယောဇဉ်၊

၉။ သုံးပါးဘဝ, မက်မောက, ဘဝသံယောဇဉ်၊
(ဘဝရာဂ သံယောဇဉ်)

၁၀။ အမှန်လေးဖြာ, မှားသိဒါ, အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ်၊

“ယောဂီတို့ အဲဒီသံယောဇဉ် ၃-ပါးကို အရဟတ္တမဂ်ကမှ အကြွင်းမဲ့ ပယ်သတ်နိုင်တယ်၊ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်မှ ပယ်သတ်

နိုင်တယ်ပေါ့၊ ရဟန္တာဖြစ်မှဘဲ သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး အကုန် ၁ယ်နိုင်တယ်ပေါ့၊ သံယောဇဉ် ၁၀-ပါး လုံးဝမရှိတော့တဲ့ ၁ဂ္ဂိုလ်ဟာ ဘယ်လောက် ကောင်းမလဲဆိုဒါ စဉ်းစားသာ ကြည့်တော့ ယောဂီတို့၊ အဲဒီသံယောဇဉ် ၁၀-ပါး အကြောင်း အကျဉ်းချုပ် အဓိပ္ပာယ်ကို မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည် ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လင်္ကာစီကုံးခဲ့တယ်—

"သံယောဇဉ်ဟု, ဆယ်စဉ်ဓမ္မ, ဤပါပကား ဘဝကိုးလီ, အသည်းနှင့်, သည်းနေဝ, ဖြစ်သမျှ၌ မြဲလှ ပတ်နှောင်, ကြိုးသံလျှောင်သို့, မချောင်ကျပ်တင်း, ဘွဲ့ချည်ပြင်း၍ ခပင်းပြောထူ, နတ်လူထိုထို, ဖြစ်တိုင်း ကိုယ်နှင့်, ပုဂ္ဂိုလ်ဇာတ္တ၊, များအဆတို့ ဝဋ္ဋစုအတွင်း, ကျင်လည်ခြင်းဖြင့်, ဝဋ္ဋကင်းငြိမ်းရာ, မသွားသာခဲ့"

"ကာမရာဂ, ဘဝစသည်, လူတို့ပြည်ဝယ်, ကြာ ချည်မက, သိမ်မွေ့လှသား, ဒေဝဗန္ဓနာ, နတ်မှာ နတ်မျိုး, နတ်ဘို့ကြိုးထက်, ထံပိုးလှန်ကန်, ဆဆလွန် ၍, အဗ္ဘန္တရ, ဟဒယ၌, ဘွဲ့ထသိမ်မွေ့, ချည်နှောင် လေ့လျက်, မရွေ့စအား, သားမယားနှင့်, တိုင်း ကားပြည်ရွာ, မကွာစနိုင်, သက်ဆုံးတိုင်၏"

"လက်ကိုင်မမိ, မျက်စိမထင်, ကြိုးဆယ်မျှင်ဖြင့်, သို့စင်မပြတ် ဆယ်ခွေပတ်ပြီး, မလွတ်နိုင်ကြ, ကိုးဘဝဝယ်, နှေ့ညည်ည်းညူ, ကြွက်ကြွက်ဆူဖြင့်, ငြူငြူစူစူ, ဟိန်းဟဲအူ၍, သည်းအူမချိ, ထိုင်ထိပြင်းပြ

ပူသောကနှင့်၊ ကြောင့်ကြထိုက်၍၊ တအီအီလျှင်၊ ကသီ
လင်တ၊ မဆုံးဆအောင်၊ ဒုက္ခလှန်ကဲ၊ ချည်နှောင်မြဲ
သည်၊ ဆင်းရဲတပေပေနှင့်သာ တမှု။"

"ယောဂီတို့ ဒီလောက်ဆိုလျှင် သံယောဇဉ် အကြောင်း
အတော်အတန် သဘောပေါက်ပြီပေါ့နော်၊ ယခု သံယော
ဇနိယ အကြောင်း ပြောမယ်—

"သံယောဇနိယ"

"သံယောဇနိယ" ဆိုဒါက အဲဒီ သံယောဇဉ်ကြိုး ၁၀
ချောင်းဖြင့် သွားသွားပြီး ချည်စရာ၊ ဖွဲ့စရာ အာရုံ- ဒွါရ-
ခန္ဓာ တွေကိုခေါ်တယ်၊ ဥပမာဆိုလျှင် မိမိတို့ကိုယ် ပြန်ကြည့်
ပါ။ မျက်စိ၊နား၊ နှာ၊ လျှာ၊ ကိုယ်၊ စိတ်ဆိုတဲ့ ဒွါရ ၆ ပါး
ဟာ သံယောဇနိယဘဲ၊ သံယောဇဉ် ဖြစ်စရာတွေဘဲ၊
နောက် အဆင်း၊ အသံ၊ အနံ့၊ အရသာ၊ အတွေ့၊ အထိ၊
သဘောတရား ဆိုတဲ့ အာရုံ ၆ ပါးဟာ သံယောဇနိယဘဲ၊
သံယောဇဉ် ဖြစ်စရာဘဲပေါ့၊ နောက် ရုပ်၊ ဝေဒနာ၊ သညာ၊
သင်္ခါရ၊ ဝိညာဏ်၊ လို့ခေါ်တဲ့ ခန္ဓာ၅ါးပါးဟာလဲဘဲ သံယော
ဇနိယဘဲပေါ့။

နောက်မြင်လွယ်အောင် ပြောလျှင် ယောဂီတို့ခန္ဓာ
ကိုယ်ကြီးနှင့်တကွ သားသမီးဆွေမျိုး ဥာတကာ မိတ်
ဆွေသင်္ဂဟ ပစ္စည်းဥစ္စာ တိုင်းကားပြည်ရွာအားလုံး
တို့ဟာ သံယောဇနိယတွေဘဲပေါ့"

“ယောဂီတို့ ဒီလောက်ဆိုလျှင် သံယောဇနိယကို သဘောပေါက်လောက်ပြီပေါ့နော်၊ ယခုဆိုလျှင် ယောဂီတို့သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ ၂-မျိုးကို ခွဲခြားသိသွားပြီ၊ ဒီ ၂-မျိုးမှာ ဘယ်ဟာကြောက်ရမှာလဲဆိုတော့ သံယောဇဉ်ကိုကြောက်ရမှာဘဲ၊ သံယောဇနိယကို ကြောက်ရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ပယ်ရမှာလဲ သံယောဇဉ်ကိုဘဲ ပယ်ရမှာဘဲ၊ ယခုခေတ် တရားအားထုတ်သူ အများဆုံးပယ်နေတဲ့ ပယ်မှားဖြစ်တဲ့ သံယောဇနိယတရားတခုကတော့ ဝေဒနာဘဲ”

“ယောဂီတို့ ဝေဒနာကိုပြန်ကြည့်ပါ၊ သံယောဇဉ် ၁၀-ပါးထဲမှာ ပါသလား၊ သို့မဟုတ် သံယောဇနိယထဲမှာ ပါသလား၊ ဟော—သံယောဇနိယထဲမှာ ပါတယ်မဟုတ်လား၊အဲဒါ ယခု ယောဂီတရာမှာ ၉၉-ယောက်လောက်ဟာ ဝေဒနာကုန်အောင် အားထုတ်သတဲ့၊ သံယောဇဉ်ကုန်အောင်တော့ အားမထုတ်ဘူး၊ ယောဂီတို့စဉ်းစားပါ၊ အားထုတ်မှားလား အားထုတ်မှန်လားလို့ ပယ်တဲ့ဝေဒနာကလဲ ဒုက္ခဝေဒနာတဲ့၊ သုခဝေဒနာတော့ မပယ်ဘူး၊ ငြိမ်ပြီးခံစားနေတယ်”

“ယောဂီတို့ ဝေဒနာဆိုတဲ့တရားဟာ သံယောဇနိယတရားဘဲ၊ အရှုခံအကြည့်ခံတရားဘဲ၊ သူက ယောဂီတို့ကိုတရားပြရအောင် ပေါ်လာဒါဘဲ၊ အဲဒါယောဂီတို့က နှင်လွှတ်လို့ တိုက်ထုတ်လို့တော်ပါ့မလား၊ သူ့ကိုကြည့်ရှုပွားများပြီး သူ့ရဲ့ အနိစ္စအချက်, ဒုက္ခအချက်, အနတ္တအချက်ကိုမြင်မှယောဂီတို့မှာ သူ့အပေါ်တွယ်တာတဲ့ သံယောဇဉ်ပြုတ်မှာ၊ သို့မဟုတ်လျှင် သံယောဇဉ်ပြုတ်ပါ့မလား၊”

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိမိသည် သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ အကြောင်းကို ဘုရားဟောသုတ္တန်များ အကိုးသာခကေ ပြ၍ အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်းဟောပြလိုက်၏၊ နောက်နေ့ တရားပွဲ မစမီ ယောဂီ ဒကာတယောက်က ရောက်လာ လျှောက် ထား၏—

" ခုမှ အထင်ကြီး ပျောက်သွားတယ် "

"ဘာဖြစ်လို့ ခုမှ အထင်ကြီးပျောက်သွားဒါလဲ"

"ဦးပဉ္ဇင်း မနေ့ညက သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ ခွဲခြားဟောလိုက်တော့မှ အထင်ကြီး ပျောက်သွားတယ်"

"နဂိုရိတုန်းက ဘယ်လို အထင်ကြီးထားလို့လဲ"

"နဂိုရိတုန်းကတော့ ကိုယ့်ကိုယ်ကို တော်တော် အဆင့် မြင့်မြင့် ထင်ထားဒါပေါ့ဘုရား"

"အဆင့်မြင့်မြင့် ဆိုဒါက သောတာပန်-သကဒါဂါမ် စသည်ပေါ့လေ ဟုတ်လား"

"တင်ပါ၊ အဲဒီလိုဘဲ ဆိုပါတော့ဘုရား"

"ဒါဖြင့် မင်းဥစ္စာက မှန်မကြည့်ခင်တုန်းကတော့ ငါ ဒီလှဆုံးဘဲ၊ မှန်လဲကြည့်ရော ငါအကြည့်တန်ဆုံး ဆိုဒါလို ဖြစ်နေပြီပေါ့၊ ခုလဲ "ဓမ္မာဒါသ-တရားမှန်" ဆိုဒါ, ဒါဘဲ၊ တရားမှန် မကြည့်ခင် တုန်းကတော့ သောတာပန်လားဟ, သကဒါဂါမ်လားဟ, အနာဂါမ်လားဟပေါ့လေ၊ ဒါတောင်

ရဟန္တာဆိုဒါ လူ့ဝတ်နှင့် မရှိကောင်းလို့ ရှိကောင်းရင် ရဟန္တာအထိတောင် တက်ပြီး, ထင်ချင်ထင်အုံးမှာ၊ ဓမ္မာဒါသဆိုတဲ့ သံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယ တရားမှန်လဲ ကြည့်ရရော "ငါဘာမှ မဟုတ်သေးပါလား" လို့ ဆိုဒါ အမှန်မြင်မသွားဘူးလား"

"တင်ပါ၊ အမှန်မြင်သွားပါပြီဘုရား"

"ဒါပေမဲ့ စိတ်တော့ အားငယ်မသွားနဲ့နော်၊ ပိုပြီးအားမျှစရာ ကောင်းတယ်လို့သာ မှတ်ထား၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ "သောတာပန် စသည် မဟုတ်သေးဒါတောင်မှ ဒီလောက် ကိုယ့်စိတ်ချမ်းသာရပါလျှင် သောတာပန်စသည် ဖြစ်ပါက ဘယ်လောက်များ ချမ်းသာလိုက်မလဲ" လို့ မြှော်မှန်းပြီး ကြိုးစားဘို့ အမှန်သိသွားဒါပေါ့၊ ဟုတ်လား"

"ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား"

"ဒီသံယောဇဉ်နှင့် သံယောဇနိယတရား ၂-ပါးကို အားထုတ်သူတွေဟာ ကွဲကွဲပြားပြား မသိဒါများတယ်"

"ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော် တရားအားထုတ်လာဘဲ တော်တော်ကြာပြီ ဘုရား၊ မြို့ပေါ်မှာရှိတဲ့ ရိပ်သာတွေလဲ စုံပါပြီ၊ မသိခဲ့ရပါဘူး၊ ခုမှဘဲ သိရပါတယ်"

"အဲဒီလို မသိတော့ အပယ်မှား ရှုပွားအားထုတ်မှု မှားတွေ ဖြစ်ပြီး အကျိုးမရတဲ့အပြင် တချို့ ရူးသွားတယ်၊ တချို့ အယူမှား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဖြစ်သွားတယ်"

"ဖြစ်သွားဒါပေါ့ဘုရား၊ ဝေဒနာမကုန်ဘဲ ဝေဒနာကုန် တယ်လို့ ယူတော့ အယူမှားဘဲဟာ ဝေဒနာက အနှောင် အဖွဲ့ခံ သံယောဇဉ်ယဘဲ၊ ကုန်နိုင်ဒါမှမဟုတ်ထာ၊ ဝေဒနာ မှာ သွားချည်တဲ့ ဖွဲ့တဲ့ တရားကမှ သံယောဇဉ်ဘဲဟာ၊ ဒီနှောင်ဖွဲ့တဲ့ သံယောဇဉ်ကုန်ရမှာဘဲ မဟုတ်လားဘုရား"

"အင်းပေါ့၊ ဒါနဲ့ ပြောခြင်းတောင် သုတ်တသုတ် သတိ ရလာတယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ဗန္ဓနာသုတ်"

"အခါတပါး ဘုရားရှင်ဟာ သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန် ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံးတော်မူတယ်၊ တနေ့ ရဟန်းတော် တွေဟာ သာဝတ္ထိပြည်ထဲ ဆွမ်းခံကြွပြီး ပြန်ရောက်တော့ ဘုရားရှင်ကို လျှောက်ထားကြတယ်—

"အရှင်ဘုရား ပသေနဒီ ကောသလမင်းကြီးသည် လူများအပေါင်းကို နှောင်ဖွဲ့ ထားအပ်၏၊ အချို့ သော သူတို့ကို ကြိုးတို့ဖြင့်၊ အချို့သောသူတို့ကို လက် ထိပ်တို့ဖြင့်၊ အချို့သောသူတို့ကို သံခြေကျဉ်းတို့ဖြင့် နှောင်ဖွဲ့ထားအပ်ပါကုန်၏"

"ရဟန်းတို့ သံဖြင့်ပြုအပ်သော အနှောင်အဖွဲ့ကို ၎င်း၊ သစ်သားဖြင့်ပြုအပ်သော အနှောင်အဖွဲ့ကို၎င်း၊ ခိုင်မြဲသော အနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့ မဆိုကုန်၊ ကျောက်မျက်ရတနာ နားဒေါင်းတို့၌၎င်း၊ သား၊ သမီး

တို့၌ရင်း, မယားတို့၌ရင်း, အလွန်အမင်း နှစ်သက်သည် ဖြစ်၍ အကြင်ငဲ့ကွက်ခြင်းသည် ရှိ၏"

"ရဟန်းတို့ အပါယ်သို့ ဆောင်တတ်သော, လျော့သော, အဖြေခက်သော, ထိုငဲ့ကွက်ခြင်း အနှောင်အဖွဲ့ကို မြဲသော အနှောင်အဖွဲ့ဟူ၍ ပညာရှိတို့ ဆိုကုန်၏၊ ပညာရှိတို့သည် ထိုအနှောင်အဖွဲ့ကိုလည်း ဖြတ်ကုန်၍ ကာမဂုဏ်ချမ်းသာကို ပယ်လျက် ငဲ့ကွက်ခြင်း မရှိကုန်ဘဲ ထွက်မြောက်ကုန်၏" (ဗန္ဓနသုတ်-ကောသလသံယုတ်)

"ဒီမှာဆိုရင် ငဲ့ကွက်စရာ သား,သမီးစသည်က သံယောဇနိယပေါ့ဘုရား၊ ငဲ့ကွက်မှုက သံယောဇဉ်ပေါ့ဘုရား"

"အေး၊ ဟုတ်ပြီ-ဟုတ်ပြီ၊ မင်း, အဲဒီလို သဘောပေါက်လျှင် တရားမဝေးတော့ဘူး၊ ကြိုးစား ကြိုးစား"

"တရားပွဲအချိန် နီးပြီထင်တယ်"

"အင်း— ၇-နာရီထိုးဘို့ ၅-မိနစ်လိုတော့တယ်"

"တပည့်တော် ဦးတင်ပါတယ်ဘုရား"

* သံယောဇဉ်မျိုး, ဆယ်မျိုးကြိုး, ဖြတ်ချိုးနိုင်ကြပါစေသော်။

* သံယောဇဉ်ကုန်, နိဗ္ဗာန်ဘုံ ခိုလှုံ ကပ်ရောက်နိုင်စေသော်။

" အိမ်မှာထားရမှာ ရှက်လို့တဲ့ "

(၃၅)

မိမိသည် သူတပါးတို့အား တရားဟော ရမှာထက် သူတပါးတို့၏ ဟောတရားများကို နာကြားရဒါ ပိုမို၍ နှစ်သက်သည်၊ သူတပါး တရားများကို နာကြားချင်သည်၊ သူတပါးတို့အားလဲ တရားနာကြားဘို့ အကျိုးတရား လင်္ကာများ ချပေး၍ တိုက်တွန်းလေ့ရှိသည်—

၁။ နာ ကြား များလျှင် သဒ္ဓါရှင် ဉာဏ်မြင်သိ တိုးမည်၊
၂။ သိတိုင်းကျင့်က နိဗ္ဗာန်ရ သုခကောင်းကျိုးစည်၊
၃။ မနာမကြား သဒ္ဓါပါး ဉာဏ်ရှားသိတုံးမည်၊
၄။ အသိတုံးက မှားပြုကြ ဒုက္ခမဆုံးပြီ။

"ယင်းသို့ မိမိသည် သူတပါးတို့လဲ တရားနာအောင် တိုက်တွန်းလျက်, မိမိကိုယ်တိုင်လဲ လျော်ကန် သင့်မြတ်လျှင် အမြဲပင် နာကြားလေ့ရှိ၏၊ လူကိုယ်တိုင် ဟောဒါမရသော် တိတ်ခွေအဆင်သင့်က တိက်ခွေတရားကိုပင် နာကြား၏၊ နာကြားခြင်သည် ကိုယ့်အတွက် အကျိုးမျ်ားစွာ ရှိသည် မဟုတ်ပါလော၊ အကျိုးရှိသော နာကြားမှုကို နာကြားသင့်သည် မဟုတ်ပါလော"

ယင်းသို့ တရားဝါသနာပါသူ မိမိသည် တခါကကြုံ၏၊ ရွာကြီးတရွာသို့ တရားဟောအဖွဲ့တဖွဲ့ ရောက်လာ၏၊ ယင်း

တွင် နိုင်ငံကျော် ရိပ်သာဆရာတော်ကြီး ခေါင်းဆောင်၍၊ ဝိပဿနာတရားပြ အဖွဲ့ဖြစ်၏၊ မိမိမှာ ထိုစဉ်မရှိ၊ ပြန်ရောက်လာသော် သတင်းကြား၏၊ သို့နှင့် ပြန်ရောက်လျှင် နိုးစပ်သူ ဒကာတယောက်အား မေးကြည့်သည်—

"ဒကာကြီး ကိုမှုတို့ တရားတွေ အသံ ဖမ်းမထားဘူးလား"

"ဖမ်းတော့ထားတယ် ဘုရား၊ သခုတော့ အကုန်မရှိတော့ဘူး၊ တချို့ ဖျက်ပစ်လိုက်ပြီတဲ့"

"ဟာ—ဘာဖြစ်လို့ ဖျက်ပစ်လိုက်ရတာလဲ၊ ဦးပဉ္စင်းတောင်မှ မနာရသေးဘဲဟာ"

"ဖျက်ပစ်ထာက ဒီလိုပါဘုရား၊ ဟောဒါက လေးပါးဟောတယ်၊ တပါးက အဲဒီမှာပါတဲ့ ဆရာတော်ကြီးရဲ့ ဂုဏ်ပုဒ်တွေကိုဘဲ ဟောတယ်၊ တရားတလုံးမှ မပါဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် အဲဒါလဲ ဖျက်ပစ်တယ်၊ တပါးကတော့ တရားဟောပါတယ်၊ အသံဆွဲလွန်း၊ ညုလွန်း၊ ခရာလွန်း၊ တာလွန်းလို့ "**အိမ်မှာထားရမှာ ရှက်လို့တဲ့**" ဘုရား ဖျက်ပစ်တယ်၊ ဆရာတော်ကြီးနဲ့ နောက်တပါး ဟောဒါတော့ ရှိသေးတယ်"

"ဟာ—ဘယ်နှယ်လဲ တရားဘဲ အိမ်မှာထားရမှာ ရှက်ရမှာလဲ၊ မှောင်ခိုပစ္စည်းမှ မဟုတ်ထာဘဲဟာ"

"အမယ်လေး အရှင်ဘုရား အဲဒီတရားက မှောင်ခိုပစ္စည်းထက် ဆိုးတယ်ထင်လို့ ကိုမှုက ဖျက်ပစ်ထာပေါ့ အရှင်ဘုရား"

"အိမ်မှာထားရမှာ ရှက်လောက်အောင် ဟောတဲ့တရားက ဘာဘာရားမို့လဲ ဒကာကြီး၊ ပြောစမ်းပါအုံး"

"သံယောဇဉ် ဖြက်တရားတဲ့ ဘုရား"

"ဟာ— သံယောဇဉ် ဖြတ်တရားဆိုဒါ သာသနာတော်မှာ အရေးအကြီးဆုံး တရားဘဲဟာ၊ ဘယ့်နှယ် အိမ်မှာထားရမှာ ရှက်ရဒါလဲ၊ မိုက်ပါဘိနှယ်"

"အရှင်ဘုရားမှ မနာရဘဲဟာ၊ တကယ်ဘဲ နားရှက်စရာ ကောင်းတယ်၊ ညီအကို မောင်နှမ သားအမိတစု မျက်နှာ စုံညီ နာဘို့တောင် မသင့်ဘူး၊ သံယောဇဉ် ဖြတ်တရားသာ ဆိုတယ်၊ ဟောသူကိုယ်တိုင်က ကာမရာဂ သံယောဇဉ် ဒိဋ္ဌိ သံယောဇဉ် အဝိဇ္ဇာသံယောဇဉ် တင်းလင်းနဲ့ ဟောသားဒါ ဘဲဟာ ဘယ်မှာ သံယောဇဉ် ပြတ်မှာလဲ၊ အမည်ဘဲရှိတယ် ဘုရား"

"ဟင်— ဘယ့်နှယ်လဲ၊ အဲဒီအဖွဲ့ နိုင်ငံကျော် ဝိပဿနာ တရားပြ ရိပ်သာအဖွဲ့မဟုတ်လား၊ ဆရာတော်ကြီး ကိုယ်တိုင် လဲ ပါတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးကတောင် မရှက်လို့ဟောခိုင်း ဒါ၊ ဒကာက ရှက်ရသတဲ့လား၊ အင်း.... ဒီလိုဆိုရင်တော့ ဝိပဿနာ သာသနာတော့ သွားပြီ၊ ရေစုံမျောပြီ"

"မျောရင် အရှင်ဘုရားတို့ဘဲ လိုက်ဆယ်ပေါ့"

"မလုပ်နဲ့၊ မလုပ်နဲ့၊ မာဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာ တော်ဘုရားကြီး ရေးထားဒါ ရှိတယ်"

"ဘယ်လိုပါလဲဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ပမာဘာဆစ်, ရေနစ်သူ့အား, ကြင်သနားရှဲ့,
ဆယ်မှားသောနှယ်, ရေဝယ်စုံးနုံး, နှစ်ယောက်လုံး
ညှိုင် မြှုပ်ရှုနစ်သို့"

—တဲ့၊ အဲဒီလိုရေးထားတယ်၊ တော်တော်ကြာ သယ်ရမ်းနဲ့ ဦးပဥ္စင်းပါ၊ ရောနစ်နေမှ အခက်ဘဲ၊ အသက်ကြီး၍ ဘုန်းကြီးပြီး နိုင်ငံကျော်လာလျှင် အရှက်မရှိ အလဇ္ဇီဖြစ်တတ်တယ် တဲ့၊ အဲဒီအရှက်မရှိ အလဇ္ဇီအင်္ဂါကို ကျမ်းဂန်မှာ ပြထားဒါ ရှိတယ်၊ ဦးပဥ္စင်းတို့လဲ ခုဆို ကြီးလာပြီ၊ တော်တော်ကြာ အဲဒီဆရာတော်ကြီးလို အရှက်မရှိမှ အခက်ဘဲ”

“အဲဒီ အလဇ္ဇီအင်္ဂါကို အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား၊ မှတ်သားထားပါရစေ”

“ဘုန်းကံကြီးမား, ခြွေရံများ၍, ပါးရှားသဒ္ဓါ, သက်ဝါကြီးမင်း, စာခေါင်ချင်းဟု, ငါးခင်းအညီ, အလဇ္ဇီကား, တိုက်ကျိအိမ်တွင်း, မီးထွန်းလင်း၍, အတင်းဝင်လျှိုး, ဖြူအောင်ခိုးသည့်, သူခိုးအလား, ဘုရားရွှေစက်, ပေအောင်ဖျက်သည်, ရှင်ဖျက်အလဇ္ဇီ, ပိုက်ကြီးတည်း” (လယ်တီဆရာတော်)

“ဟာ—သိပ်မှန်ပါလား ဘုရား၊ အဲဒီအထဲ အရှင်ဘုရား မပါဘို့အရေးကြီးတယ်ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားကလဲ တရားဟောနေဒါ အဲဒီ အင်္ဂါနဲ့ အရှင်ဘုရားနဲ့ နီးစပ်တယ်ဘုရား”

“အင်း....ဒါ့ကြောင့် ဦးပဥ္စင်းက လိုက်မဆယ်ရဲဘူးလို့ စောစောကတဲက မပြောဘူးလား”

“တပည့်တော်က လူအ,ဘဲဘုရား၊ ဘယ်သိမလဲ”

“ဦးပဥ္စင်းက သူများတရားလဲ နာတယ်၊ အဲဒီတရားမှာ ခုလို သူများတွေ ဝေဘန်ဒါလဲ မှတ်ထားတယ်၊ ကိုယ့်မဖြစ်အောင် ရှောင်တယ်၊ တရားဟောနည်း စာအုပ်တွေလဲ ဘက်

တယ်၊ အဲဒီအတိုင်း အတတ်နိုင်ဆုံး လိုက်နာသင့်ဒါ လိုက်နာ ရှောင်သင့်ဒါ ရှောင်တယ်”

“ဘယ်လိုပါလဲ ဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါအုံး”

“စာအုပ်ထဲအတိုင်းတော့ အတိအကျ မပြောနိုင်ဘူး၊ နီးစပ်အောင်တော့ ပြောမယ်”

“ပြောနိုင်သလောက် ပြောပါဘုရား”

“ဟောပြောသူတို့ကား နည်းကောင်းများကို အသုံးမပြုကြဘဲ ကျဘန်းဆိုသလို ဟောကြ၏၊အများ အားဖြင့် စကားထွက်ရှိ အသံကောင်းက အဟော ကောင်း ဖြစ်ကြလေသည်”

“ရဟန်းတော်များသည် ထိုနည်းကောင်းများကို ဂရုမစိုက်ဘဲ ရေး၍ထားသော တရားစာများ, စာအုပ် များ၌ပါသော တရားများကို ကျက်မှတ်ခါ အသံနေ အသံထားကိုသာ အရေးတကြီး ဂရုစိုက်ကြလေသည်”

၎င်းတို့ ဟောပြောသော တရားများမှာ ခေတ် စက်၌ပါသော တေးနှင့်တူရာ တရားနာပရိသတ်များ မှာ အဟုတ်တကယ် တရားမရ၊ ပရိသတ်၏ စိတ်ကို ထိခိုက်လှုပ်ရှားခြင်း မရှိ၊ ဟောနေခိုက် နာနေခိုက် မှာသာ နားထောင်ကောင်းသဖြင့် သာယာနေခြင်း မျှသာ အကျိုးရှိလေသည်”

“မိုးညှင်းဆရာတော်, လယ်တီဆရာတော် စသည့် ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများသာလျှင် တရားကို နာသူများ၏အိမ်သို့ ပါသွားအောင် ဟောနိုင်ကြလေသည်”

“တယ်မှန်ပါလားဘုရား၊ ဒီစာအုပ်ဟာ လယ်တီဆရာတော်တို့ခေတ်က စာအုပ်နဲ့တူတယ်”

“ရေးသူက ပီမိုးနင်းဆိုတော့ အဲဒီခေတ်မှီမှာပေါ့၊ ဒါ့ကြောင့် ကိုယ်တိုင်လေ့လာရေးလို့ မှန်ဒါပေါ့”

“ဦးပဥ္ဇင်းလဲ ရှက်စရာဖြစ်လောက်အောင်တော့ အသဲမလုပ်ပါနဲ့နော်”

“ဦးပဥ္ဇင်းကိုတော့ လူတွေက တမျိုးကဲ့ရဲ့တယ်”

“ဘယ်လိုလဲဘုရား”

“ဒီဘုန်းကြီး တရားဟောဒါကလဲ အေးချောချောနဲ့၊ ရယ်စရာလဲမပါ၊ အသံလဲ မကောင်းနဲ့၊ အိပ်ချင်လိုက်ထာတဲ့”

“ဦးပဥ္ဇင်းဘယ်လို ကြားသလဲ”

“ကြားတဲ့လူက တဆင့်ပြောလို့ သိဒါပေါ့ ဒကာကြီးရဲ့၊ ကဲ နောက်မှ ဒကာကြီး ဆရာတော် ၂ ပါး တရားလာပို့ ညောင်းပြီ၊ သွားတော့”

* ဗုဒ္ဓတရား ရိုးရိုးသား အများသိအောင် ဟောနိုင်သော်။

* အဆန်းဟောကြား အပါယ်လား ရှောင်ရှားနိုင်ကြပါစေသော်။

* * *

အိုးမြိမ်းကွဲတွေ ရေလောင်း

နေတယ်ဆို

(၃၆)

"ဘုရားစကားတော်ဖြစ်သောပိဋကတ်တရားတော် ကိုလည်း သင်အံသရဇ္ဈာယ်လော့၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား တို့ကိုလည်း နှလုံးသွင်းလော့၊ သာသနာတော်၌ ဤသို့သဘောရှိသော ရဟန်းကို တရားဖြင့် နေလေ့ ရှိသော ရဟန်းမြတ်ဟူ၍ ဘုရားရှင်ဟောကြားတော် မူအပ်၏" (စတုရာရက္ခကျမ်း)။

ယင်းဂါထာမှာ သာသနာပြု ထုံးတမ်း, စနစ်, စည်း ကမ်း, နည်းလမ်းမှန်ကို ပြသော ဂါထာဖြစ်၏၊ မှန်၏၊ ရှေး ယခင်က ဆရာတော် သံဃာတော်တို့သည် ပရိယတ္တိသင်ကြား ပို့ချရင်း ပဋိပတ္တိကို ဖြည့်ကျင့်ခဲ့ကြသဖြင့် သာသနာတော် မှာ နေလိုလလို ထွန်းလင်းတောက်ပခဲ့၍ သာသနာ့ဒါယကာ ဒါယိကာမတို့မှာလဲ ကိုယ်ကျင့်တရား အထူးကောင်းကြ၏။

ယခုခေတ်တွင်မူ ပရိယတ္တိသာသနာကား တခြား, ပဋိပတ္တိ သာသနာကား တဖုံလိုဖြစ်နေပြီ၊ပရိယတ္တိလမ်းနှင့် ပဋိပတ္တိလမ်း မှာ အချင်းချင်း အပြန်အလှန် မစပ်ဟပ်မိ ဖြစ်နေသည်၊ ယင်းသို့ မစပ်ဟပ်မိ ဖြစ်နေခြင်းသည် သာသနာတော် ဆုတ်ယုတ် ပျက်စီးခြင်း၏ အဓိက အကြောင်းရင်း ဖြစ် တော့၏။

သို့ဖြစ်၍ ယခုခေတ် သာသနာပြု နည်းမျိုးကို အမြင်ကျယ်သော ဆရာတော်အချို့က မကြိုက်နှစ်သက်၊ မိမိကိုယ်တိုင် တခါက ဆရာတော်တပါးနှင့်တွေ့၍ ထုံးတမ်းစနစ်စည်းကမ်းပြ၍ ဆုံးမသြဝါဒမှု ရခဲ့ပါ၏—

"ဟော.... မောင်ပညာဇောတ မင်း–အိုးခြမ်းကွဲတွေ ရေလောင်းနေတယ်ဆို"

မိမိမှာ ဆရာတော်ကြီး အမိန့်ရှိသည်ကို နားမလည်၊ ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ်ကို မရှင်းလင်း၊ သို့နှင့် ဆရာတော်ကြီးအား ထပ်၍ မေးလျှောက်ရ၏။

"ဆရာတော်ဘုရား ထပ်အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား၊ တပည့်တော်နားမလည်၊ ဆိုလိုသည့် အဓိပ္ပာယ် မသိပါဘုရား"

"မောင်ပညာဇောတ မင်း တရားဟောနေတယ် မဟုတ်လား"

"မှန်ပါဘုရား၊ အသင့်အတင့်အနည်းအပါးလောက်တော့ ဟောပါတယ်ဘုရား။ နယ်လှည့်ဓမ္မကထိကတော့ မဟုတ်ပါ အရှင်ဘုရား"

"တရားဟောဒါ အိုးခြမ်းကွဲတွေ ရေလောင်းတာပေါ့ကွဲ့ မောင်ပညာဇောတရဲ့"

မိမိမှာ ယင်းသို့ ဆရာတော်ကြီး ထပ်အမိန့်ရှိသော်လဲ အဓိပ္ပာယ်မရှင်းလင်း၊ မသိနားမလည်ပါ၊ ထိုစဉ် ဆရာတော်ကြီးက ဆက်၍ အမိန့်ရှိပြန်သည်—

"တို့ ဆရာတော်ကြီးတပါး တရားဟောတော့ အခြားဆရာတော်ကြီး တပါးက ပြောတယ်ကွဲ့"

"အမိန့်ရှိပါ ဘုရား"

"မောင်(....)ရယ် မင်း စာချနေတုန်းက ငါဖြင့် "မောင်(....)ဘုန်းကြီးပါစေ, သက်ရှည်ပါစေ, သာသနာတော်အကျိုး သည်ပိုးနိုင်ပါစေ"လို့ မေတ္တာပို့လိုက်ရဒါ နေ့ရောညပါ အမောဘဲ၊ ယခု မောင်(....) တရားဟောနေတယ်ကြားတော့ အိုးခြမ်းကွဲတွေ ရေလောင်းနေဒါမို့ ငါမေတ္တာမပို့တော့ဘူး"

"မောင်ပညာဇောတလဲ ယခု တရားဟောနေတော့ အိုးခြမ်းကွဲရေလောင်းနေတယ်လို့ တို့ပြောဒါဘဲကွဲ့"

"မိမိမှာ ယင်းသို့ ပြောပြတော့မှ နားလည်တော့၏၊ အဓိပ္ပာယ်ရှင်းလင်းတော့၏၊ မှန်၏၊ တရားဟောခြင်း, တရားပြခြင်းဖြင့် သာသနာပြုသည်မှာ အများအားဖြင့် လူများကိုပြုရခြင်းဖြစ်၏၊ လူများမှာ ဃရာဝါသကိစ္စများရကား ယင်းတရားများကို မဆောင်ထားနိုင် မမှတ်ထားနိုင်"

တရားနာကြားစဉ် ခဏ၌ပင် တရားနား၌ မတည်ချင်, နာပြီးပါမူကား အားလုံးပျောက်တော့၏၊- အိုးခြမ်းကွဲထဲ ရေလောင်းလျှင် လောင်းဆဲလဲမတည်၊ လောင်းပြီးလဲ ကုန်သလို ဖြစ်လို့ တရားဟောခြင်း, တရားပြခြင်း, သက်သက်ဖြင့် သာသနာပြုခြင်းကို အိုးခြမ်းကွဲတွေ ရေလောင်းတယ်ဟု ဆိုခြင်းဖြစ်၏။

စာချခြင်းဖြင့် သာသနာပြုနေသည်မှာ လုံခြုံကြီးမားသော ရာဝင်အိုကြီးထဲသို့ ရေလောင်းနေတာနှင့်တူ၏၊ မှန်၏၊ ရာဝင်အိုးသည် ရေလုံ၏၊ ရေအများကြီးဝင်၏၊ အရှည်တည်တန့်၏၊ ၎င်းမှ တဖန်ခပ်ယူ၍ လိုသလို အသုံးပြုနိုင်သလို ပရိယတ္တိစာတတ် တပါးရလျှင် အိုးခြမ်းကွဲ ထောင်‘ သောင်းသိန်း, သန်းမကကို ရေလောင်းနိုင် ဖြည့်နိုင်သည် မဟုတ်ပါလော၊ သို့နှင့် မိမိသည် ဆရာတော်ကြီးအား ပြန်လည်လျှောက်ထား၏—

“ဆရာတော်ဘုရား တပည့်တော်လဲ တောမှာနေရင်း ကိုရင်တပါး ဦးပဉ္ဇင်းတပါးကို စာချပေးနေပါတယ်ဘုရား၊ တရားဟောဒါက တနှစ်မှ လေးလလောက်ပါဘုရား၊ တရားဟောဒါ တရားပြဒါ အဓိကမဟုတ်ပါဘူး ဘုရား”

ထိုစဉ်က အမှန်ပင် မိမိထံတွင် နေလျက်ရှိသော ကိုရင်တပါးနှင့် ဦးပဉ္ဇင်းတပါးအား မိမိ စာချပေးလျက်ရှိ၏၊ ကိုရင်မှ ပဉ္စင်းဖြစ်ပြီးနောက် ၂၀ ါအရတွင် ထွက်သွားခဲ့ပြီ၊ ပဉ္ဇင်းမှ ယခုအခါ တောရွာတရွာတွင် ကျောင်းထိုင်လျက် ပါဠိတော်များကိုပင် ဟောပြောနိုင်လျက်ရှိ၏။

“အေး အေး....ကောင်းတယ်၊ ကောင်းတယ် မောင်ပညာဇောတရယ်၊ တရားလဲဟောပေါ့၊ တရား မဟောရဘူးလို့ မဆိုပါဘူး၊ ပါဠိတော်မှာ ရှိတယ်မဟုတ်လား—

“ရဟန်းတို့ ပစ္စည်း ၄ ပါးဟူသော အာမိသဒါန
အားဖြင့် အမြဲမပြတ် ထောက်ပံ့ကြကုန်သော ထိုလူ

များ အပေါင်းအား တရားဟောခြင်း ဓမ္မဒါနဖြင့် ကျေးဇူးတုံ့ပြန်မှုကို ပြုကြကုန်လော့”

“ဆရာတော် သံဃာတော်တို့သည်၎င်း၊ ဒကာ ဒကာမတို့သည်၎င်း မိမိတို့ဆိုင်ရာ ဓမ္မာနုဂ္ဂဟ ပစ္စယာနုဂ္ဂဟ ကိစ္စတို့ကို သိမြင်ကြ၍ သဒ္ဓမ္မသုံးဖြာ သာသနာတော်ကြီးကို နိဗ္ဗာန်မျက်မှောက် ဆိုက်ရောက်သည်တိုင်အောင် ချီးမြှောက်နိုင်ကြပါစေကုန်သတည်း”

“မှန်ပါ ရှိပါတယ်ဘုရား၊ တပည့်တော် ယာခုတော့ စာချမှု အဓိကပါဘဲ၊ တရားဟောမှုက အဓိကမဟုတ်ပါဘုရား”

“အေး-အေး-ကောင်းတယ်, ကောင်းတယ်၊ မောင်ပညာဇောတရယ် တရားလဲ ဟောပေါ့၊ စာလဲချပေါ့၊ စာချမှုကို အဓိကထား၊ တရားဟောမှု အဓိကမထားနဲ့”

“တပည့်တော်တို့ တောထဲဆိုတော့ နေချင်တဲ့လူ ရှားတယ်ဘုရား၊ တောကျောင်းမှာက တထပ်ထဲဘဲ စားရဒါ၊ ဆွမ်းအုပ်တွေဘာတွေ ရှိဒါမဟုတ်တော့ တခါတခါ မမျှတဘူးဘုရား ဒါ့ကြောင့် တောထဲနေပြီး စာတတ်ချင်တဲ့လူ မရှဘူးဘုရား၊ ယာခု ကိုရင်နဲ့ ဦးပဥ္စင်းတောင် ပြေးချင်လှပြီဘုရား၊ မနည်းဘဲ တရားဟော ထားရတယ်ဘုရား”

“အေး-အေး-ဒိုးခြမ်းကွဲ ရေလောင်းရင် သတိထားပြီး လောင်း၊ အလောင်းမတတ်ရင် အိုးခြမ်းကွဲ စူးတတ်တယ်၊ လယ်တီပဏ္ဍိတ တရားဟောတော့ မဟာဝိသုဒ္ဓါရုံ ဆရာတော်ကြီးက အုံးမသည့်အနေဖြင့် သတိပေးတယ်—

"တခါးတွင် ထွက်ဝင်ပေါင်းစပ်၍ အကျဉ်းအကြပ် နေကြသူများသည် ယုတ်မာမိုက်ရူး သုံးဦးသော အစောင့်အရှောက်ကြောင့် လိုရာမရောက်ဘဲ တံခါး ပေါက်၌ ကန်ကျောက်တိုးခတ် ပိညှပ် ပျက်စီးကုန် သကဲ့သို့—

"ထိုအတူသာလျှင် စက်ဆုပ်ဖွယ်ရှိသော မာရ်နတ် နှင့်တူသော ကုမာရီတည်းဟူသော မာရ်စစ်သားတို့ သည် ပေါင်းထွေးရောစပ်၍ ပိညှပ်ကာ ပျက်စီးကုန် လိမ့်မည် ထင်ယောင်တကား"

"အဲဒီလို သတိပေးတော့ လယ်တီပဏ္ဍိတကလဲ တရားဟော စိတ်သန်နေလို့နဲ့တူတယ်၊ ဆရာတော်ကြီးထံ စာပြန်လိုက်တယ်—

"မဟာမြင့်မိုရ်တောင် မင်းကြီးသည် ကမ္ဘာကြီးကို ဖျက်ဆီးသော ကမ္ဘာဖျက်လေကြောင့် တုန်လှုပ်မူလည်း တုန်လှုပ်လေရာ၏"

"ယင်းသို့ ကမ္ဘာဖျက်လေကြောင့် မြင့်မိုရ်တောင် ကြီး ပျက်စီးတုန်လှုပ်ပါသော်လည်း တပည့်ပဏ္ဍိတ သည် ကာမဂုဏ် အာရုံဘည်းဟူသော လေအဟုန် ကြောင့် မတုန်လှုပ်တန်ရာပါဘုရား"

"အဲဒီလို စာပြန်ပြီး ဘာကြာမလဲ ၁၂၆၉ ခုနှစ် တပို့တွဲ လဆန်း ၉ ရက်နေ့မှာ လယ်တီပဏ္ဍိတဟာ အိုးခြမ်းကွဲ စူးရှ ခံသွားရရှာတယ်"

"ဆရာတော် အမိန့်ရှိဒါနဲ့ တပည့်တော် တရားဟောရမှာ တောင် ကြောက်သွားပြီဘုရား၊ တောထဲမှာ ကုတ်နေဒါဘဲ ကောင်းတယ်နဲ့ တူပါတယ်ဘုရား"

"ကြောက်တော့ မကြောက်နဲ့ပေါ့၊ သတိထားဘို့ ပြောဒါ၊ တရားဟောဒါဟာ ရသေ့ရဟန်းတို့ရဲ့ တံခွန်လို့ ပါဠိတော်မှာ ဆိုတယ် မဟုတ်လား—

"လူမိုက်တို့ ရောထွေးနေသော ပညာရှိကို မဟော ပြောသည်ရှိသော် ပညာရှိဟု မသိနိုင်ကုန်၊ ဘုရားရှင် ဟောတော်မူသော အမြိုက်နိဗ္ဗာန်တရားကို ဟောပြော သော်မှသာလျှင် ပညာရှိဟု သိနိုင်ကုန်၏"

"ထို့ကြောင့် ရသေ့ရဟန်းတို့၏ တံခွန်ဖြစ်သော တရားကို ဟောပြောရာ၏၊ ထွန်းပြရာ၏၊ ချီးမြှောက် ရာ၏၊ ရသေ့ရဟန်းတို့သည် ကောင်းစွာ ဟောကြား ခြင်းဟူသော တံခွန်ရှိကုန်၏၊ မှန်၏၊ တရားတော်သည် ရသေ့ရဟန်းတို့၏ တံခွန်အောင်လံဖြစ်၏"

"မှန်ပါ ဆိုထားပါတယ် ဘုရား"

"ဒါ့ကြောင့် တရားလဲ ဟောတဲ့အခါ ဟော၊ သို့ပေမဲ့ တရားဟောမှု အဓိကမထားနဲ့၊ စာချမှုအဓိကထား၊ ရဟန်း ပရိယတ်နဲ့နေ၊ ပရိယတ်ရှိဒါ ကိုယ့်သီလ တဝက်လုံတယ်ကွဲ၊ အိုးခြမ်းကွဲ ရတ်တရက် မစူးနိုင်ဘူး၊ ပရိယတ်မရှိလျှင် အိုးခြမ်း ကွဲ အစူးမြန်တယ်"

"မှန်ပါဘုရား"

"ကဲ-သွား,...သွား....ညောင်းရောမယ်"

"ဤဘုရားရှင် သာသနာတော်၌ ကုန်သွယ်ခြင်း, လယ်လုပ်ခြင်း စသည်တို့ဖြင့် ဝမ်းစာရှာမှီးရခြင်း မရှိပေ၊ စာပေသင်ကြားမှု, ကမ္မဋ္ဌာန်း ဘာဝနာ စီးဖြန်းမှု တာဝန် ၂ ခုကို အားထုတ်ရခြင်း ကိစ္စသာ ရှိချေ၏၊ ထိုကိစ္စ ၂ ပါးကို အခြားသော ဗာဟိရကိစ္စတို့ဖြင့် မယုတ်မလျော့စေရာ" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

* * *

ဒီလိုဆို ဘာပြောရပါ့မလဲ

(၃၇)

တခါက်ကဖြစ်ခဲ့၏၊ မိမိနေထိုင်ရာ တောရကျောင်း ဆွမ်းခံ ရွာ တရွာမှ ယောဂီများက တရားဟောပါရန် တောင်းပန်၍ တရားဟော၏၊ ယောဂီများမှာ ဟိုဟိုဒီဒီ ရိပ်သာမျိုးစုံမှ ရိပ်သာပြန် ယောဂီများဖြစ်၏၊ အသစ်မှု နည်းပါး၏။

သို့နှင့် မိမိသည် ယောဂီဟောင်းများနှင့် လျော်အောင် တရားခပ်မြင့်မြင့် ဟောပေး၏။ ထိုနောက်တဖန် ယောဂီများ မပြောသင့်သော တိရစ္ဆာနကထာ ၃၂ ပါးကို ဟောပေး၏—

"ယောဂီတို့ ယောဂီတို့ မပြောသင့်သော တိရစ္ဆာနကထာ **တိရစ္ဆာန်စကား** ၃၂ ပါးရှိတယ်၊ တိရစ္ဆာန်လို့ ခေါ်ဒါက မြန်မာစကားစစ်စစ် မဟုတ်ဘူး၊ ပါဠိက ဆင်းသက်တဲ့ အခေါ်ဘဲ၊ တိရစ္ဆာန်ဆိုဒါကို မြန်မာလို သေသေချာချာခေါ်ရင် ဖီလာသွားသော သတ္တဝါဘဲ၊ မဂ်ဖိုလ်မှ ဖီလာကန့်လန့် သွားတတ်တဲ့ သတ္တဝါပေါ့"

"သူတို့ရဲ့ ပကတိ သွားလာပုံကလဲ လူတို့သွားလာပုံနဲ့ ဆိုတော့ ကန့်လန့်ဘဲ မဟုတ်လား၊ ပြီးတော့ သူတို့ရဲ့ နေထိုင်ကျင့်သုံးပုံကလဲ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်းနှင့် ဖီလာကန့်လန့်ဘဲ မဟုတ်လား၊ သူတို့က တနေ့တနေ့ အိပ်တယ်, စားတယ်, မေထုန်မှီဝဲတယ်, အဲဒီအလုပ် သုံးလုပ်ဘဲလုပ်တယ်၊ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း သူတို့ ဘာလုပ်သလဲဆိုတော့ ဘာမှမလုပ်ဘူး"

"လူမိုက်ကလဲ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း မလုပ်ဘူး၊ အိပ်တယ်,စားတယ်, မေထုန်မှီဝဲတယ်, ဒီသုံးလုပ်ဘဲ လုပ်တယ်၊ ဒါ့ကြောင့် လူမိုက်နှင့် တိရစ္ဆာန် တန်းတူထားပြီး "**လူမိုက် တိရစ္ဆာန်, နိဗ္ဗာန်စကား, အလွန်ခါး၏**"လို့ ဆိုဒါပေါ့"

"ယောဂီတို့ လူ့ရယ်လို့ ဖြစ်လာရင်လဲ မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်ရောက်ကြောင်း ကြိုးစားအားထုတ်မှပေါ့၊ သို့မဟုတ်ရင် အိပ်-စား—ကာမနဲ့ အချိန်ကုန်နေပါက မိမိတို့ ဘယ်လိုအစားထဲ ပါမလဲဆိုဒါသာ စဉ်းစားကြည့်ပါတော့"

"ယောဂီတို့ ဒါ့ကြောင့် ယခုပြောမဲ့ ၃၂ ပါးသော တိရစ္ဆာန်စကားတွေ အချိန်ကုန်ခံ ပြောနေခြင်းဖြင့် မဂ်ဖိုလ်

နိဗ္ဗာန် မရောက်နိုင်ဘဲ, မဂ်ဖိုလ်နိဗ္ဗာန်နှင့် မလျော်ဘဲ, မဂ်ဖိုလ် နိဗ္ဗာန်မှ ဖီလာကန့်လန့်ဖြစ်လို့ တိရစ္ဆာန်စကားလို့ ခေါ်တယ်၊ တိရစ္ဆာန်တွေ ပြောလို့ တိရစ္ဆာန်စကား ခေါ်ဒါမဟုတ်ဘူး၊ အဲဒီစကားတွေကို သေသေချာချာ မှတ်ထားပါ၊ ဘာတွေလဲ ဆိုတော့—

၃၂—ဖြာ တိရစ္ဆာနကထာ

၁။ ရာဇကထာ=မင်းစိုးရာဇာ အကြောင်းပြောခြင်း။
၂။ စောရကထာ=ခိုးသားဓားပြ အကြောင်းပြောခြင်း။
၃။ မဟာမတ္တကထာ=အမတ်, ဝန်ကြီးများအကြောင်း ပြောခြင်း။
၄။ သေနကထာ=စစ်သည်, စစ်သားများ အကြောင်း ပြောခြင်း။
၅။ ဘယကထာ=ဘေးရန် အန္တရာယ်အကြောင်း ပြောခြင်း။
၆။ ယုဒ္ဓကထာ=စစ်ပွဲစစ်တိုက်ခြင်း အကြောင်းပြောခြင်း။
၇။ အန္နကထာ—ထမင်းခဲဘွယ်အကြောင်း ပြောခြင်း။
၈။ ပါနကထာ—အဖျော်ယမကာ အကြောင်းပြောခြင်း။
၉။ ဝတ္ထကထာ—အဝတ်ပုဆိုး အကြောင်းပြောခြင်း။
၁၀။ ယာနကထာ—ယာဉ်အကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၁။ သယနကထာ—အိပ်ရာနေရာအကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၂။ မာလာကထာ—ပန်းအကြောင်း ပြောခြင်း။

၁၃။ ဂန္ဓကထာ—နံ့သာအကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၄။ ဉာတိကထာ—ဆွေမျိုးအကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၅။ ဂါမကထာ—ကျေးရွာအကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၆။ နိဂမကထာ—နိဂုံး(market- towns)အကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၇။ နဂရကထာ—မြို့(towns) အကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၈။ ဇနပဒကထာ — ဇနပုဒ် (districts) အကြောင်း ပြောခြင်း။
၁၉။ ဣတ္ထိကထာ—မိန်းမအကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၀။ ပုရိသကထာ—ယောကျ်ားအကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၁။ သူရကထာ—ရဲရင့်သူအကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၂။ ဝိသိခါကထာ—လမ်းခရီးအကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၃။ ကုမ္ဘဋ္ဌာနကထာ — ရေခပ်ဆိပ်, အိုးထိန်း ကျွန်မ အကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၄။ ပုဗ္ဗပေတကထာ—သေပြီးသူတို့အကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၅။ နာနတ္တကထာ=ဆိုခဲ့ပြီး ဆိုလတ္တံ့မှ တပါးသော တော အကြောင်း, တောင်အကြောင်း, မြစ်အကြောင်း, ကျွန်းအကြောင်း,စတဲ့ ရောက်တတ်ရာရာ အကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၆။ လောကက္ခာယိကသမုဒ္ဒက္ခာယိကကထာ=လောက အကြောင်း သမုဒ္ဒရာအကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၇။ ဘဝကထာ=ကြီးပွားကြောင်း ပြောခြင်း။
၂၈။ ဝိဘဝကထာ=ဆုတ်ယုတ်ပျက်ပြားကြောင်းပြောခြင်း။

၂၉။ ဥစ္စေဒကထာ=ဘဝပြတ်ကြောင်း ပြောခြင်း။
၃၀။ သဿတကထာ=ဘဝဆက်ကြောင်း ပြောခြင်း။
၃၁။ ကာမသုခကထာ=ကာမဂုဏ် ချမ်း သာ အကြောင်း ပြောခြင်း။
၃၂။ အတ္တကိလမထကထာ=ကိုယ်ကို ညှင်း ဆဲ ကြောင်း ပြောခြင်း။

အဲဒါ ၃၂ ပါးဘဲ၊ အဲဒီအကြောင်းတွေကို ယောဂီတို့ဟာ မပြောရဘူး၊ ပြောလျှင် တရားဆုတ်ယုတ်မယ်၊ မတိုးတက်ဘူး"

"ဒီလိုဆို ဘာပြောရပါမလဲ ဘုရား"

တရားထောက် ဒကာကြီး ထ၍ မေးလျှောက်ခြင်းဖြစ်၏။

"အဲဒီတိရစ္ဆာန်စကား ၃၂ ပါးမှ ကျန်တဲ့စကားဘဲ ပြောပေါ့ ဒကာကြီးရဲ့"

"ကျန်ဒါ ဘယ်မှာရှိတော့မှာလဲ ဘုရား၊ ကုန်နေပြီဘဲ၊ ပြောတတ်ထာကလဲ ဒါတွေဘဲ ပြောတတ်ထာဘဲ"

"ကျန်ပါသေးတယ် ဒကာကြီးရဲ၊ကဲဒကာကြီးပြောချင်ရင် ကျန်သေးတဲ့စကား ၁၀ မျိုးကို သင်ပေးမယ်၊ မှတ်ထား၊ အဲဒီ ၁၀ မျိုးကိုတော့ ကထာဝတ္ထု ၁၀ ပါးလို့ ခေါ်တယ်၊ ယောဂီသူတော်ကောင်းမှစ၍ ဘုရားရဟန္တာများ ပြောတဲ့ စကား ၁၀ မျိုးပေါ့၊ အဲဒါက ဘာတွေလဲဆိုတော့—

ကထာဝတ္ထု ၁၀ ပါး

၁။ အပ္ပိစ္ဆကထာ=အလိုနည်းခြင်းနှင့်စပ်တဲ့စကား။
၂။ သန္တုဋ္ဌိကထာ=ရောင့်ရဲလွယ်ခြင်းနှင့် စပ်တဲ့စကား။
၃။ ပဝိဝေကကထာ=ဆိတ်ငြိမ်ခြင်းနှင့် စပ်တဲ့စကား။
၄။ အသံသဂ္ဂကထာ=မရောနှောခြင်းနှင့် စပ်တဲ့စကား။
၅။ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ=ဝီရိယနှင့်စပ်တဲ့စကား။
၆။ သီလကထာ=သီလနှင့်စပ်တဲ့စကား။
၇။ သမာဓိကထာ=သမာဓိနှင့် စပ်တဲ့စကား။
၈။ ပညာကထာ=ပညာနှင့်စပ်တဲ့စကား။
၉။ ဝိမုတ္တိကထာ=လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ်နှင့် စပ်တဲ့စကား။
၁၀။ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ=လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်တဲ့ဉာဏ်နှင့် စပ်တဲ့စကား။

"အဲဒီစကား ၁၀ မျိုးက ပြောရမဲ့စကားတွေဘဲ၊ အဲဒီစကားတွေ ပြောရမယ်ဆိုတော့ တရားအားထုတ်ရမှာ ပျင်းတိုင်း အချိန်ကုန် ထိုင်ပြောနေရမှာ မဟုတ်ဘူး၊ ပြောသင့်တဲ့အချိန်အခါမှာ အတိုင်းအရှည်နှင့် ယှဉ်ပြီး ပြောသင့်ဒါထက်ပိုမပြောရဘူး"

"ဒါ့ကြောင့် ရှေးက အချို့ဆရာတော်ကြီးတွေ ရေငုံနေဒါနဲ့တူတယ် ဘုရား"

"အင်းပေါ့ မပြောသင့်တဲ့ တိရစ္ဆာန်စကားတွေ ပြောမိမှာ စိုးလို့ပေါ့၊ တိရစ္ဆာန်စကားတွေဟာ မိစ္ဆာ၃၀ါစာတွေဘဲ၊

ခုနကပြောခဲ့တဲ့ ကထာဝတ္ထု ၁၀ ပါးကမှ သမ္မာဝါစာဘဲ၊ စကားပြောမှုနဲ့ပတ်သက်ပြီး မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက မဃဒေဝလင်္ကာမှာ လင်္ကာစီကုံးခဲ့တယ်—

"ပလေပစာ, ထွေရာဆန်းပြား, တဘွားဘွားလည်း,
စကားရတိုင်း, အပိုင်းမရှိ, ပြောမိပြောရာ, မပြောရာ
ရှင့်, ကိန္နရာစစ်, ငှက်မျိုးဖြစ်လျက်, ကျစ်လစ်သော
အား, ကြောက်မှုသားကြောင့်, စကားမသည်း, နှုတ်
စောင့်စည်း၏, ချုပ်တည်းနှုတ်လျှာ, မစောင့်စွာ
ကြောင့်, ဟင်္သာညီနှောင်, ဖဆောင်သည်မိုက်လှ, လိပ်
ဗာလလျှင်, လွတ်ကျအောင်မြေ, သက်ဆုံးသေ၏"

"ယောဂီတို့ ဒီလောက်ဆိုလျှင် ယောဂီတို့ ပြောသင့်တဲ့ စကား, မပြောသင့်တဲ့စကား ပြည့်စုံပြီပေါ့၊ ယောဂီတို့ဟာ ပြောသင့်တဲ့စကားကို အတိုင်းအရှည်ကြည့်ပြီးပြော၍ မပြောသင့်တဲ့စကားကိုတော့ လုံးဝရှောင်ရမယ်ပေါ့"

ဤသို့ စသည်ဖြင့် မိမိသည် အကျယ်တဝင့် ရှင်းလင်း ဟောပြောပြသပြီး တရားနိဂုံးချုပ်လိုက်၏။

* မသင့်စကား မရှောင်ရှား လားလားနိဗ္ဗာန်မရတည်း။
* ပြောသင့်စကား သင့်ပြောကြား ရငြားမဂ်ဖိုလ်
နိဗ္ဗာန်တည်း။

+ +

"ဖြစ်မှဖြစ်ပါ့မလား"

(၃၈)

ကြောက်စိတ် စိုးရိမ်စိတ်သည် အကုအညီတမျိုးကို ဖြစ်စေနိုင်၏၊ သတိနှင့် လုံ့လဝီရိယသည် ဤကြောက်စိတ်, စိုးရိမ်စိတ်မှ ထွက်ပေါ်လာနိုင်လေ၏၊မှန်၏၊ ကြောက်စိတ်-စိုးရိမ်စိတ် ဝင်လာလျှင် ကြောက်စရာ-စိုးရိမ်စရာမှ လွတ်မြောက်ရန် နည်းလမ်းကို သတိ, ဝီရိယအကုအညီဖြင့် လွတ်မြောက်ရန် ရှာကြံကြိုးစား၍ လွတ်မြောက်နိုင်လေ၏၊ သာဓကပြရသော်—

တချိန်သော နွေကာလကဖြစ်ခဲ့၏၊ မြို့ကြီးတမြို့တွင် မိမိတရားဟော၏၊ မိမိအရင်ဟောသော ဓမ္မကထိကမှာ နိုင်ငံကျော်ဖြစ်၍ ပရိသတ်များလှ၏၊ မိမိဟောသောညတွင်လဲ ၎င်းအရှိန်နှင့်ပင် ပရိသတ်မှာများလှ၏။ မိမိသည် ဟောနေကျအတိုင်းပင် ဟောပြော၍ ပြီးသွား၏၊ တရားပွဲပြီးသော် အကျိုးဆောင်များရောက်လာလျှောက်ထား၏—

"ဦးပဉ္စင်းဘုရားက ယခုလို ကုလားထိုင်ပေါ်မှာ ထိုင်နေတော့လဲ သိပ်မသေးပါဘူး"

"ဘယ်မှာ ထိုင်နေတော့ သေးနေလို့လဲ"

"ပလ္လင်ပေါ်တက်တော့ ဦးပဉ္စင်းဘုရားကိုယ်က သေးသေးရှိတော့တယ်ဘုရား၊ ကိုရင်လေးလို ဖြစ်နေတယ်"

"ပလ္လင်က အဟန့်ကြီးဇတော့ မြုပ်နေဒါပေါ့"

“တပည့်တော်တို့ဆိုဒါ ရင်တမမနှင့်ဘဲ၊ “ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါ့မလား”လို့ စိုးရိမ်လို့ တရားတောင် ဖြောင့်အောင် မနာနိုင်ဘူး”

“ဘာဖြစ်လို့ စိုးရိမ်ဒါလဲ”

“တပည့်တော်တို့က ဦးပဉ္စင်းဘုရား တရားလဲ တခါမှ မနာဘူးဘူး၊ ပလ္လင်ပေါ်တက်တော့လဲ ကိုရင်လေးလို ဖြစ်နေ၊ ပရိသတ်ကလဲများ ဆိုတော့ စိုးရိမ်ဒါပေါ့ဘုရား”

“မဖြစ်မှ တရားပွဲ ပင့်တုန်းက လက်ခံပါ့မလား ဒကာကြီးတို့ကလဲ”

“ဒါတော့ ဒါပေါ့ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့က တာဝန်ခံတွေဆိုတော့ စိုးရိမ်ဒါမှ တခါတောင်မဟုတ်ဘူး ဘုရား၊ နှစ်ခါတောင် စိုးရိမ်တယ်”

“ဘယ်လိုနှစ်ခါလဲ ပြောစမ်းပါအုံး”

“တရားပွဲ မစခင် ပဌမတော့ “ဖြစ်မှ ဖြစ်ပါ့မလား”လို့ စိုးရိမ်တယ်ဘုရား၊ နောက်တရားပွဲ စဟောတော့ တရားက သိပ်မြင့်ပြီးနေတော့ ပရိသတ်နှင့် ဟပ်မှ ဟပ်မိပါ့မလားလို့ တခါစိုးရိမ်ပြန်တယ်ဘုရား၊ ပရိသတ်ကြည့်တော့လဲ ငြိမ်လို့၊ တပည့်တော်တို့ ပရိသတ် အစွန်အဖျား လှည့်ပတ်ပြီး စုံစမ်းထောက်လှမ်းနေတယ်ဘုရား၊ ပဌမပိုင်း နားရင်တော့ ကုန်မယ်နဲ့တူတယ်လို့လဲ စိုးရိမ်နေတယ်၊ နောက်တော့ နားပြီးသော်လဲ မကုန်သွားဘဲ ဒီအတိုင်းဘဲ ပရိသက် ပြန်လာတော့မှ စိတ်အေးသွားတယ်ဘုရား”

"အင်း-ဦးပဥ္စင်းက အရပ်နဲနဲပုတော့ ရှင်ဘဒ္ဒိယလို ဖြစ်နေဒါပေါ့"

"ဘယ်လို ရှင်ဘဒ္ဒိယလို ဖြစ်နေဒါလဲ ဘုရား"

ရှင်ဘဒ္ဒိယ

"အခါတပါး ဘုရားရှင် သာဝတ္ထိပြည် ဇေတဝန်ကျောင်းမှာ သီတင်းသုံး နေတော်မူတယ်၊ အဲဒီအခါမှာ ရှင်ဘဒ္ဒိယဟာ ဘုရားရှင်ထံသို့ ကြွလာတယ်၊ ရှင်ဘဒ္ဒိယ ကြွလာဒါကို ဘုရားရှင်က အဝေးမှ မြင်လျှင် အနီးရှိ ရဟန်းတို့အား မိန့်တော်မူတယ်—

"ရဟန်းတို့ သင်တို့သည် အဆင်းမလှသော ရှုချင်ဘွယ် မကောင်းသော, ပုကွသော, ရဟန်းတို့ နှိပ်စက် ပြောဆိုခြင်းကို ခံနေရသော သဘောရှိသော လာနေသော ထိုရဟန်းကို မြင်ကုန်သလော"

"မြတ်စွာဘုရား မြင်ပါကုန်၏"

"ရဟန်းတို့ ဤရဟန်းသည် ကြီးမားသော တန်ခိုးရှိ၏၊ ကြီးမားသော အာနုဘော်ရှိ၏၊ ထိုရဟန်း မဝင်ဘူးသော သမာပတ်ကို ရရန်မလွယ်၊ လူ့ဘောင်မှ ရဟန်းဘောင်သို့ ဝင်ရောက် ရဟန်း ပြုကြသော အမျိုးကောင်းသားများ လိုလားအပ်သော အတုမရှိသော အကျင့်မြတ်၏ အဆုံးဖြစ်သော အရဟတ္တဖိုလ် အကျိုးကို ယခုဘဝ၌ပင် ကိုယ်တိုင်ထူးသော ဉာဏ်ဖြင့် ရောက်၍နေ၏"

"ဦးပဉ္ဇင်းဘုရားက အရုပ်မဆိုးပါဘူး၊ သိပ်လဲ မပုပါဘူး၊ ပလ္လင်ပေါ်မှာသာ ပုသလို ထင်ရဒါပါ"

"ဒါက သဘောပြောဒါပါ၊ ဦးပဉ္ဇင်းလဲ ရှင်ဘဒ္ဒိယလို ရဟန္တာမှ မဟုတ်ဘဲဟာ၊ တန်ခိုးလဲ မကြီးဘူး၊ နောက်ဘုရားရှင်က ဆက်အမိန့်ရှိသေးတယ်"

"ဆက်ပါအုံးဘုရား"

"ရဟန်းတို့ ကြိုးကြာ, ဥဒေါင်း, ဆင်, ချေ, သမင်ဟုဆိုအပ်သော အလုံးစုံသော သတ္တဝါတို့သည် ခြင်္သေ့မှ ကြောက်ကုန်၏၊ ကိုယ်သဏ္ဌာန်မှုကား တူမျှခြင်း မရှိပေ"

"ရဟန်းတို့ ဤအတူသာလျှင် လူ၌ ငယ်ပင် ငယ်သော်လည်း ပညာရှိသော သူသည်သာ ထိုလူများ အပေါင်းတွင် ကြီးမြတ်သူမည်၏၊ သူမိုက်သည် ကိုယ်သဏ္ဌာန်ကြီးသော်လည်း ကြီးမြတ်သူမမည်"

(လကုဏ္ဋက ဘဒ္ဒိယသုတ် ဘိက္ခုသံယုတ်)

"အများအားဖြင့်တော့ဘုရား၊ သူဖြစ်ဖြစ်ကိုယ်ဖြစ်ဖြစ်ပေါ့ အမြင်ကြည့်ပြီး အထင်သေး, အထင်ကြီး ဖြစ်တတ်ထာဟာ ခမ္မတာဘဲ"

"ဒါ့ကြောင့် မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ကြီးက လင်္ကာစီခဲ့ဒါပေါ့—

"ပေါယယ်တိုတို့, လူဗိုလ်အရို့မျာအချိလည်း, သတ္တိဗလ, စွမ်းထာမကို့, မပြမသိ, ပြမှသိ၏, သိမှထိတ်လန့်,

ရှုံကြောက်ခန့်စွာ ခံ့မှုရှိသော ရှိသေသော်သာ လိုက်နာရှင်လန်း ကျင့်ဖြောင့်တန်း၏။"

"သိပ်မှန်တယ် ဘုရား"

"သိပ်မှန်ဆို မကာရလောပခေါ် မတလုံးကြေ ဆရာတော်ဘုရားကြီး ရေးခဲ့တဲ့ လင်္ကာဘဲဟာ၊ ယခု ဒကာကြီးတို့ ဦးပဥ္စင်းကို ကိုရင်လေးနဲ့ တူတယ်ဆိုပြီး အထင်သေးကာ စိတ်ပူပန်ဒါ ဘာမှ မဟုတ်သေးဘူး၊ ဘုရားရှင် ကိုယ်တော်မြတ်ကြီးတောင် ငယ်လို့ဆို အထင်သေး ခံရသေးတယ်"

"ဘယ်လို အယင်သေးခံရပါသလဲ ဘုရား"

ဒဟရသုတ်

"အခါတပါးမှာ သောသလ မင်းကြီးက ဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်ရှိခိုးပြီးလျှောက်တယ်—

"အရှင်ဂေါတမ သည်လည်း အတုမရှိသော သမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏ ဟူ၍ ဝန်ခံပါသလော"

"မင်းကြီး အတုမရှိသောသမ္ဗောဓိဉာဏ်ကိုထိုးထွင်း၍ သိ၏ ဟူသောစကားကို ကောင်းစွာ ဆိုလိုသူသည် ငါ့ကိုသာ လျှင် ရည်ညွှန်း၍ ဆိုသူဖြစ်ရာ၏၊ မင်းကြီး မှန်၏ ငါသည် အတု မရှိသော သမ္ဗောဓိဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏"

"အရှင်ဂေါတမသံဃာနှင့် ပြည့်စုံကုန်, ဂိုဏ်းနှင့် ပြည့်စုံကုန်, ဂိုဏ်းဆရာဖြစ်ကုန်, ထင်ရှားကုန်, များသော အခြံအရံရှိကုန်, အယူဝါဒကို တီထွင်ကုန်, လူ

အများက သူတော်ကောင်းဟု သမုတ်အပ်ကုန်သော ပူရဏကဿပ အစရှိ ကုန်သော သမဏ၊ ဗြာဟ္မဏ ကြီးတို့ သော်မှုလည်း "ငါသည် အဆုံမရှိသော သဗ္ဗညုတ ဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏ ဟူ၍ ဝန်ခံကုန်သလော" ဟု မေးအပ်ကုန်သည် ရှိသော် "အတုမရှိသော သဗ္ဗ ညုတဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏" ဟု ဝန်မခံကုန်"

"အရှင် ဂေါတမသည် ဇာတ်အနွယ် အားဖြင့် ငယ်လည်းငယ်၏၊ ရဟန်းပြုသစ်စလည်း ဖြစ်၏၊ သို့ ဖြစ်လျက် အဘယ့်ကြောင့် "အတုမရှိသော သဗ္ဗညု တဉာဏ်ကို ထိုးထွင်း၍ သိ၏" ဟု ဝန်ခံသနည်း"

"မင်းကြီး မင်းသားငယ်ကို ငယ်၏ ဟူ၍ မထေမဲ့မြင် မပြုအပ်၊ ငယ်၏ဟူ၍ ပြက်ရယ်မပြုအပ်"

"မင်းကြီး လူတို့ထက် မြတ်သော မင်းသားသည် မင်းအဖြစ်ကို ရသည်ရှိသော် အမျက်ထွက်သည် ဖြစ်၍ ရာဇဒဏ်ဖြင့် ထိုသူအား လုံ့လပြုတတ်၏၊ ထို့ကြောင့် အသက်ကို စောင့်ရှောက်လိုသူသည် မင်းသားငယ်ကို မထေမဲ့မြင် မပြုအပ်"

"မင်းကြီး မြွေကို ငယ်၏ဟူ၍ မထေမဲ့မြင် မပြု အပ်၊ ငယ်၏ဟူ၍ ပြက်ရယ်မပြုအပ်"

'မင်းကြီး တန်ခိုးရှိသော မြွေသည် အထူးထူး အပြားပြားသော အဆင်းသဏ္ဌာန်တို့ဖြင့် လှည့်လည် တတ်၏၊ ထိုမြွေသည် တရံတခါ မိမိအနီးသို့ ရောက် ၍ မလိမ္မာသော လူယောက်ျားကိုဖြင်း၊ လူမိန်းမကို

ရင်း၊ ကိုက်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိအသက်ကို စောင့်ရှောက်လိုသူသည် မြွေကို မထေမဲ့မြင် ပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏”

မင်းကြီး မီးကို ငယ်၏ ဟူ၍ မထေမဲ့မြင် မပြုအပ်၊ ငယ်၏ဟူ၍ ပြက်ရယ်မပြုအပ်”

“မင်းကြီး မီးသည် လောင်စာကို ရသော် ကြီးမားသည် ဖြစ်၍ တခါတရံ မိမိအနီးသို့ ရောက်လာသော မလိမ္မာသော လူယောကျ်ားကိုရင်း, လူမိန်းမကိုရင်း, လောင်ရာ၏၊ ထို့ကြောင့် မိမိအသက်ကို စောင့်ရှောက်လိုသူသည် မီးကို မထေမဲ့မြင် ပြုခြင်းမှ ရှောင်ကြဉ်ရာ၏”

“မင်းကြီး ရဟန်းကို ငယ်၏ဟူ၍ မထေမဲ့မြင် မပြုအပ်၊ ငယ်၏ ဟူ၍ ပြက်ရယ် မပြုအပ်”

“မင်းကြီး သီလနှင့် ပြည့်စုံသော ရဟန်းသည် သီလတည်း ဟူသော တန်ခိုးဖြင့် မထေမဲ့မြင် ပြုအပ်သောသူကို လောင်တတ်၏၊ ထိုသူအား သားသမီးတို့သည်ရင်း, အခြေလေးခုရှိသော ကျွဲနွား စသော သားတို့သည်ရင်း, မဖြစ်ထွန်းကုန်, အမွေခံ တို့သည်လည်း အမွေဥစ္စာကို မရကုန်, ထိုသူတို့သည် အမွေခံ မရှိကုန်, သားသမီး မရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ထန်းပင်ငုတ်နှင့် တူကုန်၏”(ဒဟရသုတ်, ကောသလသံယုတ်)

“သိပ်ကောင်းဒါဘဲ ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့လဲ လက်တွေ့သင်ခန်းစာတွေ အများကြီး ရသွားပြီဘုရား၊ ဦးပဥ္စင်းဘုရား

လဲ ညောင်းရော့မယ်၊ ၁၂ နာရီတောင် ကျော်သွားပြီ ဘုရား ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား”

* သက်ရှယ်ကြီးက, ထင်ကြီးကြ လောကဓမ္မတာ။
* သက်ရှယ်ငယ်က, ထင်သေးကြ, လောကဓမ္မတာ။
* ထင်သေးပြစ်များ ထင်ကြီးငြား လေးစားဓမ္မတာ
* ပြစ်များထင်ကြီး လွဲချော်ပြီး ပြစ်ကြီးဓမ္မတာ။

* * *

“ဟေ....လာကြ! လာကြ!”

(၇၉)

“ဂုဏ်လိုက ဂုဏ်ပြို၏, ဟန်လိုကဟန်ပြို၏”ဆိုသောစကားသည် အလွန်မှန်ကန်သော စကားဖြစ်၏၊ ယင်းသို့ မှန်လွန်းသော စကားကို သတိထား၍ ရှောင်ရှား လိုက်နာသူမှုကားနည်းပါးသည်ဟု ထင်မြင်မိ၏၊ သို့ဖြစ်၍ ဂုဏ်မလုပ်သင့်သည့်နေရာတွင် ဂုဏ်လုပ်၍, ဟန်မလုပ် သင့်သည့် နေရာတွင် ဟန်လုပ်မှုများကို နေရာတကာတွင်လို တွေ့နေရခြင်း ဖြစ်၏။

ယင်းသို့ ဂုဏ်လုပ်၊ ဟန်လုပ်ရာတွင် လောကီ ရေးဘက် တွင်မှု မဆိုသာသော်လဲ လောကမှ ထွက်မြောက်ရေး ဘက် တွင်မူ ဆိုလာ၏၊ ဆိုသာ မဆိုသာကိုမူ ပညာရှိများမှ သိနိုင် ၏၊ ပညာမဲ့သူများကမူ မသိနိုင်။

မှန်၏၊ မိမိကိုယ်တိုင် တခါက ကြုံဆုံခဲ့ရ၏၊ မိမိသည် တချိန်သော နွေကာလက မြိုင်ယ်တမြို့သို့ တရားမဟာရောက် ခဲ့၏၊ ထိုစဉ် ရောက်မဆိုက်ပင် မိမိနှင့် ရင်းနှီးသော ဒကာ ဘယောက်က လျှောက်ထား၏—

"ဆရာတော်မရောက်ခင် သုံးလေးရက် လောက်က ဒီမြို့ သို့ ကမ္ဘာကျော် ဆရာတော်ကြီးတပါးနှင့် သံဃာသုံး,လေး ပါး ကြွကာ တရား ဟောတယ်ဘုရား"

"အင်း— နိုင်ငံတောင်မက ကမ္ဘာတောင်ကျော်တယ်ဆို တော့ အဟောအပြော သိပ်ကောင်းမှာပေါ့နော်၊ ဒကာကြီးတို့ ရောသွားပြီးတရားမနာဘူးလား"

"ဘယ်နေမလဲဘုရား၊ တရားသံကြားရင်မနေထိုင်နိုင်အောင် ဖြစ်နေတဲ့လူစုဘဲဟာ၊ သွားကြဒါပေါ့၊ လူတွေလဲ သိပ်စည် ကားဒါဘဲဘုရား"

"ကမ္ဘာကျော်ဆိုတဲ့အတိုင်း အဟောအပြောလဲ ကောင်း ဘယ်မဟုတ်လား၊ ဘာတရားတွေဟောလဲ၊ ပြန်ဟောပြစမ်းပါ အုံး၊ ဦးပဥ္စင်းလဲ နာရဒါပေါ့"

"ဟာ-ဘုရား၊ တပည့်တော်ဖြင့် ရှက်တောင်ရှက်တယ်"

"ဟ-ဘာဖြစ်လို့ ရှက်ရဒါလဲ၊ တရားနာဒါ တရားဟော ဒါဘဲဟာ၊ သူတော်ကောင်းအလုပ် မဟုတ်လား"

အဲဒီကမ္ဘာကျော် ဆရာတော်ကြီး တရားနာချင်လို့ သွားပါ တယ်၊ ရွှေထွက်ကိုယ်တော်တပါးကလဲ အသံနေအသံထားနှင့် ဆွဲကာ,ငင်ကာ ချွဲကာ,ပြစ်ကာ ဆရာတော်ကြီးကို ချီးကျူး နေဒါဘုရား တနာရီတောင် ကျော်မယ်ထင်တယ်”

“ဂုဏ်ရှိလို့ ဂုဏ်ဖေါ်ချီးကျူးရဒါဘဲဟာ ကြာမှာပေါ့၊ ဂုဏ်တွေကြားရတော့ တရားနာရာမှာ ပိုပြီးသဒ္ဓါတက်ထာ ပေါ့”

“ဒါက တရားပွဲဘဲဟာဘုရား၊ ချီးကျူးပူဇော်ပွဲမှမဟုတ် ထာ၊ ဒီလောက်တောင် ချီးကျူးတော့ မလွန်လွန်းဘူးလား၊ ဒီလို ဘယ်ဆရာတော်မှ လုပ်ထာမတွေ့ပါဘူးဘုရား”

“အော်—ဒီပြင်ဆရာတော်တွေမှာက အဲဒီလိုဂုဏ်ဖေါ်စရာ မရှိလို့ နေမှာပါ၊ ဂုဏ်ဆိုဒါ သည်းခြေကြိုက်ဘဲ မဃဒေဝ လင်္ကာမှာတောင် မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီး လင်္ကာစီခဲ့ တယ်”

“ဘယ်လိုပါလဲဘုရား”

“ရာဂမိုက်လွှမ်း, လူတို့တမ်းကား, ချီးမွမ်းဆိုက, နှစ်သက်ကြလျက်, လှပရုပ်သွင်, အဆင်းမြင်လည်း, ခုံမင်မဆိုင်း, မြင်တိုင်းတွေ့ရာ, ကြိုက်တတ်စွာ၏၊ လိုရာပြုရှောင်း, ဆိုဖြားယောင်းလည်း, ထောင်း ထောင်းလွယ်ကာ, လိုက်တပ်စွာ၏၊ ကိုလေသာဆိုး, အမိုက်မျိုးတည့်, အကျိုးမဲ့မူ, အမြဲပြုရှင့်”

“ကဲဘုရား ဆရာတော်ရွတ်ပြတဲ့ လင်္ကာထဲမှာကို ပါနေဒါ ဘဲဟာ”

"ဘာပါနေဒါလဲ"

"အကျိုးမဲ့မှု အမြဲပြု၏"တဲ့၊ ဒီတရားပွဲမှာ ဂိုဏ်းဖော်တဲ့ အလုပ်ဟာ အကျိုးမဲ့မှုပါဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့ အကျိုးမဲ့ရမှာလဲ၊ အကျိုးရှိဒါပေါ့၊ ကြည်ညိုသူတွေ ပေါလာမယ်၊ လာဘ်လာဘတွေ များလာမယ်၊ နာမယ်ကြီးသထက်ကြီးမယ်၊ ကဲအကျိုးမရှိဘူးလား၊ ဦးပဥ္စင်းတို့တောင် ချီးကျူးပေးမဲ့ ဦးပဥ္စင်းတပါး မခေါ်ခဲ့နိုင်လို့ ခေါ်ခဲ့နိုင်ရင် ဒီလိုဘဲရွှေထွက်ထားပြီး ချီးကျူးခိုင်းမှာပေါ့"

"တော်ပါတော့ ဆရာတော်ဘုရား၊ အဲဒီလိုသာ ဆရာတော်ဟာ ရွှေထွက်ထား ချီးကျူးခိုင်းရင်တော့ တပည့်တော်တို့ တရားမနာတော့ဘူးဘုရား"

"ဒကာကြီးတို့ မနာချင်နေပေါ့၊ ဦးပဥ္စင်းက ရှင်သာရိပုတ္တရဲ့ ပဌမဆရာ တိတ္ထိကြီးပြောသလို ပြောလိုက်ချင်တယ်"

"အမိန့်ရှိပါ ဘုရား"

"ပညာရှိနှင့် ပညာမဲ့"

"ရှင်သာရိပုတ္တက သူ့ဆရာကြီးကို ဘုရားထံခေါ်တော့ "လောကမှာ ပညာရှိတဲ့လူနဲ့ ပညာမဲ့တဲ့လူ ဘယ်သူများသလဲ"လို့ မေးတယ်၊ ဒီတော့ ရှင်သာရိပုတ္တကပြောတယ်၊ "ပညာမဲ့တဲ့လူတွေ များပါတယ်" ဒီလိုဆို ငါ့ထံ ပညာမဲ့တဲ့ လူတွေ လာလိမ့်မယ်၊ ရဟန်းဂေါတမထံ ပညာရှိတွေ သွားလိမ့်မယ်၊ ငါ့အတွက်မပူနဲ့တဲ့"လို့ပြောတယ်"

"ဒါဖြင့် ဆရာတော်လဲ ဒီလိုပြောမယ်ပေါ့"

"ပြောလိုက်ချင်တယ်လို့ ပြောဒါပါ၊ အဲဒီလို ဂုဏ်ပေါ်ပေးမဲ့ လူရှမှပြောလိုက်ချင်ဒါပါ၊ ခုတော့ မပြောချင်သေးပါဘူး"

"ဒီလိုလုပ်ထားဟာ ဝိပဿနာတရားပြ ဆရာဂုဏ်နဲ့ မစပ်ဟပ်ဘူးဘုရား"

"ဒကာကြီးကလဲ တယ်—ကဲ့ရဲ့တတ်ထားဘဲ၊ ကဲ့ရဲ့တဲ့အပြစ်ချီးမွမ်းတဲ့အကျိုးတွေ မသိဘူးထင်တယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား၊ မသိပါဘုရား"

"ရဟန်းတို့ ဥာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မသက်ဝင်ဘဲ ဂုဏ်မထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကိုပြောဆို၏၊ ဉာဏ်ဖြင့် မစိစစ်မသက်ဝင်ဘဲ ဂုဏ်ထိုက်သူ၏ ဂုဏ်မဲ့ကို ပြောဆို၏၊ ဥာဏ်ဖြင့်မစိစစ် မသက်ဝင်ဘဲ မကြည်ညိုသင့်သော အရာ၌ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ၏၊ ဥာဏ်ဖြင့်မစိစစ် မသက်ဝင်ဘဲ ကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌ မကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ၏"

"ရဟန်းတို့ ဤတရား ၄ ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဆောင်၍ချထားအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ ငရဲသို့ ရောက်ရ၏"

"ရဟန်းတို့ ဥာဏ်ဖြင့် စိစစ်သက်ဝင်၍ ဂုဏ်မထိုက်သူ၏ ဂုဏ်မဲ့ကို ပြောဆို၏၊ ဉာဏ်ဖြင့် စိစစ်သက်ဝင်၍ ဂုဏ်ထိုက်သူ၏ ဂုဏ်ကျေးဇူးကို ပြောဆို၏၊ ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်သက်ဝင်၍ မကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌

မကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ၏၊ ဥာဏ်ဖြင့်စိစစ်သက်ဝင်၍ ကြည်ညိုသင့်သောအရာ၌ ကြည်ညိုခြင်းကို ဖြစ်စေ၏"

"ရဟန်းတို့ ဤတရား ၄ ပါးတို့နှင့် ပြည့်စုံသူသည် ဆောင်၍ချထားအပ်သကဲ့သို့ ဤအတူ နတ်ပြည်သို့ ရောက်ရ၏" (အဝဏ္ဏာရဟာသုတ် စတုကင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်)

"အရှင်ဘုရားစကားနဲ့ဘဲ ထင်ရှားပြီးသားပါဘုရား" တပည့်တော်အတွက် မပူပါနဲ့"

"ဘယ်လိုထင်ရှားလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော် ယခုပြောနေဒါ ဉာဏ်ဖြင့်စိစစ်သက်ဝင်ပြီး ပြောဆိုသင့်ဒါ ပြောဆိုတယ်၊ ကြည်ညိုသင့်ဒါ ကြည်ညိုတယ် လေဘုရား၊ တပည့်တော် ပဌမတော့ ဒီလောက် စိတ်မပျက်ပါဘူး၊ တရားပွဲပြီးတော့ ကောင်လေးတွေ ပြောင်တော့မှ ပိုစိတ်ပျက်သွားလို့ ဆရာတော်ဘုရားရှောက်ပြဒါပါ"

"ကောင်လေးတွေက ဘယ်လိုပြောင်သလဲ"

"တယောက်နဲ့ တယောက်တွေ့ရင် "ဟော.... လာကြ လာကြ !နဲ့ လက်ယပ်ခေါ်တယ်ဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့ ကောင်လေးတွေက ဟော–လာကြ လာကြ ! နဲ့ လက်ယပ်ခေါ်ရဒါလဲ"

"အဲဒီ ကမ္ဘာကျော်ဆရာတော်ကြီး ချီးကျူးတဲ့ရှေ့ထွက် ကိုယ်တော် ဆိုတဲ့အထဲမှာ အဲဒါပါတယ်ဘုရား၊ အဲဒါကို ကောင်လေးတွေက မှတ်ထားပြီး လူတွေ့ရင် လက်ယပ်ခေါ်ပြီး

ဟော—လာကြ လာကြ လုပ်နေတယ်၊ ဘယ်ကောင်းမလဲဘုရား ရှက်စရာကြီး”

“ဒကာကြီးဥစ္စာကလဲ စကားပုံ ပြင်ရတော့မလို ဖြစ်နေပြီ”

“ဘယ်လို စကားပုံပြင်ရမလို ဖြစ်ထာလဲဘုရား”

“ယိုသူမရှက် မြင်သူရှက်” ဆိုတဲ့စကားပုံရှိတယ်လေ၊ ယခုလဲ ဒကာကြီးပြောတဲ့အတိုင်းဆိုရင် “ဆိုသူမရှက် ကြားသူရှက်” သို့မဟုတ် “ဆိုခိုင်းသူမရှက် ကြားရသူရှက်” လို့ စကားပုံပြင်ရမယ်၊ သို့မဟုတ် စကားပုံသစ်ထွင်ရမယ်”

“သာသနာရေးအတွက် စိုးရိမ်လို့ပြောဒါပါဘုရား၊ နောင်လာနောက်သားတွေ အတုလိုက်မှာစိုးလို့ပါ၊ အခုဘဲ ဆရာတော်ဘုရားက ချီးကျူးမဲ့လူ မခေါ်နိုင်လို့ ခေါ်နိုင်ရင် ခေါ်ခဲ့မှာလို့ပြောနေပြီဟာ”

“ဦးပဥ္စင်းက ဒကာကြီးပြောလွန်းလို့ သက်သက်ပြောဒါပါ၊ တရားဟောဒါနဲ့ ပတ်သက်လို့ ဦးပဥ္စင်းအတုခိုး ကြည်ညိုဒါ အစဆုံး တိပိဋကဓရ ဘွဲ့ရဆရာတော် အရှင်ဝိစိတ္တသာရာဘိဝံသဘဲ”

“အဲ—ဟုတ်တယ် ဘုရား၊ အဲဒီဆရာတော်ဘဲ အတုခိုးဘုရား၊ သိပ်ရိုးတယ်ဘုရား၊ ရှေ့ထွက်နောက်ထွက် မထားဘူးဘုရား၊ ချီးကျူးမဲ့ကိုယ်တော်လဲ ခေါ်နိုင်သားဘဲ ဘုရား၊ မခေါ်ခဲ့ဘူး၊ ဟောလိုက်တဲ့ တရားကလဲ လေးငါးနာရီဘဲ ဘုရား၊ အံ့ရောဘဲ”

"ဒကာကြီးတို့ဆီ ဦးပဥ္စင်း တရားဟောရောက်ထာ နှစ်တော်တော်ကြာပြီဘဲ၊ ဦးပဥ္စင်း မူ ပြောင်း သွားလား၊ မပြောင်းသွားလား သတိထားကြည့်ပေါ့"

"ဆရာတော်ဘုရား ဘုန်းမကြီးသေးလို့ပါ၊ မူပြောင်းတယ်ဆိုဒါ ဘုန်းကြီးမှ ပြောင်းလို့ရဒါ၊ ဘုန်းမကြီးဘဲ ဘယ်ပြောင်းလို့ ရမလဲ"

"ဦးပဥ္စင်း ယနေ့လိုအတိုင်း နေရင် ဘုန်းလဲကြီးမှာ မဟုတ်ပါဘူး၊ တကယ်လို့ ဘုန်းကြီးလဲ အဲဒီလိုတော့ မလုပ်ပါဘူး၊ အာမခံပါတယ်"

"ဝမ်းသာပါတယ်ဘုရား၊ သာဓု-သာဓုလို့ သာဓု ၂-ကြိမ်ဘဲ ခေါ်အုံးမယ်ဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့ သာဓု ၃-ကြိမ် မခေါ်ဒါလဲ ဒကာကြီး"

"ဆရာတော်ဘုရားက ငယ်ငယ်ရှိသေးဒါ ဘုရား၊ တော်တော်ကြာ ဖောက်ပြန်သွားရင် ဘယ့်နှယ်လုပ်မလဲ၊ အများအားဖြင့် အသက်ကြီးလာ ဘုန်းကြီးလာမှ ဖောက်ပြန်တတ်ထာ ဘုရား"

"အင်း—အင်း၊ ဒကာကြီးပြောမှ "**သစ်ပင်ကိုနတ်သတ်၊ ဘုန်းကြီးကို လာဘ်သတ်**"ဆိုတဲ့ စကားပုံကို သတိရတယ်၊ ဦးပဥ္စင်းလဲ ဒကာကြီး ဝေဘန်ပြောပြတော့ သံဝေဂအများကြီး ရသွားတယ်"

"အဲဒီ သံဝေဂ မျှားမျှားရမှ ဘုရား၊ ရပြီးသား သံဝေဂလဲ ကြာရှည်ခံမှ ဘုရား၊ နို့မဟုတ်လျှင် မှားတတ်တယ်"

"ကဲ ကဲ—ဦးပဉ္ဇင်းသဲ ရောက်စ—ဆောင်းပြီ၊ ဒကာကြီး တို့ကို ဦးပဉ္ဇင်းလက်သုံး တရား ၂-ဂါထာဟောပြီး တော် ကြစို့၊ နားကြစို့—

"ဂုဏ်ရှိသူသည် ကဲ့ရဲ့ခြင်းကြောင့် ဂုဏ်မရှိသူ မဖြစ် နိုင်၊ ထို့ကြောင့် မကဲ့ရဲ့ထိုက်ဘဲ ကဲ့ရဲ့သူကို အမျက်မထွက် ရာ၊ ဂုဏ်မရှိသူသည် ချီးမွမ်းခြင်းကြောင့် ဂုဏ်ရှိသူ မဖြစ်နိုင်၊ ထို့ကြောင့် မချီးမွမ်းထိုက်ဘဲ ချီးမွမ်းခြင်း ကို မသာယာရာ"

"တစုံတယောက်သော မနှစ်သက်သူသည် ဂုဏ်ကို ကဲ့ရဲ့ခြင်းဖြင့် ဖျက်ဆီးခြင်းငှာ မတတ်နိုင်၊ နှစ်သက် သူသည် ချီးမွမ်းခြင်းဖြင့် တိုးပွားစေခြင်းငှာလည်း မတတ်ကောင်း၊ ထို့ကြောင့် ထိုကဲ့ရဲ့ခြင်း ချီးမွမ်းခြင်း နှစ်ခုကို အလေးမမူရာ" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"သိပ်ကောင်းတယ် ဆရာတော်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ အကောင်း ကို လူကြိုက်များ၏၊ ရအောင်လုပ်သူက နည်းတယ်ဘုရား၊ ဆရာတော်ဘုရားဘဲ စံပြလုပ်ပြီး ကျင့်သုံးပြစမ်းပါဘုရား"

"ဟား....ဟား.... ဒကာကြီးခုစွာကလဲ ကမ္ဘာကျော်ဆရာ တော်ကြီး လက်ညှိုးထိုးပြီး ဦးပဉ္ဇင်းကိုချည်းဘဲ နှက်နေဒါ ပါဘဲလား"

"နှက်ထာ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ အကျိုးလိုလို့ သတိပေး ဒါပါ ဘုရား"

"ကဲ ကဲ–နောက်မှ တရားပွဲပြီးမှ သတိပေး၊ ညောင်းပြီ၊ အညောင်းဖြေအုံးမယ်"

"ရှေ့ဆောင် နွားလား၊ အကောက် သွားက၊ နောက်နွားတသိုက်၊ အကောက်လိုက်၏၊ ရှေ့ဦးနွားမှူး၊ အဖြောင့်ကူးသော်၊ မထူးနောက်ပါ နွားတကာလည်း၊ ဖြောင့်စွာမြစ်ဦ၊ ကူးနောက်သိုက်၏" (မဃဒေဝလင်္ကာ)

* * *

" ရေဆွမ်းဘုဉ်းပေးတယ် ဘုရား "

(၄၀)

ဘုရားရှင် ဘုရားအဖြစ်သို့ ရောက်တော်မူပြီးနောက် လေးဆယ့်ငါးဝါ ကာလပတ်လုံး ဟောကြားတော် မူအပ်သော ပိဋကတ်သုံးပုံ အလုံးစုံကို အဆီညှစ်၍ အနှစ်ထုတ်ယူသည် ရှိသော် ဗောဓိပက္ခိယတရား ၃၇-ပါး ရ၏၊ ယင်းကို အကျဉ်းချုံးပြန်သည်ရှိသော် ဝိသုဒ္ဓိ ၇-ပါးရ၏၊ ယင်းကို အကျဉ်းချုံးပြန်သည်ရှိသော် သီလ,သမာဓိ,ပညာ သိက္ခာသုံးပါး အကျင့်တရား ရ၏၊ အဓိသီလသာသနာ, အဓိစိတ္တသာသနာ, အဓိပညာသာသနာ ဟူ၍လည်း ခေါ်၏။

ယင်းသိက္ခာသုံးပါး အကျင့်တရား သို့မဟုတ် သာသနာ သုံးရပ်ကို မိမိသန္တာန်တွင် တည်အောင်ကျင့်ပါလျှင် မိမိတွင် သာသနာတည်သည် မည်တော့၏၊ ပါရမီဖြစ်တော့၏၊ သို့ မကျင့်က သာသနာမတည်၊ ပါရမီမဖြစ်၊ နောက်ဘဝတွင် လည်း ပါရမီရင့်ဘို့ မလွယ်ကူချေ။

သို့ဖြစ်၍ ယခုဘဝ ဘုရားရှင်အဆုံးအမ သာသနာတော် ကြီးနှင့် ကြုံကိုက်ခိုက် ယခုဘဝ၌ပင် အပါယ်သံသရာမှ လွတ်ထိုက်လျှင်လည်း လွတ်ရမည်၊ မလွတ်ထိုက်လျှင်လည်း နောင်ဘဝ၌ရှင်း, နောက်ဘုရားသာသနာ၌ရှင်း, လွတ်နိုင် ရန် ပါရမီမျိုးစေ့ကို အောင်မြင်စွာ ရစေရန် မှန်ကန်စွာ ကျင့်ကြံနိုင်ရမည်၊ ကျင့်ကားကျင့်၏၊ မမှန်ကန်လျှင်မူ အောင် မြင်သော ပါရမီမျိုးစေ့ မဖြစ်နိုင်။

ယခု ဘုရားသာသနာတော်ကြီး ထင်ရှားရှိစဉ်ပင် အကျင့် အမျိုးမျိုးရှိ၏၊ တခါက ကြုံခဲ့၏၊ မြို့ကြီးတမြို့အနီးမှ ရွာကြီး တရွာတွင် မိမိတရားဟော၏၊ ပဌမ သုံး,လေးရက် ဟောပြီး နောက်တနေ့တွင် ဒကာမကြီးတယောက် ရောက်လာ လျှောက် ထား၏—

"ဦးပဥ္ဇင်းဘုရား မနေ့ကဟောတဲ့ ရုပ်ပြစ်ရှစ်ပါးတရား နာရတော့ တပည့်တော် သံဝေဂတွေပြင်းပြီး ညက အိပ် ဟောင် ကောင်းကောင်း မပျော်ဘူး ဘုရား"

"သံဝေဂဖြစ်ထာနှင့် ဘာဖြစ်လို့ အိပ်မပျော်ရလဲ၊ သံဝေဂ မဟုတ်ဘဲ ကြောက်ထာနှင့်တူတယ်"

“တပည့်တော်တို့ ဩကာသဆိုတိုင်း ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးကတော့ ပါနေဒါပါဘဲဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ယခု ဦးပဥ္စင်းဘုရား ဟောသလို အပ်ချမတ်ချမသိတော့ တပည့်တော်တို့ မကြောက်ဘူးဘုရား၊ ယခု ဦးပဥ္စင်းဘုရား ဟောလို့သိတော့ ရပ်ပြစ်ရှစ်ပါးက လွတ်ဘို့ဆိုဒါ တကယ်တော့ မလွယ်သေးပါလားလို့ သိသွားလို့ သိပ်ကြောက်သွားတယ်ဘုရား၊ ဒါ့ကြောင့် ဟိုတွေး ဒီတွေးနဲ့ အိပ်မပျော်ဒါဘုရား”

“အင်း–ဒါ့ကြောင့် တရားနာသင့်ဒါပေါ့ ဒကာမကြီး၊ တချို့က တရားအားထုတ်ပြီး ရိပ်သာကပြန်လာတယ်ဆိုရင်ဘဲ အထင်ကြီးပြီး “**တရားနာစရာမလိုတော့ဘူး**” လို့ ပြောတတ်တယ်”

“တပည့်တော်တို့ကတော့ ဒီလိုမဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ တရားလဲ လေ့လာလိုက်စားပါတယ်၊ တရားပွဲကြုံလျှင်လဲ အမြဲနာပါတယ်၊ ယခုလဲ နေ့လည်, နေ့လည်ဆို အိမ်မှာမနေပါဘူးဘုရား”

“ဘယ်သွားနေသလဲ”

“တောင်ပေါ် သွားနေတယ်ဘုရား”

ဒကာမကြီးများ ရွာအနီးတွင် ကျောင်းကန် ဘုရားနှင့် စိမ်းလန်းသာယာ စိုပြေသော တောင်ကုန်းကလေး တကုန်း ရှိ၏။

“တောင်ပေါ်မှာ အဖော်တွေ ရှိလား၊ ဘာသွားလုပ်နေသလဲ”

"တောင်ပေါ်မှာ တခြား အဖော်တော့ မရှိပါဘုရား တော်တော် အကျင့်ကောင်းတဲ့ ရသေ့တွေရှိတယ် ဘုရား၊ ပဌမတော့ သူတို့လဲ ဦးပဥ္စင်းတွေဘဲ ဘုရား၊ နောက်မှ ရသေ့ ဝတ်လိုက်တယ်"

မိမိမှာ ဦးပဥ္စင်းဘဝမှ ရသေ့ဝတ်လိုက်တယ်ဆိုတော့ စိတ်ပျက်သွားသည်၊ မှန်၏၊ ဦးပဥ္စင်းဘဝမှ ရသေ့ဝတ်ခြင်း၊ ရသေ့ ပေါ်လာခြင်းသည် သာသနာပျက်ခြင်း၊ သာသနာဆုတ်ခြင်း ပင်မဟုတ်ပါလော။

"အင်း....အဲဒီရသေ့တွေ ဘယ်လိုကျင့်ကြံ ကြိုးကုတ်အား ထုတ်ကြသလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"အကျင့်တော်တော် ပြင်းထန်တယ်ဘုရား၊ တခါတခါ

" ရေဆွမ်းဘုဉ်းပေးတယ်ဘုရား "

မိမိမှာ အံ့အားသင့်သွား၏၊ ဘယ့်နှယ် ရေဆွမ်းလဲ၊ ရေသည် ဆွမ်းမဟုတ်၊ ဆွမ်းသည်လဲ ရေမဟုတ်၊ ရေသည် အကပ် မခံဘဲ အချိန်မရွေး သောက်နိုင်၏၊ ယင်းရေကို ဆွမ်းအဖြစ် ဘုဉ်းပေးတယ်တဲ့၊ အင်း....ခက်ပြီ၊ မိမိသည် ရှေ့သို့ ဆက်၍ ဘာပြောရမည်နည်း၊ ရေဆွမ်းဘုဉ်းပေးဒါကို ထောက်ခံအား ပေးရမည်လော၊ ကန့်ကွက်ပြောကြားရမည်လော၊ ထိုစဉ် ဒကာ မကြီးက ဆက်ပြောပြန်၏။

"အမြဲ ဘုဉ်းပေးဒါကတော့ " မီးလွတ်ဘုဉ်းပေးတယ် " ဘုရား၊ ရေဆွမ်းကတော့ တခါတခါမှ ဘုဉ်းပေးပါတယ် ဘုရား"

အင်း....လာပြန်ပြီ၊ မီးလှုတ်တဲ့၊ ဘယ်မီးမှ ဘယ်လိုလှုတ် သလဲ မသိဘူး၊ မိမိသည် ယင်းသို့ တွေးတော စဉ်းစားပြီး ဒကာမကြီးအား မေး၏။

"ဘယ်မီးမှ ဘယ်လိုလှုတ်တဲ့ မီးလှုတ်ကို ဘုဉ်းပေးလဲ ဒကာမကြီး"

"သူတို့ ဘုဉ်းပေးတဲ့ မီးလှုတ်ဆိုဒါကဘုရား မီးဖြင့်မချက် တဲ့ အစားအစာတွေပေါ့ ဘုရား၊ သစ်သီး အမျိုးမျိုးပေါ့"

"အော်....အော်....အဲဒီသစ်သီးတွေက စားလောက်အောင် အလှယ်တကူဘဲ နေ့စဉ်ရရဲ့လား"

"ဒီလိုဘဲ ရှာရဒါပေါ့ဘုရား၊ တပည့်တော်က နံနက်ပိုင်း ဈေးမှာ ရှာဖွေဝယ်ယူပြီး တောင်ပေါ်တက်သွား၊ ဟိုမှာ နေ့လယ်နေ၊ ညနေမှ ပြန်ဆင်းလာတယ်ဘုရား"

"အင်း....အင်း၊ဒကာမကြီး ရသေ့တွေ မီးလှုတ်နဲ့ ဦးပဉ္စင်း တို့ မီးလှုတ်နှင့်မတူဘူး"

"ဦးပဉ္စင်းဘုရားလဲ မီးလှုတ်ဘုဉ်းပေးသလား ဘုရား"

ဒကာမကြီးမှာ မီးလှုတ်စားတာကို အထင်ကြီးဟန် တူ၏ မိမိက ဦးပဉ္စင်းတို့ မီးလှုတ်နှင့် မတူဘူးပြောတော့ အံ့သြ သော အမူအရာနှင့် ပြန်မေးသည်။

"အင်း–ဟုတ်တယ်၊ ဦးပဉ္စင်းတို့ တောရကျောင်းမှာဆံ အမြဲ မီးလှုတ်စားတယ်"

"ဦးပဉ္စင်းဘုရား မီးလှုတ်က ဘယ်လိုပါလဲဘုရား"

"ဦးပဉ္စင်းတို့ မီးလှုတ်က ဒီလိုဒကာမကြီးရဲ့၊ ကျောင်းမှ ဘာမှမချက်ဘူး၊ မီးလှုတ်ဘဲ၊ ရွာထဲသွားဆွမ်းခံပြန်လာလျှင်

ထိုင်စားတဲ့၊ ထပ်ပြီးလဲမနွှေးဘူး၊ မချက်ဘူး၊ ရဒါ ထိုင်ပြီး စားဒါဘဲ”

“ရေနွေးလဲ မဘုဉ်းပေးဘူးလားဘုရား”

“ရေနွေးဘုဉ်းပေးရင် ကျောင်းက ဘယ်မီးလွှတ်မလဲ အားလုံးမီးလွှတ်တဲ့၊ ရေလဲမီးလွှတ်, ဆွမ်းလဲမီးလွှတ်တဲ”

“ရသေ့တွေကတော့ ရေနွေးသောက်တယ်နဲ့ တူတယ် ဘုရား”

“ဟာ—ဒါဖြင့် ဘယ်မီးလွှတ်မလဲ”

“ဦးပဉ္စင်းဘုရားတို့ မီးလွှတ်က တမျိုးဆိုဒါ ဟုတ်သား၊ ဘဲ ဘုရား”

“နောက်တမျိုးရှိသေးတယ် ဒကာမကြီး”

“အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား၊ ဦးပဉ္စင်းဘုရား ပြောဒါတွေက အဆန်းချည်းဘဲဘုရား”

“ဟာ....ဘယ်ကလာဆန်းရမှာလဲ ဒကာမကြီး၊ နှစ်ပေါင်း နှစ်ထောင့်ငါးရာကျော်ကဘုရားရဟန္တာများဘုဉ်းပေးသွားတဲ့ မီးလွှတ်နည်းဘဲဟာ”

“နောက်တမျိုး အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား”

“ယခုပြောခဲ့တဲ့ မီးလွှတ်က ပကတိမီးကို ပြောဒါနော် ဒကာမကြီး၊ နောက်ပြောမဲ့ မီးလွှတ်က ကိလေသာမီးကို ပြောမှာ”

“မှန်ပါ အမိန့်ရှိပါဘုရား”

"သူမြတ်တို့အားသော်လည်း လျော်ကန်ထိုက်တန်သော ဤစားဖွယ်သည် ခွေးစားကျင်း၌ စွန့်ပစ်အပ်သော အန်ဖတ်ကဲ့သို့ ဤအတူ တံတွေး စသည်တို့နှင့် လုံးထွေး မွှေနှောက်အပ်သည် ဖြစ်၍ မစင်ဖြစ်သည် တိုင်အောင် သွားလတံ့"

"ရထားအိုကို မပြိုကွဲစေခြင်းငှာ လှည်းစားဆီပေးအပ်သကဲ့သို့ ထို့အတူ ဣရိယာပထ စက်ဘီးတင်ဆောင် ဤကိုယ်ကောင်ကို မပြိုကွဲစေခြင်းငှာ စားသောက်ဖွယ်ပေး၍ မွေးမြူအပ်၏"

"နှစ်ပါးစုံလည်း ဖြစ်ကုန်သော ထိုလှည်းနှင့် လှည်းစာတို့သည် အချင်းချင်း မသိကုန်သကဲ့သို့ ကိုယ်သည်၎င်း, စားသောက်ဖွယ်သည်၎င်း အချင်းချင်း မသိကုန်, ကိုယ်နှင့် စားသောက်ဖွယ် ၂-မျိုး လုံးတို့သည်လည်း ဓာတ် ၄-ပါး အစုတို့သာလျှင်တည်း"

"တင့်တယ် ကောင်းမွန်သော အဖိုးများစွာထိုက်သော ဤထမင်းသည်၎င်း, ဤဟင်းသည်၎င်း, ဤခဲဖွယ်သည်၎င်း, တခုသော ခံတွင်းပေါက်ဖြင့် ဝင်၍ ကိုးပေါက်ဒွါရ အမာဝတို့မှ ထွက်လေ၏"

"ဝမ်းတွင်းအစာအိတ်၌ တည်၍မျှ သိပ်သဖြင့် စက်ဆုပ်ရွံရှာဘွယ် အဖြစ်သို့ ရောက်လတံ့, ဖုံးလွှမ်း ကွယ်ကာသော လူမမြင်ရာ၌ ရှက်စနိုးသော အံခြင်း နေရာဖြင့် စွန့်ပစ်ရ၏"

“ကြာဖက်၌ ရေပေါက်ကဲ့သို့ပင်း, အနာကို ပဆေး လိမ်းလျက် အသွားနှုတ်စေခြင်း ကဲ့သို့ပင်း, ရှာဖွေခြင်း, ခံယူခြင်း, သုံးဆောင်ခြင်း၌ အတိုင်းအရှည်ကို သိသည်ဖြစ်၍ အပြဲထင်မြင်သော သတိရှိလျက် တဏှာ မာန်ဖြင့် လိမ်းကျံခြင်းမရှိဘဲ သုံးဆောင်ရာ၏”

“အဲဒီလို ဆင်ခြင်စားချင် လောဘမီး ဒေါသမီး မောဟမီးတွေ လောင်အုံးမလား ဒကာမကြီး”

“ဘယ်လောင်တော့မလဲ ဘုရား”

“အဲဒါလဲ- မီးလွတ်ဘဲပေါ့”

“မှန်ပါ၊ အရှင်ဘုရား အမိန့်ရှိမှဘဲ မီးလွတ်အမျိုးမျိုး သိပါတယ်ဘုရား”

“ဒကာမကြီး ဘုရားရှင်ဟာ အကျင့်သုံးမျိုးကို ဟောခဲ့ဘယ်၊ အဲဒါ ကိုယ်ကျင့်တဲ့အကျင့် ဘယ်အထဲပါလဲ တိုက်ကြည့်၊ မကောင်းတဲ့အထဲပါရင် နောက်ဆုတ်၊ ကောင်းတဲ့ အထဲပါရင် တိုးကျင့်”

“မှန်ပါ အမိန့်ရှိပါဘုရား”

အကျင့်သုံးမျိုး

“ရဟန်းတို့ အကျင့်တို့သည်—

၁။ မြဲမြံစွာယူသောအကျင့်၊

၂။ မိမိကိုယ်ကို လောင်မြိုက်စေတတ်သောအကျင့်၊

၃။ အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်ဟူ၍ ၃-မျိုးတို့ ရှိကုန်၏”

"ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် " ကာမဂုဏ်တို့သည် အပြစ်မရှိ " ဤသို့ ဆိုလေ့ရှိ၏၊ ဤသို့ယူလေ့ရှိ၏၊ ထိုပုဂ္ဂိုလ်သည် ကာမဂုဏ်တို့၌ သုံးဆောင်ခံစားခြင်းသို့ ရောက်၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်ကို လောဘ၏အစွမ်းအားဖြင့် မြဲမြံစွာ ယူအပ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏"

"ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ အချို့သော သူသည် အဝတ်မဝတ်ဘဲ နေ၏၊ လွတ်လပ်စွာ ကျင့်၏၊ အရှင်ရပ်ပါဦးလော့ ဆိုသူ၏ ဆွမ်းကိုမခံ၊ ပင့်ဖိတ်သော ဆွမ်းကိုမခံ၊ ငါး မစား၊ အမဲ မစား၊ ခုနစ်အိမ်၌သာ ဆွမ်းခံ၏၊ ခုနစ်လုပ်သာစား၏၊ ခုနစ်ရက်ခြားလည်း အစာစား၏၊ ဟင်းရွက်မှိုမ်းကို သော်လည်း စား၏၊ ထမင်းရေကိုသော်လည်း သောက်နေ၏၊ တောသစ်မြစ် သစ်ဘီးကို စားလျက် မျှတနေ၏၊ ကြွေကျသော သစ်သီးကို စားလျက်နေ၏၊ ဆူးအခင်းပေါ်၌ အိပ်၏၊ ဤနည်းဖြင့် ဤသို့သဘောရှိသော ကိုယ်ကို အလွန်အမင်း ပူပန်စေသော များစွာသော အကျင့်ကို မပြတ်အားထုတ်လျက် နေ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်ကို မိမိကိုယ်ကို လောင်မြိုက်စေတတ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏"

"ရဟန်းတို့ ဤသာသနာတော်၌ ရဟန်းသည် မဖြစ်သေးသော အကုသိုလ်တရားယုတ်တို့ကို မဖြစ်စေရန်, ဖြစ်ပြီးသော အကုသိုလ်တရားယုတ်တို့ကို ပယ်ရန်,

မဖြစ်သေးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို ဖြစ်ပေါ်စေရန်, ဖြစ်ပြီးသော ကုသိုလ်တရားတို့ကို တည်တန့်စေရန်, မပျောက်ပျက်စေရန်,ကြီးပွားစည်ပင်ရန်,ပြည့်စုံစေရန်, ကုသိုလ်ဆန္ဒကို ဖြစ်စေ၏၊ လုံ့လပြု၏၊ ဝီရိယ စိုက်ထုတ်၏၊ စိတ်ကို ပင့်မြှောက်၏၊ ကြိုးစား၏”

“ဆန္ဒ-ဝီရိယ-စိတ်-ပညာကို အကြီးအမှူးပြု၍ ဖြစ်သော သမာဓိ, အားထုတ်ခြင်း ဝီရိယဟူသော သင်္ခါရနှင့်ပြည့်စုံသော ဣဒ္ဓိပါဒ်ကို ပွားများ၏”

“ဣန္ဒြေငါးပါး, ဗိုလ်ငါးပါး, ဗောဇ္ဈင် ခုနစ်ပါး, မဂ္ဂင်ရှစ်ပါးတို့ကို ပွားများ၏၊ ရဟန်းတို့ ဤအကျင့်ကို အလယ်အလတ်ဖြစ်သော အကျင့်ဟု ဆိုအပ်၏”

“အဲဒါ အကျင့်သုံးမျိုးဘဲ ဒကာမကြီး၊ မီးလှတ်စားတဲ့ အကျင့်တို့, ရေဆွမ်းဘုဉ်းပေးတဲ့ အကျင့်တို့ ဘယ်အမျိုးထဲ ပါပမလဲ”

“နံပါတ်နှစ် မိမိကိုယ်ကို လောင်မြိုက် စေတတ်သော အကျင့်ထဲ ပါလိမ့်မယ်နဲ့ တူတယ်ဘုရား”

“အင်း....အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ ကျင်လည်ပြေးသွား မျောပါးနစ်မွန်း၍ နေကြရကုန်သော သတ္တဝါတို့အား ကမ္ဘာတွေ အသင်္ချေ အသင်္ချေကုန်ပါသော်လဲ တကြိမ်တခါမျှ တွေ့ဘို့ရန်ကြုံဘို့ရန် ခဲယဉ်းလှသော ဘုရားရှင်ပွင့်ခြင်းနှင့် သူတော်ကောင်းတရား ကြားနာရခြင်းဆိုတဲ့ ခဏ ၂-ပါး တို့နှင့် ကြုံကြိုက်နေကြရပါလျက် ယင်းခဏ နှစ်ပါးတို့၏ အဆီအနှစ်

ညြဇာကို သုံးဆောင်ခံစားကြရန် မှန်ကန်သော ကျင့်ကြံမှု ပဋိပတ်နည်းလမ်းရောက်ဘို့ မလွယ်ဘူး ဒကာမကြီး”

“မှန်ပါဘုရား မလွယ်ပါဘူး”

“အင်း.... အဲဒါ – နံပါတ်သုံးအကျင့် ဖြစ်အောင် ကြိုးစားအုံး”

“မှန်ပါဘုရား”

“ကဲ – သွားတော့....သွားတော့....ညောင်းပြီ”

* ဗုဒ္ဓသာသနာ ကြုံဆဲခါ မှန်စွာ ကျင့်ကြံနိုင်စေသော်၊
* သာသနာတွင်းမှ ကျင့်လွဲက နောက်ကျ မှန်ဘို့ မလွဲနော်။

\+ + +

“ချီးအစာကောက်သလိုဘဲ”

(၄၁)

ယခုခေတ်တွင် တရားပွဲသည် နှစ်မျိုးနှစ်စားရှိ၏၊ ယင်းမှာ **နိုင်ငံရေးတရားပွဲ** နှင့် **သာသနာရေးတရားပွဲ**ပင် ဖြစ်၏၊ ယင်းသို့ တရားပွဲ ၂ မျိုးရှိရာ ဟောပြောမှုလဲ ၂ မျိုးကွဲအောင် ဟောမှသာ အသက်ဝင်၍ စိတ်ဝင်စားမည် အကျိုးရှိမည် ဖြစ်၏။

မှန်၏၊ နိုင်ငံရေးတရားပွဲမျိုး ဟောရာ၌ အများအားဖြင့် လူထုပရိသတ်ကို စိတ်တက်ကြွပြီး နိုးကြားလှုပ်ရှားလာအောင် လက်ခုတ်သံ တဖြောင်းဖြောင်းနှင့် ဩဘာသံ တညံညံဖြစ်အောင် ဟောနိုင်ဘို့ လို၏။

ယင်းသို့ဖြစ်အောင် ဟောရာ၌ ဟောသူသည် မိမိတွင်ရှိသော ကိုယ်လက်အင်္ဂါတွေကို အသုံးချ၍ ဟန်အမူအရာနှင့် ဟောပြောလျှင် ပိုမို၍ ထိရောက်၏၊ အောင်မြင်၏၊ တရားနာသူ လူထုပရိသတ် စိတ်ဝင်စား၏။

သို့ဖြစ်၍ တရားဟောစဉ် လက်ကိုမြှောက်သင့်မြှောက်ရ၏၊ ခါသင့်ခါရ၏၊ လက်ဖြင့် စားပွဲကို ထုသင့် ထုရ၏၊ ရိုက်သင့် ရိုက်ရ၏၊ ခေါင်းခါသင့် ခါရ၏၊ ခေါင်းငြိမ့်သင့် ငြိမ့်ရ၏၊ ကိုယ်ယိမ်းသင့် ယိမ်းရ၏။

သာသနာရေး တရားပွဲမျိုး ဟောရာ၌မူ ယင်းသို့ဟောလျှင် အဆင်မပြေပေ၊ မှန်၏၊ သာသနာရေး တရားပွဲမျိုးမှာ ထကြွသောင်းကြမ်းနေသော ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်ကြမ်းတမ်းမှုတွေကို ငြိမ်သက်နည်း ဟောရခြင်း ဖြစ်ရ၏။

ယင်းသို့ဖြစ်၍ ဟောပြောသူသည် မိမိတွင်ရှိသော ကိုယ်လက် အင်္ဂါတွေကို ငြိမ်သက်နိုင်သမျှ ငြိမ်သက်အောင် လေ့ကျင့်ထားဘို့ အရေးကြီးသည်၊ သို့မှသာ မိမိဟောသည့် တရားနှင့် မိမိအမူအရာမှာ ထပ်မိဟပ်မိ၍ ထိရောက်မည်၊ အောင်မြင်မည်၊ ပရိသတ် စိတ်ဝင်စားမည်။

သို့ဖြစ်၍ သာသနာရေးတရားပွဲ ဟောသူသည် ခေါင်းမလှုပ်သင့်၊ ကိုယ်,လက် မလှုပ်သင့်၊ ကိုယ်နေ,ငြိမ်သက်ရမည်၊

ငါသည် တရားနာပရိသတ်တွေကို ကိုယ့်နှုတ့်စိတ် ငြိမ်သက်နည်းကို ဟောပြောနေသူဖြစ်၍ ငါကိုယ်ထိုင် ငြိမ်သက်မှ ဖြစ်မည်ဟု အမြဲသတိရှိကာ ဟောရမည်၊

မှန်၏၊ နိုင်ငံရေးတရားနာ ပရိသတ်ရော၊ သာသနာရေး တရားနာပရိသတ်ပါ ပရိသတ် ၂ မျိုးလုံးသည် တရားနာစဉ်အခါ တရားကိုသာ နာလိုသည်မဟုတ်၊ တရားဟောပြောသူကိုလည်း ကြည့်လိုမြင်လိုသည်၊ တရားနာပရိသတ်သည် အများအားဖြင့် မျက်စိကိုဖွင့်၍ ဟောပြောသူကို ကြည့်၍ နာကြ၏။

ယင်းသို့ ကြည့်ရာ၌ ဟောပြောသူသည် အဟောအပြောနှင့် အမူအရာ ဟပ်မဟပ်၊ သို့မဟုတ် အဟောအပြောနှင့် အလုပ် ညီမညီကို လက်တွေ့မျက်မြင် စူးစမ်းလို၍လဲ ဖြစ်၏။

ပရိသတ်သည် စိတ်ဝင်စားလျှင် စိတ်ဝင်စားသလို ချီးမွမ်းစကား ပြောကြား၍ စိတ်မဝင်စားလျှင်လည်း စိတ်မဝင်စားသလို ကဲ့ရဲ့စကား ပြောကြားလေ့ရှိ၏။

မှန်၏၊ မိမိသည် တခါက မြို့ကြီးတမြို့တွင် တရားဟောဘုရားပြုနေ၏၊ တရားပွဲပြီးသော် မိမိကျောင်းသို့ ပြန်လာ၏၊ မကြာမီ ဒကာကြီးတယောက် ရောက်လာ၍ ဦးချကာ ထိုင်၏၊ ပြီးသော် လျှောက်၏—

"ဦးပဥ္စင်း တရားဟောဒါ တယ်အရေးကြီးပါလား"

"ပြောမှ ပြောပလေ ဒကာကြီးရယ်၊ တရားဟောဒါ အရေးအကြီးဆုံးပေါ့၊ ဘယ့်နှယ်အရေးမကြီး ရှိပါ့မလဲ၊ လူအများကို ဟောရဒါဘဲဟာ၊ ယခုမှ အထူးအဆန်း ဒကာကြီးက ဘာအကြောင်းထူး တွေ့မြင့်သိရှိလာလို့ လာပြောဒါလဲ"

"ခုနက တရားပွဲပြီးတော့ ဟိုစကြံထဲ တပည့်တော်သွားတယ်၊ ဟိုမှာ လူ ၃ ယောက် တရားဆွေးနွေး စကားပြောနေ ဒါ ကြားခဲ့တယ်"

"အင်း-ဘယ်လို ကြားခဲ့သလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တယောက်က ရှောက်ပြောနေတယ်၊ ဘယ်ဆရာတော် တရားဟောဒါက ဘယ်လိုစသည် ရှောက်ပြောနေတော့ နားထောင်ကြည့်တယ်၊ နောက်ဆုံးတခု မှတ်မိခဲ့ဒါကတော့ ဘယ်ဆရာတော်ကြီး တရားဟောဒါကလဲ "**ချိုးအစာကောက်သလိုဘဲ**"တဲ့ ဘုရား၊ ကွဲ့ရဲ့သံ ကြားခဲ့ရတယ်"

"အင်း-ဦးပဥ္စင်းတို့ ဟောနေတဲ့ တရားတော်ကို "**သဒ္ဓမ္မ**" သူတော်ကောင်းတရားလို့ ခေါ်တယ်မဟုတ်လား"

"တင်ပါဘုရား"

"အင်း-အဲဒီ သူတော်ကောင်းတရား ကျင့်ကြံကြိုးကုတ်အားထုတ်သူကို ပါဠိလို "**သန္တ**"မြန်မာလို သူတော်ကောင်း ခေါ်တယ်၊ ပါဠိလိုကတော့ သိပ်ရှင်းတယ် ဒကာကြီး"

"အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား"

"ပါဠိလို သန္တ = မြန်မာလို ကိုယ်, နှုတ်, စိတ်ငြိမ်သူလို့ အဓိပ္ပာယ်ရတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် သူတပါးကို သန္တ = သူတော်ကောင်း ဖြစ်အောင် ဟောပြောသူဟာ ကိုယ့်မှာ တရားနာသူ စိတ်ကျလောက်အောင် ပဌမဦးဆုံး သန္တ = သူတော်ကောင်း ဖြစ်ဘို့ သို့မဟုတ် ကိုယ်,နှုတ်,စိတ်ငြိမ်သက်ဘို့ အရေးမကြီးဘူးလား"

"သိပ်အရေးကြီးဒါပေါ့ ဘုရား၊ ဒါဖြင့် ဦးပဉ္ဇင်း အဲဒီ သန္တအကြောင်း တပည့်တော်ကို နည်းနည်းဟောပြပါလား ဘုရား"

"ကဲ-ဒါဖြင့် ရိုရိုသေသေ နားစိုက်မှတ်သား"

"တင်ပါ၊ မှတ်သားပါမယ် ဘုရား"

"သန္တပုဂ္ဂိုလ်"

"အသင့်အားဖြင့် သိ၍ ကိလေသာမှ လွတ်သော လောကဓံကြိုလည်း မတုန်လှုပ်သော ပုဂ္ဂိုလ်၏စိတ်သည် သန္တ ငြိမ်သက်၏၊ စကားသည်လည်းသန္တ-ငြိမ်သက်၏၊ ကိုယ်အမူအရာသည်လည်းသန္တ-ငြိမ်သက်၏" (အရဟန္တ ဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ပညာရှိတို့သည် ကိုယ်ကိုစောင့်စည်းကုန်၏၊ ထိုမှ တပါး နှုတ်ကို စောင့်စည်းကုန်၏၊ ပညာရှိတို့သည် စိတ်ကို စောင့်စည်းကုန်၏၊ ထိုပညာရှိတို့သည် စင်စစ် ကောင်းစွာ ထက်ဝန်းကျင်မှ စောင့်စည်းကုန်၏" (ကောဓဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"ငြိမ်သက်သော ကိုယ်ရှိသော ငြိမ်သက်သော နှုတ်ရှိသော ငြိမ်သက်သော စိတ်ရှိသော၊ ကောင်းစွာ တည်ကြည်သော ပျို့အန်အပ်ပြီးသော လောကီ အာမိသရှိသော ရဟန်းကို ဥပသန္တ ငြိမ်သက်သော ရဟန်းဟူ၍ ဆိုအပ်၏" (ဘိက္ခုဝဂ်-ဓမ္မပဒ)

"နေပါအုံး ဦးပဉ္ဇင်းရယ်၊ ကိုယ်ကတော့ မလုပ်ဘူး၊ သတ္တ ငြိမ်သက်ပါပြီတဲ့၊ တရားဟောနေတော့ နှုတ်က လှုပ်နေတယ် မဟုတ်လား၊ ဘယ်လိုသန္တ ဖြစ်မလဲ"

"အင်း-ဒကာကြီး မေးဒါမေးစရာဘဲ၊ အမေးသိပ်ကောင်း တယ်၊ ဒီနေရာမှာ သန္တဖြစ်ပုံက ဒီလို ဒကာကြီးရဲ့၊ ကိုယ်က နေ စပြောမယ်နော်"

"တင်ပါဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါ"

"ကိုယ်ဖြင့် သူ့အသက်သတ်ခြင်း၊ သူ့ဥစ္စာခိုးခြင်း၊ သူ့တပါး ကာမကို ကျူးလွန်ခြင်း မရှိဘဲ ရှောင်ကြဉ်ပြီးတော့ ကာယ သုစရိုက်တရား ဖြည့်ကျင့်နေလျှင် ကိုယ်သန္တဖြစ်တယ်ပေါ့"

"တင်ပါဘုရား"

"နှုတ်ဖြင့် မုသားပြောခြင်း၊ ကုန်းတိုက်ခြင်း၊ ကြမ်းကြမ်း တမ်းတမ်း ပြောဆိုခြင်း၊ ဆဲရေးတိုင်းထွာခြင်း၊ အကျိုးမဲ့ ပြိန်ဖျင်းတဲ့စကားတွေ ပြောကြားခြင်းမှ ရှောင်ရှားပြီး ဝစီ သုစရိုက် တရားတွေ ဖြည့်ကျင့်နေလျှင် သန္တပေါ့၊ နားလည် လွယ်အောင် ပြောလျှင် သမ္မာဝါစာဖြစ်လျှင် နှုတ်သန္တပေါ့"

"တင်ပါဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါဘုရား"

"အဲဒါထက် တရားဟောတဲ့နေရာမှာ ဒေါသသံ-မာနသံ မနှော မမာကြောလွန်းဘဲ လောဘသံ တဏှာသံမနှော မချို လွန်း၊ မခရာလွန်း၊ မတာလွန်း၊ မညုလွန်း၊ မဆဲ့လွန်း၊ သဘင်သံ မဆန်လွန်းဘဲ မူလအရှိသံနှင့် ပြိုပြိုသသ ရွတ်ဆိုဟောပြောခြင်း ဘဲ၊ လောဘစွန်း၊ ဒေါသစွန်းဆိုတဲ့ အစွန်း ၂ ပါးလွတ်ပြီး မဇ္ဈိမပဋိပဒါကျကျ ဟောလျှင် နှုတ်သန္တဘဲပေါ့"

"မဇ္ဈိမပဋိပဒါကလဲ ဟောတဲ့နေရာမှာတောင် အရေးကြီးပါလားဘုရား"

"အို-ဒကာကြီးကလဲ မဇ္ဈိမပဋိပဒါဆိုဒါ ကိုယ်မှာလဲ အရေးကြီးတယ်၊ နှုတ်မှာလဲ အရေးကြီးတယ်၊ စိတ်မှာလဲ အရေးကြီးတယ်၊ အားလုံးနေရာတကာ အရေးကြီးတယ်"

"ဒါနဲ့ ခုနက စိတ်သန္တမပြောရသေးဘူး ဘုရား၊ အမိန့်ဆက်ရှိပါအုံးဘုရား"

"အင်း—စိတ်သန္တဆိုဒါက စိတ်ဖြင့် သူတပါးစည်းစိမ်ကို မတရားလိုချင်ခြင်း၊ သူတပါးကို ပျက်စီးစေလိုခြင်း၊ မှားသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယူရှိခြင်းများကင်းပြီး မနောသုစရိုက်နှင့် ပြည့်စုံလျှင် စိတ်သန္တဘဲပေါ့"

"ဒါဖြင့် တရားဟောတဲ့ပုဂ္ဂိုလ်မှာ မဇ္ဈိမ ပဋိပဒါကျကျ တရားရှိလား မရှိလားဆိုဒါ ကိုယ်၊နှုတ်၊စိတ် အကဲခတ်ကြည့်ရင် သိနိုင်ဒါပေါ့ဘုရား"

"အင်း-အကဲခတ်တဲ့လူကတော့ တိုက်ရိုက်အားဖြင့် ကိုယ်နဲ့ နှုတ်ဘဲ အကဲခတ်နိုင်မှာပေါ့၊ စိတ်ကို တိုက်ရိုက် ဘယ်အကဲခတ်နိုင်မလဲ၊ ကိုယ်၊နှုတ်သန္တ မဖြစ်ထာ ဖြစ်ထာကြည့်ပြီး စိတ်ကို အကဲခတ်ရမှာဘဲ"

"ဒါကတော့ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား"

"ကဲ-ဒါဖြင့် ဒကာကြီး ရှေးက သူတော်ကောင်းသန္တတို့ရဲ့ နည်းမှီးပြီး သွားကျင့်ပေတော့"

"အဲဒီ သူတော်ကောင်းသန္တတို့ရဲ့နည်းကို အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား"

"ဒကာကြီးမှာလဲ အမိန့်ရှိပါအုံးချည်းဘဲ၊ တခါမှ ဒကာကြီး ဘတ်မှတ်ထားဒါကလေးတွေ ထုတ်ပြီးမပြောဘူး"

"ဘတ်တော့ ဘတ်ထားဘဲဘုရား၊ မမှတ်မိဘူး"

"ကဲဒါဖြင့် နားထောင်"

"သူတော်ကောင်းသန္တသည် ရှာ၌ ဆဲရေးသူ ရှိခိုးသူ ၂ ဦးကို တူမျှသော အာရုံရှိအောင်ပြုရာ၏၊ ဆဲရေးသူ အပေါ်၌ စိတ်ဖြင့် ပြစ်မှားခြင်းကို စောင့်ရှောက်ရာ၏၊ ရှိခိုးခြင်းကြောင့် ထောင်လွှားတက်ကြွမှု မရှိရာ"

(စတုရာရက္ခကျမ်း)

"သူတပါးတို့၏ ပြစ်မှားခြင်းကို ခံရသော သူတော်ကောင်း သန္တသည် ရဟန်း သံဃာနှင့် များစွာသော လူတို့၏ များစွာဆဲဆိုသောစကားကို ကြားရသည်ရှိသော် ကြမ်းကြုတ်သောစကားဖြင့် တဖန်ပြန်၍ မပြောဆိုရာ၊ မှန်၏၊ သူတော်ကောင်း သန္တတို့သည် ဆန့်ကျင်ဖက် အမှုမျိုးကို ပြုလုပ်ရိုး မရှိကြကုန်" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"ဂင်္ဂါမြစ်ကြီးကို မြက်မီးရှူးဖြင့် ပူစေခြင်းငှာ မတတ်နိုင်ရာ သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း သန္တတို့၏ စိတ်သည် သူယုတ်မာစကားတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်ခြင်းသို့ မရောက်နိုင်ချေ" (စတုရာရက္ခကျမ်း)

"ကျောက်အတိ ပြီးသော ကျောက်တောင်ကြီးသည် ပတ်ဝန်းကျင် တိုက်ခတ်သော လေတို့ကြောင့်

ဘယ်အခါမှ မလှုပ်ရှားနိုင်သကဲ့သို့ သူတော်ကောင်း သန္တတို့၏ စိတ်နှလုံးသည် ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် ဖောက်ပြန်သောသဘောမျိုး မဖြစ်နိုင်ပေ"

(စတုရာရက္ခကျမ်း)

"မြစ်အတွင်းဝယ် လှေငယ်-လောင်းငယ်တို့သည် လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့် မြင့်တုံ, နိမ့်တုံ, လှုပ်ရှား, ခုံပေါက်ကုန်၏၊ လှေသင်္ဘောကြီးတို့သည်ကား လှိုင်းတံပိုးတို့ကြောင့် မလှုပ်ရှားနိုင်ကုန် သကဲ့သို့—

"လောက၌ ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့် သူယုတ်မာသည်သာလျှင် ကြွတုံ နိမ့်တုံ တုန်လှုပ်ကုန်၏၊ အမြော်အမြင် ပညာရှိသော သူတော်ကောင်း သန္တတို့သည်ကား ကြီးကျယ်လှစွာသော ချီးမွမ်းခြင်း ကဲ့ရဲ့ခြင်းတို့ကြောင့်သော်လည်း တုန်လှုပ်ခြင်းမရှိကုန်"

(စတုရာရက္ခကျမ်း)

"ဦးပဉ္ဇင်း သူတော်ကောင်း သန္တဖြစ်ဘို့ မလွယ်ပါလား ဘုရား"

"ဒကာကြီးကို ဦးပဉ္ဇင်းက လွယ်တယ် ဘယ်တုန်းက ပြောလို့လဲ"

"ဘယ်တုန်းကမှ မပြောပါဘူး ဘုရား"

"ဒါ့ကြောင့် ဦးပဉ္ဇင်းခဏခဏပြောဒါက သူတော်ကောင်း သန္တ အမည်ခံချင်ရင် သူတော်ကောင်းသန္တနဲ့ တူအောင် ခနတိုင်ကျင့်သုံးနိုင်မှ ကောင်းတယ် [illegible] ဟုဆိုလျှင် [illegible]

တကဲ့ သူတော်ကောင်းသန္တာလော့ပါကိုယ့်အတွက်နဲ့ အထင်သေး ခံရမယ်လို့”

“ဒါဖြင့် ဦးပဥ္စင်းလဲ သူတော်ကောင်းသန္တာ မဟုတ်သေး ဘူးပေါ့”

“မဟုတ်သေးလို့ တောထဲသွားကျင့်နေဒါပေါ့၊ ဟုတ်ရင် တောမှာခွာပြီး အေးအေးနေမှာပေါ့”

“ကဲ—ဒါဖြင့် တပည့်တော် ယောဂီကျောင်းသွားပြီး သန္တာ ဖြစ်အောင် ကျင့်တော့မယ်ဘုရား”

ဒကာကြီးမှာ ပြောပြောဆိုဆိုပင် ရှိခိုးဦးချ၍ ထ,ကာ ယောဂီကျောင်းဆီသို့ သွားတော့၏၊ မိမိမှကား အနားဖြေ လျက် ကျန်ရစ်ခဲ့တော့၏။

* မိမိကိုယ်နှော် သန္တာခေါ် သူတော်ဖြစ်အောင် ကျင့် စေသော်။

* သူတော်သန္တာ ဖြစ်လေမှ စစ်ငြိမ်သက် အေးလိမ့် သော်။

* * *

"ရဟန္တာကိုရင် ကစားသေးလားဘုရား"

(၄၂)

တနေ့သောနေ့လည်ခင်းတွင် ဖြစ်၏၊ မိမိသည် ခြေထောက်နာသဖြင့် ခြေထောက်ကို မြန်မာစုတ်ဆေးနှင့် ကိုယ်တော်သာ ကိုယ် ထိုးနေသည်။ ထိုစဉ် အမှတ်မထင် တရားနာပရိသတ်မှ ဒကာတယောက် ရောက်ရှိလာပြီးလျှင် ပြဿနာတခု ပေါ်လာသည်—

"ရဟန္တာကိုရင် ကစားသေးလား ဘုရား"

"ဟာ- ဘယ်ကလာ ကပ်သီးကပ်သပ် ရဟန္တာကိုရင် ကစားရမလဲ"

"ဦးပဉ္ဇင်းကသာ မကစားဘူးပြောတယ် တပည့်တော်က နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီးတယောက်ရဲ့ စာအုပ်ထဲမှာ သေသေချာချာဘတ်ဖူးထားတယ်ဘုရား"

"အို- နိုင်ငံကျော်စာရေးဆရာကြီးတယောက်ရဲ့ စာအုပ်ထဲ ဘတ်ဖူးထားဒါနဲ့ ရဟန္တာကိုရင် ကစားတယ်ဆိုဒါ မှန်ရရောလား"

"မမှန်ဘူးလားဘုရား"

"ဘယ်ကလာ မှန်မှာလဲ၊ အကြီးအကျယ်မှားတယ်"

"ဦးပဉ္ဇင်း ဒါဖြင့် ရဟန္တာကိုရင် ကစားတယ် မကစားဘူးဆိုတဲ့ ပြဿနာကို အတိအကျ ဖြေရှင်းပေးပါလားဘုရား"

"ဖြေရှင်းပေးဘို့ ပြဿနာအစအနတော့ ပြောအုံးမှပေါ့"

"ဘယ်လိုအစအနပြောရမှာလဲဘုရား"

"ဘယ်ရဟန္တာကိုရင် ဘယ်မှာကစားတယ် ဆိုဒါတော့ ပြောမှပေါ့၊ ဒါမှ တွေးတောဆင်ခြင်ထောက်ဆစရာ ရှာပြီး ဖြေရှင်းနိုင်မှာပေါ့"

"အော်—ဟုတ်သားဘဲဘုရား၊ အဲဒါ တပည့်တော် ချွတ် ယွင်းချက်ပါဘဲဘုရား၊ ဟိုကိုရင်ဘုရား၊ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးကို တရားပြတဲ့ ရဟန္တာကိုရင်ပေါ့ ကစားတာ"

"ကဲ-ပြောစမ်းပါအုံး ကစားပုံကို ဘယ်ပုံကစားသလဲ"

"ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး တောထဲရောက်တော့ ထေရ်ကြီးတွေက ကမ္မဋ္ဌာန်းမပေးဘဲ "မီးတင်းကုတ်တွင် ၇-နှစ်အရွယ်မျှသာရှိ သေးသော ကစားနေသည့် သာမဏေထံသို့ ညွှန်လိုက်၏" လို့ ကစားပုံ တွေ့တယ်ဘုရား"

"ဒီရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးနှင့် ပတ်သက်ပြီး အမျိုးမျိုးကိုယ်လို သလို ဆဲ့ပြောနေကြတယ်၊ ခုလဲ ကိုရင်နဲ့ လိုသလို ဆဲ့ပြော ပြန်ပြီ"

"အဲဒါ အရှင်ဘုရား ရှင်းပေးပါလားဘုရား"

"ကဲ-နားထောင်၊ မူရင်းဓမ္မပဒအဋ္ဌကထာလာတိုင်း ရှင်း ပြပေးမယ်"

"ရှင်းပါဘုရား"

"ရှင်ပေါဋ္ဌိလ"

"ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးဟာ ဝိပဿီဘုရားရှင်မှစ၍ ယခုဘုရား ရှင်တိုင် ဘုရားရှင် ၇-ဆူ သာသနာတော်မှာ ပိဋကတ်သုံးပုံ ဆောင် ရဟန်းငါးရာတို့၏ စာချချည်းဖြစ်ခဲ့တယ်၊ ကျွတ်တမ်း

ဝင်မည့်ပုဂ္ဂိုလ်ဘဲ၊ သို့သော် အရှင်မြတ်ဟာ ဝိပဿနာတရား အားမထုတ်ဘူး၊ ဒါကို ဘုရားရှင်သိလို့ စဉ်းစားတယ်—

"ဤပေါဋ္ဌိလရဟန်းအား မိမိ၏ဒုက္ခမှ ထွက်မြောက်ရေးကို ပြုကျင့်အံ့ဟု စိတ်မျှမဖြစ်ဘဲရှိ၏။ သူ့ကို ထိတ်လန့်သံဝေ ဖြစ်စေအံ့"

"အဲဒီလို စဉ်းစားကြံစည်ပြီး ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး ဘုရားရှင်ထံ လာတိုင်းပြန်တိုင်း ဘုရားရှင်က ခေါ်တယ်—

"အချည်းနှီးသော ပေါဋ္ဌိလ လာလော့၊ အချည်းနှီးသော ပေါဋ္ဌိလ ထိုင်လော့၊ အချည်းနှီးသော ပေါဋ္ဌိလ သွားလော့၊ အချည်းနှီးသော ပေါဋ္ဌိလ သွား၏"

"အဲဒီလို ခေါ်ဝေါ်ပြောဆိုတော့ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးက စဉ်းစားတယ်—

"ငါသည် အဋ္ဌကထာနှင့်တကွ ပိဋကတ်သုံးပုံကို ဆောင်တယ်၊ ရဟန်းငါးရာတို့၏ ဂိုဏ်းကြီး ၁၈ ဂိုဏ်းမှာ စာချလဲ ဖြစ်တယ်၊ သို့ပါလျက် ငါ့ကို ဘုရားရှင်က မပြတ်ပင် အချည်းနှီးသော ပေါဋ္ဌိလလို့ ခေါ်တယ်၊ စင်စစ် ငါ့ကို ဈာန်မဂ်ဖိုလ် စသော တရားအထူးမရှိလို့ ဒီလိုခေါ်ဒါဘဲ"

"ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးဟာ အဲဒီလိုစဉ်းစားပြီး ထိတ်လန့်သံဝေ ဖြစ်သွားတယ်၊ ဆုံးဖြတ်ချက်လဲချတယ်—

"အရညံ ပဝိသိတွာ သမဏဓမ္မံ ကရိဿာမိ= တော
သို့မြန်း၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်ပါတော့အံ့"

"ယင်းသို့ ဆုံးဖြတ်ပြီး သပိတ်တလုံး၊ သုံးထည်သော သင်္ကန်းနှင့် တောထွက်ခဲ့တယ်၊ ယူဇနာ ၁၂၀-ဝေးသော ရဟန္တာ ၃၀၊ သီတင်းသုံးတဲ့ တောကျောင်း တကျောင်း ရောက်တယ်၊ ရောက်ထာနဲ့တပြိုင်နက် အကြီးဆုံးအရှင်မြတ်ကို ချဉ်းကပ်ရှိခိုးပြီး လျှောက်တယ်—

"အရှင်ဘုရား တပည့်တော်၏ မှီခိုရာဖြစ်တော်မူပါ ဘုရား"

"ငါ့ရှင် သင်သည် စာချမ္မကထိက ဖြစ်၏၊ ငါတို့က တောင်မှ ငါ့ရှင်ကိုမှီ၍ တစုံတခုသိစရာကို မေးရအုံးမှာ၊ ဘယ့်ကြောင့် ငါ့ရှင် ဒီလိုပြောရသလဲ"

"အရှင်ဘုရား ဤသို့ မပြောပါနဲ့ဘုရား၊ တပည့်တော်၏ မှီခိုရာ ဖြစ်တော်မူပါဘုရား"

အရှင်မြတ်ကြီးသည် ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးတွင် ပရိယတ္တိကို အမှီပြု၍ မာန်မာနရှိနေသည်ကို သိသဖြင့် မာနကျစေခြင်းငှာ အရှင်မြတ်ကြီးအောက် ငယ်သည့်မထေရ်ထံသို့ ညွှန်းလိုက်၏၊ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးသည် သွား၏၊ ယင်းထေရ်က နောက်တပါးထံ ညွှန်းပြန်၏၊ ဤနည်းဖြင့် အဆင့်ဆင့်ညွှန်းရာ နောက်ဆုံး နေ့သန့်ရာတွင် သင်္ကန်းချုပ်နေသော ၇-နှစ်သား ကိုရင်ကလေး ထံသို့ ရောက်သွားလေ၏။

"ဟင်ဘယ်မှာလဲ ရန္တဟာကိုရင်ကလေး ကစားဒါ၊ သက်နှင်း ချုပ်နေဒါဘဲဟာ"

"အဲဒါကြောင့် ပြောဒါပေါ့၊ နိုင်ငံကျော် စာရေးဆရာကြီး တယောက်ရဲ့ စာအုပ်ထဲ ဘတ်ဖူးဒါနဲ့ မှန်ရော့လားလို့"

"ဆက်ပြီးရှင်းပါအုံးဘုရား"

'အဲဒီလို ရောက်သွားတော့ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးကလဲ မာန်မာနမှ မရှိဘဲဟာ ကိုရင်ကလေးရဲ့ရှေ့မှာ လက်အုပ်ချီပြီး လျှောက်ပြန်တယ်—

"သူတော်ကောင်း အကျွန်ုပ်၏ မှီခိုရာဖြစ်ပါလော့"

"နေပါအုံးဘုရား၊ ကြားဖြတ်မေးပါရစေ၊ ကိုရင်ကလေးကို ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးက ရှိခိုးတယ်ပေါ့"

"ရှိခိုးဒါမဟုတ်ဘူး၊ လက်အုပ်ချီပြီး အရိုအသေပြုဒါပေါ့၊ ရှိခိုးဒါနဲ့ လက်အုပ်ချီဒါ တခြားစီဘဲ၊ အိန္ဒိယ ယဉ်ကျေးမှုမှာဆို ယခုတိုင်ရှိတယ်၊ တဦးနှင့်တဦးတွေ့လျှင် လက်အုပ်ချီနှုတ်ဆက်လေ့ရှိတယ်"

"ကဲ-ရှင်းပါပြီဘုရား၊ ဆက်ပြီးရှင်းပါအုံး"

"အဲဒီလို ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးက လျှောက်တော့ ကိုရင်ကလေးက ပြန်ပြောတယ်—

"ဆရာ—အံ့ဘွယ်ရှိပါပေစွဘုရား၊ ဘယ့်ကြောင့် ဒီလိုပြောရဒါလဲ ဘုရား၊ အရှင်ဘုရားတို့သည် ကြီးပါကုန်၏၊ ဗဟုသုတလဲ ရှိပါကုန်၏၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ အထံမှာပင် တပည့်တော်တို့ သင်စရာတွေကို သင်ရမှာပါဘုရား"

"သူတော်ကောင်း ဤသို့မပြောပါနှင့်၊ အကျွန်ုပ်၏ကိုးကွယ်ရာ ဖြစ်တော်မူပါလော"

"အရှင်ဘုရား အကယ်၍ ဆုံးမတိုင်း နာယူလိုက်နာနိုင်သည် ဖြစ်အံ့၊ အရှင်ဘုရားတို့၏ မှီခိုရာ ဖြစ်ပါမည်"

"သူတော်ကောင်း ဆုံးမတိုင်း နာယူလိုက်နာပါမည်၊ မီးပုံကြီးထဲ ဆင်းဆိုလျှင် ဆင်းပါမည်"

"ဒီလိုဆိုရင် အရှင်ဘုရား ယခု ဝတ်ရုံထားသည့် အတိုင်း ဤရေအိုင်သို့ ဆင်းပါလော့"

"ကိုရင်ကလေးသည် သက်န်းသုံးထည်နှင့် လာသောအဖြစ်ကို သိလျက် အဆုံးအမကို လိုက်နာပြုကျင့်-မပြုကျင့် သိရန် စုံစမ်းလို၍ ရေအိုင်ကို ညွှန်ပြ၍ ဆင်းခိုင်းလိုက်ခြင်း ဖြစ်၏၊ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးလဲ တခွန်းတည်းနှင့်ပင် ဆင်းလိုက်သည်၊ ပြန်မမေး၊ သင်္ကန်းစွန်း ရေစွတ်သောအခါမှ ကိုရင်ကလေးက ခေါ်လိုက်သည်—

"အရှင်ဘုရား ကြွပါဘုရား"

ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးသည် တခွန်းတည်းနှင့်ပင် ပြန်ကြွလာပြီး ရပ်နေတယ်၊ ထိုအခါ ကိုရင်ကလေးက ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးတယ်—

"အရှင်ဘုရား တောင်ပို့ တခုမှာ အပေါက် ၆ ပေါက် ရှိပါတယ်၊ အဲဒီတောင်ပို့သို့ အပေါက်တပေါက်မှ ဖွတ်တကောင် ဝင်သွားပါတယ်၊ အဲဒီဖွတ်ကို ဖမ်းလိုပါလျှင် ကျန်သည့် ငါးပေါက်ကိုပိတ်ပြီး ၆ ခုမြောက် ဝင်သည့် အပေါက်မှ ဖမ်းယူရပါတယ်၊ အဲဒီဥပမာ

အတူပါဘဲ၊ အရှင်ဘုရားတို့သည် ဒွါရ ၆ ပါး တံခါး ၆ ပေါက်တို့တွင် ဒွါရ ၅ ပါး,တံခါး ၅ ပေါက်တို့ကို ပိတ်၍ မနောဒွါရဖြင့် ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ရှုပွားတော်မူကြပါကုန်ဘုရား"

ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးသည် ဗဟုသုတရှိ ကျန်းဂန်တတ် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်သည်၊ ဤမျှဖြင့် ဆိမိးညှိထွန်း ပြသကဲ့သို့ လင်းသွားသည်၊ ရှင်းသွားသည်၊ သို့နှင့် လျှောက်သည်—

"သူတော်ကောင်း ဤမျှဆို တော်လောက်ပါပြီ"

"ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး ယပ်းသို့လျှောက်ပြီး မိမိ၏ ကရဇကာယ ခန္ဓာကိုယ်တွင်း ဉာဏ်သွင်း၍ ရဟန်းတရားကို အားထုတ်တော့၏"

"နေပါအုံးဘုရား၊ မေးပါရစေအုံး၊ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးက ဒီလောက် စာတတ်ပါရဲ့သားနှင့် သူဘာသာသူ အားမထုတ်တတ်လို့ နည်းခံမေးမြန်းရဒါလား"

"သူ့ဘာသာသူ အားထုတ်တတ်ထာပေါ့၊ သို့ပေမဲ့ ဆရာသမားနဲ့ အားထုတ်တော့ ဆရာသမားအပေါ် လေးစားမှုကြောင့် မြန်မြန်တရားရနိုင်တယ်၊ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်ဆိုတော့ မလေးစားဘူး၊ပေါ့တယ်၊တော်တော်နှင့်မရနိုင်ဘူး၊ဒါ့ကြောင့် နည်းခံ အားထုတ်ထာဘဲ၊ အားမထုတ်တတ်လို့ မဟုတ်ဘူး၊ ယခုကြည့်ပါလား၊ နည်းပြောတော့ အစအနဘဲ ရှိသေးတယ်၊ အားထုတ်တတ်လို့ အားထုတ်နေပြီ၊ စာမတတ်သူကို အဲဒီလောက်နည်းပြောရုံနဲ့ အားထုတ်တတ်ပါ့မလား"

"ဘယ်အားထုတ်တတ်မလဲ ဘုရား"

"အဲဒီလို ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး တရားအားထုတ်နေတော့ ဘုရားရှင်က ဇေတဝန်ကျောင်းတော်က မြင်၍ ဩဘာသ ရောင်တော်လွှတ်ပြီး တရားဟောတယ်–

"ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား ကြိုးစားပွားများခြင်းကြောင့် စင်စစ် ပညာတိုးပွား၏၊ ကမ္မဋ္ဌာန်းတရား မကြိုးစား မပွားများခြင်းကြောင့် ပညာကုန်ခန်း ဆုတ်ယုတ်၏၊ ပညာပွားခြင်း, ဆုတ်ယုတ်ခြင်း ခရီးနှစ်ဖြာ လမ်းနှစ် မြွာကို သိပြီး၍ ပညာတိုးပွားသော အခြင်းအရာ ဖြင့် မိမိကိုယ်ကို သွင်းထားရာ၏"

"အဲဒီတရားလဲဆုံးရော ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီးလဲ ရဟန္တာအရှင် မြတ် ဖြစ်သွားတယ်"

"ဒါနဲ့ **စာတတ်ရင် စာခံတယ်ဆို**ဘုရား၊ စာခံလို့ တရားရ ကြာတယ် ပြောပါလား၊ ခုတော့ စာတတ်တဲ့ ရှင်ပေါဋ္ဌိလကြီး ဘုရားအားထုတ်တာ ခဏကလေးနဲ့ တရားရသွားပါလား"

"ဘယ်ကလာ ကပ်သီးကပ်သပ် စာခံရမှာလဲ၊ စာခံတယ် ပြောတဲ့ ဆရာတွေဟာ အများအားဖြင့် စာမတတ်သူတွေ ဖြစ်တယ်၊ စာတတ်သော်လဲ အလုပ်မတတ်သူတွေ ဖြစ်တယ်၊ စာတတ် အလုပ်တတ်သော်လဲ စာနဲ့အလုပ်နဲ့ မဟပ်တတ်သူတွေ ဖြစ်တယ်၊ ဒါကြောင့် စာတတ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တွေ အားထုတ် လာရင် သူတို့နှင့် အဆင်မပြေချင်ဘူး၊ ဒါကြောင့် သူတို့ နာမည်မပျက်အောင် စာတတ်သူကို ကန့်ထားဒါဘဲ"

"ဒီလိုဆို ဒီဆရာတွေ ဘယ်ရှိးသွားမလဲဘုရား"

"ရှိးလား မရှိးလားတော့ သူတို့ဘာသာ သူတို့ အသိဆုံးဘဲ့ ဘေးကလူကတော့ ဘယ်သေသေချာချာ သိမလဲ၊"

"စာတတ် သူတွေကို ကန့်တယ် ဆိုဒါတော့ ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော် ကြားဘူးတယ်၊ တရား အားထုတ်သူတွေမှာ ဒကာမတွေက နံပါတ်တစ်တဲ့၊ ဒကာတွေက နံပါတ်နှစ်တဲ့၊ ရဟန်းတော်တွေက နံပါတ် သုံးတဲ့"

"အဲဒါ နံပါတ်လေး မရှိလို့ နံပါတ်သုံးပြောဒါ၊ နံပါတ်လေးရှိရင်၊ လေးတောင် ပြောအုံးမှာ၊ အဲဒီလို ဌာနကို ဘယ်တော့မှ သွားအားမထုတ်နဲ့ မဟုတ်ဘူး၊ မမှန်ဘူး၊ ညာနေဒါ"

"တပည့်တော်လဲ ရဟန္တာကိုရင်ကလေး ကစားသေးလား ဆိုဒါနဲ့ ပတ်သက်ပြီး အများကြီး ဗဟုသုတ ရသွားတယ်ဘုရား၊ ကျေနပ်ပါပြီဘုရား ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား"

* မဟုတ်မတရား ပြော—ရေးသား, လေးပါး အပါယ် ရောက်မည်နော်

* အမှန်တရား ပြော—ရေးသား, ရောက်ငြား နိဗ္ဗာန် ချမ်းသာနော်

"အကောင်ကြီး ဖြစ်နေတယ်ဘုရား"

(၄၃)

ဤခေတ်ကား ဝိပဿနာခေတ်မို့လား မသိပါ၊ ဝိပဿနာ အမည်ခံ တရားပြသူလဲ ပေါ၏၊ အားထုတ်သူလဲ ပေါ၏၊ မှန်ကန်သော ဝိပဿနာတရားပြသူ မမှန်မကန် ဝိပဿနာတရား ပြသူလဲ ရှိသလိုပင် မှန်ကန်စွာ ဝိပဿနာတရား အားထုတ်နိုင်သူနှင့် မမှန်မကန် ဝိပဿနာတရား အားထုတ်သူလဲ ရှိပေမည်၊ သို့ဖြစ်၍ တရားပြသူကလဲ မိမိတရားကို မိမိ စိစစ်ထိုက်၍ အားထုတ်သူကလဲ မိမိအားထုတ်သည့် တရားကို စိစစ်ထိုက်သည်။

သို့မှသာ တရားပြသူရော တရားအားထုတ်သူပါ နှစ်ဦး နှစ်ဝ အကျိုးရှိမည် ဖြစ်၏၊ မှန်၏၊ မိမိသည် အနယ်နယ်အမြို့မြို့ သို့ ရောက်ခဲ့၍ အတွေ့အကြုံအမျိုးမျိုး တွေ့ကြုံခဲ့သဖြင့် ဤသို့ တင်ပြခြင်း ဖြစ်၏။

ယင်းမှ အတွေ့အကြုံ တခုကား ဤသို့တည်း၊ တခါက ဖြစ်ခဲ့၏၊ မိမိသည် ရွာတရွာတွင် တရားဟော၏၊ တရားပွဲပြီး နောက်နေ့တွင် တရားအားထုတ်ဘူးသူ ဒကာမ ကြီးငယ်တစု ရောက်ရှိလာပြီး ရှိခိုးဦးချ ထိုင်နေကြ၏၊ ယင်းတွင် ဒကာမ ငယ်ငယ်တယောက်က လျှောက်သည်—

"ဦးပဉ္စင်းဘုရား တပည့်တော် တရားအားထုတ်လို့ တွေ့တဲ့ အတွေ့ကို လျှောက်ထားပါရစေဘုရား"

ဤလို အမေးမျိုး-ခွင့်တောင်းမှုမျိုးမှာ ရောက်ရာအရပ်တိုင်း လိုလိုပင် ကြုံတွေ့ရ၏၊ သို့နှင့် မိမိက ခေါင်းအေးအေးနှင့်ပင် ပြောလိုက်၏။

"လျှောက်ချင် လျှောက်လေ၊ ဘယ်လိုတွေလဲ"

"တပည့်တော် တရားအားထုတ်တော့ "အကောင်ကြီး ဖြစ်နေတယ်ဘုရာ"

"ဘယ်လိုအားထုတ်လို့ ဘယ်လို အကောင်ကြီး ဖြစ်နေဒါလဲ၊ ပြောစမ်းပါအုံး၊ စုံစုံလင်လင်"

အများအားဖြင့် မေးလျှောက်သူတို့မှာ စုံစုံလင်လင် လိုရင်းကို မမေးလျှောက်တတ်၊ ဆစ်နိုင်,ဖုနိုင်မှ လိုရင်းရောက်၏၊ သို့ဖြင့် မိမိမှာ ဆစ်ရ,ဖုရ၏။

"တပည့်တော် ၃၂ ကောဋ္ဌာသ အားထုတ်တယ်ဘုရား"

"အင်းလေ၊ အဲဒီ ၃၂ ကောဋ္ဌာသကို ဘယ်လိုအားထုတ်သလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော် ညဘက်မှာ ဘုရားစင်ရှေ့ သွားထိုင်တယ်၊ ၃၂ ကောဋ္ဌာသရွတ်တယ်၊ ခေါင်းက ဆံပင်ကို အာရုံပြုပြီး "ဆံပင်-ဆံပင်"လို့ နှုတ်ကရွတ်တယ်၊ ရွတ်ပြီး အဲဒီခေါင်းက ဆံပင်ကို ဖြုတ်ပြီး ရှေ့နားမှာ ပုံထားတယ်"

"ဘယ်လို လုပ်ဖြုတ်လဲ"

"စိတ်ကူးနဲ့ ဖြုတ်တယ်ဘုရား"

"စိတ်ကူးနဲ့ဖြုတ်တော့ ပြုတ်သလား"

"ပြုတ်တယ်ဘုရား၊ ခေါင်းမှာ ဆံပင်မရှိဒါလဲ တွေ့တယ်၊ ရှေ့မှာ ဆံပင်တွေပုံနေဒါလဲ တွေ့တယ်"

"ကဲ-နောက်ဆက်ပြောပါအုံး"

"နောက် မွေးညှင်းကိုအာရုံပြုပြီး မွေးညှင်း မွေးညှင်းလို့" ရွတ်ပြီး၊ မွေးညှင်းတွေဖြုတ်ပြီး ရှေ့နားမှာပုံတယ်၊ အဲဒီလို အစဉ်အတိုင်း ခြေသည်း၊ လက်သည်းတွေလဲ ဖြုတ်-ဖြုတ်ပုံတယ်၊တပည့်တော်ကိုယ်မှာ အားလုံးကုန်သွားဒါလဲ အာရုံထင်တယ်၊ ကိုယ်မှာအားလုံးလဲကုန်ရော မူလကိုယ်ပျောက်ပြီး ရှေ့က အပုံကြီးက "အကောင်ကြီးဖြစ်နေတယ်ဘုရား"

"အင်း--ထိုင်ပြီး ရှုပွားနေတဲ့ ကိုယ်ကာယပျောက်အောင် နိမိတ်ထင်ရှုပွားနိုင်တယ်ဆိုရင်တော့ တယ်မညံ့ဘူး၊ ကဲ—ဒါပေမဲ့ ရှုပွားပုံကိုတော့ သိပ်မကြိုက်သေးဘူး"

"ဘယ်လိုရှုပွားရမလဲ ဘုရား၊ တပည့်တော်ကို သင်ပေးပါဘုရား၊ တပည့်တော်က ဆရာစွဲ နည်းစွဲမရှိပါဘူး"

ကောဋ္ဌာသကမ္မဋ္ဌာန်း

"အဲဒီ ကမ္မဋ္ဌာန်းကို ကောဋ္ဌာသ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ကာယဂတာသတိ ကမ္မဋ္ဌာန်းလို့လဲ ခေါ်တယ်၊ ဒီကမ္မဋ္ဌာန်းကိုပွားလျှင် ပိဋကတ်သုံးပုံဆောင် ပုဂ္ဂိုလ်ဖြစ်[illegible] စပွားလျှင် ရွတ်ရတယ်၊ ရွတ်ခြင်းကလဲ ဘယ်လောက်ကျေးဇူး များသလဲဆိုတော့—

"နုတ်ဖြင့် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းသည် စိတ်ဖြင့် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းအား ကျေးဇူးပြု၏၊ စိတ်ဖြင့် ရွတ်ဘတ်သရဇ္ဈာယ်ခြင်းသည် အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်းသိခြင်းအား ကျေးဇူးပြု၏၊ အသုဘလက္ခဏာကို ထိုးထွင်းသိခြင်းသည် မဂ်ဖိုလ်ကိုသိခြင်းအား ကျေးဇူးပြု၏"

"အဲဒီလို အဋ္ဌကထာမှာ ဆိုတယ်၊ ဒါ့ကြောင့် ပထမ တစပဉ္စကခေါ်တဲ့အရေလျှင် ငါးခုမြောက်ကို ဒီလိုပွားရမယ်-

"ဆံပင်၊ မွေးညှင်း၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ သွား၊ အရေ၊ အရေ၊ သွား၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း၊ မွေးညှင်း၊ ဆံပင်"

"အဲဒီလို ပထမ အနုလုံခေါ် အစဉ်အတိုင်း ငါးခုကို ရွတ်ပွား ငါးရက်၊ နောက် ပဋိလုံခေါ် ပြောင်းပြန် ဒုတိယ ငါးရက်ရွတ်ပွား၊ နောက် အနုလုံပဋိလုံခေါ် အပြန်အလှန် ၂-ခု ပေါင်းရွတ်ပွား၊ ငါးရက်ရွတ်ပွား၊ အဲဒီလိုပွားတော့ ၁၅-ရက် တတွတ်တွတ်နုတ်ဖြင့် ရွတ်ပွားနေရမယ်၊ ပွားတော့လဲ ဝတ်ကြေဝတ်ကုန်မဟုတ်ဘူး"

"ဆံပင်လို့ရွတ်လျှင် ဆံပင်ကို အာရုံထင်အောင် ရှုဆင်ခြင် ရွတ်ရမည်၊ မွေးညှင်းလို့ရွတ်လျှင် မွေးညှင်းကို ရှုဆင်ခြင်၊ လက်သည်း၊ ခြေသည်း စသည်တို့လဲ အဲဒီအတိုင်းပေါ့၊ နားလည်လား"

"နားလည်ပါတယ်ဘုရား"

"ဖြတ်ပုံရှိသေးလား"

"ဖြတ်မပုံရှိပါဘူးဘုရား"

"အေး–အေး၊ ဖြတ်မပုံနဲ့၊ ကိုယ်မှာဘဲ တခုစီဆင်အောင် ရှုပ္ပားရှတ်၊ အဲဒီလိုရှတ်တော့ ရှတ်ပုံရှတ်နည်း စနစ်ကျဘို့ အရေးကြီးတယ်၊ အစဉ်ကို မကျော်စေနဲ့နော်၊ မရှေးလဲမရှေး လွန်းရဘူး၊ မမြန်လဲမမြန်လွန်းရဘူး၊ စိတ်လဲမပြန့်လွင့်ရဘူး၊ အဆင်းသဏ္ဍာန် စသည် မြင်အောင် ဒီလိုဆင်ခြင်—

"ဆံပင်တို့သည် မည်းနက်သော အဆင်း အားဖြင့် ၎င်း, လျော်မျှင်သဏ္ဍာန် အားဖြင့်၎င်း, ညှီဟောင် သောအနံ့ အားဖြင့်၎င်း, သလိပ်, သည်းခြေ, လေ ဟူသော မိုရာ အကြောင်း အားဖြင့်၎င်း, ဦးခေါင်း ခွံဟူသော တည်ရာအရပ်အားဖြင့်၎င်း, စက်ဆုပ်စရာ, ရွံစရာ ဖြစ်ကုန်၏၊ နှစ်သက် မြတ်နိုးဖွယ်မရှိကုန်"

"သဘောပေါက်ရဲ့လား"

"ပေါက်ပါတယ်ဘုရား"

"နောက်မွေးညှင်းလဲ ဆံပင်လိုဘဲ သူ့အဆင်းနှင့် သူ့သဏ္ဍာန် သူ့အနံ့, သူ့မိုရာ, သူ့အရပ်အားဖြင့် ပွား, လက်သည်း ခြေ သည်း သွားအရေတို့လဲ ဒီလိုဘဲပေါ့။ စာမှာ ဘယ်လိုဆိုလဲ ဆိုတော့—

"ဤငါးပါးသော အခြင်းအရာအားဖြင့် ဆံပင် တို့၌ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏၊ မွေးညှင်းစသည်ဘို့၌လည်း ဤနည်းအတိုင်းပင်ရှု၊ ဤသို့လျှင်– ၃၂ ပါးသော

ကောဋ္ဌာသတို့ကို အသီးသီးတခုစီ တခုစီ ကြည့်ရှုဆင်ခြင်ရာ၏။

— လို့ အဲဒီလို ဆိုထားတယ်။ ဒါကြောင့် ဒီတစ ပဉ္စက ခေါ်တဲ့ ပဌမငါးခု အရေးကြီးတယ်”

“တင်ပါဘုရား”

“အဲဒီ ငါးခုပွားပုံကို ဆရာတော်အရှင် ဇနကာဘိဝံသ က လက်ာနဲ့ ရေးထားတယ်—

“ငါ၏ ကိုယ်မှာ နှံ့သာ မွေးကြိုင်, မြဲခိုင်လှစွာ, ကောင်းရာမမြင်, ဆံပင်သာရှိ, အမွေးရှိ၍, ရှိသည် လက်သည်း, ခြေအသည်းနှင့် သွားလည်း တထွေ, အရေတမျိုး, ညှီနံ့ဆိုးသည်, အသိုး အပုပ်ချည်း ပါတကား”

ရှုနည်းသုံးသွယ်

“အဲဒီလိုလဲ ပွားနိုင်တယ်, ယခု ပြောခဲ့ဒါဟာ အဆင်းကို မြင်အောင်ရှုတဲ့ **ဝဏ္ဏမနသိကာရနည်း**နဲ့, စက်ဆုပ် ရွံရှာဘွယ်ကို ထင်အောင် ရှုတဲ့ **အသုဘ မနသိကာရနည်း** နှစ်နည်းဘဲ၊ သဘော ပေါက်လား”

“ပေါ်ပါ ပေါက်ပါတယ် ဘုရား”

“နေ့ဘက်မှာတက်ကို ထင်မြင်အောင် နှလုံးသွင်း ရှုမှတ်တဲ့ [illegible] မနသိကာရ နည်းနဲ့ [illegible] သေးတယ်၊ အဲဒါ ကစော [illegible] နည်းဘဲ၊ ခုနက နှစ်နည်းကတော့ သုံးထနည်းပေ”

"အဲဒီ ဝိပဿနာနည်းကို ရှင်းပြပါအုံး ဘုရား"

"ကဲ ဒါဖြင့် သေသေ, ချာချာနားထောင်၊ ဆံပင်ကိုကိုင်ကြည့်၊ ဆံပင်တွေမလား၊ မာဒါတွေမလား"

"မာဒါတွေပါတယ်ဘုရား"

"မာဒါဟာ ဆံပင်ဟာလား ပထဝီဓာတ်လား"

"ပထဝီဓာတ်ပါဘုရား"

"မာသဘော ပထဝီဓာတ်က ပရမတ်, ဆံပင်က ပညတ်လို့ ပညတ်, ပရမတ် မကွဲသွားဘူးလား"

"ကွဲသွားပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီလို ကွဲသွားတော့ ဝိပဿနာပွားတော့ ပရမတ်ပွားမလား၊ ပညတ်ပွားမလား"

"ပရမတ်ပွားရပါမယ်ဘုရား"

"ဒါဖြင့် မာသဘောပရမတ်ကို ဉာဏ်ဖြင့်ကြည့်ရှု ပွားများတော့ အရှည်ခံဒါ တွေမလား၊ ကုန်ပျောက် သွားဒါတွေမလား"

"ကုန်ပျောက်သွားဒါ တွေပါမယ်ဘုရား"

"ကုန်ပျောက်ထာတွေလျှင် အနိစ္စတွေဒါဘဲ၊ ဆက်ကြည့်ရှုပွားများ၊ ဆင်းရဲတဲ့ ဒုက္ခသဘော, အစိုးမရတဲ့ အနတ္တသဘောလဲတွေလိမ့်မယ်။ အဲဒီလို အနိစ္စ, ဒုက္ခ, အနတ္တသဘောတွေတော့ ဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်လိမ့်မယ်—

"နေတံ မမ — သံပင်ငါ့ဥစ္စာမဟုတ်၊ နေသော ဟမသ္မိ—သံပင် ငါမဟုတ်, န မေသော အတ္တာ— သံပင် ငါ့ အတ္တမဟုတ်"

အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက် ချနိုင်ရင် တရားရတယ် ခေါ်ဒါပေါ့၊ အဲဒီလိုဘဲ မေးသွင်း စသည်တို့ကိုလဲ ရှုပွား၊ ဒါက ပထပိတခု ရှိသေးတယ်၊ ဆံပင်ကိုကြည့် ဆံပင်တွေမလား၊ အေးဒါ တွေမလား"

"အေးဒါ တွေ့မယ်ဘုရား"

"အဲဒါ တေဇောဓာတ် တွေ့ဒါပေါ့၊ တေဇောလဲ ခုနကလိုဘဲ ပညတ်ပရမတ်ခွဲရှုပေါ့၊ နောက် ဝါယောလဲ ရှုနိုင်တယ်၊ အဲဒီလို ရှုပွားဒါကို ဓာတုမနသိကာရနည်းလို့ ခေါ်တယ်၊ ယခုဆို ၃၂ ကောဋ္ဌာသမှာ ပဌမငါးခုဖြစ်တဲ့ "တစပဉ္စက" ပြီးရောပေါ့၊ အဲဒီ-၅ ခုနဲ့လဲ **တရားရနိုင်တယ်၊** အဲဒီ ၅ ခုကို "**တစပဥ္စက ကမ္မဋ္ဌာန်း**" လို့လဲ ခေါ်တယ်။ ဘုရားတိုင်းမစွန့်တဲ့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဘဲ၊ ရှင်လောင်း၊ ရဟန်းလောင်း တွေကိုဆံပင်ရိတ်ခါနီးမှာ အဲဒီ တစပဥ္စက၊ ကမ္မဋ္ဌာန်း သင်ပေးထားရတယ်၊ ရိတ်တဲ့အခါမှာ ဆင်ခြင်ရတယ်၊ ရှင်သီဝလိတို့ဆို ဆံပင်လဲရိတ်ပြီးရော ရဟန္တာ ဖြစ်ထာဘဲ"

"အဲဒီ ၅ ခုကို ယခုပြောခဲ့သလို ရှုပွားလျှင် ရှုပွားနေတဲ့ ကိုယ်ကြီးက မကုန်သွားတော့ အကောင်မပျောက်သွားဘူး၊ ဟိုရှေ့မှာလဲ အကောင်ဖြစ်အုံးမလား"

"ဒီလိုဆို ဘယ်ဖြစ်တော့မလဲ ဘုရား"

"တရားလဲ မရနိုင်ဘူးလား"

"ရနိုင်ပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒါမှ မရသေးလျှင် ဆက်ပြီးတော့ တစပဥ္စကကမ္မဋ္ဌာန်း ပွားနည်းအတိုင်း ဝက္ကပဥ္စကကို ပွားရမယ်—

"အသား, အကြော,အရိုး, ရိုးတွင်းခြင်ဆီ, အညို့ အညို့, ရိုးတွင်းခြင်ဆီ, အရိုး, အကြော, အသား"

"တပည့်တော် ရှေ့ဆို မှတ်မိမှာ မဟုတ်တော့ဘူးဘုရား၊ ပွားလဲပွားနိုင်မှာ မဟုတ်တော့ဘူးဘုရား၊ ပဌမ တစပဉ္စက ကိုဘဲ ပွားပါအုံးမယ် ဘုရား"

"အင်း–အင်း ဒါဖြင့် အဲဒါကိုဘဲ ပွားအုံးပေါ့၊ အဲဒါ ပွားလဲ စနစ်ကြရင် တရားရဒါပါဘဲ၊ ဘုရားရှင်ကလဲ အဲဒီ ကာယ ဂတာ သတိကမ္မဋ္ဌာန်းကို သိပ်ချီးကျူးထားတယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ကာယဂတာသတိကမ္မဋ္ဌာန်း"

"ရဟန်းတို့ အကြင် သူတို့သည် ဆံပင်အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာသတိ ကိုမသုံးဆောင်ကုန်၊ထိုသူတို့သည်အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မသုံး ဆောင်ရသည် မည်ကုန်၏"

"ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဆံပင်အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာသတိ ကို သုံးဆောင်ကုန်၏။ ထိုသူတို့သည် အမြိုက် နိဗ္ဗာန် ကို သုံးဆောင်ရသည် မည်ကုန်၏။"

"ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာ သတိ ကို ပျောက်ပျက် စေအပ်၏၊ ထိုသူတို့သည် အမြိုက် နိဗ္ဗာန်ကို ပျောက်ပျက်စေအပ်သည် မည်၏"

"ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာသတိကို မပျောက်ပျက်စေအပ်၊ ထိုသူတို့သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မပျောက်ပျက်စေအပ်သည် မည်၏"

"ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာသတိကို မျက်မှောက်မပြုအပ်၊ ထိုသူတို့သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက်ပြုအပ်သည် မမည်"

"ရဟန်းတို့ အကြင်သူတို့သည် ဆံပင် အစရှိသော ရုပ်အပေါင်း၌ အောက်မေ့ခြင်း ကာယဂတာ သတိကို မျက်မှောက် ပြုအပ်၏၊ ထိုသူတို့သည် အမြိုက်နိဗ္ဗာန်ကို မျက်မှောက် ပြုအပ်၏" (ကောဂ္ဂိတ္တရပါဠိတော် အမတဝဂ်)

"သူ့တယောက် မေးဒါနဲ့ အကုန် ကုန်သွားပြီ ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့တောင် မမေးရသေးဘူး၊ အရှင် ဘုရားကလဲ မနက်ဖြန် ပြန်တော့မယ်"

"သူ့ အမေးက ရှုပ်နေတော့ ကြာဒါပေါ့၊ ဘယ့်နှယ် တတ်နိုင်မလဲ ဦးပဉ္ဇင်းလဲမောပြီ၊ ဒါတောင် အကျဉ်းချုပ်

ပြောလို့၊ ကဲ သွားကြအုံးတော့၊ နောက်မှ အချိန်ကြည့် လာ
သင့်လဲလာ၊ မလာသင့်လဲ တော်တော့ ကဲဘာပေါ့”

* တရားရှုဒါ မှန်ဘို့ဟာ သန့်စွာအရေးကြီးသနော်၊
* မမှန်လွဲမှား ပင်ပန်းများ သဝြား အပါယ်ရောက်
မည်နော်။

+ + +

“ပေပေ့နှယ် ဘာဖြစ်လို့ ဒိမိန်းမယူရသလဲ”

(၄၄)

လောကတွင် လူတွေ မည်မျှ ဦးရေများပြားသော်လည်း
အကျဉ်းအားဖြင့် ခွဲခြားလိုက်လျှင် တရားရှိသူနှင့် တရားမရှိသူ
သို့မဟုတ် တရားရသူနှင့် မရသူ၊ သို့မဟုတ် တရားကျင့်သုံးသူ
နှင့် မကျင့်သုံးသူဟူ၍ ၂-မျိုးသာ ရှိတော့၏။

ယင်းတွင် တရားမရှိသူ ကိုယ်, နှုတ်, စိတ် အမူအကျင့်
မကောင်းသော် ခွင့်လွှတ်နိုင်သေး၏၊ တရားရှိသူ ကိုယ်,နှုတ်,
စိတ်အမူအကျင့် မကောင်းသော် ခွင့်မလွှတ်နိုင်ချေ၊ အဘယ့်
ကြောင့်ဆိုသော် တရားရှိသူ၊ တရားရသူ ဟူ၍ အမည်ခံထား

သောကြောင့် ယင်းအမည်နှင့် မညီညွတ် မလိုက်လျော၍ ဖြစ်ပေ၏။

ယင်းတွင် အခြားသူများက ခွင့်မလွှတ်နိုင်သောအဖြစ်မျိုးကား ပေါ်များလှ၏၊ သားသမီးကပင် ခွင့်မလွှတ်နိုင်သောအဖြစ်ဆန်းမှုကား ရှားကောင်း ရှားလိမ့်မည်၊ ယင်းအဖြစ်ဆန်းကို ကိုယ်တိုင်ကြုံခဲ့ရ၏၊ တချိန်က ဖြစ်ခဲ့၏။

ယောဂီတယောက် ရိပ်သာသွားတရားအားထုတ်၏။ တရားကား ရခဲ့၏၊ အိမ်ရောက်သော် "ငါက တရားရသူ" ဆိုပြီး အိမ်ရှိ ကျန်လူများကို အထင်သေး အမြင်သေးတော့၏၊ အပေါ်စီးက ဆက်ဆံတော့၏၊ သို့နှင့် အိမ်ရှိလူများနှင့် မတည့်တော့၊ ရိပ်သာမသွားခင်က အားလုံးနှင့် ဆက်ဆံရေးပြေပြစ်ပါလျက် ပြန်လာမှ မည်သူနှင့်မျှမတည့်သော အခြေရောက်ရ၏၊ အမှန်တရားရခဲ့သော် ဤသို့ ဖြစ်မည်လော။

ယင်း အတွေ့အကြုံမှာ သာမန်ထဲက မဟုတ်ပါ၊ တကယ့်အဖြစ်အပျက် အတွေ့အကြုံတခုဖြစ်ပါ၏၊ တချိန်က မိမိသည် မြို့ကြီးတမြို့တွင် တရားပြစဉ်က ဖြစ်ခဲ့၏၊ အိမ်ထောင်မှုခံမှ လွတ်ပြီးစ အရာရှိတဦးနှင့် အစုတစုရောက်ရှိ ရဟန်းခံ၍ တရားအားထုတ်၏၊ ထိုတွင် မိမိက ရဟန်းခံသော ဦးပဉ္စင်းကြီးအား မေးစစ်၏—

"ဦးပဉ္စင်းကြီး စောစောက တရားအားထုတ်ဘူးသေးသလား"

"တပည့်တော် ရိပ်သာတခုမှာ သီးခြားရယ်လို့တော့ အား မထုတ်ဖူးပါဘူးဘုရား၊ ထောင်ထဲမှာ နေ့ရစဉ်တုန်းကတော့ တခြားအလုပ်မရှိဒါနဲ့ နံနဲအားထုတ်ပါတယ်"

"ဘယ်လိုအားထုတ်သလဲ၊ အားထုတ်ပုံအားထုတ်နည်းကို ပြောပြစမ်းပါ"

ဦးပဥ္စင်းကြီးသည် တင်ပလ္လင်ခွေကာ ကိုယ်ကို တင်းတင်း တောင့်တောင့်ပြု၍ အာနာပါနကို ပြင်းပြင်းထန်ထန် အား ထုတ်ပြပါ၏၊ ပြီးသော် လျှောက်၏။

"တပည့်တော် ဒီလိုအားထုတ်ပါတယ်ဘုရား"

"ကောင်းပါတယ်၊ ကဲ ဒါဖြင့် တပည့်တော်ပြသလို အဲဒီ အာနာပါနကိုဘဲ ဦးပဥ္စင်းကြီး ယခု ဒီမှာဘဲ အစမ်း ၁၅-မိနစ် အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါအုံး"

"မှန်ပါဘုရား အမိန့်ရှိပါအုံး အားထုတ်ပုံ အားထုတ် နည်းကို"

မိမိသည် ဦးပဥ္စင်းကြီးအား အားထုတ်ပုံ အားထုတ်နည်း၊ ထိုင်ပုံထိုင်နည်းမှစ၍ ပြောပြသင်ပေး၏။

"ကဲ- ယခုပြောခဲ့တဲ့ အတိုင်းဆို အားထုတ်တတ်ပြီပေါ့ နော"

"မှန်ပါ အားထုတ်တတ်ပါပြီဘုရား"

"ကဲ--ဒါဖြင့် ၁၅-မိနစ်မျှ အားထုတ်ကြည့်စမ်းပါအုံး၊ ဒီမှာဘဲ"

ဦးပဥ္စင်းကြီးသည် ငြိမ်သက်စွာ အားထုတ်နေ၏၊ ၁၅-မိနစ်ပြည့်သော် မိမိက ၁၅-မိနစ်ပြည့်ပြီ၊ တော်တော့ဟု ပြောလိုက်သဖြင့် တရားဖြုတ်ပြီး အားရပါးရပြော၏-

"ဦးပဥ္စင်းဘုရား တပည့်တော် ထောင်ထဲတုန်းကသာ ဒီလို စနစ်တကျ အားထုတ်တတ်ရင် တရားရချင်ရမှာဘုရား၊ ယခုတော့ဘုရား ပင်ပန်းလိုက်တာ၊ ဘာတရားမှလဲ မရဘူး"

"စောစောတုန်းက ဒီနည်းကိုသဘောကျလို့ ကိုယ့်ဘာသာကိုယ်လေ့လာပြီး အားထုတ်တာဘဲ မဟုတ်ဘူးလား၊ ဘာဖြစ်လို့ပင်ပန်းရလဲ"

"အဲဒီလို မဟုတ်ဘူးဘုရား"

"ဘယ်လိုလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"တပည့်တော်က တရားလဲ အားထုတ်ချိန် မရပါဘူးဘုရား၊ အလုပ်ကများတယ်ဘုရား၊ အိမ်က ဒကာမတော့အားထုတ်တယ်ဘုရား၊ သူအားထုတ်တာ မြင်ဘူးတွေ့ဘူးဒါနဲ့ဘဲ ထောင်ထဲကျတော့ အလုပ်မရှိလို့ "တရားအားထုတ်ရရင်ကောင်းမယ်"ဆိုပြီး ရမ်းသမ်းအားထုတ်တာဘဲ ဘုရား"

"ဦးပဥ္စင်းကြီးက စောစောတုန်းက ဒကာမကြီးထံမှာနည်းမှ မခံယူထားဒါဘဲဟာ"

"သူ့ကိုလဲ တပည့်တော်တို့ တအိမ်သားလုံးက "တရားရှိတဲ့လူတရားရတဲ့လူ"ရယ်လို့ အသိအမှတ်မပြုဘူးဘုရား၊ သူကလဲတပည့်တော်တို့ တအိမ်သားလုံးကို "တရားမဲ့တဲ့လူတွေ"ဆိုပြီးအားကြီး အထင်သေးတယ်ဘုရား၊ တအိမ်သားလုံးနဲ့ သူတယောက်ဟာ အပေးအယူကို မတွေ့ဘူးဘုရား"

"တအိမ်သားလုံးနဲ့ တယောက်မတဲ့ဒါ ဘယ်သူဆိုးလဲ ဦးပဉ္ဇင်းကြီး"

"ဘယ်သူဆိုးလဲဆိုဒါ တပည့်တော် အဖြေမပေးပါရစေနဲ့ ဘုရား၊ တပည့်တော်ရဲ့သမီး ပြောတဲ့စကားနဲ့ဘဲ ဆုံးဖြတ်ပါ အရှင်ဘုရား"

"နေပါအုံး ဦးပဉ္ဇင်းကြီး သမီးကလဲ ဒကာမကြီးသမီးဘဲ မဟုတ်လား"

မိမိမှာ မရှင်းလင်း၊ ဇနီးမောင်နှံကြီးမှ ပေါင်းရသော သားသမီးများ သူ့ဘက်ကိုယ့်ဘက်မှ ပါတတ်၍ မေးခြင်း ဖြစ်၏။

"မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်သမီးလဲ သူ့သမီးဘဲပေါ့ဘုရား၊ အတူတူဘဲဟာ"

"ကဲ–ဒါဖြင့် ပြောစမ်းပါအုံး၊ ဦးပဉ္ဇင်းကြီးသမီးက ဘယ်လိုပြောလဲ"

"ဖေဖေနှယ် ဘာဖြစ်လို့ ဒီမိန်းမယူရလဲ"တဲ့ ဘုရား"

"အော်- ဒီလိုကိုပြောဒါဘဲလား"

"မှန်ပါဘုရား၊ ဒီလိုကို ပြောဒါဘဲ"

"အင်း–ဒီလိုဆို ဦးပဉ္ဇင်းကြီးရဲ့ ဒကာမကြီးဟာ တော်တော်ဆိုးပုံရတယ်"

"သူက ဆိုးတော့ သူ့အားထုတ်တဲ့ တရားကိုလဲ တပည့်တော်က အာရုံမကျဘူးဘုရား၊ သူ့လဲ တရားရှိတယ်လို့ မထင်ဘူး၊ တရားနဲ့ပတ်သက်လို့ အထင်လဲ မကြီးဘူး"

"ဦးပဥ္စင်းကြီးရဲ့ ဒကာမကြီးက ပင်ကိုယ်စရိုက်ကလဲ ခပ်ကြမ်းကြမ်းနဲ့တူတယ်"

"ပင်ကိုယ် စရိုက်ကတော့ အများနဲ့စာရင် နဲနဲတော့ကြမ်းပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ရိပ်သာက ပြန်လာမှ ပိုဆိုးလာတယ်ဘုရား"

"ဟင်-ရိပ်သာကပြန်လာမှ ပိုတော်လာရမှာ မဟုတ်လား၊ ဘယ့်နှယ် ပိုဆိုးရလဲ"

"အဲဒါကြောင့်မို့ တပည့်တော်က သူအားထုတ်တဲ့တရား အထင်မကြီး၊ သူ့လဲ အထင်မကြီးဒါပေါ့ဘုရား"

"တရားကတော့ ကောင်းပါတယ် ဦးပဥ္စင်းကြီး၊ အဲဒီတရားကို ကျင့်ကြံသူ အချိုးမကျလို့ တရားအထင်သေးခံရဒါပါ၊ ကဲ-ဦးပဥ္စင်းကြီးလဲ အားထုတ်တတ်ပြီးဘဲ၊ ညောင်းရောမယ်၊ ကိုယ့်နေရာကိုယ်ကြွပြီး အားထုတ်အုံး၊ နောက်နေ့ ဒီအချိန်မှာ ဒီကိုကြွခဲ့"

"မှန်ပါဘုရား"

ဦးပဥ္စင်းကြီးသည် ရှိခိုးဦးချ၍ သူ့ကျောင်းပြန်သွားပြီး တရားအားထုတ်နေ၏၊ နောက်နေ့တွင် ရွှင်ရွှင်ပျပျနှင့် ရောက်လာပြီးလျှင် လျှောက်၏—

"ဦးပဥ္စင်းဘုရား၊ တပည့်တော် တရားအားထုတ်ရဒါတော့ တော်တော် အချိုးကျပါတယ်ဘုရား"

"ဒါဖြင့် ဘာလိုသေးလဲ ဦးပဥ္စင်းကြီး"

"တပည့်တော် ဒကာမကြီးကိုလဲ ဦးပဥ္စင်းတရားပြပေးပါဘုရား"

"ဟာ-မလုပ်နဲ့၊ မလုပ်နဲ့ ဦးပဉ္စင်းကြီး"

"ဘာဖြစ်လို့လဲဘုရား"

"သူက သူ့ကိုယ်သူ တရားရထားပြီလို့ ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားဒါ၊ အဲဒီလို ဆုံးဖြတ်ချက်ချထားတဲ့သူကို တရားပြဒါ သိပ်ကြောက်စရာကောင်းတယ်"

"တရားရပြီးသားသူကို ပြရဒါ ပိုလွယ်တယ်မဟုတ်လား ဘုရား"

"အမှန်အတိုင်း ရတဲ့လူကတော့ လွယ်ဒါပေါ့၊ နေရာတကာမှာ အချိုးကျ အဆင်ပြေတယ်၊ အမှန်မရဘဲနဲ့ ရတယ်လုပ်ထားတဲ့သူက နေရာတကာမှာ အချိုးမကျဘူး၊ တရားဟောလဲ မနာချင်ဘူး၊ မျက်စိမှိတ်နေဒါဘဲ၊ မေးကြည့်တော့လဲ ဘာမှမသိဘူး၊ ပြီးတော့ နေရာတကာမှာ သူများရှေ့ကချည်းဘဲ၊ အချိုးလဲ မကျဘူး"

"ဒီလိုဆို ဒီဒကာမကြီး ဘယ့်နှယ်လုပ်ပါမလဲ ဘုရား"

"ဘယ့်နှယ်မှ မလုပ်နဲ့ ဦးပဉ္စင်းကြီး အဲဒီအတိုင်းဘဲထား၊ သူ့ဘာသာ သူ့တရားနဲ့ သူနေပစေ"

"ဒီအတိုင်းထားလို့တော့ မဖြစ်ဘူးဘုရား၊ သူတရားမရဘဲနဲ့ ရတယ်လုပ်နေတော့ မှားနေဒါပေါ့"

"ဦးပဉ္စင်းကြီးကသာ တရားမရဘူး ပြောနေဒါ သူက ရပြီးသားဘဲ၊ သူ့ဟာနဲ့သူ အချိုးကိုကျလို့"

"တပည့်တော်ကတင် မဟုတ်ဘူးဘုရား၊ သူမှတပါး တအိမ်သားလုံးက သူ့ကို တရားမရဘူးလို့ဘဲ တွက်ဆတယ်"

“အဲဒီလို မရဘဲနဲ့ ရတယ်ထင်ပြီး သိပ်စွဲမြဲနေဒါမျိုးဟာ အပြောအဟောရ ခက်တယ် ဦးပဥ္စင်းကြီး၊ ဒိဋ္ဌိစွဲလို့ ခေါ်တယ်၊ တပည့်တော်တို့လို သာမန် ဦးပဥ္စင်းတပါး မပြောထားနဲ့ ဘုရား တသိန်းလောက် ချွတ်ထားတောင် မကျွတ်နိုင်ဘူးလို့ မဇ္ဈိမဒေသလက်ာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လင်္ကာ စီခဲ့တယ်”

“ဘယ်လိုစီခဲ့လဲ ရွတ်ပြပါအုံးဘုရား”

“သတ္တဝါ တယောက်, ယူမှားမှောက်ကို, သိန်း လောက်ဘုရား, လှန်သောအားဖြင့်, ဟောကြားခြေ ချွတ်, မြေမလွတ်ဘူး, အကျွတ်မရ, နိယတဖြင့်, ဝါဒ အလို, မြေကြီးမျိုး၍ ယူကိုစွန့်ဘဲ, အကျင့်လွဲ၍, ငရဲ ခံလိမ့်မည်သောကြောင့်”

“ဒီလိုဆိုတော့ တယ်ကြောက်စရာကောင်းပါလားဘုရား”

“ကြောက်စရာကောင်းဒါပေါ့ ဦးပဥ္စင်းကြီးရဲ့၊ တရားရဘို့ ရာက အင်္ဂါ-၄ပါး ညီညွတ်မှ ရနိုင်တယ်၊ အင်္ဂါ ၄-ပါး ညီ ညွတ်လို့ တရားချရင်လဲ အားလုံးကောင်းသွားတယ်”

“အင်္ဂါ ၄-ပါးက ဘာတွေပါသဲဘုရား၊ အမိန့်ရှိပါ”

၁။ “သပ္ပုရိသူပနိဿယ=သူတော်ကောင်း အမှီရှိရမယ်။

၂။ သဒ္ဓမ္မသဝန=တရား ဟောကြား သူတော်ကောင်း တရားစစ်လဲ နာရမယ်၊

၃။ ယောနိသောမနသိကာရ=ထိုင်ပ်ကိုင်ကလဲ နှလုံးသွင်း ကောင်းရှိရမယ်၊

၄။ ဓမ္မာနုဓမ္မပဋိပတ္တိ=သူတော်ကောင်းတရားအားလျော်စွာလဲ ကျင့်ရမယ်”

“အဲဒီ အင်္ဂါ ၄-ပါးမှာ သူတော်ကောင်းအမှီ အရေးကြီးတယ်လို့ တပည့်တော်ထင်တယ် ဘုရား”

“အင်း= ဟုတ်ထာပေါ့၊ သူလဲ့ရင် ကျန်တဲ့အင်္ဂါတွေမှန်ဘို့မလွယ်ဘူးပေါ့၊ ဒါ့ကြောင့် ဘုရားရှင်ကလဲ “ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာ သိစွမ်းနိုင်တဲ့ ယထာဘူတဉာဏ် ရဘို့ရာ ဆရာကောင်းရှာရမယ်” လို့ ခဏခဏ အမိန့်ရှိတယ်”

“ဆရာကောင်း ဆိုဒါ တပည့်တော်တို့ ခေတ်ပညာသင်ရာမှာတောင် လိုတယ်ဘုရား၊ ဆရာကောင်းရင် သင်ရဒါတတ်လွယ်တယ်၊ သက်သာတယ်၊ အောင်ချက်ကောင်းတယ်၊ ဆရာမကောင်းရင် အားလုံး ဒုက္ခရောက်ထာပါဘဲဘုရား”

“အဇာတသတ် ကြည့်ပါလား ဒေဝဒတ်ကို ဆရာတင်လိုက်ထာ အဘောကိုသတ်တဲ့အထိ မိုက်သွားပြီး ယခု လောဟကုမ္ဘီငရဲရောက်နေပြီ၊ ဒါ့ကြောင့် မဃဒေဝလင်္ကာမှာ မာန်လည်ဆရာတော်ဘုရားကြီးက လင်္ကာစီခဲ့တယ်”

“အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား”

“မိုဝိသမူ, ဆရာပြုမူ, ဗဟုသုတ, ဂုဏပညာဝန့်, သီလဝန်မှ, သားမွန်လည်ရှ်, ဆည်းကပ်မြဲလော့, မိုဝိများရာ, အလေ့ပါ၏”

“စက်နိဿယ, ပုဂ္ဂလဟု, ပရဝါဒီ, အမှီမကောင်း, ယှဉ်မိပေါင်းက, အလောင်းတို့လျက်, ကျင့်ကောင်းပျက်၏”

"တပည့်တော် ဒီလိုအကြံရတယ်ဘုရား၊ ဒကာမကြီးကို ခေါ်ပြီး တရားနာခိုင်းမယ်"

"သူတယောက်ထဲ ဟောပေးလို့မဖြစ်ဘူး၊ ဒဲ့ဒိုးဟောလို့ ဘယ်ရမလဲ"

"တယောက်ထဲ မဟုတ်ပါဘူးဘုရား၊ အများထဲမှာ နာခိုင်းမှာပေါ့၊ ယခုဆို ဦးပဥ္ဇင်းက ဒကာမကြီးအကြောင်း သိနေမှာဘဲ၊ ဒကာမကြီးနဲ့ လျော်မဲ့တရား ရွေးဟောပေးပေါ့ ဘုရား၊ သူရိပ်မိ သိရှိသွားရင်လဲ အကျိုးရှိဒါပေါ့၊ မရိပ်မိ မသိရှိတော့လဲ သူ့ကံဘဲပေါ့"

"အင်း=အဲဒီနည်း အကောင်းသားဘဲ၊ ခေါ်လာခဲ့၊ နာခိုင်းကြည့်ပေါ့"

နောက်နေ့ တရားနာချိန်တွင် ဒကာမကြီး တရားနာရောက်ရှိလာသည်၊ သို့သော် တရားကိုမနာ မျက်စိမှိတ်၍ အားထုတ်နေသည်၊ တနေ့-တနေ့နှင့် ၂၁-ရက်သို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ဦးပဥ္ဇင်းကြီးကား လူထွက်ပြီ၊ ဒကာမကြီးတော့ ထူးမခြားနားပင်။

"ပညာမဲ့ငြား, မေ့ဟာအားဖြင့်, တရားမလျော်, မတော်ကျင့်၍, မသင့်ပြုထွေ, သရေကင်းဘိ, ဘုဉ်းမရှိကြောင့်, ဉ်သိရိလက္ခီ, နတ်ဒေဝီလျှင်, မမှီရှောင်လွှဲ, ကာဠီစွဲလျက်, မိုက်မဲစိတ်မှာ,မညစ်ရာဘူး"(မဃဒေဝ)

* * *

“ဝေဒနာမကုန်နိုင်ဘူးလို့ ရိပ်မိတယ်”

(၄၅)

ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် အနမတဂ္ဂ သံသရာ၌ ကိုးကွယ်ရာဌာန မြဲသည်ဟု မရှိကြ၊ ယနေ့တမျိုး၊ နက်ဖြန်တမျိုး ဖြစ်၏၊ ယခုလ, ယခုနှစ်, ယခုဘဝ, တမျိုး၊ နောက်လ, နောက်နှစ်, နောက်ဘဝတမျိုး ဖြစ်၏။ ကိုးကွယ်ရာ အစားစား အဖုံဖုံ၊ ပြောင်းကြမြဲဖြစ်ကုန်၏”

အနမတဂ္ဂသံသရာ၌ သဗ္ဗညု ဘုရားရှင်ကို ဘုရားဟု ကိုးကွယ်ကြရသော ဘဝကား အလွန်နည်းပါး၏၊ ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့သည် ရံခါ ဗြဟ္မာ, သိကြားနှင့် ထိုထိုနတ်ကြီးတွေကို ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏၊ ရံခါ နေ,လ, နက္ခတ်တာရာတို့ကို, ရံခါ မြစ်, တော, တောင်, မီး, သစ်ပင်, တောင်ပို့ ရေ တို့ကို ဘုရားဟူ၍ ကိုးကွယ်ကြရကုန်၏။

လောက၌ အလွန် ယုတ်မာသော မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဆရာကြီးတွေကား ကမ္ဘာ့တန်းဆာ, ကမ္ဘာ့ မြေစာကဲ့သို့ အလွန်တရာ ပေါများကြကုန်၏၊ ထိုမိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ အယုတ်တမာကြီး တွေကို တွေ့မိတွေ့ရာ ဘုရားဟူ၍ ကိုးကွယ် ကြရသော ဘဝတို့ကား အလွန်များပြားကုန်၏။

ယခုအခါ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံများနှင့် ကိုးကွယ်မှု ဘာသာကို နှိုင်းစာကြည့်လျှင် ဟုတ်, မဟုတ် မှန်,မမှန် သိနိုင်၏။

ဤသို့လျှင် ကိုယ်တွင်း၌ သက္ကာယဒိဋ္ဌိ အမှောက်အမှား ကြီး ရှိနေကြကုန်သော ပုထုဇဉ် သတ္တဝါတို့၏ ကိုးကွယ်ရာ

ဘုရားမည်သည် ကျပေ့ါကာဓာတ်... ...ပုံ များပြား၏၊ ကြပ်ကြပ်ကိုးကွယ်လေ အပေါယ်ငရဲ ကြပ်ကြပ်နက်နဲလေသာ ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ ပုထုဇန် သတ္တဝါ အဖြစ်သည် အလွန် ကြောက်လန့် စက်ဆုပ်ရွံရှာ အောင့်အန်ဖွယ်ကောင်းလေ၏။

ယင်းအဖြစ်မှ လွတ်မြောက်အောင် ယခုအခါ သာသနာ တွင် ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ တို့ကို ဆရာကောင်း သမား ကောင်းတို့ထံတွင် နည်းလမ်းတကျ သင်ယူ၍ ခန္ဓာငါးပါး တို့တွင် တပါးပါး၌ လက္ခဏာရေး သုံးပါးတို့တွင် တပါး ပါး ထင်မြင်အောင် ရှုပွား အားထုတ်သင့်ပေ၏။

ယခုအခါ ဘုရားရှင် သာသနာတော်နှင့် ကြုံတုန်း, ဆရာ ကောင်း သမားကောင်းတွေ့ပေါများတုန်းမှာမှ အားမထုတ် ဘူးပေါ့ဆိုလျှင်၊ သို့မဟုတ် အမှန်မတွေ့ လွဲမှား နေပါသေး လျှင် ဘယ်အခါမှာ အားထုတ်အံ့နည်း၊ ဘယ်အခါမှ အမှန်တွေ့နိုင်အံ့နည်း။ ယခုအချိန်မှာပင် အမှား များလျက် ရှိပြီ၊ အမှန်နည်းလျက်ရှိပြီ၊

မှန်၏၊ တချိန်က မိမိထံသို့ ဒကာကြီး လေး,ငါးယောက် ရောက်လာကာ ရှိခိုးဦးချ လျှောက်ထား၏—

"အရှင်ဘုရား "**ဝေဒနာ ကုန်နိုင်ပါ့မလား**" ဘုရား"

ယခု **တရားလောကတွင်** ဝေဒနာကား ခေတ်စားနေ၏၊ သို့သော် ပြဿုလဲ နားလည်သူ ရှား၏၊ ယောဂီ တွေမှာလဲ ဒုက္ခများလျက်ရှိ၏၊ သို့နှင့် မိမိက ပြန်၍ မေး၏။

"ဘယ်ဝေဒနာကို မေးဒါလဲ ဒကာကြီး"

တရားလောကတွင် ဒုက္ခ ဝေဒနာတပါးကို ကုန်းအောင် တိုက်ခိုင်း, လိုက်ခိုင်း အားထုတ်ခိုင်းနေသည်၊ သို့ဖြစ်၍ မိမိက ဒကာကြီးအား သိစေရန် ပြန်မေးခြင်း ဖြစ်၏၊ ဒကာကြီးမှာ အမ်းတမ်းတမ်း ဖြစ်သွား၏၊ သို့နှင့် မိမိက ဆက်ပြော၏—

"ဒကာကြီး ဝေဒနာက သောမနဿဝေဒနာ, ဒေါမနဿ ဝေဒနာ, သုခဝေဒနာ, ဒုက္ခဝေဒနာ, ဥပေက္ခာ ဝေဒနာလို့ ဝေဒနာငါးမျိုးရှိတယ်၊ ဘယ်ဝေဒနာကို ပြောဒါလဲ"

"ဒုက္ခဝေဒနာကို ပြောဒါပါဘုရား"

"အဲဒီဝေဒနာ ငါးမျိုးမှာလဲ သောမနဿဝေဒနာနှင့် သုခဝေဒနာက သုခ, ဒေါမနဿဝေဒနာနှင့်ဒုက္ခဝေဒနာက ဒုက္ခ, ဥပေက္ခာဝေဒနာက ဥပေက္ခာဆိုတော့ သုခ, ဒုက္ခ,ဥပေက္ခာလို့ ဝေဒနာသုံးမျိုးဘဲ မရဘူးလား"

"မှန်ပါ သုံးမျိုးဘဲ ရပါတယ် ဘုရား"

"အဲဒီသုံးမျိုးမှာလဲ ဥပေက္ခာကငြိမ်သက်လို့ သုခသဘော ရှိသောကြောင့်, သုခ, သုခဝေဒနာကလဲ သုခဆိုတော့ သုခ တမျိုးထဲ မရဘူးလား"

"မှန်ပါ ရပါတယ်ဘုရား"

"ဒုက္ခဝေဒနာကတော့ ဒုက္ခဘဲဆိုတော့ သုခ, ဒုက္ခ, ဝေဒနာ နှစ်ပါးဘဲ မရဘူးလား ဒကာကြီး"

"မှန်ပါ နှစ်ပါးဘဲ ရပါတော့တယ်ဘုရား"

"အဲဒီ ၂ ပါးမှာလဲသုခဝေဒနာဟာ ပြောင်းလွဲ သွား လျှင်, ပျက်သွားလျှင် ဒုက္ခ ဖြစ်မသွားဘူးလား"

"မှန်ပါ ဒုက္ခဖြစ်သွားပါတယ် ဘုရား"

"ဒါဖြင့် သုခဝေဒနာကလဲ ပြောင်းလဲသွားလျှင် ဒုက္ခ, ဒုက္ခဝေဒနာကလဲ ဒုက္ခဆိုတော့ နောက်ဆုံး ရှုပွားအားထုတ်တဲ့ ယောဂီမှာ အရှုအပွား မှန်ကန်လျှင် ဒုက္ခဘဲ အမြဲမထင် ဘူးလား"

"မှန်ပါ ထင်မှာပါဘုရား"

"ဒါဖြင့် ဒုက္ခအမြဲထင်တော့ ဒုက္ခဝေဒနာကုန်လို့ ထင်ဒါ လား၊ မကုန်လို့ ထင်ဒါလား"

"မကုန်လို့ ထင်တာပါဘုရား၊ တပည့်တော်လဲ ကြိုးစား အားထုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ "**ဝေဒနာမကုန်ဘူးလို့ ရိပ် မိတယ်**"၊ တရားပြဆရာကလဲ ဝေဒနာကုန်အောင် ကျွတ်အောင် အတင်း အားထုတ်ခိုင်းနေတယ်ဘုရား၊ ခဏတော့ ကုန်သလိုဘဲဘုရား၊ နောက် တော်တော်ကြာ ပြန်ဖြစ်တာဘဲ ဘုရား"

"ဝေဒနာက အကြောင်းကြောင့်ဖြစ်တဲ့ အကျိုးတရား ဒကာကြီးရဲ့၊ "**ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဖဿသမုဒယာ ဝေ ဒနာသမုဒယော**"လို့ ဘုရားရှင် ဟောထားတယ် မဟုတ်လား"

"မှန်ပါ ဟောထားပါတယ်ဘုရား"

"ဒါဖြင့် တကယ့်တကယ် ဝေဒနာကုန်မှာက အကြောင်း ကုန်မှ ကုန်မှာလား၊ သို့မဟုတ် အကျိုးဝေဒနာသက်သက် ကို ကုန်အောင်လုပ်လို့ ကုန်မှာလား"

"အင်း-တပည့်တော်တို့ အားထုတ်နေဒါ အလွဲချည်းပါလား ဘုရား"

"ဝေဒနာကုန်ဒါမှာ ပြောအုံးမယ် ဒကာကြီး၊ ပဌမ ဝေဒနာငါးမျိုး, နောက်သုံးမျိုး, နောက်နှစ်မျိုး, နောက် တမျိုး ဆိုတော့ ဒုက္ခတမျိုးထဲ ဖြစ်မသွားဘူးလား"

"မှန်ပါ ဖြစ်သွားပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီဒုက္ခ ဝေဒနာကို ပြန်ပွားလိုက်၊ ကိုယ်မှာဖြစ်တဲ့ ကာယိက ဒုက္ခဝေဒနာ, စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ စေတသိက ဒုက္ခဝေဒနာလို့ နှစ်မျိုးဖြစ်မလာဘူးလား"

"မှန်ပါ ဖြစ်လာပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီ ကာယိကဒုက္ခ, စေတသိက ဒုက္ခနှစ်မျိုးကို ဒကာကြီး တရားပြဆရာက ဘယ်ဒုက္ခကုန်အောင် အားထုတ်ခိုင်းလဲ"

"တရားပြဆရာက ဒုက္ခဝေဒနာ ၂ မျိုးလဲ ခွဲမပြောပါဘူး ဘုရား၊ တရားထိုင်လို့ တအောင့်လောက်ကြာတော့ နာ, ကျင်, ကိုက်, ခဲလာဒါကိုဘဲ ကုန်အောင်အားထုတ်ခိုင်းဒါဘဲ ဘုရား"

"အဲ....အထိုင်ကြာလို့ နာ, ကျင်, ကိုက်, ခဲလာဒါက ကာယိကဒုက္ခဘဲဒကာကြီး၊ အဲဒီ**ကာယိကဒုက္ခက မကုန်နိုင်ဘူး၊** ဒီကိုယ်ကြီး ရှိနေသမျှ ရှိနေမှာဘဲ၊ ဒကာကြီးတို့ အားထုတ်ထာက ပင်လယ်ထဲကရေတွေ ကုန်အောင် ဆိုပြီး အမြီးနဲ့ ယက်ထုတ်တဲ့ ရှဉ့်လို ဖြစ်နေပြီ၊ မကုန်နိုင်ဒါ ကုန်အောင် အားထုတ်နေတယ်၊ ကုန်ရမှာက **စေတသိကဒုက္ခကုန်ရမှာ**"

"ဒါကြောင့် တပည့်တော်လဲ "ဝေဒနာမကုန်နိုင်ဘူးလို့ ရိပ်မိတယ်"တရားပြဆရာကလဲ အဘင်းဝေဒနာကုန်အောင် အား

ထုတ်ခိုင်းတယ်၊ အာဗမခံတယ်တဲ့၊ အားထုတ်တဲ့ ဝေဒနာကုန်တယ်တဲ့၊ အဲဒီလိုဆိုတော့ ခက်နေတယ်ဘုရား”

“ဒါဖြင့် အဲဒီဝေဒနာကုန်တယ်ဆိုတဲ့ တရားပြဆရာကို တူနဲ့ ခြေသလုံးရိုး သွားထုစမ်းကြည့်ပါလား”

“ထ အော်မှာပေါ့ဘုရား”

“အဲဒါ မကုန်လို့ ထ,အော်ဒါပေါ့၊ ကုန်ရင် ဘယ်ထ,အော်တော့မလဲ၊ တကယ်ကုန်ရမှာက စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာကုန်ရမှာ ဒကာကြီး”

“ဟင်….ဒါဖြင့် ကုန်ရမှာက တခြား, ကုန်အောင် အားထုတ်နေဒါက တမျိုးဆိုတော့ မှားမှ မှားပါလားဘုရား”

“အဲဒီ စိတ်မှာဖြစ်တဲ့ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနာကုန်ဒါကလဲ ဒကာကြီး “**ခီဏာသဝါနံ ဟိ စေတသိကဒုက္ခံ နာမ နတ္ထိ၊ ကာယိကဒုက္ခံ ပန ဟောတိယေဝ**”ဆိုတဲ့ အဋ္ဌကထာ စကားအရ ရဟန္တာကျမှ စေတသိကဒုက္ခကုန်တယ်၊ ကာယိကဒုက္ခတော့ ရဟန္တာမှာလဲ ဖြစ်သေးတယ်၊ ရှိသေးတယ်၊ ဘုရားမှာလဲ ဖြစ်သေးတယ်၊ ရှိသေးတယ်”

“အင်း….မပင်ပန်းသင့်တာနဲ့ ပင်ပန်း, အချိန် မကုန်သင့်ဒါနဲ့ တပည့်တော်တို့ အချိန်ကုန်ခဲ့ရတယ်ဘုရား”

“ပင်ပန်းရုံ, အချိန်ကုန်ရုံတင် မဟုတ်ဘူး ဒကာကြီး၊ မကုန်နိုင်တဲ့ ကာယိကဒုက္ခဝေဒနာကို ကုန်တယ်ယူရင် အယူမှန် သမ္မာဒိဋ္ဌိလား, အယူမှား, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိလား”

“အယူမှား, မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိပေါ့ဘုရား”

"အေး-အဲဒီအယူမှား မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိဟာ သေကငရဲနှင့် တိရစ္ဆာန် နှစ်တန် တတန်တန် ကျရောက်မယ်တဲ့."

"ထိုင်နေအကောင်းသား, ထသွားမှ ကျိုးမှန်းသိ" ဆိုဒါ ဒါမျိုးပေါ့၊ ဒါနသီလနှင့်ခနဒါ အကောင်းသား ဘာဝနာ တက်ခါမှ ဆရာမှားတွေ့ပြော့ အပါယ်ကျရ၊ ဘယ်ကောင်း မလဲဘုရား"

"အင်း....ဒါဖြင့် ဒီလင်္ကာလေး ကျက်ထား၊ ဆရာမှား စေနဲ့၊ အမြဲရွတ်—

နဖူးပွန်းနှင့် ဒူးပွန်းခံကာ၊
ကိုးကွယ်ပါလဲ အလွဲဆရာ။
အပါယ်ငရဲ ပို့မြဲသေချာ၊
ဝဋ်မြစ်တွယ် လွတ်ဖွယ်မရှိပါ။ ။

"တပည့်တော်တို့ကို ဒီအတိုင်းထားလို့တော့ မဖြစ်ဘူး ဘုရား၊ အဲဒီဝေဒနာ အကြောင်းကိုဘဲ အားထုတ်တတ်အောင် ဆက်ရှင်းပေးပါအုံး ဘုရား"

"ကဲဒါဖြင့် နားထောင်၊ ဒီဝေဒနာကုန်ပုံနဲ့ ပတ်သက်ပြီး မယူဆတတ်သူများတယ်၊ အဲဒါဟာ အားထုတ်မှု မမှန်ကန် ခြင်းနှင့် စာပေမတတ်ခြင်းတို့ကြောင့်ဖြစ်တယ်"

"အမိန့်ရှိပါဘုရား"

"သုခဝေဒနာသည်ရင်း, ထိုမှတပါး ဒုက္ခဝေဒနာ သည်ရင်း, ဥပေက္ခာဝေဒနာသည်ရင်း, ဤသို့ မိမိ

အတွင်းသန္တာန်၌ရှင်း, ပြင်ပဖြစ်သော နတ်လူပြဟ္မာ သတ္တဝါသန္တာန်၌ရှင်း အလုံးစုံသော ခံစားမှုဝေဒနာ သည် ရှိ၏”

“မျက်လှည့်အလားကဲ့သို့ လှည့်စား လိမ်လည်ခြင်း သဘောရှိထသော၊ ခံစားစံစားဆဲတွင် လျှပ်ရောင်အလားကဲ့သို့ ဖရိုဖရဲပျောက်ကွယ်ခြင်းသဘောရှိထသော၊ ဤဝေဒနာသုံးပါးကို ဒုက္ခသစ္စာဟူ၍ အမှန်အဟုတ် သိမြင်၍ ဣဋ္ဌာရုံ၊ အနိဋ္ဌာရုံ တိုက်ခိုက်လေပါးရာ ကိုယ်အင်္ဂါ၌ ရေပွက်ငယ်တွေအလား တဖွားဖွားပေါ်ပေါက်၍ ချုပ်ကွယ်ပျောက်ဆုံးမှုကို ပစ္စက္ခဒိဋ္ဌ ထင်မြင်အောင်ရှုသည်ရှိသော် ထိုဝေဒနာသုံးပါးတို့၌ ဤသို့ အနိစ္စအစစ်၊ ဒုက္ခအစစ်၊ အနတ္တအစစ် ကေန်ဖြစ်၏ ဟူ၍ အထူးသိနိုင်လေ၏”

“ရဟန်းသည် ဝေဒနာတို့၏ ကုန်ခြင်းကြောင့်(ဝါ) ကုန်ခြင်းခန်းခြင်းဟူသော ဃေအမှုကို ထင်မြင်ခြင်း ကြောင့် အာရုံ ၆-ပါးနှင့်တကွ ဝေဒနာဗမ္မတို့၌ တောင့်တခြင်း ဟူသော ဆာလောင် ငတ်မွတ်ခြင်း ကင်းသည်ဖြစ်၍ အငြိမ်းကြီးငြိမ်းလေ၏”

(သုတ္တနိပါတ်ပါဠိတော်)

“ဒီအတိုင်းဆိုတော့ ပျက်ပျက်သွားဒါကို မြင်ဒါကို ဝေဒနာကုန်တယ် ခေါ်ဒါပေါ့ဘုရား”

"အင်းပေါ့— ဒကာကြီးတို့ အမှတ်မထားလို့ မသိဒါ၊ သီလပေးပြီးတဲ့အခါမှာ တချို့ဆရာတော်တွေက အနိစ္စခယဌေန၊ ဒုက္ခံ ဘယဌေန၊ အနတ္တာအသာရကဌေန စသည် ချပေးဒါ ကြားဘူးတယ် မဟုတ်လား"

"မှန်ပါ ကြားဘူးပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီမှာ အနက်ပေးတော့ 'ခန္ဓာ' ခန္ဓာငါးပါး၊ ရုပ်နာမ်တရားတို့သည် ခယဌေန—ကုန်ပျက်တတ်သော အနက်သဘောကြောင့်၊ အနိစ္စာ အမြဲမရှိကုန်"လို့ ပေးတယ်။ အဲဒီမှာ 'ခယ'ကို 'ကုန်' 'ပျက်' အနက်ပေးတယ်၊ အဲဒါကို နားမလည်တဲ့ တရားပြဆရာက 'ပျက်' ကို မသိဘဲ 'ကုန်' တခုယူပြီး ကွင်းလုံးကျွတ်ကုန်ဒါသွားယူလိုက်တော့ အကြီးအကျယ်မမှားဘူးလား"

"မှားမှ မှားဘဲဘုရား"

"တကယ်ဝေဒနာကို ရှုပွားရမှာက ဘယ်ဝေဒနာဘဲဖြစ်ဖြစ် ဖြစ်ပေါ်ရင် ဖြစ်ပေါ်မှန်းသိ၊ ကုန်သွားရင် ကုန်သွားမှန်းသိ၊ ပျက်သွားရင် ပျက်သွားမှန်းသိ၊ ချုပ်သွားရင် ချုပ်သွားမှန်းသိ၊ စင်စစ်တော့ ကိုယ်ပေါ်မှာ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့ ဝေဒနာတခုခုကို သတိ, ဝီရိယ, ပညာနှင့် အဖြစ်အပျက် မြင်အောင်ရှုပွားဘို့ဘဲ ဒကာကြီး"

"ဒီလိုဆိုတော့ တရားအားထုတ်ရဒါ လွယ်လွယ်ပါလား ဘုရား၊ ဖြစ်ပေါ်လာတဲ့သဘာဝကို အလိုက်သင့် ကြည့်ရှုနေရုံဘဲဟာ၊ ယခု ဒီသဘာဝ နားမလည်တော့ ဖြုတ်ကို အားကြိုးမာန်တက် ခါးတောင်းကြိုက် ဖမ်းသလို ဖြစ်နေတယ် ဘုရား"

"အားထုတ်တဲ့အခါမှာ ကာယိကဝီရိယနှင့် စေတသိက ဝီရိယ ၂-ပါးလဲ နားလည်ရတယ်၊ အဲဒီ ၂-ပါး ညီညွတ်မှလဲ တရားရနိုင်တယ်၊ မညီညွတ်ရင် တရားမရနိုင်ဘူး"

"ယာခုဆို ဝေဒနာနှင့် ပတ်သက်လို့ သဘောပေါက်သင့် သလောက် ပေါက်သွားပါပြီဘုရား။ အားထုတ်ကြည့်ဘို့ဘဲလို ပါတော့တယ်ဘုရား"

"အင်း— အင်း— အားထုတ်ကြည့်ပေါ့၊ အားထုတ်ပြီး မရှင်းလင်းတော့ နောက်တခါလာခဲ့ပေါ့၊ အားထုတ်တဲ့အခါ မှာ ကိုယ်နဲ့စိတ်မှာ စိတ်ကို အထူးသတိထားဆုံးမ—

"ဤလောက၌ နွားငယ်ကို ဆုံးမလိုသူသည် ချည် တိုင်မှာ ခိုင်ခိုင်ချည်တုတ်၍ ရိုက်ပုတ်ဆုံးမသကဲ့သို့ ထို့ အတူ မိမိစိတ်ကို ဆုံးမလိုသူသည် မိမိစိတ်ကို ဝေဒနာ စသော အာရုံချည်တိုင်၌ သတိပဋ္ဌာန်လွန်ကြိုးဖြင့် ခိုင် ခိုင်ချည်တုတ်၍ ပညာဒုတ်ဖြင့် ရိုက်ပုတ်ဆုံးမရာ၏"

"ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား"

✱ ဝေဒနာရှုပွား အမှားမျိုး ကြိုးစားစစ်ဆေးနိုင်စေသော်။

✱ မစစ်ဆေးဘဲ အမှားဘဲ ယူစွဲအပါယ်ရောက်မည်နော်။

"ရဟန္တာလေးဟောတဲ့တရား နာခဲ့ရတယ်"

(၄၆)

ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူအပ်သော တရားတော်တွေသည် ဂုဏ်တော် ၆-ပါးနှင့် ပြည့်စုံသဖြင့် အလိုလိုဂုဏ်ရောက်ပြီးသား ဖြစ်နေ၏၊ အပြစ်အနာအဆာ တစုံတရာ ရှာဘွယ်ရာမရှိ၊ ရှာဖွေလျှင်လည်း မတွေ့နိုင်။

ယင်းသို့ အပြစ်ကင်း၍ အစ-အလယ်—အဆုံး အားလုံးကောင်းခြင်းဂုဏ်နှင့် ပြည့်စုံသော ဘုရားရှင်၏ တရားတော်တွေကို နာခံမှတ်သား၍ ပြန်လည်ဟောပြောသူသည် "ရွှေနားဒေါင်းရောင်ကြောင့် ပါးပြောင်" ဆိုသလိုပင် ဘုရားရှင်၏ တရားတော်ကို ဟောသည့်ဂုဏ်ကြောင့်ပင် ဂုဏ်ရောက်လျက်၊ ဂုဏ်ရှိလျက် ရှိပေ၏။

ယင်းသို့ တရားတော်၏ ဂုဏ်ကြောင့် ဂုဏ်ရောက်လျက်၊ ဂုဏ်ရှိလျက် ရှိသော တရားဟောသူသည် တရားတော်၏ကောင်းခြင်းဂုဏ်ကို မိမိတွင် တစိတ်တဒေသမျှ တည်ရှိစေကာ ဟောပြောပါမူ အဘယ်ပရိသတ်သည် မရိုသေမလေးစားဘဲ ရှိပါအံ့နည်း၊ မချီးမွမ်းနိုင်ဘဲ ရှိပါအံ့နည်း၊ တရားသဖြင့်ပင်မက မတရားသဖြင့်ပင် ရိုသေလေးစား ချီးမွမ်းပါလိမ့်မည်။

တရားနာပရိသတ်သည် အများအားဖြင့် သဘောကျလွယ်သူများဖြစ်၏၊ လာစဉ်ကပင် နားထောင်ချင်စိတ်နှင့်လာသော ပရိသတ်ဖြစ်၏၊ အချို့မူ အပျင်းပြေလိုသောစိတ်၊ တရားနာ

လိုသောစိတ်၊ ဟောပြောသူကို အထင်ကြီးသောစိတ်နှင့် လာသူများဖြစ်လေ၏၊ အလွန်တရာ ငြိမ်းချမ်းဘွယ် ကောင်းသော ဘုရားကိုပင် နာရီဝက်တနာရီ သည်းခံ၍ နာလေ့ရှိသည်။

သို့ဖြစ်၍ ဟောသူသည် ကိုယ်နှုတ်စိတ်ကို စောင့်စည်းနိုင်သမျှ စောင့်စည်း၍ ဟောတို့သာ အရေးကြီး၏၊ မှန်၏၊ တချိန်သော ဆောင်းကာလက မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံခဲ့ရ၏၊ မိမိသည် ရွာတရွာတွင် တရားဟော၏၊ ယင်းရွာအပြီးတွင် မြို့ငယ်တမြို့သို့ သွားရောက်ဟောရ၏၊ မြို့ရောက်သော် တည်းခိုသည့်ကျောင်းမှ ဆရာတော်က ပြော၏–

"မောင်ပညာဇောတ မင်း နာမည်ကျော်နေပါလား"

"ဘယ်လို နာမည်ကျော်နေပါသလဲ ဆရာတော်ဘုရား"

"ရဟန္တာလေး, ရဟန္တာလေးနဲ့ နာမည်ကျော်နေတယ်"

"မလုပ်ပါနဲ့ ဆရာတော်ဘုရား၊ မိုးကြိုးတွေပစ်ချနေပါအုံးမယ်၊ ရဟန္တာမပြောနဲ့ ရဟန္တာ ခြေဖျားကပ်တဲ့ ခြေမှုန့်တောင် မမှီသေးပါဘူး"

ထိုစဉ်အခါမှာ တန်ဆောင်မုန်းလ ဖြစ်၏၊ မိုးမှာ ရံခါရွာတတ်သော မြန်မာပြည် မြေလတ်ပိုင်း မြို့ငယ်မြို့လေး တမြို့တွင် ဖြစ်၏။

"အဟုတ်ကျော်ဒါ မောင်ပညာဇောတရဲ့"

မိမိမှာ ပဌမတော့ ပြောင်နေဒါမှတ်သည်၊ ယခုတဖန်ထပ်ပြောတော့မှ ပိုမိုလန့်ထိတ်သွားသည်၊ သို့နှင့် သံချင်၍ ဆရာတော်အား မေးလျှောက်ရတော့၏။

"အမိန့်ရှိပါအုံး ဆရာတော်ဘုရား၊ ဘယ်လိုက ဘယ်လို ရဟန္တာလေးဟု ကျော်ဒါလဲဘုရား"

"မောင်ပညာဇော ဘ ဟို (........) ရွာမှာ ဟရားဟောနေတော့ ဒို့မြို့က ဒကာမ ယောဂီတယောက် လာနာတယ်၊ မသိဘူးလား"

"ပရိသတ်ကများတော့ ဘယ်သူက ဘယ်အရပ်ကဆိုတာ မသိပါဘုရား"

"အေး—အဲဒီဒကာမ ယောဂီက အဲဒီမှာ တရား ၃-ရက် နာရင်းနဲ့ မောင်ပညာဇောတ နေဒါ၊ ထိုင်ဒါ၊ ဟောဒါ၊ ပြောဒါ စသည်ကို ကြည့်ရှုအကဲခတ်ပြီး ရဟန္တာလေးလို့ မှတ်ချက်ချလာခဲ့တယ်"

"သူက ဘာကြည့်ပြီးများ မှတ်ချက်ချခဲ့တယ်ဆိုတာ မသိပါဘုရား'

"မောင်ပညာဇောတ သာမညနေပြီး ဆွမ်းခံရင်း တရားဟောဒါကို သူပြောသံကြားဒါဘဲ"

မိမိမှာ ဆွမ်းခံဝါသနာပါ၍ တရားဟောရောက်ရာအရပ်တွင် တန်းဆွမ်းခံသောအရပ်ဖြစ်က ဆွမ်းခံလိုက်လေ့ရှိသည်၊ နေ့လည်ဘက်တွင် ဆွမ်းခံလိုက်၍ ညဘက်တွင် တရားဟောရသည်မှာ ကျန်းမာရေး ညီညွတ်သည်ဟု ယူဆသည်၊ သို့သော် တချို့ ဒကာဒကာမများကမူ အထင်သေးမှာစိုးလို့ ဆွမ်းမခံစေချင်ပေ။

"အင်း—ခဏတဖြုတ် တွေကြုံပြီး သူက ဆုံးဖြတ်ချက်ချလာဒါနဲ့ တပည့်တော်က ပုထုဇဉ်ဘဝကနေ အလိုလို ရဟန္တာလေးဖြစ်ရမှာလားဘုရား၊ သတင်းဖြစ်ပုံကို အစအဆုံးအမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"အဲဒီ ဒကာမ ယောဂီက (........) ရွာမှ တရားနာပြန်လာပြီး ဒို့ရိပ်သာရောက်တော့ ယောဂီတွေကို ပြောတယ်"

"ဘယ်လိုပြောပါသလဲ အမိန့်ရှိပါအုံးဘုရား"

"ရဟန္တာလေးဟောတဲ့တရား နာခဲ့ရတယ်" လို့ ပြောတယ်၊ အဲဒီလို ပြောတော့ ငါက အံ့ဩသွားဒါနဲ့ အဲဒီ ယောဂီ ဒကာမကို မေးတယ်--

"ဘယ်မှာနာခဲ့ရဒါလဲ"

"ဟို (........) ရွာမှာ နာခဲ့ရပါတယ်ဘုရား"

အဲဒီလိုပြောပြီး မောင်ပညာဇောတ နေဒါ၊ ထိုင်ဒါ၊ ဆွမ်းခံကြွဒါ စသည် အကုန်ရှောက်ပြောတယ်၊ ဒါနဲ့ ငါက မေးတယ်—

"အဲဒီရဟန္တာလေးရဲ့ ပုံသဏ္ဌာန် ပြောစမ်း ဘယ်လိုလဲ"

ဒီတော့ ဒကာမ ယောဂီက ပုံသဏ္ဌာန်ကို ပြောပြတယ်၊ ပုံသဏ္ဌာန်ပြောတော့ ဟောတဲ့ရွာနဲ့ တခါစပ်ကြည့်တော့ မောင်ပညာဇောတမှန်း သိတယ်၊ ဒါနဲ့ ငါက အဲဒီယောဂီကို ပြောလိုက်တယ်—

"အဲဒီရဟန္တာလေး ဒီမြို့ကို ကြွလာလိမ့်မယ်၊ ပင့်ထားတယ်"

“ဆရာ့ခေါင်းပေါ် ... ပါးလောက်ရာ လေပင်” “နတ်ရှု ပုံဆော်” ဆိုဒါလို့ ကြိုက်နေပြီ၊ နဂိုကမှ အလယ်ပြုံးနေရတဲ့ အထဲ ဆရာတော်က ထပ်ပြောလိုက်တော့ ပိုဆိုးသွားမှာပေါ့၊ ဒါဟာ မတရားချိုးနှိမ်း၊ မတရားကြည်ညိုဒါ ခေါ်ပါတယ် ဘုရား၊ တပည့်တော် မသာယာပါဘူး၊ မဃဒေဝလင်္ကာဆုံးမ စာကို တပည့်တော် နှလုံးသွင်းထားပါတယ်ဘုရား”

“ဘယ်လိုလဲ မင်း မဃဒေဝလင်္ကာကို ရွတ်ပြစမ်းပါအုံး”

“ဝမ်းမမြောက်သာ, ဤလူ့ရွာဝယ်, ကျွမ်းဝင်ရာ
သွတ်, ကြိုက်ရာနတ်နှင့်, မမှတ်ဂုဏ်ဝါ, ထူးမရှာဘူး,
ကြည်ညိုရာမြတ်, ချစ်ရာတတ်၏, ဆတ်ဆတ်ငကန်, မှန်
သည်မရှိ, လူ့ထုံးသိလော့, လောကိုလူ့တမ်း, လူ့
နှုတ်ခမ်းကား, ချိုးမွမ်းကဲ့ရဲ့, ဖြစ်တတ်ခဲ့ရှင့်, ပြစ်ဘွဲ့
ကြည်ညို, ပြောဆိုကြလည်း, ပြောဆိုသူနှင့်, နိုင်းကာ
ချင့်တည့်, ယခင့်ထိုသူ, ယုတ်မြတ်ဟူလည်း, အယူတူမှ,
ကြည်ညိုကြ၏”

“ဒါကတော့ လောကသဘောဘဲ မောင်ပညာဇောတရဲ့၊ ဘာဘဲဖြစ်ဖြစ် ယာခုညတော့ လူစည်ကားလိမ့်မယ် ထင်တယ်၊ မောင်ပညာဇောတဘဲ ကြည့်ရှင်းပေတော့”

ဆရာတော်က ယင်းသို့ ပြောသော် မိမိသည် စဉ်းစား မိသည်—

“အင်း....တရားနာပရိသတ် သုံးပုံနှစ်ပုံသည် ရုပ်
အဆင်း လှပခြင်း၌ ကြည်ညို၏၊ ငါးပုံလေးပုံသည်
ရဟန္တာစသည် ကျော်စောသတင်းနှင့် အသံကောင်း

ခြင်း၌ ကြည်ညို၏၊ ဆယ်ပုံကိုးပုံသည် ပစ္စည်းလေး
ပြာ ကိုလေသာ ခေါင်းပါးခြင်း၌ ကြည်ညို၏၊ အပုံ
တထောင်ပုံ တပုံသည်သာ သီလ, သမာဓိ, ပညာဂုဏ်
ဓမ္မ၌ ကြည်ညိုကုန်၏”

“မိမိသည် ယင်းသို့ စဥ်းစားပြီးသော် ဆုံးဖြတ်ချက်ချ
သည်–

“ဤသို့ မမှန်မကန် သတင်း ထွက်နေပါလျက်နှင့်
ပရိသတ်များရေးအတွက် ငြိမ်နေလျှင် မတရားဝန်ခံရာ
ရောက်သည်၊ သို့ဖြစ်လျှင် လိမ်ညာဒါနဲ့ ဘာမှမထူး
ခြား၊ အမှန်ကို ဖွင့်ဟပြောဟောသင့်သည်, ကြေညာ
သင့်သည်”

“ညအချိန် တရားပွဲသို့ ရောက်ခဲ့ပြီ၊ တရားပွဲမှာ ပရိသတ်
စည်ကားလှ၏၊ ရဟန္တာလေးဟု ကျော်ဇောသတင်းကြောင့်
ထင်၏၊ သွားရာလမ်းတလျှောက်တွင် အခင်းများ ခင်းထား
သည်မှာ အပြည့်ပင်ဖြစ်၏၊ ပလ္လင်ပေါ်တွင်မူ ထိုင်လို့တောင်
မဖြစ်တော့၊ ပလ္လင်လက်တန်းပင်ကျော်၏၊ အခင်းများဖြင့်
ပြည့်နေ၏၊ မိမိသည် ယင်းပြဿနာ ပြေလည်အောင် တရား
မဟောမီ သတ္တဇဋိလသုတ်ကို နိဒါန်းပျိုးရတော့၏–

“သတ္တဇဋိလသုတ္တန် ဒေသနာ”

“အခါတပါး ဘုရားရှင်သည် သာဝတ္ထိပြည် ပုဗ္ဗာရုံ
ကျောင်း၌ သတင်းသုံးတော်မူ၏၊ ထိုအခါ ဘုရားရှင်သည်
ညနေချမ်းအခါ တပါးတည်း ကိန်းအောင်းတော်မူရာမှ
ထတော်မူ၍ တံခါးမုခ်အပြင်၌ ထိုင်နေတော်မူ၏”

ထိုစဉ် ကောသလမင်းကြီးသည် ဘုရားရှင်ထံသို့ ချဉ်းကပ် ရှိခိုး၍ ထိုင်နေ၏၊ မင်းကြီးဘုရားရှင်ထံ ချဉ်းကပ်၍ မကြာမီပင် ဆံကျစ်ထုံးရသေ့(၇)ယောက်၊ နိဂဏ္ဌတက္ကတွန်း(၇)ယောက်၊ အစေလကတက္ကတွန်း(၇)ယောက်၊ကေသာဠကတိတ္ထိ(၇)ယောက်၊ ပရိဗိုဇ်(၇) ယောက်တို့သည် အထူးထူး အပြားပြားသော ရသေ့အသုံးအဆောင်တို့ကို ယူကုန်၍ ဘုရားရှင်၏ မနီးမဝေး၌ လွန်၍သွားကုန်၏။

ကောသလမင်းကြီးသည် ယင်းတို့ကိုမြင်သော် ဘုရားရှင်၏ရှေ့တော်မှထကာ ယင်းတို့ရှိရာသို့ လက်အုပ်ကိုညွတ်လျက် "အရှင်ဘုရားတို့ အကျွန်ုပ်သည် ပသေနဒီကောသလမင်းကြီး ပါတည်း" ဟု သုံးကြိမ်တိုင်တိုင် အမည်ကို ပြောကြား၏။

ယင်းသို့ အရိုအသေပြုလျက် အမည်ကို ပြောကြားပြီးလျှင် ယင်းတို့လွန်သွားသော် ဘုရားရှင်ထံသို့ တဖန်ချဉ်းကပ် ရှိခိုးလျက် ထိုင်ကာ ဘုရားရှင်အား လျှောက်၏—

> "အရှင်ဘုရား လောက၌ အကြင်ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း၊ အရဟတ္တမဂ်ကို ရကုန်သော ပုဂ္ဂိုလ်တို့သည်၎င်း၊ ရှိကုန်၏၊ ထိုရသေ့၊ တက္ကတွန်း၊ ပရိဗိုဇ်တို့သည် ထိုရဟန္တာ၊ အရဟတ္တမဂ်ရသူတို့တွင် တယောက်အပါအဝင် ဖြစ်ကုန်၏"

[ဘုရားရှင်၏ ကျောင်းဒကာကြီးလဲဖြစ်၊ ကျောင်းသို့လဲ တနေ့သုံးခေါက် သွားလေ့လဲရှိ၊ ဘုရားရှင်နှင့်လဲ အလွန်တရာ ရင်းနှီးသော ကောသလမင်းကြီးကိုယ်တိုင်ကပင် ကိုးရိုးကား

ယားနှင့် ရသေ့ တက္ကတွန်း ပရိဗိုဇ်များကို ရဟန္တာ,ဟု အထင်ကြီးပါလျှင် ယခုခေတ်တွင် ပရိသတ်အခြံအရံ အသင့်အတင့်ရှိ၍ နာမည်ကျော်ကြားပြီး ဘေးတီးကောင်းသော ပုဂ္ဂိုလ်အချို့အား ရဟန္တာဟု သမုတ်ကြသည်မှာ အံ့ဩစရာမဟုတ်တော့၊ ပရိသတ်လဲမရှိ, နာမည်လဲ မကျော်ကြား ဘေးတီးလဲ မရှိသော မိမိပင် အချောင်ကျော်သေး၏။]

"မင်းကြီး ကာမဂုဏ်ကို ခံစားလေ့ရှိသော, သားသမီးတို့ဖြင့် ကျဉ်းမြောင်းသော နေရာ၌နေသော ကာသိတိုင်းထွက် စန္ဒကူးကို သုံးဆောင်သော ပန်းနံ့သာ နံ့သာပျောင်းကို ဆောင်လေ့ရှိသော, ရွှေငွေကို သာယာသော လူဖြစ်သောသင်သည် "ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် ရဟန္တာဖြစ်ကုန်၏၊ ဤပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် အရဟတ္တမဂ်သို့ ရောက်ကုန်၏" ဟူသော အကြောင်းကို သိနိုင်ခဲသည်သာတည်း"

'ဘုရားရှင်၏ ယင်းမိန့်ကြားချက်ကို အထူးသတိပြုပါ။ ဥပမာပြုရသော် လူနှင့် ရဟန္တာသည် အဆင့်ဘယ်လောက်ကွာခြားသနည်း-ဆိုသော် စာမတတ်သူ ကလေးငယ်တယောက်နှင့် စာပေ ဒေါက်တာဘွဲ့ရ ပုဂ္ဂိုလ်တယောက်ပမာ ကွာလှ၏၊ မှန်၏၊ စာမတတ်သေးသူ ကလေးငယ်သည် စာပေ ဒေါက်တာဘွဲ့ရ ပုဂ္ဂိုလ်၏ အရည်အချင်း တော်,မတော်ကို အဘယ်သို့ အကဲခတ်နိုင်မည်နည်း၊ အကဲခတ်လျှင် လွဲမည်သာ ဖြစ်၏"]။

“မင်းကြီး သီလကို အတူတကွ နေကြည့်သဖြင့် ရှိ, မရှိ သိနိုင်၏၊ ထိုသို့ သိနိုင်ရန်လည်း ကြာမြင့်စွာ နေကြည့်မှသာ သိနိုင်၏, ခဏနေကြည့်သဖြင့် မသိနိုင်, နှလုံးသွင်းသူမှသာလျှင် သိနိုင်၏၊ နှလုံးမသွင်းသူသည် မသိနိုင်၊ ပညာရှိသူမှသာ သိနိုင်၏၊ ပညာမဲ့သူ မသိနိုင်”

“မင်းကြီး စင်ကြယ်သောအဖြစ်ကို နှီးနှောပြောဆိုကြည့်မှ သိနိုင်၏၊ ထိုသို့ သိနိုင်ရန်လည်း ကြာမြင့်စွာ နေကြည့်မှသာ သိနိုင်၏၊ ခဏနေကြည့်သဖြင့် မသိနိုင် နှလုံးသွင်းသူမှသာ သိနိုင်၏၊ နှလုံးမသွင်းသူသည် မသိနိုင်၊ ပညာရှိသူမှသာ သိနိုင်၏၊ ပညာမရှိသူ မသိနိုင်”

“မင်းကြီး ဘေးရန်ကြုံသောအခါမှ ဉာဏ်ခွန်အားကို သိနိုင်၏၊ ထိုသို့ သိနိုင်ရန်လည်း ကြာမြင့်စွာ နေကြည့်မှသာ သိနိုင်၏၊ ခဏနေကြည့်သဖြင့် မသိနိုင်၊ နှလုံးသွင်းသူမှသာ သိနိုင်၏၊ နှလုံးမသွင်းသူသည် မသိနိုင်၊ ပညာရှိသူမှသာ သိနိုင်၏၊ ပညာမဲ့သူ မသိနိုင်”

“မင်းကြီး ဆွေးနွေးကြည့်မှသာ ပညာကို သိနိုင်၏၊ ထိုသို့ သိနိုင်ရန်လည်း ကြာမြင့်စွာ နေကြည့်မှသာ သိနိုင်၏၊ ခဏနေကြည့်သဖြင့် မသိနိုင်၊ နှလုံးသွင်းသူမှသာ သိနိုင်၏၊ နှလုံးမသွင်းသူသည် မသိနိုင်၊ ပညာရှိသူမှသာ သိနိုင်၏၊ ပညာမဲ့သူ မသိနိုင်”

“သီလ ရှိ-မရှိ, စင်ကြယ်-မစင်ကြယ်, ဉာဏ်စွမ်း ရှိ-မရှိ, ပညာ ရှိ-မရှိကိုတောင်မှ သိဖို့ရာ ဤမျှခက်ခဲပါလျှင်—

"ငါသိတဲ့တရားအထူးကို လူနတ်ပြဟ္မာတို့ လျင်မြန်စွာ သိနိုင်ကြပါစေ၊ ငါကိုယ်မှုကား ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ဟု မသိကြပါစေနှင့်"

ဟု ရှေးအိုးကိုရသော ယောကျ်ားပမာ ရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်တို့သည် မိမိ၏ ရဟန္တာအဖြစ်ကို သူတပါးသိရန် လျှို့ဝှက်လေ့ရှိ၏၊ ယင်းရဟန္တာပုဂ္ဂိုလ်ကို ငါးပါးသီလမျှပင် မလုံနိုင်သူ၊ မဂ်လသုတ်မျှ မရသူ၊ အဘယ်ပုဂ္ဂိုလ်သည် ရဟန္တာဟု သိနိုင်ပါအံ့နည်း၊ သိပါသည်ဆိုလျှင် မှန်အံ့လော"

"အရှင်ဘုရား အံ့ဖွယ်ဖြစ်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရား မဖြစ်ဘူးမြဲ ဖြစ်ပါ၏၊ အရှင်ဘုရား မိန့်ဆိုအပ်သော ဤစကားသည် အလွန်ကောင်းစွာ ဆိုအပ်သော စကားဖြစ်ပါ၏"

"အရှင်ဘုရား အကျွန်ုပ်၏ မင်းချင်းယောကျ်ားဖြစ်ကုန်သော လျှို့ဝှက်လှည့်လည်ကုန်သော စုံထောက်တို့သည် တိုင်းကားပြည်ရွာကို စုံထောက်၍ လာကုန်၏၊ ထိုစုံထောက်တို့သည် ရှေးဦးစွာ စုံထောက်အပ်ပြီးသည်ကို အကျွန်ုပ်သည် နောက်မှ ဆုံးဖြတ်ပြီးစီးစေပါ၏"

"အရှင်ဘုရား ယခုအခါ၌ ထိုစုံထောက်တို့သည် မြူ ညစ်အကြေးကို မျှောကုန်၍ ကောင်းစွာရေချိုး၊ ခေါင်းကျ၊ ပွပြင်ပြီးသော သံ၊ မုတ်ဆိတ် ရှိကုန်သည် ဖြစ်၍ ဖြူစင်သော အဝတ် ဝတ်လျက် ကာမဂုဏ်

ငါးပါးတို့ဖြင့် ကိုလုံ ပြည့်စုံကြကုန်သည် ဖြစ်၍ မွေ့လျော်ကုန်လတံ့"

"ကောသလမင်းကြီးသည် ယင်းသို့ လျှောက် သားသောအခါ ဘုရားရှင်က ဤသို့ မိန့်ပြန်၏—

"မင်းကြီး အဆင်းသဏ္ဌာန်ကိုမြင်ကာမျှဖြင့် လူကို အကောင်း အဆိုး သိလွယ်သည်မဟုတ်၊ အခိုက်အတန့် မြင်ကာမျှဖြင့် လူကောင်းဟူ၍ အကျွမ်းမဝင်ရာ၊ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး မစောင့်သုံးသူတို့သည် ကောင်းစွာ ကိုယ် နှုတ် နှလုံး စောင့်သုံးသူတို့၏ အသွင်အပြင် အသုံး အဆောင်ဖြင့် ဤလောကကို လိမ်ညာလျက် လှည့်လည် ကုန်၏"

"မင်းကြီး အတွင်း၌ ပစင်ကြယ်ကုန်သော သူတို့ သည် အတုဖြစ်သော မြေနားဒွေး ကဲ့သို့၎င်း၊ ကြေးပဲဝက်မျှထိုက်သော ရွှေရည်ပွတ် နားဒွေးကဲ့သို့ ၎င်း ဖြစ်၍ အပြင်အပ၌ တင့်တယ်ကုန်သကဲ့သို့ ဖြစ်၍ အခြံအရံ ပရိသတ်ဖြင့် ဖုံးလွှမ်းကုန်သည်ဖြစ်၍ ဤ လောက၌ လိမ်ညာလျက် လှည့်လည်ကုန်၏"

"မိမိသည် ယင်းသို့ နိဒါန်းပျိုးပြီးလျှင် တရားကို ဆက်၍ ဟော၏၊ နောက်ညတွင်မူ ပရိသတ် မလျော့သော်လည်း အခင်း များမူ လျော့သွား၏။

* အစစ်အတု ထိုနှစ်ခု, ဆစ်ဖုသချာ ကြည့်နိုင်သော်၊

* အတုတွေဟာ စစ်ပမာ, တူစွာပြု၍ လိမ်သည်နော်၊

"ရုပ်တကောင် နာမ်တကောင်ဆို"

(၄၇)

ယခုခေတ်သည် တရားပြ ရိပ်သာနှင့် တရားပြဆရာများ ပေါများစေ၏၊ တရားတု တရားမှားများလည်း မြောက်များစွာ ပေါပေါက်လျက်ရှိ၏၊ သို့ဖြစ်၍ တရားကို အကယ်လေ့လာ လိုက်စားလိုသူတို့သည် မိမိတို့ မြို့ရွာတွင်ရှိသော သီလပြည့်ဝ ပရိယတ္တိ ဗဟုသုတလဲ ရှိကြသော ပုဂ္ဂိုလ်များထံ တရားအား ထုတ်ရာ၌ လိုအပ်သော အခြေခံဗဟုသုတကို လေ့လာလိုက်စား သင့်သည်။

သို့ လေ့လာလိုက်စားပြီးမှ တရားကို နာကြားအားထုတ် သော် တရားဟောမှား, ပြောမှား, တရားပြမှား ဘေးမှ ကင်းဝေးနိုင်မည်၊ ရှောင်ရှားနိုင်မည်၊ သို့မဟုတ်က တရား ဟောမှား ပြမှား ဘေးနှင့်ကြုံတွေ့ရချေသော် အပါယ်ခြေကန် နိုင်ရန် နာကြားအားထုတ်ပါလျက် အပါယ်ခြေမကန်နိုင်ဘဲ အပါယ်တွင် ခံရမည်မှာ သေချာ၏။

ယခုခေတ်တွင် အတုအယောင် အမှားမည်မျှ များမည်ကို ရှေးခေတ်နှင့် ချိန်ကြည့်က ပိုသိနိုင်မည်ဖြစ်၏၊ ရှေးခေတ်က လယ်တီဆရာတော်ဘုရားကြီးကိုယ်တိုင် တရားတု တရားမှား များ ဘေးမှ ကင်းဝေးရန် သတိပေး နိုးဆော် မှာကြား ခဲ့သော စာတမ်းကို ဘတ်၍ ယခုခေတ်နှင့် ချိန်ကြည့်ပါ—

"ယခုလောက၌ ဘာဝနာအလုပ်ကို အားထုတ်ကြသူ အလွန်ပေါများ၏၊ သမထလုပ်နည်း အမျိုးမျိုး ဝိပဿနာလုပ်နည်း အမျိုးမျိုးရှိကြ၏"

"ရုပ်,နာမ်တရားတို့ကို ကောင်းကောင်းနားလည်၍ ရှုကြသူလည်းရှိ၏၊ ရုပ်,နာမ် တရားတို့ကို ကောင်းကောင်း နားမလည်မူ၍ ထင်မိသလို ရှုကြသူများလည်း ရှိ၏"

"ယခုခေတ် ရုပ်,နာမ်ခွဲနည်း"

ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင် ရေပန်းစားနေသော ရုပ်နာမ် ခွဲနည်းမှာ "သိတာနာမ်, မသိတာရုပ်" ဟူ၍ ဖြစ်၏၊ ဤမျှနှင့် ရုပ်နာမ်ကွဲပါလျှင် ယင်းတို့ကို ဥဂ္ဂဟတည်ပြီ ဆိုမည်လော၊ ဝိပဋ္ဌိတည်ပြီ ဆိုမည်လော၊ သို့မဟုတ် နေယျဆိုမည်လော၊ ပညာရှိတို့သည် ဉာဏ်ပညာဖြင့် စိစစ်၍ ဝေဘန်ကြည့်ပါလေ၊ ဤမျှနှင့် ရုပ်နာမ်ကွဲ၍ ပညတ်မှတက် ပရမတ်သက်သက်သို့ ရောက်၍ ရှုပွားနိုင်ပါမည်လော။

"သမထအလုပ် ဖြစ်စေ, ဝိပဿနာအလုပ် ဖြစ်စေ စွဲစွဲ—မြဲမြဲ အားထုတ်၍ လုပ်နိုင်လျှင် အဖုံး-အပိတ် နီဝရဏတရားကို ခွာနိုင်၏၊ စိတ်၏တည်ကြည်ခြင်း အထူးသို့ ရောက်နိုင်ကြ၏၊ ကိုယ်ရောင် ကိုယ်ဝါများ လည်း ဖြစ်ပေါ်လာကြ၏၊ ဤသို့ အထူးအထွေ ဖြစ်

ပေါ်လာသည်ကို အချို့က မဂ်ဉာဏ် ဖိုလ်ဉာဏ် ရပြီဟု ထင်မှတ် ကြကုန်၏၊ မဟုတ်လေစွ၊ နိဝရဏကင်းမှု၏ အကျိုးဆက်မျှ ပေတည်း”

“ အားထုတ်မှု ၂-မျိုး ”

ဆရာတော်ကြီး၏ မိန့်ကြားချက်ကို အထူး သတိရှိပါ၊ အားထုတ်မှု ၂—မျိုးရှိ၏၊ “ **သမထနည်း, ဝိပဿနာနည်း** ” ဖြစ်၏၊ ယင်းတွင် ရုပ်နာမ်မသိဘဲ တနေရာရာတွင် စူးစိုက်မှတ်မှုမျိုးသည် သမထသာဖြစ်၏၊ ဝိပဿနာမဖြစ်ပေ၊ မှန်၏၊ “**ဝိပဿနာ၏ အာရုံသည် ရုပ်နာမ်ဖြစ်၏၊**” ယခုမူ အားထုတ်သူတိုင်း သခ်ါရုပေက္ခာဉာဏ် ရကြ၏၊ ရုပ်နာမ်မှုကား မသိကြ၊ စဉ်းစားပါလေ။

“လောက၌ ကမ္မဋ္ဌာန်း နည်းဆန်း တွေလည်း အလွန် ပေါများကြ၏၊ အချို့သော ဆရာတို့သည် နတ်မှော်သွင်းသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှော်သွင်း၍ ပေးကြကုန်၏၊ အချို့သောဆရာတို့သည် ဘီလူးမှော် သွင်းသကဲ့သို့ ကမ္မဋ္ဌာန်းမှော်သွင်း၍ ပေးကြကုန်၏”

ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင် အားထုတ်ရင်း အော်ကြသူများ, ငိုယိုကြသူများ, ရူးကြသူများသည် ဤနည်းမျိုးနှင့် တွေ့ဟန်တူ၏၊ မှန်၏၊ ပိဋကတ်စာပေတွင် အားထုတ်ရင်း အော်သူ, ငိုယိုသူ, ရူးသူများမတွေ့ရ၊ အော်သူ ငိုယိုသူနှင့် အရူးများ ပျောက်သည်ကိုသာ တွေ့ရ၏။

''အချို့သော ဆရာတို့သည် အနောက် နိုင်ငံမှ ရောက်လာသော စိတ်ညို့အတတ်ကဲ့သို့ သူတပါးစိတ်ကို မိမိစိတ်ဖြင့် ဖိနှိပ်၍ ခဏချင်း ထင်ချက် မြင်ချက် ရအောင် ပေးကြကုန်၏၊ ထိုအခါ လောက၌ အချို့သော ကသဲနတ်, ရှမ်းနတ်, တလိုင်းနတ်တို့သည် ခဏချင်း ဝင်ရောက် လာကြကုန်၍ ကမ္မဋ္ဌာန်းယူသူတို့၏ စိတ်၌ အထူးထူး=အထွေထွေ မြင်အောင်ပြကြကုန်၏''

ယခု မျက်မှောက်ခေတ်တွင်လဲ ဤနည်းမျိုး ခေတ်စားလျက် ရှိ၏၊ အားထုတ်သူ များအား တရားပြဆရာက အားထုတ်ချိန်တွင် ထင်မြင်ချက်ကို ပြောပေးနေ၏၊ ပုပ်လာပြီ၊ ပွလာပြီ၊ ရောင်လာပြီ၊ စသည် ပြောပေးနေ၏၊ အားထုတ်သူတွင်လည်း ထင်မြင်လာ၏၊ အချို့မှာ ဘယ်ရက်မှာ ဘယ်လိုထင်မည်၊ ဘယ်လိုပြောမည်ဟု တွက်ချက်နိုင်၏၊ ယင်းနည်းတို့မှာ စိတ်ညို့အိပ်မွေ့ချပညာ၏ အဆွယ်အပွား မျှသာ ဖြစ်၏။

"အချို့သော သူတို့မှာ အသုဘကောင်ကြီး ထင်လာ၏၊ အချို့သော သူတို့မှာ အရိုးစုကြီးထင်လာ၏၊ အချို့သောသူတို့မှာ မြတ်စွာဘုရားရွှေရုပ်ပွားတော်ကြီး ထင်လာ၏၊ အချို့သောသူတို့မှာ ရဟန်းတော်များ ထင်လာ၏၊ အချို့သောသူတို့မှာ လှပတင့်တယ်သော လူရုပ်ပုံ နတ်ရုပ်ပုံ ထင်လာ၏"

"ထိုတွင် ရဟန်းတော်ကြီးထင်သည်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပေးဆရာတို့က မြတ်စွာဘုရားဟုပြောဆိုကြကုန်၏၊ လှပတင့်တယ်သော လူရုပ်ပုံ နတ်ရုပ်ပုံများ ထင်လာကြသည်ကို ကမ္မဋ္ဌာန်းပေး ဆရာတို့က ဝေဿဝဏ် နတ်မင်းကြီး ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ အချို့ဆရာတို့က အရိမေတ္တာယျ မြတ်စွာဘုရားအလောင်းတော် နတ်မင်းကြီးဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏၊ အချို့ ဆရာတို့က သိကြားမင်းကြီး ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်သည်ဟု ပြောဆိုကြကုန်၏"

အမှန်စင်စစ်မူ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာသည် နှုတ်အက်ရာ ပြောဆိုနေခြင်းမျှသာဟု မှတ်၊ မိမိ၏ အဖုံးအလွှမ်း နိဝရဏကွာခိုက် သမာဓိ အရှိန်အဝါကြောင့် ပေါ်လာသော ပညတ်နိမိတ်များသာ ဖြစ်၏။

"လောက၌ လူတို့သည် ဘုရားရုပ်ပွားတော် ဘုရားအသွင်တော်ကို မြင်ရသည်ဆိုလျှင် အလွန်မက်မောကြ၏၊ ထို့အတူ နတ်မင်းကြီး, သိကြားမင်းကြီး, ဗြဟ္မာမင်းကြီး ဖြစ်သည်ဆိုလျှင် အလွန်မက်မောကြ၏၊ အရိမေတ္တေယျ ဘုရားအလောင်းတော်ကြီးဆိုလျှင် တလောကလုံးပင် မက်မောကြ၏၊ သတိထားကြလေကုန်၏"

မျက်မှောက်ခေတ်တွင်မူ ယင်းသို့ မြင်ပါက နတ်ပြည်ဗြဟ္မာ့ပြည်ကို မြင်သည်, ဒိဗ္ဗစက္ခုဉာဏ်, ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿတိဉာဏ်ရသည်ဟု ပြောကြလေကုန်၏၊ စင်စစ် ယင်းတို့ကို မေးကြည့်သော် ရုပ်နာမ်မျှ မသိပေ။

မိမိအကျိုးကို တကယ်လိုလားသော အမျိုးကောင်း သားသမီးတို့သည် ကိုယ့်ကိုယ်ကို မနစ်နာရလေအောင် နှုတ်တက်ရပြောသော သင်္ခန်းတက်၍ မှတ်စုနှင့် တရားပြနေသော ယောင်ဝါးဝါး ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာတို့၏ ပြောချက်နှင့် တင်းတိမ်မနေဘဲ ဆက်လက်လေ့လာသင့်၏။

တချိန်က နှုတ်တက်ရပြောသော သင်္ခန်းတက်မှတ်စုနှင့် တရားပြသော ဆရာတယောက်၏ ယောဂီတယောက်နှင့် မိပိတွေ့၏၊ ထိုစဉ်က ယောဂီက လျှောက်၏။

“ဦးပဉ္ဇင်းဘုရား ‘‘ရုပ်နာမ်ဆိုဒါ အကောင်ကြီးဆိုဒါ ဟုတ်လား” ဘုရား”

“ဘယ်ကလာ ရုပ်နာမ်ဆိုဒါအကောင်ကြီးရမှာလဲ၊ တရားအားထုတ်တဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကိုက အကောင်မဟုတ်တဲ့ ရုပ်နာမ်ကို အကောင်လို့ ထင်နေတဲ့ အထင်ပျောက်အောင် အားထုတ်ရဒါ၊ ဘယ့်နှယ် အားထုတ်ခါမှ အကောင်မဟုတ်တဲ့ ရုပ်နာမ်က အကောင်ဖြစ်လာရဒါလဲ”

“မသိပါဘူးဘုရား၊ တပည့်တော် တရားအားထုတ်တော့ ထိုင်ပြီးအားထုတ်နေတဲ့ ကိုယ်ကြီးကိုလဲ သိနေ့မြင်နေတယ်၊ ရှေ့မှာလဲ တပည့်တော်ကိုတ်တကိုယ် ထင်ထင်ရှါးရှားမြင်နေတယ်၊ ဒါနဲ့ တပည့်တော် ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာ မေးလျှောက်ကြည့်တယ်”

“မေးလျှောက်ကြည့်တော့ ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ဘယ်လိုပြောလိုက်လဲ”

"ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက 'အမယ်လေး သူများတွေ အဲဒါမြင်အောင် မနည်းအားထုတ်နေရတယ်၊ အဲဒါ ရုပ်နာမ်ကွဲဒါတဲ့၊ ရုပ်တကောင် နာမ်တကောင် နှစ်ကောင်ရှိရာ ရုပ်ကောင်က အမာခံထင်ရှားတယ်၊ နာမ်ကောင်က အရိပ်လိုဘဲတဲ့၊ အဲဒီလို ပြောတယ်ဘုရား၊ ဟုတ်လား ဦးပဥ္စင်းဘုရား၊ "**ရုပ်တကောင် နာမ်တကောင်ဆို**"

"မဟုတ်ပါဘူးဆိုမှ ထပ်မေးနေပြန်ပြီ"

"ဒါဖြင့် တပည့်တော်ကို ရုပ်နာမ်ရှင်းပြစမ်းပါဘုရား"

"နင်အားထုတ်တုန်းက နင့်ကမ္မဋ္ဌာန်းဆရာက ရုပ်နာမ် ရှင်းမပြဘူးလား"

"ရှင်းပြတယ်ဘုရား"

"ဘယ်လိုရှင်းပြလဲ ပြောစမ်းပါအုံး"

"**သိဒါကနာမ် မသိဒါကရုပ်**"တဲ့ ဘုရား၊

"ဒါဖြင့်ရင် နင်ရုပ်နာမ်ကွဲနေမှ အကောင်ကြီး ပေါ်လာတော့ ဘာဖြစ်လို့ နင်ဆရာသွားမေးလဲ"

"မသိလို့ သွားမေးဒါပေါ့ဘုရား"

"အင်း....အင်း၊ နင်က မသိလို့သွားမေးတော့ ဟိုက နင့်လောက်မှ မတတ်သူက ရမ်းပြောလိုက်တယ် မဟုတ်လား"

"အဲဒီလို သဘောရောက်နေဒါပေါ့ဘုရား"

"ကဲ—ဒါဖြင့် နားထောင် ငါတိုတိုပြောပြမယ်"

"မှန်ပါဘုရား"

"နှင့်ကိုယ်စမ်းကြည့်စမ်း မာဒါမတွေ့ဘူးလား"

"တွေ့ပါတယ်ဘုရား"

"နောက်တခါ စမ်းကြည့် ပူဒါမတွေ့ဘူးလား"

"တွေ့ပါတယ်ဘုရား"

"နောက်တခါ စမ်းကြည့်၊ တွန်းဒါ၊ ကန်ဒါ၊ တိုးဒါ မတွေ့ဘူးလား"

"တွေ့ပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီ မာဒါရယ်၊ ပူဒါရယ်၊ တွန်းဒါ၊ ကန်ဒါ၊ တိုးဒါတွေဟာ တွေ့ထိကောင်းတဲ့ ဖောဋ္ဌဗ္ဗရုပ်တွေဘဲ၊ အဲဒီရုပ်တွေကို တခုစီ ခွဲယူကြည့်စမ်း ရမလား"

"ဘယ်ရမလဲဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့ မရလဲ"

"ခွဲခွာလို့လဲမရ၊ အကောင်လဲ သီးသန့်မှ မဟုတ်ထာဘဲ၊ ဘယ်ခွဲယူလို့ရမလဲ"

"ဒါနဲ့ ရုပ်တကောင်ဆို၊ အဲဒီရုပ်သုံးခုရယ်၊ နောက်ဖွဲ့စည်းသဘော၊ ကပ်သဘော၊ ရုပ်တခုထည့်၊ အဲဒီရုပ်လေးခုဟာ ရုပ်ထဲမှာ အကြီးဆုံး အထင်ရှားဆုံးဘဲ၊ သူတို့တောင်မှ အကောင်မဟုတ်လျှင် ကျန်တဲ့သူတို့လေးခု မှီနေတဲ့ ရုပ်တွေဟာ အကောင်ဟုတ်ပါ့မလား"

"ဘယ်ဟုတ်ပါ့မလဲ ဘုရား"

"ဒါဖြင့် ရုပ်တကောင်ရှိသေးလား"

"မရှိတော့ဘူး ဘုရား"

"အဲဒီ နှင့်ကိုယ်မှာ အထင်ရှားဆုံး အကြီးဆုံးဖြစ်တဲ့ ရုပ်လေးခုလဲ အကောင်မဟုတ်၊ ရုပ်လေးခုမှီပြီးနေတဲ့ ရုပ်တွေလဲ အကောင်မဟုတ်လျှင် အာရုံမျိုးစုံသို့ သွားပြီး သိတတ် ညွတ်တတ်တဲ့ စမ်းသပ်တွေထိလို့လဲ မရတဲ့ သဘောကလေးကကော အကောင်လား"

"ဘယ်ဟုတ်မလဲ"

"ဒါဖြင့် နာမ်တကောင်ဆိုဒ ယုံလား"

"မယုံလို့ ဦးပဥ္စင်း မေးကြည့်ဒါပေါ့"

"နှင် စဥ်းစားကြည့်၊ နှင် အားထုတ်ရင်းနဲ့ ၂ ကောင်တွေတော့ ရှေ့က အကောင်က ထိုင်နေတဲ့အကောင်ကို သိတာလား၊ သို့မဟုတ် ထိုင်နေတဲ့အကောင်က ရှေ့ကအကောင်ကို သိဒါလား"

"ထိုင်နေတဲ့ အကောင်က ရှေ့က အကောင်ကို သိဒါဘုရား"

"အကယ်၍သာ နှင့်ဆရာ ပြောသလို ရှေ့က အကောင်က နာမ်သာဆိုရင် ထိုင်နေတဲ့ နှင့်ကိုယ်ဟာ ရုပ်သက်သက် ကျန်ဘော့တယ် မသိရဘူး၊ ရှေ့သို့ ခွဲထွက်သွားတဲ့ နာမ်ကောင်ကသာ သိရမှာ မဟုတ်လား"

"မှန်ပါ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား"

"ယခု ထိုင်နေတဲ့ အကောင်က သိတယ်ဆိုတော့ ထိုင်နေတဲ့ အကောင်မှာကို ရုပ်ရော နာမ်ရော ရှိနေတယ်မဟုတ်လား"

"မှန်ပါ ရှိနေပါတယ်ဘုရား"

"အဲဒီ ရှိနေတဲ့ ရုပ်နာမ်ကိုဘဲ သိအောင် ကြိုးစား အားထုတ်ပါအုံး၊ ရုပ်နာမ်သိရင် ရုပ်ဖြစ်ဖြစ် နာမ်ဖြစ်ဖြစ် တခုခုကို အခြေခံထားပြီး အားထုတ်ပါလျှင် မကြာမီ တရားသဘော ပေါက်ပါလိမ့်မည်၊ ကဲ တော်ရောပေါ့ ညောင်းပြီ"

"မှန်ပါဘုရား"

* တရားရှုရန် အခြေခံ ရုပ်နာမ်ကွဲဘို့ လိုသနော်၊
* ရုပ်နာမ်ပကွဲ အားထုတ်လဲ ချော်လွဲကြမည် ဖြင့်သနော်၊

* * *

"သူများဘုန်းကြီးဟော နားဝင်ချိုလို့"

(၄၈)

ပုထုဇဉ်သတ္တဝါတို့သည် အများအားဖြင့် အချော့ကြိုက်, အမြှောက်ကြိုက်, ချိုသာမှုကို ကြိုက်နှစ်သက်ကြသည်ချည်း ဖြစ်ကုန်၏၊ သံသရာဝဋ်မှ လွတ်ရာလွတ်ကြောင်း သူကောင်းတရားကို နာကြားရာတောင်မှ အသံချိုသာမှ နာကြားချင်ကြသည်၊ အသံမချိုသာလျှင် မနာကြားချင်ကြပေ။

ယင်းသို့ အသံချိုသာမှ နာကြားချင်သူများ၏ အလိုသို့လိုက် အကြိုက်သို့ ဆောင်သောအားဖြင့် ပင်ကိုယ်က အသံမချိုသာသော ဟောသူအချို့သည် ပင်ကိုယ်က အသံချိုသူများသို့ အတုလိုက်ကာ လူကြိုက်များအောင် ဟဲ့ဆိုပြီး မိမိ၏အရှိသံကို ဆွဲကာ ငင်ကာ ပြစ်ကာ ချဲ့ကာ ဟောပါလျှင် ဟောသူရော နာသူပါ အပြစ်မကင်း နစ်နာမည် ဖြစ်၏။

မိမိ၏ အရှိသံနှင့် ရိုးရိုးဟောပါမူ ဟောသူရော နာသူပါ အပြစ်မရှိ အကျိုးရှိမည် ဖြစ်၏၊ သို့သော် အသံချိုသာမှ ကြိုက်နှစ်သက်သူ အချို့ကမူ ပြောကောင်း ပြောပေလိမ့်မည်၊ ကဲ့ရဲ့ကောင်း ကဲ့ရဲ့ပေလိမ့်မည်။

မှန်၏၊ တခါန်က မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံခဲ့ရ၏၊ မြို့ကြီး တမြို့တွင် ဖြစ်၏၊ အလှူတလှူတွင် ဆရာတော်ကြီးတပါး တရားဟော၏၊ ဆရာတော်ကြီးမှာ တရားဟောကောင်း၏၊ အသံချိုသာ၏၊ လုပ်သံ့ပြုပြင်သံ မဟုတ်၊ ပင်ကိုယ်ကောင်းဖြစ်၏၊ မေတ္တာ ကရုဏာ ရှေ့သွားပြု၍ ဟောသဖြင့် ပိုမိုကောင်း၏၊ ပရိသတ်မှာ ငြိမ်လျက် ရိုသေစွာ နာယူနေ၏။

အလှူပွဲကား ပြီးပါပြီ၊ လူများရှင်းလင်းသွားသော အခါ ဒကာမကြီး သုံး လေးယောက် မိမိထံသို့ ရောက်လာပြီး ဦးချကာ ထိုင်နေ၏၊ ယင်းတွင် တယောက်သော ဒကာမကြီးက မိမိအား ကြားလျှောက်တော့၏—

"သူများဘုန်းကြီးဟော နားဝင်ချိုလို့"

"သူများဘုန်းကြီးဟော နားဝင်ချိုပြီဆိုတော့ ဘာပြင်လဲ စကားကကျန်နေတယ်၊ သူများဘုန်းကြီးရှိရင် ဒို့ဘုန်းကြီးလဲ ရှိရအုံးမယ်၊ ပြောပါအုံး ဆက်ပြီး"

"ဒို့ဘုန်းကြီးများ ဟောလျှင် ဘယ်နေရမှန်းတောင် မသိတော့ဘူး၊ အော်လိုက်ငေါက်လိုက် မာန်လိုက်ထန်လိုက်ထာ"

ဒကာမကြီးမှာ ရီးသား၏၊ စေတနာ သဒ္ဓါတရားကောင်း၏၊ ဟောဟော့ဒိုင်းဒိုင်း ပြောတတ်၏၊ ရတနာသုံးပါးလေးစားကြည်ညို၏၊ သို့သော် ပညာကားနည်း၏၊ သို့နှင့်မိမိသည် ဒကာမကြီးအား သိစေလိုသည့် ဆန္ဒကြီးစွာနှင့် ခပ်မာမာပင် ဟော၏၊ သို့နှင့် ပြန်ပြောလိုက်၏—

"ဒကာမကြီးကို အော်၊ ငေါက်၊ မာန်၊ ထန် ဟောဒါတောင်မှ အကျွတ်တရား မရနိုင်ဒါ ချိုချိုသာသာ ဟောရင် ဘယ်တော့ အကျွတ်တရား ရမှာလဲ"

"ဟုတ်တော့လဲ ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်က ခပ်ကြမ်းကြမ်း ဟောမှလဲ နားလည်မှာဘုရား"

ဒကာမကြီးမှာ မိမိအား အလွန်ကြည်ညို၏၊ သူ့ကို တရားဟောလျှင် တွဲတွဲဘဲ ဟောပါ၊ သွယ်ဝိုက် မဟောပါနှင့် တွဲတွဲဟောဒါတောင်မှ မသိနိုင်ရတဲ့အထဲ သွယ်ဝိုက် ဟောလျှင်ဘယ်မှာသိနိုင်တော့မှာလဲဟု လျှောက်ထား၏၊ သို့နှင့် မိမိသည် ခပ်မာမာ-ထန်ထန်ပင် ဟော၏။

"ဒါနဲ့ ခပ်ကြမ်းကြမ်းဟောမှ နားလည်မှာလဲ ဆိုသေးတယ်၊ ဘာဖြစ်လို့ နားဝင်မချိုတဲ့ ဘုန်းကြီးကို လာကဲ့ရဲ့နေသေးလဲ"

"ခပ်ကြမ်းကြမ်းဟောမှ နားလည်ဒါတော့ ဟုတ်ပါတယ်ဘုရား၊ ဒါပေမဲ့ ချိုသာတော့ နားထောင်ကောင်းဒါပေါ့"

"ဦးပဉ္စင်းအသံမှ မကောင်းဒါ၊ ဘယ်ချိုသာမှာလဲ၊ ခုဟောသလိုဘဲ ဟောတတ်ထာဘဲဟာ၊ ကိုယ့်ကံက ဒီလောက်ဘဲ အကျိုးပေးဒါ ဒီလောက်ဘဲ ဟောနိုင်တော့မှာပေါ့"

"မအော်-မငေါက်ရင် ကောင်းပါတယ်ဘုရား၊ အော်ငေါက်တော့ ဘယ်ဆီ နေရမှန်းတောင် မသိတော့ဘူး၊ ချောင်ကပ်နေရတယ်"

"ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ဖြင့် သနားတောင်သနားပါတယ်"

"အဖော်ပါလာသော ဒကာမကြီးများက ပြောခြင်းဖြစ်၏။

"ဒါက ဒကာမကြီးမို့ သက်သက်အော်ငေါက် ဟောဒါဘဲ၊ တခြားလူတွေ အော်ငေါက်ဟောရင် ဖြစ်မလား၊ အရိုက်တောင် ခံရမယ်"

"ဒါတော့လဲ ဘုန်းကြီးက အသိသားဘဲ"

"အောင်မယ် တရားဟော ဘုန်းကြီးများ လူအမှတ်နေလား မသိဘူး"

"ဒီလိုတော့လဲ မမှတ်ပါဘူး ဘုရား"

"ဒီမှာ ဒကာမကြီး တရားဟောနည်းက ၂-နည်း ရှိတယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား"

" တရားဟောနည်း ၂ မျိုး "

"ဣဓ အာနန္ဒ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ အာနန္ဒ ဤလောက၌ ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူ၍ စသည် ဖြင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးတစ်ယောက်ကို ရည်ညွှန်း၍ ဟောတော် မူခြင်းမျိုးကို "ဥဒ္ဒိဿ-ရည်မှတ်၍ တရားဟောမှု" ဟု ခေါ်တယ်"

"ဣဓ ဘိက္ခဝေ တထာဂတော လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ- ရဟန်းတို့ ဤလောက၌ ဘုရားရှင်ပွင့်တော်မူ၍ စသည် ဖြင့် ရှေ့တွင် ရှိရှိသမျှသော တရားနာပရိသတ်တွေကို သိမ်းကြုံးပြီးလျှင် မရွေးမချယ်ဘဲ ဟောတော်မူခြင်း မျိုးကို "အနုဒ္ဒိဿ-မရည်ရွယ်ဘဲ ပရိသတ်အားလုံး သိမ်းရုံး၍ တရားဟောမှု" လို့ ခေါ်တယ်"

"အဲဒီ ၂-မျိုးမှာ ယခု ဒကာမကြီးတို့ ကျောင်းဘုရား ပွဲဆိုတော့ ဒကာမကြီးဘဲ ရွယ်ရွယ်ပြီး အဓိကထား၍ ဟော တော့ အောင်ကောင်းပေါ်လိမ့်မယ်"

"တပည့်တော်ကိုချည်းဘဲ မရည်ရွယ်ဘဲ တခြားလဲရည်ရွယ် ဟောပါအုံးဘုရား၊ တော်တော်ကြာ သူများတွေက ဘုန်းကြီး မျက်နှာလိုက်တယ် ဖြစ်နေပါအုံးမယ်"

"မဖြစ်ပါဘူး၊ ပရိသတ်က သိပြီးသားဘဲ၊ သူတို့ကလဲ ဒကာမကြီးကို နာနာဟောလေ ကျေနပ်လေဘဲ၊ တချို့က ယားတောင် လျှောက်သေးတယ်၊ ဟောသာ ဟောပါဘုရား၊ ဒါမှ အကျွတ်တရားရမှာတဲ့"

"ဟုတ်တယ် ဘုရား၊ ဒေါ်ဒေါ်ဘဲ ရည်ရွယ်ဟောပါ ဘုရား၊ ဒေါ်ဒေါ် ရည်ရွယ်ဟောရင် အားလုံး နားလည် သွားတယ်"

"ကဲ ဘယ့်နှယ်လဲ ရှေ့မှာတောင် မြှောက်ပေးနေပြန်ပြီ၊ ဘုန်းကြီးကလဲ အမြှောက်ကြိုက်ကြိုက်နဲ့"

"ခက်ပြီ၊ ပရိသတ် အကူအညီ ရမှာလားလို့ အကူအညီ တောင်းပါတယ်၊ ဘုန်းကြီးတောင် မြှောက်ပေးနေပြန်ပြီ"

"မြှောက်ပေးဆို သူတို့ကလဲ သိတယ်၊ ဥပမာကလဲရှိတယ် လေ၊ သူများ ခူးပြီးသားထမင်း အဆင်သင့်ဝင်စားသလိုဘဲ၊ ဒကာမကြီးအတွက် ရည်ရွယ်ဟောတဲ့တရားကို အသာနာရင်း နဲ့ သူတို့လဲ တရားသဘောပေါက်ထားပေါ့"

"ဟုတ်တယ်ဘုရား၊ ဟုတ်တယ်"

အဖော်ပါလာသူများက ဝိုင်းဝန်းထောက်ခံကြပြန်၏။

"ကဲ-ကဲ ဟုတ်မနေနဲ့ အချိန်မရှိတော့ဘူး၊ တပည့်တော် တို့ ပြန်ခွင့်ပြုပါအုံးဘုရား"

ဒကာမကြီးများသည် ပြောပြောဆိုဆိုပင် ရှိခိုး ဦးချ၍ ထပြန်သွားကြ၏၊ မိမိမူ သတ္တဝါတို့အကြောင်း စဉ်းစား ကျန်ရစ်ခဲ့၏—

"အလုံးစုံကုန်သော အဆင်းမျိုးစုံ ရူပါရုံတို့သည်၎င်း၊ အသံမျိုးစုံ သဒ္ဒါရုံတို့သည်၎င်း၊ အနံ့မျိုးစုံ ဂန္ဓာရုံတို့သည်၎င်း၊ အရသာမျိုးစုံ ရသာရုံတို့သည်၎င်း၊ အတွေ့မျိုးစုံ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာအာရုံ တို့သည်၎င်း၊ သဘောတရားမျိုးစုံ ဓမ္မာရုံတို့သည်၎င်း ရှိကုန်၏၊ ဤအာရုံ ၆-ပါးသည် လောက၏ သုံးဆောင်ခံစားဖွယ် "အာမိသ" မည်၏၊ ကြမ်းတမ်းလှ၏၊ ဤအာရုံ ၆-ပါးတို့၌ လူအပေါင်းသည် နစ်မြုပ်၏"

"သတိနှင့်ပြည့်စုံသော ဘုရားရှင်၏ တပည့်သည် ဤအာရုံ ၆-ပါးကိုလည်း ကောင်းစွာ လွန်မြောက်၍ မာရ်မင်း၏တည်ရာ တေဘူမိကဝဋ်ဒုက္ခကို လွန်မြောက်လျက် နေမင်းကဲ့သို့ တင့်တယ်၏" (ဆဗ္ဗာယတနသုတ်-မာရသံယုတ်)

* အာရုံ ၆-ပါး၊ လွန်လိုက်စား၊ တရားဝေး၍ နစ်လိမ့်သော်၊
* အာရုံ ၆-ပါး၊ လွန်မြောက်ငြား၊ တရားရ၍ အေးလိမ့်သော်။

* * *

“ဟိုကိုယ်တော်တွေ နာခိုင်းချင်တယ်တဲ့”

(၄၉)

“သာသနာ”ဟူသည် “ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ” ကို ခေါ်သည်၊ “ပြု”ဟူသည် ယင်းဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ မတည်သေးသူကို တည်အောင်ပြုခြင်း, တည်ပြီးသူကို တည်တန့်အောင် တိုးပွားအောင် ပြုခြင်းပင်ဖြစ်၏၊ သို့ဖြစ်၍ သာသနာပြုသူသည် သာသနာနှင့် ပြုဒါကို ကွဲပြားအောင် ကြံစားသင့်၏။

ယင်းသို့ ကွဲပြားအောင်ကြံစား၍ ကွဲပြားသော် ဘုရားရှင်၏ အဆုံးအမ သာသနာကို အဆုံးအမအတိုင်း မိမိကိုယ်တိုင် မိမိကိုယ်ကို ဆုံးမတော်မူဒါနဲ့ ကိုက်ညီအောင် အရင်ပြု၍ တတ်နိုင်ပါလျှင် သူတပါးတို့ကိုလဲ အဆုံးအမ သာသနာ တည်အောင်ပြုပါမှ အချိုးကျမည် ဖြစ်၏။

ဒီမဟုတ်ဘဲ အချိုးတကျ မိမိတွင် အရင်သာသနာမတည်သေးဘဲ သူများသွားပြုသော် ယင်းအပြုခံရသူက သာသနာမတည်သေးဘဲ လာပြုသူ မိမိအား ပြန်၍ သာသနာပြုလိုက်လိမ့်မည်ဖြစ်၏။

မှန်၏၊ တချိန်က မိမိသည် မြို့ငယ်တမြို့သို့ ရောက်ခဲ့၏၊ ယင်း မြို့ငယ်မှာ မြို့ငယ်သလောက် ဝိပဿနာဝါဒများသော မြို့ငယ်တမြို့ဖြစ်၏၊ သူနည်းကိုယ့်နည်းဖြင့် နည်းတွေရှုပ်လှ၏၊ ပြောရန် မလွယ်ကူ၊ ရောက်မဆိုက်ပင် ပင့်ဖိတ်သူ ဒကာကြီးများက လျှောက်၏—

"အရှင်ဘုရား ဟို ကိုယ်တော်တွေလိုတော့ မဖြစ်ပါ စေနဲ့ဘုရား"

"ဘာလဲ ဒကာကြီး၊ အရင်းမမှိ အဖျားမရှိ၊ ဘယ်လို ဟို ကိုယ်တော်တွေလို မဖြစ်ရမှာလဲ၊ အဖြစ်အပျက်ကို ပြောအုံး မှပေါ့"

"ဒီလိုဘုရား၊ တပည့်တော်တို့မြို့မှာ အရှင်ဘုရားပါဆို တရားပွဲ သုံးပွဲပေါ့၊ ပဌမဆုံး တရားပွဲမှာ နိုင်ငံကျော် ဆရာ တော်ကြီး အပါအဝင် လေးငါးပါးဘဲဘုရား ဟောတယ်၊ အထင်ကြီးဒါနဲ့ သွားနာတယ်ဘုရား၊ နာမယ်တခြား၊ ဟော ဒါတခြားဘဲဘုရား"

"ဘာဖြစ်လို့လဲ ဒကာကြီး"

"ဝိပဿနာဆိုပြီး ဘုရား အသံနေ အသံထားကို ဦးစားပေး ဟောတယ်ဘုရား၊ ဒီခြားထဲ ဆရာတော်ကြီးကလဲ အမြောက် ကြိုက်လိုက်ထာ မပြောပါနဲ့တော့၊ တပါးကသတ်သတ် ဆရာ တော်ကြီးကို မြှောက်ပင့်ဒါတွေချည်းဘဲ ထွက်ပြီး မြှောက်ခဲ့ သေးတယ် ဘုရား"

"ဒကာကြီးတို့က "တရားနာစာဖတ်, ငါးကြော်စားသလို မှတ်"ဆိုတဲ့ စဟာပုံအတိုင်း လိုက်နာမှပေါ့"

"ဘယ်လိုပါလဲဘုရား ရှင်းပြပါအုံး"

"ငါးကြော်စားတဲ့အခါ အသားရွေးစား, အရိုးထွင်ပစ် သလို တရားနာတဲ့အခါ စာဖတ်တဲ့အခါ ကြိုက်နှစ်သက်ထာ ရွေးယူ မကြိုက်နှစ်သက်ထာ ဖယ်ထားပေါ့၊ ယခုလဲ အသံနေ

အသံထား, မြှောက်ထားပင့်ဒါ ဖယ်ထား, တရားသာ အာရုံပြုနာပေါ့"

"ဘယ်ရမလဲဘုရား၊ ရိုးရိုးကိုယ်တော်ဆို တော်သေးဒါပေါ့။ ဝိပဿနာ သာသနာပြု အမည်ခံထားတော့ သာဆိုးဒါပေါ့၊ ဟောတဲ့ကိုယ်တော်တွေ ကိုယ်တိုင်က အသားနဲ့တူတဲ့ တရားသားဖယ်ထားပြီး အရိုးနဲ့တူတဲ့ အသံနေ အသံထားတို့ မြှောက်ထာ ပင့်ဒါတို့ ပေးနေတော့ တပည့်တော်တို့ တရားနာ ပရိသတ်တွေလဲ အရိုးနဲ့တူတဲ့ အသံပေါ်မှာ နစ်ပြီး အရိုးနင်နေဒါပေါ့ဘုရား"

"ဦးပဥ္စင်းအတွက်တော့ မပူနဲ့၊ အသံလုပ်ထာလဲ ဝါသနာ မပါဘူး၊ အသံလုပ်စရာ အသံလဲမရှိဘူး၊ တရားသားသက်သက်ကိုဘဲ ဟောမယ်၊ တော်တော်ကြာ အိပ်ကုန်မှာတောင် စိုးရတယ်"

"မအိပ်ပါဘူးဘုရား၊ တရားသမားတွေဘဲဟာ၊ အရှင်ဘုရား မကြွခင်က တပါးဟောသွားတယ်ဘုရား၊ ရိုးရိုးဘဲဟောတယ်၊ သိပ်လူကြိုက်များတယ်ဘုရား"

"ဘယ်ကို ဟောသွားသလဲ ဟောပုံဟောနည်း ပြောပြပါအုံး၊ အတုခိုးရဒါပေါ့"

"တပည့်တော်တို့က အရှင်ဘုရား ယခုလျှောက်သလို လျှောက်ပြပြီး အသံနေ အသံထားနဲ့ ဟောခြင်းအပြစ်, မြှောက်ပင့်ခြင်း အပြစ်တွေပါ ထည့်ဟောပေးပါ၊ ရိုးရိုးဘဲ ဟောပါလို့ လျှောက်တယ်ဘုရား"

"အင်း- လျှောက်တော့ ဘာအမိန့်ရှိလဲ၊ အဲဒီအရှင်ဘုရားက"

"အဲဒီလို လျှောက်တော့"ဟောပြောခြင်း၌ ရိုးသားခြင်းသည် အကောင်းဆုံးသော အခြေခံဖြစ်လေ၏၊ ရိုးသားခြင်းထက် အဘယ်နည်းလမ်းမျှ ပို၍မကောင်းပေ"ဆိုတဲ့ ဆောင်ပုဒ်ကို လက်ကိုင်ထားပြီး ဟောလေ့ရှိတဲ့အတိုင်း ရိုးရိုးဘဲ ဟောပါမယ်ဆိုပြီး"အသံနေ အသံထားနှင့် ဟောခြင်းအပြစ်၊ ဂုဏ်ဖော်ခြင်း၊ မြှောက်ပင့်ခြင်း အပြစ်တွေပြပြီး" နောက်ပိုင်းမှာ တရားသားသက်သက်ဘဲ ရိုးရိုးဟောဒါဘုရား ပရိသတ်သိပ်ကြိုက်တယ်ဘုရား"

"အင်း....ရိုးရိုးဟောဒါ ပရိသတ်ကြိုက်လျှင် ဒကာကြီးတို့မြို့ပရိသတ် မညံ့ဘူးပေါ့"

"သယ်ညံ့မလဲဘုရား၊ မညံ့လို့ ခုလိုပြောနေဒါပေါ့၊ ညံ့ရင် ဘယ်ပြောမလဲ"

"အင်း....ဟုတ်သားဘဲ"

"တရားပွဲလဲ ပြီးရော ဒကာကြီးတယောက်က ပြောတယ်ဘုရား"

"ဘယ်လိုပြောလဲ"

"ဒီတရားကို "ဟိုကိုယ်တော်တွေ နာခိုင်းချင်တယ်တဲ့"ဘုရား၊ ဟိုကိုယ်တော်တွေ သာသနာပြုအမည်ခံပြီး ဒီတရားမျိုး သူတို့သိချင်မှသိမှာတဲ့၊ ဒါ့ကြောင့် သူတို့ အသံနေ

အသံထား သိပ်ပြုပြင်, ဂုဏ်တွေ သိပ်ဖော် မြှောက်နေဒါတဲ့ ဘုရား"

"အင်း....တရားတပွဲဆိုရင်တော့ ကိစ္စမရှိဘူး၊ နှစ်ပွဲ သုံးပွဲ ဆိုတော့ နှိုင်းယှဉ်ကြည့်လျှင် အကောင်းအဆိုး အစစ်အမှန်ကို ဉာဏ်ရှိသူက သိတယ်၊ ဉာဏ်မရှိသူကတော့ မသိဘူး"

"ဟုတ်ထာပေါ့ဘုရား ဉာဏ်မရှိသူကလဲ နေရာတကာမှာ မသိဘူး၊ မရိပ်မိဘူး၊ ဉာဏ်ရှိသူကလဲ နေရာတကာမှာသိတယ်၊ ရိပ်မိတယ်ဘုရား"

"ဦးပဥ္စင်းကတော့ သာသနာပြုနည်း ဒီလို သဘော ပေါက်တယ်"

"အမိန့်ရှိပါအုံး ဘုရား"

"သာသနာပြု တာဝန်သုံးရပ်"

"သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်တို့ လုပ်ရန်တာဝန်သည်—
၁။ သာသနာ့အန္တရာယ် ကာကွယ်ရန်၊
၂။ သာသနာတည်တန့်ရေး ကြိုးစားရန်နှင့်
၃။ သာသနာတိုးတက်စေရန် ဟူ၍ တာဝန် ၃ ခု ရှိ၏"

"ဥပမာ အခက်အလက် အသီးအပွင့် ဝေဆာနေတဲ့ သစ်ပင်ကြီးကို ၁၊တာရှည်တည်တန့်အောင် အန္တရာယ် ကာကွယ်ရမည်။ ၂၊ မရှိသေးတဲ့နေရာမှာ တည်တန့် အောင် စိုက်ရမည်။ ၃၊ ရှိပြီးသားနေရာမှာ တိုးတက် စည်ကားရန် ကြိုးစားရသလိုဘဲ"

"မြန်မာပြည်ရှိ သာသနာ့သစ်ပင်ကြီးကို ၁၊ အန္တရာယ် ကာကွယ်ရမည်။ ၂၊ အနှစ်ငါးထောင် တည်တန့်ရန် ကြိုးစားရမည်။ ၃၊ တိုးတက်စည်ကား ပြန့်ပွားရန် ကြိုးစားရမည်"

"အဲဒီလို သဘောက်ပြုလျှင် အောင်မြင်ဒါပေါ့ ဘုရား၊ ပဥ္စမ အရေးကြီးဒါက အန္တရာယ်ဘဲဟာ၊ ယခု အသံနေအသံထား လုပ်ထာဟာ သာသနာ့ အန္တရာယ်ဘဲ မဟုတ်လား ဘုရား"

"အင်း-သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ် တယောက်ယိုင်လျှင် တယောက်သာ ယိုင်သည် မဟုတ်၊ တသာသနာလုံး ယိုင်သည်၊ ဒါကြောင့် သာသနာပြုပုဂ္ဂိုလ်သည် မပြုနိုင်လျှင် နေပါ၊ မယိုင်ပါနဲ့ ဆိုဒါ သိပ်မှန်တယ်၊ အဲဒီလို ယိုင်တော့ သာသာနာပြုရာ မရောက်ဘဲ ဖျက်ရာ ရောက်သွားတယ်"

"သိပ်မှန်ဒါပေါ့ဘုရား၊ သာသနာကို ကိုယ်ကစပြီး ပြုရမှာ မပြုတဲ့အပြင် ကိုယ့်မှာပျက်နေတဲ့ သာသနာကိုလာပြုပြီး သူများမှာ တည်နေတဲ့ သာသနာကို လိုက်ဖျက်နေဒါနဲ့တူတယ် ဘုရား"

မိမိသည် ဒကာကြီး ယင်းသို့ပြောသော် သံဝေဂ အကြီးအကျယ် ဖြစ်သွားသည်၊ စကားပင် ရှေ့ဆက်၍ ပြောမရ၊ ဒကာကြီးလဲ စကားမဆက်၊ ထိုစဉ် စဉ်းစား၏၊ သုတ်တသုတ် ပေါ်လာသည်—

"ရဟန်းတို့ ဣန္ဒြေကို စောင့်စည်းမှု ဣန္ဒြိယသံဝရ သီလ မရှိလတ်သော် ယင်းသီလပျက်စီးသော ရဟန်းအား ပါတိမောက္ခသံဝရသီလသည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်းရှိ၏"

"ပါတိမောက္ခသံဝရသီလ မရှိလတ်သော် ယင်းသီလပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ဤမှန်ကန်သော တည်ကြည်မှု သမ္မာသမာဓိသည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်းရှိ၏"

"သမ္မာသမာဓိ မရှိလတ်သော် သမာဓိပျက်စီးသော ရဟန်းအား ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ယထာဘူတ ဉာဏ်အမြင်သည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်း ရှိ၏"

"ဟုတ်တိုင်းမှန်စွာသိသော ယထာဘူတဉာဏ်အမြင် မရှိလတ်သော် ယင်းဉာဏ်အမြင်ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ငြီးငွေ့မှု နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်နှင့် စွဲမက်မှုကင်းခြင်း မဂ်ဉာဏ်သည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်းရှိ၏"

"နိဗ္ဗိဒါဉာဏ်နှင့် မဂ်ဉာဏ်မရှိလတ်သော် ယင်း ၂ ပါး ပျက်စီးသော ပုဂ္ဂိုလ်အား ကိလေသာမှ လွတ်မြောက်မှု အရဟတ္တဖိုလ်ကို ဆင်ခြင်သော ဉာဏ်အမြင်သည် ပျက်စီးရာသော အကြောင်း ရှိ၏" (ဣန္ဒြိယသံဝရသုတ် ဆက္ကင်္ဂုတ္တရပါဠိတော်)။

"အင်း ဒီသုတ္တန်အရဆိုရင် မျက်စိ, နား, နှာခေါင်း,လျှာ, ကိုယ်, စိတ်ဆိုတဲ့ဣန္ဒြေစောင့်စည်းမှု တယ်အရေးကြီးပါလား" မိမိသည် ယင်းသို့ စဉ်းစားပြီး ဒကာကြီးအား ပြောလိုက်၏—

"ဒကာကြီး ဘာမှမပူနဲ့၊ ဒကာကြီးတို့ပြောတဲ့ ကိုယ်တော်လိုဘဲ ဦးပဉ္ဇင်းကလဲ ရိုးရိုးဘဲ ဟောနေကျဘဲ၊ ရိုးရိုးဘဲ ဟောမယ်၊သာသနာ့အန္တရာယ်ကာကွယ်ဟောမယ်၊ တည်တန့်အောင်ဟောမယ်၊ ပြန့်ပွားအောင် ဟောမယ်"

"သာဓုပါဘဲဘုရား"

"ကဲ နားကြအုံးစို့ ဒကာကြီး ညောင်းပြီ"

"မှန်ပါဘုရား၊ တပည့်တော်တို့ အလိုက်မသိရာ ကျသွားတယ် ဘုရား၊ ပြောချင်ဇောတွေက အားကြီးသွားလို့ပါဘုရား၊ ခွင့်လွှတ်ပါဘုရား"

* သူများသာသနာ ပြုသူမှာ ကိုယ်မှာအလျင်ပြုရမည်။

* ကိုယ့်မှာမပြု သူ့သွားပြု ကိုယ်ပြုမတည်ပျက်လိမ့်မည်။

"ရှာကိစ္စ ရပ်ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ထာ"

(၅၀)

ဘုရားရှင် ဟောကြားတော်မူအပ်သော ဓမ္မဝိနယခေါ် ပိဋကတ်လာ တရားတော်တွေသည် ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟော ခြင်း, မုချအားဖြင့် ဟောခြင်း, တိုက်ရိုက် ဟောခြင်း, ဆောင်၍ ဟောခြင်း, ရည်ရွယ်၍ ဟောခြင်း စသည်ဖြင့် အမျိုးမျိုးရှိ၏။

ဟောပြောသူသည် ယင်းအမျိုးမျိုးတို့ကို အတိအကျ လေ့လာမှတ်သား၍ ရံခါ ပရိယာယ်အားဖြင့် ဟောရ၏၊ ရံခါမုချအားဖြင့် ဟောရ၏၊ ရံခါတိုက်ရိုက်, ရံခါမူဆောင်၍ ရံခါ မူရည်ရွယ်၍ ဟောရ၏။

ယင်းသို့ ဟောပြောသောအခါ တရားနာကြားသူသည် ဒေသနာသဘာဝကို အချက်ကျ မသိလျှင် အခက်တွေ့တတ်၏၊ ဟောသူ၏ ရည်ရွယ်ချက်ကတမျိုး နာသူ၏ ယူဆချက်ကား တဖုံ ဖြစ်တတ်၏။

မှန်၏၊ တချိန်က မိမိကိုယ်တိုင် ကြုံခဲ့ရ၏၊ မိမိသည် တောရ ကျောင်း တကျောင်းတွင်နေ၏၊ ဆွမ်းခံရွာမှ ဒကာ-ဒကာမ များက သူတို့ ဥပုသ်ရက်ရှည် စောင့်၍ တရားအားထုတ်ပါမည် တရားဟောပေးပါဟု လျှောက်သဖြင့် ရွာကျောင်းသို့ကြွ၍ တရားဟောချိန်တွင် ဟောပေး၏။

ယင်းတရားပွဲတွင် မိမိက တနေ့ ဤသို့တရားနှိုဒါန်း အစ ပျိုး၏—

"ဒကာကြီး-ဒကာမကြီးတို့ တရား လေ့လာ လိုက်စား အားထုတ်သူဆိုဒါ အရှင်ကြီး တင်တတ်ရ ဘယ်၊ သို့မဟုတ်လျှင် တရားလေ့လာ လိုက်စားခွင့် မရနိုင်ဘူး၊ ဒါ့ကြောင့် အရှင်ကြီး တင်ပုံတင်နည်းကို သင်ထားပြီး "အရှင်ကြီး ကျွန်တော်-ကျွန်မတို့ကို ဒီ တနေ့တော့ ခွင့်ပေးပါအုံး၊ တရားနာချင်လို့ပါ၊ တရားအားထုတ်ချင်လို့ပါ၊ တရားနာကြား အားထုတ် ပြီးလျှင် အရှင်ကြီး အလိုကျအတိုင်း ဖြစ်စေရပါမယ်၊ အရှင်ကြီး အလိုကျအတိုင်း ဆောင်ရွက်ပေးပါမယ်"

"ငဖြူတို့ ငမူတို့ မကောင်းဘူး၊ "ရွာကိစ္စ ရပ်ကိစ္စ ဆောင် ရွက်ထာ" ဘုန်းကြီး သွားရှောက်တယ်"

ဒကာမကြီးတယောက်က ထပြောခြင်းဖြင့်၏၊ မိမိရော ပရိသတ်ပါ အံ့အားသင့်သွား၏၊ တရားဟော ရပ်တန့်သွား၏၊ ဒကာမကြီးမှာ ရွာတွင် ရွာဆော် ဒကာမကြီးဖြင့်၏၊ ရွာကိစ္စ, ကျောင်းကိစ္စတွင် ရှေ့တန်းက ရွက်ဆောင်၏၊ မဟုတ်မခံ ပြောတတ်၏၊ ယခုလဲတရား ဟောဆဲပင် ကိုဖြူနှဲ့ ကိုမူကို ဆူလေသည်။

"ဘာဖြစ်ထာလဲ ဒကာမကြီး"

မိမိမှာ အံ့အားသင့်နေရာမှ သတိရ၍ ဒကာမကြီးအား မေးရခြင်း ဖြစ်၏။

“ငဖြူတို့ ငမူတို့ ဘာကောင်းသလဲဘုရား၊ ထစ်ကနဲဆို ဘုန်းကြီးသွားရှောက်တယ်၊ တပည့်တော်က “ရှာကိစ္စ ရပ်ကိစ္စ ဆောင်ရွက်ထားပါဘုရား”

“ဒကာမကြီးက ဘယ်လိုရှာကိစ္စ ရပ်ကိစ္စ ဆောင်ရွက်လို့ ဘသူက ဘုန်းကြီးကိုလာရှောက်သလဲ”

“ဘုန်းကြီးကလဲ သိရက်သားနဲ့ မေးနေပြန်ပြီ၊ တပည့်တော် ဟိုတနေ့က ရပ်ရွာအတွက် နတ်တင်ဒါကို ငဖြူနဲ့ငမူက ဘုန်းကြီးလာရှောက်လို့ ယခု ဘုန်းကြီးက တရားထဲမှာ ထည့်ဟောဒါပေါ့”

ကိုယ့်ဒကာ - ဒကာမ များနှင့် ကိုယ့်ဘုန်းကြီး ဆိုဒါလို ဖြစ်နေလို့ တော်တော့တယ်၊ တခြား တစိမ်းတွေသာပါရင် အခက်ဘဲ၊ လန့်သွားမှာဘဲ။

“**အိုးမလုံ အုံပွင့်**”ဆိုဒါ အဲဒါဘဲ ဒကာမကြီး၊ ယခု နှစ်ရက် သုံးရက်အတွင်းမှာ ကိုဖြူနဲ့ ကိုမူလဲ ဦးပဉ္ဇင်းကျောင်း မလာပါလား၊ ဦးပဉ္ဇင်းလဲ ဒကာမကြီး နတ်တင်ဒါ မသိပါ လား၊ တကယ်လို့ ကိုဖြူနဲ့ ကိုမူ ဦးပဉ္ဇင်းကျောင်း လာအုံး တော့ သူတို့ ဘယ်ပြောရဲမလဲ၊ ဦးပဉ္ဇင်းက ရွာကိစ္စ ရပ်ကိစ္စ ကျောင်းမှာလာမပြောရဘူးလို့ ပြောထားဒါဘဲ”

“ဟုတ်သားဘဲ အကြီးရဲ၊ ကျွန်တော်တို့ကျောင်းလဲ မရောက် ဘူး ရောက်လဲ အကြီးအကြောင်း ဘယ်ပြောရဲမလဲ”

ကိုဖြူက ဒကာမကြီးအား ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်၏၊ ဒကာမကြီးမှာ ရတနာသုံးပါး အလွန်ကြည်ညိုရှိ မှန်ကန်တိကျသူ ဒကာမကြီး ဖြစ်၏၊ ရပ်ရွာမှာ လူတိုင်းက လေးစားကြ၏၊ ရိုသေကြ၏။

"ကဲ-ဘယ့်နှယ်လဲ၊ အသာငြိမ်နေရင် အကောင်းသား၊ ထအော်ကာမှ အကုန်လုံးသိကုန်တယ်"

မိမိက ဒကာမကြီးအား ပြောလိုက်ခြင်းဖြစ်၏၊ ထိုအခါမှ ဒကာမကြီးမှာ မျက်နှာအမူအရာ ပြောင်းလဲ သွားတော့၏၊ သို့နှင့် မိမိသည် တရားနိဒါန်းဆက်၏–

"ကဲ-ကဲ-တရားဆက်လက်ပြီး အာရုံပြုကြ၊ တရားဆက် ဟောမယ်၊ ဦးပဥ္စင်း ယခုပျိုးတဲ့ တရားနိဒါန်းက တင်စားပြီး ပျိုးတဲ့ တရားနိဒါန်းဘဲ၊ ဦးပဥ္စင်းနှင့်တကွ တရားနာနေတဲ့ ဒကာ-ဒကာမတွေဟာ ဘယ်သူ့ရဲ့ အလိုလိုက်၊ ဘယ်သူ့ရဲ့ အကြိုက် ဆောင်နေရတယ်ဆိုတာ သိလား"

"မသိပါဘုရား"

"တဏှာသခင် အရှင်ကြီးရဲ့ အလိုလိုက်၊ အကြိုက်ဆောင်နေ ရတယ်လို့ မှတ်ထား"

ဒကာမကြီးမှာ ထိုအခါမှ မျက်နှာ သိသိ၊ သာသာ ရွှင်လန်းပြောင်းလဲသွား၏၊ အားလုံး ဒကာ-ဒကာမများလဲ ပြုံးနိုင်၊ ရယ်နိုင် ရှိလာကြ၏။

အရှင်ကြီး တင်နည်း

"အဲဒီလို တဏှာသခင် အရှင်ကြီးရဲ့ အလိုလိုက် အကြိုက်ဆောင်နေတော့ မိမိကိုယ်ကျိုး တကယ်အစစ်ဖြစ်တဲ့ ယခုလို တရားနာမှု, တရားအားထုတ်မှု, ဒါနမှု, သီလမှုတို့ကို နာကြားအားထုတ်လှူဒါန်း ဆောက်တည်ခွင့်ကို ရတယ်လို့ကို မရှိဘူး"

ဟုတ်တယ် မဟုတ်လား ဒကာကြီး, ဒကာမကြီးတို့"
တင်ပါ့ဘုရား၊ ဟုတ်ပါတယ်"

"ဒါ့ကြောင့်မို့ ကိုယ်ကျိုး အစစ်တကယ် ဖြစ်တဲ့ ဒါန,သီလ, ဘာဝနာမှုတို့ကို ကြိုးစားအားထုတ်လိုတဲ့ သူဟာ တဏှာသခင် အရှင်ကြီးကို "အရှင်ကြီး၊ အရှင်ကြီးအတွက် ကျွန်တော်, ကျွန်မတို့ အစမထင် သံသရာ တခွင်လုံး လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေး, မွေးမြူခဲ့ပါပြီ၊ ရှေ့လဲ ဘယ်လောက် လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးရအုံးမလဲ မသိသေးပါ၊ အရှင်ကြီး အုပ်စိုးနေသမျှ အရှင်ကြီး အမိန့်အတိုင်း လိုက်နာလျက် အရှင်ကြီးအား လုပ်ကိုင်ကျွေးမွေးရအုံးမှာပါ၊ ဒါ့ကြောင့် ကျွန်တော်-ကျွန်မတို့ကို သနားသောအားဖြင့် ဒီတနေ့တော့ တရားနာကြား အားထုတ်ခွင့် ပေးသနားပါ၊ ဒါန, သီလ, ဘာဝနာမှု ပြုခွင့်ပေးပါ"လို့ အရှင်ကြီး တင်တာက်ရမယ်"

"ဒကာနဲ့ ဒကာ, ဒကာမကြီးတွေ ဒီဘုံတိုင်း အရှင်ကြီး တင်ခဲ့တယ် မဟုတ်လား"

"တင်ပါဘုရား၊ ဒီဘုံတိုင်း တင်ခဲ့ပါတယ်ဘုရား"

"အင်း– ဟုတ်ပြီ၊ ဟုတ်ပြီ၊ တနေ့တနေ့ ဦးပဥ္စင်းတို့ကိုယ် ဒကာ,ဒကာမကြီးတို့ .ကိုယ်မှာ အုပ်စိုးနေတဲ့ တဏှာသခင် အရှင်ကြီးက "ဘာစားချင်တယ်-ရှာပေးစမ်း, ဘာဝတ်ချင်တယ်-ရှာပေးစမ်း, ဘယ်လိုနေချင်တယ်-လုပ်ပေးစမ်း, ဘယ်သူတွေချင်တယ်-သွားပေးစမ်း, ဘယ်သူမခွဲနိုင်ဘူး-မသွားနဲ့" စသည် အမိန့်ပေးပြီး ခိုင်းနေတယ်"

"အဲဒီလို သူခိုင်းဒါ ဆောင်ရွက်နေရတော့ ဒါန,သီလ ဘာဝနာမှုဘက်များ စိတ်ရောက်နိုင်သေးရဲ့လား"

"မရောက်နိုင်ပါဘူး ဘုရား"

"ဟော....ယခု တချားကို နာကြားအားထုတ်နေတော့ အဲဒီ တဏှာသခင် အရှင်ကြီးရဲ့ အလိုလိုက် အကြိုက်ဆောင်ရသေးလား"

"မဆောင်ရတော့ပါဘူးဘုရား"

"အင်း....အဲဒါ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ သူကို တောင်းပန်ပြီးလို့ သူနဲ့ ကျေနပ်ခွင့် ရခဲ့လို့ဘဲ၊ သို့မဟုတ်လျှင် တရားနာကြား အားထုတ်နိုင်ပါ့မလား"

"နာကြား အားထုတ်နိုင်မှာ မဟုတ်ပါဘုရား"

"အင်း….အင်း၊ ဒါကြောင့် အရှင်ကြီး တင်တတ်ဘို့ဟာ သိပ်အရေးမကြီးဘူးလား"

"သိပ်အရေးကြီးပါတယ် ဘုရား"

ဒကာမကြီးမှာ ပြုံးသည်၊ ဆက်ဆက်ထပ်ပြီး ဇောင်းပြော နေသည် ထင်သလားတော့ မသိပါ။

"အင်း….အင်း၊ ဒါဖြင့် ရိုရိုသေသေ နားစိုက်ထောင်ကြ၊ စိတ်အားပြေားပရောက်စေနဲ့—

"အချိန်ရှိခိုက် သုံးလမစိုက်တဲ တဏှာသခင် အရှင် ကြီး ဒါလိုလိုက်ပြီး နှစ်ခြိုက်ပျော်ရွှင် အိပ်ခြင်းကိုသာ နှမင်ခြင်း၊ အပေါယ်လားကြောင်းမကောင်းသောအကြံ အစည်ကိုသာ ကြံစည်ခြင်း၊ မဂ်ဖိုလ်ရောက်ကြောင်း မဟုတ်သော တဏှာသခင် အရှင်ကြီး၏ အလုပ်တွေ ကိုသာ နှစ်သက်စွာ ပြုလုပ်နေခြင်းတို့ဖြင့် အချိန်ကို လစ်ဟင်းစေကာ သဘာဝအမှန်ကို သိနိုင်ရန် ဉာဏ်မရှိ သောသူသည် ဒုက္ခငြိမ်းရာ နိဗ္ဗူတာသို့ အဘယ်မှာ တက်လှမ်းနိုင်ပါအံ့နည်း"

"မမှန်ဘူးလား ဒကာ-ဒကာမကြီးတို့"

"မှန်ပါတယ် ဘုရား"

"အင်း….အင်း၊ ထို့ကြောင့် မြဲမြံတည်ကြည်သော ပညာရှိ၍ မိမိအကျိုးကို မြော်မြင်တတ်သော မိန်းမ ယောကျ်ားသည် ဘုရား၊တရား၊သံဃာ ရတနာသုံးပါး အပေါ်၌ ယုံကြည်မှုသဒ္ဓါတရားကို သွင်းထားရာ၏"

"ကေန်အားထုတ် ပြုလုပ်ထိုက်သည့် ဒါန, သီလ, ဘာဝနာစသော ကိစ္စမျိုးကို ဟိုနှစ်-ဟိုလ-ဟိုရက် မရွေ့ဘဲ ယနေ့ပင် ပြုလုပ်သင့်၏၊ နက်ဖြန်ကျမှ သေရလိမ့်မည်ဟု မည်သူမျှ အတတ်မသိနိုင်ချေ၊ ၉၆-ပါးသော အနာရောဂါ, ၂၅-ပါးသော ဘေး, ၃၂-ပါးသော ကံကြမ္မာ စတ္တာသောင်းသောင်း လက်နက်ကောင်း စစ်သားရှိသည့် သေမင်းနှင့် ဘယ်နေ့ဘယ်ရက်ကျမှ ခေါ်ပါဟု ဥဗ္ဗာတန်စိုး လက်ဆောင်ထိုးကာ ငါတို့တတွေ အချိန်းအချက် မပြုနိုင်ချေ"

"မိမိသည် ယင်းသို့ စသည်ဖြင့် တရားနိဒါန်းပျိုးကာ တရားကိုဆက်၍ ဟောပါသတည်း"

* တရားနာရာ လိုရင်းသာ မှန်စွာသိဘို့လိုသတည်း။
* လိုရင်းသိမှ အချက်ကျ မုချတရားရမည်တည်း။
* လိုရင်းမသိ, လွဲချော်ဘိ ဒိဋ္ဌိမှုမှား ဖြစ်မည်တည်း။

တေဒဂ်-အရှင်ပညာဇောတ
ဝိသိဋ္ဌ ဒီဃဘာဏက နှင့် သိရိပဝရ ဓမ္မာစရိယ
၁၃၃၆-ခု၊ တော်သလင်းလပြည့်

၃၀၊ ၉၊ ၇၄ တက္ကသိုလ်
စာကြည့်တိုက်
ကမ္ဘာအေး

အမှားပြင်ဆင်ချက်

စာမျက်နှာ	ရေ	အမှား	အမှန်
၇	၁၁	ဿပြနာ	ပြဿနာ
၅၂	၆	မတာနေမှ့	တောနေမှ
၇၄	၁၃	တရားငှာနပါဆို	ဒီတရားဌာနပါဆို
၇၄	၂၂	ခဏခဏခေါက်ဒိနေတော့	ခဏခဏခေါက်နေတော့
၁၁၀	၁	သိသွေးလျှင်	သိသွားလျှင်
၁၁၆	၁၆	အတ်းအမှုတ်	အတီးအမှုတ်
၁၃၁	၅	တတ်ကြွစွာနှင့်	တက်ကြွစွာနှင့်
၁၃၄	၁၀	မမျက်မထွက်သော်	အမျက်မထွက်သော်-
၁၃၈	၃	စိစစ်၍	စီစစ်၍
၁၄၀	၁၈	အဖော်ထလဲ	အဖော်ကလဲ
၁၅၄	၁၇	ပေးပါတယ်	ပေါပါတယ်
၁၆၃	၇	တနိုက္ခိရှိ	တနိုက္ခရှိ
၁၆၄	၁၃	တိုအချိန်တွင်	ထိုအချိန်တွင်
၁၆၅	၁၇	အားထွက်ပြီးတော့	အားထုတ်ပြီးတော့
၁၆၉	၂	စိစစ်၍	စီစစ်၍
၁၈၁	၁၇	ဘရားဟော်၏	တရားဟော၏
၂၀၁	၅	သံယောဇဉ်ပြင်လျှင်	သံယောဇဉ်ပြတ်လျှင်
၂၁၈	၁၈	သတ္တဝါမျိုးစုံဘို့	သတ္တဝါမျိုးစုံတို့

စာမျက်နှာ	ရေ	အမှား	အမှန်
၂၅၄	၁	ါံယောဇဉ်ဖြက်တသား	သံယောဇဉ်ဖြတ်တရား
၂၆၂	၂၂	အုံးပသည့်အနေ	ဆုံးမသည့်အနေ
၂၈၀	၆	ဘုရားမဟာ	ဘုရားမဟော
၂၉၆	၁၄	သမ်ဘီးကို	သင်သီးကို
၃၀၃	၁၉	ဟာနသံမေနာ	မာနသံမနော
၃၀၉	၁၀	ပ်ဟာသိ	ဝိပဿီ
၃၁၄	၃	ယပ်းသို့	ယင်းသို့
၃၁၄	၂၁	အားတတ်နေပြီ	အားထုတ်နေပြီး
၃၁၇	၇	စိစစ်ထိုက်သည်	စီစဉ်ထိုက်သည်
၃၂၃	၅	အံ့ပင်ဟာလား	အံ့ပင်လား
၃၃၀	၁၉	ဆုံးပုံရတယ	ဆုံးပုံရတယ်

— ၀ —

တေဒဂ်-အရှင်ပညာဇောတ ၏
ထွက်ပြီးစာအုပ်များ

(၁) ဒါနဝတ္ထု၊
(၂) သီလဝတ္ထု၊
(၃) ဗုဒ္ဓဓမ္မပြဿနာများ-၁

ဆက်လက်ထွက်မည့် စာအုပ်—

ယောဂီနန္ဒီခေါ် စူဠသောတာပန်ဖြစ်ခန်း
ခေတ်ကမ္မဋ္ဌာန်းကျမ်း

ဘာဝနာဝတ္ထု

* မဟာသတိပဋ္ဌာန် သုတ်ကြီးကို ဈာန်ရ-မဂ်ရ ရှုပွားအားထုတ်နည်း ၂၀၀ ကျော် ဝတ္ထုသာဓက ၁၀၀ ကျော်တို့နှင့် တန်ဆာဆင် ဖွင့်ဆိုထားသော စာအုပ်ဖြစ်သည်။
* အာနာပါနကို သမထရှုနည်း, ဝိပဿနာရှုနည်း ၃၀ ကျော်တို့ဖြင့် ဖွင့်ထားသည်။
* တရားအားထုတ်ရင်း ရူးသွားသူများ အကြောင်းကို အတိအကျ သာဓကပြ၍ ရှင်းထားသည်။
* မရူးအောင် တရားအားထုတ်လိုသူများနှင့် မရူးအောင် တရားပြတတ်လိုသူများ လက်ကိုင်ထားထိုက်သော စာအုပ်ဖြစ်သည်။
* တရားအားထုတ်ရင်း ဣရိယာပုတ် ပြင်သင့် မပြင်သင့် ပြင်လျှင် ဘယ်လိုအကျိုး, မပြင်လျှင် ဘယ်လိုအပြစ် စသည်တို့ကို အတိအကျ သာဓကနှင့် ဖော်ပြထားသည်။
* ဒုက္ခကို ဣရိယာပုတ်ဖုံးသည် ဘယ်လို ဖွင့်မည်နည်း? အဖုံးဖွင့်နည်း အကျယ်ပါသည်။
* ဝေဒနာကို ခွာရှုနည်း, ဝေဒနာကို တိုက်ရိုက်ရှုနည်း အမျိုးမျိုးကို သာဓကပြ၍ ရှင်းလင်းထားသည်။
* ဝေဒနာ ကုန်တယ်တဲ့၊ ဘယ်ဝေဒနာကုန်တာလဲ? ရဟန္တာ ဝေဒနာ ခံစားသေးသလား?
* ဝေဒနာကုန်အောင် အားထုတ်ရမှာလား? ဒုက္ခသယ ကုန်အောင် အားထုတ်ရမှာလား?

စသည်စသည် သိချင်စရာတွေ အပြည့်အနက်ပါရှိသော ဘာဝနာဝတ္ထု။